

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Εκπαιδευτικά Προγράμματα και Υλικό: Τυπική, Ατυπη και Εξ
Αποστάσεως Εκπαίδευση

«Κοινωνικό Φροντιστήριο και Αξιολόγηση
των Επιδόσεων των Μαθητών»

Αγγελική Στέφα

A.M.: 3032201501125

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια:

Δέσποινα Τσακίρη

ΚΟΡΙΝΘΟΣ 2017

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	6
ABSTRACT.....	7
ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	8
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	9

➤ Α' ΜΕΡΟΣ – ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

1. ΕΞΩΣΧΟΛΙΚΗ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.....	11
--	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

2. ΑΝΙΣΟΤΗΤΑ.....	17
2.1 Η ΑΝΙΣΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΑΠΟΛΑΒΕΣ.....	18
2.2 Η ΑΝΙΣΟΤΗΤΑ ΚΑΙ Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.....	19
2.2.1 Η ανισότητα στην εκπαίδευση και η κοινωνική προέλευση.....	21
2.2.2. Η ανισότητα στην εκπαίδευση και το οικονομικό κεφάλαιο.....	24
2.3 Η ΑΝΙΣΟΤΗΤΑ ΚΑΙ Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ.....	27

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

3. ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ.....	30
3.1 ΟΙ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ.....	31
3.1.1 Ο εθελοντισμός και η μυθολογική διάστασή του.....	31
3.1.2 Ο εθελοντισμός και το Σώμα Πολιτών.....	32
3.1.3 Ο εθελοντισμός και η πολιτεία.....	33
3.1.4 Ο εθελοντισμός και η φιλανθρωπία.....	36
3.2 ΤΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΤΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ.....	39
3.3 ΟΙ ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ.....	41

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

4.	ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΚΟΡΙΝΘΟΥ.....	43
----	---	----

➤ Β' ΜΕΡΟΣ – ΕΡΕΥΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

5.1	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	47
5.1.1	ΣΤΟΧΟΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ.....	47
5.1.2	Στόχος.....	47
5.1.3	Ερευνητικά Ερωτήματα.....	47
5.2	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.....	48
5.2.1	Επιλογή Ερευνητικής Μεθόδου.....	48
5.2.2	Εργαλείο Συλλογής Δεδομένων.....	49
5.3.2.1.	Επιλογή Εργαλείου Συλλογής Δεδομένων.....	49
5.3.2.2.	Ζητήματα Δεοντολογίας.....	50
5.3.2.3.	Το Πρωτόκολλο της Συνέντευξης.....	51
5.3.3.	Το Δείγμα και η Διαδικασία Επιλογής του.....	51
5.3.4.	Εγκυρότητα και Αξιοπιστία της Έρευνας.....	53

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

	ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	54
--	---------------------------------------	----

1^{ος} Ερευνητικός Άξονας

	ΟΙ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΤΩΝ ΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΞΑΠΛΩΣΗ ΤΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ.....	54
--	---	----

1.1	Η κατάσταση που βιώνει η χώρα μας τα τελευταία χρόνια και η επιρροή στην καθημερινότητα	54
1.2	Η όξυνση ή μη των ανισοτήτων στον εκπαιδευτικό χώρο και τα επίπεδα έκφρασής της.....	55
1.2.1	Η οικονομική ανισότητα στους μαθητές.....	55
1.2.2	Η φυλετική ανισότητα στους μαθητές.....	56
1.2.3	Η ανισότητα στους μαθητές βάσει των κλίσεων σε μαθήματα.....	57
1.2.4	Η απόρριψη της μεροληπτικής αντιμετώπισης των μαθητών από τους καθηγητές τους.....	57
1.3	Η εξάπλωση του φαινομένου του εθελοντισμού τα τελευταία χρόνια μετά από κάποια γεγονότα.....	58
1.4	Ο τρόπος με τον οποίο προέκυψε η εξεταζόμενη εθελοντική δράση (Κοινωνικό Φροντιστήριο).....	59

2^{ος} Ερευνητικός Άξονας

ΟΙ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΤΩΝ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥΣ Σ' ΑΥΤΟ...62

2.1 Ο τρόπος επαφής του εθελοντή εκπαιδευτικού με το Κοινωνικό Φροντιστήριο...62	
2.1.1 Αυτοπροαίρετη επαφή με το Κοινωνικό Φροντιστήριο.....62	
2.1.2 Επαφή κατόπιν έκκλησης του Υπεύθυνου (από τις λίστες των αναπληρωτών)..63	
2.2 Οι λόγοι συμμετοχής σ' αυτό το θεσμό.....64	
2.3 Τι είναι ο εθελοντισμός για κάθε συμμετέχοντα.....65	
2.3.1 Ο εθελοντισμός χωρίς κίνητρα για προσφορά βοήθειας.....65	
2.3.2 Ο εθελοντισμός με κίνητρα και επ' αμοιβή.....66	
2.4 Η διαφορά ανάμεσα στο φιλανθρωπικό έργο και στον εθελοντισμό.....66	
2.5 Η εθελοντική ή φιλανθρωπική συμμετοχή και δραστηριότητα των καθηγητών του Κοινωνικού Φροντιστηρίου.....68	
2.6 Η σύνδεση των κινήτρων με ένα φιλανθρωπικό – αλτρουιστικό πνεύμα.....70	
2.7 Οι προσδοκίες από τη συμμετοχή στο Κοινωνικό Φροντιστήριο.....71	
2.7.1 Προσδοκίες για «εξαργύρωση» της προσφοράς (μοριοδότηση, οικονομικές απολαβές, διδακτική εμπειρία).....71	
2.7.2 Προσδοκίες για ηθική ικανοποίηση από τη συμμετοχή.....71	
2.7.3 Ανυπαρξία προσδοκιών από τη συμμετοχή στο Κοινωνικό Φροντιστήριο....72	
2.8 Οι απόπειρες κινητοποίησης και αποκόμισης «αναγνώρισης» της συμμετοχής στο Κοινωνικό Φροντιστήριο.....73	
2.9 Η αντίδραση των εθελοντών καθηγητών σε μια ενδεχόμενη πρόταση για επαγγελματική αποκατάσταση, π.χ στα μέσα της χρονιάς.....75	
2.10 Η επαγγελματική αποκατάσταση σε σχέση με τη συμμετοχή των συνεντευξιζόμενων στο Κοινωνικό Φροντιστήριο.....76	
2.11 Η έννοια των καθηγητών για το ενδεχόμενο μιας αμοιβής για τις υπηρεσίες που προσφέρουν στον εξεταζόμενο θεσμό.....77	
2.11.1 Θετικοί οι καθηγητές στο ενδεχόμενο μιας αμοιβής.....77	
2.11.2 Αρνητικοί ή ουδέτεροι οι καθηγητές στο ενδεχόμενο μιας αμοιβής.....78	
2.12 Η ιδεατή αμοιβή για τους εθελοντές εκπαιδευτικούς.....78	
2.13 Η κατάσταση που έχει προσφέρει ικανοποίηση ή χαρά στο συμμετέχοντα...80	
2.14 Η κατάσταση που έχει προσφέρει δυσαρέσκεια ή ματαίωση στο συμμετέχοντα.....81	
2.14.1 Δυσαρέσκεια από τη στάση μαθητών, γονιών και τοπικής ηγεσίας.....81	
2.14.2 Δυσαρέσκεια από τη στάση συναδέλφων – καθηγητών.....82	
2.14.3 Δυσαρέσκεια από τις απόπειρες Συλλόγου ή Κοιν.Σ.Επ.....82	
2.15 Οι ωφέλειες από τη δράση αυτή.....83	
2.15.1 Συνειδητοποίηση της ωφέλειας από τη συμμετοχή σ' αυτή τη φροντιστηριακή δομή.....83	
2.15.2 Απόρριψη της ωφέλειας από τη συμμετοχή στο Κοινωνικό Φροντιστήριο....84	

2.16	Η επιρροή της έννοιας για την απόδοση των μαθητών λόγω της ανυπαρξίας χρηματικής αμοιβής.....	84
2.17	Η γνώμη των εθελοντών για μια απόπειρα αξιολόγησης της δράσης αυτής όσον αφορά την επίδοση των μαθητών.....	85
2.17.1	Θετική στάση ως προς την αξιολόγηση.....	85
2.17.2	Αρνητική στάση ως προς την αξιολόγηση.....	86

3^{ος} Ερευνητικός Άξονας

Η ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΩΝ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΣΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ.....	87
--	----

3.1	Η επιρροή αυτής της εθελοντικής κίνησης από την πολιτική ηγεσία.....	87
3.2	Η προαγωγή και υποστήριξη ή μη αυτών των εθελοντικών δράσεων λόγω της σύγχρονης δύσκολης εποχής.....	88
3.3	Η ενθάρρυνση και υποστήριξη ή μη αυτής της εθελοντικής δράσης από την τοπική ηγεσία σε ηθικό και υλικό επίπεδο.....	89
3.3.1	Υποστήριξη σε υλικό επίπεδο και ηθικό.....	89
3.3.2	Υποστήριξη μεμονωμένη	90
3.3.3	Υποτυπώδης έως ανύπαρκτη υποστήριξη.....	90

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο

ΣΥΖΗΤΗΣΗ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	92
--	----

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΕΣ.....	99
ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΕΣ.....	103

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α.....	111
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β.....	113
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ.....	301

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην εργασία αυτή διερευνώνται οι απόψεις των εθελοντών καθηγητών του Κοινωνικού Φροντιστηρίου για την ύπαρξη ή μη της κοινωνικο-οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα, για τις ανισότητες που προκύπτουν, για το φαινόμενο του εθελοντισμού, για τους προσωπικούς λόγους συμμετοχής τους στο θεσμό αυτό, αλλά και για την ίδια τη δομή του Κοινωνικού Φροντιστηρίου και τις επιρροές ή μη που δέχεται από τους τοπικούς φορείς. Οι αναφορές στις συνέπειες της κοινωνικο-οικονομικής κρίσης στην εκπαίδευση έχουν λάβει εθνικό και διεθνές χαρακτήρα, οι μορφές όμως κοινωνικής πολιτικής είναι πιο περιορισμένες. Μια μορφή κοινωνικής αλληλεγγύης στηριζόμενη σε αλτρουιστικά κίνητρα αποτελεί το Κοινωνικό Φροντιστήριο. Στην έρευνα συμμετείχαν 10 εθελοντές καθηγητές Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης 5 διαφορετικών ειδικοτήτων από το Κοινωνικό Φροντιστήριο Κορίνθου. Η συλλογή δεδομένων έγινε με ημι-δομημένες συνεντεύξεις. Η ανάλυση των δεδομένων έδειξε ότι υπήρχαν τόσο ομοιότητες όσο και διαφορές σε σχέση με το πώς οι συμμετέχοντες νοηματοδότησαν τις επιπτώσεις της κρίσης, την αντίληψη περί των ανισοτήτων που γεννιούνται. Η στρατηγική αυτή αλληλεγγύης - φιλανθρωπίας προς τις ασθενείς οικονομικά ομάδες κινείται κατά μερίδα αυτών στο πλαίσιο του εθελοντισμού και κατά άλλη μερίδα στο πλαίσιο της φιλανθρωπίας. Ο παρών θεσμός αναδεικνύει τις δυνατότητες δράσης και αντίστασης που στοχεύει στην καταπολέμηση των κοινωνικών και οικονομικών ανισοτήτων που η κρίση δημιουργεί. Στην εργασία γίνεται ακόμα λόγος για την ενθάρρυνση και υποστήριξη που επιθυμούν και δε λαμβάνουν οι καθηγητές από τους τοπικούς κυρίως φορείς, την απουσία των οποίων υπογραμμίζουν.

Λέξεις – Κλειδιά

Κοινωνικό Φροντιστήριο, οικονομική κρίση, κοινωνικο-οικονομική ανισότητα, κοινωνική αλληλεγγύη, εθελοντισμός, φιλανθρωπία, εθελοντές καθηγητές, τοπική ηγεσία.

ABSTRACT

The goal of this report is to examine the opinion of volunteer professors of the “Social Frontistirio”, for the existence or not of the socio-economic crisis in Greece, for the inequalities that take place as a result of the fiscal crisis. It also examines the volunteer movement, the personal reasons that make professors participating in and finally the infrastructure of the “Social Frontistirio” itself as well as for the influence undergone by local authorities. The references at the effects of the socio-economic crisis in education have received national and international character, in contrast to the forms of the social policy which are far more limited. The “Social Frontistirio” is a form of social solidarity which is based on altruistic incentives. In the survey 10 volunteer teachers of secondary education of 5 different specialities (eg. maths teacher, historian, etc) participating in “Social Frontistirio” of Corinth were examined. The data was collected by semi-structured interviews. The data analysis revealed likenesses as well as differences regarding the way participants anticipate the crisis’ effects, and the apprehension of the inequalities that arise. The solidarity – philanthropy strategy for financial inefficient groups is derived from voluntarism and philanthropy as well. The “Social Frontistirio” points out the possibilities of action and resistance aiming at the fight against social and economic inequalities that the socio-economic crisis has created. Finally, the lack of support and encouragement by local authorities that teachers need, and in many cases do not receive, is also discussed in this paper.

Keywords: Social Frontistirio, fiscal crisis, socio – economic inequality, social solidarity, volunteerism, philanthropy, volunteers teachers, local authorities (Municipality)

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η εν λόγω διπλωματική εργασία εκπονήθηκε στο πλαίσιο του μεταπτυχιακού προγράμματος «Εκπαιδευτικά Προγράμματα και Υλικό: Τυπική, Άτυπη και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση» το οποίο πραγματοποιείται από το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου. Επιχειρεί να διερευνήσει τους λόγους συμμετοχής των εθελοντών καθηγητών του Κοινωνικού Φροντιστηρίου σ' αυτό σε σχέση με τις επιρροές που δέχονται από την τοπική ηγεσία.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω την επιβλέπουσα καθηγήτριά μου κα Δέσποινα Τσακίρη για την πολύτιμη καθοδήγησή της. Επιπλέον, ιδιαίτερη ευγνωμοσύνη οφείλω στον κο Βλάση Ανδρικόπουλο, τον υπεύθυνο του Κοινωνικού Φροντιστηρίου Κορίνθου ο οποίος με περισσή προσπάθεια και επιμονή κατέστησε εύκολη την άμεση επαφή μου με τους εθελοντές καθηγητές με σκοπό την πραγματοποίηση των συνεντεύξεών μου. Από τις ευχαριστίες μου σαφώς δεν παραλείπω τους καθηγητές του φροντιστηρίου που ανταποκρίθηκαν στην πρόσκλησή μου για συνέντευξη και την παραχώρησαν με μεγάλη προθυμία.

Δε θα μπορούσα να μην ευχαριστήσω την οικογένειά μου αλλά και εκείνους που αποτελούν σημαντικό κομμάτι της παρούσας εργασίας -τους φίλους Φωτεινή, Θωμά και Σέργιο και τον έχοντα άρτιες γνώσεις επί της τεχνολογίας μαθητή μου Νίκο Καραμαρούδη που στάθηκαν αρωγοί- για την κατανόηση και την υποστήριξή τους.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εξωσχολική υποστήριξη ή «σκιώδης εκπαίδευση» (Zambeta, 2014) αποτελεί έναν τομέα ο οποίος βρίθεται περιεχομένου και ενδιαφέροντος. Κατ' επέκταση έχει αποτελέσει πολλάκις αντικείμενο διερεύνησης φωτίζοντας πολλές πλευρές αυτής της σύγχρονης πραγματικότητας, δεδομένου πως η φροντιστηριακή εκπαίδευση αποτελεί παγκόσμιο γεγονός (Κάτσικας, Καββαδίας, 2000) με την Ελλάδα να μην αποτελεί εξαίρεση.

Στην Ελλάδα όμως του 2017, οποιαδήποτε δομή, οποιαδήποτε φιλοσοφία κρίνεται αδιανόητο να νοηθεί άνευ άμεσου συσχετισμού με τον οικονομικό μαρασμό της χώρας. Η κοινωνική και οικονομική κρίση κατανοείται από ορισμένους μελετητές ως η αυξανόμενη δυσκολία να ανταποκριθούν στις οικονομικές ανάγκες και των δομών να προσφέρουν τις υπηρεσίες που προσέφεραν παλαιότερα λόγω περικοπών και θεσμικών αλλαγών, που επιβάλλονται από την κρίση ως «αυτονόητες» (Αυγητίδου κ. ά., 2016). Κάποιες χώρες, μεταξύ αυτών και η Ελλάδα, βίωσαν έντονα τον αντίκτυπο της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης κυρίως σε ό,τι αφορά τους άμεσα εμπλεκόμενους στην εκπαίδευση, δηλαδή τους εκπαιδευτικούς, τους γονείς και τους μαθητές (Damme & Karkkainen, 2010). Σε αυτό το πλαίσιο άκρως ενδιαφέρουσα νοείται η μελέτη των κοινωνικών ανισοτήτων που παρατηρούνται στο χώρο της εκπαίδευσης και οι τρόποι αντιμετώπισής τους.

Η ανισότητα δύναται να λάβει ποικίλες μορφές (οικονομική, κοινωνική, φυλετική) οι οποίες έχουν μελετηθεί από πλήθος ερευνητών. Ένας αριθμός μελετών προτείνει στρατηγικές για την αντιμετώπιση της κρίσης στο εκπαιδευτικό αλλά και γενικότερο πλαίσιο μεταξύ των οποίων κι η ενισχυτική διδασκαλία και μαθησιακή υποστήριξη από εθελοντές εκπαιδευτικούς με παράλληλη παροχή σχολικού εξοπλισμού για παιδιά που έχουν ανάγκη (Ντολιοπούλου, 2015). Μια μορφή πάταξης της εκπαιδευτικής ανισότητας αποτελεί η δομή, ο θεσμός των Κοινωνικών Φροντιστηρίων μετά την αυγή της οικονομικής κρίσης. Δεδομένου πως αποτελεί μια πρόσφατη κινητοποίηση, δεν έχει τεθεί υπό διερεύνηση πολλών μελετητών επιτρέποντας την περαιτέρω ενασχόληση με αυτό το θεσμό σε βάθος.

Τα Κοινωνικά Φροντιστήρια τα οποία έχουν τεθεί σε λειτουργία δρουν υπό την αιγίδα συνήθως των Δήμων ως μορφή κοινωνικής πολιτικής προκειμένου να ικανοποιηθούν οι ανάγκες των δημοτών, χωρίς να απαλείφεται η ύπαρξη δυσμενών παραγόντων που λειτουργούν ανασταλτικά ως προς το έργο τους (Στασινού, 2013). Ακόμη, η δράση του εξεταζόμενου θεσμού λογίζεται εστιασμένα ως απόπειρα εκπαιδευτικής πολιτικής, υπογραμμίζοντας τους διακριτούς ρόλους των εκπονητών και των αποδεκτών αυτής της μέριμνας (Αμβροσιάδου, 2015). Στοχευμένα στο Κοινωνικό Φροντιστήριο Κορίνθου και τη δράση του είναι στενά συνδεδεμένο με το

Δήμο που αξιοποιεί τα χρηματικά πλεονάσματά του για να παράσχει κοινωνική προστασία στην περίοδο της κρίσης και της οικονομικής ύφεσης (Κεμερλής, 2015).

Ο εξεταζόμενος θεσμός σαφώς αποτελεί μέρος της εξωσχολικής υποστήριξης, κρίνεται παρόμοιος με αυτόν των ιδιωτικών φροντιστηρίων, με περισσότερες δυνατότητες και ικανότητες αφού δε στηρίζεται στη θεοποίηση του χρήματος και της φήμης (Διαμαντάκου, 2016 :6). Το αποκλίνουν από τις υπόλοιπες εξωσχολικές απόπειρες σημείο έγκειται στη στελέχωση του Κ.Φ. από εθελοντές καθηγητές ανέργους και συνταξιούχους. Η διαφορά αυτή επιβάλλει τη διερεύνηση του θεσμού σε σχέση με τα υποκείμενα δράσης, τα κίνητρα συμμετοχής του σ' αυτό, αλλά κι τις όποιες επιδράσεις ο θεσμός δέχεται από την τοπική ηγεσία, εφόσον βρίσκεται υπό τη σκέπη του Δήμου.

Οι παράμετροι οι οποίες προαναφέρθηκαν χρήζουν απαραίτητως διερεύνησης, προκειμένου να εξεταστούν εκτεταμένα φαινόμενα που ευδοκούν στη χώρα, την ύπαρξη του Κοινωνικού Φροντιστηρίου ως εξωσχολικής μέθοδου που παλεύει να μειώσει το εύρος των ανισοτήτων που προκύπτουν από την οικονομική κρίση, αποτελούμενου από άτομα που έχουν βληθεί απ' αυτήν, μα προσφέρουν αφιλοκερδώς τις υπηρεσίες τους.

Αναφορικά με τη δομή και τη διάταξη της εργασίας, αυτή αναπτύσσεται σε δύο μέρη, το θεωρητικό και το ερευνητικό. Το θεωρητικό κομμάτι αποτελείται από τέσσερα βασικά κεφάλαια. Στο πρώτο παρατίθεται το κομμάτι της εξωσχολικής υποστήριξης και ποιες μορφές έχει λάβει κι εξακολουθεί να λαμβάνει αυτή στη χώρα μας. Στο δεύτερο κεφάλαιο, ο λόγος στρέφεται γύρω από την ανισότητα, ποιες μορφές έχει λάβει κι αν και κατά πόσο έχει επηρεάσει τον εκπαιδευτικό χώρο. Το τρίτο κεφάλαιο εστιάζει στον εθελοντισμό, καθώς απαραίτητη προϋπόθεση για την ομαλή λειτουργία του διερευνώμενου θεσμού αποτελεί η εθελοντική προσφορά των καθηγητών. Το τέταρτο και τελευταίο κομμάτι του θεωρητικού πλαισίου στοχεύει στην εξέταση του Κοινωνικού Φροντιστηρίου ως θεσμού και πιο συγκεκριμένα του Κοινωνικού Φροντιστηρίου της Κορίνθου.

Το ερευνητικό μέρος αποτελείται από τρία κεφάλαια. Το πέμπτο σειριακά κεφάλαιο αναφέρεται στα ερευνητικά ερωτήματα και στο σκοπό της έρευνας αυτής που είναι τα κίνητρα των εθελοντών καθηγητών σε σχέση με την πολιτική ηγεσία και την παρουσία τους στην κινητοποίησή τους. Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζεται και αιτιολογείται η ποιοτική μεθοδολογία που έχει επιλεγεί και το εργαλείο συλλογής δεδομένων που είναι η ημιδομημένη συνέντευξη. Γίνεται ακόμα λόγος για το δείγμα και για τη διαδικασία επιλογής του. Αποτελείται από δέκα εθελοντές καθηγητές του Κοινωνικού Φροντιστηρίου Κορίνθου. Επιπλέον, παρατίθενται ζητήματα δεοντολογίας, αξιοπιστίας και εγκυρότητας της έρευνας. Στο έκτο κεφάλαιο παρατίθενται και σχολιάζονται τα σημαντικότερα στοιχεία της έρευνάς μας. Στο έβδομο και τελευταίο συζητούνται τα ευρήματα και εξάγονται τα ανάλογα συμπεράσματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

1. ΕΞΩΣΧΟΛΙΚΗ/ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Με τον όρο παιδεία νοείται η συστηματική παροχή γνώσεων, η διαδικασία αγωγής, η οποία στοχεύει στην άνοδο του πνευματικού επιπέδου του ανθρώπου. Αρχικά σήμαινε αυτό που πρέπει να μάθει το παιδί. Ήδη όμως από τον 5^ο αιώνα ως όρος της παιδαγωγικής δηλώνει τη γενική καλλιέργεια που είναι προνόμιο μόνο του ανθρώπου - γι' αυτό το λόγο άλλωστε αποδίδεται στα λατινικά ως *humanitas* (Κοπιδάκης, 2004: 119). Η εκπαίδευση είναι η συστηματική διαδικασία μετάδοσης γνώσεων, η ανάπτυξη δεξιοτήτων εν σχέσει με ένα συγκεκριμένο αντικείμενο. Τόσο η παιδεία, όσο και η εκπαίδευση θα πρέπει να παρέχονται κατά τη σχολική διαδικασία και συμμετοχή.

Ωστόσο, αυτό δεν είναι δυνατό να επιτευχθεί. Το πρωινό σχολείο δεν αρκεί, ώστε να εξασφαλιστεί ποιοτική εκπαίδευση σε όλους τους μαθητές. Προκύπτει επομένως η ανάγκη για πρόσθετη παροχή εκπαιδευτικών εφοδίων. Η εξωσχολική εκπαιδευτική στήριξη είναι μία πραγματικότητα. Υπάρχει με διάφορες μορφές σε όλες σχεδόν τις χώρες, οι οποίες διαθέτουν ανταγωνιστικό εκπαιδευτικό σύστημα και φιλόδοξους μαθητές (Χατζητέγας, 2010). Εκεί όπου οι άνθρωποι θεωρούν την εκπαίδευση ως έναν εκ των καίριων παραγόντων προσωπικής προόδου, προβάλλεται η πρόσθετη στήριξη. Η τελευταία δε λειτουργεί ως υποκατάστατο του σχολείου, το συμπληρώνει.

Η πρόσθετη / φροντιστηριακή εκπαίδευση δεν αποτελεί ένα φαινόμενο που ακμάζει στην Ελλάδα μόνο. Η ενισχυμένη στήριξη είναι σχεδόν απαιτητή στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση όπου τίθενται οι βάσεις για την εισαγωγή των νέων σε κάποιο εκπαιδευτικό ίδρυμα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Αντιλαμβανόμενοι οι γονείς τις αδυναμίες του εκπαιδευτικού συστήματος και τα πενιχρά μέσα που προσφέρουν, απευθύνονται σε εξωσχολικές μονάδες υποστήριξης αφού δεν εμπιστεύονται το δημόσιο σχολείο. Η πεποίθηση αυτή δε βρίσκει αντίκρισμα σε μεμονωμένες κοινωνικές ομάδες, αλλά αποτελεί κοινό τόπο σε όλες τις κάστες (Ζαμπέτα, 2014).

Παρακάτω παρατίθενται μορφές εξωσχολικής υποστήριξης που λαμβάνουν σάρκα και οστά στον ελλαδικό χώρο, προκειμένου να ενισχυθούν οι μαθητές:

➤ **Κρατικά Φροντιστήρια (Πρόσθετη Διδακτική Στήριξη / Ενισχυτική Διδασκαλία)**

Μια απόπειρα κρατικής υποστήριξης μαθητών κατά την εκπαιδευτική διαδικασία αποτέλεσε η Πρόσθετη Διδακτική Στήριξη και η ευρέως γνωστή Ενισχυτική Διδασκαλία, η οποία θεσμοθετείται τη δεκαετία του 1980. Αφού έχει αναγνωριστεί η ασημαντότητα των φροντιστηρίων –ιδιωτικών-, για το οποία λόγος θα γίνει παρακάτω, από το Υπουργείο Παιδείας, το τελευταίο προβαίνει στη θεσμοθέτηση του κρατικού φροντιστηριακού μαθήματος.

Η Ενισχυτική Διδασκαλία (ΕΔ) αφορά στην παρακολούθηση αυτοτελούς υποστηρικτικού προγράμματος διδασκαλίας από ομάδες μαθητών Γυμνασίου που έχουν κενά ή προβλήματα μάθησης. Σκοπός της ΕΔ είναι η επανένταξη των μαθητών/τριών στη μαθησιακή διαδικασία, η μείωση της μαθητικής διαρροής, η ενίσχυση της πρόσβασης και της συμμετοχής όλων στο εκπαιδευτικό σύστημα και η βελτίωση της απόδοσής τους χωρίς επιπλέον δαπάνες σε συμπληρωματικά εξωσχολικά μαθήματα. Πιο συγκεκριμένα, η ΕΔ στοχεύει στην ολοκλήρωση της Υποχρεωτικής Εκπαίδευσης και στη δυνατότητα πρόσβασης στη δεύτερη βαθμίδα της Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Στο πλαίσιο της ΕΔ οι μαθητές/τριες δύνανται να παρακολουθήσουν μαθήματα όπως ενδεικτικά είναι η Γλωσσική Διδασκαλία (Αρχαία και Νέα Ελληνικά), τα Μαθηματικά, η Φυσική, η Χημεία κλπ. (Ενισχυτική διδασκαλία στη Β/θμια εκπαίδευση, 2017)

Τόσο η Ενισχυτική Διδασκαλία, όσο και η Πρόσθετη Διδακτική Στήριξη λειτούργησαν ως αντισταθμιστικές πολιτικές προκειμένου να άρουν τις ανισότητες στην εκπαίδευση και στο σχολείο. Ο Αμοιραδάκης (2008) διαπιστώνοντας τους αργούς κρατικούς ρυθμούς και κινήσεις, χαρακτηρίζει την κίνηση αυτή ως απέλπιδα αναγνώριση και διάσταση ενός φαινομένου, το οποίο ήταν αντιληπτό, αλλά και στηριζόμενο από την ελληνική πραγματικότητα και κοινωνία. Όντας γνώστες της εν λόγω κοινωνικής πραγματικότητας, το Υπουργείο Παιδείας τάσσεται κατά της σχολικής αποτυχίας και διαρροής, επιθυμεί τη μαθησιακή ενίσχυση των μαθητών, ανησυχεί για τα ενδεχόμενα μειωμένα προσόντα τους άμα τη αποχωρήσει τους, τα οποία μέλλουν να καταστούν οι στυλοβάτες του αποκλεισμού τους από τον εργασιακό στίβο. Ακόμη, μέσω αυτού του θεσμού διατείνεται να αυξήσει τις πιθανότητες πρόσβασης των μαθητών στην Ανώτατη Εκπαίδευση (Υπουργείο Παιδείας, υπ' αριθμόν 113321/Γ7/18-9-2008, 2008).

Αναδεικνύεται επομένως η μέριμνα περί της απομάκρυνσης των νέων από το σχολικό περιβάλλον, αλλά και ο ελλιπής έως ανύπαρκτος εφοδιασμός τους για αναζήτηση εργασιακής στέγης. Με τα Κρατικά Φροντιστήρια επιδιώκεται ο συσχετισμός του παρόντος θεσμού με την παροχή επαγγελματικών ευκαιριών. Το πρόγραμμα αυτό συμβάλλει στη μείωση του κοινωνικού και μετέπειτα επαγγελματικού αποκλεισμού (Θεοχάρη, 2013), εφόσον η πρόσθετη διδακτική στήριξη παρέχει σε ένα σημαντικό βαθμό τη σχολική επιτυχία των μαθητών στο Ενιαίο Λύκειο.

Το πρόγραμμα αυτό στην πορεία του χρόνου εφαρμόστηκε και στη γυμνασιακή εκπαίδευση. Τόσο στη λυκειακή, όσο και στη γυμνασιακή δεν έτυχε της δέουσας αναγνώρισης και ανταπόκρισης από την πλευρά των μαθητών. Μικρός αριθμός των τελευταίων συμμετέχει ενεργά στα τμήματα υποστήριξης, χαρακτηρίζοντας την εφαρμογή του θεσμού ανεπιτυχή. Το 2010 με την Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμόν 160848/Γ7/20-12-2010, ο θεσμός εφαρμόζεται μόνο για μαθητές της Γ' Λυκείου και δη σε δυσπρόσιτες περιοχές. Το 2016, το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων εκδίδει εγκύκλιο για την έναρξη της Ενισχυτικής Διδασκαλίας κατά το τρέχον έτος με την υπ' αριθμόν απόφαση 169770/Δ2/12.10.2016, σε συνέχεια της απόφασης υπ' αριθμόν 212795/Δ2/13-12-2016. *«Ως ημερομηνία έναρξης της Ενισχυτικής Διδασκαλίας ορίζεται η Τρίτη 20 Δεκεμβρίου 2016. Σύμφωνα με την Υ.Α. 169770/Δ2/12.10.2016 (ΦΕΚ 3406 τ.Β') η Ενισχυτική Διδασκαλία λήγει με τη λήξη των μαθημάτων και πριν από την έναρξη των εξετάσεων, ήτοι 31 Μαΐου 2016 σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.»*

Η φετινή απόπειρα συστηματικότητας με την έγκυρη έκδοση της εγκυκλίου για την Ενισχυτική Διδασκαλία, δεν επετεύχθη και κατά τα προηγούμενα σχολικά έτη αν λάβει κανείς υπ' όψιν την υπ' αριθμόν 41455/Γ7/27-3-2013 απόφαση του Υπουργείου Παιδείας, με την οποία καλεί *«Όλες τις Διευθύνσεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Δ.Δ.Ε.) από 28 Μαρτίου έως και 1 Απριλίου 2013, να δεχθούν αιτήσεις ενδιαφερομένων προκειμένου να προετοιμάσουν τους μαθητές για τις εξετάσεις»*. Πρόκειται για δίμηνη διάρκεια του προγράμματος. Με την υπ' αριθμόν 185744/Γ7/4-12-2013 απόφαση, το Υπουργείο Παιδείας: *«Στο πλαίσιο της υλοποίησης του προγράμματος της ΕΝΙΣΧΥΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ (Ε.Δ.), η οποία αποτελεί άξονα της Αντισταθμιστικής Εκπαίδευσης - Αγωγής στο Γυμνάσιο, καλούνται: Όλες οι Διευθύνσεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Δ.Δ.Ε.) από Τρίτη 11 έως και Παρασκευή 14 Φεβρουαρίου 2014, να δεχθούν αιτήσεις ενδιαφερομένων οι οποίοι επιθυμούν να εργασθούν στο πρόγραμμα της Ενισχυτικής Διδασκαλίας και βρίσκονται ήδη εγγεγραμμένοι στους Ενιαίους Πίνακες Προσωρινών Αναπληρωτών Γενικής Παιδείας έτους 2013-2014»*. Η ίδια πολιτική εφαρμόζεται και κατά το σχολικό έτος 2015-2016 με την υπ' αριθμόν 201980/Δ2/10-12-2015 απόφαση: *«Στο πλαίσιο της προετοιμασίας για την έναρξη του προγράμματος της ΕΝΙΣΧΥΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ (Ε.Δ.), η οποία αποτελεί άξονα της Αντισταθμιστικής Εκπαίδευσης στο Γυμνάσιο, καλούνται: Όλες οι Διευθύνσεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (Δ.Δ.Ε.), από Τετάρτη 24 Φεβρουαρίου έως και Παρασκευή 26 Φεβρουαρίου 2016 και ώρα 14.00, να δεχθούν αιτήσεις υποψηφίων [...] που επιθυμούν να απασχοληθούν στο πρόγραμμα της Ενισχυτικής Διδασκαλίας για το σχολικό έτος 2015-2016 και βρίσκονται ήδη εγγεγραμμένοι στους Ενιαίους Πίνακες Προσωρινών Αναπληρωτών Γενικής Παιδείας έτους 2015-2016.»*

Από τις περιόδους, κατά τις οποίες ανακοινώνεται η πρόσκληση υποβολής αιτήσεων καθίσταται σαφής η ανεπάρκεια, η οποία δυναστεύει τις εκπαιδευτικές δομές και προθέσεις. Αργοπορημένη απόφαση, αν σκεφθεί κανείς πως η έναρξη της σχολικής χρονιάς τοποθετείται το Σεπτέμβριο και λήγει το Μάιο. Η βοήθεια λοιπόν που είναι επιθυμητό να προσφερθεί καλύπτει ένα ελάχιστο χρονικό διάστημα της ετήσιας

εκπαιδευτικής πορείας του εκάστοτε αδύναμου μαθητή. Αισθητοποιείται «η προχειρότητα που διέπει τις αποφάσεις και τις ενέργειες των υπευθύνων, η “βιασύνη” που επιτάσσει η “αναγκαστική” απορρόφηση των ευρωπαϊκών κονδυλίων» (Θεοχάρη, 2013: 33), υποβαθμίζοντας το θεσμό.

Ο ελλιπής σχεδιασμός και η απροθυμία ουσιαστικής υποστήριξης του εν λόγω προγράμματος ίσως δικαιολογούν το χαμηλό ποσοστό προτίμησης του κρατικού φροντιστηρίου. Σε έρευνα του 2012 πριν ακόμα ο θεσμός τεθεί σχεδόν σε πλήρη μαρασμό, μόλις το 1,7% επιλέγει αυτό το πρόγραμμα για να βελτιώσει τις αποδόσεις του (Γκιτζίρης, 2012). Ως μορφή εξωσχολικής υποστήριξης προφανώς υπήρξε ανεπιτυχής, χωρίς βέβαια να έχει καταργηθεί. Η κίνηση του τρέχοντος έτους μοιάζει αρκετά φωτεινή και οργανωμένη.

➤ **Ιδιωτικά Φροντιστήρια**

Το φροντιστήριο αποτελεί πλέον αναπόσπαστο κομμάτι της ελληνικής πραγματικότητας, της ελληνικής εκπαίδευσης. Η ετυμολογία της λέξης «φροντιστήριο» είναι η ακόλουθη: φροντίζω, ήτοι μεριμνώ, νοιάζομαι, ενδιαφέρομαι.

Η πρώτη εμφάνιση του φροντιστηρίου στον ελλαδικό χώρο έλαβε υπόσταση στις αρχές του 20ου αιώνα και μέχρι περίπου το 1928 ουσιαστικά αναλάμβανε την προετοιμασία των υποψηφίων για την εισαγωγή τους σε μία ανώτατη σχολή, μία διαδικασία που σαφώς αφορούσε λίγους. Η ίδρυση των πρώτων οργανωμένων φροντιστηρίων τοποθετείται μετά την εκδίωξη πολλών εκπαιδευτικών λόγω φρονημάτων από το Δημόσιο σχολείο, επί Βενιζέλου, επί δικτατορίας Πάγκαλου, αλλά και επί δικτατορίας Μεταξά. Πολλοί νόμοι του Μεταξά επιβιώνουν έως και σήμερα όσον αφορά τη λειτουργία των φροντιστηρίων. Διώξεις λόγω φρονημάτων διεξάγονται και μετά το 1947. Οι αποκλεισμένοι από το Δημόσιο σχολείο δάσκαλοι, αλλά και το σύστημα των κατά σχολή εξετάσεων που ίσχυε μέχρι το 1964 τα πολλαπλασίασαν. Η σοβαρότερη ώθηση δόθηκε από τη μεταρρύθμιση του Παπανούτσου το 1965: αυτή για το Ακαδημαϊκό Απολυτήριο, όπου μεταβιβάστηκαν οι εξετάσεις για το Πανεπιστήμιο στο Λύκειο. Με τη δικτατορία του 1967 το φροντιστήριο διώχθηκε σκληρά. (Χατζητέγας, 2017).

Ο ΟΕΦΕ (Ομοσπονδία Εκπαιδευτικών Φροντιστών Ελλάδος) ορίζει το φροντιστήριο ως «Εκπαιδευτικό Οργανισμό θεσμοθετημένο και εποπτευόμενο από το Υπουργείο Παιδείας που η λειτουργία του και τα προγράμματα σπουδών του αφορούν στην ενίσχυση των μαθητών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, στην κάλυψη των μαθησιακών τους αναγκών, στη βελτίωση των επιδόσεων τους, στον σπουδαστικό και επαγγελματικό τους προσανατολισμό και στην επίτευξη των στόχων τους για επιτυχή μετάβαση στην επόμενη βαθμίδα εκπαίδευσης. Ο ορισμός ανήκει στον Ελληνικό Οργανισμό Τυποποίησης (ΕΛΟΤ) ο οποίος είναι ένας καθαρά κρατικός οργανισμός, ο

μόνος αρμόδιος και υπεύθυνος να παράγει Εθνικά Ποιοτικά Πρότυπα και να απονέμει τα αντίστοιχα Εθνικά Σήματα Ποιότητας». (Χατζητέγας, 2017)

Ο ιδιωτικός τομέας των φροντιστηρίων αποτελείται από επιχειρήσεις, οι οποίες αναλαμβάνουν επί μηνιαία πληρωμή να παράσχουν βοήθεια, να εκγυμνάσουν και να προετοιμάσουν για τις Απολυτήριες και τις Πανελλήνιες Εξετάσεις μαθητές. Το φάσμα των μαθημάτων ανταποκρίνεται στο Πρόγραμμα Σπουδών ως προς το περιεχόμενο, αλλά και τις ώρες του μαθήματος. Τα μαθήματα ανταποκρίνονται στους τομείς σπουδών (Τομέας Ανθρωπιστικών Σπουδών, Τομέας Θετικών Σπουδών και Τομέας Οικονομικών Σπουδών). Τα τελευταία μάλιστα χρόνια επιχειρείται η απόπειρα της ιδιωτικής φροντιστηριακής εκπαίδευσης να καλύψει και ανάγκες που έχουν προκύψει σε μαθητές της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, δημιουργώντας τμήματα μελέτης για παιδιά του Δημοτικού, υποβασταζόμενα από εκπαιδευτικό της δέουσας βαθμίδας.

➤ **Ιδιαίτερα Μαθήματα**

Μια ακόμα μορφή εξωσχολικής υποστήριξης και παράλληλης δραστηριότητας των φροντιστηρίων, αποτελούν τα ιδιαίτερα μαθήματα. Ως δράση δεν ελέγχεται και δεν αξιολογείται από καμία θεσμική αρχή. Τα ιδιαίτερα μαθήματα είναι εφικτό να παραδίδονται είτε από διορισμένους καθηγητές στη δημόσια εκπαίδευση, είτε από καθηγητές εργαζόμενους στην ιδιωτική εκπαίδευση (φροντιστήρια, ιδιωτικά σχολεία), είτε από αδιόριστους πτυχιούχους ή ακόμα και από φοιτητές της ανάλογης ειδικότητας. Στην πρώτη, δεύτερη και τελευταία περίπτωση η κίνηση αυτή θεωρείται παράνομη. Στην τρίτη όμως περίπτωση, η κίνηση αυτή δύναται να είναι νόμιμη, εφόσον ο καθηγητής έχει προβεί σε έκδοση άδειας κατ' οίκον διδασκαλίας. *Έχει ετήσια διάρκεια και ανανεώνεται κάθε χρόνο από τις κατά τόπους Διευθύνσεις ή Γραφεία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.* (Χορήγηση Άδειας κατ' οίκον Διδασκαλίας, 2007). Τα ιδιαίτερα μαθήματα συνήθως επιλέγονται από οικογένειες που φέρουν υψηλότερα εισοδήματα, ενώ το φροντιστήριο επιλέγεται κυρίως από γονείς της «μεσαίας» ελληνικής οικογένειας (Σιάνου-Κύργιου, 2005). Η προτίμηση αυτή ενδεχομένως σχετίζεται με τη δυνατότητα εξατομικευμένης διδασκαλίας (Μπορουτζή, 2015).

➤ **Κοινωνικά Φροντιστήρια**

Τα Κοινωνικά Φροντιστήρια αποτελούν μια καινοτόμα και σχετικά πρόσφατη δραστηριότητα. Η γέννησή τους εντοπίζεται την περίοδο όξυνσης της οικονομικής κρίσης με τα δυσμενή κοινωνικά και οικονομικά φαινόμενα, ως απέλπιδα προσπάθεια ελάφρυνσης των προβλημάτων ευπαθών οικογενειών. Όπως θα αναλυθεί και

παρακάτω, εστιάζοντας στο Κοινωνικό Φροντιστήριο της Κορινθίας, πρόκειται για μια δραστηριοποίηση ομαδική, η οποία πηγάζει από τη μέριμνα των δήμων της χώρας. Η δραστηριοποίηση δύναται να είναι και ατομική , να αποτελέσει μια αυτοπροαίρετη κίνηση. Τα κριτήρια συμμετοχής των μαθητών στην εν λόγω μορφή εξωσχολικής υποστήριξης είναι σαφώς οικονομικά.

2. ΑΝΙΣΟΤΗΤΑ

Η ανισότητα και η πίστη στην ανισότητα των ανθρώπινων ομάδων είναι παλιά όσο η γραπτή ιστορία. Η βιολογική όμως δικαίωση της ανισότητας των ανθρώπινων ομάδων είναι πολύ πρόσφατη. Γεννήθηκε με τη βιομηχανική επανάσταση και απέκτησε επιστημονική θεμελίωση μόλις το 19^ο αιώνα. Οι προηγούμενες από την αστική ευρωπαϊκές κοινωνίες στηρίζονταν στην ανισότητα και εξηγούσαν το δικαίωμα μιας κοινωνικής ομάδας να κυριαρχεί πάνω σε άλλες με το θέλημα του Θεού. Οι μεγάλοι θεωρητικοί διανοητές του 18^{ου} και του 19^{ου} αιώνα, που οραματίστηκαν την κοινωνική δικαιοσύνη και την ισότητα, ενισχύοντας τη συντριβή στην Ευρώπη της κοινωνικής τάξης πραγμάτων που στηριζόταν στο θεϊκό θέλημα, δεν είχαν καμιά αμφιβολία για τη βιολογική και φυλετική ανισότητα των ανθρώπων. Η ισότητα που ευαγγελίστηκαν αφορούσε στο θέμα της μόρφωσης την κατάργηση των κοινωνικών και οικονομικών εμποδίων. Αλλά καθώς η ισότητα που ευαγγελίστηκαν αποτελούσε θεμέλιο της οικονομικής οργάνωσης με βάση τον ελεύθερο ανταγωνισμό και την ιδιοκτησία των μέσων παραγωγής, καθώς δηλαδή η ισότητα αποτελούσε αξία μιας ταξικά διαστρωματωμένης, άρα αναπόφευκτα άνισης κοινωνίας, χρειάστηκε να εφευρεθούν οι βιολογικές διαφορές, για να δικαιώσουν την ανισότητα στην κοινωνία της ισότητας (Φραγκουδάκη, 1985: 203).

Εφόσον μια κοινωνία συναποτελείται από τάξεις οδηγείται μαθηματικά σε διαφορές. Κάθε «κάστα» φέρει τα γνωρίσματα εκείνα που αποτελούν το συνεκτικό κρίκο των ατόμων, τα οποία την πλαισιώνουν. Τα γνωρίσματα, οι ιδιότητες καθεμιάς προδίδουν την ειδοποιό διαφορά της από τις υπόλοιπες. Στην έρευνά μας θα αποπειραθεί να νοηθεί τι οδηγεί τα συγκεκριμένα παιδιά να ενταχθούν στην εξεταζόμενη μορφή φροντιστηριακής εκπαίδευσης. Αν όπως ειπώθηκε παραπάνω η ισότητα της κοινωνίας νοηθεί ως δεδομένη, τότε η ανισότητα θα πρέπει να έγκειται στο βιολογικό υπόβαθρο.

Ωστόσο, ο Rousseau στο έργο του *Κοινωνικό Συμβόλαιο* (1762) αναφέρει πως οι άνθρωποι στη «φυσική» κατάσταση γεννιούνται ίσοι και πως οι εγγενείς διαφορές που υπάρχουν στα προσωπικά «χαρίσματα» δε θέτουν σε κίνδυνο την κοινωνική ισότητα, εφόσον η κοινωνία ανταμείβει τους ανθρώπους σύμφωνα με την αξία τους και όχι σύμφωνα με την καταγωγή και την οικονομική κατάστασή τους. Δεδομένης της θέσης αυτής οι άνθρωποι είναι φύσει ίσοι και η κοινωνία μέσω των μηχανισμών της δύναται να αναδείξει τις όποιες ιδιαιτερότητες έκαστου μέλους.

Οι απόψεις όσον αφορά την πηγή ή την αιτία εκδήλωσης ανισότιμων συμπεριφορών δίστανται. Ο εντοπισμός όμως αυτών σε συγκεκριμένους τομείς καθίσταται εφικτός.

Στην παρούσα εργασία απασχολεί η ύπαρξη ανισότητας στο χώρο της εκπαίδευσης και παρακάτω θα εξεταστούν οι χώροι, στους οποίους πραγματοποιείται και πώς επηρεάζει το εκπαιδευτικό σύστημα και την εκπαιδευτική διαδικασία.

2.1 Η ΑΝΙΣΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΑΠΟΛΑΒΕΣ

Η ανισότητα ποικίλλει σε μορφές έκφρασης και σε παράγοντες επιρροής. Ο τρόπος διανομής των εισοδημάτων ίσως αποτελεί τον εναργέστερο τρόπο διαπίστωσης της ανομοιογένειας μεταξύ του πληθυσμού. Η ανισότητα σε όλα τα κράτη της ΕΕ οφείλεται κυρίως στη διασπορά των εισοδημάτων εντός της κάθε πληθυσμιακής ομάδας και όχι στη διαφορά των εισοδημάτων μεταξύ των ομάδων. (Διαφέρμος, Παπαθεοδώρου, 2008). Με την προαναφερθείσα έρευνα νοείται πως άτομα τα οποία αν και εντάσσονται στην ίδια τάξη, ωστόσο δεν τυγχάνουν των ίδιων ευκαιριών. Με την παραπάνω θέση αναδεικνύεται όχι μόνο η ύπαρξη ελλείψεων στο οικονομικό υπόβαθρο, αλλά πιο εστιασμένα η ύπαρξή τους εντός της ίδιας πληθυσμιακής ομάδας. Αυτό είναι πιθανό να ερμηνεύει τη συνύπαρξη μαθητών σε σχολεία όμοιου status με διαφορετικό όμως οικογενειακό χρηματικό κεφάλαιο διογκώνοντας τις διαφορές και την αντιμετώπισή τους. Οι Παπαθεοδώρου και Πετμεσίδου (2006) αναφέρουν ότι σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της διανομής του εισοδήματος και, κατά συνέπεια, της φτώχειας σε μια χώρα διαδραματίζει το σύστημα κοινωνικής προστασίας, το οποίο στην Ελλάδα την παρούσα στιγμή –για να μην τοποθετηθεί διαχρονικά- χαρακτηρίζεται ελλιπές.

Προ ολίγου δηλώθηκε πως ο τρόπος διανομής του χρηματικού πλούτου θεωρείται διαφορετικός, μια δήλωση ανταποκρινόμενη στην πραγματικότητα δεδομένης της ισχύουσας οικονομικής κατάστασης στον ελλαδικό και όχι μόνο χώρο. Οι χρηματικές απολαβές έχουν μειωθεί αισθητά (ΕΛΣΤΑΤ: Σταθερή μείωση μισθών από το 2010, 2014). Μια ξεχωριστή κατηγορία αποτελούν τα άτομα, οι οικογένειες εκείνες, οι οποίες έχουν βληθεί από τη μάστιγα της ανεργίας. Η εν λόγω ομάδα κατά πλειοψηφία απορρίπτεται από την καταβολή κάποιου εισοδήματος, αδυνατώντας να αντεπεξέλθει σε όποιες υποχρεώσεις, συμπεριλαμβανομένων και των εκπαιδευτικών εξόδων των ανήλικων μελών. Οι Κάτσικας και Καββαδίας (2000) διαπιστώνουν πως η κλιμάκωση των ανισοτήτων και η συνεχής διεύρυνση του φαινομένου της φτώχειας είναι μια πραγματικότητα που οι διαστάσεις της ανιχνεύονται, ιδιαίτερα στη δεκαετία που διανύουμε, στη συγκρότηση ενός «τέταρτου κόσμου», ενός «αντίκοσμου» που έξω από τα όρια της «επίσημης» κοινωνίας βιώνει τον κοινωνικό αποκλεισμό. Ενώ αλλού προσθέτουν πως μια μορφή εκδήλωσης του κοινωνικού αποκλεισμού συνιστούν οι ανισότητες στην εκπαίδευση και ο εκπαιδευτικός αποκλεισμός που δρουν σαν κλασικοί φτωχογόνοι παράγοντες, ιδιαίτερα σε περιόδους αυξημένης ανεργίας (Κάτσικας, Καββαδίας, 2000). Γονείς άνευ επαγγελματικής αποκατάστασης ή με πενιχρό εισοδηματικό κεφάλαιο εκ των πραγμάτων δυσκολεύονται έως

αδυνατούν να παράσχουν στα τέκνα των το «υλικό», το σχετικό με τη μόρφωσή τους, το οποίο είναι απαραίτητο. Η περιγραφείσα κατάσταση βαδίζει προς την παρεμπόδιση των τελευταίων από τη λήψη ίσων με τα ευπορότερα παιδιά ευκαιριών. Τέτοια περιστατικά αναφέρονται και στο Κοινωνικό Φροντιστήριο αφού –εκ των απαραίτητων κριτηρίων- η ανεργία λαμβάνεται σοβαρά υπ’ όψιν για την ένταξή τους σ’ αυτό το θεσμό.

Θίγεται λοιπόν ένα ακόμα πεδίο της ανισότητας κι αυτό είναι ο τομέας της εκπαίδευσης που θα μελετηθεί παρακάτω. Καθίσταται ορατή η επιρροή του χρηματικού υπόβαθρου μιας οικογένειας κι επί της ουσίας η έλλειψή του στην απόκτηση εκπαιδευτικού κεφαλαίου από τα παιδιά της.

2.2 Η ΑΝΙΣΟΤΗΤΑ ΚΑΙ Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Οι ελλειπείς ή και φειδωλές επί των ημερών μας οικονομικές δυνατότητες της πλειοψηφίας του ελληνικού πληθυσμού προαναφέρθηκαν και σχετίστηκαν με τη δυνατότητα ευκαιριών. Στην ενότητα αυτή θα επιχειρηθεί να γίνει μια πρώτη προσέγγιση της ανισότητας στον εκπαιδευτικό χώρο, αν αυτή είναι όντως υπαρκτή και ποιοι παράγοντες την προωθούν. Στο Κοινωνικό Φροντιστήριο, στο θεσμό δηλαδή που εξετάζουμε, δηλώθηκε πως συμμετέχουν παιδιά οικογενειών που στερούνται οικονομικής άνεσης. Το εισόδημα όμως αποτελεί μόνο το διαβατήριο ή μη για την εκπαιδευτική ανέλιξη;

Η κοινωνική προέλευση παίζει σημαντικό ρόλο σ’ όλη τη διάρκεια της ζωής του ανθρώπου από την εισαγωγή του στις πρώτες εκπαιδευτικές και σχολικές βαθμίδες μέχρι την ένταξή του στον εργασιακό χώρο. Η ιδιοκτησία μέσω παραγωγής ή η απουσία τους, το επάγγελμα των γονέων και η μόρφωση, είναι οι μεταβλητές που δίνουν το κοινωνικό στίγμα από την ημέρα της γέννησης μέχρι την είσοδο του ατόμου στην αγορά εργασίας, αφού μπορούν στη βάση μιας κοινωνικής ένταξης και της οικονομικής επιφάνειας που συνεπάγεται αυτή η ένταξη, να επιδράσουν αποφασιστικά στην υλοποίηση ή μη των οποιωνδήποτε προτιμήσεων και επιλογών (Κασιμάτη, 1991). Έγινε λόγος πρότερα για την οικονομική φύση της ανισότητας και στο παρόν κομμάτι προβάλλονται καινούργιοι παράγοντες, οι οποίοι μόνο κατασταλτικά δεν μπορούν να λειτουργήσουν ως προς τη μεροληπτική συμπεριφορά σε σχέση με το μαθητικό πληθυσμό. Το κοινωνικό πόθεν ενός παιδιού δύναται να το «δυναστεύσει» ή να το προωθήσει κατά περίπτωση.

Ο Γάλλος κοινωνιολόγος Boudon (1983: 250-251) προσπάθησε να συνθέσει τις διάφορες θεωρίες για την ερμηνεία της ανισότητας ευκαιριών πρόσβασης κι επιτυχίας στην εκπαίδευση και διατυπώνει μια μικροκοινωνιολογική θεωρία της σχολικής επιλογής που συνοψίζεται ως εξής:

- ✓ Υπάρχουν διαφορές ανάμεσα στις κοινωνικές τάξεις όσον αφορά την έννοια της κοινωνικής επιτυχίας. Κατά συνέπεια οι φτωχοί αποδίδουν λιγότερη σημασία στην εκπαίδευση ως μέσο επιτυχίας (Υπόθεση της «Υποκουλτούρας της Φτώχειας»).
- ✓ Τα παιδιά των φτωχών οικογενειών χαρακτηρίζονται από γνωστικά μειονεκτήματα σε σχέση με τα παιδιά των μη φτωχών (Υπόθεση των «Γνωστικών Μειονεκτημάτων»)
- ✓ Οι φτωχοί τείνουν επίσης να υποεκτιμούν τα μελλοντικά πλεονεκτήματα μιας σχολικής επένδυσης (Υπόθεση του «Υπολογισμού του Κόστους – Ωφέλειας»)
- ✓ Ταυτόχρονα οι φτωχοί τείνουν να υπερεκτιμούν τα μειονεκτήματα μιας τέτοιας επένδυσης (Υπόθεση του «Υπολογισμού του Κόστους – Ωφέλειας»)
- ✓ Παράλληλα τα άτομα αυτά τείνουν να υπερεκτιμούν τους κινδύνους που συνεπάγεται η ανάληψη επενδύσεων σε εκπαιδευτικό κεφάλαιο (Υπόθεση του «Υπολογισμού του Κόστους – Ωφέλειας»).

Έχοντας συνδέσει ο Boudon την οικονομική ισχύ και το κοινωνικό υπόβαθρο της οικογένειας αρχικά υποδεικνύει πως τα ασθενέστερα οικονομικά και χαμηλότερα ταξικά στρώματα πολλαπλάκι κρίνουν ετεροτρόπως τη σημαντικότητα και αποτελεσματικότητα της κοινωνικής αναγνώρισης. Αυτή σαφώς περιορίζεται και από τη θεώρηση των χρηματικά αδύναμων ως μειονεκτούντων γνωστικά είτε λόγω της μειωμένης ικανότητας κατασπατάλησης χρημάτων, είτε λόγω των βιολογικών χαρακτηριστικών, τα οποία αναφέρονταν στο έργο της Φραγκουδάκη (Φραγκουδάκη, 1985). Καλλιεργείται κατά τον παρόντα τρόπο μια μορφή συμπλέγματος συνοδευόμενου από έλλειψη αυτοπεποίθησης ως προς τη μελλοντική σχολική επιτυχία και μια άρνηση για την επένδυση ενός στοιχειώδους κι επιτρεπτού για τα οικονομικά δεδομένα της οικογένειας κεφαλαίου υπό το φόβο της αποτυχίας και της αμφιβολίας για την αξία της εκπαιδευτικής δραστηριότητας.

Η πιθανότητα μακρόχρονων και μάλιστα πανεπιστημιακών σπουδών είναι πολύ άνιση κατά την κοινωνική προέλευση των μαθητών. Πολύ μικρό ποσοστό ατόμων από τα κατώτερα κοινωνικά στρώματα φτάνει στην ανώτατη εκπαίδευση. Οι παράγοντες που κυρίως επιδρούν ώστε οι απόφοιτοι του δευτεροβάθμιου σχολείου να εισαχθούν ή όχι στην ανώτατη εκπαίδευση είναι: η γεωγραφική προέλευση, το εισόδημα της οικογένειας, το επάγγελμα και το εκπαιδευτικό επίπεδο του πατέρα. Η πρόσβαση λοιπόν και η επίδοση στην ανώτατη εκπαίδευση καθορίζεται, όπως διαπιστώνεται σε πολλές αμερικανικές έρευνες, κυρίως από την κοινωνική προέλευση. (Washburne, 1959).

Παρακάτω, θα εστιάσουμε στις ανισότιμες συμπεριφορές όσον αφορά τον τομέα της εκπαίδευσης σε σχέση με την κοινωνική προέλευση. Οι μαθητές ενδέχεται να στερούνται ευκαιριών λόγω του οικονομικού υπόβαθρου, αλλά και του κοινωνικού. Στην περίπτωση που μελετάται θα πρέπει να συνυπολογιστεί και αυτός ο παράγοντας ως πιθανός για τη συμμετοχή των αδύναμων μαθητών στο Κοινωνικό Φροντιστήριο.

2.2.1 Η ανισότητα στην εκπαίδευση και η κοινωνική προέλευση

Η ανισότητα στην εκπαίδευση με βάση την κοινωνική προέλευση – Θεωρία Bourdieu

Ο Γάλλος κοινωνιολόγος Bourdieu υποστηρίζει ότι το κοινωνικό υπόβαθρο εκλαμβάνεται ως το θεμέλιο για το «ενσωματωμένο» πολιτισμικό κεφάλαιο (habitus), καθώς επίσης ότι οι άνθρωποι διαθέτουν έναν αξιόλογο αριθμό ικανοτήτων για την εκμάθηση από τις κοινωνικές τους εμπειρίες και από τους νέους τύπους καταστάσεων στις οποίες συμμετέχουν. Το habitus «*συνιστά μια δομή, η οποία οικοδομείται από τον κοινωνικό κόσμο, ενώ την ίδια στιγμή οικοδομεί τον κοινωνικό κόσμο*» (Almquist et al., 2010). Το πολιτισμικό κεφάλαιο περιλαμβάνει μια σειρά από ιδιότητες και χαρακτηριστικά, όπως δεξιότητες της γλώσσας, πολιτισμικές γνώσεις και τρόπους συμπεριφοράς, οι οποίοι πηγή άντλησης θέτουν την οικογένεια και προσδιορίζουν το status των κοινωνικών υποκειμένων (Goraul, 2011). Καλύπτει μια ευρεία ποικιλία γνώσεων, στάσεων και δεξιοτήτων (Barker, 2013: 360), τις οποίες ένα άτομο αποκτά στο πλαίσιο του οικογενειακού του περιβάλλοντος (Karadag, 2009).

Περιλαμβάνει τις γνώσεις των κανόνων του εκπαιδευτικού συστήματος, καθώς επίσης το γούστο και τις προτιμήσεις των γονέων, τις οποίες μεταβιβάζουν στα παιδιά τους. *Αυτή η μορφή κεφαλαίου επιδρά στην εκπαιδευτική επιτυχία των παιδιών, καθώς το σπίτι λειτουργεί σαν «εργαστήριο μάθησης» σχετικά με την ανάπτυξη των εκπαιδευτικών προτιμήσεων των παιδιών και τη γνώση των κανονιστικών κωδίκων του εκπαιδευτικού συστήματος. Επιπλέον, οι γονείς οι οποίοι διαθέτουν υψηλά επίπεδα πολιτισμικού κεφαλαίου είναι περισσότερο ικανοί να βοηθήσουν τα παιδιά τους στις σχολικές τους εργασίες για το σπίτι.* (Σπηλιοπούλου, 2014). Η οικογένεια λειτουργεί προπαρασκευαστικά για τις γνώσεις και τις δεξιότητες των παιδιών. Μια οικογένεια η οποία δε διαθέτει τα ανάλογα ερεθίσματα και μέσα ανάπτυξης του προρρηθέντος πολιτισμικού κεφαλαίου ίσως στέκεται μη ικανή να εφοδιάσει το παιδί της προκειμένου να εγκλιματιστεί στο ισχύον εκπαιδευτικό σύστημα.

Ο ρόλος της οικογένειας κρίνεται καταλυτικός προκειμένου να διατηρηθεί η κοινωνική τάξη και αναπαραγωγή της δομής του κοινωνικού πεδίου και των κοινωνικών σχέσεων. Συνιστά έναν από τους κατ' εξοχήν «τόπους», στους οποίους συσσωρεύονται οι διάφορες μορφές του κεφαλαίου και η μεταβίβασή τους από τη μία γενιά στην άλλη. Προστατεύει την ενότητά της χάρη και μέσω της μεταβίβασης ώστε οι προλεχθείσες μορφές κεφαλαίου να είναι σε θέση να περάσουν στην επόμενη γενιά (Bourdieu, 2000: 129).

Ο Bourdieu (1986) ονομάζει μορφωτικό κεφάλαιο την κληροδότηση από τις οικογένειες των ανώτερων κοινωνικών στρωμάτων στα μέλη τους μορφωτικών προνομίων, γνώσεων και εξοικείωσης με τα προϊόντα της τέχνης και του πνεύματος, διανοητικών δεξιοτήτων και «καλού γούστου». Οι μαθητές όπως διαπιστώνεται και στην παρούσα ενότητα έρχονται αντιμέτωποι με πλήθος εμποδίων μπροστά στις σπουδές και με την κοινωνική ανισότητα στην εκπαίδευση. Αυτά δεν μπορεί να

ειπωθεί πως οφείλονται μόνο στην κοινωνικοοικονομική τάξη, στην οποία βρίσκεται ο μαθητής, μα καθοριστικό ρόλο διαδραματίζει κυρίως η κοινωνική προέλευση του, η οποία καθορίζει την επίδοση στις σπουδές, την επιλογή της ειδικότητας και κάποιες φορές την καθυστερημένη ένταξή του στον εκπαιδευτικό χώρο.

Ο σε πολλές περιπτώσεις καθοριστικός ρόλος της κοινωνικής προέλευσης των μαθητών κι έπειτα των φοιτητών, ερμηνεύεται από το γεγονός ότι οι οικογένειες των προνομιούχων τάξεων έχουν να προσφέρουν στα παιδιά τους “μορφωτικό κεφάλαιο”. Ο όρος αυτός αναφέρεται σε ένα σύνολο από στοιχεία γνωστικά αλλά και ιδεολογικά. Πρόκειται για στάσεις και συμπεριφορές, οι οποίες στέκονται συγκαταβατικά στην εξοικείωση με την εκπαίδευση. Αποκαλείται “ελεύθερη παιδεία”, κουλτούρα, η οποία υπάρχει έξω από το θεσμό του σχολείου. Η λογοτεχνία, η ποίηση, ο Τύπος, οι εκθέσεις, οι πολιτιστικές και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, τα ταξίδια εντάσσονται σε αυτόν τον κύκλο.

Επομένως οι γόνοι των προνομιούχων έρχονται στο σχολείο εφοδιασμένοι με την ελεύθερη παιδεία, δηλαδή από μια μάζα μορφωτικών εφοδίων, τα οποία δεν αποτελούν μέρος της ύλης που μεταδίδει το σχολείο, διαθέτουν όμως άμεση σχολική χρησιμότητα, δεδομένης της παροχής στο άτομο μιας προδιάθεσης στη μάθηση και μιας εξοικείωσης με τα ερμηνευτικά κλειδιά για την κατανόηση των έργων των ιδεών και της τέχνης. Το προετοιμάζουν σωστά απέναντι στη γνώση, στην παιδεία γενικά και στο σχολείο ειδικότερα.

Τα παιδιά των ευπορότερων μετά από την πολυετή εξοικείωσή τους με τις ιδέες και τα έργα τέχνης πιθανόν, εμφανίζουν αυξημένες, συγκριτικά με τα παιδιά των μη προνομιούχων, διανοητικές ικανότητες και δεξιότητες. Καθίσταται πλέον σαφές πως η ευρεία μόρφωση την οποία έχει αποκτήσει ο νέος στους κόλπους της οικογένειας, τα μορφωτικά αγαθά υψηλής ποιότητας, το “μορφωτικό κεφάλαιο” δηλαδή είναι ένα κοινωνικό κεκτημένο, το οποίο όμως από το σχολείο νοσηματοδοτείται ως φυσικό προσόν. Αυτό υφίσταται διότι το σχολείο δεν ξετάζει και αξιολογεί τη μεταδίδουσα από αυτό ύλη, αλλά και τη διανοητική καλλιέργεια και την ευρύτερη μόρφωση του παιδιού. Επομένως, το σχολείο μεταβιβάζει τα προνόμια της σχολικής αριστείας στους ήδη προνομιούχους.

Ειδοποιητικό χαρακτηριστικό μεταξύ των προνομιούχων και μη προνομιούχων κοινωνικών τάξεων αποτελούν οι εξωσχολικές (μη σχολικές) γνώσεις, δηλαδή η «ελεύθερη» κουλτούρα που μεταβιβάζει η οικογένεια των προνομιούχων κοινωνικών τάξεων στα νεαρά της μέλη. Αυτή τους η διαφορά εντοπίζεται στο γεγονός ότι τα παιδιά των ευκατάστατων οικογενειών εξοικειώνονται με εικόνες που άπτονται της τέχνης και του πολιτισμού, με αποτέλεσμα να διοχετεύεται μέσα τους με τρόπο ανεπαίσθητο μια αίσθηση του ωραίου και του εκλεπτυσμένου, καθώς και μια προτίμηση σε ποιοτικού τύπου έργα και παραστάσεις (θεατρικές, μουσικοχορευτικές, κ.λπ.) (Λάμνιαν, 2001: 163). Τα παιδιά των μη προνομιούχων κοινωνικών τάξεων δε δύνανται να αντεπεξέλθουν στις απαιτήσεις του σχολείου, καθώς δεν έχουν κληρονομήσει από την οικογένειά τους το *habitus* που το σχολείο νομιμοποιεί κι έτσι

αποτυγχάνουν συνήθως στην εκπαιδευτική διαδικασία. Άρα, διαφαίνονται οι άνισες ευκαιρίες στο χώρο της εκπαίδευσης και η νομιμοποίηση της κυρίαρχης τάξης μέσω του εκπαιδευτικού συστήματος. Αναπαράγεται ο ρόλος του εκπαιδευτικού συστήματος όσον αφορά την αναπαραγωγή της κοινωνικής δομής μέσα από την αναπαραγωγή των εκπαιδευτικών ανισοτήτων.

Τα προαναφερθέντα οδηγούν στο συμπέρασμα πως η ανεπιτυχής σχολική επίδοση και η πορεία των παιδιών που προέρχονται από μη προνομιούχα κοινωνικο-οικονομικά στρώματα επηρεάζονται σημαντικά. (Λάμνιαν, 2001). Μορφωτικό λοιπόν και κοινωνικό υπόβαθρο της οικογένειας επηρεασμένα από την κουλτούρα της κοινωνικής τάξης, στην οποία ανήκει ο μαθητής έχουν εξέχουσα σημασία στη σχολική πορεία του. Αλλού τονίζεται ότι η χαμηλή κοινωνική προέλευση επιδρά στους μαθητές με αποτέλεσμα να έχουν κακή επίδοση και περιορισμένες φιλοδοξίες κοινωνικής επιτυχίας, όπως διαπιστώνει μεγάλη αμερικανική εμπειρική έρευνα (Duncan, Featherman, Duncan, 1975). Θα πρέπει η σχολική μόρφωση να επιδρά, ώστε να αναστέλλονται οι αρχικές ανισότητες που οφείλονται στην επίδραση του οικογενειακού περιβάλλοντος (Walker, 1976) .

Αντιμετωπίζοντας όλους τους διδασκόμενους, όσο άνισοι κι αν είναι στην πραγματικότητα, σαν ίσους μεταξύ τους, ίσους ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις, το σχολείο οδηγείται στην πράξη να επικυρώνει με το βάρος της εγκυρότητάς του τις αρχικές ανισότητες στην παιδεία διαπιστώνει ο Μπουρντιέ. (Μπουρντιέ, στο Φραγκουδάκη 1985, 374). Επιβάλλεται δηλαδή η άνιση αντιμετώπιση των ανίσων για την ομαλότερη ένταξή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία. Η Ασκούνη (2007) διαπιστώνει πως η οικογένεια δεν καθορίζεται απλώς από τις ατομικές ιδιαιτερότητες των μελών της, αλλά φέρει τα χαρακτηριστικά της ευρύτερης κοινωνικής ομάδας στην οποία ανήκει. Η αναφορά στο μορφωτικό επίπεδο της οικογένειας εμφανίζεται ως αέναος παράγοντας που επηρεάζει πολύ περισσότερο τη σχολική επιτυχία, από όσο το επίπεδο των εισοδημάτων. (Washburne, 1959).

«Η πρόταση λοιπόν ότι ο “κοινωνικός αποκλεισμός” νομιμοποιείται από το σχολείο» δε φαίνεται να είναι ένας απλός θεωρητικός μετεωρισμός των ερευνητών, ή μια απλή εικασία τους, είναι δηλωτική μιας πραγματικότητας, η οποία όμως χρειάζεται συστηματικότερη διερεύνηση» (Κάτσικας, Καββαδίας, 2000).

Η μόρφωση που προσφέρει το σχολείο είναι εκείνη των ανώτερων κοινωνικών τάξεων. Σε μια κοινωνία, στην οποία συνυπάρχουν αντίθετες κοινωνικές τάξεις και συμφέροντα, οι γνώσεις που παρέχει το εκπαιδευτικό σύστημα δεν είναι «ούτε εξίσου αναγκαίες για όλους, ούτε αυτονόητες και ούτε βέβαια κοινωνικά ουδέτερες». (Νούτσος, 1961). Οι πιθανότητες των μαθητών να κάνουν μακρόχρονες σπουδές καθορίζονται από την κοινωνική προέλευση. Και τούτο γιατί: α. όσο χαμηλότερη η προέλευση, τόσο χειρότερη η σχολική επίδοση των μαθητών, β. όσο χαμηλότερη η προέλευση, τόσο λιγότερες οι πιθανότητες μακρόχρονων σπουδών ακόμα και με σχετικά καλή επίδοση (Φραγκουδάκη, 1985: 100.) Η εικόνα που δίνουν οι στατιστικές για την εκπαίδευση σε όλες τις χώρες του κόσμου είναι ότι οι μαθητές

είναι άριστοι, μέτριοι και κακοί και οι κατηγορίες αυτές αντιστοιχούν σε γενικές γραμμές, στις κοινωνικές τάξεις απ' όπου προέρχονται.

Οι αιτίες της εκπαιδευτικής ανισότητας εντοπίζονται στον κοινωνικό τομέα και λειτουργούν εντός αυτού. Ο Πουλαντζάς (1984) καταλήγει πως τα παιδιά των αστών παραμένουν μαζικά αστοί και τα παιδιά των προλεταρίων γίνονται μαζικά προλετάριοι! Η σχολική επιτυχία ή η αποτυχία δε γίνεται κατανοητή παρά μόνον εάν θεωρηθεί ως ένα φαινόμενο κοινωνικά προσδιορισμένο. (Μπουζάκης, Γεωργογιάννης, 1991). Η προέλευση των γονιών καθορίζει την εξελικτική πορεία του παιδιού. Τα εφόδια που έχει πάρει κατά περιπτώσεις είναι ελλιπή και κατά περιπτώσεις τα ιδεατά. Με τον όρο ιδεατά νοείται τα επιθυμητά και απαιτούμενα από το εκπαιδευτικό σύστημα. Η συμμετοχή παιδιών από μη προνομιούχες κοινωνικά οικογένειες στα Κοινωνικά Φροντιστήρια επιβεβαιώνει την ύπαρξη αυτού του κοινωνικού φαινομένου. Αλλού υποστηρίζεται ότι η κοινωνική ανισότητα διευθύνει τη σχολική, χωρίς να υπάρχει ουδεμία υπερβολή. (Παπακωνσταντίνου, 1981). Ο Glennerster (2001) μάλιστα διαπιστώνει πως δε στενεύει το κενό για τα χαμηλότερα κοινωνικά στρώματα στη γραμμή μεταξύ υψηλόβαθμης εκπαίδευσης και κοινωνικής τάξης. Τα άτομα με μειωμένες εκπαιδευτικές ευκαιρίες στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση φέρουν όλο αυτό το βάρος της άνισης αντιμετώπισης και στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και πιο συγκεκριμένα στην είσοδό τους σε αυτήν.

Δεδομένης της μεροληψίας στην εκπαίδευση, μετά την αναζήτηση των αιτίων και των ωθήσεων από το κοινωνικό κομμάτι, η μελέτη θα στραφεί στη διερεύνηση του οικονομικού κεφαλαίου. Η οικονομική ευχέρεια ή μη λειτουργεί συχνά ως μοιραίος παράγοντας για την ανέλιξη των παιδιών.

2.2.2. Η ανισότητα στην εκπαίδευση και το οικονομικό κεφάλαιο

Η ταξική προέλευση ενός ανθρώπου πολλές φορές τον εντάσσει ή τον εξοστρακίζει από το χώρο προσφοράς ευκαιριών. Τον κρατά καθηλωμένο στην κοινωνική τάξη απ' όπου προέρχεται και η ιδεολογία της οποίας τον έχει γαλουχήσει. Οφείλει να καταβάλει προσωπικό αγώνα, ο οποίος πολλάκις εμποδίζεται κι από άλλους παράγοντες.

Η πορεία που καλείται να πραγματοποιήσει ένας μαθητής είναι βαθιά και συστηματικά συνδεδεμένη με πολλούς τύπους ανισότητας στο υπόβαθρο, στη συμπεριφορά, στις προσδοκίες και στις ευκαιρίες. Στην παρούσα φάση, θα διενεργηθεί μια απόπειρα ανάδειξης μιας άλλης αιτίας εκδήλωσης μη ισότιμων στάσεων όσον αφορά τον εκπαιδευτικό χώρο. Όσον αφορά μάλιστα το θεσμό των Κοινωνικών Φροντιστηρίων αποτελεί και το βασικότερο κριτήριο ένταξης των μαθητών σε αυτό. Από εκπαιδευτική άποψη, η πιο σημαντική αιτία συνδέεται με τη συγκέντρωση της φτώχειας στο σχολείο (Orfield, Lee, 2005). Όπως διαπιστώνουν οι

Rathbun, West και Germino Hausken (2004) ακόμη και η είσοδος στο νηπιαγωγείο και η απόκτηση γνώσεων στη δεδομένη εκπαιδευτική βαθμίδα διαδραματίζουν σημαίνοντα ρόλο για την ένταξη του παιδιού στο μετέπειτα σχολικό περιβάλλον. Σε σχολεία όπου συγκεντρώνονται παιδιά με τέτοια προβλήματα θεωρείται αναμενόμενη η παροχή μειωμένων ευκαιριών.

Η επίκληση οικογενειακών δυσκολιών συχνά υποκρύπτει ή υπερκαλύπτει δυσκολίες οικονομικής φύσεως, ενώ η επίκληση της συγκυρίας των δύσκολων συνθηκών υποδηλώνει επίσης την ύπαρξη οικονομικών δυσκολιών, τότε ο παράγοντας «οικονομική βία», ο εισοδηματικός δηλαδή παράγοντας, αναδεικνύεται ως κυρίαρχος στη διαφοροποίηση των οικογενειακών εκπαιδευτικών στρατηγικών και στη διαμόρφωση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων. (Κάτσικας, Καββαδίας, 2000). Εκ των πραγμάτων, στην Ελλάδα του 2017 και επτά έτη πριν οι επαγγελματικές ευκαιρίες και κατ' επέκταση οι οικονομικές απολαβές έχουν τεθεί υπό καθεστώς περικοπών αφαιρώντας από την πλειοψηφία των οικογενειών την τροφοδότηση της εκπαιδευτικής πορείας των παιδιών τους. Δεν είναι ασήμαντος ο αριθμός των νέων που αδυνατούν να σηκώσουν το χρηματικό βάρος της συμμετοχής και παρακολούθησης φροντιστηριακών μαθημάτων. Οι πρώτες έρευνες στον τομέα αυτό διεξάγονται στις ΗΠΑ, στις σκανδιναβικές χώρες και στην Αγγλία γύρω στα μέσα της δεκαετίας του '50 κι αμέσως μετά στις αρχές της επόμενης δεκαετίας. Από το δικαίωμα στη μόρφωση, για το οποίο πρόωρα υπερηφανεύτηκε ο σύγχρονος κόσμος έχουν κατά τρόπο άδικο αποκλειστεί κυρίως οι μη προνομιούχοι στις φτωχές κοινωνίες και ευνοούνται μόνο αυτοί στις πλούσιες (Χρυσάκης, 1989). Είναι γνωστό ότι τα παιδιά των οικογενειών με χαμηλό εισόδημα αντιμετωπίζουν δύο σοβαρά εμπόδια – εκτός των άλλων- στην προσπάθειά τους να συμμετάσχουν στα αγαθά της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης. Πρόκειται για τις δαπάνες προετοιμασίας προκειμένου να λάβουν μέρος στις Γενικές Εξετάσεις και για τις δαπάνες συντήρησής τους όταν εισαχθούν στο Πανεπιστήμιο. Οι δαπάνες αυτές είναι αρκετά υψηλές, με αποτέλεσμα οι φτωχές οικογένειες να μην μπορούν να σηκώσουν το οικονομικό αυτό βάρος (Κιντής, 1980).

Γίνεται λόγος προφανώς γι' αυτό, το οποίο ο κοινωνιολόγος Μπουρντιέ ονοματοδοτεί ως οικονομικό κεφάλαιο, το οποίο περιλαμβάνει κέρδη, χρηματικά και κληρονομικά οφέλη (κεφάλαιο, ιδιοκτησία, κ.λπ.) (Jæger, 2007). *Το οικονομικό κεφάλαιο συμβάλλει στην προώθηση της εκπαιδευτικής επιτυχίας των παιδιών είτε μέσω άμεσης επένδυσης (όπως για παράδειγμα, εγγραφή σε εκπαιδευτικά ιδρύματα με «γότητρο», πληρωμή διδάκτρων εγγραφής, κ.λπ.), είτε μέσω έμμεσης επένδυσης (όπως για παράδειγμα, οικονομική βοήθεια σε παιδιά κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, κατοχή επαρκούς κεφαλαίου από μέρους της οικογένειας δίνοντας έτσι τη δυνατότητα στα παιδιά της να διαθέτουν χρήματα κατά την εγγραφή τους και στη συνέχεια κατά τη φοίτησή τους στην ανώτερη εκπαίδευση)* (Jæger, 2007: 532). Το οικονομικό κεφάλαιο δείχνει να προΐσταται των λοιπών μορφών κεφαλαίων. Επί παραδείγματι μια οικογένεια, η οποία υστερεί οικονομικά σχεδόν αποκλείει τους γόνους της από την παροχή μορφωτικού κεφαλαίου. Η παρακολούθηση της τέχνης, των μουσείων κι ό,τι

μπορεί να συναποτελέσει την «ελεύθερη παιδεία» απαιτεί μια σεβαστή οικονομική επιφάνεια. Όπως υποστηρίζει ο Bourdieu, το οικονομικό κεφάλαιο αποτελεί τη βάση όλων των μορφών κεφαλαίου, τα οποία αξιοποιούνται με σκοπό το κέρδος και συνδέονται με την αναπαραγωγή των ιεραρχιών και τις ανισότητες (Horne, Lingard, Weiner & Forbes, 2011: 865). Το κεφάλαιο φέρει ανταλλακτική αξία. Το μορφωτικό κεφάλαιο στην πορεία δύναται να μετατραπεί σε οικονομικό με δυσκολία (Devine, 2009). Αξιοποιούμενες οι γνώσεις, η στάση κι η συμπεριφορά του ανθρώπου συνοδευόμενες από τις κατάλληλες επαγγελματικές ευκαιρίες είναι εφικτό, όχι όμως εύκολο να μετατραπούν σε οικονομικό κεφάλαιο, σε οικονομικές απολαβές. Αντίθετα, το οικονομικό κεφάλαιο μπορεί να μετατραπεί πιο εύκολα σε πολιτισμικό και κοινωνικό κεφάλαιο, δηλαδή με το οικονομικό κεφάλαιο αποτελεί την πλέον εύκολη δραστηριότητα η απόκτηση αγαθών πάσης φύσεως.

Σύμφωνα με τον Bourdieu, το οικονομικό κεφάλαιο ή η θέση ενός ατόμου με τα μέσα παραγωγής αποτελεί το μοναδικό κριτήριο, το οποίο προσδιορίζει την κοινωνική τάξη του ατόμου (Chan, 2002). Η θέση αυτή δεν απέχει από την πραγματικότητα. Ανά τις κοινωνίες τα κριτήρια τοποθέτησης σε μια τάξη είναι τα οικονομικά. Λογικό επακόλουθο κρίνει ο Bourdieu πως αποτελεί πως το οικονομικό κεφάλαιο, το οποίο διαθέτουν οι προνομιούχες κοινωνικές τάξεις αποτελεί κριτήριο ένταξής τους στην εκπαίδευση και στη συνέχεια στην ανώτερη εκπαίδευση σε αντίθεση με τις μη προνομιούχες κοινωνικές τάξεις. Αυτό συμβάλλει στην αναπαραγωγή των κοινωνικών και εκπαιδευτικών ανισοτήτων, καθώς ενισχύεται η δυνατότητα πρόσβασης στην ανώτερη εκπαίδευση και κατ' επέκταση στην αγορά εργασίας και στην απόκτηση μεγαλύτερου εισοδήματος από τα άτομα προνομιούχων κοινωνικών τάξεων, σε αντίθεση με τα άτομα μη προνομιούχων κοινωνικών τάξεων (Waters & Brooks, 2010).

Οι μαθητές προνομιούχων κοινωνικών τάξεων έχουν περισσότερες δυνατότητες να ενισχύσουν τα εκπαιδευτικά τους προσόντα και να διευρύνουν τους εκπαιδευτικούς ορίζοντες και προσανατολισμούς τους μέσω του οικονομικού κεφαλαίου της οικογένειάς τους έναντι των μαθητών μη προνομιούχων κοινωνικών τάξεων, οι οποίοι στερούνται οικονομικών πόρων. Στην παρούσα έρευνα, ερμηνεύεται κατ' αυτόν τον τρόπο η αυξημένη πρόσβαση μαθητών με ασθενές οικονομικό υπόβαθρο στο Κοινωνικό Φροντιστήριο.

Οι μη φτωχοί ξοδεύουν λοιπόν πολλαπλάσιες φορές περισσότερα χρήματα για την εκπαίδευση των παιδιών τους. Το γεγονός αυτό παρέχει συγκριτικά πλεονεκτήματα στα παιδιά των μη φτωχών γιατί ακόμη και υπό συνθήκες πλήρως δωρεάν παιδείας οι οικογενειακές δαπάνες για εκπαίδευση αναπληρούν στην πράξη κάποιες ασυνέπειες και αδυναμίες, κυρίως ποιοτικής φύσεως του εκπαιδευτικού συστήματος.

Η εκπαίδευση σαν ατομική επένδυση κοστίζει στην ελληνική οικογένεια τόσο περισσότερο όσο αυτή είναι ασθενέστερη οικονομικά. Είναι βέβαια γνωστό ότι ο ίδιος ο τρόπος χρηματοδότησης της παιδείας έχει ανισοκατανομητικές επιπτώσεις στη διανομή του εισοδήματος, αφού οι φόροι που πληρώνουν τα χαμηλά κοινωνικο-

οικονομικά στρώματα είναι αναλογικά περισσότεροι από τα οφέλη που παίρνουν από την παιδεία, συγκριτικά πάντα με τις ανώτερες –από κοινωνικοοικονομική άποψη- τάξεις (Ψαχαρόπουλος, Καζαμίας, 1985).

Η περιγραφείσα κατάσταση προάγει την καλλιέργεια του χωρισμού και του ανταγωνισμού των μαθητών, με αποτέλεσμα να μη δημιουργούνται οι κατάλληλες παιδαγωγικές συνθήκες για συνεργασία και συλλογική προσπάθεια. (Κάτσικας, Καββαδίας, 2000: 63). Αντιλαμβανόμενοι τη σύνθετη σχέση μεταξύ οικογενειακού εισοδήματος κι εκπαιδευτικής επιτυχίας είναι άξιο κρίσης αν οι δημιουργοί πολιτικής εύχονται να περιορίσουν το κοινωνικοοικονομικό κενό στην εκπαιδευτική επιτυχία (Machin, Vingoles, 2004).

Ένα ευρύτατο ιδιωτικό δίκτυο εξωσχολικών εκπαιδευτικών υπηρεσιών, αναπτύσσεται και λειτουργεί δίπλα στη δημόσια εκπαίδευση, μετατρέποντας τη μόρφωση σε εμπορεύσιμο προϊόν, του οποίου η «αγορά» εξαρτάται και αντιστοιχίζεται, βέβαια, με τις οικονομικές δυνατότητες της οικογένειας. Η αναγκαιότητα παρακολούθησης φροντιστηριακού μαθήματος εξαιτίας της χωλότητας του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος σε συνδυασμό με τα ελλειμματικά εισοδήματα έθεσαν τις βάσεις για τη δημιουργία των Κοινωνικών Φροντιστηρίων που άρχισαν να δρουν επί των ημερών της κρίσης. Η ανάγνωση των μη ισότιμων αντιμετώπισεων δε φαίνεται αρκετή, το επιθυμητό είναι η επίλυση του προβλήματος.

2.3 Η ΑΝΙΣΟΤΗΤΑ ΚΑΙ Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η θεσμοθετημένη εκπαιδευτική ισότητα είναι μόνο τυπική. Η τυπική ισότητα, κατά τη διάσημη πια φράση του Πιερ Μπουρντιέ, ευνοεί τους ευνοημένους και αδικεί τους αδικημένους (Bourdieu, 1966). Με την εμφάνιση του σχολείου ως θεσμού που η αλλαγή του δεν πρόκειται να οδηγήσει στην κοινωνική ισότητα, ο Τζένκς τονίζει, ίσως άθελά του, την ευρύτερη κοινωνική διάσταση της ανισότητας στη μόρφωση, που δεν αναστέλλεται μόνο με μεταρρυθμιστικές παρεμβάσεις βελτιωτικές των υλικών συνθηκών στα σχολεία, αλλά προϋποθέτει περισσότερες αλλαγές (Φραγκουδάκη, 1985).

Η Durru-Bellat (2004) αφού διαπιστώνει την ανισότητα στην εκπαίδευση θέτει στόχους για την επίλυσή τους. Οι πολιτικές και οι δράσεις οφείλουν να εστιάσουν στα ακόλουθα:

- ✓ Τι συμβαίνει εντός της τάξης: Θα πρέπει να επιτευχθεί μεγαλύτερη ομοιομορφία στην ποιότητα των διαφορετικών σχολικών περιβαλλόντων, ανάπτυξη των σωστών πρακτικών και κυρίως υλοποίηση πρακτικών και στρατηγικών που λαμβάνουν υπ' όψιν την ποικιλία και διαφορετικότητα - πολιτισμική και οικονομική- των μαθητών.

- ✓ Περιεχόμενο του όλου συστήματος: Οφείλει να επιδιωχθεί η ομοιομορφία σε όλους τους τομείς, η λήψη καινοτόμων και «θεραπευτικών» αποφάσεων, η συνέχιση της εκμάθησης και της προετοιμασίας και τέλος η μείωση της επιρροής από το οικογενειακό περιβάλλον.
- ✓ Οικογενειακό περιβάλλον του παιδιού: Θεωρούνται απαιτητά η καταπολέμηση της ανισότητας στις συνθήκες διαβίωσης κι επιρροής της εξέλιξης, μορφωμένοι γονείς, ισοπέδωση των πόρων κι εγγύηση της οικονομικής ασφάλειας των οικογενειών, μείωση κοινωνικού διαχωρισμού βάσει προέλευσης.
Αυτό, το οποίο αποτελεί μοχλό δράσης, αλλά συγχρόνως και απώτερο στόχο είναι το πώς το εκπαιδευτικό σύστημα συμβάλλει στο επίπεδο δικαιοσύνης της κοινωνίας.

Το παρόν εκπαιδευτικό σύστημα όχι μόνο δεν προάγει τη δικαιοσύνη, αλλά στα πλαίσια του σχολείου φαίνεται να μην καλύπτονται οι ανάγκες και οι απαιτήσεις των μαθητών για την υλοποίηση των προσωπικών στόχων τους. Τα δεδομένα δείχνουν την πεποίθησή τους, αλλά και των γονέων για το πόσο απαραίτητο είναι το φροντιστήριο στην προετοιμασία τους για το Πανεπιστήμιο. Γίνεται επίσης φανερό πόσο γενικευμένη είναι η προσφυγή στις «υπηρεσίες» αυτού του «θεσμού», αλλά και η έκταση των οικονομικών θυσιών στις οποίες υποβάλλεται η ελληνική οικογένεια προκειμένου να επιτύχει την εισαγωγή του γόνου της στην πανεπιστημιακή εκπαίδευση (Κάτσικας, Καββαδίας, 2000). Ο θεσμός των φροντιστηρίων θεωρείται απαραίτητος ή βοηθητικός από το 90% περίπου των φοιτητών, ενώ το 50% δηλώνει ότι το φροντιστήριο συμπληρώνει και αναπληρώνει το κακό σύστημα παιδείας στη χώρα μας. (Ψαχαρόπουλος, Καζαμιάς, 1985). Η ανάπτυξη και η διόγκωση του ιδιωτικού, εξωσχολικού - παραεκπαιδευτικού δικτύου (φροντιστήρια, ιδιαίτερα) είναι ένα σύνθετο κοινωνικοοικονομικό και εκπαιδευτικό φαινόμενο που λιπαίνεται, βέβαια, στο έδαφος της παθολογίας του ελληνικού δημόσιου σχολείου (υλικοτεχνικές ανεπάρκειες, λειτουργικά προβλήματα) αλλά, όμως σε καμιά περίπτωση δεν «τρέφεται» αποκλειστικά από αυτό (Κάτσικας, Καββαδίας, 2000).

Από το κεφάλαιο αυτό είναι δυνατό να συναχθεί το συμπέρασμα πως η εκπαίδευση βάλλεται από μη ισότιμες κινήσεις. Αυτή η κατάσταση είναι προϊόν κοινωνικών φαινομένων, αλλά και οικονομικών. Οι μαθητές οι προερχόμενοι από «κατώτερα» κοινωνικά στρώματα, αλλά και οι ασθενέστεροι οικονομικά, τυγχάνουν διαφορετικής αντιμετώπισης κι ευκαιριών. Ακόμη αναγνωρίζεται η αδυναμία του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, εντός του σχολείου να καλύψει τις επιθυμίες των μαθητών και να γεφυρώσει τα χάσματα, τα οποία έχουν δημιουργηθεί. Τη λύση στην παρούσα έρευνα στο δηλωθέν πρόβλημα προσφέρει το φαινόμενο του εθελοντισμού.

Τα παιδιά, των οποίων η κοινωνική προέλευση, αλλά και το εισοδηματικό status απαγορεύει τη συμμετοχή τους σε κάποια μορφή εξωσχολικής υποστήριξης επί πληρωμή απευθύνονται στο Κοινωνικό Φροντιστήριο, το οποίο αποτελεί μια

συλλογική εθελοντική δράση με απώτερο στόχο την εξάλειψη των ανισοτήτων και την υποστήριξη των μη προνομιούχων στρωμάτων.

Οι οικονομικές δυσχέρειες των οικογενειών που ουχ ολίγες φορές καταλήγουν σε μαρασμό κινητοποίησαν μερίδα ανθρώπων να παράσχουν τη βοήθειά τους σε πολλούς τομείς. Ένας τομέας στον οποίο προσφέρθηκε υποστήριξη είναι ο κλάδος της εκπαίδευσης, στα πλαίσια της οποίας συγκεντρώθηκαν και έδρασαν άτομα – εθελοντές χρησιμοποιώντας τις γνώσεις τους και τις ικανότητές τους προκειμένου να καλύψουν τις ανάγκες που έχουν οι μαθητές από ασθενέστερα οικονομικά και κοινωνικά στρώματα.

3. ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ

Ως εθελοντισμός νοείται η δραστηριότητα που αναπτύσσεται κατά τρόπο αυθόρμητο για σκοπούς αλτρουιστικούς από πολίτες, ατομικά ή διαμέσου οργανωμένων ή άτυπων σχημάτων στα οποία ανήκουν, προς το συμφέρον της κοινωνικής κατηγορίας της οποίας είναι μέλη ή τρίτων προσώπων ή της τοπικής, κρατικής ή διεθνούς κοινότητας – σε κάθε περίπτωση μάλιστα χωρίς σκοπό άμεσου ατομικού κέρδους (Βουτσάκης, 2004: 37). Πρόκειται περί μιας εκδήλωσης κοινωνικής συμπεριφοράς, κατά την οποία το άτομο χωρίς το κίνητρο της υλικής ανταμοιβής προσφέρει τον ελεύθερο του χρόνο για ένα κοινωφελή σκοπό είτε αυτοπροαίρετα είτε στο πλαίσιο μιας ομάδας ή φορέα. Έρχεται να αντισταθμίσει την επικρατούσα τάση των σύγχρονων κοινωνιών να αξιολογούνται όλα σύμφωνα με τη χρηματική τους αξία. Ο σύγχρονος εθελοντισμός προχωρά πέρα από τις παραδοσιακές του μορφές (φιланθρωπία, αλληλοβοηθητικά σωματεία) και περικλείει μια δυναμική ενεργή συμμετοχή των εθελοντών που εμπλέκονται σε φορείς ή οργανώσεις. (Σκίτσα, 2017)

Η ηθική αυτή εκκίνηση του εθελοντισμού κάποιες φορές κρίνεται αμφισβητήσιμη. Ο Ζουμπής κ.ά (2014) ισχυρίζεται πως μπορεί να βασίζεται σε ένα μείγμα εγωιστικών και αλτρουιστικών αφετηριακών κινήτρων, όμως σαν στάση ζωής, είναι ένα αντίδοτο στον ατομισμό και στην εσωστρέφεια γεγονός που συνδέεται με μετατόπιση της επικέντρωσης από το ναρκισσιστικό εαυτό του καθενός στην κοινωνική ευημερία μέσω της προσφοράς βοήθειας. Διαπιστώνεται πως τα κίνητρα ποικίλλουν ανά άτομο, ωστόσο το αποτέλεσμα μπορεί να είναι το ιδεατό. Αυτό θα προσπαθήσει να φωτιστεί και στην παρούσα έρευνα, εξετάζοντας και αναδεικνύοντας την εθελοντική δράση των συμμετεχόντων στο Κοινωνικό Φροντιστήριο.

Σήμερα αναδύονται ανάγκες κοινωνικής προστασίας ιδιαίτερα σύνθετες, που απαιτούν εξατομικευμένες υπηρεσίες και απόθεμα ψυχικής διαθεσιμότητας, στοιχεία που δύσκολα μπορεί να προσφέρει ένα δημόσιο σύστημα κοινωνικής προστασίας (Ανθόπουλος, 2000). Τα κοινωνικά προβλήματα οξύνονται, οι ανθρώπινες σχέσεις αλλοτριώνονται, ο σύγχρονος τρόπος ζωής απογοητεύει, τα ευαίσθητοποιημένα άτομα ενοχοποιούνται και αναζητούν το βαθύτερο και ουσιαστικότερο νόημα της ζωής («Μορφές Εθελοντισμού», 2013). Οι προλεχθείσες αιτίες φαίνεται πως κινητοποίησαν κάποια άτομα και τα κατηύθυναν προς την ερευνώμενη επί του παρόντος δράση (Κοινωνικό Φροντιστήριο).

Ο εθελοντισμός αποτελεί μια μορφή αυτοοργάνωσης της κοινωνίας (πλουραλισμός) που προσφέρει μια σημαντική δυνατότητα στους πολίτες να διαμορφώσουν ή τροποποιήσουν την κοινωνική πραγματικότητα (συμμετοχή), με την αυθόρμητη και

ανιδιοτελή παροχή υπηρεσιών, από τις οποίες ωφελούνται άμεσα «τρίτοι» συμπολίτες τους ή η κοινωνία γενικότερα (αλληλεγγύη), σε μια σχέση συνεργασίας και επικοινωνίας με τους δημόσιους θεσμούς (επικουρικότητα) (Ανθόπουλος, 2000:143).

Η Σκίτσα (2017) διαπιστώνει πως στην Ελλάδα η εθελοντική προσφορά δεν είναι τόσο ανεπτυγμένη όσο σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες κι αυτό οφείλεται σε ποικίλους παράγοντες όπως:

- ✓ αλλαγές στον τρόπο ζωής
- ✓ διαμόρφωση αξιών με έμφαση στον ατομικισμό και στην απόκτηση υλικών αγαθών
- ✓ εργασιακή ανασφάλεια
- ✓ έλλειψη ευαισθητοποίησης σε κοινωνικές δράσεις
- ✓ έλλειψη ενημέρωσης για δυνατότητες / ευκαιρίες για εθελοντική δράση
- ✓ έλλειψη προγραμματισμού για ουσιαστική εθελοντική συμμετοχή από την πλευρά φορέων και μη κυβερνητικών οργανώσεων

3.1 ΟΙ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

Παρακάτω θα επιχειρηθεί προσέγγιση του φαινομένου του εθελοντισμού εν σχέσει με άλλες διαστάσεις.

3.1.1 Ο εθελοντισμός και η μυθολογική διάστασή του

Το φαινόμενο του εθελοντισμού προφανώς δεν αποτελεί σύγχρονη μόνο δράση. Ανά τα έτη οι εκδηλώσεις είναι υπαρκτές. Οι σύγχρονες συνθήκες ενδεχομένως επιτείνουν την όξυνση του φαινομένου. Ο πρώτος ανιδιοτελής εθελοντής, σύμφωνα με τον ελληνικό μύθο, ήταν ο Προμηθέας, ο Τιτάνας γιος του Ιαπετού και της Ωκεανίδας, ο οποίος όφειλε να κάνει τη διανομή των ικανοτήτων σε όλα τα θνητά όντα προκειμένου να εξασφαλίσει την ισορροπία στο περιβάλλον. Κατόπιν παρότρυνσης του Επιμηθέα, ο οποίος όφειλε να επιτηρήσει τη διανομή, άλλαξαν οι ρόλοι μεταξύ των δύο Τιτάνων. Έτσι ο Επιμηθέας που πρώτα πράττει και μετά σκέφτεται «σκόρπισε» τις ικανότητες στα άλογα όντα, αφήνοντας τον άνθρωπο εκτεθειμένο στις απειλές και τους κινδύνους των θηρίων και της φύσης. Ερχόμενος ο Προμηθέας

πλέον να κάνει την επιτήρηση, συναντά όλα τα υπόλοιπα γένη επιμελώς κοσμημένα ισχύοντος του νόμου της αναπλήρωσης και τον άνθρωπο ακαλλώπιστο.

Στο σημείο αυτό, διαφαίνεται ο αλτρουισμός του Τιτάνα. Μη θέλοντας να αφήσει τον άνθρωπο απροστάτευτο, αναζητά πιθανές λύσεις για τη σωτηρία του. Προβαίνει λοιπόν στην ακόλουθη κίνηση: κλέπτει τη φωτιά από τους θεούς και τη δωρίζει στους ανθρώπους χαρίζοντας τους παράλληλα τη γνώση και τις τέχνες, βασικά εφόδια για την εξέλιξη τόσο του πολιτισμού, όσο και του βιοτικού επιπέδου τους. Για την αυτοπροαίρετη αυτή κίνησή του, ο Δίας, ως πατέρας και αρχηγός των θεών, τον τιμώρησε, στέλνοντας τον Ήφαιστο να τον σταυρώσει στον Καύκασο, κρατώντας τον εκεί καρφωμένο σε ένα βράχο. Το μαρτύριο δε λαμβάνει τέλος. Κάθε βράδυ ένας αετός του κατασπαράσσει το συκώτι. Αυτή η διαδικασία επαναλαμβάνεται κάθε νύχτα. Αιώνες μετά σύμφωνα πάλι με έναν αξονικό μύθο της ελληνικής μυθολογίας, ένας άλλος μεγάλος εθελοντής, ο ημίθεος Ηρακλής θα τον απελευθερώσει. Το μύθο αυτό τον ανέδειξε, ως γνωστόν, ο μεγάλος τραγικός ποιητής Αισχύλος στην τριλογία του «Προμηθέας Δεσμώτης», «Προμηθέας Λυόμενος» και «Προμηθέας Πυρφόρος» και μπορεί να θεωρηθεί πως συμβολίζει ότι η θεμελιακή πηγή της γνώσης οφείλεται στον εθελοντισμό και στην ανιδιοτέλεια.

Φοβούμενος ο Προμηθέας τον επικείμενο αφανισμό του ανθρώπινου γένους λόγω της ανισότιμης κατανομής των ικανοτήτων, αναλαμβάνει δράση προκειμένου να δώσει τη λύση. Στη συγκεκριμένη έρευνα, το ρόλο του Προμηθέα έχουν αναλάβει οι εθελοντές καθηγητές του Κοινωνικού Φροντιστηρίου. Έχοντας αναγνώσει την ανισότητα, η οποία υφίσταται στον ελληνικό εκπαιδευτικό χώρο, συσπειρώνονται υπό την αιγίδα της εξωσχολικής υποστήριξης και διαθέτουν χρόνο και γνώσεις για να ωφελήσουν τους μαθητές εκείνους που αδυνατούν λόγω κοινωνικής προέλευσης και πενιχρού οικονομικού εισοδήματος να υποστηρίξουν τις απαιτήσεις του σαθρού εκπαιδευτικού συστήματος.

Ένα από τα βασικότερα, το ανώτερο ίσως όλων των κριτηρίων για τη συμμετοχή μαθητών σ' αυτό το θεσμό είναι το οικονομικό υπόβαθρο των γονέων. Οι γόνιμοι φτωχών οικογενειών θα είχαν την τύχη των ανθρώπων του μύθου. Οι άνθρωποι θα εξετίθεντο στους κινδύνους των θηρίων και οι εν λόγω μαθητές θα αποκλείονταν από κάθε ευκαιρία απόκτησης γνώσεων και μελλοντικά επαγγελματικής και κοινωνικής ανέλιξης. Το μέλλον τους θα έμοιαζε προδιαγεγραμμένο. Η πρωτοβουλία του Προμηθέα εν προκειμένω αντικαθίσταται απ' την πρωτοβουλία του Υπεύθυνου του Κοινωνικού Φροντιστηρίου να συνδράμει. Η πρώτη εθελοντική δράση λογίζεται σ' αυτόν. Το παράδειγμά του ακολούθησαν κι άλλοι κατόπιν παρότρυνσής του.

3.1.2 Ο εθελοντισμός και το Σώμα Πολιτών

Η κοινωνία των πολιτών έχει συνειδητοποιήσει ότι εκτός των δικαιωμάτων που φέρει, φέρει και κάποιες υποχρεώσεις. Το ενδιαφέρον των πολιτών της κοινωνίας των

πολιτών νοείται δεδομένο κι εντοπίζεται στη μέριμνα για το κοινωνικό σύνολο. Η δραστηριότητά τους πραγματοποιείται με κριτήριο το γενικό συμφέρον, σεβόμενοι τις αρχές της συνταγματικής δημοκρατίας και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Πρόκειται για άτομα συνειδητοποιημένα, τα οποία δεν έχουν απαραίτητως οργανωθεί πολιτικά (Γιαννής, 2002).

Ο διαχωρισμός εθελοντισμού και σώματος των πολιτών, της κοινωνίας, της πολιτείας δηλαδή, είναι παρά τη σύγχυση που συνήθως επικρατεί, υπαρκτός αλλά και χρήσιμος: ο διαχωρισμός αυτός επιτρέπει την πρόταση του σώματος των πολιτών ούτως ώστε να αποφευχθεί το αμάλγαμα μεταξύ των εννοιών αυτών που ανοίγει την πόρτα στον πατερναλισμό, την καθαγίαση της μερικότητας ή την άμβλυση της κριτικής έναντι της εξουσίας. Το σώμα των πολιτών αποτελεί το συγκροτημένο σύνολο πολιτών που κινούνται στο δημόσιο χώρο και σέβονται έμπρακτα ορισμένες αξίες, μεταξύ των οποίων κεντρική θέση έχει η αξία της ίσης αυτονομίας: οι πολίτες έχουν δικαιώματα, υπέχουν όμως και υποχρεώσεις (Βουτσάκης, 2004).

Μεταξύ των άλλων, οι εν λόγω πολίτες υπέχουν υποχρεώσεις αλληλεγγύης και συμμετοχής που δεν υπερβαίνουν τα όρια που θα έθεταν σε κίνδυνο τα συμβατά με την αρχή της ίσης αυτονομίας έννομα συμφέροντά τους. Ο εθελοντισμός πάλι ριζώνει στο έδαφος του σώματος των πολιτών. Αναλαμβάνεται από πολίτες, οι οποίοι αυτόβουλα επιλέγουν να προσφέρουν στους συνανθρώπους τους ή να δραστηριοποιούνται σε έναν άλλο τομέα του κοινωνικού χωρίς να έχουν προς αυτό υποχρέωση, δηλαδή από το υστέρημα του χρόνου ή άλλων πόρων τους: το ότι ο εθελοντισμός λειτουργεί στο πλαίσιο του σώματος των πολιτών σημαίνει ότι σέβεται τις αρχές που το συγκροτούν. Αυτός είναι ο λόγος που ο εθελοντισμός όχι μόνο δεν επιβάλλεται αλλά ούτε προάγεται από το κράτος ούτε ενσωματώνεται στις διοικητικές λειτουργίες (Βουτσάκης, 2004).

Στην έρευνα, η οποία πραγματοποιείται στο Κοινωνικό Φροντιστήριο, η εθελοντική δράση των καθηγητών δεν έχει επιβληθεί από πουθενά. Αποτελεί μια αυτοπροαίρετη κίνηση, η οποία σαφώς κινητοποιείται από τη συνειδητοποίηση της δεινής θέσης κάποιων ασθενών μαθητών κι από την εθελούσια επιθυμία τους να προσφέρουν τις ανιδιοτελείς υπηρεσίες τους προκειμένου να επωφεληθεί το κοινό συμφέρον, υπέρ του κοινού καλού.

3.1.3 Ο εθελοντισμός και η πολιτεία

Αρμόζει να διασαφηνισθεί ότι αλληλεγγύη εν κοινωνία εκδηλώνεται σε δύο διακριτά μεταξύ τους επίπεδα. Το πρώτο είναι αυτό της κρατικά συνεστημένης κοινωνίας. Σ' αυτό επιβάλλεται από την ίδια την έννομη τάξη μια σειρά από καθολικά ισχύουσες και εξαναγκαστές υποχρεώσεις. Τέτοιες είναι ποικίλες υποχρεώσεις, όπως να συνεισφέρουν οι πολίτες στα δημόσια βάρη της χώρας τους αναλόγως του

εισοδήματος ενός εκάστου, να συμβάλλουν στην άμυνα της χώρας. Το δεύτερο επίπεδο είναι αυτό της *εθελοντικής* προσφοράς έργων και υπηρεσιών στην κοινωνία πολιτών σε *επί μέρους* τομείς του κοινού βίου. Σ' αυτήν την περίπτωση αναλαμβάνονται στη δημόσια (μη κρατική) σφαίρα επικοινωνίας δράσεις απέναντι σε συνανθρώπους ή για προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, ως επιλογή ανθρώπων που αυτοβούλως θέλουν να ενεργοποιηθούν από κοινού με άλλους για κάποιον καλό σκοπό (Σταμάτης, 2017).

Μια ενδιαφέρουσα διερεύνηση είναι αυτή που αφορά τις «σχέσεις» μεταξύ εθελοντισμού και κράτους- πολιτείας. Η πολιτεία ενδιαφέρεται και προωθεί τις εθελοντικές δράσεις ή τάσσεται κατά αυτών. Ανά τις εποχές παρατηρούμε την προβολή και την όξυνση των εθελοντικών δράσεων και μάλιστα σε εποχές δύσκολες οικονομικά και ηθικά. Η αδυναμία του κράτους να καλύψει βασικές ανάγκες υπερκαλύπτεται από την κινητοποίηση ορισμένων ατόμων που ευαισθητοποιούνται με τα δρώμενα της εποχής. Η στάση της πολιτείας απέναντι στις δράσεις αυτές τίθεται υπό διερεύνηση αλλά και οι λόγοι υιοθέτησης της αντιμετώπισης αυτής.

Επί των ημερών μας τέτοιες δράσεις χειροκροτούνται από την πολιτεία και το κράτος. Μάλιστα και οι ηγετικές κομματικές μορφές στέκονται πλησίον τους. Η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ το 2011 ψήφισε νόμο, σχετικά με τον εθελοντισμό στο Λιμενικό και το Πυροσβεστικό Σώμα. Πολύ πιο πριν το 2005, η κυβέρνηση της ΝΔ σε συνεργασία με τη δημοτική αρχή Βύρωνα επιδίωξαν να εφαρμόσουν το πρόγραμμα «εθελοντής αστυνομικός», όπου 150 «εθελοντές» θα αναλάμβαναν έργο αστυνομικού, περιπολώντας τις νύχτες στην πόλη. Ο ΣΥΡΙΖΑ το 2012 είχε καταθέσει Ερώτηση στη Βουλή, για τη βελτίωση του πλαισίου λειτουργίας των εθελοντικών οργανώσεων, εκθειάζοντας τη δράση των πιστοποιημένων Συλλόγων Εθελοντών Δασοπροστασίας. Σύμφωνα μάλιστα με την Ερώτηση, σε πανελλαδικό επίπεδο από το 1999 μέχρι και το 2011 είχαν πραγματοποιήσει πάνω από 1.152.000 δωρα εθελοντικής πυροσβεστικής απασχόλησης, εργασιακής αξίας πάνω από 40.000.000 ευρώ (Ανδρόπουλος, 2017). Προς επίρρωση των παραπάνω προστίθεται η ανακοίνωση της Ομάδας Αλληλεγγύης του ΣΥΡΙΖΑ Χαλανδρίου σχετικά με τις δράσεις αλληλεγγύης προς τους πρόσφυγες επαινώντας τη συμμετοχή των εθελοντών και χαρακτηρίζοντας: *«Ελπιδοφόρο είναι ότι η παρουσία των εθελοντών μας είναι καθημερινή»*. («Ανακοίνωση της Ομάδας Αλληλεγγύης του ΣΥΡΙΖΑ Χαλανδρίου σχετικά με τις δράσεις αλληλεγγύης προς τους πρόσφυγες», 2015)

Σε πρόσφατη ημερίδα που διοργανώθηκε και πραγματοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Δημοκρατίας Κωνσταντίνος Καραμανλής σε συνεργασία με τη Γραμματεία Κοινωνικών Δικτύων και Ειδικών Πληθυσμιακών Ομάδων της Νέας Δημοκρατίας στη Στοά του Βιβλίου αναγνωρίστηκε κι από τον αρχηγό του κόμματος της αντιπολίτευσης, κο Κυριάκο Μητσοτάκη η καταλυτική δύναμη του εθελοντισμού. Επεσήμανε ότι τόσο η οικονομική όσο και η προσφυγική κρίση έφεραν στην επιφάνεια ελλείψεις στον κρατικό σχεδιασμό, ταυτόχρονα, όμως, και τις σημαντικές εθελοντικές πρωτοβουλίες σε διάφορους τομείς (χώρος της εκπαίδευσης, στήριξη

ευπαθών ομάδων, φροντίδα ηλικιωμένων, προστασία του περιβάλλοντος, σίτιση απόρων, δωρεά ρούχων και άλλων αντικειμένων, παροχή βοήθειας άμεσης ανάγκης). Απεδείχθη ότι η ελληνική κοινωνία έχει ακόμα σφυγμό, διότι ο εθελοντισμός είναι σύμφυτος με την ελληνική κουλτούρα. Από τις πολιτικές που έχει σχεδιάσει η Νέα Δημοκρατία στο θέμα αυτό, παρουσίασε την ίδρυση Κεντρικού Φορέα Εθελοντισμού, τη δημιουργία Ενιαίου Μητρώου Εθελοντικών Οργανώσεων, τη θέσπιση ενιαίου θεσμικού πλαισίου που θα αφορά τον καθορισμό της χρηματοδότησης των ΜΚΟ με διαφανή κριτήρια, τη σύνδεση της κρατικής χρηματοδότησης με την εποπτεία και τη λογοδοσία των ΜΚΟ, τη δημιουργία ενός νέου φορολογικού καθεστώτος για τις δωρεές και τη νομοθετική κατοχύρωση των εθελοντών και της εργατικής και ασφαλιστικής κάλυψής τους. Υπογράμμισε, επίσης, την ανάγκη συστηματικής καλλιέργειας του εθελοντισμού στα σχολεία, ώστε να αποτελέσει δεύτερη φύση του καλού πολίτη («Εθελοντισμός: Μια διαχρονική αξία», 2016).

Προκύπτει πως η ύπαρξη του εθελοντισμού τροφοδοτείται από την πολιτεία και τους φορείς της. Ιδιαίτερης προσοχής χρήζει στο προαναφερθέν απόσπασμα η πρόταση και μέριμνα για την «κατοχύρωση» των εθελοντών και για την κρατική και ασφαλιστική κάλυψή τους. Τίθεται εύλογα το ερώτημα αν η μετέπειτα οργάνωση εθελοντικών δράσεων θα πηγάζει από την ανιδιοτελή πρόθεση για προσφορά βοήθειας σε ένα ή περισσότερα ευπαθή άτομα ή από την ανάγκη για κάλυψη σε επαγγελματικό και οικονομικό επίπεδο. Αυτό το ζήτημα όμως θα διερευνηθεί εν συνεχεία συνδυαζόμενο με τα κίνητρα συμμετοχής των εθελοντών και στην παρούσα εργασία τα κίνητρα συμμετοχής στο Κοινωνικό Φροντιστήριο.

Επανερχόμενοι στο θέμα του εθελοντισμού και στην υποστήριξη την οποία λαμβάνει από την πολιτεία, που όπως επιβεβαιώνεται από τα παραπάνω παραδείγματα, αυτή υπάρχει υπέρ το δέον, το τελειοκρατικό επιχείρημα υπέρ της προώθησης του εκ μέρους του κράτους κλονίζεται στο ακόλουθο σημείο: μια καλοπροαίρετη πολιτεία, η οποία θα έθετε ως σκοπό να ανυψώσει ηθικά τους πολίτες εγχαράσσοντάς τους ιδανικά γενναιοδωρίας, δοτικότητας και αλτρουϊσμού, δε θα τους μεταχειριζόταν ως υποκείμενα ικανά να ανακαλύψουν με προσωπική αναζήτηση, με ατομικές θυσίες και ίδιο κόπο την αξία των ιδανικών αυτών και να τα κάνουν πράξη. Μια τέτοια πολιτεία, όσα πλεονεκτήματα κι αν παρουσιάζει, υποτιμά, δηλαδή μένει έκθετη (αν δεν την προκαλεί) στην προοπτική να περιφρονεί και να καταπιέζει τους πολίτες (Metz, 2002).

Η πολιτεία οφείλει να εγγυάται και όχι να προάγει τον εθελοντισμό. Ο εθελοντισμός πρέπει να στηρίζεται από την πολιτεία, αν και σε όση έκταση αποτελεί έκφραση του σώματος ελευθέρων και ίσων πολιτών. Εφόσον, αντίθετα, η ενίσχυσή του θίγει την αυτονομία των πολιτών, δεν είναι θεμιτή. Το σώμα των πολιτών αποτελεί το θεμέλιο του εθελοντισμού, ο εθελοντισμός εκτρέπεται του σκοπού του αν προσβάλλει τις συστατικές του σώματος των πολιτών αρχές. Διευκολύνει μάλιστα την άσκηση ορισμένων κοινωνικών δικαιωμάτων και ενδυναμώνει τη δημόσια σφαίρα (Βουτσάκης, 2004).

Θα πρέπει να γίνει διάκριση ανάμεσα στον αυθόρμητο εθελοντισμό της κοινωνικής ευαισθησίας και τον οργανωμένο εθελοντισμό της κοινωνικής οικονομίας για τον οποίο πρέπει να υπάρχουν κανόνες και δεσμεύσεις από την πολιτεία αλλά και από τις ίδιες τις οργανώσεις (Τακτικός, 2017). Το κράτος επιθυμεί έναν άβουλο και κατευθυνόμενο εθελοντισμό, φιλανθρωπικού τύπου, ο οποίος δεν έχει άποψη, δεν παρεμβαίνει, δεν κρίνει, δεν αποκαλύπτει, δε διεκδικεί. Οι εθελοντικές οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών, που ασκούν ουσιαστική παρέμβαση, όχι μόνον αποδεικνύονται ανεπιθύμητες αλλάμποϊκοτάρονται ή παρεμποδίζονται στο έργο τους (Τακτικός, 2017). Σύμφωνα με τα όσα δηλώθηκαν προ ολίγου μια περισσότερο οργανωμένη κινητοποίηση των εθελοντών καθηγητών βάσει της οποίας θα διεκδικούσαν περισσότερα δικαιώματα και αναγνωρίσεις αν μη τι άλλο δε θα ήταν αρεστή.

Η κρίση που προσδιορίζει το αν, το πώς και το πότε της επιλογής ή της πράξης του, πολλώ μάλλον η ίδια η επιλογή ή η πράξη του, διαμεσολαβούνται και, διαμεσολαβούμενες, αναπροσδιορίζονται και διαστρεβλώνονται από την παρέμβαση της πολιτείας (Βουτσάκης, 2004: 50). Θα πρέπει να δειχτεί ότι ο εθελοντισμός δεν αποτελεί απλώς ένα αγαθό, άρα και έναν άξιο επιδίωξης πολιτικό στόχο, αλλά ένα στόχο η επίτευξη του οποίου είναι απαραίτητη για την προστασία των ατομικών ελευθεριών (Christiano, 1996). Εάν αποδειχθεί το προαναφερθέν και ο εθελοντισμός αποτελέσει κομμάτι της νοοτροπίας, οποιαδήποτε εθελοντική δράση, συμπεριλαμβανομένων και των Κοινωνικών Φροντιστηρίων, δε θα χρειάζεται την υποστήριξη και κατοχύρωση των πολιτικών υπευθύνων ούτε θα λογίζεται πως αποτελεί απειλή για την ιδιωτική εκπαίδευση.

Ο Falk διαπιστώνει πως έχουν επιτευχθεί πολλές απόπειρες σε εθνικό και διεθνές επίπεδο για τη βελτίωση και αποκατάσταση της κοινωνικής ενσωμάτωσης μέσω πολιτικών επιλογών, χωρίς βέβαια να αποκλείει το περιθώριο περαιτέρω ανάπτυξης (Falk, 1999).

Η απουσία πολιτικής υποστήριξης και οργάνωσης στις εθελοντικές δραστηριότητες παραπέμπει στο χαρακτηρισμό των δράσεων αυτών όχι ως εθελοντικών, αλλά ως φιλανθρωπικών. Η εκούσια και χωρίς υποστήριξη εξωτερική προσφορά βοήθειας σε άτομα που χρήζουν ανάγκης θεωρείται φιλανθρωπία, άδολη παροχή υλικού και ηθικού στοιχείου.

3.1.4 Ο εθελοντισμός και η φιλανθρωπία

Η δυνατότητα του εθελοντισμού να εξασφαλίζει κοινωνικές υπηρεσίες με σχετικά λιγότερο κόστος για το Κράτος εξηγεί το αυξημένο ενδιαφέρον που δείχνουν απέναντι στον εθελοντικό τομέα οι υποστηρικτές του νεοφιλελευθερισμού, στο πλαίσιο μιας αντίληψης που οδεύει στον επαναπροσδιορισμό των κοινωνικών

δικαιωμάτων με όρους φιλανθρωπίας και στην αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού όχι πλέον ως «κοινωνικού ζητήματος» - δημοσίου και θεσμικού ενδιαφέροντος – αλλά ως «ηθικού ζητήματος», το οποίο πρωτίστως πρέπει να επιλυθεί στο επίπεδο της ατομικής ευθύνης (Smith, Lipsky, 1994). Το βοηθητικό προσωπικό στον εθελοντισμό μέσω των προγραμμάτων εθελοντισμού υπαλλήλων είναι μια στρατηγική που ενεργοποιεί τις επιχειρήσεις να υποστηρίζουν δραστικά την ευημερία των τοπικών κοινοτήτων και να πραγματοποιήσουν πιεστικές κοινωνικές και περιβαλλοντικές προσπάθειες (Zappala, McLaren, 2004). Η κίνηση αυτή βέβαια απορρίπτει τα «ηθικά» κίνητρα του εθελοντισμού. Η προώθηση της κοινωνίας και της πολιτικής τέτοιων κινήσεων αναιρεί την εκούσια επιθυμία για προσφορά βοήθειας σε όσους αντιμετωπίζουν πάσης φύσεως προβλήματα. Η εμπλοκή της τοπικής ηγεσίας στην περίπτωση των Κοινωνικών Φροντιστηρίων θα μπορούσε να αναιρέσει ή να υποβιβάσει την ίδια την επιθυμία των εθελοντών καθηγητών. Μα αν δεν υπήρχε αυτή η έμφυτη τάση για προσφορά δε θα ήταν εφικτή και η δραστηριοποίησή τους.

Η πηγαία εκδήλωση αλτρουιστικών κινήσεων σαφώς θα υπαγορεύεται από κάποια χαρακτηριστικά. Τα χαρακτηριστικά αυτά που επηρεάζουν τον εθελοντισμό είναι τα ακόλουθα: το επίπεδο της μόρφωσης των γονιών, η θρησκευτική προσχώρηση κι η εκκλησιαστική παρουσία (Bekkers, 2005). Ενδεχομένως, οι εθελοντές καθηγητές έχουν αναπτύξει κάποια από τα προρρηθέντα ένστικτα/ χαρακτηριστικά και αποφάσισαν να κινητοποιηθούν και να ενταχθούν σ' αυτήν τη συλλογική κίνηση.

Τέσσερις θεωρίες εξηγούν τη νεανική συμμετοχή στην προσφορά και στον εθελοντισμό.

- ✓ Η θεωρία κοινωνικών αξιών: Η νεανική συμμετοχή προωθεί την τυποποίηση των προκοινωνικών αξιών, όπως κοινωνική εμπιστοσύνη, ανθρωπιστικές αξίες και κοινωνική υπευθυνότητα. Ωστόσο, δε διαπιστώνεται σχέση με τη μετέπειτα προσφορά στην ενήλικη ζωή. Περισσότερη σχέση δύναται να εντοπισθεί ανάμεσα σε προσφορά κι αργότερα ηλικιακά στη φιλανθρωπία. Η τελευταία είναι πιο ανώνυμη συγκριτικά με τον εθελοντισμό και συνδέεται με τις θρησκευτικές επιρροές (Bekkers, 2003).
- ✓ Η θεωρία της κοινωνικής ενσωμάτωσης εικάζει ότι η νεανική συμμετοχή δένει τους ανθρώπους σε τοπικά δίκτυα και σχεδόν εξασφαλίζει την ακόλουθη καλή σχέση τους με τη θρησκεία ανοίγοντας και το δρόμο για τον εθελοντισμό, όπως διαπιστώνουν οι Janoski και Wilson (2005).
- ✓ Σύμφωνα με τη θεωρία των πόρων, οι συμμετέχοντες σε εθελοντικές οργανώσεις ανέρχονται εκπαιδευτικά και παρέχουν βοήθεια πάσης φύσεως στις μη κερδοσκοπικές οργανώσεις (Bekkers, 2005).
- ✓ Τέλος, η θεωρία της συλλογικής κινητοποίησης οδηγείται στο συμπέρασμα πως η συμμετοχή προωθεί και τη φιλανθρωπία και τον εθελοντισμό και ιδιαίτερα το δεύτερο, αφού το παιδί που έχει συμμετάσχει σε τέτοιες οργανώσεις και δίκτυα. Έχει περισσότερες πιθανότητες να διαγράψει την ίδια πορεία και ως ενήλικας (Bekkers, 2005).

Εξετάζεται αν η θρησκευτική εμπειρία και τα συναισθηματικά κίνητρα αποτελούν μια σταθερή βάση για την κατανόηση του εύρους και της διάρκειας της φιλανθρωπικής δράσης (Θεοδώρου, 2002). Ξεκινώντας ο νέος από τα πρώτα στάδια της ζωής του να παρέχει στους πιο αδύναμους, μαθαίνοντας επί της ουσίας να αγαπάει το συνάνθρωπο και να εθίζεται στη φιλανθρωπία, θέτει τις βάσεις για συμμετοχή σε εθελοντικές κινήσεις.

Ο Σταμάτης (2017) - καθηγητής του Τμήματος Νομικής του ΑΠΘ- αναφέρει πως υπάρχει κάποια κοινή δικαιολογητική βάση ανάμεσα σε φιλανθρωπία και αλληλεγγύη εν γένει. Αυτή συνίσταται σε μία πρακτική αρχή, που γίνεται δεκτή από την αρχαιότητα ως χρυσός κανόνας της ηθικής δράσης. Εάν τη διατυπώσουμε με θετικό τρόπο, επιτάσσει να αντιμετωπίζουμε τους άλλους έτσι όπως θα ευχόμασταν κι εκείνοι να συμπεριφέρονται απέναντι σ' εμάς. Η έμπρακτη φιλανθρωπία, νοούμενη ως ελεημοσύνη, αποκτά ηθική αξία, όταν τροφοδοτείται πράγματι από αγάπη ή ειλικρινή συμπάθεια για τη δυσμενή κατάσταση των άλλων.

Η Γερμανίδα φιλόσοφος Χάννα Άρεντ (2006) προβαίνει σε μια οξυδερκή διάκριση ανάμεσα σε οίκτο και αλληλεγγύη. Στη θέα ανθρώπου που υποφέρει γεννιέται μέσα στον άνθρωπο κάποια συμπόνια που αγγίζει την απέχθεια για την κατάστασή του. Ο οίκτος αντιστοιχεί σε ορισμένη κατάσταση δυστυχίας, η οποία γίνεται αισθητή από το θεατή από απόσταση εγγύτητας προς το δυστυχούντα προς αυτόν. Η σχέση αυτή είναι προφανώς συγκεκριμένη, καθότι εμπλέκει κάθε φορά ορισμένα μόνο πρόσωπα. Δεν αναφέρεται στην κοινωνία ως όλον ούτε στα μέλη της ξεχωριστά. Απεναντίας, υποστηρίζει η Άρεντ, η αλληλεγγύη, ακόμη κι αν τροφοδοτείται από συναίσθημα μετοχής στην οδύνη άλλου, πηγαίνει πέρα από αυτήν. Εν προκειμένω, κατ' αρχάς γίνεται μετάβαση από το θυμικό, από τον κόσμο των ευγενών συναισθημάτων, προς το νου, το έλλογο τμήμα του εαυτού (Άρεντ, 2006).

Οι συμμετέχοντες στο Κοινωνικό Φροντιστήριο προφανώς ευαισθητοποιούνται και κινητοποιούνται από τα δρώμενα της εποχής και τις δυσμενείς οικονομικές συνθήκες, αλλά και από τις άθλιες συνθήκες διαβίωσης πολλών οικογενειών και πιο συγκεκριμένα των γόνων τους, αλλά για τη δράση και την επίλυση ή τουλάχιστον τη βελτίωση των αγκίδων αυτών επιστρατεύουν τη λογική και την πράξη. Η επιθυμία και λύπηση που ταιριάζουν στη φιλανθρωπία περνά σε μια άλλη βάση και λαμβάνει σάρκα και οστά με την παροχή μαθημάτων σε μια όχι μεμονωμένη φιλανθρωπική δράση, αλλά σε μια συστηματική εθελοντική προσφορά. Στη σύγχρονη εποχή φαίνεται να εξασθενίζει η έννοια της φιλανθρωπίας, αντικαθιστάμενη από τις μαζικές και συλλογικές αλτρουιστικές δράσεις. Η παρακμή του φιλανθρωπικού ενδιαφέροντος συμπίπτει με την υποκατάσταση των φιλάνθρωπων από τους ειδικούς στο έργο της κοινωνικής εργασίας και της περίθαλψης, μια πτυχή που δεν έχει μελετηθεί αρκετά, όπως επίσης η τύχη των φιλανθρωπικών οργανώσεων την εποχή του κράτους πρόνοιας (Θεοδώρου, 2002).

Η φιλανθρωπία άλλωστε είναι προσωπική και ανώνυμη, ο εθελοντισμός προσιδιάζει στην «εργασία», έστω την άνευ μισθού. Σε έρευνες φαίνεται πως οι εθελοντές δε

χρησιμοποιούν τους όρους «αμοιβαίος στόχος» και «φιλανθρωπία» για το έργο τους. Έχει βαπτιστεί «δουλειά» ή «εργασία» (Baines, Hardill, 2008). Η αίσθηση της συστηματικότητας και της οργάνωσης που συνοδεύει τις εθελοντικές δράσεις ίσως κατευθύνει τους αναμειγνυόμενους στο χαρακτηρισμό της δωρεάς τους ως «εργασία», μια ρήση που επιβεβαιώνεται και στο χώρο όπου πραγματοποιείται η έρευνά μας.

3.2 ΤΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΤΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ

Οι διαδικασίες του κοινωνικού αποκλεισμού συνδέονται με περισσότερες από μία μορφές άνιση συμμετοχής στην κοινωνική ζωή, όχι μόνο με τη μαζική και μακροχρόνια ανεργία –αν και ο αποκλεισμός από την αγορά εργασίας έχει ασφαλώς ένα καθοριστικό ρόλο- αλλά και με την υποαπασχόληση και τα χαμηλά εισοδήματα, με τις εκπαιδευτικές ανισότητες και τον εκπαιδευτικό αποκλεισμό, με το γεωγραφικό αποκλεισμό, με τις ανισότητες στον τομέα της υγείας και της κατοικίας, με τις ρατσιστικές διακρίσεις, με τις δυσκολίες κοινωνικής ένταξης των απεξαρτημένων ατόμων, των πρώην φυλακισμένων και των ατόμων με ειδικές ανάγκες, παράγοντες που συχνά λειτουργούν σωρευτικά και οδηγούν στην περιθωριοποίηση σημαντικές κοινωνικές ομάδες. Ειδικότερα στη χώρα μας, όπου ο τομέας των κοινωνικών υπηρεσιών χαρακτηρίζεται από την υπερπροστασία ορισμένων κοινωνικών στρωμάτων και την υποπροστασία άλλων στρωμάτων. Σε άλλο σημείο, προσθέτει πως αν δεν υπήρχε η οικογενειακή και συγγενική αλληλεγγύη, οι συνέπειες της ανεπάρκειας της κοινωνικής προστασίας αυτών των τελευταίων ομάδων, θα ήταν ήδη απειλητικές για την εσωτερική κοινωνική συνοχή. (Ανθόπουλος, 2000:54).

Το φαινόμενο του εθελοντισμού προβάλλεται σαν μια πανάκεια για ένα ευρύ κύμα κοινωνικών και πολιτικών προβλημάτων συμπεριλαμβανομένης της ανεργίας και της έλλειψης στην πολιτική πρόοδο (Milligan, Fyfe, 2004). Το επίπεδο και η φύση του εθελοντισμού επηρεάζεται από ένα «συμβόλαιο κουλτούρας» από τις επαγγελματικές προσεγγίσεις, ενώ οι παραδοσιακότεροι εθελοντές περιγράφονται ευπροσάρμοστοι με το νέο επιχειρησιακό περιβάλλον. Παρουσιάζεται επί της παρούσης ένα κίνητρο συμμετοχής στις εθελοντικές δράσεις που σχετίζεται με την επαγγελματική αναζήτηση. Η πεποίθηση αυτή επικροτείται από την έρευνα της Pantea (2012) που υποστηρίζει πως τα κίνητρα των εθελοντών και ειδικότερα των νέων εθελοντών δεν πρέπει να λογίζονται ως υποκινούμενα από αλτρουισμό, αλλά στρατηγικές μάθησης και αυτοεκπλήρωσης. Οι καθηγητές του Κοινωνικού Φροντιστηρίου ως επί το πλείστον είναι άνεργοι πτυχιούχοι οι οποίοι αναζητούν μια εργασιακή στέγη. Μέσα από την ένταξή τους αυτή ευελπιστούν να αποκατασταθούν επαγγελματικά, αλλά και να αποκτήσουν εργασιακή εμπειρία λαμβάνοντας υπ' όψιν ότι έχουν αποκλειστεί από τη συμμετοχή σε διαγωνισμό ΑΣΕΠ την τελευταία σχεδόν δεκαετία («227 Μόνιμοι διορισμοί εκπαιδευτικών από τους πίνακες επιτυχόντων του διαγωνισμού ΑΣΕΠ 2008», 2017).

Μια ακόμα πιθανή αιτία ενασχόλησης με αυτές τις αλτρουιστικές δράσεις νοείται και η απόκτηση διδακτικής εμπειρίας εν προκειμένω και βελτίωση του επαγγελματικού προφίλ (Zambeta, 2014). Νέοι άνθρωποι σε πολλές απασχολήσεις (δημόσιοι υπάλληλοι, δάσκαλοι, στρατιωτικοί κι άλλοι και ιδιαίτερα στον ιδιωτικό τομέα) βρίσκονται κάτω από τεράστια πίεση να προσφέρουν απλήρωτες ώρες εθελοντισμού –μερικές φορές επί έτη- στο όνομα της «εργασιακής εμπειρίας» (Pusey, 2000: 28) Εμφανίζονται οργανώσεις που έχουν αγκαλιάσει τον «υπαλληλικό» εθελοντισμό με σοβαρές μελέτες δείχνοντας ότι τόσα προγράμματα αναπτύσσουν τη φιλανθρωπική δραστηριότητα ανάμεσα στις επιχειρήσεις του Ηνωμένου Βασιλείου (Cihlar, 2004).

Παραπάνω παρατέθηκαν λόγοι ένταξης στον εθελοντικό χώρο σχετικοί με την επίτευξη προσωπικών στόχων. Αν και η σχέση μεταξύ εθελοντισμού κι επί πληρωμή εργασίας κρίνεται αβέβαιη, ωστόσο οι συμμετέχοντες αναγνωρίζουν την πιθανότητα διάνοιξης οριζόντων για ένταξη σε μισθολογικούς πίνακες (Baines, Hardill, 2008).

Η συμμετοχή των γυναικών στο εργατικό δυναμικό, οι προτάσεις των εργατικών κομμάτων, το γεγονός πως στην αγορά εργασίας βρίσκονται κυρίως οι μεσήλικες, αποκλείοντας τις νεαρότερες ηλικίες οδηγούν στην άνοδο – διεύρυνση του εθελοντισμού. Οι παραπάνω ομάδες είναι πιθανό να «προσληφθούν» ως εθελοντές, όμως αμφισβητείται κατά πόσο μπορούν να υποκαταστήσουν έναν επαρκή αριθμό παραδοσιακών εθελοντών. Μάλιστα, ορισμένες οργανώσεις προβαίνουν στην παραπάνω κίνηση επιλέγοντας για πρόσληψη εθελοντές με επιχειρησιακά προσόντα και γνώσεις (Wilson, Hendricks, Smithies, 2001). Όσον αφορά τη συγκεκριμένη κατηγορία υποβιβάζει εντελώς και το πνεύμα και την αξία του εθελοντισμού.

Δε θα ήταν φρόνιμο ωστόσο να απορριφθούν εκείνοι οι λόγοι που οδήγησαν τους εθελοντές να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους οραματιζόμενοι μια ομορφότερη και χωρίς ανάγκες κοινωνία. Ανάμεσα στις αιτίες αυτές συγκαταλέγονται οι ακόλουθες: το καθήκον του ανθρωπισμού, η πολιτική ευαισθητοποίηση μέσω της κοινωνικής ανισότητας ή και η επιδίωξη δημιουργίας μιας κοινωνικής ταυτότητας στηριζόμενης στον ακτιβισμό (Zambeta, 2014). Οι συμμετέχοντες δάσκαλοι στο θεσμό των Κ.Φ. όπως αναφέρεται και στην έρευνα της Ζαμπέτα στην έναρξη συγκεκριμένα αυτού του θεσμού δήλωσαν συμμετοχή υποκινούμενοι από αγαθά κίνητρα, από τη διάθεση για προσφορά και την αγάπη στο συνάνθρωπο. Παρατηρώντας την έκρηξη της οικονομικής κρίσης, συγκινήθηκαν από τα δρώμενα, αλλά και από την οικονομική ανισότητα που προέκυψε στερώντας το δικαίωμα στη μάθηση και στην πρόσθετη εξωσχολική στήριξη και έθεσαν τον εαυτό τους στην υπηρεσία του συνόλου, παγιώνοντας τρόπον τινά και το χαρακτηρισμό του ακτιβιστή.

Οι άνθρωποι διαφέρουν όχι μόνο όσον αφορά ποια εθελοντικά κίνητρα θεωρούν σημαντικότερα, αλλά επίσης στην έκταση που αντιλαμβάνονται ποια διαφορετικά καθήκοντα εθελοντικά θα ευχαριστήσουν τα διαφορετικά κίνητρα (Houle, Sagarin, Kaplan, 2005). Στο Ηνωμένο Βασίλειο, τα δεδομένα δείχνουν μια άρνηση ως προς τη συμμετοχή στις τυπικές εθελοντικές δραστηριότητες (Davis Smith, 1998) , σε

αντίθεση με την Αμερική, στην οποία παρατηρείται αυξητική τάση τους (Independent Sector, 1996) .

3.3 ΟΙ ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ

Εάν η αυτονομία αρνητικά σημαίνει ότι το άτομο δε χειραγωγείται και δεν ετεροκαθορίζεται, θετικά σημαίνει ότι το άτομο διαμορφώνει τη ζωή του χάριν σκοπών που το ίδιο αναγνωρίζει ως άξιους να επιδιώξει και με μέσα που το ίδιο επιλέγει (Βουτσάκης, 2004). Οι Pelosa, Hudson, Hassay (2009) επιβεβαιώνουν τη σημαντικότητα της ανθρώπινης έννοιας σαν ένα κλειδί για την ένταξη στο συλλογικό εθελοντισμό. Υπογραμμίζεται η σπουδαιότητα κι η υπεροχή των αντιλήψεων των συμμετεχόντων κι η αξιολόγηση των ιδιαίτερων γνωρισμάτων της εθελοντικής δράσης. Οι οργανώσεις αυτές συμβάλλουν στην ανοικοδόμηση προκοινωνικών προσωπικών και συλλογικών ταυτοτήτων (Pajo , Lee, 2011). Εάν τα ανώτερα αυτά ένστικτα δεν ήταν υπαρκτά οι όποιες εθελοντικές οργανώσεις δε θα επιβίωναν και δε θα τελεσφορούσαν. Αυτό πιστοποιείται κι από την πέμπτη συνεχόμενη χρονιά δραστηριοποίησης του Κοινωνικού Φροντιστηρίου που αποτελεί το αντικείμενο της έρευνάς μας. *Αδιαμφισβήτητα, η προϋπόθεση εκ των ων ουκ άνευ για τη λειτουργία των Κ.Φ. είναι η υποστήριξη των εθελοντών δασκάλων* (Zambeta, 2014).

Οι εθελοντές αποτελούν μια πιο προωθημένη μορφή δραστηριοποίησης των πολιτών στα κοινά. Η λειτουργία αυτή εκδιπλώνεται σε τρεις κατευθύνσεις: πρώτον, επιτελούν έργο που ανάγεται στο γενικό συμφέρον, δεύτερον συμβάλλουν στη διατύπωση λόγου σχετικά με τα δημόσια ζητήματα και τρίτον, συμβάλλουν στον έλεγχο της διοίκησης. Οι τρεις αυτές μορφές παρέμβασης δεν έχουν το ίδιο ειδικό βάρος. Η δεύτερη και η τρίτη ορίζουν την κατεξοχήν αποστολή των εθελοντικών κινήσεων στο διοικητικό πεδίο. Η πρώτη αντιθέτως, δεν μπορεί παρά να είναι δευτερεύουσα: φαίνεται παράδοξο γιατί από πλευράς ουσίας αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική, αλλά από τη σκοπιά των σχέσεων των εθελοντών με τη διοίκηση δεν αρκεί για να θεμελιώσει την κεντρική θέση τους στη δημόσια σφαίρα (Βουτσάκης, 2004).

Προσφέροντας τις γνώσεις και το χρόνο τους οι εθελοντές καθηγητές εξυπηρετούν τα συμφέροντα της πολιτείας, αλλά και των πολιτών που έχουν ανάγκη. Καλύπτουν τις αδυναμίες του κράτους και συνάμα συμβάλλουν στην έξοδο των ευπαθών ομάδων από το αδιέξοδο. Οι εθελοντικές κινήσεις μπορούν να ασκήσουν ελεγκτική λειτουργία, η οποία είναι πολύ πιο διεισδυτική και εύστοχη από εκείνη που ασκεί ο απλός, ακόμα και ο ενεργός πολίτης. Αν συνεπώς κάτι έχει σημασία, αυτό είναι η θέση των εθελοντών ως άτυπων ή και ενδεχομένως θεσμικών αντιβάρων της εξουσίας. Από τη σκοπιά της διοίκησης, η δεύτερη βασική συνεισφορά των εθελοντών, η οποία στοιχειοθετεί και την αξία τους στις σύγχρονες κοινωνίες, είναι η

λειτουργία κατά τον έλεγχο της εξουσίας, κρατικής και ιδιωτικής, από τις πιο ανιδιοτελείς ομάδες της κοινωνίας των πολιτών: όντας τα πιο ενεργά, ενήμερα και ικανά τμήματά της, είναι σε θέση να προβούν στον πιο προωθημένο, ενδεδειγμένο και αξιόπιστο έλεγχο των ποικίλων μορφών άσκησης της εξουσίας (Βουτσάκης, 2004). Οι εθελοντές ως οργάνωση υποστηρίζεται ότι μπορούν να επηρεάσουν το κράτος ή και το κράτος να επηρεάζει τη δομή και το έργο των εθελοντών.

Οι εθελοντικές οργανώσεις και οι εθελοντές καλούνται να συμμετέχουν ευθέως στη δράση της διοίκησης. Η συμμετοχή τους δεν εξαντλείται στην πίεση της διοίκησης, προκειμένου αυτή να λάβει μια απόφαση, ή στην αρωγή της διοίκησης κατά την υλοποίηση της απόφασης. Εκτείνεται και στην ίδια τη λήψη της απόφασης – και την εκτέλεσή της (Βουτσάκης, 2004). Εν προκειμένω, οι ίδιοι οι καθηγητές έρχονται σε επαφή με τους μαθητές, αυτοί αποτελούν τα πρόσωπα που αντιμετωπίζουν τα όποια προβλήματα ανακύπτουν και είναι αυτοί που θα τα επιλύσουν με ή χωρίς τη βοήθεια των τοπικών αρχών.

Πρόκειται για έναν τομέα σημαντικό από ατομική και συλλογική άποψη ιδιαίτερα για τις γυναίκες (Little, 1997) οι οποίες στην έρευνά μας αποτελούν και το μεγαλύτερο ποσοστό. Η ώθηση για την ενασχόληση με τον εθελοντισμό, είτε ο εθελοντής αποτελεί ανδρική φιγούρα, είτε γυναικεία εντοπίζεται στο οικογενειακό περιβάλλον. Εξαρτάται από τη δραστική υποστήριξη όλης της οικογένειας και του νοικοκυριού (Baines, Hardill, 2008). Οι γονείς και γενικότερα οι διαπροσωπικές σχέσεις καλλιεργούν το αίσθημα της προσφοράς, αλλά και το υποστηρίζουν έμπρακτα. Πιο συγκεκριμένα, άτομα του περιγύρου αναλαμβάνουν να επιτελέσουν το έργο που θα επιτελούσαν οι εθελοντές στο περιβάλλον από το οποίο λείπουν, δηλαδή αντικαθιστούν τη θέση και το έργο τους στο οικογενειακό περιβάλλον και στις υποχρεώσεις του νοικοκυριού. Για την ανάπτυξη του εθελοντισμού πρέπει οι εθελοντές να είναι σε διαρκή εγρήγορση, «διακοπή του λήθαργου ώστε να παράγουν έργα ενθαρρύνοντας ο ένας τον άλλο, γεγονός που προϋποθέτει ότι η ενασχόληση με την εθελοντική εργασία πρέπει να γίνεται αυτοβούλως (Γιαννής, 2002). Επέρχεται επομένως η ρήξη με όσα ειπώθηκαν παραπάνω περί ένταξης εθελοντών σε επιχειρήσεις προαγωγής αυτού του θεσμού, αφού είτε η εκκίνηση είναι φιλανθρωπική και καταλήγει σε εθελοντική, είτε εξ αρχής είναι εθελοντική, απαραίτητη είναι η ηθελωμένη συμμετοχή.

Κομβικό σημείο για τη βλάστηση του σπόρου είναι η διακοπή του από το λήθαργο, καθώς από το σημείο αυτό ξεκινά η επίδραση των εξωτερικών παραγόντων που αφορούν τις συνθήκες ανάπτυξης του φυτού. Αντίστοιχα, και στον εθελοντισμό, η «διακοπή του λήθαργου» επέρχεται με την ενθάρρυνση των εθελοντικών πρωτοβουλιών μέσω των εξωτερικών παραγόντων που είναι η μεταλαμπαδέυση της αξίας του εθελοντισμού στη νέα γενιά, αρχικά από τους γονείς και έπειτα από την πολιτεία (Καμπά κ. ά., 2015).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

4.ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ

Η ύπαρξη της φροντιστηριακής ενίσχυσης ανά τους καιρούς ήταν δεδομένη. Από την αρχή κιόλας του 20ου αιώνα παρατηρούνται παραδείγματα εξωσχολικής υποστήριξης σε μαθητές αδύναμους ή σε μαθητές, οι οποίοι επιθυμούν να επιτύχουν την πρόσβαση σε κάποιο Ανώτατο ή Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα.

Στη διάρκεια των Βαλκανικών Πολέμων, της Μικρασιατικής Καταστροφής, ακόμη και στην Κατοχή, τα φροντιστήρια φαίνεται πως λειτουργούσαν με κάποια μορφή στη Θεσσαλονίκη. Συγκέντρωναν σπουδαστές και υποψηφίους για τα πανεπιστήμια (οι εισαγωγικές εξετάσεις καθιερώθηκαν το 1924), είχαν δίδακτρα ακόμη κι αν αυτά σε καιρούς πολέμου περιοριζόνταν σε τρόφιμα, πρόσφεραν στήριξη σε σκοτεινούς καιρούς στους «κομμουνιστάς» καθηγητές που δεν έβρισκαν αλλού δουλειά λόγω κοινωνικών φρονημάτων, αλλά και στους άπορους μαθητές που ήθελαν να περάσουν στο Πανεπιστήμιο.(Μαργαριταρίδου, 2017).

Ανέκαθεν υπήρχαν δίδακτρα για τα φροντιστήρια. Ωστόσο, στη σκληρή περίοδο της Κατοχής, οι καθηγητές πληρώνονταν και σε είδος. Τα φροντιστήρια, όπως φαίνεται, έπαιζαν πάντα τον ίδιο υποστηρικτικό ρόλο στην ελληνική κοινωνία. Σ' αυτά πήγαιναν τα παιδιά της μεσαίας τάξης, αλλά και όσοι δεν είχαν οικονομικά μέσα. Μάλιστα, υπάρχουν πολλές μαρτυρίες παλιών φροντιστών της πόλης που περιγράφουν πως άφηναν άπορους μαθητές με όρεξη για δουλειά να παρακολουθήσουν δωρεάν μαθήματα προετοιμασίας. Από τον Τύπο και τις καταχωρίσεις του 1965-70, διαπιστώνουμε πως την περίοδο των εισαγωγικών εξετάσεων, που ήταν τότε τον Σεπτέμβριο, τα φροντιστήρια της πόλης νοίκιαζαν επιπλέον κτίρια για τους υποψηφίους που έρχονταν από πολλές περιοχές της Μακεδονίας στη Θεσσαλονίκη για να προετοιμαστούν». Στην περίοδο της οικονομικής κρίσης, η έννοια του κοινωνικού φροντιστηρίου, των δωρεάν μαθημάτων από εθελοντές εκπαιδευτικούς με σκοπό τη στήριξη αδύναμων οικονομικά μαθητών, έχει συζητηθεί πολύ, ιδιαίτερα στις τάξεις των εκπαιδευτικών.

Η χωρίς πληρωμή απασχόληση καθηγητών, κυρίως ανέργων και ανασφάλιστων, βρίσκει αντίθετη μια μερίδα των εκπαιδευτικών. Πολλοί προτείνουν τρόπους ενισχυτικής διδασκαλίας με σκοπό την απασχόληση μεγαλύτερου βαθμού ανέργων εκπαιδευτικών.

Οι δράσεις ωστόσο των κοινωνικών φροντιστηρίων στηρίζονται από πολλούς φορείς των τοπικών κοινωνιών ως αντίβαρο στην κατάρρευση κοινωνικών δομών, σε μια περίοδο που η κρίση λαμβάνει πολυεπίπεδες διαστάσεις.(Μαργαριταρίδου, 2017).

Ιστορικά η έμπνευση και δημιουργία των Κοινωνικών Φροντιστηρίων τοποθετείται λίγα χρόνια μετά τη γέννηση της οικονομικής κρίσης, η οποία ξέσπασε το έτος 2009 και με την κατάρρευση των οικογενειακών εισοδημάτων (Δημοσχάκης, Κουθούρης, 2013). Εκ των πραγμάτων δημιουργήθηκαν κοινωνικές δομές στη χώρα μας από τους Δήμους, την Εκκλησία, την UNESCO με απώτερο στόχο την καταπολέμηση της φτώχειας και τη βοήθεια των οικονομικά ευάλωτων οικογενειών.

Τα Κοινωνικά Φροντιστήρια αποτελούν μια κατασκευή εθελοντικής εκπαίδευσης που ενεργοποιήθηκε στη χώρα μας στην αυγή της οικονομικής κρίσης. Χρησιμοποιείται μια ποικιλία ονομάτων προκειμένου να νοηθεί η εν λόγω δομή και δράση, όπως «Σχολείο Αλληλεγγύης», μια ονοματοθεσία η οποία εξαρτάται κυρίως από τον εκάστοτε ιδρυτή/διοργανωτή της (Zambeta, 2014). *Μια από αυτές τις κοινωνικές δομές που προαναφέρθηκαν ήταν και τα Κοινωνικά Φροντιστήρια, τα οποία επεκτάθηκαν με ταχύτατους ρυθμούς για να βοηθήσουν τα παιδιά μας τα οποία στερήθηκαν και το δικαίωμα στη μόρφωση και έτσι δήμοι, εθελοντές εκπαιδευτικοί και ιδιοκτήτες ξενόγλωσσων φροντιστηρίων αποδεικνύουν στη πράξη πως «ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ ΜΠΟΡΟΥΜΕ» να ξεπερνάμε τα προβλήματα.* (Κοινωνικά Φροντιστήρια Κορινθίας, 2017). Σκοπός τους είναι να παράσχουν χωρίς χρέωση υπηρεσίες ίδιες με αυτές που προσφέρονται επί πληρωμή στην ιδιωτική φροντιστηριακή εκπαίδευση (Zambeta, 2014). Το σημαντικότερο ίσως όλων των χαρακτηριστικών του εξεταζόμενου θεσμού έγκειται στην επάνδρωσή του από εθελοντές δασκάλους. Το Κοινωνικό Φροντιστήριο Κορίνθου μέλλει να αποτελέσει και το αντικείμενο της παρούσας έρευνας.

Τα Κοινωνικά Φροντιστήρια που λειτουργούν στη χώρα μας έχουν αποτελέσει πρωτοβουλία των τοπικών αρχών, έχουν οργανωθεί υπό την αιγίδα των Δήμων, ΜΚΟ, συλλόγων πολιτών, της Εκκλησία, αλλά και γονεϊκών οργανώσεων (Zambeta, 2014). Η απόπειρα ενασχόλησης με τα Κοινωνικά Φροντιστήρια επιβάλλει το συνυπολογισμό ορισμένων παραμέτρων για τους πιθανούς λόγους δημιουργίας τους, τη δομή και τη λειτουργία τους. Όπως αναφέρθηκε a priori όχι σε λίγες περιπτώσεις η σύστασή τους οφείλεται σε παρότρυνση και υποστήριξη των τοπικών πολιτικών παραγόντων. Αντιλαμβάνονται οι Δήμοι την πρωτοβουλία αυτή ως μέρος της κοινωνικής πολιτικής τους, η οποία λόγω του ξεσπάσματος της οικονομικής κρίσης και της συνεπακόλουθης έλλειψης πόρων οδηγεί τους τοπικούς φορείς στην αναζήτηση «αναίμακτων» οικονομικά μεθόδων. Αναπτύσσεται τρόπον τινά μια υβριδική σχέση που περιλαμβάνει τη συνεργασία ανάμεσα στους Δήμους και τους εθελοντές καθηγητές (Zambeta, 2014).

Τα Φροντιστήρια αυτά λειτουργούν υποκινούμενα από την πρόθεση επιβολής κοινωνικής αλληλεγγύης. Δεδομένου πως η τελευταία δε θεωρείται δεδομένη, προϋποθέτει κοινωνική προσφορά χωρίς αυτό να παραπέμπει στην πεποίθηση περί ύπαρξης δύο ομάδων: αυτών που μπορούν και δίνουν και εκείνων που δεν μπορούν και δέχονται. Ακόμη, ο σημαντικότερος παράγοντας όπως υπογραμμίζει η Ζαμπέτα (2014) στη σχετική μελέτη της για τη λειτουργία του φροντιστηρίου είναι ο

εθελοντισμός και πιο συγκεκριμένα οι εθελοντές δάσκαλοι. Τα κίνητρα ωστόσο της προσφοράς αυτής δύναται να υποκινούνται από αλτρουιστικές τάσεις μέχρι και την εκπλήρωση προσωπικών επιδιώξεων.

Η λειτουργία του παρόντος θεσμού προϋποθέτει και αναπτύσσει μια οργάνωση και μια δικτύωση. Χρησιμοποιούνται δημόσια σχολεία και ιδρύματα για τη στέγασή τους, ενώ αναπτύσσεται ένα δίκτυο επικοινωνίας και δημοσίων σχέσεων, σχέσεις επικοινωνίας ανάμεσα σε Δήμο και καθηγητές, καθηγητές και μαθητές, καθηγητές και γονείς. Τέλος, όπως αναφέρει στην ίδια εργασία η Ζαμπέτα (2014) μέσω των ακτιβιστικών δράσεων σχετίζονται με την αίσθηση εκπλήρωσης προσωπικών στόχων, πραγματοποίησης ενός έργου, σύναψης δεσμών με άλλα άτομα, αλλά και κοινωνικής ένταξης. Δεν παραλείπει να αναφέρει και την επιθυμία των συμμετεχόντων να αποκτήσουν επαγγελματική εμπειρία, κυρίως οι άνεργοι και μη έχοντες εκ των πραγμάτων εργασιακές ευκαιρίες αυτοαπασχόλησης.

Επικεντρώνοντας στο Κοινωνικό Φροντιστήριο Κορίνθου, η οργάνωση και λειτουργία του εντοπίζεται τον Οκτώβριο του 2012, ενώ ένα χρόνο αργότερα καταγράφεται η ύπαρξη 31 Κοινωνικών Φροντιστηρίων μόνο στην Αθήνα (Zambeta, 2014). Στελέχη των Δήμων απευθύνουν ανοιχτή πρόταση σε καθηγητές για Δημιουργία Κοινωνικών Φροντιστηρίων. Ο υπεύθυνος του Κοινωνικού Φροντιστηρίου Κορινθίας, όντας συνταξιούχος και ευαισθητοποιημένος με τα δρώμενα της εποχής, αυτοπροαίρετα «συσπειρώνει» μια ομάδα συνταξιούχων καθηγητών που επιθυμούν να προσφέρουν το χρόνο και τις γνώσεις τους άνευ αμοιβής σε πληγέντα από την οικονομική κρίση παιδιά. Μαθητές Γυμνασίου και Λυκείου δηλώνουν συμμετοχή για να παρακολουθήσουν τα δωρεάν μαθήματα.

Οι προϋποθέσεις και τα κριτήρια εγγραφής στα Κοινωνικά Φροντιστήρια δεν είναι άλλα, παρά μόνο οικονομικά και κοινωνικά, με προτεραιότητα σε παιδιά απόρων οικογενειών, μονογονεϊκών, μακροχρόνια ανέργων γονιών καθώς και ατόμων με ειδικές ανάγκες με την υποχρέωση να προσκομίζουν τα απαραίτητα δικαιολογητικά. (Κοινωνικά Φροντιστήρια Κορινθίας, 2017).

Στις 29 Οκτωβρίου 2012 ανακοινώνεται η έναρξή τους έχοντας προηγηθεί ανάρτηση της πρώτης και ιστορικής αφίσας τους. Μετά από συνάντηση των συνταξιούχων εθελοντών καθηγητών με τους τοπικούς πολιτικούς φορείς –

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
ΔΗΜΟΥ ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ

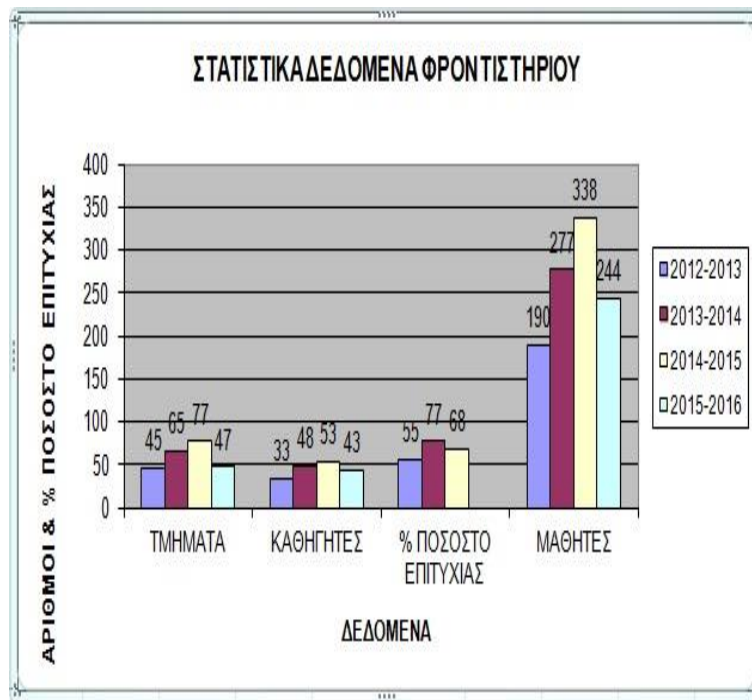
ΕΙΝΑΙ ΠΛΕΟΝ ΓΕΓΟΝΟΣ
«ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ ΜΠΟΡΟΥΜΕ»

Δ Η Ρ Ε Α Ν
ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΜΕ **ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ** ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ
ΠΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΠΟΥ ΘΕΛΟΥΝ ΚΑΙ ΔΕ ΜΠΟΡΟΥΝ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ
Α' Β' Γ' ΤΑΞΕΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
Α' Β' Γ' ΤΑΞΕΩΝ ΛΥΚΕΙΟΥ (Γενικής παιδείας και κατευθύνσεων).

Πληροφορίες & υποβολή αιτήσεων στα γραφεία του «Κέντρου Κοινωνικής
Πολιτικής Δήμου Κορινθίων» Απ. Παύλου 17 & Πυλαρινού,
τηλ. :2741025717.

Δικαιολογητικά:
1. Φωτοτυπία κάρτας ανεργίας
2. Φωτοτυπία εκκαθαριστικού σημειώματος
3. Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης.

με το Δήμαρχο και των Αντιδήμαρχο-αποφασίζεται και απευθύνεται έκκληση συμμετοχής άνεργων πτυχιούχων καθηγητών προς αρωγή του παρόντος έργου.

Στη δράση αυτή βοηθός υπήρξε η Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας

Εκπαίδευσης, η οποία προσέφερε κι εξακολουθεί να προσφέρει τις καταστάσεις των καθηγητών που

υπέβαλαν αίτηση συνταξιοδότησης, αλλά και των πτυχιούχων που υπέβαλαν αίτηση για αναπληρωτές – ωρομίσθιοι. Τη σχολική χρονιά 2012-2013, το Κοινωνικό Φροντιστήριο Κορίνθου λειτούργησε με 33 καθηγητές και 190 μαθητές. Το επόμενο έτος οι παραπάνω αριθμοί ανήλθαν αισίως στους 48 και 277 αντίστοιχα. Το σχολικό έτος 2014-2015 πλαισιώνεται από 53 καθηγητές και 338 μαθητές, οι οποίοι μειώθηκαν σε 43 και 244 αντίστοιχα την επόμενη χρονιά. Το τρέχον έτος το Φροντιστήριο υποστηρίζεται από 41 καθηγητές και 188 μαθητές. (Κοινωνικά Φροντιστήρια Κορίνθου, 2017).

Στους εθελοντές καθηγητές προσφέρονται στο τέλος του έτους:

- ✓ Βραβείο Εθελοντισμού
- ✓ Βεβαίωση Εθελοντικής Εργασίας
- ✓ Συστατική Επιστολή

Όσον αφορά το Κοινωνικό φροντιστήριο Κορίνθου, όπως χαρακτηριστικά αναφέρουν οι πρωτοστάτες του: «μια ομάδα από “γέρικα άλογα” έβαλε το όχημα των Κοινωνικών Φροντιστηρίων σε τροχιά κίνησης και οι νέοι μας εθελοντές εκπαιδευτικοί με το πάθος που τους διακρίνει σήκωσαν στη πλάτη τους το βαρύ φορτίο.» (Κοινωνικά Φροντιστήρια Κορίνθου, 2017)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

5.1 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Το παρόν κεφάλαιο στοχεύει στην παρουσίαση της μεθοδολογίας, η οποία υιοθετήθηκε για τη διερεύνηση του θέματος και τη διεξαγωγή της έρευνάς μας. Αρχικά, θα πραγματοποιηθεί η παρουσίαση του στόχου της έρευνας και των ερευνητικών ερωτημάτων. Θα παρατεθούν οι λόγοι επιλογής της ποιοτικής μεθόδου προσέγγισης. Το εργαλείο, το οποίο επελέγη για τη συλλογή των δεδομένων είναι η ημιδομημένη συνέντευξη.

5.2 ΣΤΟΧΟΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

5.2.1 Στόχος

Στόχος της παρούσας έρευνας είναι να διερευνηθούν οι απόψεις των καθηγητών του Κοινωνικού Φροντιστηρίου όσον αφορά τα κίνητρα της εθελοντικής συμμετοχής τους σ' αυτό το θεσμό προκειμένου να αναδειχθεί αν τα εν λόγω κίνητρα ενισχύονται ή απορρίπτονται από την υφιστάμενη εκπαιδευτική πολιτική.

5.2.2 Ερευνητικά Ερωτήματα

1. Πώς οι μετέχοντες του Κοινωνικού Φροντιστηρίου συνδέουν την οικονομική κρίση με την εξάπλωση του εθελοντισμού;
2. Ποιες είναι οι προσδοκίες και τα κίνητρα των εθελοντών καθηγητών στο Κοινωνικό Φροντιστήριο από τη συμμετοχή τους σ' αυτό;
3. Πώς η υφιστάμενη εκπαιδευτική πολιτική επηρεάζει τους προσανατολισμούς των συμμετεχόντων καθηγητών του Κοινωνικού Φροντιστηρίου;

5.3 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

5.3.1 Επιλογή Ερευνητικής Μεθόδου

Τα άτομα – υποκείμενα της έρευνας, στα οποία απευθυνθήκαμε ήταν μικρής κλίμακας και αφορούσε τους καθηγητές του Κοινωνικού Φροντιστηρίου που προσφέρουν εθελοντική εργασία σε παιδιά μη εύπορων οικογενειών.

Ο Ιωσηφίδης (2008) διαπιστώνει πως η ποιοτική μέθοδος στόχο της θέτει την περιγραφή, την ανάλυση, την ερμηνεία και την κατανόηση κοινωνικών φαινομένων, καταστάσεων και χαρακτηριστικών κοινωνικών ομάδων, δίνοντας απαντήσεις σε συγκεκριμένα ερωτήματα, στο «πώς» και «γιατί». *«Πώς νοηματοδοτούνται οι συγκεκριμένες κοινωνικές δράσεις και πρακτικές, ποιες είναι οι διαφορετικές ερμηνείες των ίδιων διαδικασιών, φαινομένων ή πράξεων και πώς παράγονται, μορφοποιούνται και μεταλλάσσονται»* (Ιωσηφίδης, 2008: 28). Η ποσοτική μάλλον επικεντρώνεται στα ερωτήματα «πόσο» και «ποιος» (Ιωσηφίδης, 2003). Καθίσταται σαφές πως η ποιοτική μέθοδος, αποτελεί την πλέον κατάλληλη επιλογή για την παρούσα έρευνα. Μέσω της ποιοτικής μεθόδου θα διερευνηθούν οι στάσεις των εθελοντών εκπαιδευτικών και πώς νοηματοδοτούνται αυτές. Η ποσοτική ανάλυση αποβλέπει στην επαλήθευση μιας ήδη εκτεθείσας υπόθεσης μέσω αριθμητικών στοιχείων που στόχος είναι η γενίκευση (γενικές αρχές) (Babbie, 2011). *«Η ποιοτική έρευνα παρέχει το συγκριτικό πλεονέκτημα της διερεύνησης της εμπειρίας των κοινωνικών υποκειμένων, δυνατότητα ιδιαίτερος σημαντική για την περίπτωση μελέτης της πολιτικής συμπεριφοράς»* (Μυλωνά, 2017).

Η συνέντευξη περιλαμβάνει μια σειρά από πλεονεκτήματα με κυριότερο πλεονέκτημα την προσαρμοστικότητά της (Bell, 2005). Η συνέντευξη συνιστά έναν προσαρμοστικό και ευέλικτο τρόπο προκειμένου να πληροφορηθεί κανείς πράγματα. Οι άμεσες ερωτήσεις που θέτει ο συνεντευκτής στους ερωτώμενους είναι ένας «συντομότερος δρόμος» έτσι ώστε να λάβει αποκρίσεις στα ερευνητικά του ερωτήματα (Robson, 2007).

Το γεγονός πως επιλέγεται η προσέγγιση αυτή, δε σημαίνει πως η εν λόγω μέθοδος δε φέρει και μειονεκτήματα. Η ποιοτική έρευνα στηρίζεται συνήθως σε μικρά δείγματα, τα οποία δεν έχουν επιλεγεί βάσει των τυπικών κανόνων τυχαίας δειγματοληψίας, αλλά βάσει των λεγόμενων μη τυχαίων δειγματοληψιών. Άρα τα δείγματα αυτά δεν μπορούν να θεωρηθούν ως αντιπροσωπευτικά ενός πληθυσμού (Μυλωνά, 2017). Βάσει του επιχειρήματος της μη αντιπροσωπευτικότητας των δειγμάτων, η Ξύγγη (2000) τονίζει πως η πληροφόρηση που προκύπτει από τέτοιες τεχνικές θεωρείται συχνά μεροληπτική κρίση. Εάν αποκύημα της έρευνας μέλλει να αποτελέσει ο έλεγχος μιας θεωρίας ή γενικότερα αποτελέσματα, προτιμητέα είναι μια ποσοτική προσέγγιση, αν όμως στόχος της είναι η παρουσίαση μιας σαφούς εικόνας

συγκεκριμένων περιπτώσεων και ο εντοπισμός των κοινών στοιχείων τους, θα πρέπει να προτιμηθεί η ποιοτική προσέγγιση (Κυριαζή, 2003). Ακόμη ο τρόπος με τον οποίο διατυπώνονται οι ερωτήσεις στις συνεντεύξεις είναι εξίσου απαιτητικός με τα ερωτηματολόγια (Bell, 2005: 206-207).

5.3.2 Εργαλείο Συλλογής Δεδομένων

5.3.2.1. Επιλογή Εργαλείου Συλλογής Δεδομένων

Το εργαλείο, το οποίο επελέγη προς διεξαγωγή της ποιοτικής αυτής έρευνας δεν είναι άλλο από την ημιδομημένη συνέντευξη. Η συνέντευξη επιτρέπει μεγαλύτερο βάθος απ' ό,τι στην περίπτωση των άλλων μεθόδων συλλογής στοιχείων (Cohen et al, 2008). Προωθεί την άμεση αλληλεπίδραση, εφόσον υπάρχει αμεσότητα στην επικοινωνία, παρέχεται η δυνατότητα διευκρινήσεων, επεξηγήσεων και συμπληρωματικών στοιχείων (Cohen et al, 2008). Η συνέντευξη είναι η τεχνική που αποσκοπεί να οργανώσει μια σχέση προφορικής επικοινωνίας ανάμεσα στο συνεντευκτή και στον ερωτώμενο, προκειμένου ο συνεντευκτής να συλλέξει πληροφορίες από τον ερωτώμενο πάνω σε ένα συγκεκριμένο ζήτημα. *Η εν λόγω ερευνητική μέθοδος χρειάζεται να προετοιμαστεί με κάθε λεπτομέρεια πριν από τη χρησιμοποίησή της, και τούτο διότι ο συνεντευκτής θα πρέπει να συγκεντρώσει πολλές πληροφορίες σε μικρό χρονικό διάστημα, και μάλιστα τις πιο σημαντικές από τις πληροφορίες που θα του προσφέρει ο ερωτώμενος* (Φίλιας, 2001: 130-131).

Ανάλογα με το βαθμό δόμησης της συνέντευξης, δηλαδή ανάλογα με το βαθμό τυποποίησής της από τον ερευνητή, διακρίνονται τρία βασικά είδη: η δομημένη συνέντευξη, η μη δομημένη συνέντευξη και η ημιδομημένη συνέντευξη (Ιωσηφίδης, 2008).

Η δομημένη συνέντευξη βασίζεται σε ένα σύνολο ερωτήσεων αυστηρά προκαθορισμένο, το οποίο τίθεται με τον ίδιο ενιαίο τρόπο σε όλους τους συνεντευξιαζόμενους (Robson, 1993: 230-231). Οι ερωτήσεις είναι προκαθορισμένες ως προς το περιεχόμενό τους, τη διατύπωσή τους, καθώς επίσης τη σειρά με την οποία ακολουθεί η μία την άλλη. Η δομημένη συνέντευξη χαρακτηρίζεται ως μια κλειστού τύπου συνέντευξη (Cohen et al., 2008).

Η μη δομημένη συνέντευξη βασίζεται σε θεματικές περιοχές πάνω στις οποίες αναπτύσσεται η αλληλεπίδραση μεταξύ ερευνητή και ερωτώμενου και χαρακτηρίζεται από την απουσία προκαθορισμένων ερωτήσεων (Φίλιας, 2001: 132). Είναι μια ανοιχτή κατάσταση, η οποία χαρακτηρίζεται από μεγαλύτερη ελευθερία και ευελιξία. Πρόκειται για μια συζήτηση λίγο-πολύ ανοιχτή (Ψαρρού & Ζαφειρόπουλος, 2004).

Η ημιδομημένη συνέντευξη περιλαμβάνει μια σειρά από προκαθορισμένες ερωτήσεις, τις οποίες έχει επεξεργαστεί εκ των προτέρων ο συνεντευκτής, αλλά έχει μεγαλύτερη

ευελιξία -εν σχέσει με τη δομημένη συνέντευξη- με βάση τη σειρά που τίθενται οι ερωτήσεις, την τροποποίηση του περιεχομένου των ερωτήσεων ανάλογα με τον κάθε ερωτώμενο, έχει τη δυνατότητα να δίνει περαιτέρω εξηγήσεις στους συνεντευξιαζόμενους και την προσθαφαίρεση των ερωτήσεων και των θεμάτων που τίθενται προς συζήτηση ανάλογα με το ενδιαφέρον που παρουσιάζει ο συνεντευξιαζόμενος (Robson, 1993: 231). Ο περί ου ο λόγος τύπος συνέντευξης είναι αρκετά ευέλικτος, δεν είναι αυστηρά δομημένος, και εμπεριέχει ερωτήσεις που επιδέχονται απαντήσεις ανοιχτού τύπου (Ιωσηφίδης, 2003). Όπως υποστηρίζει ο Βάμβουκας (2007: 232), στο πλαίσιο της ημιδομημένης συνέντευξης ο συνεντευκτής παρεμβαίνει στο ελάχιστο, ενώ επαναφέρει το συνεντευξιαζόμενο όταν εκείνος απομακρύνεται από το θέμα και το σκοπό της έρευνας που τίθεται υπό συζήτηση.

Επιλέγουμε να χρησιμοποιήσουμε την ημιδομημένη συνέντευξη ως ερευνητικό «εργαλείο» στο πλαίσιο διεξαγωγής της έρευνάς μας και τούτο διότι επιδιώκουμε να μελετήσουμε μια ορισμένη ερευνητική ομάδα (Καθηγητές Κοινωνικού Φροντιστηρίου) και στη συνέχεια να εμβαθύνουμε στην παραγωγή δεδομένων σε ένα μικρό αριθμό περιπτώσεων. Ακόμα, η ημιδομημένη συνέντευξη μας επιτρέπει να προσθέσουμε ιδέες, να εμβαθύνουμε στις απαντήσεις και να διερευνήσουμε τις απόψεις των συνεντευξιαζόμενων. Ο τρόπος με τον οποίο ο ερωτώμενος απαντάει στις ερωτήσεις που του τίθενται δύναται να παράσχει πληροφορίες, οι οποίες δεν μπορούν να δοθούν μέσα από μια γραπτή απάντηση (Bell, 2005).

5.3.2.2. Ζητήματα Δεοντολογίας

«Ζητήματα ηθικής και δεοντολογίας της έρευνας ανακύπτουν συχνά τόσο στην ποιοτική, όσο και στην ποσοτική έρευνα» (Ιωσηφίδης, 2008: 277). Ανάμεσα στα μειονεκτήματα των συνεντεύξεων που αναφέρθηκαν παραπάνω, συγκαταλέγονται και κάποιοι προβληματισμοί. «Η συναίνεση των συμμετεχόντων συνιστά ένα από τα προαπαιτούμενα στην έρευνα, το οποίο θεωρείται ίσως και το πιο σημαντικό στο πλαίσιο διεξαγωγής της» (Νόβα-Καλτσούνη 2006: 57). Αυτό υποδηλώνει πως οι συμμετέχοντες θα πρέπει να είναι απολύτως πληροφορημένοι για το σκοπό της έρευνας, για τις τεχνικές που θα αξιοποιηθούν, καθώς και για τον τρόπο χρήσης των ερευνητικών δεδομένων.

Τα ζητήματα που αφορούν τη δεοντολογία κατέχουν εξέχουσα θέση στην ποιοτική έρευνα. Αυτό συμβαίνει διότι ο ερευνητής έρχεται σε άμεση επαφή με τα ερευνητικά υποκείμενα και εμπλέκεται με πλευρές που αφορούν στη ζωή τους, οι οποίες δεν αποκλείεται να διαρκούν για αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα (Ιωσηφίδης, 2003).

Σύμφωνα με τον Ιωσηφίδη (2008: 277-279) στην ποιοτική έρευνα ανακύπτουν ζητήματα ηθικής και δεοντολογίας και ορισμένα εξ αυτών είναι τα ακόλουθα:

- Η εμπιστευτικότητα και η ανωνυμία των συμμετεχόντων στην έρευνα.
- Η εντιμότητα του ερευνητή απέναντι στους συμμετέχοντες και η εμπιστοσύνη μεταξύ του ερευνητή και των συμμετεχόντων.

- Η προστασία των συμμετεχόντων από κινδύνους οι οποίοι δύναται να προκύψουν στο πλαίσιο της ερευνητικής διαδικασίας.
- Η πληροφορημένη συναίνεση των συμμετεχόντων στην ερευνητική διαδικασία.
- Τα πιθανά οφέλη της έρευνας θα πρέπει να γνωστοποιούνται στους συμμετέχοντες από τον ερευνητή προκειμένου να έχουν κίνητρο για τη συμμετοχή τους στην έρευνα και να αρθούν οι όποιες επιφυλάξεις τους λόγω του κόστους που μπορεί να έχει η συμμετοχή τους σε αυτήν (π.χ. απώλεια χρόνου).
- Η πρόσβαση των συμμετεχόντων στα ερευνητικά αποτελέσματα, καθώς και η χρήση των ερευνητικών αποτελεσμάτων.

Στην περίπτωση της έρευνάς μας, επιχειρήσαμε να τηρήσουμε τους κανόνες ηθικής και δεοντολογίας. Πιο συγκεκριμένα, σημαντική μέριμνά μας αποτέλεσε η κατοχύρωση της συναίνεσης των ερευνητικών υποκειμένων (Εθελοντές Καθηγητές Κοινωνικού Φροντιστηρίου) πληροφορώντας τους με απόλυτη σαφήνεια για το σκοπό της έρευνας, καθώς και για τον τρόπο χρήσης των ερευνητικών δεδομένων.

Ακόμα, διασφαλίσαμε την ανωνυμία των προσωπικών δεδομένων των συμμετεχόντων σεβόμενοι την ιδιωτική τους ζωή μέσα από τη διατύπωση ερωτήσεων οι οποίες να μη θίγουν την προσωπικότητά τους. Επίσης, αναφέραμε στους συμμετέχοντες ότι με την ολοκλήρωση της ερευνητικής μας εργασίας, θα μπορούν, εφόσον το επιθυμούν, να έχουν πρόσβαση στα αποτελέσματα της έρευνάς μας (Ιωσηφίδης, 2008: 277-279).

5.3.2.3. Το Πρωτόκολλο της Συνέντευξης

(Παρατίθεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α)

5.3.3. Το Δείγμα και η Διαδικασία Επιλογής του

Η παρούσα έρευνα στόχο της έχει θέσει την καταγραφή των απόψεων των εθελοντών καθηγητών του Κοινωνικού Φροντιστηρίου αναφορικά με τα κριτήρια συμμετοχής τους σ' αυτό κι αν τα τελευταία επηρεάζονται και πώς από την πολιτική εξουσία.

Έχει επιλεγεί η σκόπιμη δειγματοληψία , καθώς το δείγμα που έπρεπε να συγκεντρωθεί από την πλευρά των καθηγητών έπρεπε να πληροί τις προϋποθέσεις εκείνες, οι οποίες εξυπηρετούν τους ειδικούς και γενικούς σκοπούς της έρευνας (Ιωσηφίδης, 2008).

Οι δέκα συνεντευξιαζόμενοι οι οποίοι επελέγησαν για τις ανάγκες της έρευνας έπρεπε αρχικά να είναι καθηγητές Μέσης Εκπαίδευσης και πιο εστιασμένα εθελοντές εκπαιδευτικοί που παρέχουν το χρόνο και τις γνώσεις τους αμισθί στο Κοινωνικό Φροντιστήριο. Πρόκειται λοιπόν για καθηγητές που κατά πλειοψηφία συμμετέχουν αρκετά χρόνια σ' αυτήν την εκπαιδευτική δομή, πλην δύο περιπτώσεων που εισήλθαν σ' αυτό το θεσμό το σχολικό έτος 2016-2017.

Από τους 41 συμμετέχοντες καθηγητές δείγμα αποτέλεσαν οι 10, ήτοι το $\frac{1}{4}$ ήταν το δείγμα της παρούσας εργασίας. Δεδομένου πως το Κοινωνικό Φροντιστήριο συναποτελείται από άνεργους νέους πτυχιούχους, αλλά και από συνταξιούχους εθελοντές καθηγητές οι οποίοι αποτέλεσαν και τον πυρήνα αυτού του θεσμού, αναλόγως του ποσοστού παρουσίας τους επελέγη και το δείγμα. Πιο συγκεκριμένα, οι συνταξιούχοι εκπαιδευτικοί αγγίζουν τους 8, δηλαδή αντιπροσωπεύουν το 20% του συνόλου των συμμετεχόντων. Ένας εκ των συνεντευξιαζόμενων φέρει την ιδιότητα του συνταξιούχου και πρωτοστάτη στη δημιουργία αυτής της μεθόδου εκπαιδευτικής εξέλιξης.

Επιπροσθέτως, όσον αφορά τις ειδικότητες, αυτές ποικίλλουν. Δραστηριοποιούνται φιλόλογοι, μαθηματικοί, φυσικοί, βιολόγοι, χημικοί, οικονομολόγοι, καθηγητές Πληροφορικής και Γεωλογίας. Επιχειρήθηκε να τηρηθεί ισοτιμία των ποσοστών. Οι συνεντευξιαζόμενοι κατανέμονται σε δύο κατηγορίες ανά κλάδο, δηλαδή το 50% του δείγματος αποτελείται από εκπαιδευτικούς των θεωρητικών επιστημών και το έτερο 50% από εκπαιδευτικούς των φυσικομαθηματικών επιστημών. Οι φιλόλογοι αποτελώντας το 40% των εθελοντών καθηγητών αποτέλεσαν και το 50% του δείγματος. Το άλλο $\frac{1}{2}$ απαρτίζεται από συνεντευξιαζόμενους του θετικού προσανατολισμού. Εστιασμένα, ο κλάδος των μαθηματικών αντιπροσωπεύει το 27% περίπου, κατ' αυτόν τον τρόπο στο δείγμα συμμετέχουν δύο άτομα έχοντα την εν λόγω ειδικότητα. Έπεται η μερίδα των φυσικών, που αποτελεί το $\frac{1}{8}$ των συμμετεχόντων και στο δείγμα αντιπροσωπεύεται από έναν καθηγητή. Σε μικρότερο ποσοστό βρίσκονται οι βιολόγοι οι οποίοι αποτελούν το $\frac{1}{13}$ των εθελοντών και ως προς το δείγμα μια συνεντευξιαζόμενη ανήκει στον κλάδο αυτό. Ακολουθούν κι άλλες ειδικότητες, απ' αυτές που κυμαίνονται από 2%-5%, το δείγμα της έρευνάς μας στηρίζει η ειδικότητα του Γεωλόγου.

Τέλος, αναφερόμενοι στη μεταβλητή του φύλου των εθελοντών καθηγητών θα πρέπει να αναφερθεί πως η συντριπτική πλειοψηφία ανήκει στο γυναικείο φύλο. Οι γυναίκες συμμετέχουσες καταλαμβάνουν το 70% των εθελοντών καθηγητών, ενώ οι άντρες αγγίζουν το 30%. Η αποτύπωση αυτής της αναλογίας τηρήθηκε και στο δείγμα της έρευνάς μου, αφού οι άνδρες συνεντευξιαζόμενοι είναι τρεις, σε αντίθεση με το γυναικείο φύλο που εκπροσωπείται από επτά καθηγήτριες.

Επιχειρήθηκε να αποδοθεί κατά το δυνατόν ο θεσμός του Κοινωνικού Φροντιστηρίου μέσω των ιδρυτών – στελεχών του αποδίδοντας τα ποσοστά και τις αναλογίες με ακρίβεια και σαφήνεια.

Σε πρώτη φάση ήρθαμε σε επαφή με τον Υπεύθυνο του Κοινωνικού Φροντιστηρίου προκειμένου να τον ενημερώσουμε για την επιθυμία διεξαγωγής της παρούσας εργασίας και τη συμβολή του ίδιου και των υπόλοιπων συμμετεχόντων στην υλοποίησή της. Σε δεύτερο επίπεδο έγινε προσωπική ενημέρωση για τη διεκπεραίωση των συνεντεύξεων.

5.3.4. Εγκυρότητα και Αξιοπιστία της Έρευνας

Όσον αφορά την πραγματοποίηση των ποιοτικών μεθόδων προσέγγισης, διατηρείται από πολλούς μια επιφύλαξη, έως αμφισβήτηση της εγκυρότητας και αξιοπιστίας τους (Συμεού, 2007).

«Για να είναι μια μέτρηση ακριβής, πρέπει να αντιστοιχεί στην έννοια την οποία προσπαθεί να μετρήσει. Η εγκυρότητα εξετάζει πόσο πραγματική είναι μια σχέση μεταξύ της έννοιας και των δεικτών» (Παπαγεωργίου, 2017: 2). Ενώ η εγκυρότητα στην ποσοτική έρευνα στηρίζεται στη λογική και στα στατιστικά αποτελέσματα, στην ποιοτική προσέγγιση δεν υπάρχει τέτοια προσέγγιση για τον έλεγχο της εγκυρότητας. Στην ποιοτική έρευνα ο ερευνητής/τρια ενδιαφέρεται περισσότερο για την εμπιστοσύνη και λιγότερο για την επανάληψη (ό.π.: 5). Ο δυνατότερος ίσως τρόπος για να επιτευχθεί η εγκυρότητα σε μια ποιοτική έρευνα είναι *«η πυκνή και ζωνρή περιγραφή των δεδομένων και ευρημάτων της έρευνας»* (Συμεού, 2007: 6). Στην παρούσα έρευνα έχει επιχειρηθεί να αποδοθεί με λεπτομέρεια και ακρίβεια το κομμάτι των πληροφοριών της συνέντευξης φωτίζοντας τις γνώμες των συνεντευξιαζόμενων.

«Η αξιοπιστία σχετίζεται με την συνέπεια ή επανάληψη του εργαλείου μέτρησης.[...] Στις κοινωνικές επιστήμες έχουμε ερωτήματα και παρατηρήσεις τα οποία ως εργαλεία μέτρησης είναι μάλλον υποκειμενικά και οι γνώμες και η συμπεριφορά των ατόμων που μετράμε μεταβάλλεται συχνά» (Παπαγεωργίου, 2007: 5). Σε άλλο σημείο, προσθέτει πως στην ποσοτική έρευνα εξετάζουμε την αξιοπιστία όσον αφορά την επανάληψη της έρευνας και τα αριθμητικά αποτελέσματα από την άλλη πλευρά στην ποιοτική έρευνα η έμφαση δίνεται στην σταθερότητα – την προσεκτική απόδειξη και καταλογοποίηση των διαδικασιών για την δημιουργία και την ερμηνεία των δεδομένων. Στην ποιοτική έρευνα ο/η ερευνητής/τρια δεν περιμένει επανάληψη των ίδιων αποτελεσμάτων της έρευνάς του ή την δυνατότητα να αντιγράψει την έρευνα κάποιου άλλου, γιατί οι μέθοδοι είναι διαφορετικές. Αντίθετα στηρίζεται στην εγκυρότητα π.χ., την ακριβή περιγραφή της ανθρώπινης δράσης (ό.π., 7-8). Προς επίρρωση της αξιοπιστίας της έρευνας, επελέγησαν συνάδελφοι με παρόμοιο υπόβαθρο και εμπειρίες. Ακόμη, με την ολοκλήρωση της έρευνας τα αποτελέσματα ήταν στη διαθεσιμότητα των συμμετεχόντων.

Οι ποσοτικές και οι ποιοτικές διαστάσεις της κοινωνικής πραγματικότητας είναι δυνατόν να γίνουν αντιληπτές περισσότερο ως μια συνέχεια και όχι ως αντιτιθέμενες πλευρές της (Ιωσηφίδης, 2008). Με βάση τα προηγούμενα, ίσως η χρήση περισσότερων μεθόδων, το «πάντρεμα» ποιοτικών και ποσοτικών μεθόδων θα οδηγούσε σε ενίσχυση της αξιοπιστίας της έρευνάς μας και σε ασφαλέστερα συμπεράσματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Το συγκεκριμένο κεφάλαιο αποτελείται από την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας όπως αυτά προέκυψαν από την επεξεργασία των συνεντεύξεων. Τα ευρήματα πρόκειται να παρουσιαστούν κατά άξονα και βάσει των απαντήσεων στις ερωτήσεις οι οποίες ομαδοποιήθηκαν και μετατράπηκαν σε αντίστοιχες κατηγορίες.

1^{ος} Ερευνητικός Άξονας

ΟΙ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΤΩΝ ΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΣΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΞΑΠΛΩΣΗ ΤΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ.

Η παρούσα εργασία ανάμεσα στα θέματα που πρόκειται να μελετήσει αποσκοπεί και στην εξέταση της οικονομικής κατάστασης όπως αυτή έχει διαμορφωθεί τα τελευταία χρόνια στον ελλαδικό χώρο. Ασχολείται επίσης και μελετά το ενδεχόμενο σύνδεσης της οικονομικής κρίσης με τον εθελοντισμό και την εξάπλωσή του.

1.1 Η κατάσταση που βιώνει η χώρα μας τα τελευταία χρόνια και η επιρροή στην καθημερινότητα.

Η συντριπτική πλειοψηφία των εθελοντών εκπαιδευτικών αναγνωρίζει την ύπαρξη της οικονομικής κρίσης και την εντοπίζει σε πολλούς τομείς της καθημερινής ζωής των ανθρώπων και εν προκειμένω των Ελλήνων. Η άποψη αυτή εκφράζεται εν συνεχεία:

«Πάρα πολύ την έχει επηρεάσει. Θεωρώ ότι ένας λόγος που υπάρχουν κι έχουνε γίνει αυτά τα κοινωνικά φροντιστήρια είναι και η οικονομική κρίση. Σίγουρα. Ο αριθμός των μαθητών είναι περισσότερος από τα πρώτα έτη που ξεκινήσαμε.»

«Σαφέστατα την έχει επηρεάσει πολύ αρνητικά και αυτό προκύπτει από κάθε επαφή και κάθε αντίκτυπο που παίρνουμε οι άνθρωποι σχετιζόμενοι με άλλους ανθρώπους.»

«...από θέμα εργασίας εννοείται που νομίζω ότι είναι το βασικότερο, εεε και για μας τους καθηγητές και σαν φοιτήτρια το 'χω βιώσει, ειδικά τα τελευταία χρόνια εεε αλλά και τώρα που προσπαθώ να βρω δουλειά, να βγω.. ... στην αγορά εργασίας. [...] Πολλοί μαθητές δεν μπορούνε να πληρώσουνε φροντιστήρια, κενά υπάρχουν ούτως ή άλλως απ' το σχολείο, οπότε...».

«Εεε θα έλεγα δραματικά κυρίως σε όσους ήταν ήδη σε δύσκολη θέση [...] δηλαδή πλέον αυτοί οι άνθρωποι είναι σε αδιέξοδο και δυσκολεύονται πολύ, αυτοί που ήδη δηλαδή ήταν κάπως σε μειονεκτική θέση ήρθε μετά κι η κρίση κι άρχισε μετά η ανεργία η περισσότερη, η φτώχεια να επεκτείνεται, εεε και νομίζω ότι...»

«Ε την έχει χειροτερέψει πάρα πολύ σε όλους τους τομείς, ε και από πλευράς εργασίας οι θέσεις είναι τραγικά λίγες, ε το βλέπουμε αυτό ότι έχουνε μειωθεί κι οι μαθητές στα ιδιωτικά φροντιστήρια [...] ε και δημιουργήθηκε η ανάγκη και γι' αυτά τα φροντιστήρια τα κοινωνικά λόγω του μεγάλου όγκου των μαθητών που οι οικογένειές τους δεν μπορούν ν' αντεπεξέλθουν στο κόστος των φροντιστηρίων.»

«Την έχει επηρεάσει σε μεγάλο βαθμό και προς το αρνητικό. Πολλά παραδείγματα υπάρχουν και στον οικονομικό τομέα με τις επιχειρήσεις και τα σχολεία έχουν απαξιωθεί τα τελευταία χρόνια, αλλά και σε όλους τους τομείς δραστηριότητας.»

«Την έχει επηρεάσει πολύ σε όλους τους τομείς και ιδίως εμείς οι νέοι το βιώνουμε ακόμα πιο έντονα. Ε είμαστε νέοι άνθρωποι που έχουμε σπουδάσει, που θέλουμε να προσφέρουμε, που θέλουμε να αυτονομηθούμε και να ανεξαρτητοποιηθούμε από τους γονείς μας και δυστυχώς αυτό δεν είναι καθόλου εύκολο. [...] εμείς δυσκολευόμαστε να αυτοσυντηρηθούμε, εεε και δεν μπορούμε να κάνουμε εύκολα σχέδια για το μέλλον, δεν μπορούμε να υλοποιήσουμε τα όνειρα που είχαμε κάποτε. [...] Τον επαγγελματικό, αλλά συνακόλουθα και τον προσωπικό, διότι ένας άνθρωπος δεν έχει την οικονομική κατάσταση που χρειάζεται προκειμένου να κάνει μια οικογένεια, δύσκολα θα πάρει αυτήν την απόφαση. Επομένως, δεν μπορεί να εξελιχθεί και στον προσωπικό τομέα όπως θα ήθελε.»

Στην πλειοψηφία οι καθηγητές τάσσονται υπέρ της ύπαρξης οικονομικής επιβάρυνσης. Βέβαια, υπάρχουν δύο συμμετέχοντες στην έρευνα που στέκονται πιο αισιόδοξοι σ' αυτήν την κατάσταση:

«Είναι πολύ δύσκολο το να μην μπορείς να βρεις δουλειά πάνω στο αντικείμενο σπουδών σου. Είμαστε γενιά της κρίσης, όπως μας ονομάζει, όπως μας αναφέρουν όλοι, αλλά και πάλι μπορούμε να βρούμε διεξόδους.»

«Οικονομική κρίση... Για μένα δεν υπάρχει οικονομική κρίση, για μένα... Για μένα υπάρχει κρίση ηθών [...] Ό,τι ελάμβανε ο Έλληνας πρώτα, τα ίδια λαμβάνει και τώρα, δεν υπάρχει καμία διαφορά. Κρίση στα ήθη έχουμε, στις ηθικές αξίες για μένα... [...] Όχι τόσο το οικονομικό, το οικονομικό καλά περνάει, ό,τι είχε ο Έλληνας, το 'χει ακόμα. Τονίζω πάλι για μένα.»

1.2 Η όξυνση ή μη των ανισοτήτων στον εκπαιδευτικό χώρο και τα επίπεδα έκφρασής της

1.2.1 Η οικονομική ανισότητα στους μαθητές

Οι περισσότεροι καθηγητές αναγνωρίζουν την ύπαρξη και όξυνση των ανισοτήτων. Εστιάζουν κυρίως στον οικονομικό τομέα από τον οποίο πηγάζει οποιαδήποτε μορφή ανισότητας. Υπάρχει διάκριση σε πλούσιους και μη μαθητές.

«Εεε πολύ μεγάλη... Και στο Κ.Φ. και σε φροντιστήρια που κάνουμε, σε ιδιαίτερα μαθήματα βλέπω ότι μεγαλώνει η διαφορά ανάμεσα στα παιδιά [...] π.χ. έχω μια οικογένεια, έχω μια μαθήτρια που η οικογένειά της είναι εφταμελής, 5 παιδιά... [...]Γενικότερα κοινωνική ανισότητα υπήρχε από πάντα. Δεν πρέπει να λέμε τώρα με την περίοδο της οικονομικής κρίσης έχει οξυνθεί σαν φαινόμενο. Η κοινωνική ανισότητα υπήρχε, υπήρχαν αδύναμες οικονομικά οικογένειες και αδύναμες μορφωτικά οικογένειες.»

«Εεε, πολλά θα υπάρχουνε, εεε οι πλούσιοι, υπάρχουνε και οι φτωχοί, εντάξει; Αυτό, αυτά τα περί μεσαίας τάξης κι όλα αυτά, ποτέ. Όταν εγώ βλέπω μαθητές που μου 'ρχονται με λάπτοπ, με i-phone και ούτω καθεξής και παιδιά, τα οποία δεν έχουνε πόρους και το απλό δηλαδή μπλουζάκι να φορέσουνε αυτή τη στιγμή, εεε ναι βλέπω την όξυνση δηλαδή των ανισοτήτων. Εγώ είμαι υπέρμαχος της ποδιάς... Εύποροι μαθητές, οι οποίοι φοιτούν εδώ, βλέπω με τα κινητά τους, με τα παπούτσια τους, με τα... θα μου πεις είναι κριτήριο; Ε είναι κριτήριο κι αυτό, είναι ένα, όλα τα κοιτάμε...»

«Ε νομίζω πως παρατηρείται όξυνση ναι, δηλαδή... Όλα αυτά που έχουμε ακούσει με μαθητές που λιποθυμούν στα σχολεία, με μαθητές που έχουν άνεργους γονείς και βιώνουν όλο αυτό το πράγμα, μαθητές που αναγκάζονται να δουλεύουνε απ' τα 16 τους που δεν υπήρχε παλιότερα αυτό...».

«Εεε στα παιδιά έχω παρατηρήσει, υπάρχει εεε πρόβλημα οικονομικό, δηλαδή μπορεί να μην έχουν ακόμα και τετράδιο κάτι φορές... Να μην έχουν να φάνε στο σχολείο, δηλαδή επειδή εγώ κάνω μεσημέρι να μην έχουν να φάνε κάτι στο ενδιάμεσο μέχρι να πάνε σπίτι τους.»

«Κοίτα να αντιμετωπίζονται διαφορετικά από μεμονωμένους εκπαιδευτικούς δε νομίζω, απλά ότι έχουν λιγότερες ευκαιρίες. Τους δίνονται λιγότερες ευκαιρίες όταν η οικογένεια δεν μπορεί να υποστηρίξει...»

«Η αρνητική οικονομική κατάσταση που υπάρχει οπωσδήποτε έχει επηρεάσει αρνητικά τους ανθρώπους, τους εκπαιδευτικούς με αποτέλεσμα να μην κάνουν αυτό που θα έπρεπε, δηλαδή εεε υπάρχει ένα μεγάλο ποσοστό συναδέλφων που λέει ότι «γι' αυτά που πληρώνομαι θα κάνω μάθημα», έτσι λοιπόν βγάζουμε το συμπέρασμα ότι έχει επηρεάσει αρνητικά.»

1.2.2 Η φυλετική ανισότητα στους μαθητές

Κάποιος μαθητής ενδέχεται να έρθει αντιμέτωπος με μια ακόμη μορφή ανισότητας, αυτή η οποία πηγάζει από τη φυλετική καταγωγή του. Εντοπίζουν οι συνεντευξιζόμενοι περιστατικά τέτοιας υφής στα οποία οι μαθητές έχουν πέσει θύματα μεροληπτικής συμπεριφοράς από τους καθηγητές τους, καθώς δεν έχουν ελληνική καταγωγή.

«Εεε τώρα σίγουρα και με βάση το αν είναι κάποιος μετανάστης ή όχι και πάλι υπάρχουν διακρίσεις, κακά τα ψέματα, έστω και έμμεσες εκ μέρους των καθηγητών. Εδώ στο Κ.Φ. πιστεύω πολύ λιγότερο...»

«Ε ενδεχομένως υπάρχει κάποια ε, υπάρχουν κάποιες προκαταλήψεις, κάποιες στερεότυπες αντιλήψεις, ε σχετικά με την επίδοση των μαθητών ανάλογα με κοινωνικά κριτήρια ή κριτήρια φυλετικής καταγωγής. Ε πολλές φορές βλέπουμε και καθηγητές στη δημόσια εκπαίδευση ε να μην, να απαξιώνουν παιδιά που μπορεί να προέρχονται από άλλες χώρες, παρ' όλο που μπορεί να είναι εξίσου ικανά με τα ελληνόπουλα.»

1.2.3 Η ανισότητα στους μαθητές βάσει των κλίσεων σε μαθήματα

Μη αντικειμενικές αντιμετώπισεις εντοπίζονται σ' έναν ακόμα τομέα που έχει να κάνει με την απόδοση και την κλίση των μαθητών σε ορισμένα μαθήματα. Ένα παιδί χαρακτηρίζεται επιμελής ή καλός μαθητής από τις επιδόσεις του σε βασικά μαθήματα, αγνοώντας οι καθηγητές άλλες κλίσεις, προτιμήσεις και προσόντα του σε άλλους τομείς.

«Ότι οι καθηγητές έχουν γνωστούς τους, τους προκρίνουν, ή καθηγητές χωρίζουν τους μαθητές σε καλούς και μη καλούς, σε έξυπνους και μη έξυπνους κι όλα αυτά με βάση την απόδοσή τους σε βασικά μαθήματα, ας πούμε από Φιλολογικά ή Φυσικομαθηματικά...»

1.2.4 Η απόρριψη της μεροληπτικής αντιμετώπισης των μαθητών από τους καθηγητές τους

Δεν απορρίπτεται όμως και η πεποίθηση πως δεν υπάρχουν ανισότητες. Ορισμένοι καθηγητές κατέστησαν σαφές πως θεωρείται εσφαλμένη η γνώμη περί μη αντικειμενικής αντιμετώπισης μαθητών από καθηγητές δημόσιας ή ιδιωτικής εκπαίδευσης.

«Νομίζω στους καθηγητές δεν υπάρχει κάτι τέτοιο, δηλαδή όλα τα παιδιά αντιμετωπίζονται το ίδιο...»

«Όχι δεν έχω κανένα τέτοιο στοιχείο απολύτως αναφορικά με προβληματισμό μαθητών που έχει να κάνει με το οικονομικό τους προφίλ αυτών και των οικογενειών τους.»

«Όχι δεν έχω παρατηρήσει κάτι τέτοιο. Στο χώρο που είμαι εγώ τώρα δεν έχω παρατηρήσει, δεν έχω ακούσει κάτι να σου πω. Δεν έχει πέσει στην αντίληψή σου πως διαδραματίζει κάποιο ρόλο η κατάσταση όπως έχει φτάσει σήμερα στην Ελλάδα να επηρεάσει τη συμπεριφορά των καθηγητών στα παιδιά.»

«Δεν έχω παρατηρήσει, δεν έχω, οι άνθρωποι που έρχομαι σε επαφή, πόσω μάλλον θα έλεγα για να 'μαστε εδώ πέρα, στο Κ.Φ. μάλλον θέλουμε κάτι να δώσουμε, γι' αυτό το λόγο είμαστε κι εδώ και με συναδέλφους που μιλάω, που κάνουμε ιδιαίτερα, που κάνουμε ιδιαίτερα μαθήματα, υπάρχουν άνθρωποι, συνάνθρωποι, οι οποίοι σε οικονομικά ασθενείς οικογένειες πληρώνονται, αμείβονται πολύ λίγο ή αφήνουν το περιθώριο, δεν δίνουνε..., βοηθούνε τις οικογένειες ουσιαστικά...»

1.3Η εξάπλωση του φαινομένου του εθελοντισμού τα τελευταία χρόνια μετά από κάποια γεγονότα

Μια γενικευμένη αναφορά στην έννοια του εθελοντισμού και στην ύπαρξη και δραστηριοποίηση πολλών εθελοντικών οργανώσεων κατά τα τελευταία έτη αποτελεί ομολογία σχεδόν της πάσης. Συνδέεται κατά άμεσο τρόπο με το ξέσπασμα της οικονομικής κρίσης. Μάλιστα την ονομάζουν και «φαινόμενο της οικονομικής κρίσης». Οι γνώμες των συνεντευξιαζόμενων το επιβεβαιώνουν:

«Ναι, έτσι θεωρώ. Σίγουρα είναι η οικονομική κρίση, σίγουρα το πρώτο και πιστεύω ότι είναι πάρα πολύ καλό που έγινε δηλαδή αν και δεν –πώς να το πω τώρα– βαθμολογείται θετικά στην Ελλάδα ο εθελοντισμός, ενώ έζω.»

«Συμφωνώ απόλυτα σ' αυτό χωρίς να σημαίνει ότι δεν ίσχυε πρωτότερα, όμως θεωρώ ότι γιγαντώθηκε ως θεσμός μετά τα χρόνια της οικονομικής κρίσης. [...] Βεβαίως Κοινωνικά Ιατρεία, Φαρμακεία ακόμη και Κοινωνικά Παντοπωλεία και μέσα στην Κόρινθο και όχι μόνο.»

«Ε νομίζω πως ναι γιατί και υπάρχει μεγαλύτερο πρόβλημα, άρα περισσότεροι άνθρωποι θέλουν να βοηθήσουν και οι δουλειές είναι λιγότερες, άρα θες να φανείς χρήσιμος, άρα καταφεύγεις στον εθελοντισμό...»

«Εεε σίγουρα, σίγουρα. Νομίζω ότι είναι φαινόμενο του, της κρίσης πλέον αυτό που έγινε. Ε δεν υπήρχε πλέον, δεν υπήρχε παλιότερα, πριν από καμιά εφταετία ας πούμε Κοινωνικό Παντοπωλείο, δεν υπήρχε Κοινωνικό Φαρμακείο, δεν υπήρχε Κ.Φ....»

«Ε μετά την οικονομική κρίση θεωρώ ότι εξαπλώθηκε. Γιατί και περισσότερη ανεργία υπάρχει οπότε υπάρχει περισσότερος ελεύθερος χρόνος για εθελοντισμό, αλλά και περισσότερες ανάγκες.»

«Ναι, ναι, υπήρξε μια ευαισθητοποίηση. Κατ' αρχήν η ανεπάρκεια του συστήματος να κάνει κάποια πράγματα σε τοπικό και γενικότερο επίπεδο. Ξεκίνησε νομίζω από τις αναδασώσεις, από εθελοντικούς καθαρισμούς. Βέβαια πολλά απ' αυτά είναι και ιδιωτικές πρωτοβουλίες από κανάλια, μέσα ενημέρωσης που πιθανόν να στοχεύουν και στην προβολή ή σε άλλους στόχους, αλλά σε τοπικά επίπεδα υπάρχει μια έντονη ανάπτυξη του εθελοντισμού με την έννοια του «νοιιάζω και προσφέρω στον τόπο μου.»»

«Ναι εξαπλώθηκε με το ξέσπασμα της οικονομικής κρίσης, δηλαδή μετά το 2008, μετά το 2009 στη χώρα μας και τότε δημιουργήθηκαν πολλές κοινωνικές δομές με αποτέλεσμα σήμερα σε κάθε δήμο να υπάρχουν πολλές τέτοιες δομές για να βοηθήσουν τους συνανθρώπους μας.»

«Θεωρώ πως ναι. Εξαπλώθηκε περισσότερο, επειδή όταν ζούμε σε εποχές κρίσης είναι απαραίτητο οι άνθρωποι να έρθουμε πιο κοντά και να αντιληφθούμε πως μόνο αν βοηθήσουμε ο ένας τον άλλο, θα μπορέσουμε να πετύχουμε κάτι.»

Μια διαφορετική προσέγγιση η οποία εντοπίζει τη γέννηση του εθελοντισμού μια πενταετία πριν το ξέσπασμα του μαρασμού στον οικονομικό τομέα της χώρας μας, αλλά στη διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων στην Ελλάδα το 2004 είναι η ακόλουθη:

«Γενικότερα το φαινόμενο του εθελοντισμού στην Ελλάδα έγινε μόδα, ακολούθησε, απ' ό,τι έχω δει ακολούθησε τα ευρωπαϊκά πρότυπα και γενικότερα τα παγκόσμια πρότυπα μπορώ να πω μετά το 2004... Εεε ο εθελοντισμός στην Ελλάδα ξεκίνησε το 2004, με τους Ολυμπιακούς Αγώνες, εεε νομίζω ότι είναι, δεν, προφανώς θα οφείλεται και στην κρίση, βοηθάει την κρίση, αλλά υπήρχε, απλώς στην Ελλάδα, καλώς κακώς καθυστερούν κάποια πράγματα να 'ρθούνε.»

Ακόμα, υπάρχουν άτομα τα οποία αμφισβητούν την ύπαρξη αυτής της τάσης ή της οργανωμένης προσπάθειας και μέριμνας και κρίνουν πως πραγματοποιείται σε ένα συγκείμενο δοσοληψίας. Την άποψη αυτή ενστερνίζεται όπως φαίνεται ένας από τους εθελοντές καθηγητές που προσέφερε τη βοήθειά του για τη διεξαγωγή της έρευνας:

«Εεε ο εθελοντισμός στην Ελλάδα σε σχέση με τον εθελοντισμό στο, στον ευρωπαϊκό χώρο, δηλαδή στις ευρωπαϊκές χώρες είναι διαφορετικός. Εδώ είναι «Α τον κακόμοιρο κάνει κάτι ο εθελοντής» [...] Καθαρά, καθαρά εθελοντικά δηλαδή δεν υπήρχαν στην Ελλάδα και ποτέ δε θα υπάρχουν στην Ελλάδα. Εεε δούναι λαβείν είναι όλα, άρα κάτι θα κάνω, κάπου αλλού θα αποσκοπήσω, εγώ δε θα τα δω, η κοινωνία δε θα τα δει, θα τα δουν κάποιοι άλλοι»

1.4 Ο τρόπος με τον οποίο προέκυψε η εξεταζόμενη εθελοντική δράση (Κοινωνικό Φροντιστήριο)

Οι δύσκολες οικονομικές συνθήκες με τις μειώσεις μισθών, τις πενιχρές επαγγελματικές ευκαιρίες και την αύξηση της ανεργίας οδήγησαν μια ομάδα καθηγητών – συνταξιούχων – αφού αφουγκράστηκαν τις ανάγκες μαθητών και των γονέων τους να συμβάλουν στη διευκόλυνση, αν όχι στην επίλυση του προβλήματος στην εκπαίδευση και στην ισότητα στις εκπαιδευτικές ευκαιρίες. Έχοντας ευαισθητοποιηθεί από τις συνθήκες της εποχής δημιούργησαν έναν πρώτο κύκλο καθηγητών προς εξυπηρέτηση μαθητών προσφέροντας αφιλοκερδώς το χρόνο και το γνωστικό αντικείμενό τους. Αυτός ο κύκλος μεγάλωσε και στελεχώθηκε και από άνεργους πτυχιούχους καθηγητές που αποσκοπούσαν στην ενδυνάμωση «ευπαθών» μαθητών. Κατ' ανάλογο τρόπο περιγράφεται η δημιουργία του Κοινωνικού Φροντιστηρίου από τα υποκείμενα της έρευνάς μας:

«Απ' όσο ξέρω είναι από έναν κύριο συνταξιούχο που θέλησε να παραμείνει στο επάγγελμα και μετά τη σύνταξή του και ήθελε να βοηθήσει κάποια παιδιά.»

«Ήταν μάλλον μια ιδέα του άτυπου Διευθυντή, του κυρίου Ανδρικόπουλου, ο οποίος απ' όσο ξέρω μίλησε με έναν τοπικό φορέα, το Κέντρο Κοινωνικής Πολιτικής επί

προεδρίας του Κυρίου Μάριου Σταματάκη τότε και σε συνεργασία με το Δήμο Κορινθίων ξεκίνησε δειλά δειλά και δουλεύει εδώ και πέντε χρόνια.»

«Η δομή του Κ.Φ. ξεκίνησε από έναν εκπαιδευτικό, ο οποίος από μόνος του ήθελε να βοηθήσει κάποιους οικονομικά αδύναμους μαθητές, μετά βοήθ..., απευθύνθηκε στο δήμαρχο και στο Κέντρο Κοινωνικής Πολιτικής. Αυτοί βεβαίως τους στηρίζαν αυτό το έργο γιατί καλώς ή κακώς νομίζω είναι και πολιτική αυτό που κάνει, βοηθάει την πολιτική αυτό το πράγμα...»

«Εεε λόγω της αδυναμίας μερικών μαθητών να πληρώνουν τα ιδιωτικά φροντιστήρια, την ιδιωτική εκπαίδευση.»

«Σε πολύ γενικό πλαίσιο κάποιοι άνθρωποι ήθελαν να δημιουργήσουν τα Κ.Φ., επειδή ήθελαν να βοηθήσουν τα παιδιά που οι γονείς τους δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα να τα πάνε σε κάποιο άλλο φροντιστήριο ε και σιγά σιγά δημιουργήθηκε αυτός ο πυρήνας και χρόνο με το χρόνο νομίζω ότι έχει αναπτυχθεί αρκετά.»

«Ε φαντάζομαι ότι κάποιοι άνθρωποι αντιλήφθηκαν έτσι με την ευαισθησία τους την πλέον οξυμένη ότι υπήρχε αυτή η ανάγκη να βοηθηθούν κάποια παιδιά που δεν μπορούσαν να πληρώσουν την παραπαιδεία όπως συνηθίζουμε να λέμε κι ότι έπρεπε να παρέχονται κάποια μαθήματα σ' αυτά τα παιδιά, να είναι κι αυτά ισότιμα όσο γίνεται, να βοηθηθούν.»

«Πώς δημιουργήθηκε... Εεε απ' ό,τι γνωρίζω ο κύριος Βλάσης ήδη είχε ξεκινήσει στο Συνοικισμό στο Κέντρο Νεότητας νομίζω να ανοίξει, να ανοίξει (;), να μαζέψει εκεί κάποια παιδιά και να γίνει μάθημα και επειδή υπήρξε μεγάλη απήχηση, εεε ζήτησε από το Δήμο να του παρέχει κάποιο χώρο για να μπορέσει να έχει περισσότερους μαθητές. Εεε κι έτσι του έδωσε το 1^ο Δημοτικό, όπου γίνονται εκεί απ' το απόγευμα, γίνονται απόγευμα τα μαθήματα, ε και προσπάθησε να μαζέψει καθηγητές, είναι αρκετοί συνταξιούχοι που γνώριζε από το παρελθόν και άνεργους καθηγητές που τους παίρνει από τη λίστα των αναπληρωτών, που τους βρίσκει.»

«Έχω ακούσει, απ' ό,τι έχω ακούσει, γιατί δεν ήμουνα εγώ απ' την αρχή, προέκυψε από κάποιους αρχικά συνταξιούχους εκπαιδευτικούς που επιθυμούσαν να προσφέρουν και στη συνέχεια με κάποιους άλλους άνεργους εκπαιδευτικούς ξεκίνησαν μία δομή να προσφέρουν εθελοντικά μαθήματα σε μαθητές που δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν οικονομικά σ' ένα ιδιωτικό φροντιστήριο. [...] Έγινε μία προσπάθεια των υπεύθυνων με το Δήμο και ο Δήμος ανταποκρίθηκε παρέχοντας το σχολείο και με τους διευθυντές και με τη Πρωτοβάθμια και καταφέρανε να αυτό, να έχουμε σήμερα το σχολείο, έστω και κάποια γραφική ύλη στη διάθεσή μας, αλλά ήταν καθαρά πρωτοβουλία των αρχικών ιδρυτών να το πούμε έτσι.»

«Τα Κ.Φ. ναι. Εεε πιστεύω ότι από το 2009 αφού άρχισαν να υπάρχουν οικονομικά προβλήματα, κάποιοι άνθρωποι σκέφτηκαν ότι έπρεπε να βοηθήσουνε, μεταξύ αυτών οπωσδήποτε πρέπει να ήταν και ο Δήμαρχος, ο δικός μας, εεε και κάποια στιγμή ακούστηκε ότι θέλουν να ιδρύσουν Κ.Φ.»

«Όταν λοιπόν δεν μπορούν οι οικογένειες να καλύψουν αυτή τη βοήθεια απ' το σχολείο, αναγκαστικά θεωρώ ότι κάποιοι καθηγητές που ήτανε, που είναι κάπως ευαισθητοποιημένοι, σκέφτηκαν ότι θα μπορούσαν να διαθέσουνε λίγες ώρες από τον ελεύθερο χρόνο τους και να βοηθήσουν αυτά τα παιδιά και προφανώς κάπως έτσι όλο αυτό διαδόθηκε.»

Καθίσταται σαφές από τα προηγούμενα ευρήματα πως η οικονομική κρίση έχει επηρεάσει κατά πολύ και προς το χειρότερο την καθημερινή ζωή του Έλληνα. Από την κρίση και τις επιπτώσεις ανεπηρέαστη δε μένει κι η εκπαίδευση. Η πλειοψηφία του δείγματός μας εντοπίζει τις επιρροές της στον εκπαιδευτικό χώρο τονίζοντας πως λόγω χαμηλού οικονομικού υπόβαθρου οι μαθητές στερούνται ίσων ευκαιριών και δυνατοτήτων εξέλιξης μορφωτικής και μετέπειτα επαγγελματικής. Ακόμη, ένα μικρό ποσοστό έχει έρθει αντιμέτωπο με το φαινόμενο της φυλετικής διάκρισης. Ωστόσο, αυτό που οι περισσότεροι απέκλεισαν έχει να κάνει με την έκφραση μεροληπτικών συμπεριφορών από την πλευρά των καθηγητών προς τους μαθητές. Κλίνουν προς τις μη αντικειμενικές αντιμετώπισεις λόγω της χωλότητας του συστήματος εκπαιδευτικού και ευρύτερα κρατικού.

Οι βληθέντες τομείς του κρατικού συστήματος οδήγησαν στη μαζική εξάπλωση του φαινομένου του εθελοντισμού τον οποίο θεωρούν φαινόμενο, απότοκο της κρίσης. Η ισχύουσα κατάσταση υπήρξε κινητοποιός δύναμη για ορισμένους ευαισθητοποιημένους καθηγητές συνταξιούχους να προσφέρουν οξυγόνο σε οικογένειες που αντιμετωπίζουν χρηματικές ελλείψεις και να αναλάβουν αφιλοκερδώς την κάλυψη μαθησιακών κενών στα παιδιά τους. Αυτοί υπήρξαν οι απαρχές του Κοινωνικού Φροντιστηρίου.

ΟΙ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΤΩΝ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥΣ Σ' ΑΥΤΟ

2.1 Ο τρόπος επαφής του εθελοντή εκπαιδευτικού με το Κοινωνικό Φροντιστήριο

2.1.1 Αυτοπροαίρετη επαφή με το Κοινωνικό Φροντιστήριο

Στο σημείο αυτό εξετάζεται ο τρόπος με τον οποίο οι εκπαιδευτικοί που συμμετέχουν στο Κοινωνικό Φροντιστήριο ήρθαν σε επαφή με αυτό το θεσμό. Τα $\frac{3}{4}$ και πλέον προσέγγισαν ίδια βουλήσει την παρούσα δομή μετά την ενημέρωση για την ύπαρξη και δράση της. Οι πηγές ενημέρωσης ποικίλλουν. Προέρχονται είτε από γνωστούς, είτε από τον τοπικό τύπο, από προηγούμενους συμμετέχοντες, αλλά και από γονείς παιδιών που είχαν επιλέξει αυτό το φροντιστήριο για την πρόσθετη εκπαίδευσή τους.

«Ξέρω ότι ο υπεύθυνος ενημερώνεται από τη Β'βάθμια Εκπαίδευση, καλεί κάποιους εκπαιδευτικούς... Εγώ παράδειγμα δεν ήρθα από κάποιο τηλεφώνημα, εγώ ήρθα μόνη μου. Έτσι; Μπήκα μέσα, χτύπησα την πόρτα και είπα θέλω να κάνω μάθημα. [...] Ε από μία θεία μου που έφερνε το παιδί της εδώ...»

«Το Κ.Φ. του Δήμου Κορινθίων στεγάζεται και λειτουργεί σε ένα, στο 1^ο Δημοτικό Σχολείο, εγώ ήμουν φίλος και είμαι φίλος με έναν δάσκαλο του Δημοτικού σχολείου, ο οποίος κάποτε μου είπε ότι ξεκίνησε μια τέτοια διαδικασία από τον άτυπο Διευθυντή μας, πρώην καθηγητή Φυσικής. Ήρθα σε επαφή με το Διευθυντή μας και το αποφασίσαμε.»

«Μέσα από το Internet, το κορινθιακό το tv blog, ένα blog εδώ πέρα της περιοχής, είδα ότι ζητάνε εθελοντές καθηγητές και το βρήκα ως ευκαιρία και εγώ να αναπτύξω τις δεξιότητές μου και την ικανότητά μου στην εκπαίδευση και απ' την άλλη να βοηθήσω με τον τρόπο μου.»

«... το 2013 εεε γύρισα κι εγώ πίσω στην πόλη μου, έπρεπε κάτι να κάνω. Έτσι; Νέος στο επάγγελμα, άπειρος, έτσι; Εεε μη έχοντας εμπειρία, κανένα φροντιστήριο δε σε προσλάμβανε, κακά τα ψέματα, όλα ζητάνε την εμπειρία, την προϋπηρεσία εε κι όπως πέρναγα από 'δω είδα ένα σχολείο, είδα τα Κοινωνικά Φροντιστήρια του Δήμου, μπήκα να ενημερωθώ γιατί, τι γίνεται εδώ πέρα, ποιο είναι το έργο του κι έτσι ξεκίνησα κι εγώ να προσφέρω τις υπηρεσίες μου στο...»

«Ναι, έμαθα το καλοκαίρι από έναν γνωστό μου ότι υπάρχει το Κ.Φ., εγώ δεν το ήξερα, εμένα από τότε που πήγα στη σχολή μου, ήμουνα σχεδόν σίγουρη ότι μου αρέσει να διδάσκω κι ότι θα ήθελα να κάνω αυτό [...] ε και χωρίς να 'χω κανονίσει οτιδήποτε άλλο, έμαθα για το Κ.Φ., ήρθα, ρώτησα τον κύριο Βλάση...»

«Ε φέτος ξεκίνησα εγώ, είχα κάνει εθελοντισμό και παλιότερα στην Αθήνα σε μετανάστες πριν κάποια χρόνια... [...] Εεε για τα Κ.Φ. είχα δει ας πούμε την επιγραφή

εδώ έξω απ' το Δημοτικό σχολείο, είχα ακούσει από γνωστούς μου ότι συμμετείχαν και όταν γύρισα μετά από χρόνια στην Αθήνα, εεε στην Κόρινθο εεε μόνη μου πήγα και απευθύνθηκα στο συντονιστή, τον βρήκα εκεί και του δήλωσα τη διάθεσή μου να συμμετάσχω κι εγώ...»

«Έτσι λοιπόν στο άκουσμα ότι πρέπει να δημιουργήσουμε Κ.Φ., εκεί τρέξαμε κάποιοι να προσφέρουμε τις υπηρεσίες μας και τα καταφέραμε. Βέβαια είχαμε και τη διοικητική πείρα, γιατί κάποιοι χρηματίσαμε πέρα από καθηγητές, χρηματίσαμε και Διευθυντές στα δημόσια σχολεία κι έτσι είχαμε την πείρα της διοίκησης, μας εμπιστεύτηκε ο Δήμαρχος κι ο Πρόεδρος του Κέντρου Κοινωνικής Πολιτικής κι έτσι αφού πήραμε το ΟΚ, οργανώσαμε και λειτουργήσαμε και λειτουργούμε για πέντε συνεχή χρόνια το φροντιστήριο. [...] Ο Δήμος, οι άρχοντες του Δήμου Κορινθίων ήθελαν να δημιουργήσουν Κ.Φ., εάν δεν βρισκόντουσαν μια ομάδα από καθηγητές, δε θα μπορούσαν να κάνουν κάτι τέτοιο κι εμείς βρεθήκαμε, μπορέσαμε και δημιουργήσαμε ο Δήμαρχος, ο Πρόεδρος του Κέντρου Κοινωνικής Πολιτικής και εμείς το Κ.Φ.»

«Μέσω μιας φίλης μου η οποία ήταν, εργαζόταν εντός εισαγωγικών στο Κ.Φ. ένα χρόνο νωρίτερα από μένα. Κι εγώ μόλις τελείωσα το μεταπτυχιακό μου στην Πάτρα εεε και επέστρεψα στην Κόρινθο θέλησα να ενταχθώ στο δυναμικό του Κ.Φ.»

2.1.2 Επαφή κατόπιν έκκλησης του Υπεύθυνου (από τις λίστες των αναπληρωτών)

Οι συνεντευξιαζόμενοι υποστήριξαν κι έναν ακόμα τρόπο ενημέρωσης κι επαφής με το Κοινωνικό Φροντιστήριο. Ανάμεσα στους συμμετέχοντες βρίσκονται εθελοντές που δεν κινητοποιήθηκαν μόνοι τους προκειμένου να ενταχθούν στο δυναμικό της εν λόγω δομής. Ο Υπεύθυνος του Κοινωνικού Φροντιστηρίου θέλοντας να επανδρώσει πλήρως το φροντιστήριο - δεδομένης της αυξημένης ζήτησης από τους μαθητές – κατέφυγε στη λίστα των αναπληρωτών καθηγητών που υποβάλλουν κάθε χρόνο τις αιτήσεις τους για ενδεχόμενη πρόσληψη σε δημόσιο σχολείο. Προέβη σε πρόταση συμμετοχής, διευκρινίζοντας πως δεν υπάρχει χρηματική αμοιβή, αλλά πρόκειται για εθελοντική εργασία και έτυχε πρόθυμης ανταπόκρισης από τους ακόλουθους καθηγητές.

«Είχα ακούσει για το Κ.Φ. και σκεφτόμουν επειδή είχα χρόνο να, να δω πως θα μπορούσα να πάω εκεί, αλλά με προλάβανε, με πρόλαβε ο κύριος Βλάσης, με πήρε τηλέφωνο. Είχε βρει το τηλέφωνό μου από τη λίστα των αναπληρωτών.»

«Εμένα με πήρε τηλέφωνο ο Υπεύθυνος και μου είπε αν έχω κάποιες ώρες στη διάθεσή μου και του είπα ότι έχω. [...] δε γνωριζόμασταν από πριν. [...] Ε μέσω νομίζω κάποιων δικών του γνωστών τους οποίους εγώ δε ν ... δεν ήξερα.»

2.2 Οι λόγοι συμμετοχής σ' αυτό το θεσμό

Μετά την προσέγγιση του Κοινωνικού Φροντιστηρίου από τους εθελοντές καθηγητές ή των καθηγητών από τον Υπεύθυνο του Κοινωνικού Φροντιστηρίου, λόγος θα γίνει για τα κίνητρα, τους λόγους συμμετοχής τους σ' αυτό. Πιθανοί και πολλάκις λεχθέντες λόγοι αναφέρονται η διάθεση για προσφορά βοήθειας, η διοχέτευση του γνωστικού αντικειμένου. Στα παραπάνω προστίθενται και η επιθυμία απόκτησης επαγγελματικής εμπειρίας, αλλά και η εμπειρία την οποία δύναται να αποκτήσει ένας άνεργος καθηγητής εισερχόμενος σε μια τάξη με ένα σεβαστό αριθμό μαθητών.

« ... για να δώσω βοήθεια στα παιδιά, αρχικά γι' αυτό, δεύτερον για ν' αποκτήσω την εμπειρία της τάξης που λέμε και αυτά. Αυτά ήταν τα δύο βασικά, γι' αυτό το λόγο ξεκίνησα και γι' αυτό το λόγο συνεχίζω κι είμαι εδώ.»

«Ε να βοηθήσουμε... τα παιδιά, εεε και ψυχικά [...] Και απ' την άλλη και προσωπικά να βοηθηθώ, να αποκτήσω εμπειρία, η εμπειρία είναι, παίρνεις εμπειρία όταν μπαίνεις σ' ένα τμήμα οχτώ - δέκα ατόμων. Είναι πολύ διαφορετική απ' το να κάνεις μάθημα σε ένα παιδί. Η εμπειρία μου για παράδειγμα μετά από τέσσερα χρόνια είναι, θεωρώ ότι είναι αρκετά μεγάλη, που δε θα την είχα αν έμενα μόνο στο, στα ιδιαίτερα.»

«Ε στην ουσία το να έχω επαφή με την τάξη, με το αντικείμενό μου, να δώσω τις γνώσεις μου να μην είναι αναξιοποίητες και βεβαίως το βασικότερο το να βοηθηθούν κάποια παιδιά χωρίς χρήματα να έχουνε βοήθεια, να έχουνε υποστήριξη εκπαιδευτική.»

«Οι λόγοι ήτανε κατ' αρχήν η επιθυμία να μεταφέρω τις γνώσεις μου στα παιδιά, αγάπη δηλαδή για το αντικείμενο της Βιολογίας, η διάθεση να διαθέσω τον ελεύθερο χρόνο μου τα τελευταία χρόνια, ε και να προσφέρω στα παιδιά την ευκαιρία να μάθουν, ώστε να πάρω εγώ την ικανοποίηση ότι κάπως συνεισέφερα κι εγώ στο να... βελτιωθεί το μέλλον ξέρω 'γω να μπουν σε κάποιο ίδρυμα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, είναι μεγάλο πράγμα»

«Εεε είπαμε ότι ξεκινήσαμε για να βοηθήσουμε τα παιδιά. [...] Μην ξεχνάμε ο θεσμός των Κ.Φ. γενικά στη χώρα μας άρχισε το 2011. Κι εμείς κάποιοι μεμονωμένα είχαμε ξεκινήσει και προσφέραμε ...»

«Εεε κατ' αρχάς είχα μόλις αποφοιτήσει, είχα τελειώσει το μεταπτυχιακό μου, δεν είχα εργαστεί, δεν είχα κάνει μαθήματα προηγουμένως, επομένως θεώρησα μια πολύ καλή ευκαιρία, ώστε να εξασκήσω τη δουλειά μου[...] και το κυριότερο ότι ήθελα να προσφέρω με τον τρόπο μου στην κοινωνία της Κορίνθου, στα παιδιά που έχουν ανάγκη.»

«Νομίζω το βασικό κίνητρο ήταν το ότι ήθελα να ασχοληθώ με κάτι, με το συγκεκριμένο αυτό, όχι με οτιδήποτε και το θεωρώ ότι είναι πολύ μεγάλη εμπειρία το να ξεκινήσω από τόσο μικρή να διδάξω σε τάξη...»

«Εκείνη την, όταν ξεκίνησα, δεν είχα πολλές ώρες μαθήματος, ήμουν άνεργη, ούτε σε σχολείο δούλευα. Ε η ηλικία μου δε μ' αφήνει να κάθομαι ανενεργή, να μην κάνω τίποτα ε και επίσης ήθελα να δω πώς είναι να προσφέρεις σε, αφιλοκερδώς.»

Εκτός βέβαια από τα παραπάνω κίνητρα παρατίθενται και οι επόμενες απόψεις που δίνουν μια άλλη όψη στην εθελοντική εξεταζόμενη κίνηση. Στα κίνητρα έρχονται να προστεθούν η απόκτηση προϋπηρεσίας που σαφώς είναι απαιτούμενη για την ένταξη στον εκπαιδευτικό εργασιακό χώρο (φροντιστήριο, ιδιωτικό σχολείο), αλλά και για την πραγματοποίηση γνωριμιών που ενδεχομένως θα ανοίξουν δρόμους επαγγελματικής αποκατάστασης.

« Όπως προείπα η προϋπηρεσία, καθαρά, δηλαδή να αποκτήσω μια εμπειρία στην τάξη. Αυτό είναι το παν. Δυστυχώς το Υπουργείο δεν έχει φροντίσει, όπως ο γιατρός βγαίνει μετά από έξι χρόνια να κάνει το αγροτικό του, αυτό το αγροτικό δηλαδή, αυτό τον 1 χρόνο, τα 2 χρόνια, η εμπειρία δηλαδή με την αίθουσα του νοσοκομείου κάπως....»

«Το ότι μου αρέσει πάρα πολύ να διδάσκω, η πιθανή απόκτηση εμπειρίας και οι πιθανές γνωριμίες με πρόσωπα και πράγματα που θα μπορούσαν να με ωφελήσουν επαγγελματικά. [...] Φοβάμαι ότι θα ακουστεί υπερβολικά εγωιστικό, αλλά για να είμαι απόλυτα ειλικρινής μαζί σας, δεν πιστεύω ιδιαίτερα στον εθελοντισμό.»

2.3 Τι είναι ο εθελοντισμός για κάθε συμμετέχοντα

2.3.1 Ο εθελοντισμός χωρίς κίνητρα για προσφορά βοήθειας

Η πλειοψηφία του δείγματος θεωρεί πως νοσηματοδοτείται από την άδολη και αφιλοκερδή προσφορά στο συνάνθρωπο σε όποιον τομέα χρήζει αρωγής. Συνδέουν επομένως τη συμμετοχή τους στον εξεταζόμενο θεσμό με την ανιδιοτελή προσφορά. Τα παρακάτω αποσπάσματα πιστοποιούν τη θέση αυτή:

«Εθελοντισμός... Προσφορά στο συνάνθρωπο σ' οτιδήποτε έχει ανάγκη, δηλαδή το Κ.Φ. σου παρέχει τη γνώση, άλλος ας πούμε σου παρέχει κάτι άλλο. Προσφορά στο συνάνθρωπο.»

«Εγώ δε θα έλεγα ότι περιμένεις αντάλλαγμα από τον εθελοντισμό. Εθελοντισμό δίνεις κάτι χωρίς να περιμένεις αντάλλαγμα. Δεν έχω διαβάσει τον ορισμό του εθελοντισμού... [...] Δεν ξέρω τι σημαίνει, δεν ξέρω ακριβή, δεν ξέρω ποια είναι η ακριβή ετυμολογία στον ορισμό, στη, στον εθελοντισμό...»

«Πολύ απλά λόγια να προσφέρεις βοήθεια σε κάποιους ανθρώπους που έχουν ανάγκη, από θέμα χρημάτων στη συγκεκριμένη περίπτωση παιδιά, των οποίων η οικογένεια δεν έχουν τα χρήματα για να τα πάνε σε κάποιο ιδιωτικό φροντιστήριο, τουλάχιστον αυτό ισχύει στους περισσότερους.»

«Σίγουρα είναι ανιδιοτέλεια και αγάπη σε πολύ μεγάλο βαθμό, δηλαδή του να σου αρέσει αυτό που κάνεις, έρχεσαι σε επαφή με την κοινωνία και τις ανάγκες της.»

«Εεε τελικά είναι να προσφέρω αφιλοκερδώς κάτι που μπορώ να κάνω, αλλά χωρίς όμως να, να μου χαλάει και τη ζωή. Δηλαδή μέχρι εκεί που μπορώ, έτσι ώστε να 'ναι κάτι ευχάριστο. Όταν αρχίζει να γίνεται δυσάρεστο, παύει να 'ναι εθελοντισμός και γίνεται κάτι άλλο.»

«Ο εθελοντισμός είναι διαφορετικό. Νομίζω δεν εμπίπτει σε κάποιο φορέα, γιατί είναι μια κίνηση που οργανώνεται απ' τους πολίτες, από την ίδια την κοινωνία και δεν έχει κάποιον από πάνω να, δηλαδή να διευθύνει εντός εισαγωγικών και προκύπτει από την ανάγκη που νιώθουν οι πολίτες ή μιας κοινωνίας ή σ' ένα σημείο να βελτιώσουν κάτι που δεν τους αρέσει.»

«Εθελοντισμός είναι κάτι παραπάνω από κίνημα που δεν έχει ούτε τοπικά, ούτε χρονικά όρια. Κάτι πολύ μεγάλο, δεν μπορώ να το ορίσω εγώ τι είναι εθελοντισμός.»

«Εθελοντισμός σημαίνει για μένα να προσφέρεις με όλη σου την ψυχή, εε χωρίς να περιμένεις αντάλλαγμα, χωρίς να προσδοκάς τίποτα.»

2.3.2 Ο εθελοντισμός με κίνητρα και επ' αμοιβή

Υπάρχουν βέβαια και θέσεις εκ διαμέτρου αντίθετες. Ακόμα κι αν ο εθελοντισμός ξεκινά από έναν άνθρωπο όπως περιγράφεται παραπάνω, αναγνωρίζεται πως η κοινωνία είναι εκείνη που καλλιεργεί κίνητρα στον εθελοντή. Μάλιστα, λέγεται πως ως έχει διαμορφωθεί η κατάσταση οποιασδήποτε υφής εθελοντική δράση είναι εφικτό να αμειφθεί:

«Εεε εθελοντισμός είναι η βοήθεια στο συνάνθρωπο χωρίς... να κάνεις κάτι αρχικά να χωρίς κίνητρα, έπειτα βλέπεις διότι οι επιλογές σε ωθούν να έχεις κίνητρα, η ίδια η κοινωνία σε ωθεί να έχεις κίνητρα.»

«Ο οποιοσδήποτε θα ήθελε. [...] Θεωρώ ότι έτσι όπως είναι τα πράγματα, θα μπορούσε η προσφορά όλων όσων προσφέρουν να ανταμείβονται.»

2.4 Η διαφορά ανάμεσα στο φιλανθρωπικό έργο και στον εθελοντισμό

Ένας από τους προβληματισμούς που ανακύπτουν στην παρούσα εργασία είναι η σχέση του εθελοντισμού με τη φιλανθρωπία. Ταυτίζονται, συγκρούονται, αποτελούν δύο διαφορετικές κινήσεις; Σε κάποιες περιπτώσεις φαίνεται στην αντίληψη των ανθρώπων να ταυτίζονται αυτές οι δύο έννοιες.

«Νομίζω τα έχω ταυτίσει.»

«Δεν μπορώ να τα ξεχωρίσω αυτά. Δεν μπορώ να τα ξεχωρίσω εγώ..»

«Είναι αυτό που είπα και πριν, τα όρια είναι, δεν είναι τόσο ευδιάκριτα ανάμεσα σ' αυτά τα δύο, στο φιλανθρωπικό έργο και στον εθελοντισμό. Εξαρτάται πώς το ορίζει καθένας, ο καθένας. Οι πιο νεοφιλελεύθερες ιδέες βλέπουν τη φιλανθρωπία ως κάτι αρνητικό, ενώ η φιλανθρωπία είναι κάτι το οποίο μας, κάτι στο οποίο μας προτρέπει η Εκκλησία μας και εγώ πιστεύω στην έννοια της φιλανθρωπίας. Απλώς εε χωρίς να ενέχει την έννοια του οίκτου προς τον άλλο, απλώς η διάθεση προσφοράς, επομένως... [...] θα τα ταύτιζα αυτά τα δύο, στη δική μου αντίληψη».

Σε κάποιες περιπτώσεις δεν τίθεται θέμα διαφοράς, τίθεται θέμα κινήτρων και τα κίνητρα αυτά συνοδεύουν τον εθελοντισμό. Η φιλανθρωπία λογίζεται ως κίνητρο για εθελοντισμό:

«Δεν είναι θέμα διαφοράς, απλά ο εθελοντισμός είναι μοντέλο συνεργασίας, μετέχεις δεν πληρώνεσαι. Η φιλανθρωπία είναι κίνητρο, μ' αυτή την έννοια. Και σίγουρα το να είναι κάποιος εθελοντής οπουδήποτε, μπορεί να συνεπάγεται πλήθος κινήτρων»

Μια μερίδα ατόμων κρίνουν και διακρίνουν διάσταση ανάμεσα στις δύο έννοιες αυτές. Η διάσταση εντοπίζεται σε διάφορα επίπεδα, στον αποδέκτη, στο περιεχόμενο και το είδος της προσφοράς, αλλά και στους σκοπούς κάθε πράξης. Συνδέεται το φιλανθρωπικό έργο με τη χρηματική υποστήριξη. Ο εθελοντισμός όμως συνδέεται με το μακροχρόνιο έργο και σε άτομα που δεν έχουν απαραίτητως τη βοήθεια των εθελοντών.

« ...πιο πριν ανέφερα ότι τη φιλανθρωπία τη δίνεις σε ανθρώπους που έχουν ανάγκη θεωρητικά, αποκλειστικά ανάγκη... Ενώ τον εθελοντισμό δεν τον παρέχεις σ' αυτούς που τον έχουν ανάγκη. [...] Ο αποδέκτης.»

Φαίνεται ακόμα η φιλανθρωπία να φέρει αρνητικό σημασιολογικό περιεχόμενο και να συνδέεται με τον οίκτο. Ο άνθρωπος που βοηθά, ο φιλάνθρωπος είναι σε θέση ισχύος, ενώ αυτός ο οποίος λαμβάνει τη μέριμνα υπολείπεται, στερείται υλικών αγαθών και δικαιωμάτων.

«Ο εθελοντισμός από τη μία είναι η αγάπη προς το συνάνθρωπο, εε τείνει προς τον ανθρωπισμό... [...] Έτσι; Φιλάνθρωπος είναι κάτι αρνητικό, θυμάμαι και από τον Αριστοτέλη μέσα λέει, φιλάνθρωπος δηλαδή φτάνουμε σε κάτι λυπάμαι τον άλλο, δηλαδή φτάνουμε σ' αυτό τον λυπάμαι τον άλλο. Όχι είναι εθελοντική η δράση, δηλαδή βοήθεια καθαρά [...] Ο εθελοντισμός είναι θα λέγαμε ένα συνώνυμο του ανθρωπισμού. Έτσι; Με κέντρο τον άνθρωπο, κέντρο μελέτης τον άνθρωπο. Έτσι;»

«Στο μυαλό μου το φιλανθρωπικό έργο το έχω περισσότερο στο να προσφέρεις χρήματα, ε σε κάποιες οικογένειες, σε κάποια ιδρύματα, σε κάποια παιδιά που έχουν προβλήματα υγείας, το έχω λίγο πιο βαρύ στο μυαλό μου, τώρα τον εθελοντισμό ντάξει νομίζω ότι είναι πιο, ότι προσφέρεις τις υπηρεσίες σου απλά σε κάποια , απλά σε κάποια άτομα χωρίς ν' αμείβεσαι. [...] ... ναι σίγουρα δεν περιμένεις κάτι στον εθελοντισμό.»

«Υπάρχουν κάπως, ναι, μια κάθετη σχέση κατά τη δική μου αντίληψη των πραγμάτων, [...] αλλά ο εθελοντισμός έχει κάτι πιο σημαντικό, είναι παροχή έργου, δηλαδή μπαίνεις πολύ περισσότερο μες στην κοινωνία, οπότε τουλάχιστον να έχεις κι εσύ μια αποζημίωση έστω συμβολική, γιατί είναι σημαντικό, γιατί παρέχεις έργο[...] ενώ η φιλανθρωπία είναι περισσότερο ντάξει δίνω ένα χρηματικό ποσό, το οποίο εντάξει είναι λίγο πιο εύκολο να δώσεις ένα χρηματικό ποσό αν σου πλεονάζει σε έναν ευπαθή ας πούμε συνάνθρωπό σου, αλλά το να παρέχεις έργο διαρκείας...»

«Ναι γιατί φιλανθρωπικό έργο θα μπορεί να είναι απλώς δίνω και κάποια χρήματα, ο εθελοντισμός είναι δίνω χρόνο από τη ζωή μου και επίσης κι όχι μόνο δίνω χρόνο, αλλά χρησιμοποιώ τα πτυχία μου, τις πώς να το πω(;)... τις ικανότητές μου... Ε για να βοηθήσω και ίσως θα μπορούσα να πληρώνομαι γι' αυτά.»

«Πιστεύω, κατά τη γνώμη μου ότι η φιλανθρωπία είναι να δίνεις κάτι, είτε υλικό για να βοηθήσεις κάποιον, ενώ στον εθελοντισμό βελτιώνεις μια κατάσταση, έτσι ώστε να διορθώσεις κάποιο πρόβλημα, πιο πολύ απ' τη βάση του, δηλαδή εδώ δίνουμε στα παιδιά την ευκαιρία να χιτίζουν το μέλλον τους. Κι αυτό είναι πιο σημαντικό, νομίζω

«Φιλανθρωπικά, το 'χουμε ταυτίσει τον όρο φιλανθρωπία νομίζω με το, τη χρηματική, με την παροχή χρημάτων ή κάποιων βασικών υλικών αγαθών πιο πολύ τη φιλανθρωπία, το φιλανθρωπικό, τα φιλανθρωπικά ιδρύματα ας πούμε. Ε από πλευρά, ο Δήμος, ας πούμε ή αυτοί που δίνουν χρήματα μπορεί να το δουν και σαν φιλανθρωπικό έργο, εμείς το βλέπουμε σαν εθελοντική προσφορά γνώσεων. [...] ενώ ο εθελοντισμός [...] κυρίως με τη μακροπρόθεσμη ενασχόληση, γιατί εμείς είμαστε πολλές ώρες εδώ και δαπανούμε χρόνο, πολύ χρόνο για να πετύχουμε ένα αποτέλεσμα με τους μαθητές.»

2.5 Η εθελοντική ή φιλανθρωπική συμμετοχή και δραστηριότητα των καθηγητών του Κοινωνικού Φροντιστηρίου

Οι οκτώ στους δέκα εθελοντές χαρακτηρίζουν τη συμμετοχή και δράση τους σ' αυτό το θεσμό ως εθελοντική κι όχι ως φιλανθρωπική. Διακρίνουν τη σημασία του εθελοντισμού από τη σημασία της φιλανθρωπίας. Η δεύτερη συνοδεύεται από ένα αρνητικό περιεχόμενο, την ακολουθεί η έννοια του οίκτου και της λύπησης. Αναγνωρίζεται σ' αυτόν που προσφέρει φιλανθρωπία μια αίσθηση υπεροχής έναντι του αποδέκτη. Κλίνουν προς την υιοθέτηση του τίτλου του εθελοντή προκειμένου να αποδώσουν τη δράση τους.

«Ο όρος εθελοντική έχει χρηστική, πρακτική σημασία, ο όρος φιλανθρωπική έχει άλλου είδους σημασία... [...] Αυτό που θα έλεγα ως διαφορά είναι ότι ο εθελοντισμός έχει να κάνει με το πρακτικό κομμάτι της προσφοράς που δεν έχει ανταμοιβή. Η φιλανθρωπία είναι κίνητρο, ή μη κίνητρο, είναι λίγο διαφορετικές οι αποχρώσεις των δύο εννοιών. Τη συμπεριφορά μου θα την έλεγα περισσότερο εθελοντική.»

«Εεε, είναι δύο έννοιες τελείως διαφορετικές, έτσι; Ο εθελοντισμός από τη μία είναι η αγάπη προς το συνάνθρωπο, εεε τείνει προς τον ανθρωπισμό... [...] Έτσι; Φιλάνθρωπος είναι κάτι αρνητικό. [...] Όχι είναι εθελοντική η δράση, δηλαδή βοήθεια καθαρά όχι, δε λυπάμαι τον άλλο λόγω της οικονομικής κατάστασης που έχει τυχόν η οικογένειά του, δε φταίει η οικογένειά του, όχι δεν τον λυπάμαι, τον βοηθάω, βοηθάω το συνάνθρωπο.»

«Εθελοντική.»

«Εθελοντική, εθελοντική, δεν, δε μ' αρέσει ο όρος φιλανθρωπική, γιατί δεν αισθάνομαι ότι είμαι εγώ σε καλύτερη θέση από τα παιδιά και τα παιδιά είναι ας πούμε από κάτω κι εγώ είμαι από πάνω και τους δίνω κάτι, θεωρώ ότι είναι μια αλληλέγγυα, μια οριζόντια ας πούμε....»

«Ε για να βοηθήσω και ίσως θα μπορούσα να πληρώνομαι γι' αυτά. [...] φιλανθρωπικό έργο θα μπορεί να είναι απλώς δίνω και κάποια χρήματα, ο εθελοντισμός είναι δίνω χρόνο από τη ζωή μου και επίσης κι όχι μόνο δίνω χρόνο, αλλά χρησιμοποιώ τα πτυχία μου, τις πώς να το πω(;)... τις ικανότητές μου...»

«Δε μ' αρέσει ο όρος φιλανθρωπική, πιο πολύ εθελοντισμό, σαν εθελοντισμό το βλέπω, παρέχω τις γνώσεις μου, όχι από ελεημοσύνη στα παιδιά, αλλά από αγάπη για το αντικείμενο. [...] στον εθελοντισμό βελτιώνεις μια κατάσταση, έτσι ώστε να διορθώσεις κάποιο πρόβλημα, πιο πολύ απ' τη βάση του, δηλαδή εδώ δίνουμε στα παιδιά την ευκαιρία να χτίζουν το μέλλον τους. Κι αυτό είναι πιο σημαντικό, νομίζω.»

«Εξαρτάται πώς ορίζει κανένας την έννοια της φιλανθρωπίας, διότι υπάρχουν άνθρωποι οι οποίοι θεωρούν ότι η φιλανθρωπία ενέχει μέσα στο πλαίσιο το χριστιανικό ενέχει και την έννοια του οίκτου, της συμπόνιας για τον άλλο, εε παράλληλα με τη διάθεση προσφοράς, επομένως αν το εκλάβουμε μ' αυτήν την έννοια τη θεωρώ περισσότερο εθελοντική. Δεν προσφέρω επειδή λυπάμαι το συνάνθρωπό μου, αλλά επειδή απλώς θέλω να τον βοηθήσω.»

Ωστόσο, έστω και ένα μειοψηφικό ποσοστό τάσσεται υπέρ του χαρακτηρισμού της κίνησης αυτής ως φιλανθρωπικής και εθελοντικής. Ενδέχεται να ξεκινήσει κάποιος εθελοντής προσφέροντας φιλανθρωπία, μην έχοντας βλέψεις αναγνώρισης και ανταπόδοσης και αργότερα να μετατραπεί σε εθελοντή. Ενδέχεται ακόμη το έργο του να εντάσσεται και στις δύο κατηγορίες ακόμα κι αν αναγνωρίζεται η διαφορετικότητά τους.

«Φιλανθρωπική ή εθελοντική... Εεε δεν ξέρω, θα σου έλεγα και τα δύο [...] Ναι. Ε εγώ έτσι ξεκίνησα φιλανθρωπικά, δηλαδή το μόνο που μ' ένοιαζε, έλεγα στον εαυτό μου μακάρι να μπορούσα κι εγώ όταν έδινα πανελλήνιες να είχα κι εγώ μια τέτοια στήριξη, [...] Φιλανθρωπικά ξεκίνησα.»

«Και τα δύο. Γιατί φιλανθρωπία αναφέρεται στο ότι παρέχω κάτι σε κάποιον εεε χωρίς να 'χω κάποιο αντάλλαγμα... [...] Ο εθελοντισμός είναι κάτι παρεμφερές. Η φιλανθρωπία αναφέρεται σε πιο αδύναμες ομάδες, είναι, αναφερόμαστε στο Κ.Φ.,

αναφερόμαστε σε πιο αδύναμες ομάδες. [...] Εδώ υπάρχει μια άμεση ανάγκη από τα παιδιά, των, που οι γονείς τους δεν έχουν τη δυνατότητα να τα στηρίζουνε...»

2.6 Η σύνδεση των κινήτρων με ένα φιλανθρωπικό – αλτρουιστικό πνεύμα

Οι άνθρωποι οι οποίοι αποφάσισαν να συμμετάσχουν στο Κοινωνικό Φροντιστήριο ανεξαρτήτως των κινήτρων του καθενός έθεσαν ως στόχο την προσφορά βοήθειας και την κάλυψη των αναγκών των συνανθρώπων που είχαν ανάγκη σε ένα συγκεκριμένο τομέα. Το επίτευγμα αυτό το κινητοποιεί η διάθεση προσφοράς. Οι παρακάτω μαρτυρίες το επιβεβαιώνουν:

«Ναι, ναι.»

«Ναι χωρίς να απορρίπτω φυσικά τη διάθεση προσφοράς.»

«Ναι. Είναι λίγο, ταιριάζει και στο χαρακτήρα μου. [...] Είμαι λίγο του να δίνω... [...] Ναι, ό,τι μπορώ.»

«Εγώ για να είμαι εδώ, εεε ναι με λες και αλτρουιστή, με λες και αλτρουιστή, η αγάπη μου προς τον άλλο, προς το συνάνθρωπό μου, έως τώρα εγώ δεν έχω πάρει κίνητρα. [...] Μόνο δίνω. [...] Δεν έχω πάρει ακόμα. [...] Δεν περιμένω όχι, όχι, όχι. [...] Έρχομαι, προσφέρω, μπορεί να 'ναι και τελευταία χρονιά που είμαι εδώ.»

«Αλτρουιστικό ναι και βέβαια παίρνουμε κι εμείς πράγματα, εμπειρίες από τα παιδιά, βελτιώνουμε τη διδασκαλία μας μέσω της τριβής πάνω στο αντικείμενό μας και πάνω στην εκπαίδευση, γιατί είμαστε ά..., σχετικά άπειροι οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί...»

«Ναι.»

«Ασφαλώς τα συνδέω με ένα φιλανθρωπικό – αλτρουιστικό πνεύμα, με μία διάθεση προσφοράς και βοήθειας προς το συνάνθρωπο.»

Η αγάπη προς το συνάνθρωπο δεν εκτίθεται ως μοναδικός λόγος προσφοράς στο Κοινωνικό Φροντιστήριο. Η απόκτηση εμπειρίας έπεται της διάθεσης για προσφορά, ενώ σε επόμενο απόσπασμα από συνέντευξη γίνεται λόγος και για δημιουργία ενός Συνεταιρισμού στον οποίο προβλήθηκε το ενδεχόμενο χρηματικής αμοιβής που «προπορεύτηκε» της αγάπης για τον ευπαθή διπλανό.

«Και ναι και όχι, δηλαδή και σίγουρα θέλω να βοηθήσω κάποια παιδιά κι εγώ όπως σου είπα και πριν θέλω ν' αποκτήσω την εμπειρία, που δε θα αποκτούσα διαφορετικά τόσο γρήγορα.»

«Ε ήτανε καθαρά αλτρουιστικό όταν ξεκίνησα, δηλαδή εεε είχα χρόνο κι ήθελα να το κάνω, να τον διαθέσω. Εεε ήταν καθαρά για να βοηθήσω άτομα που είχαν ανάγκη. [...] Στην πορεία μας είπαν, όταν μας είπαν για Συνεταιρισμό, θα υπήρχαν και κάποια χρήματα...»

2.7 Οι προσδοκίες από τη συμμετοχή στο Κοινωνικό Φροντιστήριο

2.7.1 Προσδοκίες για «εξαργύρωση» της προσφοράς (μοριοδότηση, οικονομικές απολαβές, διδακτική εμπειρία)

Η συμμετοχή στο Κοινωνικό Φροντιστήριο αποτελεί μια εκούσια επιλογή και δραστηριότητα. Εξ αρχής γνωστοποιήθηκε στους συμμετέχοντες πως δεν μπορούν να ελπίζουν σε μια εξαργύρωση της προσφοράς τους και ιδιαίτερα στον οικονομικό τομέα. Αυτό όμως δεν αποκλείει την ύπαρξη υποβοσκουσών προσδοκιών, ελπίδων για πάσης φύσεως αναγνώριση της προσφοράς τους. Η προαναφερθείσα αναγνώριση δύναται να υλοποιηθεί σε διάφορους τομείς. Οι συμμετέχοντες στην έρευνα εκφράζουν τις προσδοκίες τους από τη συμμετοχή τους:

«Προσδοκίες δεν έχω από τον εθελοντισμό εδώ. Δεν υπάρχουν βασικά προσδοκίες. [...] Προσδοκώ ας πούμε να γίνουν σωστοί άνθρωποι στην κοινωνία, να βγουν. [...] Ούτε οικονομικό όφελος, ούτε μοριοδότηση. Η μοριοδότηση θα ήταν ιδανική. Δυστυχώς δεν υπάρχει ούτε αυτό. [...] Το θεωρώ άδικο γιατί κάνουμε ακριβώς ίδιες ώρες με τους καθηγητές στα σχολεία, κάνουμε ακριβώς τα ίδια πράγματα, αφιερώνουμε ακριβώς τον ίδιο χρόνο σε διάβασμα που κάνουμε κι εμείς... Γιατί να μη μοριοδοτηθούμε; Φυσικά και θα κινηθώ. Αν μπορέσω, το 'χουμε σκεφτεί κάποιιο να το κάνουμε. [...] Ναι, ναι.»

«Απόκτηση διδακτικής εμπειρίας, επαφή με πρόσωπα και πράγματα που με έχουν βοηθήσει σε επαγγελματικά πιθανά βήματα και η πιθανότητα του να γίνει, νααα, να διαφοροποιηθεί το μοντέλο λειτουργίας του σε πιο επαγγελματικά πλαίσια, πράγμα, το οποίο φυσικά δεν το γνωρίζουμε.»

«Πέραν του ότι θα κερδίσω περισσότερη εμπειρία στο αντικείμενό μου και θα είμαι πιο μάχιμη, είμαι πιο μάχιμη, εεε το βλέπω όταν διδάσκω, δεν έχω κάποιο άλλο κίνητρο.»

«Εεε εκτός από το θέμα εμπειρίας; [...] Θα ήθελα να συνεχίσω να εργάζομαι εδώ και του χρόνου, εεε κάποιες προσδοκίες σε θέματα πληρωμής ας πούμε; [...] Ναι, ναι φυσικά, γιατί όχι; Φυσικά και θα με ενδιέφερε κάτι παραπάνω... [...] Και αργότερα θα 'θελα όπως έχει συζητηθεί οι καθηγητές μεταξύ μας να συνεργαστούμε...»

2.7.2 Προσδοκίες για ηθική ικανοποίηση από τη συμμετοχή

Οι προσδοκίες τις οποίες δύναται να τρέφει κάποιος από την εν λόγω συμμετοχή δεν εστιάζουν μόνο στον οικονομικό ή υλικό τομέα. Είναι πιθανό να έχουν καλλιεργηθεί προσδοκίες ηθικής απόχρωσης. Τουτέστιν ανάγκη να αποκομίσει ο συμμετέχων ευχαρίστηση από τη στάση των παιδιών ή από την ίδια την προσφορά του. Τα λεγόμενα των παρακάτω συνεντευξιαζόμενων επιβεβαιώνουν τη ρήση αυτή:

«Εεε κάποιες προσδοκίες... Το να θεωρήσουμε πως ότι γίνεται ουσιαστική δουλειά και βοηθιούνται, ότι δηλαδή στην ουσία οι προσδοκίες μου είναι το να νιώσω ότι έκανα

καλά την εκπαιδευτική μου δουλειά [...] Εεε δε βλέπω ότι μπορώ να πάρω κάτι έτσι όπως είναι τα πράγματα... [...] Κοιτάχτε την ηθική ικανοποίηση την παίρνεις ως ένα βαθμό από τα παιδιά τώρα καλό θα ήτανε να αναγνωρίσει καλύτερα και η τοπική κοινωνία ως πούμε τη δράση μας ή να μπορούσε να μας ανταμείψει και οικονομικά αν μπορούσε ο Δήμος, αλλά έχω πάψει να ελπίζω σε μια τέτοια ως πούμε αναγνώριση...»

«Οι προσδοκίες κυρίως είναι η αναγνώριση από τους μαθητές μου, αυτό και παίρνω χαρά μέσα απ' αυτό. [...] Πλέον όχι. [...] Ε μετά απ' όλα αυτά που γίνανε, έμεινε έτσι μία πικρία. [...] Όχι διεκδίκησα αυτά που μας είχαν πει στην αρχή, δε διεκδίκησα κάτι παραπάνω απ' αυτά που είπαν. [...] Με έφθειρε βέβαια, με έφθειρε γιατί εκεί που είχα πάει καθαρά εθελοντικά, εεε άρχισα να σκέφτομαι διαφορετικά και δεν είχα καμία τέτοια διάθεση.»

«Οι προσδοκίες από τη συμμετοχή μου εδώ είναι σε καθαρά ηθικό και ψυχολογικό επίπεδο και επαγγελματικό όσον αφορά την κατάρτισή μου και τη διδακτική εμπειρία που αποκτώ εδώ [...] Προσδοκώ ένα χαμόγελο και ένα «Ευχαριστώ» από τα παιδιά, ευχαριστώ όχι να το πούνε, αλλά να μου το δείξουν με τη διάθεση με την οποία θα έρχονται στο μάθημά μου. Να καταλάβουν δηλαδή τα παιδιά ότι όντως ωφελούνται απ' αυτό που κάνουμε.»

2.7.3 Ανυπαρξία προσδοκιών από τη συμμετοχή στο Κοινωνικό Φροντιστήριο

Ανάμεσα στις απόψεις που καταγράφηκαν, ανήκουν και οι ακόλουθες οι οποίες κάνουν λόγο για έλλειψη κινήτρων και προσδοκιών από τη συμμετοχή στο Κοινωνικό Φροντιστήριο. Παρατηρείται μια απολυτότητα και αδιαλλαξία. Η προσφορά πραγματοποιείται προς αρωγή των αδύναμων οικονομικά μαθητών, χωρίς οι συγκεκριμένοι καθηγητές να έχουν βλέψεις ούτε για μια τυπική ευχαριστία από τους αποδέκτες της προσφοράς τους.

«Όχι, όχι, όχι. [...] Έρχομαι, προσφέρω, μπορεί να 'ναι και τελευταία χρονιά που είμαι εδώ. [...] Δεν, γιατί κάποια στιγμή κουράζει. Πρώτος χρόνος, δεύτερος χρόνος, τρίτος δε... [...] Το ότι δεν αναγνωρίζεται όπως έχουμε πει το έργο μας πιο πάνω που είπαμε, δεν ακούς ούτε το «ευχαριστώ». Δύο χρόνια τώρα από έναν μόνο μαθητή άκουσα «ευχαριστώ» και έλαβα ένα μικρό δώρο, έτσι αναμνηστικό για το τέλος, δηλαδή ότι «Ευχαριστώ γι' αυτό που κάνατε τους 9 μήνες»... [...] Κι έχουν περάσει εδώ πέρα μαθητές και μαθητές. Ένας στους τόσους έκανε το δώρο...»

«Όχι.»

«Όχι. Δεν έχω προσδοκίες, νομίζω ότι απλά προσφέρουμε κάποιο χρόνο για τα παιδιά, η προσδοκία είναι αυτό, να μάθουν τα παιδιά.»

2.8 Οι απόπειρες κινητοποίησης και αποκόμισης «αναγνώρισης» της συμμετοχής στο Κοινωνικό Φροντιστήριο

Η συμμετοχή στο Κοινωνικό Φροντιστήριο λογίζεται ως μία ανιδιοτελής προσπάθεια προσφοράς. Παρακάτω αναφέρονται απόπειρες δημιουργίας ενός Συλλόγου που θα αναγνωρίζει νομική υπόσταση στο Κοινωνικό φροντιστήριο και με την πάροδο του χρόνου ίσως εξασφαλίζει και κάποια οικονομική παροχή στους συμμετέχοντες. Αυτή θα καλυφθεί από τις εισφορές των μελών του Συλλόγου, αλλά και από κάποιες οικειοθελείς χορηγίες «φίλων» του Κοινωνικού Φροντιστηρίου. Ακόμη, προβάλλουν τις συζητήσεις που έχουν πραγματοποιηθεί για τη δημιουργία μιας ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ.¹, δηλαδή μιας Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης η οποία θα δημιουργούνταν και θα αναπτυσσόταν υπό την αιγίδα του Δήμου και κονδυλίων του ΕΣΠΑ. Μέχρι στιγμής, όπως αναφέρουν οι συνεντευξιαζόμενοι καμία εκ των προρρηθεισών δράσεων δεν έχει τελεσφορήσει. Οι λόγοι αποτυχίας διαφέρουν κατά την κρίση καθενός:

«Έεε κατ' αρχάς στο Δήμο. Τώρα αν δεν μπορέσουμε να βγάλουμε άκρη, θα κινηθούμε γιατί το έχουμε συζητήσει εδώ με διάφορους καθηγητές και θεωρούμε ότι είναι το σωστό να πάρεις μόρια γι' αυτό που κάνεις. Όπως είπα κάνουμε την ίδια δουλειά, δεν υστερούμε σε τίποτα από καθηγητές του Δημοσίου»

«Ήταν η προσπάθεια μιας δημιουργίας Κοιν.Σ.Επ. [...] Προσπαθήσαμε να κάνουμε κάποια βήματα, αλλά τελικά δεν έγιναν διαγωνισμοί και δεν προχώρησε το project. Μιλάμε για τρία χρόνια πριν.»

«Εμείς ερχόμαστε εδώ πέρα να δώσουμε κάτι εθελοντικά. Άμα δώσει ο άλλος κάποια παροχή, προφανώς και δε πω όχι, δεν είμαι και βλάκας, να πω δε θα το πάρω και το ευρώ δε θα το πάρω, θα το πάρω, αλλά να πάω να απαιτήσω για κάτι που έχω έρθει εθελοντικά χρήματα, δε θα το κάνω. [...] να πάμε και να ζητήσουμε χορηγίες για εκπ... για εμάς...»

«Έως τώρα είμαστε χωρίς νομική υπόσταση, δεν αναγνωρίζομαστε από πουθενά [...] σφραγίδα δεν έχουμε, δε μας αναγνωρίζει κανένας δημόσιος φορέας. [...] Το δικαίωμα φυσικά και το έχετε να δώσετε αυτό το ποσό, αλλά να ξέρετε ότι από μας δε θα πάρετε απόδειξη, κάτι που θα τυχόν εσάς θα έχετε μια φοροελάφρυνση στην εφορία σας, στη φορολογία σας»

«Θα ήτανε κάποιοι καθηγητές που δουλεύουν κι εδώ χρόνια, ε θα ήθελαν να δημιουργήσουν ένα φροντιστήριο όχι στη βάση του Κοινωνικό, αλλά ένα κανονικό φροντιστήριο... [...] Ένα ιδιωτικό φροντιστήριο, όχι ακριβώς ιδιωτικό...»

«Είχε γίνει μια κρούση τα Χριστούγεννα... [...] σε εκπρόσωπο του Δήμου, είχε τύχει κι εγώ να συντάζω από κοινού με μια συνάδελφο μια επιστολή, πήγαμε κάναμε μια

¹ Στο Παράρτημα Γ παρατίθενται στοιχεία σχετικά με το περιεχόμενο και τη λειτουργία της Κοιν.Σ.Επ..

κρούση δύο φορές, δόθηκε ένα πενιχρό ποσό, το οποίο μοιραστήκαμε 30 άνθρωποι, πόσοι είμαστε εδώ άνεργοι καθηγητές, ...»

«Όταν μπλέχτηκε ο Δήμος στο Κ.Φ. για να γίνει μια ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ... [...] Κοινωνικός Συνεταιρισμός, όπου εεε θα έπαιρναν, θα πληρωνόντουσαν κάποιοι καθηγητές άνεργοι, οι οποίοι θα συμμετείχαν σ' αυτό το συνεταιρισμό, θα πληρωνόντουσαν, επειδή θα εργαζόντουσαν [...] Εεε και στην πορεία θα, αφού θα γινόταν αυτός ο συνεταιρισμός κι αν υπήρχαν αρκετά παιδιά, ε θα πληρωνόταν και καθηγητές που θα προσλαμβάνονταν από το Συνεταιρισμό, οι οποίοι επίσης θα 'ταν άνεργοι. Εεε και τελικά όμως κάπου χάλασε στην πορεία, γιατί αλλιώς τα 'χαν πει στην αρχή, αλλιώς έγιναν, ε δηλαδή μας είπαν ότι δε θα πληρωνόμασταν, θα πληρωνόντουσαν κάποιοι καθηγητές και θα έρχονταν κάποια άλλα άτομα που δεν ήταν καθηγητές να πληρωθούν κανονικά. [...] Εσείς θα δημιουργήσετε την ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ., εσείς θα βάλετε τις υπογραφές σας αλλά μαζί μ' αυτά τα άτομα [...] Θα πληρώνονται κανονικά κι εσείς ή κάποιοι από σας ή πληρώνετε κάτι πολύ λίγα, γιατί δεν έβγαине [...] Ήταν τρία (εννοούνται τα τρία άτομα από το Δήμο).»

«Ναι [...] Έχουν γίνει προσπάθειες, ε είχανε γίνει στο παρελθόν κάποιες προσπάθειες από τους υπεύθυνους να έρθουν σε επαφή με το Δήμο, προφανώς δε βρήκε αυτό ανταπόκριση. Νομίζω μετά έγινε μια προσπάθεια να οργανωθεί ένας άλλος φορέας, μια Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση [...] Αυτό είναι εεε μια, ένας, μια νομική μορφή η οποία έχει – τώρα από τα λίγα που μας Απ' ό,τι ξέρω δεν είχε αποτέλεσμα, δεν μπορούσε ίσως νομικά, δεν, δε γνωρίζω [...] αυτή ήταν η ιδέα να διεκδικήσει νομίζω κάποιο διαγωνισμό [...] η Συνεταιριστική Επιχείρηση μπορούσε να διεκδικήσει κάποιο ποσό από το Δήμο, αλλά κάπου δεν μπορούσε να γίνει [...]»

«Εμείς τον τελευταίο καιρό αν θέλετε, προσπαθούμε να δημιουργήσουμε έναν σύλλογο με την ονομασία «Οι φίλοι των Κοινωνικών Φροντιστηρίων» που σκοπό έχει εάν, εάν καταφέρουμε να συγκεντρώνουμε κάποια χρήματα να τα δίνουμε στους άνεργους, τους εθελοντές καθηγητές μας. [...] Δεν μπορεί να είναι ιδρυτικά μέλη και μέλη αυτοί οι εθελοντές οι εκπαιδευτικοί που είναι εδώ, γιατί κάποια στιγμή θα παίρνουν αποφάσεις και δεν μπορούν να παίρνουν απόφαση και να λένε «Ξέρεις εμείς αποφασίζουμε να πάρουμε κάποια χρήματα, εάν, εάν υπάρχουν τα χρήματα αυτά». [...] Θέλω να πιστεύω ότι είναι, εντάξει, ακόμα δεν έχουμε πάρει την έγκριση από το Πρωτοδικείο. Όταν όμως πάρουμε τη σφραγίδα του Πρωτοδικείου, τότε θα γνωστοποιήσουμε στον ευρύτερο χώρο.»

«Συζητήσεις αν θα μπορούσαμε να λάβουμε επιδότηση από κάποιους φορείς για ένα έστω συμβολικό ποσό που θα λαμβάναμε τουλάχιστον για τα προσωπικά μας έξοδα, τις βενζίνες, εε που βάζουμε για να έρθουμε μέχρι εδώ. [...] εθελοντής λέγεται αυτός που προσφέρει χωρίς να περιμένει κανένα αντάλλαγμα, αν περιμένεις αντάλλαγμα, παύεις να 'σαι εθελοντής. [...] Ναι έγιναν εντός του φροντιστηρίου, εε όπου δε συγκεντρώνονται και όλο οι καθηγητές, δεν υπήρχε δηλαδή ενδιαφέρον απ' όλους τους καθηγητές, αν σκεφτείς ότι είμαστε πάνω από 35 άτομα, ε την κάθε φορά που συναντιόμασταν, ήμασταν περίπου 15; Το μέγιστο. [...] Γνωρίζω ότι από ορισμένα

άτομα έχουν γίνει κάποιες κινήσεις να. [...] κινήσεις δημιουργίας ενός Συλλόγου θα λέγαμε, ο οποίος θα μπορούσε να λαμβάνει κάποιες χορηγίες.»

2.9 Η αντίδραση των εθελοντών καθηγητών σε μια ενδεχόμενη πρόταση για επαγγελματική αποκατάσταση, π.χ στα μέσα της χρονιάς

Το μεγαλύτερο ποσοστό των εκπαιδευτικών που προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στο Κοινωνικό Φροντιστήριο είναι άνεργοι, ή τουλάχιστον δεν έχουν μια σταθερή εργασία, βιοπορίζονται από ιδιαίτερα μαθήματα ή ετεροαπασχολούνται. Μια πρόταση για επαγγελματική αποκατάσταση θα ήταν όχι μόνο επιθυμητή, αλλά σωτήρια. Οι αντιδράσεις στην πρόταση για εργασία συντριπτικά είναι θετικές.

«Ε επειδή μου έχει τύχει και αναγκάστηκα να δουλέψω και σε μία δουλειά που ήταν μισή ώρα έξω από την Κόρινθο, ήμουν ταυτόχρονα και στο φροντιστήριο.»

«Ναι προφανώς θετική η αντίδρασή μου θα ήταν μάλλον...»

«Αν ήταν κάτι που να μου άρεσε, κάτι πάνω στο αντικείμενο προφανώς και δε θα έλεγα στο Κοινωνικό και κάνω ταυτόχρονα δουλεύω, έχω κανονική δουλειά και δουλεύω έρχομαι κι εδώ, μπορούσα να τα συνδυάσω και τα δύο.»

«Θετική φυσικά, δε χρειάζεται να το σκεφτώ!»

«Θα τη δεχόμουν την πρόταση, προφανώς αλλά θα το συνδύαζα έτσι ούτως ώστε να μην αφήσω το, τις τάξεις που έχω στο Κ.Φ.. Βέβαια είναι μεγάλη δέσμευση για μένα οι τάξεις αυτές που έχω αναλάβει, δε θα 'θελα να, στη μέση της χρονιάς να σταματήσουν.»

«Ναι, ναι, ναι. Να είμαι, να αποκατασταθώ επαγγελματικά.»

«Θα 'ταν πολύ θετικό, κανείς δε λέει όχι, γιατί κακά τα ψέματα, ανάγκη για δουλειά υπάρχει, δεν είναι δηλαδή ότι σε κανέναν μας νομίζω και σε μένα προσωπικά δε μας περισσεύουν τα χρήματα, οπότε θα με ενδιέφερε πάρα πολύ αν μπορούσε, αν υπήρχε αυτή η δυνατότητα ή μάλλον αυτή η θέληση να γίνει κάτι τέτοιο. Θεωρώ ότι η δυνατότητα υπάρχει.»

«Αν ήμουν νέος αδιόριστος και λοιπά ίσως ναι, τώρα δεν μπορώ. Είναι αλήθεια ότι πρέπει να είσαι μέσα εκεί και να λες «Εγώ τι προσδοκώ από εκεί [...] εδώ πρέπει να πω ότι οι ηγέτες του Δήμου μας θα 'πρεπε να ενδιαφερθούν και να σκεφτούν τους άνεργους εθελοντές καθηγητές των Κοινωνικών μας Φροντιστηρίων και να τους υποστηρίζουν κάποια στιγμή που πρέπει να είναι κοντινή αυτή η στιγμή...».

«Σίγουρα θα τη δεχόμουν [...] Ε θα 'ταν ψέμα να πει κάποιος ότι του προσφέρουν μία δουλειά και δε θα τη δεχόταν, αλλά προϋπόθεση απαραίτητη θα ήταν να με ενδιέφερε.»

Εξαίρεση αποτελεί ένας συνεντευξιζόμενος ο οποίος συνδέει την πρόταση για επαγγελματική αποκατάσταση με τη συμμετοχή του στο Φροντιστήριο. Το ενδεχόμενο να απομακρυνθεί κάποιος από το Κοινωνικό λόγω της εργασίας αποφαίνεται πως σχετίζεται με την ηθική του κάθε καθηγητή:

«Εε αυτό είναι στην ηθική του κάθε ανθρώπου. Έτσι; Είναι στην ηθική του κάθε ανθρώπου, δηλαδή ε υπάρχουνε καθηγητές που φύγανε στη μέση της χρονιάς [...] Αυτά τα παιδιά ποιος θα τ' αναλάβει; Ε σε μια τέτοια περίπτωση, τα παιδιά μένουν ξεκρέμαστα μέχρι που θα βρεθεί ο αντικαταστάτης. Κι αν δε βρεθεί αντικαταστάτης [...] Υπήρχε περιστατικό που ο Οικονομολόγος έκανε μάθημα Γεωμετρίας.... Ε πενία τέχνας κατεργάζεται λέει, όταν λείπει λοιπόν και οι εκπαιδευ, όταν λείπει και το, οι εκπαιδευτικοί, κάτι πρέπει να σκαρφιστούμε τώρα, εσένα έχω [...] εσένα θα χρησιμοποιήσουμε.»

2.10 Η επαγγελματική αποκατάσταση σε σχέση με τη συμμετοχή των συνεντευξιαζόμενων στο Κοινωνικό Φροντιστήριο

Το βήμα το οποίο έπεται την επαγγελματική ολοκλήρωση αφορά το χώρο του Κοινωνικού Φροντιστηρίου. Σε ποιο βαθμό είναι εφικτό αυτά τα δύο να συνδυαστούν, όχι σε ηθικό και θεωρητικό επίπεδο, αλλά κυρίως σε πρακτικό. Παρακάτω παρατίθενται οι στάσεις των εθελοντών:

«Εάν δεν είχα τμήμα που έχει Πανελλήνιες, θα φρόντιζα να αναλάβει κάποιος άλλος καθηγητής. Ναι είναι εφικτό, οπότε μπορεί να αναλάβει κάποιος άλλος καθηγητής. Υπάρχουν πάρα πολλοί εκπαιδευτικοί εδώ. Θα του ζητούσα να αναλάβει το τμήμα μου, κάποιον που θα ήξερα ότι μπορώ να συνεργαστώ μαζί του και να μιλάμε για το τμήμα μου...»

«Εάν μπορούσα να συνεχίσω, θα συνέχιζα. Διαφορετικά με βάση τις καταστάσεις θα σταματούσα.»

«Θα συνέχιζα. [...] Το 'χω κάνει, έχω απαιτήσει κι έχω αλλάξει π.χ. το 2015 ήταν που δούλευα κι αλλού, τις μέρες που είχα Κοινωνικό, το μόνταρα έτσι ώστε ερχόμουνα κι εδώ πέρα και είχα κάνει και καλοκαιρινό εκείνη τη χρονιά.»

«Θα έμενα εδώ, θα πήγαινα το χρόνο μου, μέχρι για το τέλος γιατί εξαρτάται στην ηθική του ανθρώπου. Δε θεωρώ δηλαδή, δε θεωρώ σωστό να αφήσω ξεκρέμαστα αυτά τα παιδιά, τα ανέλαβα, άρα πρέπει να τα οδηγήσω μέχρι το τέλος.»

«Δε θα την επηρέαζε. Νομίζω ότι θα, ότι όλα γίνονται, ότι θα μπορούσα να το φτιάξω μες στο πρόγραμμά μου, ώστε να μπορώ να κάνω και τα δύο.»

«Θα προσπαθούσα αυτές οι τέσσερις ώρες που κάνω συνολικά μάθημα την εβδομάδα να μη χαθούν για τα παιδιά, δηλαδή βεβαίως υπάρχουν συνάδελφοι που θα μπορούσαν να με αντικαταστήσουν, [...] Ναι. Υπάρχει δέσμευση του χρόνου μας, του ψυχικού ας πούμε κομματιού που αναλώνουμε εδώ, υπάρχει δέσμευση τουλάχιστον έτσι το βιώνω εγώ.»

«Εγώ θα έφευγα σ' αυτήν την περίπτωση και πάλι αν με πλήρωναν, πάλι δεν ξέρω, θα το σκεφτόμουν δηλαδή, πιστεύω αν θα μπαίνανε λεφτά, είναι πολύ πιθανό να έφευγα, αν ξαναμπαίνανε λεφτά σ' αυτήν την ιστορία.»

«Σ' αυτό το σημείο υπάρχει, υπάρχει προσφορά καθηγητών και μπορούμε να καλύψουμε τα κενά. [...] Το πρώτο που κάνουμε είναι στα ίδια τα άτομα τα οποία υπάρχουν και το δεύτερο είναι να απευθυνθούμε μέσω των Μ.Μ.Ε. και σε νέους συναδέλφους.»

«Δε θα ήθελα να αφήσω να την επηρεάσει επειδή είχα μπει σ' αυτή τη διαδικασία και τη φετινή [...] αλλά είχα εκ των προτέρων προγραμματίσει το χρόνο [...] Στη μέση της χρονιάς ποτέ δε θ' άφηνα ένα τμήμα. Ε τώρα για αργότερα αυτό δεν το ξέρω. [...] αν χρειαστεί να αλλάξω τόπο διαμονής για μία θέση εργασίας είναι προφανές ότι θα ήταν δύσκολο να συνεχίσω.»

Οι εθελοντές είναι πρόθυμοι να εργαστούν εφόσον τους παρασχεθεί η ευκαιρία, όμως στέκονται ισχυρά αντίθετοι με το ενδεχόμενο εγκατάλειψης του Φροντιστηρίου, καθώς αισθάνονται ηθική δέσμευση. Ελάχιστες περιπτώσεις θα προέτασαν τα επαγγελματικά έναντι των ηθικών - εκπαιδευτικών ζητημάτων.

2.11 Η έννοια των καθηγητών για το ενδεχόμενο μιας αμοιβής για τις υπηρεσίες που προσφέρουν στον εξεταζόμενο θεσμό

2.11.1 Θετικοί οι καθηγητές στο ενδεχόμενο μιας αμοιβής

Η συμμετοχή όπως έχει ήδη αναφερθεί γίνεται εθελούσια και ακόμα κι όταν πραγματοποιείται έκκληση σε κάποιους ανέργους από τον Υπεύθυνο του Κοινωνικού Φροντιστηρίου, ο τελευταίος α priori τονίζει πως δεν υφίσταται χρηματική αμοιβή. Λόγω της πολυετούς συμμετοχής και της ισχύουσας δραματικής στα εργασιακά ζητήματα κατάστασης ορισμένοι από τους συμμετέχοντες εκφράζουν θαρραλέα τη θέληση και την ανάγκη τους για μια χρηματική αμοιβή, της οποίας το ύψος ανέρχεται στα νόμιμα. Οι ακόλουθες μαρτυρίες έρχονται να το επιβεβαιώσουν:

«Θα ήθελα μια αμοιβή εδώ. Θα σου πω... Αμοιβή μπορεί να θεωρήσω ένα δώρο που μπορεί να μου κάνει ένας μαθητής, να μου πει «Κυρία ευχαριστώ γι' αυτό που κάνατε τόσα χρόνια». Κι αυτό για μένα αμοιβή είναι. Τώρα αν μιλάμε για συγκεκριμένα οικονομική προσφορά, δε θα με ενοχλούσε κιόλας. Δε θα με ενοχλούσε.»

«Βεβαίως.»

«Εεε εφόσον δεν είναι από τα παιδιά που δεν έχουνε να δώσουνε και θα ήτανε από το Δήμο ίσως, από κάποιο φορέα, όχι όμως από τους ανθρώπους που έχουν ανάγκη, εεε θα ήθελα αυτά που πληρώνονται όλοι οι καθηγητές.»

«Φυσικά και με απασχολεί, καλοδεχούμενο θα ήτανε.»

«Σίγουρα θα 'ταν, είναι κάτι το ευκαίο αυτό σίγουρα. Θα με βοηθούσε κι εμένα με άλλη άνεση, με λιγότερο άγχος να παρέχω εεε το έργο μου»

«Ναι για να μην κοροϊδευόμαστε, θα μπορούσαμε να πάρουμε μια μικρή, μια μικρή βοήθεια, όχι μισθό, δε ζητάμε δηλαδή ένα μισθό ΙΚΑ, ε και να παίρνουμε μισθό κάθε μήνα της τάξεως των 700€, μια μικρή βοήθεια, να μπορούμε κι εμείς τις βενζίνες μας, οι καθηγητές έρχονται από μακριά, δεν είναι από 'δω γύρω, τις βενζίνες τους τουλάχιστον να μπορούν να βάζουν αυτοί οι άνθρωποι.»

2.11.2 Αρνητικοί ή ουδέτεροι οι καθηγητές στο ενδεχόμενο μιας αμοιβής

Ένας εκ των συμμετεχόντων απορρίπτει αυτήν τη γνώμη και δείχνει πεπεισμένος πως κι οι υπόλοιποι συμμετέχοντες δεν έχουν θέσει ως κίνητρο τις οικονομικές απολαβές:

« Όχι, όχι. Και θέλω να πιστεύω εδώ ότι κι εσείς οι άνεργοι εκπαιδευτικοί μας δεν, δεν, δεν φτάνετε στο σημείο να πείτε ότι ξέρετε μπορεί να γίνει αυτό, όχι μέχρι σήμερα δεν έχει υπάρξει κάτι τέτοιο.»

Τέλος, η τελευταία κατηγορία απαρτίζεται από καθηγητές που δε διεκδίκησαν ποτέ μια αμοιβή, δεν έχουν σκοπό να κινητοποιηθούν για να επιτύχουν μια τέτοια εξέλιξη, αλλά δεν έχουν αντιταχθεί και στην καταβολή της:

«Δε θα 'λεγα ότι ναι ότι με απασχολεί, δεν το θέλω να το πάρω, δε θα το ζητήσω, αν το δώσουνε, δε θα πω όχι, αλλά να το ζητήσω μόνη μου, να απαιτήσω πληρωμή για κάτι, το οποίο έχω έρθει εθελοντικά όχι.»

«Επειδή εγώ ήρθα ως εθελόντρια, δεν το 'χα καθόλου στο μυαλό μου, ε επειδή τα Χριστούγεννα συνέβη φυσικά και ήταν πολύ θετικό και μου άρεσε, δε θα έλεγα όχι δηλαδή...»

«Έχουνε γίνει κατά καιρούς διάφορες τέτοιες συζητήσεις σχετικά με αυτό το θέμα. Δε θεωρώ ότι θα με άφηνε αδιάφορη, αλλά από την άλλη δεν είναι και κάτι το οποίο θα το επεδίωκα και θα το κυνηγούσα εγώ η ίδια.»

2.12 Η ιδεατή αμοιβή για τους εθελοντές εκπαιδευτικούς

Μετά την αποδοχή της ιδέας περί αμοιβής τίθεται ο προβληματισμός για το περιεχόμενο της αμοιβής και της μορφής της. Η αμοιβή δύναται να αποτελείται από ένα τυπικό «Ευχαριστώ» μέχρι χρηματική καταβολή στους εθελοντές καθηγητές. Ορισμένοι εξ αυτών εκφράζουν την τελευταία επιθυμία, την ενίσχυσή τους χρηματικά με ένα ποσό που να αναλογεί στα οριζόμενα από το νόμο. Δεν απουσιάζει και η πρόταση για καταβολή χρημάτων που να αντιστοιχίζουν στα έξοδα που επωμίζεται ένας καθηγητής (έξοδα μετακίνησης, έξοδα αγοράς βοηθημάτων, έξοδα φωτοτυπιών κάποιες φορές) από τη συμμετοχή του σ' αυτό το θεσμό. Οι ακόλουθες μαρτυρίες επιβεβαιώνουν τα λεγόμενα αυτά:

«...ναι κάτι μηνιαίο»

«Αυτό για να είμαι ειλικρινής δεν το έχω σκεφτεί. Φαντάζομαι κάτι αντίστοιχο... Μιλάμε για ποσά... Φαντάζομαι κάτι αντίστοιχο με ένα μέσο φροντιστήριο...»

«Ε να μου πληρώσεις τη βενζίνη μου, αυτό το μήνα να μου δώσεις έτσι ελάχιστο ένα ποσό μικρό και να μου πεις για τη βενζίνη σου που έρχεσαι. Αυτό ή άσε τη βενζίνη, το «Ευχαριστώ»...»

«Ναι. Και πάλι μου φαίνεται λίγο παράξενο γιατί πραγματικά είχα στο μυαλό μου ότι θα έρθω και δε θα πληρώνομαι, τώρα αν συζητούσαμε για αμοιβή, θα φεύγαμε τελείως απ' το Κ.Φ...»

«Κοιτάχτε την ηθική αναγνώριση όλοι θα τη θέλαμε, εντάξει, αλλά... [...] Μια ισότιμη αμοιβή μ' αυτή που παίρνουν στο Δημόσιο συνάδελφοι, γιατί δεν υπολειπόμαστε σε κάτι από τους συνάδελφους που δουλεύουν στο Δημόσιο σχολείο [...]»

«Εεε εφόσον δεν είναι από τα παιδιά που δεν έχουνε να δώσουνε και θα ήτανε από το Δήμο ίσως, από κάποιο φορέα, όχι όμως από τους ανθρώπους που έχουν ανάγκη, εεε θα ήθελα αυτά που πληρώνονται όλοι οι καθηγητές.»

«Ε το ωρομίσθιο της συλλογικής σύμβασης εργασίας, όπως είναι σε όλα τα φροντιστήρια, νομίζω ότι αυτό είναι.»

«Πρέπει να ξέρω σε ποιο πλαίσιο θα υπάρχει αυτή η αμοιβή.... Θα υπάρχει αυτή η αμοιβή σ' ένα πλαίσιο όπου ναι μεν είσαι κανονικά εργαζόμενος, επομένως οφείλεις να λάβεις τον κατώτατο μισθό που προβλέπεται ή σ' ένα πλαίσιο όπου δίνεται μια απλή τυπική συμβολική αμοιβή; Επομένως δεν μπορώ ν' απαντήσω σ' αυτό το ερώτημα τώρα.»

Επικαλούμενοι ορισμένοι την εθελοντική δράση τους και τα εθελοντικά – αγνά κίνητρά τους στέκονται κάθετοι και απόλυτοι με το ενδεχόμενο μιας αμοιβής. Απορρίπτουν μια τέτοια χειρονομία τονίζοντας πως την επιθυμία τους για χρηματική αμοιβή μπορούν να καλύψουν άλλες εργασιακές ευκαιρίες.

«Η ιδεατή; Ε περισσότερο, κάποιος υλικοτεχνικός εξοπλισμός για εμένα, βιβλία δηλαδή, ντάξει τη γραφική ύλη μας, τη γραφική ύλη εννοώ να βγάζουμε φωτοτυπίες μα την παρέχουν, δηλαδή περισσότερο φωτοτυπίες [...]»

«Κάποιες φορές, κάποιες φορές έχουμε συνέλθει όλοι μας και έχουμε συζητήσει. Δεν έχουμε καταλήξει κάπου, γιατί ο καθένας σας αφού ήρθε εθελοντικά, λέει «Μη χάσουμε τον εθελοντισμό μας».

2.13 Η κατάσταση που έχει προσφέρει ικανοποίηση ή χαρά στο συμμετέχοντα

Η επαφή με τα παιδιά φαίνεται να κινητοποιεί και να ευχαριστεί υπέρ το δέον τους εθελοντές καθηγητές. Το γεγονός πως έρχονται σε επαφή με τα υποκείμενα του αντικειμένου τους δείχνει να ευχαριστεί τους εκπαιδευτικούς. Επιπροσθέτως, οι καλές επιδόσεις και η επιτυχία τους σε εκπαιδευτικά ιδρύματα προσφέρει ακόμα μεγαλύτερη ικανοποίηση. Ένα έστω μικρό δείγμα μαθητών επιλέγει να δείξει την ευγνωμοσύνη του και έμπρακτα προσφέροντας στους εκπαιδευτικούς που τους στήριξαν καθ' όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους έστω ένα μικρό συμβολικό δώρο.

«Χαρά μου 'χουνε προσφέρει μαθητές μου όταν μου λένε «Κυρία σας ευχαριστούμε γι' αυτό που κάνετε.»

«Θα έλεγα πρωτίστως η ίδια η επαφή της διδασκαλίας μας με συγκεκριμένους μαθητές.»

«Ναι. Η απόδοση των μαθητών μου, ειδικά το 2014 εεε έκανα Φυσική Α' Λυκείου [...]»

«Ε το περιστατικό με το δώρο από το μαθητή. Εννιά μήνες πορευτήκαμε παρέα, κάναμε το μάθημά μας, περάσαμε δύσκολα, φωνάζαμε, γκρινιάζαμε, γελάσαμε, στο τέλος ήρθε με το δωράκι του, όταν κλείναμε ...»

«Σίγουρα [...] όταν βλέπω ότι κάποια κενά που είχαν, έχουνε καλυφθεί, ότι υπάρχει έτσι [...] ναι μία βελτίωση, σίγουρα αυτό είναι κάτι θετικό. Επίσης η αμοιβή τα Χριστούγεννα που σου είπα ήταν επίσης κάτι πολύ θετικό και απρόσμενο, εε αυτά... τα καθημερινά...»

«Εεε σίγουρα μου προσφέρει ικανοποίηση όταν βλέπω τα παιδιά να έχουν μαθησιακά αποτελέσματα, [...] Θυμάμαι μια κοπέλα που μου 'χε φτιάξει, μου τα 'χε κάνει δώρο τα Χριστούγεννα, αλλά γενικά κι η συνύπαρξη με τους συναδέλφους είναι κάτι το χαροποιοό, διότι...»

«Ναι μου πρόσφερε ότι περάσαν οι μαθητές μου, ήτανε, στις σχολές που θέλαν...»

«Ναι βεβαίως. Εεε το γεγονός ότι μετά τις Πανελλήνιες έρχονται και με βρίσκουν μαθητές μου παλιοί στο δρόμο και μου λένε «Κυρία περάσαμε, είμαστε σ' αυτή τη σχολή, είμαστε ευχαριστημένοι, ευχαριστούμε που συμμετείχατε...»

Οι θιασώτες του άυλου και ανιδιοτελούς εθελοντισμού εστιάζουν σε άλλες πηγές ευχαρίστησης, σε μια ηθική ευχαρίστηση που εκπορεύεται από ένα πνεύμα συνεργασίας και ένταξης σε μια «κοινωνία», στην ομάδα των εθελοντών αυτού του φορέα.

«Ναι. Φέτος όταν κάναμε την τελετή κοπής της βασιλόπιτάς μας για πρώτη φορά τιμήσαμε τους επιτυχόντες με τις Πανελλαδικές εξετάσεις στα Πανεπιστήμια και στα Τ.Ε.Ι. [...] πέρα απ' αυτούς ήταν και ένας καθηγητής Κορίνθιος, ο κος Δουλάβερρας

Αριστείδης, Καθηγητής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και με συγκίνηση μεγάλη αναφέρθηκε στο, στους επιτυγχόντες φοιτητές με ένα πολύ σημαντικό παραινετικό λόγο...»

«Ικανοποίηση και χαρά μου 'χει προσφέρει κατ' αρχάς το γεγονός ότι αισθάνομαι μέλος μία ομάδας και ότι υπάρχει με κάποια άτομα καλή επικοινωνία[...] Ε ικανοποίηση επίσης υπάρχει από την πλευρά των μαθητών μου.»

2.14 Η κατάσταση που έχει προσφέρει δυσαρέσκεια ή ματαιώση στο συμμετέχοντα

2.14.1 Δυσαρέσκεια από τη στάση μαθητών, γονιών και τοπικής ηγεσίας

Πηγή δυσαρέσκειας και ματαιώσης για πολλούς συνεντευξιαζόμενους που φέρουν την ειδικότητα του καθηγητή έχουν αποτελέσει οι ίδιοι οι μαθητές οι οποίοι πολλάκις αδιαφορούν για το έργο των καθηγητών τους. Οι τελευταίοι άνευ αμοιβής διαθέτουν το χρόνο και τις γνώσεις τους, αγαθά όμως που δεν αναγνωρίζονται. Αντιθέτως, αντιμετωπίζονται υποτιμητικά, καθυστερώντας στα μαθήματα ή «επιλέγοντας» καθηγητή παρουσιάζοντας με έκδηλο τρόπο συμπάθειες και αντιπάθειες.

Οι γονείς ακόμη παρά το ώριμο της ηλικίας τους και όντες γνώστες των υπαρχουσών δυσκολιών σκιαγραφούνται ως φιγούρες που δεν αντιλαμβάνονται το έργο που παρέχεται. Ένα ακόμα παράπονο το οποίο δηλώνεται εστιάζει στην αδιαφορία των τελευταίων να ενημερωθούν για τις επιδόσεις και την πορεία των παιδιών τους στο εν λόγω φροντιστήριο. Δυσαρέσκεια επίσης εκδηλώνεται και για την ανυπαρξία – αδιαφορία της τοπικής ηγεσίας που δεν έχει προθυμοποιηθεί να γνωρίσει τη δομή του φροντιστηρίου και τα άτομα που το έχουν δημιουργήσει.

«Με έχει δυσαρεστήσει λίγο το γεγονός ότι κάποιοι αρμόδιοι εντός εισαγωγικών καπηλεύονται το θεσμό για τη δική τους προβολή.»

«Δυσαρέσκεια έχω και από μαθητές και από την ηγεσία όπως σου είπα. Με ενοχλεί που η ηγεσία δεν έχει έρθει ποτέ να μας γνωρίσει από κοντά, αυτό με ενοχλεί αφάνταστα. Δυσαρέσκεια έχω κι από τους μαθητές και από τους γονείς που δεν έχουν έρθει ποτέ να ρωτήσουν πώς πάνε τα παιδιά τους, ειδικά απ' τους μαθητές που είναι λίγο αδιάφοροι, μέσα στο μάθημα.»

«Δυσαρέσκεια αντίστοιχα άμα βλέπω ότι τα παιδιά αδιαφορούν ή δεν το παίρνουν τόσο σοβαρά και καθυστερούν στο μάθημα...»

«Υπάρχουν και κάποιοι μαθητές ή γονείς οι οποίοι δεν κατάλαβαν τι προσφέρουμε εδώ και ίσως είναι αποτέλεσμα ότι τα τελευταία χρόνια έχουν απαξιωθεί τα πάντα στη χώρα μας και δε θέλουν κι οι γονείς οι ίδιοι να καταλάβουν το τι γίνεται εδώ...»

«Δυσαρέσκεια... από την πλευρά των μαθητών, όταν βλέπω ότι δεν εκτιμούν το έργο των καθηγητών, επειδή πρόκειται για εθελοντική προσφορά που δεν πληρώνουνε...»

2.14.2 Δυσαρέσκεια από τη στάση συναδέλφων – καθηγητών

Το Κοινωνικό Φροντιστήριο αποτελεί μια μορφή κοινωνίας, πρόκειται για τη μικρογραφία της κοινωνίας. Σε κάθε μορφή κοινωνίας εκτός από τις σχέσεις αγωγής σύμπνοιας, είναι εφικτό και αναμενόμενο να έχουν αναπτυχθεί και ρήξεις ή αν όχι ρήξεις, τουλάχιστον έστω ήπιες αντιπαραθέσεις. Εν προκειμένω, ο λόγος γίνεται για τις σχέσεις και τις αντιπαλότητες που έχουν αναπτυχθεί μεταξύ συναδέλφων, μεταξύ δηλαδή των καθηγητών του Φροντιστηρίου. Τέτοιας υφής σχέσεις περιγράφονται παρακάτω:

«Δε μου αρέσει που υπάρχουν πολύ παρωχημένες αντιλήψεις ακόμη και τώρα στα μυαλά των νέων, δηλαδή δε γίνεται νέοι συνάδελφοι να διδάσκουν με τον ίδιο παρωχημένο τρόπο τα μαθήματα, όπως τα διδάσκαν οι καθηγητές μας το 2004...»

«Φέτος, φέτος, φέτος... Είδα λοιπόν μία άρνηση συνεργασίας [...] Με καθηγητές, με μαθητές... Καθηγητές καβατζώνουν μαθήματα, να μιλήσω μ' αυτούς τους όρους. Εγώ θα κάνω αυτά τα μαθήματα. Τώρα σας αρέσει, δε σας αρέσει εγώ αυτά θα κάνω τα μαθήματα. Δεν αγοράζουμε τα μαθήματα [...] Με τους μαθητές βλέπω επιλογή στους καθηγητές, δηλαδή ποιος θα κάνει το μάθημα αυτό; «Θα το κάνει αυτός», ωωω ας πάμε στον άλλο [...] Είχα σκεφτεί να σταματήσω κάποια στιγμή, να πω ότι στοπ...»

2.14.3 Δυσαρέσκεια από τις απόπειρες Σύλλογου ή Κοιν.Σ.Επ

Κατά την πραγματοποίηση των συνεντεύξεων ουχ ολίγες φορές, οι καθηγητές αναφέρθηκαν στις προσπάθειές τους να δημιουργήσουν ένα Σύλλογο ή μια Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση που διάνοιγε τους ορίζοντες για επαγγελματική αποκατάστασή τους. Τα διαβήματα αυτά όμως του συνέρχεσθαι δεν είχαν ούτε την επιθυμητή εξέλιξη, ούτε το κλίμα ευφορίας που θα συνέβαλε σε αυτήν.

«Την τελευταία φορά που κάναμε συνέλευση και ήταν παρών ο ιθύνων ας πούμε του Συλλόγου που πάει να δημιουργηθεί, εεε εγώ αισθάνθηκα ότι δε μιλούσαμε ακριβώς την ίδια γλώσσα, ότι ήταν κάποιοι άνθρωποι που πάνε να μας υποκαταστήσουν [...] Χωρίς να γνωρίζουν ακριβώς ακριβώς τι κάνουμε, τι περνάμε στη ζωή μας ο καθένας...»

«Είναι αυτά που είπα πριν, ήταν όλα με την ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ.. Εκεί έγινε μια ματαίωση γιατί φάνηκε και σαν, σαν να μην ο Δήμος κι αυτοί που ανακατεύτηκαν είναι σαν να μην – πώς να το πω- σαν να ματαίωσαν τη δουλειά μας...»

«Η ματαίωση κάποιων προσπαθειών που είχαμε κάνει για κάποια χρόνια πριν, κάποια χρόνια πριν για τη δυνατότητα εύρεσης αμοιβής [...] Το αποτέλεσμα ήταν αρνητικό. Δεν καταφέραμε κάτι. Ήταν η προσπάθεια μιας δημιουργίας Κοιν.Σ.Επ.»

2.15 Οι ωφέλειες από τη δράση αυτή

2.15.1 Συνειδητοποίηση της ωφέλειας από τη συμμετοχή σ' αυτή τη φροντιστηριακή δομή

Σε απόλυτο σχεδόν βαθμό οι συμμετέχοντες στην έρευνα συνυπέγραψαν στη χρησιμότητα του Κοινωνικού Φροντιστηρίου και στην αίσθηση ωφέλειας την οποία έχουν αποκομίσει από τη συμμετοχή τους σ' αυτό. Οι τομείς στους οποίους αισθάνονται αυτήν την ωφέλεια είναι οι ακόλουθοι: επαγγελματική εμπειρία, διδακτική εμπειρία, ένταξη σε τάξη με μεγάλο αριθμό μαθητών, επαφή με τα παιδιά, ανταλλαγή συναισθημάτων μ' αυτά, σύνδεση με τα κοινωνικά προβλήματα και ευαισθητοποίηση μ' αυτά και τέλος ηθική ικανοποίηση. Οι μαρτυρίες που παρατίθενται επιβεβαιώνουν τα προλεχθέντα:

«Γενικότερα ναι. [...] Συναισθήματα, εμπειρία, έχω κάνει φιλίες εδώ μέσα, έχουμε γίνει μία ομάδα κάποια άτομα, μου έχει προσφέρει πάρα πολλά.»

«Σαφέστατα. [...] Με βάση την εκπλήρωση κάποιων από τους στόχους που έχω θέσει, δηλαδή διδακτική εμπειρία, απόλαυση της ίδιας της διδασκαλίας και της σχέσης με τους μαθητές και πιθανές κοινωνικές επαφές για κάποια πιθανά επαγγελματικά σχέδια.»

«Ε προφανώς και ναι. Γι' αυτό συνεχίζω και είμαι ακόμα εδώ, αν δεν κέρδιζα, δεν πρόκειται να έμενα. Σου ζαναλέω, η εμπειρία, είναι πολύ διαφορετικό...»

«Ε ωφελημένος ναι, [...] μπήκα σε τάξη, άρα είδα τη λογική της τάξης, έμαθα να ξεχωρίζω πλέον τους μαθητές, έτσι; [...] Το καθαρό πρόσωπο...»

«Ναι φυσικά και μ' έχει ωφελήσει. Ε αρχικά στο ότι, στο θέμα της εμπειρίας, ήδη βλέπω κάποια πράγματα, τα οποία δε θα είχα δει διαφορετικά αν δεν ερχόμουν εδώ, στο θέμα της ύλης, στο θέμα της διδασκαλίας και της διδασκαλίας κιόλας σε τμήμα, γιατί άλλο να κάνεις σ' ένα παιδάκι, κι άλλο να κάνεις σε 5, 6, 7, 10.»

«Ναι μ' έχει ωφελήσει εντάξει, ασκώ τη δουλειά μου, αυξάνω την εμπειρία μου στην τάξη [...] Έρχομαι σε επαφή με τα κοινωνικά προβλήματα, εεε το διδακτικό, ε το κοινωνικό...»

«Ναι, ναι, ναι, εγώ αισθάνομαι ωφελημένη ναι. [...] Ε στο γεγονός ότι έχω την ευκαιρία να δουλέψω πάνω στο μάθημά μου, να αποκτήσω περισσότερη εμπειρία, να οργανώσω, να διορθώσω λάθη ε που μπορεί να κάνω στη διδασκαλία [...] συν την ικανοποίηση που παίρνω απ' την επαφή με τα παιδιά και την αλληλεπίδραση με τους μαθητές...»

«Ηθικά. [...] Ηθικά. Και εγώ και οι άλλοι συνάδελφοι κι εσείς αυτό πιστεύω ότι γίνεται»

«Αισθάνομαι πολύ ωφελημένη, ε προσδοκίες που είχα εκπληρώνονται, όπως είπα και πριν έχω αποκτήσει εμπειρία, έχω αποκτήσει την εμπειρία της τάξης...»

2.15.2 Απόρριψη της ωφέλειας από τη συμμετοχή στο Κοινωνικό Φροντιστήριο

Αν και κατά πλειοψηφία αναγνωρίζεται ως θετική η συμμετοχή σ' αυτό το θεσμό, ωστόσο εντοπίζεται ένας τομέας που δύναται να χαρακτηριστεί ανασταλτικός του λειτουργικού συστήματος της εκπαίδευσης. Πιο συγκεκριμένα, η ύπαρξη του Κοινωνικού Φροντιστηρίου και η συμμετοχή σ' αυτό μαθητών που δε χρήζουν αυτής της οικονομικής βοήθειας πλήττει την ομάδα των καθηγητών ως προς την πιθανότητα πρόσληψής τους τόσο στον ιδιωτικό, όσο και στο δημόσιο φορέα. Μην τηρώντας αυστηρούς ελέγχους ως προς το οικονομικό υπόβαθρο των μαθητών, βάλλεται η δυνατότητα επαγγελματικής αποκατάστασης των ανέργων εθελοντών.

«Ναι. Ωφελημένη είμαι καθαρά στο κομμάτι με τους μαθητές που μπορεί να μου πουν ένα ευχαριστώ, απ' την άλλη όμως θεωρώ ότι δεν είμαι καθόλου ωφελημένη γιατί δεν, οι μαθητές που είναι στο Κ.Φ., δεν είναι όλοι μαθητές με τρομερές ανάγκες.»

2.16 Η επιρροή της έννοιας για την απόδοση των μαθητών λόγω της ανυπαρξίας χρηματικής αμοιβής

Όλοι οι συνεντευξιαζόμενοι καταφρονούν την πεποίθηση για περιορισμένη προσφορά και αδιαφορία λόγω της απουσίας μιας ηγετικής μορφής ή του ενδεχομένου απόλυσης. Ισχυρίζονται με πάθος πως οι επιδόσεις και το ενδιαφέρον τους είναι πανομοιότυπο με αυτό που θα επεδείκνυαν σε μια εργασία επί πληρωμή, σε ένα ιδιαίτερο μάθημα παραδείγματος χάριν.

«Καθόλου. Το ίδιο που θα έκανα αν υπήρχε αμοιβή, το ίδιο κάνω και τώρα και ακόμα περισσότερα. Φαντάσου ότι εγώ κάθομαι και διαβάζω τέσσερις ώρες κάθε μέρα για να τους κάνω μάθημα...»

«Σε καμία απολύτως περίπτωση.»

«Μου 'χουνε, μάθημα που κάνω οι μαθητές μου δυσανασχετούσαν για τον καθηγητή που τους έκανε μάθημα γιατί δεν τους έκανε μάθημα [...] Μου λέει, μας λέει, μου λέγαν τα παιδιά, μπαίνει μες στο τμήμα, μερικές φορές έρχεται, μερικές δεν έρχεται, δηλαδή έχω δει από συνάδελφο να κάνει κάτι τέτοιο και τα παιδιά να δυσανασχετήσουν με την όλη συμπεριφορά, να σταματήσουν το μάθημα, να μην τους αρέσει.»

«Έχω μιλήσει και μ' άλλους καθηγητές, τους νοιάζει τ' όνομα, υπάρχουν καθηγητές που τους νοιάζει τ' όνομα, θέλουν να φτιάξουν καλό όνομα [...] Και υπάρχουνε καθηγητές άλλοι που δεν τους ενδιαφέρει καθόλου, αφού δεν πληρώνονται, ε θα χολοσκάσουν κιόλας. Ό,τι γράψετε, γράψετε. [...] Ε λόγο έχω να δώσω στον εαυτό μου.»

«Όχι. Δεν ξέρω αν αυτό είναι τ' ότι είμαι νέα στο χώρο [...] Ότι έχω την όρεξη ή ότι συν το ότι ήρθα εδώ και ήξερα ότι δε θα πληρωθώ [...] Όταν κάνεις μάθημα σε κάποιο

παιδί, νομίζω ότι το παίρνεις και λίγο προσωπικά και θες να πάει καλά, δεν μπορείς να δείξεις αδιαφορία...»

«Όχι, προσπαθούμε να είμαστε επαγγελματίες, δηλαδή αυτό δε μειώνει την έγνοια για την απόδοση των μαθητών. Ίσα ίσα που ανησυχούμε και περισσότερο τώρα που ξέρουμε ότι αυτά τα παιδιά δυσκολεύονται και περισσότερο.»

«Όχι καθόλου, καθόλου. Αυτό είναι όταν είσαι με το μαθητή, είσαι εσύ κι ο μαθητής, δεν έχει να κάνει κανένας άλλος σ' αυτό.»

«Όχι καθόλου. [...] Δεν αλλάζω τον τρόπο διδασκαλίας μου. Άπαξ κι ο μαθητής ανταποκρίνεται, η αλλαγή της διδασκαλίας γίνεται με αλλαγή της στάσης του μαθητή. Όταν ο μαθητής ανταποκρίνεται, ό,τι και να είναι αυτός, γίνεται το μάθημα όπως πρέπει να γίνεται.»

«Όχι, όχι δε νομίζω. [...] Θέλω να πιστεύω και το έχουμε αποδείξει αυτό και με τις, με τα αποτελέσματα που έχουμε κάθε χρόνο στις Πανελλαδικές εξετάσεις».

«Όχι δεν την επηρεάζει. Όπως θα έκανα μάθημα σε ένα ιδιαίτερο και τις ίδιες σημειώσεις που δίνω σ' ένα ιδιαίτερο, ακριβώς τις ίδιες δίνω και στο Κ.Φ.»

2.17 Η γνώμη των εθελοντών για μια απόπειρα αξιολόγησης της δράσης αυτής όσον αφορά την επίδοση των μαθητών

2.17.1 Θετική στάση ως προς την αξιολόγηση

Αξιολόγηση μαθητών και καθηγητών αποτελεί πρόσφορο έδαφος για συζήτηση και δραστηριοποίηση. Οι καθηγητές που συμμετείχαν στην έρευνα επιθυμούν μια τέτοια κίνηση η οποία αν προβληθεί δεόντως, ενδεχομένως θα αναδειχθούν οι ικανότητες, τα προσόντα και ο δυναμισμός των ανέργων καθηγητών.

«Φυσικά. [...] Εεε αξιολόγηση των μαθητών . Τώρα δεν ξέρω από ποιο φορέα θα μπορούσε να γίνει αυτό, εεε αλλά θα ήθελα να γίνει μια αξιολόγηση των μαθητών...»

«Αξιολόγησης των μαθητών; Ναι, δε θα 'ταν άσχημη ιδέα. Η αξιολόγηση κάνει καλό και σ' εμάς και στους υπόλοιπους... Την αξιολόγηση τη φοβούνται οι περισσότεροι, να μην πω όλοι, να μην το γενικεύσω»

«Όχι. Δύσκολο. Θα 'πρεπε να γίνει η αξιολόγηση εεε για να γίνει η αξιολόγηση, θα 'πρεπε να γίνουν διαγωνίσματα, τα οποία θα πηγαίνουν στη Β'/βάθμια, θα πρέπει να ενταχθούμε κι εμείς στη Β'/βάθμια Εκπαίδευση. [...]Κι όχι μόνο των μαθητών αξιολόγηση και των καθηγητών αξιολόγηση. Εεε για να δω εγώ λοιπόν τώρα να μη μείνουμε μόνο στους μαθητές και στους καθηγητές, να 'χαν επιπτώσεις κι αυτοί οι άνθρωποι [...]γιατί υπάρχουνε τόσοι πολλοί που περιμένουνε κι αυτό το εθελοντικό, αυτό εδώ το τζαμπαλέ που λέμε μέσα σε εισαγωγικά, για κάποιους είναι, για κάποιους είναι ευκαιρία.»

«Ναι... Νομίζω ότι κι οι ίδιοι οι μαθητές αν γινόταν αξιολόγηση, κάπως θα προσπαθούσαν λίγο περισσότερο ...»

«Εεε νταξει ναι, αν ήταν διαφανή τα κριτήρια...»

«Ναι εγώ είμαι θετική. Πάντα η αξιολόγηση μόνο θετικά μπορεί να λειτουργήσει στην ανατροφοδότηση του έργου μας, προσπαθώ κι εγώ να το κάνω μεμονωμένα για τους μαθητές μου, αλλά σίγουρα μία συλλογική δράση ποτέ δεν είναι αρνητική.»

«Βεβαίως, βεβαίως να γίνει μια αξιολόγηση. Δεν έχω κανένα πρόβλημα, υπάρχει, ήδη έχουμε κάνει μία τέτοια κίνηση, να γίνει μια αξιολόγηση και για τους μαθητές μας ή αν θέλετε ακόμα μια αξιολόγηση για τους ίδιους εμάς τους καθηγητές, να γίνει μια αξιολόγηση. Είναι κάτι πολύ σημαντικό.»

«Η έννοια της αξιολόγησης είναι χλιοσυζητημένη... και παρεξηγημένη πολλές φορές... Εεε θα μου άρεσε να γίνει μια αξιολόγηση, αλλά με προϋπόθεση να ξέρουμε ποιοι είναι οι φορείς που θα κάνουν αυτήν την αξιολόγηση, ποια θα είναι τα κριτήρια με τα οποία θα γίνεται η αξιολόγηση και για ποιους σκοπούς γίνεται αυτή η αξιολόγηση.»

2.17.2 Αρνητική στάση ως προς την αξιολόγηση

Το 20% των συμμετεχόντων στην έρευνα δε διάκειται ευνοϊκά στην υλοποίηση μιας συστηματικής αξιολογικής κίνησης. Κρίνουν πως το υπάρχον σχολικό σύστημα και στον τομέα της αποτίμησης είναι αντιπροσωπευτικό των ικανοτήτων και του επιπέδου των μαθητών. Εστιάζοντας τώρα στο οικονομικό γίνεσθαι των μαθητών που απευθύνονται σ' αυτή τη δομή, λαμβάνοντας υπ' όψιν πως το τελευταίο δεν πληροί τις απαιτούμενες προδιαγραφές και αδυνατεί να προετοιμάσει τους μαθητές, τίθεται το εξής ρητορικό ερώτημα: Βάσει του προσωπικού οικονομικού συγκείμενού τους, σε ποιο άλλο φροντιστήριο θα μπορούσαν να απευθυνθούν; Εν τοιαύτη περιπτώσει επιβεβαιώνεται το ανούσιο του αξιολογικού εγχειρήματος.

«Η τελική αξιολόγηση γίνεται από το σχολικό σύστημα ούτως ή άλλως, οπότε...»

«Όχι νομίζω ότι δεν έχει να κάνει αυτό, γιατί είναι παιδιά που δεν έχουν να πληρώσουν κι έχουν ανάγκη. Τι νόημα έχει αν θα γίνει κάποια αξιολόγηση, δηλαδή και τι άλλο θα 'κάναν αυτά τα παιδιά; [...]Γίνονται γνωστές οι επιδόσεις των μαθητών, φροντίζει ο Δήμος. Κάθε τέλος της χρονιάς, μάλλον όταν βγαίνουν οι – πώς το λένε; Τα αποτελέσματα, οι βάσεις φροντίζει ο Δήμος να πει τι επιτυχίες είχε το Κ.Φ. γιατί του κάνει και καλό αυτό στην εικόνα του.»

Η ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΩΝ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΣΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

3.1 Η επιρροή αυτής της εθελοντικής κίνησης από την πολιτική ηγεσία

Η πολιτική ηγεσία ή η αντιπολίτευση σε ένα γενικότερο πλαίσιο στέκονται αρωγοί στις εθελοντικές δράσεις, είτε γιατί αναγνωρίζουν την αδυναμία του κράτους να αντεπεξέλθει στα αυτονόητα, είτε για λόγους προβολής και εδραίωσης της εν λόγω ηγεσίας. Οι επιρροές της στο συγκεκριμένο θεσμό δεν αποτελούν κοινό τόπο για όλους τους συμμετέχοντες. Οι γνώμες δίστανται:

«Είναι μια μέση κατάσταση βασικά. Θεωρώ ότι κάποια πράγματα, σε κάποια πράγματα μας βοηθάει, σε κάποια πράγματα όχι, δεν έχουμε την άμεση στήριξη της πολιτικής ηγεσίας.»

«Θεωρώ πως η εκάστοτε πολιτική ηγεσία είναι λογικό να αγκαλιάζει τέτοιου είδους δραστηριότητες και για τον προφανή λόγο τον κοινωνικό, αλλά και για το ότι θα μπορούσε να καρπωθεί απ' αυτό, απ' αυτή τη δραστηριότητα.»

«Προφανώς. Είναι η εκάστοτε, εκάστοτε πολιτική εξουσία, βεβαίως στην Κόρινθο ο δήμαρχος είναι ίδιος εδώ και πάρα πολλά χρόνια, από τότε ξεκινήσαμε εδώ το Κ.Φ., βοηθάει το Δήμαρχο, βοηθάει την τοπική αρχή ουσιαστικά κι οποιαδήποτε τοπική αρχή και αν συνεχίσει να αναδειχθεί, προφανώς και θα τη στηρίζει σαν δομή, γιατί είναι κάτι...»

«Εεε επηρεάζεται... Ναι επηρεάζεται γιατί η πολιτική ηγεσία δίνει ας πούμε το χώρο [...] Ααα γενικά, γενικά όχι.»

«Εεε θεωρώ πως επηρεάζεται από την πολιτική ηγεσία υπό την έννοια του ότι οι δυσκολίες που υπάρχουν και δεν επιλύονται από την πολιτική ηγεσία μας ωθούν στην ανάπτυξη τέτοιου είδους δράσεων. [...] Πιστεύω ότι χαίρεται διότι κάθε πολιτική ηγεσία θέλει να δώσει ε στην κοινωνία την εντύπωση ότι ενδιαφερόμαστε για το συνάνθρωπο. Επομένως όταν στο πλαίσιο μίας κυβέρνησης αναπτύσσονται τέτοιες δράσεις, ίσως το θεωρεί κι επιτυχία της.»

Η γνώμη των υπόλοιπων καθηγητών βρίσκεται στην αντίπερα όχθη χαρακτηρίζοντας από ανεπαίσθητη έως ανύπαρκτη την παρουσία και επιρροή της πολιτικής ηγεσίας στη συγκεκριμένη εθελοντική κίνηση. Να σημειωθεί πως αρκετές φορές οι συνεντευξιζόμενοι τείνουν να ταυτίσουν την πολιτική ηγεσία με την τοπική ηγεσία.

«Είναι απλά στο όριο. Αισθάνομαι ότι το Κ.Φ. του Δήμου Κορινθίων είναι κάτω από τη σκέπη του Δήμου Κοιν..., του Δήμου Κορινθίων. Μπορεί να είναι Κοινωνικά Φροντιστήρια της Ιεράς Μητροπόλεως της Κορίνθου, να ήταν κάτω απ' τη Μητρόπολη, δεν τα ξέρω, τώρα έτυχε και είναι κάτω από τη σκέπη του Δήμου Κορινθίων.»

«Δεν έχω δει, δεν έχω ασχοληθεί ιδιαίτερα, νομίζω πως όχι, δηλαδή αν συμβαίνει, θα 'ναι σε πολύ μικρό βαθμό. Ε δε νομίζω, όχι, εδώ συγκεκριμένα τουλάχιστον.»

«Εεε όχι άμεσα θα έλεγα, ότι ντάξει υπάρχει μια πρωτοβουλία σίγουρα ντάξει ο Δήμος έχει βοηθήσει με κάποιο τρόπο, ή δεν έχει βοηθήσει με άλλους τρόπους που ενδεχομένως θα μπορούσε και θα ήταν καλύτερα για εμάς, ε νομίζω το περισσότερο βάρος δίνεται από την προσφορά των καθηγητών.»

«Δε θα έλεγα δηλαδή ούτε ότι πρωτοστατεί, ούτε κινητοποιεί, ούτε προσπαθεί σε κάτι. Να την επηρεάζει θα 'λεγα όχι, απλά παρέχει μετά από απαίτηση, αίτηση μάλλον των υπεύθυνων κάποια, κάποια βοήθεια υλικοτεχνική...»

«Όχι.»

3.2 Η προαγωγή και υποστήριξη ή μη αυτών των εθελοντικών δράσεων λόγω της σύγχρονης δύσκολης εποχής

Με απόλυτη ομοφωνία οι εθελοντές διδάσκοντες δήλωσαν τη θετική στάση της τοπικής ηγεσίας απέναντι σε όποιας μορφής κι εκδήλωσης εθελοντική κινητοποίηση και δράση. Αναφέρονται κι άλλες εθελοντικές κινήσεις οργανωμένες που έχουν αναπτυχθεί στην κορινθιακή κοινωνία και χαίρουν της εύνοιας και προσφοράς της δημοτικής αρχής. Ωστόσο, ένας εκ των συμμετεχόντων καταγγέλλει την έλλειψη προβολής του Κοινωνικού Φροντιστηρίου στο βαθμό που του αξίζει.

«Ναι, ναι. [...] Ε προφανώς θέλει να βοηθήσει κι αυτή με τη σειρά της παιδιά άπορα και ίσως και για να πάρει ψήφους; [...] Πολύ πιθανόν.»

«Προφανώς θα είναι καλό για μία τοπική αρχή να είναι γνωστό ότι μια τέτοια δράση ξεκίνησε επί των ημερών της»

«Μμμ ναι... Και στο Κοινωνικό Παντοπωλείο στην Κόρινθο, εεε απ' ό,τι γνωρίζω και το Κοινωνικό Ιατρείο και γενικότερα άλλους εθελοντικούς συλλόγους που 'χω παρατηρήσει, εθελοντές πυροσβέστες, βλέπεις και γίνονται διάφορα event και τους τιμάνε, τους διακρίνουν γιατί είναι εθελοντές, κάνουνε κάτι χωρίς να αμείβονται, βοηθάνε την κοινωνία γιατί καλώς ή κακώς οι θέσεις είναι περιορισμένες εργασίας, δεν μπορούν να εργάζονται όλοι...»

«Απ' ό,τι φαίνεται... Τώρα σίγουρα παίζει μικρό ρόλο, αλλά βοηθάει, δηλαδή νομίζω και η έναρξη του φροντιστηρίου αυτού νομίζω ήταν...»

«Θα έλεγα ότι υποστηρίζει στοιχειωδώς και το στοιχειωδώς είναι απαραίτητο, αλλά δεν είναι αυτό που χρειαζόμαστε...»

«Εεε στη συγκεκριμένη περίπτωση δίνει το χώρο [...] Εεε από 'κει και πέρα δεν είναι ότι ήταν δικιά της ιδέα να το ξεκινήσει, εεε η ιδέα ήταν του κυρίου Βλάση και απλώς δίνει το χώρο. Τώρα... Ε από την απήχηση των μαθητών πιστεύω, εεε γιατί συνέχεια το

προβάλλει, εεε στις προεκλογικές συνεντεύξεις, οπότε πιστεύω ότι έχει να κάνει και με τους ψήφους.»

«Ναι τις προάγει. [...] Άρα για να δημιουργηθούν, σημαίνει ότι προάγει αυτές τις δράσεις, αλλά για να δημιουργηθούν αυτές οι δράσεις, πάντα πρέπει να βρεθούν κάποιοι άνθρωποι και θέλω να πιστεύω ότι βρίσκονται τέτοιοι άνθρωποι...»

«Θεωρώ πως το κάνει σε μεγάλο βαθμό. Κατ' αρχάς μας έχει παραχωρήσει ένα δημόσιο σχολείο για να κάνουμε τα μαθήματά μας...»

«Η τοπική ηγεσία, όπου αυτή κρίνει σκόπιμο, την προάγει, δεν, τώρα σαν εθελοντικό εδώ φροντιστήριο το 'χει προάγει, όσο πρέπει.»

3.3 Η ενθάρρυνση και υποστήριξη ή μη αυτής της εθελοντικής δράσης από την τοπική ηγεσία σε ηθικό και υλικό επίπεδο

3.3.1 Υποστήριξη σε υλικό επίπεδο και ηθικό

Το Κοινωνικό Φροντιστήριο Κορίνθου εδράζεται στο 1^ο Δημοτικό σχολείο κατά παραχώρηση του Δήμου Κορινθίων. Έχει παρασχεθεί σ' αυτήν την οργάνωση ο χώρος προκειμένου να δράσει. Ακόμη μέσω του Δήμου και του Κέντρου Κοινωνικής Πολιτικής που βρίσκεται υπό την αιγίδα του εξασφαλίζεται η γραφική ύλη την οποία χρειάζονται οι καθηγητές προκειμένου να ενισχύσουν την εκπαιδευτική διαδικασία. Τα προαναφερθέντα αφορούν την υλική μορφή της υποστήριξης από την τοπική ηγεσία. Το δεύτερο κομμάτι δράσης εστιάζει στην ηθική υποστήριξη η οποία παρέχεται στους εθελοντές. Αυτό το σκέλος περιγράφει τις επαφές, την ενίσχυση κι ενθάρρυνση των εκπαιδευτικών από τους τοπικούς φορείς. Οι ακόλουθες μαρτυρίες περιγράφουν πάσης φύσεως ενίσχυση:

«Ναι η ηθική υποστήριξη είναι ότι έχει αναγνωριστεί το έργο που έχουμε επιτελέσει μέχρι σήμερα [...] γύρω στα 200 παιδιά κάθε χρόνο και βοηθούνται [...] Δεύτερον, ως προς την υλικοτεχνική υποδομή, μας βοηθάει το Κέντρο Κοινωνικής Πολιτικής εεε με ό,τι χρειαζόμαστε ως προς το φωτοτυπικό μας, το χαρτί που χρειάζεται, τα διάφορα, διάφορη γραφική ύλη.»

«Αναφορικά σε ηθικό επίπεδο δε νομίζω ότι χρειάζεται στήριξη και μόνο που παρέχουνε το σχολείο δωρεάν και υπάρχει και θέρμανση το χειμώνα και υλικοτεχνική υποδομή, μέσω και του Κέντρου Κοινωνικής Πολιτικής σε χαρτιά, γραφική ύλη, νομίζω ότι αρκεί, δε χρειάζεται κάτι περισσότερο. [...] Αυτά θέλουν χρήματα. [...] Ε όπως ανέφερα πριν μέσω του υλικοτεχνικού εξοπλισμού, είναι διάφορα event, τα οποία τα διοργανώνουμε εδώ πέρα, π.χ. η κοπή της πίτας που έγινε τις προάλλες, παραχωρήθηκε το μικρό θέατρο του Δημαρχείου, έγινε μια εκδήλωση εκεί, ήταν τα παιδιά, την οργάνωσε το Κ.Φ ...»

3.3.2 Υποστήριξη μεμονωμένη

Το 1/3 του δείγματος παρατηρεί πως η «κάλυψη» της τοπικής ηγεσίας απευθύνεται μόνο στο πρακτικό κομμάτι, στην παροχή δηλαδή του υλικού εκείνου (κτιριακή δομή, φωτοτυπικό, γραφική ύλη) που διευκολύνει τη δράση των καθηγητών εξασφαλίζοντάς τους ό,τι αφορά το εκπαιδευτικό υλικό.

«Στο υλικό, δηλαδή χαρτί, τόνερ, μολύβια, δηλαδή ό,τι χρειαστούμε πετρέλαιο για το χιμώνα ε σε αυτά ναι, θα μας στηρίζει σ' αυτό το κομμάτι. [...] Σε στηρίζει ο Δήμος και είναι πάνω σου και δίπλα σου, δεν έχει έρθει ποτέ να δει τι κάνεις, ποτέ. [...] Εμένα για παράδειγμα το παράπονό μου είναι ότι η πολιτική ηγεσία, η τοπική δεν έχει έρθει ποτέ εδώ, να δει τι κάνουμε, να δει πώς δουλεύουμε, να δει ποιοι καθηγητές είμαστε...»

«Εεε σε υλικό επίπεδο ό,τι έχει να κάνει με χαρτί φωτοτυπικού, αν και έχουμε ζητήσει κι από μαθητές κάτι φορές να φέρουνε χαρτί φωτοτυπικού και υλικό μας δίνει το χώρο, τώρα σε ηθικό όχι. Α και μια φορά μας είχε δώσει κι ένα tablet το Κέντρο Κοινωνικής Πολιτικής. [...] εεε δεν τους βλέπουμε, δεν έρχονται, δεν υπάρχει ηθική υποστήριξη.»

«Ε στο βαθμό που μπορεί μας προσφέρει κάποια υλικοτεχνική υποδομή, εεε επομένως και μόνο το γεγονός ότι έχουμε ένα κτίριο είναι πολύ σημαντικό. Αυτό. [...] Ηθική υποστήριξη υπάρχει σε ένα μικρότερο βαθμό θεωρώ. Ε ίσως είναι λίγο τυπικός, δεν ξέρω πόσο ουσιαστικός είναι ...»

Ένας συμμετέχων αναγνωρίζει την ηθική στήριξη, όμως δεδομένης της οικονομικής κρίσης παρατηρεί μείωση των «οικονομικών» εισφορών στο Κοινωνικό Φροντιστήριο από την τοπική ηγεσία περιορίζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τις «ανέσεις» ως προς τη διανομή των γραπτών σημειώσεων.

« ... ηθικό επίπεδο ναι. Σε υλικό επίπεδο νομίζω έχει σμικρυνθεί η συνεισφορά της [...] έρχεται η δημοτική αρχή και μπορούμε να πούμε ότι πραγματικά έχουμε ηθική υποστήριξη [...] γνωρίζω όμως ότι καταβάλλονταν περισσότερα χρήματα αν δεν απατώμαι από το Κέντρο Κοινωνικής Πολιτικής για λογαριασμούς, ΔΕΗ, ΟΤΕ και τα λοιπά.

3.3.3 Υποτυπώδης έως ανύπαρκτη υποστήριξη

Τέλος, τα 2/5 του δείγματος όχι μόνο δε διακρίνουν την υπεροχή ενίσχυσης σε κάποιον εκ των δύο προαναφερθέντων τομέων, αλλά καυτηριάζουν την απουσία και την αδιαφορία της τοπικής ηγεσίας παντοιοτρόπως. Αν και άλλες εθελοντικές δράσεις προβάλλονται, η εν λόγω έχει στερηθεί διαφήμισης και προώθησης. Μάλιστα, καταλήγουν να αναφερθούν σε εκμετάλλευση του θεσμού από την τοπική αρχή για να εκθιαστεί το έργο τους, αλλά και για να αποκομίσουν περισσότερες ψήφους. Τουτέστιν, άνθρωποι προσφέρουν τις υπηρεσίες κι όχι μόνο δεν αμείβονται, αλλά το δικό τους έργο καρπώνονται οι τοπικοί φορείς συλλέγοντας τα εύσημα και τους επαίνους αυτής της δράσης.

Οι συνεντευξιαζόμενοι καταγγέλλουν την αδιαφορία και την έντονη φειδώ στην παροχή των υλικών. Αυτό το παράπονο συναρτάται με τον αριθμό των μαθητών που είναι μεγάλος, πολλαπλασιάζοντας τοιουτοτρόπως τις ανάγκες και τη ζήτηση του φροντιστηρίου για εξοπλισμό. Δεν έχουν διστάσει οι ιθύνοντες προς κάλυψη των εξόδων και εξασφάλιση της γραφικής ύλης να θέσουν ένα μικρό και τυπικό μηνιαίο ποσό πληρωμής από τους μαθητές για να καλύπτονται οι ανάγκες. Προηγουμένως, άλλη συνεντευξιαζόμενη αναφέρει πως κάποιες φορές οι καθηγητές κι ο Υπεύθυνος του Φροντιστηρίου προσωπικά αναγκάζονταν να ζητήσουν την έμπρακτη συμμετοχή των μαθητών στις λειτουργίες του φροντιστηρίου. Πιο συγκεκριμένα, έκαναν έκκληση για προσφορά χαρτιού για να είναι σε θέση οι καθηγητές να εκτυπώσουν το βοηθητικό υλικό που θα χρειαζόνταν οι μαθητές τους.

«Δηλαδή δεν το 'χει διαφημίσει, δεν υπάρχουνε αντικειμενικά κριτήρια αν κάποιος θα φοιτήσει εδώ, ε οι καθηγητές είναι στο απυρόβλητο [...] Το έργο δεν αναγνωρίζεται, δηλαδή ερχόμαστε και είμαστε αφανείς ήρωες δηλαδή της κοινωνίας, κάνουμε έργο, έτσι; [...] Θα έπρεπε σαν καθηγητής εδώ να έχω και μια βιβλιοθήκη, να μου δίνουνε κάποια βιβλία. Εεε οτιδήποτε που μπορούν να καλυτερέψουν τις συνθήκες διδασκαλίας. Το χαρτί και το μελάνι...»

«Ξέρω ότι οι μαθητές κάθε μήνα δίνουν ένα μικρό χρηματικό ποσό, ότι με αυτά καλύπτουμε κάποια έξοδα, χαρτικά κι όλα αυτά, τώρα κατά πόσο...»

«Στοιχειωδώς σε υλικό πιστεύω και συμβολικά σε ηθικό. Όχι κατ' ουσίαν κατά τη γνώμη μου, δηλαδή δεν υπάρχει επιβράβευση των καθηγητών [...] Ε μια γραφική ύλη που πρέπει να την τσιγκουνεύεσαι και να τη μετράς κάθε στιγμή για να μην τελειώσει και να φτάσει, για να επαρκέσει, εντάζει το σχολείο είναι καλό που παρέχεται εδώ πέρα [...] Εμένα μου 'χει συμβεί αρκετές φορές, γιατί μπορεί να μην προλαβαίνω, να βγάζει κάποιος άλλος φωτοτυπίες ή ξέρω 'γω να μην προλάβω να έρθω από προηγούμενη μέρα, οπότε έχω έτοιμες τις φωτοτυπίες απ' το σπίτι μου με δική μου δαπάνη π.χ., γενικώς όλα κάπως περιορισμένα...»

«Ε θεωρώ ότι θα μπορούσε να κάνει πολύ περισσότερα, δηλαδή ουσιαστικά εκμεταλλεύεται εντός εισαγωγικών τις εθελοντικές δράσεις [...] Ε σε υλικό επίπεδο παρέχει κάποια το σχολείο και κάποια έξοδα του ..., λειτουργίας. [...] [...] Ε μόνο στις γιορτές και επετείους, όταν οργανώνεται κάποια δράση βράβευσης των μαθητών, ε μόνο αυτά. [...] Νομίζω ότι είναι αδιαφορία και ότι έχουν βολευτεί μ' αυτό που παρέχουμε και από τη στιγμή που λειτουργεί κι ο κόσμος είναι ευχαριστημένος δεν έχουν ίσως και λόγο να ασχοληθούν περισσότερο.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο

ΣΥΖΗΤΗΣΗ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Όπως έδειξαν τα αποτελέσματα της έρευνας το εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας δε φαίνεται ικανό να ανταποκριθεί στις ανάγκες των μαθητών, αλλά και της κοινωνίας. Η μαθητεία στα σχολεία δεν επαρκεί για την κάλυψη των κενών των μαθητών, αλλά και για την προετοιμασία τους για τις Πανελλήνιες εξετάσεις. *Η συνεχής απαξίωση του δημόσιου σχολείου από την πλειοψηφία των γονέων και της κοινωνίας γενικότερα, έχει οδηγήσει στην καταξίωση κι εξιδανίκευση των κάθε λογής φροντιστηριακών εκπαιδευτικών παροχών, πραγματικότητα που υπογραμμίζεται από την πληθώρα παλαιών και πρόσφατων σχετικών εμπειρικών μελετών* (Θεοχάρη, 2013, 112). Ως εκ τούτου κρίνεται απαιτητή η πρόσθετη διδακτική στήριξη. Η τελευταία έχει λάβει αρκετές μορφές όπως αναφέρθηκε στο θεωρητικό κομμάτι της παρούσας εργασίας. Ορισμένες μορφές δεν έτυχαν αναγνώρισης και ανταπόκρισης των μαθητών (π.χ. Ενισχυτική Διδασκαλία), ενώ άλλες εξακολουθούν να επιβιώνουν (ιδιωτικά φροντιστήρια, ιδιαίτερα). Σε ακμή βρίσκεται ένας ακόμα θεσμός εκπαιδευτικής υποστήριξης, ενδεχομένως απότοκο της κρίσης, το Κοινωνικό Φροντιστήριο το οποίο θέτει οικονομικά κριτήρια για την ένταξη μαθητών στους κόλπους του.

Όπως προαναφέρθηκε η συγκεκριμένη δομή ήρθε στο φως μετά την αναγνώριση των οικονομικών δυσχερειών στη χώρα μας και την ευαισθητοποίηση ορισμένων ατόμων με τις εν λόγω δυσκολίες τις οποίες επιβαλλόταν να αντιμετωπίσουν οι οικονομικά ευπαθείς ομάδες του ελληνικού πληθυσμού. Σύμφωνα με την έρευνά μας τα συμμετέχοντα σε αυτήν άτομα αναγνωρίζουν την ύπαρξη και δράση της οικονομικής κρίσης και τοποθετούν τη δημιουργία του εξεταζόμενου θεσμού άμα τη εκδηλώσει της κρίσης, όπως αναφέρει μια συνεντευξιζόμενη: *«Θεωρώ ότι ένας λόγος που υπάρχουν κι έχουνε γίνει αυτά τα κοινωνικά φροντιστήρια είναι και η οικονομική κρίση»*. Εντοπίζονται οι επιδράσεις της χρηματικής απουσίας σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης δράσης, από την εύρεση εργασίας μέχρι την πραγματοποίηση των ονείρων στην προσωπική ζωή, όπως χαρακτηριστικά υποστηρίζεται: *«Τον επαγγελματικό, αλλά συνακόλουθα και τον προσωπικό, διότι ένας άνθρωπος δεν έχει την οικονομική κατάσταση που χρειάζεται προκειμένου να κάνει μια οικογένεια, δύσκολα θα πάρει αυτήν την απόφαση. Επομένως, δεν μπορεί να εξελιχθεί και στον προσωπικό τομέα όπως θα ήθελε»*.

Οι οικονομικές δυσπραγίες είναι εφικτό και αναμενόμενο να γεννήσουν ένα πλήθος παθογενειών, δεδομένου πως στοχοποιούν πλήθος τομέων της ανθρώπινης δράσης. Μια παθογένεια και φαινόμενο, όχι μόνο της σύγχρονης εποχής – μιας κι έχει τις ρίζες της στο μακρινό παρελθόν – είναι η ανισότητα. Σύμφωνα με την έρευνά μας, οι πεποιθήσεις διαφέρουν. Υποστηρίζεται πως οι όποιες εκφάνσεις μη ισότιμης συμπεριφοράς έχουν εξαλειφθεί και πως ο κλάδος των καθηγητών δε λαμβάνει υπ’

όψη του τέτοιες αναχρονιστικές αντιμετώπισεις: *«Πιστεύω ότι απ' τη δικιά μου εμπειρία εεε δεν είναι έντονες εεε, δεν έχω δει έντονες διαφορές...»*. Ωστόσο, η πλειοψηφία των καθηγητών που κατέθεσαν τη γνώμη τους επί του θέματος ενστερνίστηκαν την αντίληψη περί ανομοιογένειας στην αντιμετώπιση και στις ευκαιρίες των μαθητών, είτε λόγω κοινωνικού, είτε λόγω οικονομικού status: *«Γενικότερα κοινωνική ανισότητα υπήρχε από πάντα. Δεν πρέπει να λέμε τώρα με την περίοδο της οικονομικής κρίσης έχει οξυνθεί σαν φαινόμενο. Η κοινωνική ανισότητα υπήρχε, υπήρχαν αδύναμες οικονομικά οικογένειες και αδύναμες μορφωτικά οικογένειες.»* και *«Αυτό φυσικά και ισχύει, οικονομική πρωτίστως ανισότητα που απ' αυτήν αν θέλουμε πηγάζει και κάποια κοινωνική, αλλά κάτι αναφορικά με το προηγούμενο ερώτημα, όχι δεν μπορώ να πω ότι έχω παρατηρήσει δηλαδή κάποια έλλειψη έννοιας ή κάποια αλλοίωση της σχέσης μεταξύ καθηγητή και μαθητή.»* Ακόμα και αν επιβεβαιώνεται η έλλειψη ευκαιριών λόγω της εποχής, δεν επιβεβαιώνεται η εδραίωση μεροληπτικών συμπεριφορών από τους καθηγητές προς τους μαθητές τους.

Απότοκο της κρίσης και των ανισοτήτων θεωρείται ο εθελοντισμός ο οποίος ακμάζει την τρέχουσα εποχή. Τα γεγονότα των ημερών μας γέννησαν την ανάγκη να καλυφθούν ανάγκες τις οποίες οι κρατικές δομές αδυνατούν να υποστηρίξουν και να καλύψουν. Η πεποίθηση αυτή δεν αναιρεί την ύπαρξη και δράση εθελοντικών κινήσεων προ των οικονομικών δυσχερειών *«Συμφωνώ απόλυτα σ' αυτό χωρίς να σημαίνει ότι δεν ίσχυε πρωτότερα, όμως θεωρώ ότι γιγαντώθηκε ως θεσμός μετά τα χρόνια της οικονομικής κρίσης.»* Ανάμεσα στις εκφρασθείσες θέσεις τοποθετείται κι εκείνη η οποία θέλει την έναρξη και διόγκωση του φαινομένου του εθελοντισμού στον ελληνικό χώρο μετά τη διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων στη χώρα μας: *«Γενικότερα το φαινόμενο του εθελοντισμού στην Ελλάδα έγινε μόδα, ακολούθησε, απ' ό,τι έχω δει ακολούθησε τα ευρωπαϊκά πρότυπα και γενικότερα τα παγκόσμια πρότυπα μπορώ να πω μετά το 2004...»*, επιθυμώντας να θιγεί η καθυστέρηση με την οποία λαμβάνουν χώρα ορισμένα φαινόμενα αξιόλογα σ' αυτόν τον τόπο. Δεν απουσιάζει όμως και μια κρίση που απέχει παρασάγγας από τις προηγούμενες. Πιο συγκεκριμένα, κρίνεται απίστευτη η ύπαρξη αμιγώς εθελοντικών και αλτρουιστικών κινήσεων την παρούσα εποχή που υπάρχει έκλυση των ηθών και απόπειρες επίτευξης προσωπικών συμφερόντων: *«Καθαρά, καθαρά εθελοντικά δηλαδή δεν υπήρχαν στην Ελλάδα και ποτέ δε θα υπάρχουν στην Ελλάδα. Εεε δούναι λαβείν είναι όλα...»*

Στα πλαίσια του εθελοντισμού και της αντίληψης από μια ομάδα ευαισθητοποιημένων ανθρώπων των δυσκολιών της εποχής ήρθε στο φως το Κοινωνικό Φροντιστήριο. Αναγνωρίζοντας την αδυναμία των οικογενειών να καταβάλλουν ένα πρόσθετο χρηματικό ποσό για τη βοήθεια των παιδιών τους από φροντιστηριακές δομές προθυμοποιήθηκαν να προσφέρουν αφιλοκερδώς τις γνώσεις και το χρόνο τους: *«Απ' όσο ξέρω είναι από έναν κύριο συνταξιούχο που θέλησε να παραμείνει στο επάγγελμα και μετά τη σύνταξή του και ήθελε να βοηθήσει κάποια παιδιά»*, *«Εεε λόγω της αδυναμίας μερικών μαθητών να πληρώνουν τα ιδιωτικά φροντιστήρια, την ιδιωτική εκπαίδευση.»* *«Όταν λοιπόν δεν μπορούν οι οικογένειες να καλύψουν αυτή τη βοήθεια απ' το σχολείο, αναγκαστικά θεωρώ ότι κάποιοι καθηγητές*

που ήτανε, που είναι κάπως ευαισθητοποιημένοι, σκέφτηκαν ότι θα μπορούσαν να διαθέσουνε λίγες ώρες από τον ελεύθερο χρόνο τους και να βοηθήσουν αυτά τα παιδιά και προφανώς κάπως έτσι όλο αυτό διαδόθηκε.»

Η εξεταζόμενη εθελοντική δράση δε φαίνεται να επηρεάζεται από την πολιτική ηγεσία όπως υποστηρίζουν οι εθελοντές. Αν και τείνουν να ταυτίσουν την πολιτική ηγεσία με την τοπική ηγεσία, αφού καταστάθηκε σαφής η διαφορά, έκλιναν προς το ότι η επιρροή της τοπικής ηγεσίας έγκειται σε ορισμένες παροχές της προς την εν λόγω εθελοντική δομή. Η συνεισφορά της εντοπίζεται σε υλικό κυρίως επίπεδο με την προσφορά κτιριακής υποδομής και γραφικής ύλης. *«... ως προς την υλικοτεχνική υποδομή, μας βοηθάει το Κέντρο Κοινωνικής Πολιτικής εεε με ό,τι χρειαζόμαστε ως προς το φωτοτυπικό μας, το χαρτί που χρειάζεται, τα διάφορα, διάφορη γραφική ύλη. Ναι, είναι προσφορά του Κέντρου Κοινωνικής Πολιτικής.»* Οι προαναφερθείσες προμήθειες σε σημαντικότατο βαθμό υποστηρίζουν το φροντιστήριο, ωστόσο σημειώνονται κι ελλείψεις οι οποίες θα ήταν εφικτό να συμπληρώνονταν από το Δήμο. Όσον αφορά την ηθική υποστήριξη, αυτή όπως αναφέρεται πλειοψηφικά από τους συνεντευξιαζόμενους της έρευνάς μας δεν είναι ορατή σε έναν πρόδηλο βαθμό. Η παρουσία των τοπικών αρχών περιορίζεται μόνο στις τοπικές εκδηλώσεις για το «θεαθήναι», αλλά και για τη μελλοντική εξασφάλιση ψήφων δεδομένου πως αυτή η δράση πραγματοποιήθηκε επί των ημερών της θητείας της. Επισημαίνεται πως δεν αποτελεί πηγαία ανάγκη να γνωρίσουν τα δρόντα υποκείμενα του Κοινωνικού Φροντιστηρίου και να ενημερωθούν για τις ανάγκες και τις επιθυμίες τους: *«Ε εμένα για παράδειγμα το παράπονό μου είναι ότι η πολιτική ηγεσία, η τοπική δεν έχει έρθει ποτέ εδώ, να δει τι κάνουμε, να δει πώς δουλεύουμε, να δει ποιοι καθηγητές είμαστε, να συστηθεί, να συστηθούμε, να πει ρε παιδιά τουλάχιστον πείτε μου τι κάνετε, πόσες ώρες κάνετε μάθημα. Δεν έχει γίνει ποτέ αυτό. Κι αυτό είναι που με στενοχωρεί. Ποτέ όμως.»*

Η επαφή των περισσότερων εθελοντών με το Κοινωνικό Φροντιστήριο επιτεύχθηκε μετά την ενημέρωσή τους από κοινούς γνωστούς. Αρκετοί προέβησαν σε αυτοπροαίρετη επαφή με τον υπεύθυνο του φροντιστηρίου. Ακόμη, λόγος γίνεται και για έκκληση συμμετοχής στην παρούσα δομή απευθύνοντας πρόσκληση σε καθηγητές που έχουν υποβάλει αίτηση στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση διεκδικώντας θέση αναπληρωτή ή ωρομίσθιου. Τα κίνητρα, οι λόγοι συμμετοχής τους σ' αυτό δε διαφέρουν σε ζωτικής σημασίας σημεία. Η θέληση για προσφορά βοήθειας, η κάλυψη του ελεύθερου χρόνου- δεδομένου πως πρόκειται για ανέργους, η απόκτηση επαγγελματικής και διδακτικής εμπειρίας, η διεύρυνση του κύκλου γνωριμιών παρατίθενται ως πιθανοί λόγοι ένταξης στο χώρο αυτό. Τονίζεται σε ιδιαίτερο βαθμό η συγκίνηση που έχει προκληθεί λόγω των σύγχρονων οικονομικών δυσκολιών που λειτούργησε στη λήψη της απόφασης για συμμετοχή τους.

Η διάσταση μεταξύ φιλανθρωπίας και εθελοντισμού δεν είναι πάντα ορατή. Ορισμένοι συμμετέχοντες ταύτισαν τους δύο όρους, υποστηρίζοντας πως η δράση τους δύναται να φέρει και τα δύο σημασιολογικά περιεχόμενα. Ο μεγάλος αριθμός συμμετεχόντων στην έρευνα διέκρινε τις δύο έννοιες, προσδίδοντας αρνητικό πρόσημο στην έννοια της φιλανθρωπίας, πιστεύοντας πως η φιλανθρωπία λαμβάνει

χώρα από άτομα που υπερέχουν οικονομικά, λυπούνται τους αποδέκτες τους και δεν αναπτύσσουν ισχυρούς δεσμούς μαζί τους, αφού η επαφή τους είναι σχεδόν στιγμιαία. Ο εθελοντισμός συνδέεται με τη συστηματική παροχή βοήθειας, με την παροχή γνώσεων εν προκειμένω και με την ανάπτυξη σχέσεων μεταξύ εθελοντή και αποδέκτη. Για τους παραπάνω λόγους, υιοθετήθηκε η άποψη πως το έργο τους κρίνεται αμιγώς εθελοντικό, χωρίς φιλανθρωπική διάσταση υπό αλτρουιστικό πνεύμα.

Προ ολίγου, πραγματοποιήθηκε αναφορά στα κίνητρα παρουσίας στο Κοινωνικό Φροντιστήριο. Αυτά συνδέονται άμεσα με ενδεχόμενες προσδοκίες που δύναται να τρέφει ένας συμμετέχων από τη δράση του αυτή. Οι προσδοκίες σχετίζονται με την ηθική ικανοποίηση πρωτίτως, δηλαδή την επιτυχία των μαθητών και την όσο δυνατόν καλύτερη επίδοσή τους στο σχολείο *«... οι προσδοκίες μου είναι το να νιώσω ότι έκανα καλά την εκπαιδευτική μου δουλειά, να νιώσω ας πούμε ότι πήγαν τα παιδιά καλά στις Πανελλήνιες, ξέρω 'γω ή στις εξετάσεις στο σχολείο, ότι έμαθαν, αυτό περισσότερο...»* και συνακόλουθα με την αναγνώριση της συμβολής των εθελοντών στην επίτευξη του στόχου των μαθητών. Οι προσδοκίες ακόμη όταν υπάρχουν δεν απορρίπτουν την εξυπηρέτηση υλικών συμφερόντων όπως την αναγνώριση της προσφοράς από τους ιθύνοντες, μια πιθανή μοριοδότηση ή και χρηματική αμοιβή: *«Ναι, ναι φυσικά, γιατί όχι; Φυσικά και θα με ενδιέφερε κάτι παραπάνω...»* Σε πρώτη επαφή με τους συνεντευξιαζόμενους, η ύπαρξη προσδοκιών από μέρους τους απορρίφθηκε *«Όχι, όχι, όχι. Έρχομαι, προσφέρω, μπορεί να 'ναι και τελευταία χρονιά που είμαι εδώ»*. Σε μια πιο διεισδυτική προσέγγιση κατέληξαν να αναφέρουν τις παραπάνω ως πιθανές προσδοκίες.

Το μεγαλύτερο ποσοστό των εθελοντών καθηγητών δεν απασχολούνται, αλλά είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο του ΟΑΕΔ. Σε μια ενδεχόμενη πρόταση για επαγγελματική αποκατάσταση, αναμενόμενη θα ήταν μια καταφατική απάντηση από την πλευρά τους και κατ' αυτόν τον τρόπο επρόκειτο να ενεργήσουν κι οι ενδιαφερόμενοι. Απορίας άξιο είναι πώς αυτή η αποδοχή θα επηρέαζε τη συμμετοχή τους στο Κοινωνικό Φροντιστήριο. Κοινό τόπο αποτελεί η απaráμιλλη επιθυμία τους να συνεχίσουν την προσφορά τους σ' αυτό το θεσμό, προσαρμόζοντας τις απαιτήσεις της νέας εργασίας στις απαιτήσεις του Φροντιστηρίου. *«...δε θα άφηνα να με επηρεάσει και να σταματήσω το Κ.Φ., ειδικά στη μέση της χρονιάς. Στη μέση της χρονιάς ποτέ δε θ' άφηνα ένα τμήμα. Ε τώρα για αργότερα αυτό δεν το ξέρω.»* Φωτεινή εξαίρεση αποτελεί ένας εκ των «συνδρομητών» της έρευνάς μας ο οποίος θα αρνούταν οποιαδήποτε επαγγελματική πρόταση αναιρεί ή εμποδίζει την εθελοντική δράση του, ήτοι εν καιρώ κρίσης και απουσίας εργασιακών ευκαιριών ο εν λόγω καθηγητής εξαίρει τη σημαντικότητα της εκούσιας συμμετοχής του: *«Δε θεωρώ δηλαδή, δε θεωρώ σωστό να αφήσω ξεκρέμαστα αυτά τα παιδιά, τα ανέλαβα, άρα πρέπει να τα οδηγήσω μέχρι το τέλος.»*

Γενομένης της συζήτησης για το ενδεχόμενο παροχής μιας αμοιβής προς τιμήν της παρούσας προσφοράς, οι συμμετέχοντες αρχικά απέρριψαν την ύπαρξή της στα σχέδια και στις επιδιώξεις τους. Υπό την προϋπόθεση ότι θεωρείται δεδομένη η

παροχή της ως ζητούμενο τέθηκε ο προσδιορισμός αυτής της αμοιβής, ποια μορφή δύναται η τελευταία να λάβει. Η αμοιβή αυτή είναι εφικτό να λάβει τη μορφή μιας ευχαριστήριας κίνησης, έστω λεκτικής, τη μοριοδότηση για τα χρόνια συμμετοχής που θα μπορούσαν να συνυπολογιστούν ως προϋπηρεσία. Ακόμη, η αμοιβή θα μπορούσε να έχει καθαρά χρηματικό χαρακτήρα, είτε με τη μορφή ενός μηνιαίου μισθού, είτε καλύπτοντας τα έξοδα συμμετοχής στη δράση αυτή: « ... θα μπορούσαμε να πάρουμε μια μικρή, μια μικρή βοήθεια, όχι μισθό, δε ζητάμε δηλαδή ένα μισθό ΙΚΑ, ε και να παίρνουμε μισθό κάθε μήνα της τάξεως των 700€, μια μικρή βοήθεια, να μπορούμε κι εμείς τις βενζίνες μας, οι καθηγητές έρχονται από μακριά, δεν είναι από 'δω γύρω, τις βενζίνες τους τουλάχιστον να μπορούν να βάζουν αυτοί οι άνθρωποι.» Μια συμμετέχουσα, ωστόσο, δήλωσε πως αν ετίθετο χρηματικό κίνητρο, δε θα υπήρχε πιθανότητα παραμονής της στο θεσμό, καθώς θα χανόταν το εθελοντικό πνεύμα και θα γεννιούνταν ευτελή κίνητρα.

Η συμμετοχή στο θεσμό αυτό προκαλεί πλήθος αντιδράσεων και συναισθημάτων. Ερχόμενοι σε επαφή οι καθηγητές με άλλους συναδέλφους –διαφορετικές όμως προσωπικότητες- κάποιες φορές καλλιεργούνται σχέσεις αγαστής σύμπνοιας και κάποιες φορές το αντίθετο. Αναφέρονται στην έρευνά μας ως πιθανές καταστάσεις αποκόμισης δυσαρέσκειας η επαφή με τους άλλους καθηγητές, η ανυπαρξία συνεννόησης και κοινών αποφάσεων, η έλλειψη συμπαράστασης και κάποιες ρήξεις μεταξύ τους. «Φτάσαμε να γίνουμε Πανεπιστήμιο. Κάθε καθηγητής έχει την έδρα του και κρατάει ένα μάθημα [...] Με τους μαθητές βλέπω επιλογή στους καθηγητές, δηλαδή ποιος θα κάνει το μάθημα αυτό; «Θα το κάνει αυτός», ωωω ας πάμε στον άλλο [...] Είχα σκεφτεί να σταματήσω κάποια στιγμή, να πω ότι στοπ...» Στον τομέα αυτό, εντάσσεται και η απογοήτευση που έλαβαν κάποιοι συμμετέχοντες από την απόπειρα δημιουργίας κάποιου Συλλόγου ή από την προσπάθεια δημιουργίας μιας ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ. «Είναι αυτά που είπα πριν, ήταν όλα με την ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ.. Εκεί έγινε μια ματαίωση γιατί φάνηκε και σαν, σαν να μην ο Δήμος κι αυτοί που ανακατεύτηκαν είναι σαν να μην – πώς να το πω- σαν να ματαίωσαν τη δουλειά μας, δηλαδή δεν μας είπαν ένα ευχαριστώ γι' αυτό το εθελοντικό που κάναμε τόσο καιρό. Δηλαδή σαν να μας είπαν ότι έχετε ανάγκη κι ό,τι σας πουν θα το κάνετε.» Οι σχέσεις με τους ιθύνοντες διαμορφώθηκαν σε τεταμένο κλίμα προκαλώντας τάσεις ματαίωσης και απομάκρυνσης, δεδομένου πως υπήρχε χάσμα απόψεων, αλλά και αίσθηση εκμετάλλευσης από τους υπεύθυνους αυτών των δράσεων και κινητοποιήσεων. Τις αιτίες ματαίωσης συμπληρώνει η δυσαρέσκεια που πηγάζει από τη στάση μαθητών και γονέων οι οποίοι δείχνουν να μην αντιλαμβάνονται το έργο που παρέχεται στην εξεταζόμενη δομή μέσω της συμπεριφοράς τους. Η αυθάδεια και η αδιαφορία των μαθητών σε συνδυασμό με τις παράλογες απαιτήσεις τους κατά περιπτώσεις έχουν αποθαρρύνει αρκετούς καθηγητές ενισχύοντας την ιδέα για απομάκρυνσή τους: «Υπάρχουν και κάποιοι μαθητές ή γονείς οι οποίοι δεν κατάλαβαν τι προσφέρουμε εδώ και ίσως είναι αποτέλεσμα ότι τα τελευταία χρόνια έχουν απαξιωθεί τα πάντα στη χώρα μας και δε θέλουν κι οι γονείς οι ίδιοι να καταλάβουν το τι γίνεται εδώ. Έτσι λοιπόν από κάποιους γονείς που ήρθαν και μας είπαν ότι «Δεν έχετε κάνει κάτι σημαντικό για

τα παιδιά μας», εντάζει μέσα σε παρένθεση μας στεναχωρεί, αλλά δεν μπορούμε να κάνουμε διαφορετικά.»

Εκτός από τις περιπτώσεις που οι συνεντευξιαζόμενοι αισθάνθηκαν ματαίωση, έχουν υπάρξει και περιπτώσεις που τους παρακίνησαν να συνεχίσουν και να προσφέρουν ακόμα περισσότερα. Προβαίνουν στη δήλωση περιστάσεων και καταστάσεων που έχουν προσφέρει ικανοποίηση και ευχαρίστηση. Σε λίγες περιπτώσεις χαρά έχει προσφέρει η επαφή με τους άλλους καθηγητές, το γεγονός πως έχουν αναπτυχθεί φιλικοί δεσμοί, αλλά και η αίσθηση ένταξης σε μια ομάδα, ήτοι κάθε εκπαιδευτικός αποτελεί μέλος της ομάδας των Εθελοντών Καθηγητών του Κοινωνικού Φροντιστηρίου: *«Ικανοποίηση και χαρά μου 'χει προσφέρει κατ' αρχάς το γεγονός ότι αισθάνομαι μέλος μία ομάδας και ότι υπάρχει με κάποια άτομα καλή επικοινωνία, ότι αισθάνομαι ότι όταν τους χρειαστώ αυτούς τους ανθρώπους, θα είναι δίπλα μου. Ε ικανοποίηση επίσης υπάρχει από την πλευρά των μαθητών μου.»* Μη λησμονώντας πως πρόκειται για εκπαιδευτικούς, ανθρώπους δηλαδή που ασχολούνται με παιδιά και διασκεδάζουν την εκπαιδευτική διαδικασία, υποστηρίζοντας σθεναρά την επιλογή τους αυτή και περιθωριοποιώντας τις άσχημες αναμνήσεις από δυσάρεστα συμβάντα με κάποιους μαθητές, επιμένουν πως το κομμάτι εκείνο το οποίο τους ικανοποιεί σχετίζεται με τους μαθητές: *«Εεε το γεγονός ότι μετά τις Πανελλήνιες έρχονται και με βρίσκουν μαθητές μου παλιοί στο δρόμο και μου λένε «Κυρία περάσαμε, είμαστε σ' αυτή τη σχολή, είμαστε ευχαριστημένοι, ευχαριστούμε που συμμετείχατε, μας βοηθήσατε με αυτόν τον τρόπο» είναι για μένα μεγάλη ηθική ικανοποίηση που παίρνω από την επαφή με τους πλέον φοιτητές – παλιούς μου μαθητές.»* Αφορμάται από την αγάπη που εισπράττουν οι καθηγητές από τους μαθητές τους, από τις σχέσεις εμπιστοσύνης που έχουν αναπτύξει και την εκδήλωση ευχαρίστησης. Αποτιμώντας οι καθηγητές τη δράση τους, αισθάνονται ωφελημένοι από τη συμμετοχή τους, καθώς απέκτησαν διδακτική κι επαγγελματική εμπειρία, δικτυώθηκαν κοινωνικά και εξέλιξαν το έργο τους.

Συντριπτικά οι συμμετέχοντες δήλωσαν ανεπηρέαστοι ως προς την απουσία χρηματικής αμοιβής σε σχέση με το έργο τους για την απόδοση των μαθητών. Είτε επρόκειτο για μάθημα επ' αμοιβή, είτε για μάθημα εθελοντικό, ο ζήλος τον οποίο επιδεικνύουν είναι ακριβώς ο ίδιος. Υπάρχει η ίδια διάθεση για εργασία, η ίδια επιμονή κι υπομονή κι η ίδια αίσθηση υποχρέωσης: *«Δεν αλλάζω τον τρόπο διδασκαλίας μου. Άπαξ κι ο μαθητής ανταποκρίνεται, η αλλαγή της διδασκαλίας γίνεται με αλλαγή της στάσης του μαθητή. Όταν ο μαθητής ανταποκρίνεται, ό,τι και να είναι αυτός, γίνεται το μάθημα όπως πρέπει να γίνεται.»* Οι συνεντευξιαζόμενοι όταν εκλήθησαν να λάβουν θέση σε σχέση με την προοπτική αξιολόγησης των επιδόσεων των μαθητών δε στάθηκαν αρνητικοί. Εν αντιθέσει, θεωρούν επιβεβλημένη την παρουσία των αξιολογικών δράσεων υπό τη θεμελιώδη προϋπόθεση να οργανωθεί από αξιόπιστους φορείς και με διαφανή κριτήρια. Μάλιστα, πρόταση πραγματοποιήθηκε και για το ενδεχόμενο υλοποίησης μιας αξιολογικής προσπάθειας όχι μόνο όσον αφορά το επίπεδο των μαθητών, αλλά και όσον αφορά τις γνώσεις και τις δυνατότητες των εκπαιδευτικών: *«Βεβαίως, βεβαίως να γίνει μια αξιολόγηση. Δεν*

έχω κανένα πρόβλημα, υπάρχει, ήδη έχουμε κάνει μία τέτοια κίνηση, να γίνει μια αξιολόγηση και για τους μαθητές μας ή αν θέλετε ακόμα μια αξιολόγηση για τους ίδιους εμάς τους καθηγητές, να γίνει μια αξιολόγηση. Είναι κάτι πολύ σημαντικό.»

Συνοψίζοντας, καθίσταται σαφές πως η εκούσια συμμετοχή των εθελοντών καθηγητών στο Κοινωνικό Φροντιστήριο υποκινείται από εθελοντικά κίνητρα κι όχι τόσο φιλανθρωπικά –η έννοια της φιλανθρωπίας συνοδεύεται από αρνητικό σημασιολογικό περιεχόμενο κατά την αντίληψη των συνεντευξιζόμενων. Οι λόγοι συμμετοχής τους εκτός από την προσφορά βοήθειας σε άτομα που χρήζουν υποστήριξης, συνδέονται με την απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας, διδακτικής εμπειρίας και ένταξη σε έναν ευρύτερο κύκλο γνωριμιών. Από τη συμμετοχή αυτή, αποκόμισαν και θετικές αναμνήσεις και αρνητικές οι οποίες ως επί το πλείστον σχετίζονται με τα υποκείμενα της εκπαιδευτικής διαδικασίας, δηλαδή τους μαθητές. Το έργο τους δεν έχει αναγνωριστεί από τον άμεσα υπεύθυνο, ήτοι το Δήμο Κορινθίων που αποτελεί και το έντονο παράπονο των καθηγητών. Την παρουσία της τοπικής ηγεσίας την αισθάνονται στις κοινωνικές εκδηλώσεις διαπιστώνοντας την πρόθεση για προβολή και αλίευση ψήφων. Η υποχρέωση αναγνώρισης του έργου των εθελοντών, αλλά και η επί τούτου γνωριμία με τους εθελοντές δεν έχουν αποτελέσει επιτακτική ανάγκη.

Η παρούσα θεματική εργασία επιδέχεται πρόσθετη διερεύνηση. Η εκ παραλλήλου εξέταση της άποψης των μαθητών που συμμετέχουν στο Κοινωνικό Φροντιστήριο και αποτελούν μάλιστα φορείς και θύματα της κοινωνικής και οικονομικής ανισότητας, αλλά και η θέση των γονέων για το θεσμό αυτό και πώς καταλήγουν να τον αξιολογήσουν θα μπορούσαν να φωτίσουν ακόμη περισσότερο τις πτυχές αυτής της εργασίας. Ακόμη, μια ενδιαφέρουσα απόπειρα θα ήταν η διερεύνηση των απόψεων των καθηγητών ιδιωτικής εκπαίδευσης και των ιδιοκτητών φροντιστηρίων μέσης εκπαίδευσης για την ύπαρξη και δράση του διερευνώμενου θεσμού. Δεν πρέπει να λησμονηθεί η σύγχρονη οικονομική δυσπραγία. Το Κοινωνικό Φροντιστήριο «απαλλάσσει» τους καθηγητές ιδιωτικής εκπαίδευσης από μη συνεπείς στα οικονομικά ζητήματα μαθητές ή τους «εξαιρεί» από την πιθανότητα εσόδων από μαθητές που δεν είναι σε τόσο σθεναρό βαθμό οικονομικά αδύναμοι, αλλά λόγω των μη σαφών και διάφανων κριτηρίων συμμετοχής στο Κοινωνικό φροντιστήριο, εντάσσονται σ' αυτό;

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΕΣ

Almquist, Y., Modin, B., Ostberg, V. (2010). Children social status in society and school: implications for the transition to higher levels of education. *British Journal of Sociology of Education*, 31(1), 31-45.

Baines, S., Hardill, I. (2008). At Least I Can Do Something: The Work of Volunteering in a Community Beset by Worklessness. *Social Policy and Society*, 7(3), 307-317. Ανακτήθηκε στις 03/12/2016 από : <http://nrl.northumbria.ac.uk/4714/1/S1474746408004284a.pdf>

Barker, J. D. (2013). Negative cultural capital and homeless young people. *Journal of Youth Studies*, 16(3), 358-374.

Bekkers, R. (2003). “De bijdragen der kerckelijken” in *Geven in Nederland 2003: Giften, Legaten, Sponsoring En Vrijwilligerswerk*, ed. By T. N. Schuyt. Houten/Mechelen: Bohn Stafleu Van Loghum, 141-172.

Bekkers, R. (2005). Crarity begins at home. How socialization experiences influence giving and volunteering, 34 Arnovo Annual Conference 17-20 November 2005, Washington. Ανακτήθηκε στις 03/12/2016 από: <http://www.rug.nl/research/portal/files/2912487/BekkersR-Charity-2005.pdf>

Bell, J. (2005). *Πώς να συντάξετε μια επιστημονική εργασία. Οδηγός ερευνητικής μεθοδολογίας* (Μτφρ. Ε. Πανάγου). Αθήνα: Μεταίχμιο.

Boudon, R. (1983). *La logique du social*, Pluriel, Paris.

Bourdieu, P. (1966). L' École conservatrice, *Revue Française de Sociologie*, 7,3.

Bourdieu, P., Passeron, J. C. (1970). *La reproduction. Eléments pour une théorie du système d'enseignement*, Minit: Paris

Bourdieu, P. (1986) The forms of capital. In J. Richardson (Ed.) *Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education* (New York, Greenwood), 241-258.

Chan, E. (2002). Beyond pedagogy: Language and identity in post-colonial Hong Kong. *British Journal of Sociology of Education*, 23(2), 271-285.

Christiano, T. (1996). *The rule of the Many*, Westview Press, Κολοράντο

Cihlar, C. (2004). *The State of Knowledge Surrounding Employee Volunteering in the United States* (Points of Light Foundation, Washington DC).

Damme, D.V. & Karkkainen, K. (2011). OECD Education today Crisis Survey 2010: The Impact of the Economic Recession and Fiscal Crisis on Education in OECD Countries. *OECD Education Working Papers*, 56. Davis Smith, J. (1998). *The 1997 National Survey of Volunteering*, The National Centre for Volunteering, London

Devine, D. (2009). Mobilizing capitals? Migrant children's negotiation of their everyday lives in school. *British Journal of Sociology of Education*, 30(5), 521- 535.

Duncan, O. D., Featherman, D. L., Duncan, B. (1975). *Socioeconomic background and achievement*, New York: Academic Press no. 50.

Duru-Bellat, M. (2004). *Social Inequality at School and Educational Policies*. UNESCO – 7 place de Fontenoy, F 75352 Paris 07 SP. Ανακτήθηκε στις 21/01/2017 από: <http://unesdoc.unesco.org/images/0013/001362/136282e.pdf>

Falk, R. (1999). Policy options for social integration. *International Social Science Journal*, 51(162), 559-556.

Glennerster, H. (2001). 'United Kingdom education 1997-2001', London School of Economics, Centre for Analysis of Social Exclusion, CASE paper

Gopaul, B. (2011). Distinction in doctoral education: Using Bourdieu's tools to assess the socialization of doctoral students. *Equity & Excellence in Education*, 44(1), 10-21.

Horne, J., Lingard, B., Weiner, G., & Forbes, J. (2011). 'Capitalizing on sport': sport, physical education and multiple capitals in Scottish independent schools. *British Journal of Sociology of Education*, 32(6), 861-879.

Houle, B. J., Sagarin, B. J., Kaplan, M. F. (2004). "A Functional Approach to Volunteerism: Do Volunteer Motives Predict Task Preference?", *Basic and Applied Social Psychology* 27(4), 337-344.

Independent Sector (1996). *Giving and Volunteering in the United States*, Independent Sector, Washington DC.

Jæger, M. M. (2007). Educational mobility across three generations: The changing impact of parental social class, economic, cultural and social capital. *European Societies*, 9(4), 527-550.

Janoski, T, Wilson, J. (1995). "Pathways to Voluntarism: Family Socialization and Status Transmission Models". *Social Forces*, 74(1), 271-292.

Karadag, M. (2009). On cultural capital and taste. *European Societies*, 11(4), 531-551.

- Little, J. (1997). “Constructions of Rural Women’s Voluntary Work”, *Gender, Place*
- Machin, S., Vingoles, A. (2004). Educational Inequality: The Widening Socio-economic Gap. *Fiscal Studies*, vol. 25, 2, 107-128. Ανακτήθηκε στις 22/11/2016 από: file:///C:/Users/Aggeliki/Downloads/Machin_et_al-2004-Fiscal_Studies.pdf
- Metz, T. (2002). Respect for Persons and Perfectionist Policies, *Philosophy & Public Affairs*, 30, 417-442.
- Miligan, C., Fyfe, N. R. (2004). “Putting the voluntary sector in its place: geographical perspectives on voluntary activity and social welfare in Glasgow”. *Journal of Social Policy*, 33, 73-93.
- Orfield, G., Lee, C. (2005). Why Segregation Matters: Poverty and Educational Inequality. *The Civil Rights Project* at University of California. Ανακτήθηκε στις 22/11/2016 από: <file:///C:/Users/Aggeliki/Downloads/eScholarship%20UC%20item%204xr8z4wb.pdf>
- Pajo, K., Lee, L. (2011). Corporate – Sponsored Volunteering: A Work Design Perspective. *Journal of Business Ethics*, 99, 467-482
- Pantea, M., C. (2012). “Young people in cross-national volunteering: Perceptions of unfairness”, *Journal of Social and Personal Relationships*, 30 (5), 564-581. Αναρτήθηκε στις 20/07/2017 από: <http://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0265407512462682>
- Papatheodorou, C., Petmesidou, M. (2006). “Poverty profiles and trends. How do southern European countries compare with each other?”, in Petmesidou, M. and Papatheodorou, C. (eds), *Poverty and Social Deprivation in the Mediterranean: Trends, Policies & Welfare Prospects in the New Millenium*, London: Zed Books.
- Pelozza, J., Hudson, S., Hassay, D. N. (2009). “The Marketing of Employee Volunteerism”, *Journal of Business Ethics* 85(2), 371-386
- Piliavin, J. A., Gallero, P. (1991). *Giving Blood: The development of an altruistic identity*. Baltimore: Johns Hopkins University Press.
- Pusey, M. (2000). “Middle Australians in the grip of economic ‘reform’... Will they volunteer?” στο Warburton J. and Oppenheimer M. (eds.) *Volunteers and Volunteering*, The Federation Press, Sydney.
- Rathbun, A., West, J., Germino Hausken, E. (2004). *From kindergarten through third grade: Children’s beginning school experiences*. Washington, DC: National Center for Education Statistics.
- Robson, C. (1993). *Real World Research. A Resource for Social Scientists and Practitioner – Researchers*. Blackwell: Oxford UK & Cambridge USA.

- Robson, C. (2007). *Η έρευνα του πραγματικού κόσμου. Ένα μέσον για κοινωνικούς επιστήμονες και επαγγελματίες ερευνητές* (Μτφρ. Β. Νταλάκου & Κ. Βασιλικού). Αθήνα: Gutenberg.
- Rousseau, J. J. (1762). *Το κοινωνικό συμβόλαιο ή Αρχές πολιτικού δικαίου* · επιμέλεια Βασιλική Γρηγοροπούλου · μετάφραση Βασιλική Γρηγοροπούλου, Αλβέρτος Σταϊνχάουερ. - Αθήνα : Πόλις, 2004.
- Smith, S. R., Lipsky M. (1994). *Nonprofits for hire. The Welfare State in the age of Contracting*, Cambridge and London.
- Walker, D.A. (1976). *The IEA Six-Subject Survey: An empirical study of education in twenty-one countries*, Almqvist and Wiksel, Stockholm.
- Washburne, N.F. (1959). “Socioeconomic status, urbanisme and academic performance in College”, *Journal of Educational Research*, 4, 53
- Waters, J., & Brooks, R. (2010). Accidental achievers? International higher education, class reproduction and privilege in the experiences of UK students overseas. *British Journal of Sociology of Education*, 31(2), 217-228. .
- Wilson, C., Hendricks, A. K., Smithies, R. (2001). “Lady Bountifoul” and the “Virtual Volunteers”: The Changing Face of Social Service Volunteering. *Social Policy Journal of New Zeland*, 17, 126-146.
- Zambeta, E. (2014). “Education and Social Solidarity in times of Crisis: the case of voluntary shadow education in Greece”, *Education Inquiry*, 5(1), 69-88. Ανακτήθηκε στις 13/07/2017 από: <http://journals.co-action.net/index.php/edui/article/view/24058>
- Zappala, G., McLaren, J. (2004). “A Functional Approach to Employee Volunteering: An Exploratory Study”, *Australian Journal on Volunteering* 9(1), 41-54.

ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΕΣ

Αμβροσιάδου, Ν. (2015). *Η Εφαρμογή Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Ο ρόλος της Οικονομικής Κρίσης. Η περίπτωση των Δυτικών Προαστίων της Αθήνας*. (Πτυχιακή Εργασία). Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Κόρινθος.

Ανδρόπουλος, Λ. (2017). *Εθελοντισμός*. 20^ο Συνέδριο ΚΕΕ – Προσυνεδριακός Διάλογος, Ριζοσπάστης. Ανακτήθηκε στις 06/07/2017 από: <http://www.rizospastis.gr/story.do?id=9193826>

Ανθόπουλος, Χ. (2000). *Εθελοντισμός Αλληλεγγύη και Δημοκρατία. Η Εθελοντική Δράση στη Συνταγματική Προοπτική*. Αθήνα: Ακτή – οξ υ ΕΠΕ

Αρεντ, Χ. (2006). *Για την Επανάσταση* (μτφ. Στουπάκη, Α.) Αθήνα: Αλεξάνδρεια.

Ασκούνη, Ν. (2007). Κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο της εκπαίδευσης. Κοινωνικές ανισότητες στο σχολείο, *Εκπαίδευση Μουσουλμανοπαίδων Κλειδιά και Αντικλείδια*, ΥΠΕΠΘ, Αθήνα.

Αυγητίδου, Σ., Κομίνια, Ε., Λυκομήτρου, Σ., Αλεξίου, Β., Ανδρούσου, Α., Κακανά, Δ.Μ., Τσάφος, Β., Κουσαξίδης, Κ. (2016) Αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κρίσης στην εκπαίδευση: Απόψεις και πρακτικές διευθυντών και προϊσταμένων στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. *Έρευνα στην Εκπαίδευση*, 5(1), 172-185. Ανακτήθηκε στις 27/07/2017 από: [file:///C:/Users/Aggeliki/Downloads/10784-22175-1-PB%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Aggeliki/Downloads/10784-22175-1-PB%20(1).pdf)

Βάμβουκας, Μ. (2007). *Εισαγωγή στην ψυχοπαιδαγωγική έρευνα και μεθοδολογία*. Αθήνα: Γρηγόρης

Babbie E. (2011) *Εισαγωγή στην Κοινωνική Έρευνα*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Βουτσάκης, Β. (2004). Εθελοντές και κράτος: οι Σειρήνες της σύμφυσης. Στο Δ. Σωτηρόπουλος (επιμ.) *Η Άγνωστη Κοινωνία των Πολιτών* (σσ. 35-115). Αθήνα: Ποταμός.

Γιαννής, Ν. (2002). *Τι είναι η Κοινωνία των Πολιτών*; Αθήνα: Κίνηση Πολιτών. Ανακτήθηκε στις 17/12/2016 από: <http://www.kinisipoliton.gr/wp-content/uploads/2014/03/publication7.pdf>

Γκιτζίρης, Α. (2012). *Διερεύνηση των αιτίων που στρέφουν τους μαθητές στα φροντιστήρια και της αποτελεσματικότητας της μαθησιακής διαδικασίας στο πλαίσιο αυτών των εκπαιδευτικών οργανισμών*. Μεταπτυχιακή Εργασία. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πάτρα.

Διαμαντάκου, Κ. (2016). *Το Κοινωνικό Φροντιστήριο του Δήμου Κορινθίων*. (Μεταπτυχιακή Εργασία). Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Κόρινθος.

Δαφέρμος, Γ., Παπαθεοδώρου, Χ. (2008). Οικονομική ανισότητα και φτώχεια στην Ελλάδα Συγκριτική ανάλυση και διαχρονικές τάσεις (Μελέτες (Studies) , 1)

Δημοσχάκης, Σ., Κουθούρης, Χ. (2013). Διερεύνηση του επιπέδου ποιότητας ζωής στην Ελλάδα κατά την οικονομική κρίση της περιόδου 2010-2011. *Ελληνικό Περιοδικό Διοίκησης Αθλητισμού & Αναψυχής*, 10 (2), 1 – 19. Ανακτήθηκε στις 31/01/2017 από: http://www.elleda.gr/sites/default/files/01_dimoshakis_1-19_0.pdf

Ζουμπής, Κ., Λαβδανίτη, Μ., Ιωαννίδης, Α., Κατσαραγάκης, Σ., Γκούβα, Μ., Βασιλόπουλος, Γ., Ζυγά, Σ. (2014). Διερεύνηση των χαρακτηριστικών της προσωπικότητας των επαγγελματιών υγείας σχετικά με τον εθελοντισμό. *Το Βήμα του Ασκληπιού*, 13(1), 66-79. Ανακτήθηκε στις 03/12/2016 από: https://www.researchgate.net/profile/Maria_Lavdaniti/publication/270218690_Diereunese_ton_charakteristikon_tes_prosopikotetas_ton_epangelmation_ygeias_schetika_me_ton_ethelontismo/links/54a31ae90cf257a63604de92.pdf

Θεοδώρου, Β. (2002). Ερμηνευτικές Προσεγγίσεις της Φιλανθρωπίας. Από τον Κοινωνικό Έλεγχο στην Αμοιβαιότητα στο «Διαδρομές στην Κοινωνική Ιστορία. Επανεκτιμήσεις, διασταυρώσεις, ερωτηματικά», *Επιστημονική Συνάντηση Εταιρείας Μελέτης Νέου Ελληνισμού*, 15 Ιουνίου 2002, *Μνήμων*. Ανακτήθηκε στις 03/12/2016 από: <http://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/mnimon/article/viewFile/8466/8731>

Θεοχάρη, Ι. (2013). *Διερεύνηση των παραγόντων που επιδρούν στη διαμόρφωση των κριτηρίων επιλογής της εξωσχολικής υποστήριξης των μαθητών από τους γονείς τους*. (Μεταπτυχιακή Εργασία)/. Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Κόρινθος.

Ιωσηφίδης, Θ. (2003). *Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων στις κοινωνικές επιστήμες*. Αθήνα: Κριτική.

Ιωσηφίδης, Θ. (2008). *Ποιοτικές Μέθοδοι Έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες*. Αθήνα: Κριτική

Καμπά, Ε., Μπαμπάτσικου, Φ., Φασόη, Γ., Κελέση, Μ., Γβεντασβίλι, Ο., Λαζάρου, Σ., Λαμπρογεώργου, Α. (2015). Η «ανθοφορία του εθελοντισμού μέσα από τα μάτια των φοιτητών Νοσηλευτικής, *Το Βήμα του Ασκληπιού*, 14, 2, 122-140. Ανακτήθηκε στις 03/12/2016 από: https://www.researchgate.net/profile/Fotoula_Babatsikou/publication/276967607_The_flowering_of_volunteering_through_the_eyes_of_Nursing_students/links/57389f5008ae9ace840cf3ff.pdf?origin=publication_list

Κασιμάτη, Κ., *Έρευνα για τα κοινωνικά χαρακτηριστικά της απασχόλησης*, ΕΚΚΕ, Αθήνα, 1991

Κάτσικας, Χ., Καββαδίας, Γ. Κ. (2000). *Η ανισότητα στην ελληνική εκπαίδευση : η εξέλιξη των ευκαιριών πρόσβασης στην ελληνική εκπαίδευση* (2^η έκδοση). Αθήνα: Gutenberg * Παιδαγωγική σειρά

Κεμερλής, Β. (2015). *Η κοινωνική προστασία στο τοπικό επίπεδο, νέες παρεμβάσεις και δομές του δήμου Κορίνθου με την αξιοποίηση εθνικών και κοινωνικών πόρων*. (Μεταπτυχιακή Εργασία). Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Κόρινθος.

Κιντής, Α. (1980). *Η ανώτατη εκπαίδευση στην Ελλάδα*, Αθήνα: Gutenberg

Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2008). *Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Κοπιδάκης, Μ. Ζ. (2004). Η αλληγορία του σπηλαίου. Στο Μωραΐτου Δ. (επιμ.) *Αρχαία Ελληνικά Φιλοσοφικός Λόγος* (σς. 92-135). Αθήνα: ΟΕΔΒ

Κυριαζή, Ν. (2003). *Η Κοινωνιολογική Έρευνα. Κριτική Επισκόπηση των Μεθόδων και των Τεχνικών*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Λάμνιαν, Κ. (2001). *Κοινωνιολογική θεωρία και εκπαίδευση*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Μαργαριταρίδου, Σ. (2017). *Ένας διαχρονικός θεσμός: Τα φροντιστήρια δεν έπαψαν ποτέ να υπάρχουν στην Ελλάδα*. Ανακτήθηκε στις 11/02/2017 από: <file:///C:/Users/Aggeliki/Desktop/%CE%88%CE%BD%CE%B1%CF%82%20%CE%B4%CE%B9%CE%B1%CF%87%CF%81%CE%BF%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%82%20%CE%B8%CE%B5%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82%20%CE%A4%CE%B1%20%CF%86%CF%81%CE%BF%CE%BD%CF%84%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%AE%CF%81%CE%B9%CE%B1%20%CE%B4%CE%B5%CE%BD%20%CE%AD%CF%80%CE%B1%CF%88%CE%B1%CE%BD%20%CF%80%CE%BF%CF%84%CE%AD%20%CE%BD%CE%B1%20%CF%85%CF%80%CE%AC%CF%81%CF%87%CE%BF%CF%85%CE%BD%20%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD%20%CE%95%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1%20%20left.gr.html>

Μπουρουτζή, Δ. (2015). *Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε φροντιστήρια μέσης εκπαίδευσης : μια εμπειρική έρευνα βασισμένη στις απόψεις εκπαιδευτικών και διευθυντών σπουδών φροντιστηρίων* (Μεταπτυχιακή Εργασία). Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη. Ανακτήθηκε στις 19/02/2017 από: <https://dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/17562/3/BoroutziDespoinaMsc2015.pdf>

Μπουζάκης, Σ., Γεωργογιάννης, Π. (1991). *Σχολική Ένταξη*, Αθήνα: Σμυρنيωτάκης.

Μπουρντιέ, Π., «Το συντηρητικό σχολείο: οι ανισότητες στην εκπαίδευση και την παιδεία», στο Φραγκουδάκη Α., *Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης, Θεωρίες για την κοινωνική ανισότητα στο σχολείο*, Παπαζήσης, Αθήνα, 1985, σ. 357-391.

Μπουρντιέ, Π. (2000). *Πρακτικοί λόγοι για τη θεωρία της δράσης* (Μτφρ. Ρ. Τουτουνζή). Αθήνα: Πλέθρον.

Μυλωνά, Ι. (2017). *Ποιοτικοί Μέθοδοι Έρευνας*. Ανακτήθηκε στις 25/02/2017 από: <http://kastoria.teiwm.gr/edetclass/modules/document/file.php/DMC180/%CF%80%CE%BF%CE%B9%CE%BF%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%B7.pdf>

Νόβα-Καλτσούνη, Χ. (2006). *Μεθοδολογία εμπειρικής έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες*. Αθήνα: Gutenberg.

Νούτσος, Χ. (1961). *Ιδεολογία και εκπαιδευτική πολιτική*. Αθήνα: Θεμέλιο.

Ντολιοπούλου, Ε. Σ. (2015). Οι Επιπτώσεις της Φτώχειας Γενικότερα και στα Παιδιά Ειδικότερα και Πιθανοί Τρόποι Παρεμβάσεων για την Πρόληψη και τη Μείωσή της. *Έρευνα στην Εκπαίδευση*, 3, 97- 125.

Εύγγη, Μ., 2000. *Δημόσιες Σχέσεις – Προγραμματισμός και Σωστή Επικοινωνία με το Κοινό σας*. Αθήνα: Προπομπός.

Παπαγεωργίου, Γ. (2017). *Μέτρηση (Εγκυρότητα/ Αξιοπιστία)*. Ανακτήθηκε στις 25/02/2017 από: <http://sociology.soc.uoc.gr/pegasoc/wp-content/uploads/2014/10/Microsoft-Word-Papageorgiou-Egkyrotita.pdf>

Παπακωνσταντίνου, Π. (1981). Η ανισότητα στην Ελληνική υποχρεωτική εκπαίδευση: σχολική επιτυχία και κοινωνική προέλευση, *Ο Πολίτης*, τ. 44, 46-51.

Πουλαντζάς, Ν. (1984). *Οι κοινωνικές τάξεις στον σύγχρονο καπιταλισμό*. Αθήνα: Θεμέλιο.

Σκίτσα, Α. (2017). *Η έννοια του εθελοντισμού*. Ανακτήθηκε στις 23/01/2017 από: <https://www.sxediastinpoli.gr/ethelontismos/ennoia-ethelontismou>

Σπηλιοπούλου, Γ. (2014). *Πολιτισμικό κεφάλαιο και εκπαιδευτικές προσδοκίες γηγενών μαθητών δημοτικού σχολείου και μαθητών προερχόμενων από οικογένειες μεταναστών* (Μεταπτυχιακή εργασία). Πανεπιστήμιο Πατρών, Πάτρα. Ανακτήθηκε στις 21/01/2017 από: <http://nemertes.lis.upatras.gr/jspui/bitstream/10889/8017/1/Spiliopoulou%20Georgia.pdf>

Σταμάτης, Κ. (2017). *Φιλανθρωπία και Αλληλεγγύη*. Ανακτήθηκε στις 28/01/2017 από: <http://blogs.auth.gr/moschosg/2013/01/25/%CF%86%CE%B9%CE%BB%CE%B1%CE%BD%CE%B8%CF%81%CF%89%CF%80%CE%B9%CE%B1-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%B1%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BB%CE%B5%CE%B3%CE%B3%CF%85%CE%B7-%CE%B7-%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BB%CE%AF%CE%B1-%CF%84/>

Στασινού, Α. (2013). *Κοινωνική Πολιτική Δήμου Αγίων Αναργύρων – Καματερού*. (Μεταπτυχιακή Εργασία). Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Κόρινθος.

Σταυρουλάκης, Κ. (2012). Τι είναι οι «Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις» του Ν. 4019/2011; Ανακτήθηκε στις 23/07/2017 από: <https://www.taxheaven.gr/acforum/topic/84781-%CF%84%CE%B9-%CE%B5%CE%AF%CE%BD%CE%B1%CE%B9-%CE%BF%CE%B9-%C2%AB%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82-%CF%83%CF%85%CE%BD%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B9%CF%81%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AD%CF%82-%CE%B5%CF%80%CE%B9%CF%87%CE%B5%CE%B9%CF%81%CE%AE%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82%CF%84%CE%BF%CF%85-%CE%BD-40192011/>

Συμεού, Α. (2007). Εγκυρότητα και αξιοπιστία στην ποιοτική εκπαιδευτική έρευνα: Παρουσίαση, αιτιολόγηση και πράξη. *Πρακτικά 5ου Πανελληνίου Συνεδρίου Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδας “25 Χρόνια Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδας”* (Τομ. 2, σσ. 333-339). Θεσσαλονίκη: Α/φοί Κυριακίδη. Ανακτήθηκε στις 26/02/2017 από: https://www.researchgate.net/publication/288115240_Enkyroteta_kai_axiopistia_sten_poiotike_ekpaideutike_ereuna_Parousiase_aitiologese_kai_praxe

Τακτικός, Β. (2017). *Εθελοντισμός: Από το μύθο στη σύγχρονη πραγματικότητα*. Ανακτήθηκε στις 28/01/2017 από: <http://socialactivism.gr/index.php/koinonia-politon/247-ethelontismos-myth>

Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (ΥΠΕΠΘ). Τμήμα Πρόσθετης Διδακτικής Στήριξης και Ενισχυτικής Διδασκαλίας (2008, Σεπτέμβριος). *Οργάνωση και Λειτουργία της Πρόσθετης Διδακτικής Στήριξης*, Αθήνα.

Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (ΥΠΕΠΘ). Τμήμα Ε' Πρόσθετης Διδακτικής Στήριξης και Ενισχυτικής Διδασκαλίας. (2013, Μάρτιος). *Πρόσκληση για υποβολή αιτήσεων στην Ενισχυτική Διδασκαλία για το σχολικό έτος 2012-2013*. Αθήνα.

Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (ΥΠΕΘ). Τμήμα Α' Σπουδών και Εφαρμογής Προγραμμάτων (2016, Φεβρουάριος). *Πρόσκληση για υποβολή αιτήσεων υποψηφίων διδασκόντων στο πρόγραμμα Ενισχυτικής Διδασκαλίας για το σχολικό έτος 2015-2016*. Αθήνα. Ανακτήθηκε στις 18/02/2017 από: <http://dide.lef.sch.gr/dide/wp/wp-content/uploads/2016/02/30544.pdf?x12940>

Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (ΥΠΕΘ). Τμήμα Α' Σπουδών και Εφαρμογής Προγραμμάτων (2016, Δεκέμβριος). *Εγκύκλιος έναρξης της Ενισχυτικής Διδασκαλίας για το σχολικό έτος 2016-2017*, Αθήνα. Ανακτήθηκε στις 16/02/2017 από:

http://www.alfavita.gr/sites/default/files/attachments/egkyklios_enarxis_enishytikis_didaskalias_2016-2017.pdf

Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων (ΥΠΘ). Τμήμα Ε' Πρόσθετης Διδακτικής Στήριξης και Ενισχυτικής Διδασκαλίας (2014, Φεβρουάριος). *Πρόσκληση για υποβολή αιτήσεων στην Ενισχυτική Διδασκαλία για το σχολικό έτος 2013-2014*. Αθήνα. Ανακτήθηκε στις 18/02/2017 από: <http://dide.lef.sch.gr/dide/wp/wp-content/uploads/2014/02/%CE%A0%CF%81%CF%8C%CF%83%CE%BA%CE%B%CE%B7%CF%83%CE%B7-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%85%CF%80%CE%BF%CE%B2%CE%BF%CE%BB%CE%AE-%CE%B1%CE%B9%CF%84%CE%AE%CF%83%CE%B5%CF%89%CE%BD-%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%95%CE%BD%CE%B9%CF%83%CF%87%CF%85%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%94%CE%B9%CE%B4%CE%B1%CF%83%CE%BA%CE%B1%CE%BB%CE%AF%CE%B11.pdf?x12940>

Φίλιας, Β. (2001). *Εισαγωγή στη Μεθοδολογία και τις Τεχνικές των Κοινωνικών Ερευνών*. Αθήνα: Gutenberg.

Φραγκουδάκη, Α. (1985). *Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης. Θεωρίες για την κοινωνική ανισότητα στο σχολείο*. Αθήνα: Παπαζήση

Χατζητέγας, Γ. (2017). *Σχολική Εκπαίδευση και Φροντιστήριο*. Ανακτήθηκε στις 17/02/2017 από: <http://www.hagitegas.gr/2010/02/sxoliki-ekpaideysi-kai-frontistirio/>

Χρυσάκης, Μ. (1989). Οικογενειακές επενδυτικές πρακτικές των φτωχών και των μη φτωχών και εκπαιδευτικές ανισότητες. *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, 75, 89-120.

Ψαρρού Μ. Κ., & Ζαφειρόπουλος, Κ. (2004). *Επιστημονική έρευνα. Θεωρία και εφαρμογές στις Κοινωνικές Επιστήμες*. Αθήνα: Τυπωθήτω – Γ. Δάρδανος.

Ψαχαρόπουλος, Γ., Καζαμιάς, Α. (1985). *Παιδεία και ανάπτυξη στην Ελλάδα, Κοινωνική και οικονομική μελέτη της Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης*, ΕΚΚΕ, Αθήνα 1985

Ανακοίνωση της Ομάδας Αλληλεγγύης του ΣΥΡΙΖΑ Χαλανδρίου σχετικά με τις δράσεις αλληλεγγύης προς τους πρόσφυγες. (2015, Νοεμβρίου, 11). Ανακτήθηκε στις 11/07/2017 από:

<http://www.solidarity4all.gr/el/news/%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CE%BA%CE%BF%CE%AF%CE%BD%CF%89%CF%83%CE%B7-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%BF%CE%BC%CE%AC%CE%B4%CE%B1%CF%82-%CE%B1%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BB%CE%B5%CE%B3%CE%B3%CF%8D%CE%B7%CF%82-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CF%83%CF%85%CF%81%CE%B9%CE%B6%CE%B1-%CF%87%CE%B1%CE%BB%CE%B1%CE%BD%CE%B4%CF%81%CE%AF%CE%BF%CF%85-%CF%83%CF%87%CE%B5%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AC-%CE%BC%CE%B5-%CF%84%CE%B9%CF%82-%CE%B4%CF%81%CE%AC%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%82-%CE%B1%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BB%CE%B5%CE%B3%CE%B3%CF%8D%CE%B7%CF%82-%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%82>

227 Μόνιμοι διορισμοί εκπαιδευτικών από τους πίνακες επιτυχόντων του διαγωνισμού ΑΣΕΠ 2008. (2017, Ιουλίου, 07). Ανακτήθηκε στις 11/07/2017 από: <http://www.alfavita.gr/arhron/ekpaideysi/ypourgeio-paideias/227-monimoi-diorismoi-ekpaideytikon-apo-toys-pinakes>

Εθελοντισμός: μια διαχρονική αξία. (2016, χ.ή.). Ανακτήθηκε στις 05/07/2017 από: <http://www.idkaramanlis.gr/events/2/1749>

ΕΛΣΤΑΤ: Σταθερή Μείωση Μισθών από το 2010. (2014, Μαρτίου, 28). Ανακτήθηκε στις 27/02/2017 από: <http://www.naftemporiki.gr/finance/story/786981/elstat-statheri-meiosi-misthon-apo-to-2010>

Ενισχυτική Διδασκαλία στη Β'θμια Εκπαίδευση. (2016, Δεκέμβριος 14). Ανακτήθηκε στις 18/02/2017 από: <http://www.epiteliki.minedu.gov.gr/?p=405&lang=el>

Κοινωνικά Φροντιστήρια Κορινθίας. (2017, χ.ή.). Ανακτήθηκε στις 31/01/2017 από: <http://kfk.gr/%CE%B7-%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%81%CE%AF%CE%B1-%CE%BC%CE%B1%CF%82/>

Μορφές Εθελοντισμού. (2013, χ.ή.). Ανακτήθηκε στις 23/01/2017 από: <http://www.slideshare.net/dakekavalas/ss-21234645>

Χορήγηση Άδειας κατ' οίκον Διδασκαλίας. (2007, Σεπτεμβρίου, 3). Ανακτήθηκε στις 19/02/2017 από: <https://edu.klimaka.gr/idiwtika/frontisthria/366-ekdosh-adeias-kat-oikon-didaskalias.html>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Πρωτόκολλο Συνέντευξης

1. Θα ήθελες να κάνεις μια μικρή αναφορά στον εαυτό σου, προκειμένου να σχηματιστεί το προφίλ σου;
2. Η κατάσταση που βιώνει η χώρα μας τα τελευταία χρόνια πώς κρίνεις ότι έχει επηρεάσει την καθημερινότητα;
3. Στον εκπαιδευτικό χώρο έχεις παρατηρήσει όξυνση των ανισοτήτων ή όχι;
4. Σε ποιά επίπεδα αντιλαμβάνεσαι τις μη αντικειμενικές αντιμετωπίσεις ως προς τους μαθητές;
5. Το φαινόμενο του εθελοντισμού εξαπλώθηκε περισσότερο τα τελευταία χρόνια μετά από κάποια γεγονότα/ φαινόμενα;
6. Μπορείς να μου περιγράψεις πώς προέκυψε αυτή η εθελοντική δράση;
7. Αυτή η εθελοντική κίνησή σας κρίνεις πως επηρεάζεται από την πολιτική ηγεσία ή όχι;
8. Η ηγεσία η τοπική προάγει και να υποστηρίζει τις εθελοντικές δράσεις λόγω της δύσκολης εποχής που ζούμε ή όχι;
9. Η τοπική ηγεσία σας ενθαρρύνει και σας υποστηρίζει σε ηθικό και υλικό επίπεδο ή όχι;
10. Μπορείς να μου περιγράψεις πώς γίνεται αυτή η υποστήριξη ή η αδιαφορία;
11. Τη δραστηριότητά σου αυτή θα τη χαρακτήριζες εθελοντική ή φιλανθρωπική;
12. Μπορείς να μου περιγράψεις πώς ήρθες σε επαφή με το Κοινωνικό Φροντιστήριο;
13. Ποιοι ήταν οι λόγοι συμμετοχής σου σ' αυτό το θεσμό;
14. Τι είναι για σένα ο εθελοντισμός;
15. Υπάρχει διαφορά ανάμεσα στο φιλανθρωπικό έργο, π.χ. της Εκκλησίας με τον εθελοντισμό;
16. Τα δικά σου κίνητρα τα συνδέεις με ένα φιλανθρωπικό-αλτρουϊστικό πνεύμα ή όχι;
17. Έχεις κάποιες προσδοκίες από τη συμμετοχή σου ή όχι;
18. Θα μπορούσες να μου περιγράψεις πώς θα αντιδρούσες σε μια ενδεχόμενη πρόταση για επαγγελματική αποκατάσταση π.χ. στα μέσα της χρονιάς;
19. Πώς θα λειτουργούσε ως προς τη συμμετοχή σου στο Κοινωνικό;
20. Το ενδεχόμενο μιας αμοιβής για τις υπηρεσίες που προσφέρεις σε απασχολεί ή όχι;
21. Αν ναι, ποια θα ήταν η ιδεατή αμοιβή για σένα;
22. Μπορείς να μου περιγράψεις μια κατάσταση που σου πρόσφερε ικανοποίηση ή χαρά από τη συμμετοχή σου στο Κ.Φ.;
23. Μπορείς να μου περιγράψεις μια κατάσταση που σου πρόσφερε δυσαρέσκεια ή ματαίωση από τη συμμετοχή σου στο Κ.Φ.;
24. Η δράση σου αυτή σε έχει ωφελήσει ή όχι;

25. Μπορείς να μου περιγράψεις σε ποιο επίπεδο / τομέα αισθάνεσαι ωφελημένος, -η;
26. Το γεγονός πως δεν υπάρχει χρηματική αμοιβή για το έργο σας επηρεάζει την έννοια για την απόδοση των μαθητών (τουλάχιστον από την πλευρά των καθηγητών) ή όχι;
27. Θα σου άρεσε να γίνει μια απόπειρα αξιολόγησης της δράσης αυτής όσον αφορά την επίδοση των μαθητών ή όχι;

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Στο ακόλουθο κομμάτι παρατίθενται αυτούσιες οι συνεντεύξεις που πραγματοποιήθηκαν για την εκπόνηση της εργασίας. Σε δύο μόνο συνεντεύξεις (Σ3 και Σ8), παραλείπονται τα ονόματα των ομιλητριών για λόγους διατήρησης της εχεμύθειας. Μια διευκρίνιση στέκεται απαραίτητη επί του παρόντος: Το γράμμα «Ε» αντιστοιχεί στις ερωτήσεις της Ερευνήτριας και το γράμμα «Σ» στους συνεντευξιαζόμενους. Του γράμματος «Σ» έπεται η αρίθμηση που φανερώνει τη σειρά και το πλήθος των συνεντευξιαζόμενων.

Συνέντευξη 1^η

Ε: Ονομάζομαι Αγγελική Στέφα και είμαι μεταπτυχιακή φοιτήτρια του Τμήματος Κοινωνικής κι Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Η συνέντευξή μας θα πραγματοποιηθεί για την ολοκλήρωση της εργασίας, της διπλωματικής μου εργασίας που έχει θέμα «Το Κοινωνικό Φροντιστήριο και την Αξιολόγηση των επιδόσεων των μαθητών». Αρχικά λοιπόν συμφωνείς να κάνουμε αυτή τη συνέντευξη;

Σ1: Φυσικά.

Ε: Οποιαδήποτε στιγμή θελήσεις να σταματήσουμε τη συνέντευξη, για οποιοδήποτε λόγο μπορείς να μου το πεις.

Σ1: Ναι βέβαια.

Ε: Όπως βλέπεις, θα χρειαστεί να γίνει μαγνητοφώνηση. Έχεις κάποιο πρόβλημα με αυτήν την παράμετρο;

Σ1: Όχι.

Ε: Θέλω να σε ενημερώσω ότι θα τηρηθεί εχεμύθεια σχετικά με τα στοιχεία σου. Επίσης, εάν θέλεις τα αποτελέσματα της έρευνας, μπορώ να σε ενημερώσω γι' αυτά μετά την εκπόνηση της εργασίας.

Σ1: Ωραία.

Ε: Θα ήταν προτιμότερο να κλείσουμε τα κινητά. Συμφωνείς;

Σ1: Ναι αμέ.

Ε: Τη συνέντευξη αυτή λοιπόν την πραγματοποιώ για τη διπλωματική μου εργασία στο μάθημα της Αξιολόγησης μελετώντας το Κοινωνικό Φροντιστήριο και ιδιαίτερα τα υποκείμενα του Κοινωνικού Φροντιστηρίου που είστε εσείς οι εθελοντές καθηγητές. Θέλω να δω ποια είναι τα κίνητρά σας, εάν παρέχετε βοήθεια από κάποιους άλλους παράγοντες, εάν σας απασχολεί η αξιολόγηση των μαθητών και όλα αυτά.

Σ1: Ωραία.

E: Να ξεκινήσουμε;

Σ1: Ναι βέβαια.

E: Ωραία. Αρχικά θα ήθελα να μου περιγράψεις, να μου κάνεις μια μικρή αναφορά στον εαυτό σου προκειμένου να σχηματιστεί το προφίλ σου.

Σ1: Αχα.

E: Ε εγώ είμαι εδώ στα Κοινωνικά Φροντιστήρια εδώ και τέσσερα χρόνια. Μ' αρέσει πάρα πολύ αυτό που κάνω. Ξεκίνησα για άλλους λόγους . Έχω φτάσει, ναι τέλος πάντων . Μ' αρέσει πάρα πολύ αυτό που κάνω γιατί έδωσα αγάπη στα παιδιά και θέλω ν' αποκτήσω κι εργασιακή εμπειρία και αυτά.

E: Αχά.

Σ1: Δεν ξέρω βέβαια αν θα συνεχίσω του χρόνου, αλλά μέχρι τώρα είναι μία πολύ σημαντική εμπειρία.

E: Η κατάσταση που βιώνει η χώρα μας τα τελευταία χρόνια πώς κρίνεις ότι έχει επηρεάσει την καθημερινότητα δεδομένης της οικονομικής κρίσης;

Σ1: Πάρα πολύ την έχει επηρεάσει. Θεωρώ ότι ένας λόγος που υπάρχουν κι έχουνε γίνει αυτά τα κοινωνικά φροντιστήρια είναι και η οικονομική κρίση. Σίγουρα.

E: Υπάρχει μεγαλύτερη προσέλευση μαθητών τα τελευταία χρόνια;

Σ1: Σίγουρα ναι. Ο αριθμός των μαθητών είναι περισσότερος από τα πρώτα έτη που ξεκινήσαμε.

E: Στον εκπαιδευτικό χώρο έχεις παρατηρήσει όξυνση των ανισοτήτων ή όχι;

Σ1: Ανισοτήτων ανάμεσα στα παιδιά;

E: Ανισότητα μπορούμε να πούμε και ανάμεσα στα παιδιά και την αντιμετώπιση που έχουν από τους καθηγητές.

Σ1: Όχι δεν έχω παρατηρήσει κάτι τέτοιο. Στο χώρο που είμαι εγώ τώρα δεν έχω παρατηρήσει, δεν έχω ακούσει κάτι να σου πω.

E: Εσύ πιστεύεις δηλαδή ότι όλοι οι μαθητές αντιμετωπίζονται κατά τον ίδιο τρόπο από τους καθηγητές ή όχι;

Σ1: Ε όσον αφορά το μάθημά μου και τα τμήματά μου ναι. Για τους άλλους δεν μπορώ να πω, δεν μπορώ να εκφέρω γνώμη. Δεν ξέρω.

E: Δεν έχει πέσει στην αντίληψή σου πως διαδραματίζει κάποιο ρόλο η κατάσταση όπως έχει φτάσει σήμερα στην Ελλάδα να επηρεάσει τη συμπεριφορά των καθηγητών στα παιδιά.

Σ1: Όχι, όχι.

E: Ωραία. Όπως μου είπες δεν υπάρχουν, δεν αντιλαμβάνεσαι κάποιες μη αντικειμενικές αντιμετώπισεις ως προς τους μαθητές. Το φαινόμενο του εθελοντισμού κρίνεις ότι έχει εξαπλωθεί περισσότερο τα τελευταία χρόνια μετά από κάποια γεγονότα;

Σ1: Ναι, έτσι θεωρώ. Σίγουρα είναι η οικονομική κρίση, σίγουρα το πρώτο και πιστεύω ότι είναι πάρα πολύ καλό που έγινε δηλαδή αν και δεν –πώς να το πω τώρα– βαθμολογείται θετικά στην Ελλάδα ο εθελοντισμός, ενώ έξω. Αυτοί που έχουν τον εθελοντισμό, μπορούν να βρουν εργασία, παίρνουν και μόρια και εργασιακή εμπειρία, ενώ εδώ δεν υπάρχει αυτό. Εγώ θεωρώ ότι είναι πάρα πολύ αξιόλογο. Δηλαδή και ο θεσμός των Κοινωνικών Φροντιστηρίων είναι πολύ αξιόλογος.

E: Μάλιστα. Πώς προέκυψε, μπορείς να μου περιγράψεις πώς προέκυψε αυτή η εθελοντική δράση του Κοινωνικού Φροντιστηρίου, πώς ξεκίνησε;

Σ1: Η εθελοντική δράση...

E: Το κοινωνικό φροντιστήριο δηλαδή πώς δημιουργήθηκε...

Σ1: Απ' όσο ξέρω είναι από έναν κύριο συνταξιούχο που θέλησε να παραμείνει στο επάγγελμα και μετά τη σύνταξή του και ήθελε να βοηθήσει κάποια παιδιά. Απ' όσο ξέρω με αποτέλεσμα να έχει φτάσει τώρα τέσσερα χρόνια είμαι εγώ. Το Κοινωνικό Φροντιστήριο πρέπει να είναι πέντε χρόνια και να κάνει αυτό που επιτελεί μέχρι τώρα, αυτό το έργο. Μία ιδέα ενός συνταξιούχου, απ' όσο ξέρω.

E: Και κινήθηκε τόσο γρήγορα; Μάζεψε τόσους πολλούς μαθητές;

Σ1: Τα πρώτα χρόνια όχι δεν είχε τόσους μαθητές. Υπήρχαν πάρα πολύ λίγα τμήματα, πάρα πολύ λίγοι καθηγητές, ε μπορεί και κάτω από δέκα και μετά με τον καιρό, με τα χρόνια άρχισαν και οι μαθητές να αυξάνονται και οι καθηγητές.

E: Οι καθηγητές οι οποίοι συμμετείχαν με την έναρξη του Κ.Φ. για ποια άτομα μιλάμε;

Σ1: Αν ήταν συνταξιούχοι εννοείς; Ναι, οι περισσότεροι ναι. Ήταν συνταξιούχοι.

E: Η ιδέα, γιατί πλέον στο συγκεκριμένο Κ.Φ, αλλά και σε άλλα υπάρχουν άνεργοι καθηγητές.

Σ1: Το περισσότερο ποσοστό.

E: Πώς προέκυψε αυτό; Έκαναν κάποια ανοιχτή πρόσκληση ή όχι; Από πού κινητοποιήθηκαν όλοι αυτοί;

Σ1: Ε θα σου πω... Ξέρω ότι ο υπεύθυνος ενημερώνεται από τη Β'/βάθμια Εκπαίδευση, καλεί κάποιους εκπαιδευτικούς... Εγώ παράδειγμα δεν ήρθα από κάποιο τηλεφώνημα, εγώ ήρθα μόνη μου. Έτσι; Μπήκα μέσα, χτύπησα την πόρτα και είπα θέλω να κάνω μάθημα. Κάποιοι έχουν έρθει από τη Β'/βάθμια. Κάπως έτσι.

Ε: Εσύ πώς ενημερώθηκες για τα Κοινωνικά Φροντιστήρια;

Σ1: Ε από μία θεία μου που έφερνε το παιδί της εδώ και μου είπε «Ξέρεις αυτό γίνεται εκεί και λέω πως το Κοινωνικό Φροντιστήριο, λέει γίνεται αυτό κι αυτό, γίνεται μάθημα δωρεάν σε παιδιά που το έχουν ανάγκη». Ωραία λέω, θα πάω κι εγώ θα καταθέσω τα χαρτιά μου και ήρθα.

Ε: Και ήρθες τη δεύτερη χρονιά...

Σ1: Ήρθα το '13, το 2013.

Ε: Και μπήκες κατευθείαν σε τμήματα αρκετά ή ...

Σ1: Την πρώτη χρονιά είχα μόνο Γ' Γυμνασίου και τις επόμενες χρονιές είχα φτάσει γύρω στις 10-11 ώρες τη χρονιά, ε τη βδομάδα συγγνώμη, όχι τη χρονιά. Μετά έπαιρνα πολλά τμήματα ναι.

Ε: Ωρες, οι οποίες αυξάνονται με το χρόνο...

Σ1: Ναι

Ε: Αυτή η εθελοντική κίνησή σας κρίνεις πως επηρεάζεται από την πολιτική ηγεσία ή όχι;

Σ1: Μμμ. Από την πολιτική ηγεσία. Με ποιο τρόπο δηλαδή; Να μας κάνει πόλεμο, να μας υποστηρίζει, να μας...;

Ε: Γενικότερα. Περίγραψε μου εσύ την κατάσταση, πώς τη ζεις, πώς τη βιώνεις...

Σ1: Εεε... Είναι μια μέση κατάσταση βασικά. Θεωρώ ότι κάποια πράγματα, σε κάποια πράγματα μας βοηθάει, σε κάποια πράγματα όχι, δεν έχουμε την άμεση στήριξη της πολιτικής ηγεσίας.

Ε: Θέλω να πω η πολιτική ηγεσία συνάδει με την πολιτική του φροντιστηρίου; Το φροντιστήριο δηλαδή όπως μου περιέγραψες προηγουμένως δημιουργήθηκε ως μια αυτοπροαίρετη κίνηση ενός συνταξιούχου. Δεν κινητοποιήθηκε, δεν τον παρακίνησε... πολιτικά κίνητρα, κάτι τέτοιο.

Σ1: Ωραία, ο συγκεκριμένος άνθρωπος απ' όσο ξέρω απευθύνθηκε στο Δήμο, ο οποίος στη συνέχεια νομίζω του είπε «Ναι προχώρα και εμείς θα σε στηρίξουμε και τα λοιπά», αν θυμάμαι καλά, οπότε όλο αυτό έγινε και με τη βοήθεια σε ένα ποσοστό του Δήμου. Ο Δήμαρχος Κορινθίων, έτσι; Εντάξει, θεωρώ ότι σε κάποια πράγματα έχει βοηθήσει η ηγεσία, σε κάποια πράγματα.

E: Να το συγκεκριμενοποιήσουμε τώρα... Η τοπική ηγεσία προάγει και υποστηρίζει τις εθελοντικές δράσεις λόγω της δύσκολης εποχής που ζούμε ή όχι; Να εστιάσουμε στην τοπική ηγεσία...

Σ1: Ναι, ναι.

E: Για ποιο λόγο πιστεύεις ότι γίνεται αυτό;

Σ1: Ε για ποιο λόγο... Ε προφανώς θέλει να βοηθήσει κι αυτή με τη σειρά της παιδιά άπορα και ίσως και για να πάρει ψήφους;

E: Χμ.

Σ1: Πολύ πιθανόν.

E: Σε ηθικό και υλικό επίπεδο η τοπική ηγεσία σας υποστηρίζει ή όχι;

Σ1: Σε...

E: Ηθικό, αν σας ενθαρρύνει δηλαδή..

Σ1: Η ηγεσία...

E: Ναι η τοπική ηγεσία, αλλά και υλικά, ένα φροντιστήριο χρειάζεται πολλά υλικά, χρειάζεται γραφική ύλη...

Σ1: Ναι, όλα αυτά.. ε ένα βαθμό ναι...

E: Μπορείς να μου το περιγράψεις πώς γίνεται;

Σ1: Ναι

E: Ποια πράγματα σας προσφέρει, ποια δε σας προσφέρει...

Σ1: Στο υλικό, δηλαδή χαρτί, τόνερ, μολύβια, δηλαδή ό,τι χρειαστούμε πετρέλαιο για το χειμώνα ε σε αυτά ναι, θα μας στηρίξει σ' αυτό το κομμάτι.

E: Απ' ό,τι καταλαβαίνω υπάρχουν πράγματα, στα οποία δεν τυγχάνετε στήριξης.

Σ1: Όχι.

E: Θα μπορούσες να μου περιγράψεις ποια είναι αυτά;

Σ1: Ε εμένα για παράδειγμα το παράπονό μου είναι ότι η πολιτική ηγεσία, η τοπική δεν έχει έρθει ποτέ εδώ, να δει τι κάνουμε, να δει πώς δουλεύουμε, να δει ποιοι καθηγητές είμαστε, να συστηθεί, να συστηθούμε, να πει ρε παιδιά τουλάχιστον πείτε μου τι κάνετε, πόσες ώρες κάνετε μάθημα. Δεν έχει γίνει ποτέ αυτό. Κι αυτό είναι που με στενοχωρεί. Ποτέ όμως.

E: Ότι εδώ προσφέρετε ε; Δεν έχει θελήσει ποτέ κάποιος να σας γνωρίσει...

Σ1: Σε στηρίζει ο Δήμος και είναι πάνω σου και δίπλα σου, δεν έχει έρθει ποτέ να δει τι κάνεις, ποτέ.

E: Μου περιέγραψες πώς γίνεται αυτή η υποστήριξη και η αδιαφορία σε ορισμένους τομείς. Τη δραστηριότητα και τη δική σου συμμετοχή θα τη χαρακτήριζες εθελοντική ή φιλανθρωπική;

Σ1: Φιλανθρωπική ή εθελοντική... Εεε δεν ξέρω, θα σου έλεγα και τα δύο.

E: Θέλω να σου πω ότι έχοντας στο μυαλό μας η φιλανθρωπία περισσότερο ταιριάζει με έργο της Εκκλησίας, δεν έχουμε να περιμένουμε τίποτα..

Σ1: Ναι. Ε εγώ έτσι ξεκίνησα φιλανθρωπικά, δηλαδή το μόνο που μ' ένοιαζε, έλεγα στον εαυτό μου μακάρι να μπορούσα κι εγώ όταν έδινα πανελλήνιες να είχα κι εγώ μια τέτοια στήριξη, να μπορώ δηλαδή να κάνω μαθήματα δωρεάν, να μπορώ να προχωρήσω στο Πανεπιστήμιο και τα λοιπά. Το θεωρώ πάρα πολύ ωραίο αυτό που γίνεται και γι' αυτό και ήθελα να δώσω σ' αυτά τα παιδιά. Φιλανθρωπικά ξεκίνησα.

E: Η επαφή, η πρώτη σου επαφή με το Κοινωνικό Φροντιστήριο μου είπες ότι έγινε μέσω γνωστών...

Σ1: Ναι ναι μέσω γνωστών...

E: Και αργότερα ενεργοποιήθηκες... Οι λόγοι, για τους οποίους συμμετείχες σ' αυτό το θεσμό;

Σ1: Αρχικά όπως σου είπα για να δώσω βοήθεια στα παιδιά, αρχικά γι' αυτό, δεύτερον για ν' αποκτήσω την εμπειρία της τάξης που λέμε και αυτά. Αυτά ήταν τα δύο βασικά, γι' αυτό το λόγο ξεκίνησα και γι' αυτό το λόγο συνεχίζω κι είμαι εδώ.

E: Για σένα τι είναι ο εθελοντισμός;

Σ1: Εθελοντισμός... Προσφορά στο συνάνθρωπο σ' οτιδήποτε έχει ανάγκη, δηλαδή το Κ.Φ. σου παρέχει τη γνώση, άλλος ας πούμε σου παρέχει κάτι άλλο. Προσφορά στο συνάνθρωπο.

E: Έχεις συμμετάσχει και σε άλλες εθελοντικές δράσεις ή αυτή ήταν η πρώτη;

Σ1: Όχι, όχι. Αυτή ήταν η πρώτη.

E: Μου είπες ότι δεν ξέρεις αν θα είσαι του χρόνου εδώ. Σκέφτεσαι αυτήν την πηγαία εθελοντική κίνηση που έχεις να την περάσεις κάπου αλλού, να ασχοληθείς δηλαδή με κάποια άλλη εθελοντική δράση ή όχι;

Σ1: Εεε, εάν μου ξανατύχει ναι, γιατί όχι και αν μπορώ βέβαια, εάν οι περιστάσεις το επιτρέπουν ναι.

E: Υπάρχει διαφορά για σένα ανάμεσα σε φιλανθρωπικό έργο και εθελοντισμό;

Σ1:Εεε

E: Ή τα είχες ταυτίσει στην αρχή ή και κατά τη διάρκεια της συμμετοχής σου εδώ πέρα;

Σ1: Νομίζω τα έχω ταυτίσει.

E: Δεν υπάρχει διάκριση για σένα.

Σ1: Ναι νομίζω τα έχω ταυτίσει.

E: Τα δικά σου κίνητρα τα συνδέεις με ένα αλτρουιστικό πνεύμα ή όχι;

Σ1: Ναι, ναι.

E: Έχεις κάποιες προσδοκίες από τη συμμετοχή σου ή όχι;

Σ1: Προσδοκίες δεν έχω από τον εθελοντισμό εδώ. Δεν υπάρχουν βασικά προσδοκίες. Δεν έχεις προσδοκίες εδώ. Εγώ προσωπικά δεν έχω προσδοκίες εδώ. Θα πάρω βέβαια, θα πάρουν τα παιδιά από μένα, θα πάρω κι εγώ απ' αυτά, εννοείται ότι παίρνεις εμπειρίες, αλλά μέχρι εκεί, τίποτα παραπάνω. Άλλες προσδοκίες όχι. Προσδοκώ ας πούμε να γίνουν σωστοί άνθρωποι στην κοινωνία, να βγουν.

E: Είχα στα υπ' όψιν μου κάτι σε προσωπικό επίπεδο, κάποιο όφελος για σένα ή δεν υπάρχει τίποτα;

Σ1: Ε όχι δεν υπάρχει.

E: Θέλω να σου πω πολλά άτομα ασχολούνται με τον εθελοντισμό, δηλαδή μια διάκριση ανάμεσα σε εθελοντικό και φιλανθρωπικό έργο είναι στο φιλανθρωπικό έργο δεν έχεις να περιμένεις τίποτα. Οι εθελοντικές δράσεις, πολλοί ασχολούνται με εθελοντικές δράσεις περιμένοντας να αποκομίσουν κάτι. Για παράδειγμα, εσύ όπως μου είπες προηγουμένως είσαι εδώ πέρα τέσσερα χρόνια...

Σ1: Ναι.

E: Αν μη τι άλλο πώς η τοπική ηγεσία, πώς οι αρχές εκδηλώνουν τη συμπαράστασή τους, την αναγνώριση της προσφοράς σου; Κάποιοι θα μπορούσαν να περιμένουν ενδεχομένως μια χρηματική αμοιβή ή τα τόσα χρόνια που είσαι εδώ πέρα να περάσουν ως προϋπηρεσία, μοριοδότηση για να ενταχθείς στο δημόσιο τομέα ή σε κάποια θέση ιδιωτική.

Σ1: Όχι. Ούτε οικονομικό όφελος, ούτε μοριοδότηση. Η μοριοδότηση θα ήταν ιδανική. Δυστυχώς δεν υπάρχει ούτε αυτό.

E: Θα ήθελες να υπάρχει κάποια...

Σ1: Φυσικά, φυσικά! Μοριοδότηση τέσσερα χρόνια;

E: Θα μπορούσες να περιμένεις κάτι από αυτό;

Σ1: Θα ήθελα...;

E: Να το θέσω διαφορετικά: να αναγνωριστεί πρακτικά;

Σ1: Ναι, ναι, ναι, ναι. Το θεωρώ άδικο γιατί κάνουμε ακριβώς ίδιες ώρες με τους καθηγητές στα σχολεία, κάνουμε ακριβώς τα ίδια πράγματα, αφιερώνουμε ακριβώς τον ίδιο χρόνο σε διάβασμα που κάνουμε κι εμείς... Γιατί να μη μοριοδοτηθούμε; Φυσικά και θα κινηθώ. Αν μπορέσω, το 'χουμε σκεφτεί κάποιιο να το κάνουμε.

E: Για να αναγνωριστούν οι ώρες;

Σ1: Ναι.

E: Ξεκινώντας όμως είχες κάτι τέτοιο στο μυαλό σου ή όχι;

Σ1: Όχι, όχι, καθόλου, καθόλου.

E: Στην πορεία η προσφορά, η κούραση που είχες εδώ;

Σ1: Ναι, ναι. Δεν είναι ότι κάνω δύο ώρες, είναι ότι κάνω πάρα πολλές ώρες, δηλαδή τα τρία τελευταία χρόνια κάνω τουλάχιστον δέκα ώρες τη βδομάδα. Γιατί να μην έχεις μόρια απ' αυτό; Δεν είπα εγώ για οικονομικές απολαβές και τα λοιπά. Θα ήθελα να υπάρχει, θα ήθελα τη μοριοδότηση.

E: Όπως μου είπες προηγουμένως αυτό είναι κάτι, το οποίο έχει συζητηθεί και θα κινητοποιηθείτε. Πού σκέφτεστε να απευθυνθείτε γι' αυτό;

Σ1: Εεε κατ' αρχάς στο Δήμο. Τώρα αν δεν μπορέσουμε να βγάλουμε άκρη, θα κινηθούμε γιατί το έχουμε συζητήσει εδώ με διάφορους καθηγητές και θεωρούμε ότι είναι το σωστό να πάρεις μόρια γι' αυτό που κάνεις. Όπως είπα κάνουμε την ίδια δουλειά, δεν υστερούμε σε τίποτα από καθηγητές του Δημοσίου.

E: Και τόσα χρόνια δεν έχετε λάβει κάποια αναγνώριση;

Σ1: Τίποτα, τίποτα.

E: Η τοπική ηγεσία, γιατί απ' ό,τι καταλαβαίνω είναι ο πρώτος φορέας, με τον οποίο έρχεστε σε επαφή και από τον οποίο ξεκίνησε το Κ.Φ., πώς σας ευχαριστεί, πώς αναγνωρίζει το έργο σας;

Σ1: Πώς μας ευχαριστεί... Ε δε μας ευχαριστεί!

E: Τόσα χρόνια, πέντε χρόνια μου είπες λειτουργεί το Κ.Φ. οι καθηγητές που έχουν περάσει από 'δω...

Σ1: Κάθε χρόνο, στην τελετή λήξης των Φροντιστηρίων παίρνουμε κάποιες βεβαιώσεις με τις ώρες που έχουμε κάνει μάθημα, με τα μαθήματα που έχουμε κάνει και μας δίνει κι ένα βραβείο εθελοντισμού.

E: Αυτές οι ώρες που δίνονται είναι κάτι σαν εργασιακή εμπειρία, σαν συστατική επιστολή;

Σ1: Συστατική επιστολή ναι, αλλά δεν ξέρω άμα αναγνωρίζεται έξω, δηλαδή...

E: Η τοπική ηγεσία απ' ό,τι καταλαβαίνω δεν πρέπει να έχει καμία σχέση με τον εκπαιδευτικό χώρο.

Σ1: Όχι.

E: Άρα πώς μπορεί να λειτουργήσει ως συστατική επιστολή αυτό... Έχεις επιχειρήσει εσύ να απευθυνθείς σε κάποια εργασία κι έχει αναγνωριστεί αυτή η συστατική επιστολή;

Σ1: Όχι. Επειδή έχω απορροφηθεί εδώ, δεν έχω επιχειρήσει να το κάνω. Δε γνωρίζω.

E: Από άλλα άτομα γνωρίζεις εάν...

Σ1: Όχι δυστυχώς δε γνωρίζω. Αυτό το συγκεκριμένο δεν το ξέρω καθόλου, με τη συστατική επιστολή.

E: Πρακτικά αυτή η αναγνώριση, η συστατική επιστολή, οι ώρες, το βραβείο εθελοντισμού δε σας προσφέρει κάτι ή κάνω λάθος εγώ;

Σ1: Όχι. Εγώ δεν το 'χω ψάξει, δεν έχω κινηθεί να βρω αυτό το πράγμα. Νομίζω πως όχι.

E: Θα μπορούσες να μου περιγράψεις –απ' ό,τι καταλαβαίνω είσαι άνεργη- πώς θα αντιδρούσες σε μια ενδεχόμενη πρόταση για επαγγελματική αποκατάσταση, π.χ. στα μέσα της χρονιάς;

Σ1: Α δύσκολη ερώτηση... Μάλιστα... Ε επειδή μου έχει τύχει και αναγκάστηκα να δουλέψω και σε μία δουλειά που ήταν μισή ώρα έξω από την Κόρινθο, ήμουν ταυτόχρονα και στο φροντιστήριο. Δε διέκοψα τα μαθήματά μου στο φροντιστήριο, συνέχισα όλη τη χρονιά, κουράστηκα πάρα πολύ, αλλά δεν υπήρχε περίπτωση να σταματήσω τα μαθήματα εδώ. Δηλαδή το ίδιο θα έκανα κι αν ξανατύχαινε αυτό.

E: Εάν σε ανάγκαζε αυτή η εργασία να σταματήσεις εδώ, τι θα έκανες δεδομένου ότι είμαστε λίγο πριν την έναρξη των Πανελληνίων ή αν δεν έχεις τμήμα που δίνει Πανελλήνιες, είμαστε σε ένα κομβικό σημείο εκεί που τελειώνει η ύλη;

Σ1: Εάν δεν είχα τμήμα που έχει Πανελλήνιες, θα φρόντιζα να αναλάβει κάποιος άλλος καθηγητής.

E: Είναι εφικτό αυτό;

Σ1: Ναι είναι εφικτό, οπότε μπορεί να αναλάβει κάποιος άλλος καθηγητής. Υπάρχουν πάρα πολλοί εκπαιδευτικοί εδώ. Θα του ζητούσα να αναλάβει το τμήμα μου, κάποιον που θα ήξερα ότι μπορώ να συνεργαστώ μαζί του και να μιλάμε για το τμήμα μου, γιατί με αφορά το τμήμα μου. Εεε κι αυτό θα έκανα στην ουσία. Δε θα τα άφηνα δηλαδή ποτέ τα παιδιά...

E: Ακόμα κι αν χρειαζόταν θα ήσουν από πίσω πάλι...

Σ1: Ναι, ναι.

E: Πώς θα λειτουργούσε αυτό ως προς τη συμμετοχή σου στο Κοινωνικό, αυτή η επαγγελματική αποκατάσταση;

Σ1:...

E: Τι θέλω να σου πω μ' αυτό; Του χρόνου θα επεδίωκες να είσαι πάλι εδώ ή όχι; Η ένταξη στον εργασιακό χώρο θα έκλεινε το κεφάλαιο «Κοινωνικό»

Σ1: Του χρόνου έχω αποφασίσει να μην είμαι εδώ, οπότε...

E: Είτε παρουσιαστεί μια εργασία τώρα, είτε δεν παρουσιαστεί...

Σ1: Έχω αποφασίσει να μην είμαι εδώ.

E: Λόγω;

Σ1: Λόγω ότι θέλω να καταπιαστώ περισσότερο με εμένα, με την εργασία μου, να αποκατασταθώ επαγγελματικά, ό,τι ήταν να πάρω το πήρα τέσσερα χρόνια, δε νομίζω ότι μπορώ να συνεχίσω άλλο. Αυτό και υπάρχει και περίπτωση κιόλας να φύγω και για εξωτερικό, οπότε...

E: Δε σου το επιτρέπει η κατάσταση των πραγμάτων... Σε απασχολεί το ενδεχόμενο μιας αμοιβής για τις υπηρεσίες που προσφέρεις ή όχι;

Σ1: Εδώ;

E: Ναι. Κι όταν μιλάμε για αμοιβή προφανώς εννοούμε χρηματική, όχι ηθική αμοιβή, αναγνώριση της αξίας σου, της προσφοράς σου.

Σ1: Θα ήθελα μια αμοιβή εδώ. Θα σου πω... Αμοιβή μπορεί να θεωρήσω ένα δώρο που μπορεί να μου κάνει ένας μαθητής, να μου πει «Κυρία ευχαριστώ γι' αυτό που κάνατε τόσα χρόνια». Κι αυτό για μένα αμοιβή είναι. Τώρα αν μιλάμε για συγκεκριμένα οικονομική προσφορά, δε θα με ενοχλούσε κιόλας. Δε θα με ενοχλούσε.

E: Θα ήθελες να το τρέξεις αυτό;

Σ1: Εεε πρέπει να γίνουν διάφορα πράγματα νομίζω...

E: Μπορείς να μου περιγράψεις τι ακριβώς πρέπει να γίνει;

Σ1: Πρέπει να αλλάξει η δομή του φροντιστηρίου εδώ...

E: Δηλαδή;

Σ1: Να γίνει κάτι όχι σύλλογος, δεν ξέρω κάτι να γίνει, να αποκτήσει δομή αυτό, γιατί τώρα δεν έχει δομή το Κ.Φ. όπως είναι, να αποκτήσει οργάνωση, δομή. Και ναι τότε θα ήθελα να παίρνω κάποια λεφτά.

E: Μπορείς να μου περιγράψεις τη δομή λίγο, πώς ακριβώς την έχεις στο μυαλό σου;

Σ1: Τη δομή... Εεε π.χ. όπως ένα φροντιστήριο, όπως είναι έξω, να έχει δομή, να έχει σφραγίδα, να έχει έσοδα, να έχει έξοδα, αυτό. Έτσι το φαντάζομαι εγώ, είναι πολύ δύσκολο να γίνει, αλλά έτσι το φαντάζομαι.

E: Θέλει δηλαδή το τυπικό κομμάτι;

Σ1: Ναι.

E: Εγώ είχα στα υπ' όψιν μου αυτή τη στιγμή, ως έχει το Κοινωνικό Φροντιστήριο που είναι εθελοντικό, θα ήθελες να υπάρξει κάποιος, να μην πω σπόνσορας, κάποιος με χρηματική άνεση που θα αναγνωρίσει το δικό σας έργο;

Σ1: Φυσικά!

E: Πρακτικά...

Σ1: Φυσικά. Φυσικά και θα το ήθελα.

E: Έχουν υπάρξει τέτοιες κρούσεις;

Σ1: Εεε όχι. Όχι.

E: Όλοι απ' ό,τι καταλαβαίνω αναγνωρίζουν την αξία σας, αλλά κανένας...

Σ1: Αλλά κανένας δεν κάνει τίποτα. Αυτό ακριβώς.

E: Εσείς έχετε κινητοποιηθεί για να υπάρξει;

Σ1: Έχουμε κάνει κάποιες κινήσεις ναι, έχουμε απευθυνθεί σε εταιρείες, έχουμε απευθυνθεί σε κάποιους σε εισαγωγικά να μην το πω πλούσιους, ευκατάστατους, αλλά δεν υπάρχει ανταπόκριση. Δυστυχώς!

E: Μου περιέγραψες προηγουμένως ότι ωραία αμοιβή για σένα θα ήταν κι ένα δώρο από ένα μαθητή σου. Για τα προς το ζην, η ιδεατή αμοιβή ποια θα ήταν από τη συμμετοχή σου εδώ;

Σ1: Εεε...

E: Γιατί ένα δώρο πιστεύω ότι περισσότερο έχει να κάνει με την ηθική ικανοποίηση...

Σ1: Για τα προς το ζην... Εεε...

E: Κάτι μηνιαίο;

Σ1: Ναι, ναι κάτι μηνιαίο. Ναι...

E: Το οποίο υπάρχει η πιθανότητα να γίνει;

Σ1: Νομίζω πως όχι.

E: Από τις κινήσεις που έχετε κάνει;

Σ1: Νομίζω πως όχι.

E: Μπορείς να μου περιγράψεις μία κατάσταση που σου πρόσφερε δυσαρέσκεια ή ματαίωση από τη συμμετοχή σου εδώ πέρα;

Σ1: Δυσανέσκεια...

E: Αυτό μπορεί να έχει να κάνει με τους μαθητές, με τους καθηγητές, όπως μου περιέγραψες προηγουμένως από την τοπική ηγεσία, αλλιώς να είχες οραματιστεί αυτήν την κατάσταση και αλλιώς να τη βιώνεις. Το γεγονός το ότι θέλεις να σταματήσεις...

Σ1: Δυσανέσκεια έχω και από μαθητές και από την ηγεσία όπως σου είπα. Με ενοχλεί που η ηγεσία δεν έχει έρθει ποτέ να μας γνωρίσει από κοντά, αυτό με ενοχλεί αφάνταστα. Δυσανέσκεια έχω κι από τους μαθητές και από τους γονείς που δεν έχουν έρθει ποτέ να ρωτήσουν πώς πάνε τα παιδιά τους, ειδικά απ' τους μαθητές που είναι λίγο αδιάφοροι, μέσα στο μάθημα. Δεν έχουν εκτιμήσει βασικά αυτό που τους προσφέρεται εδώ πέρα.

E: Για ποιο λόγο πιστεύεις ότι γίνεται αυτό; Υπάρχει δηλαδή κάτι που σε έχει στενοχωρήσει πάρα πολύ;

Σ1: Πάρα πολύ... Βλέπω μαθητές μου ας πούμε, οι οποίοι μπορεί και να σε βλέπουν τελείως απαξιωτικά εδώ μέσα στο φροντιστήριο. Δηλαδή δεν υπάρχει αυτός ο σεβασμός που είχαμε παλιά, δε σέβονται τον καθηγητή. Με ενοχλεί που οι γονείς δεν έρχονται ποτέ να με ρωτήσουνε, δηλαδή σαν να έρχονται να παρκάρουν τα παιδιά τους εδώ πέρα και αυτό ήταν, τελείωσε. Και με ενοχλεί και η πολιτική ηγεσία, όπως είπαμε, εεε για το λόγο που προανέφερα.

E: Όσον αφορά την αντιμετώπιση που έχεις από τους μαθητές και από τους γονείς τους, για ποιο λόγο πιστεύεις ότι συμβαίνει αυτό, για ποιο λόγο δε δείχνουν το ανάλογο ενδιαφέρον και η πρώτη περίπτωση και η δεύτερη;

Σ1: Θεωρώ γιατί αυτό που γίνεται εδώ πέρα είναι δωρεάν.

E: Εάν δηλαδή υπήρχε οικονομική...

Σ1: Ναι άλλο να πληρώνεις κάπου, έχεις την απαίτηση το παιδί σου να διαβάζει, θα πας να ρωτήσεις και το δάσκαλο, έτσι πιστεύω. Δεν ξέρω τι γίνεται στα φροντιστήρια έξω, αλλά αυτό το δωρεάν εδώ πέρα έχει χάσει λίγο τη, πώς να σ' το πω, δηλαδή σαν

να είναι το Κ.Φ. το δωρεάν που δε θα δώσουμε σημασία πώς πάει το παιδί μας, δε θα πάμε να ρωτήσουμε τον καθηγητή, έτσι το 'χω συνδυάσει εγώ μ' αυτά που βλέπω.

E: Αυτά τα δυσάρεστα περιστατικά....

Σ1: Μ' αυτά τα περιστατικά που συμβαίνουν στην τάξη, δηλαδή ο μαθητής δε σέβεται πλέον!

E: Θα μου περιγράψεις λίγο κάποια συγκεκριμένη κατάσταση;

Σ1: Φυσικά. Περιστατικά πάρα πολλά. Να σου πω ότι δεν άρεσε σε μαθήτριά μου η καθηγήτρια και απαίτησε να αλλάξει τμήμα... Για ποιο λόγο; Δε γίνονται αυτά. Στο σχολείο δε γίνονται αυτά. Ή έρχονται αδιάβαστοι, χωρίς βιβλία και τα λοιπά, μπαίνουν ό,τι ώρα θέλουνε μέσα στο μάθημα, κάνουνε κοπάνες και μετά τηλεφωνούν οι γονείς και εμείς πρέπει να πούμε ότι το παιδί σας δεν ήταν εδώ, δεν ήταν στο μάθημα, πάρα πολλά περιστατικά μπορώ να σου αναφέρω που δείχνουνε αδιαφορία των μαθητών.

E: Στο συγκεκριμένο, αυτό που μου ανέφερες στο ότι αν καθυστερούν οι μαθητές, δείχνουν όλη αυτή την αδιαφορία, εσείς πώς συμπεριφέρεστε, τα ανέχεστε όλα αυτά;

Σ1: Όχι, εγώ προσωπικά όχι.

E: Πώς αντιδράς;

Σ1: Είμαι κάθετη. Εεε θα τον αφήσω έξω από την αίθουσα, θα πάει θα βρει τον υπεύθυνο και εάν του δώσει την άδεια να μπει, τότε θα μπει στο μάθημά μου.

E: Οι υπόλοιποι καθηγητές έχουν τέτοια κρούσματα;

Σ1: Απ' όσο γνωρίζω κάποιοι ναι. Ναι ναι τέτοια κρούσματα ναι σχεδόν όλοι.

E: Έχουν καταλήξει όλοι στο ίδιο συμπέρασμα ότι ευθύνεται το γεγονός το ότι δε συμμετέχουν οικονομικά οι γονείς;

Σ1: Εεε δε θα 'θελα να πω για τους άλλους. Εγώ μιλάω προσωπικά για την άποψή μου, εγώ θεωρώ ότι είναι αυτό συν το ότι γενικότερα οι νέοι δεν έχουν καν στόχους, δεν έχουν καν τη θέληση για διάβασμα πλέον, συν όλα αυτά μαζί μ' αυτά που είπα ναι, θεωρώ ότι είναι αυτό.

E: Αυτά τα περιστατικά σου έχουν προκαλέσει ματαίωση ή όχι; Δηλαδή είναι λόγοι για τους οποίους θα 'θελες να απομακρυνθείς από το Κοινωνικό ή όχι;

Σ1: Ναι, ναι σοβαροί λόγοι.

E: Αυτές τις συμπεριφορές τις έχεις συναντήσει πάλι έξω απ' το Κοινωνικό, σε ιδιαίτερα μαθήματα ή στην προηγούμενη εργασιακή σου εμπειρία;

Σ1: Όχι ποτέ. Και είναι απ' τους λόγους που θέλω ν' απομακρυνθώ, είναι.

E: Αυτό πιστεύεις έχει να κάνει με τη δομή του Κ.Φ. αντιμετωπίζουν το Κ.Φ. κατ' αυτόν τον τρόπο ή συνοδεύεται από μία γενικότερη έκλυση των ηθών ή όχι; Καθαρά Κ.Φ.;

Σ1: Νομίζω και τα δύο. Και τα δύο.

E: Ακούω σε γενικές γραμμές ότι τα παιδιά έχουν αλλάξει πολύ είτε αφορά στο σπίτι, είτε είναι το σχολείο

Σ1: Ναι αυτό καθαρά

E: Είτε είναι το φροντιστήριο δωρεάν, είτε ιδιωτικό...

Σ1: Είτε από το σπίτι το πιο βασικό. Δεν έχουν αγωγή απ' το σπίτι. Το πιο βασικό για μένα και μετά όλα τα άλλα.

E: Μπορείς επίσης να μου περιγράψεις μια κατάσταση που σου πρόσφερε ικανοποίηση ή χαρά;

Σ1: Ικανοποίηση ή χαρά... Μμμ... Σε σχέση με τους μαθητές ή γενικότερα εδώ μέσα;

E: Τα πάντα... Ξεκίνα πάλι από την τοπική ηγεσία, τους παράγοντες όπως τα έχει χωρίσει εσύ στο μυαλό σου, ό,τι συναποτελεί το Κ.Φ.

Σ1: Χαρά μου 'χουνε προσφέρει μαθητές μου όταν μου λένε «Κυρία σας ευχαριστούμε γι' αυτό που κάνετε», κάποια άτομα τέλος πάντων που έχουν καταλάβει τι είναι εδώ μέσα «και σας ευχαριστούμε γι' αυτό που κάνετε και θα θέλαμε να μας συνεχίσετε εσείς και την επόμενη χρονιά» και τα λοιπά. Αυτό.

E: Σου ζήτησαν δηλαδή προηγούμενοι μαθητές σου...

Σ1: Ναι μου συμβαίνει αυτό «Κυρία να είστε εδώ του χρόνου για να σας έχουμε ξανά»

E: Φέτος σε μία τέτοια πρόταση τι θα έκανες, εάν σου ζητούσε κάποιος μαθητής του χρόνου...

Σ1: Έχω ξεκαθαρίσει ήδη μ' έχονε ρωτήσει και δε θα είμαι του χρόνου και είδα μια απογοήτευση, αλλά εντάξει.

E: Κάτι πιο συγκεκριμένο περιστατικό;

Σ1: Χαράς;

E: Ναι που σου έδωσε χαρά, ήταν κινητήριος δύναμη για να συνεχίσεις εδώ. Προφανώς μετά απ' αυτά τα περιστατικά φαντάζομαι τα δυσάρεστα.

Σ1: Ναι μου έχουν δώσει ώθηση. Όχι κάποιο άλλο δεν έχω. Ίσως γιατί εγώ έχω στο μυαλό μου ότι αυτό που μου δίνει χαρά είναι οι μαθητές μου και πώς τα πάνε αυτοί, ίσως γι' αυτό.

E: Μάλιστα. Η δράση σου αυτή σε έχει ωφελήσει ή όχι, η συμμετοχή σου δηλαδή στο Κ.Φ.;

Σ1: Γενικότερα ναι.

E: Αισθάνεσαι ωφελημένη. Μπορείς να μου περιγράψεις σε ποιο επίπεδο ή σε ποιο τομέα αισθάνεσαι περισσότερο ωφελημένη, τι σου έχει προσφέρει σε κάθε τομέα;

Σ1: Κατ' αρχάς εμπειρία, στον επαγγελματικό τομέα εμπειρία, ε συναισθήματα, δηλαδή μέσα στην τάξη υπάρχει αυτή η ανταλλαγή συναισθημάτων με όλα τα παιδιά, αυτό μ' αρέσει πάρα πολύ. Συναισθήματα, εμπειρία, έχω κάνει φιλίες εδώ μέσα, έχουμε γίνει μία ομάδα κάποια άτομα, μου έχει προσφέρει πάρα πολλά.

E: Προηγουμένως είχες βρεθεί σε τάξη;

Σ1: Όχι, όχι, προηγουμένως όχι.

E: Σε βοήθησε πάρα πολύ στην αντιμετώπιση των μαθητών...

Σ1: Ναι, ναι.

E: Το γεγονός πως δεν υπάρχει χρηματική αμοιβή για το έργο σας επηρεάζει την έννοια για την απόδοση των μαθητών ή όχι;

Σ1: Καθόλου. Το ίδιο που θα έκανα αν υπήρχε αμοιβή, το ίδιο κάνω και τώρα και ακόμα περισσότερα. Φαντάσου ότι εγώ κάθομαι και διαβάζω τέσσερις ώρες κάθε μέρα για να τους κάνω μάθημα.

E: Θέλω να πω δηλαδή το γεγονός ότι δεν έχεις κάποιο, το αφεντικό που θα λέγαμε, που θα λογοδοτήσεις εκεί, που θα κοιτάξει τις επιδόσεις του μαθητή ή των μαθητών δε σε έχει επηρεάσει καθόλου;

Σ1: Εγώ λειτουργώ όπως ακριβώς να είχα ένα αφεντικό από πάνω μου και θα με έλεγχε, ακριβώς την ίδια δουλειά κάνω. Το θεωρώ πολύ σημαντικό αυτό.

E: Μάλιστα σε γενικές γραμμές μου είπες ότι το Κ.Φ. τυπικά δεν έχει δομή... Οι καθηγητές συμπεριφέρονται ως εθελοντές με την έννοια δεν έχουν να λογοδοτήσουν κάπου ή συμπεριφέρονται πιο στοχευμένα «πρέπει να κάνω...»;

Σ1: Απ' όσο ξέρω τα τέσσερα χρόνια που είμαι εδώ, θεωρώ ότι όλοι οι καθηγητές λειτουργούν στοχευμένα, δηλαδή κανένας δεν κάνει του κεφαλιού του απ' όσο ξέρω. Δεν έχει σημασία ότι δεν έχουν να λογοδοτήσουν κάπου, το θέμα είναι το έργο που πρέπει να έχουνε κάνει για μένα. Απ' όσο ξέρω κανένας δεν έχει κάνει του κεφαλιού του, πηγαίνουν όλοι στοχευμένα στα τμήματά τους και στα μαθήματά τους.

E: Πάρα πολύ ωραία. Θα σου άρεσε να γίνει μια απόπειρα αξιολόγησης της δράσης αυτής όσον αφορά την επίδοση των μαθητών ή όχι;

Σ1: Φυσικά.

E: Πώς τη φαντάζεσαι αυτήν την αξιολόγηση; Τι θα ήθελες να γίνει;

Σ1: Εεε αξιολόγηση των μαθητών . Τώρα δεν ξέρω από ποιο φορέα θα μπορούσε να γίνει αυτό, εεε αλλά θα ήθελα να γίνει μια αξιολόγηση των μαθητών δηλαδή τι αποκομίζετε από 'δω, τι μαθαίνετε από 'δω, ποιο είναι το επίπεδο της τάξης, τι γνώσεις έχετε πάρει, τι γνώσεις θα θέλατε να πάρετε, θα με ενδιέφερε όλα αυτά να τα μάθω στην αξιολόγηση, ε δηλαδή ερχόμενοι εδώ στο Κ.Φ. οι επιδόσεις σας είναι καλύτερες ή χειρότερες; Θα ήθελα να το μάθω αυτό.

E: Αυτό πιστεύεις μια αξιολόγηση, μια απόπειρα αξιολόγησης θα σας βοηθούσε εσάς;

Σ1: Τους καθηγητές; Βέβαια. Θα ξέραμε πού βαδίζουμε.

E: Κατά καιρούς εγώ προσωπικά έχω ακούσει ότι το Κ.Φ. βάλλεται από εξωτερικά...

Σ1: Ναι.

E: Αυτό θα λειτουργούσε ως μία απάντηση ή όχι;

Σ1: Ναι θεωρώ ότι θα λειτουργούσε σαν μία απάντηση ναι, ναι.

E: Οι επιδόσεις των μαθητών μιας και είσαι εδώ πέρα τέσσερα χρόνια είναι καλές;

Σ1: Υπάρχουνε παιδιά που έχουν πολύ καλές επιδόσεις, υπάρχουν παιδιά που δεν έχουν καθόλου επιδόσεις και υπάρχει και η μέτρια κατάσταση, δηλαδή έχει απ' όλα ο μπαξές που λέμε. Αλλά υπάρχουν και παιδιά που αξίζουν να προχωρήσουν πάρα πολύ ψηλά, ελάχιστα όμως.

E: Η προβολή αυτών των παιδιών, της αξιολόγησης των παιδιών θα μπορούσε να επιφέρει και σ' εσάς...

Σ1: Ναι, ναι.

E: Να σας προσφέρει κάτι, να αναγνωριστεί η αξία σας, όχι όμως μόνο στα λόγια ή όχι;

Σ1: Ναι όχι μόνο στα λόγια, γιατί μέχρι τώρα εκεί έχουμε μείνει.

E: Μάλιστα. Ανακεφαλαιώνοντας, το έργο σου εσένα ξεκίνησε ως μία φιλανθρωπική δράση ή μάλλον ταύτισες φιλανθρωπία και εθελοντισμό, αργότερα από τη συμμετοχή σου εδώ πέρα θέλησες να αποκτήσεις κάποια πράγματα πέρα από την εμπειρία που έχεις...

Σ1: Θέλησα να βοηθήσω και στη γραμματεία κάποιες στιγμές...

E: Α έχεις... προσέφερες και γραμματειακή υποστήριξη;

Σ1: Ναι βέβαια, βέβαια.

E: Αυτό εσένα... εεε έχει αναγνωριστεί ως κάτι παραπάνω ή είναι το ίδιο ακριβώς;

Σ1: Το ίδιο ακριβώς, το ίδιο και το αυτό.

E: Μάλιστα.

Σ1: Έχω κάτσει πάρα πολλές ώρες στη γραμματεία να βοηθήσω, ώρες που δεν είχα μάθημα δηλαδή.

E: Και μέχρι στιγμής τόσα χρόνια που είσαι εσύ εδώ πέρα δεν έχεις...

Σ1: Όχι!

E: Τίποτα. Έχεις αισθανθεί απ' ό,τι καταλαβαίνω ενοχλημένη και από την έλλειψη αναγνώρισης του έργου τόσο από την τοπική ηγεσία, τόσο από τους μαθητές, αλλά και από τους γονείς. Εισπράττεις δηλαδή μια αδιαφορία.

Σ1: Ναι.

E: Αυτό δε σημαίνει ή έχεις μετανιώσει για τη συμμετοχή σου εδώ πέρα;

Σ1: Όχι καθόλου.

E: Γιατί σου προσέφερε επαγγελματική εμπειρία, ανταλλαγή συναισθημάτων, απέκτησες και φιλίες όπως μου είπες...

Σ1: Ναι.

E: ... έχεις διευρύνει τον κύκλο σου. Θα ήθελες αλλαγή στάσης από την πολιτική ηγεσία, την τοπική ηγεσία...

Σ1: Ναι.

E: Δε θα σε ενοχλούσε το ενδεχόμενο μιας αμοιβής...

Σ1: Όχι.

E: Τώρα εάν μετά από κάποιο χρονικό διάστημα θεσπιζόταν εντός εισαγωγικών μια αμοιβή, το γεγονός ότι εσύ δεν την έχεις εισπράξει, θα σε ενοχλούσε;

Σ1: Όχι.

E: Θα ήθελες για τα προηγούμενα χρόνια, έστω ετεροχρονισμένα να...

Σ1: Κοίταξε να δεις... Δύσκολη ερώτηση, δεν ξέρω τι να σου πω. Μπορεί και να ήθελα κάποια στιγμή, εγώ έχω αποφασίσει του χρόνου να μην είμαι, δεν μπορώ να έχω προσδοκίες. Από τη στιγμή που επιλέγω να φύγω από 'δω, δεν μπορώ να έχω προσδοκίες. Γιατί να μ' ενοχλήσει;

E: Προσδοκίες σε πρακτικό επίπεδο, ως προς το να αποκτήσεις μοριοδότηση...

Σ1: Αυτές τις προσδοκίες θα τις ήθελα ναι, θα ήθελα δηλαδή τέσσερα χρόνια που ήμουν εδώ να αναγνωριστεί. Ναι αυτό θα το ήθελα. Αυτό θα το ήθελα.

E: Μπαίνοντας εδώ πέρα μου είπες ότι δεν είχες τέτοιες βλέψεις...

Σ1: Όχι.

E: ... το να αναγνωριστεί η αξία σου, να πάρεις χρήματα, να γίνεις γνωστή, να μετατραπεί αυτή η πολυετής ασχολία σου σε επαγγελματική εμπειρία και μοριοδότηση. Μου ανέφερες ότι έχουν υπάρξει περιστατικά, τα οποία σου έχουν προσφέρει μεγάλη χαρά, από τα οποία καταλαβαίνω ότι η χαρά πηγάζει από τα παιδιά σου. Υπάρχουν και περιστατικά, τα οποία δε σου έχουν προσφέρει ευχαρίστηση, σου έχουν προσφέρει δυσαρέσκεια και ματαίωση. Σε γενικές γραμμές μου είπες ότι αισθάνεσαι ωφελημένη γιατί έχεις αποκτήσει επαγγελματική εμπειρία κυρίως κι ότι δε θα σε ενοχλούσε καθόλου το να πάρεις μία χρηματική αμοιβή και λογικό, αλλά και να γίνει μια απόπειρα αξιολόγησης. Κι αυτή την αξιολόγηση θα την ήθελες, αυτήν την αξιολόγηση θα την ήθελες και για να αναγνωριστεί το έργο σας και για να φανούν οι επιδόσεις των μαθητών και κατ' επέκταση να φανεί και η δομή του Κ.Φ. , ν' αποκτήσει κάποιο τυπικό. Μάλιστα. Θα ήθελα να σ' ευχαριστήσω πάρα πολύ για το χρόνο σου, για τη βοήθειά σου που πραγματοποιήσαμε αυτήν τη συνέντευξη. Να ξέρεις ότι με βοήθησες πάρα πολύ στο να διεκπεραιώσω την έρευνά μου, να πάω ένα βήμα παρακάτω...

Σ1: Χαίρομαι γι' αυτό.

E: Εεε σου είπα και στην αρχή όταν βγουν τα αποτελέσματα, μπορώ να σε ενημερώσω γι' αυτά.

Σ1: Ναι θα το ήθελα.

E: Καλή συνέχεια λοιπόν, καλή επιτυχία στους μαθητές σου!

Σ1: Ευχαριστώ πάρα πολύ!

E: ... και στο επόμενο βήμα σου το επαγγελματικό και στην προσωπική σου ζωή!

Σ1: Ευχαριστώ πάρα πολύ!

E: Εγώ ευχαριστώ.

Συνέντευξη 2^η

E: Ονομάζομαι Αγγελική Στέφα και είμαι μεταπτυχιακή φοιτήτρια του Τμήματος Κοινωνικής κι Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Η συνέντευξή μας θα πραγματοποιηθεί για την ολοκλήρωση της διπλωματικής εργασίας μου. Αρχικά λοιπόν συμφωνείς να κάνουμε αυτή τη συνέντευξη;

Σ2: Βεβαίως.

E: Οποιαδήποτε στιγμή θελήσεις να σταματήσουμε τη συνέντευξη, για οποιοδήποτε λόγο αρκεί να μου το πεις.

Σ2: Βεβαίως.

E: Όπως βλέπεις, θα χρειαστεί να γίνει μαγνητοφώνηση. Έχεις κάποιο πρόβλημα με αυτήν την παράμετρο;

Σ2: Κανένα πρόβλημα απολύτως .

E: Θέλω να σε ενημερώσω ότι θα τηρηθεί εχεμύθεια σχετικά με τα στοιχεία σου. Επίσης, εάν θέλεις τα αποτελέσματα της έρευνας, μπορώ να σε ενημερώσω γι' αυτά.

Σ2: Βεβαίως.

E: Θα ήταν προτιμότερο να κλείσουμε τα κινητά. Συμφωνείς;

Σ2: Εννοείται.

E: Τη συνέντευξη αυτή λοιπόν την κάνω για την εργασία του μαθήματος της εκπαιδευτικής έρευνας κι έχει ως θέμα το «Κοινωνικό Φροντιστήριο και την Αξιολόγηση των επιδόσεων των μαθητών».

Σ2: Ωραιότατα.

E: Να ξεκινήσουμε;

Σ2: Βεβαίως.

E: Θα ήθελες να κάνεις μια μικρή αναφορά στον εαυτό σου προκειμένου να σχηματιστεί το προφίλ σου;

Σ2: Εγώ είμαι Θεολόγος και Φιλολόγος. Με ενδιαφέρει πάρα πολύ να διδάσκω, μου αρέσει πάρα πολύ και φαντάζομαι αυτό είναι που πυροδοτεί τη σημερινή συνέντευξη.

E: Μχ... Πόσο χρονικό διάστημα βρίσκεσαι εδώ πέρα;

Σ2: Είναι ο τέταρτος συνεχόμενος χρόνος.

E: Μάλιστα η κατάσταση που βιώνει η χώρα μας τα τελευταία χρόνια πώς κρίνεις ότι έχει επηρεάσει την καθημερινότητα και λέγοντας κατάσταση, αναφέρομαι στην οικονομική;

Σ2: Σαφέστατα την έχει επηρεάσει πολύ αρνητικά και αυτό προκύπτει από κάθε επαφή και κάθε αντίκτυπο που παίρνουμε οι άνθρωποι σχετιζόμενοι με άλλους ανθρώπους. Οπότε μπορούμε να πούμε ότι είναι κάτι πολύ σημαντικό που έχει αλλάξει πράγματα.

E: Στον εκπαιδευτικό χώρο έχεις παρατηρήσει όξυνση των ανισοτήτων ή όχι;

Σ2: Των ανισοτήτων εννοούμε από εκπαιδευτικό σε εκπαιδευτικό;

E: Πες μου και από εκπαιδευτικό σε εκπαιδευτικό, από εκπαιδευτικό σε μαθητή...

Σ2: Θα έλεγα ότι έχουν μικρύνει πολύ οι αμοιβές, εεε ότι πάρα πολλοί άνθρωποι χρωστούν σε συναδέλφους και σίγουρα υπάρχουν και πάρα πολλοί συνάδελφοι, οι οποίοι έχουν χάσει το θάρρος τους και σκέπτονται να πάψουν να ασχολούνται με το αντικείμενο αυτό, ασχολούμενοι με άλλου είδους επαγγέλματα.

E: Ε όσον αφορά την ανισότητα ανάμεσα σε εκπαιδευτικό και σε μαθητή έχεις κάποια περιστατικά στο μυαλό σου που οι εκπαιδευτικοί έχουν συμπεριφερθεί μη αντικειμενικά στα παιδιά;

Σ2: Δεν έχω κάποιο τέτοιο στοιχείο.

E: Ούτε έχεις παρατηρήσει ότι αυτήν την εποχή με την όξυνση όλης αυτής της κατάστασης υπάρχει οικονομική ανισότητα, κοινωνική ανισότητα;

Σ2: Αυτό φυσικά και ισχύει, οικονομική πρωτίστως ανισότητα που απ' αυτήν αν θέλουμε πηγάζει και κάποια κοινωνική, αλλά κάτι αναφορικά με το προηγούμενο ερώτημα, όχι δεν μπορώ να πω ότι έχω παρατηρήσει δηλαδή κάποια έλλειψη εύνοιας ή κάποια αλλοίωση της σχέσης μεταξύ καθηγητή και μαθητή.

E: Ως προς αυτές τις μορφές ανισότητας που αναφέραμε προηγουμένως, έχεις κάποια παραδείγματα στο συγκεκριμένο χώρο, έχεις παρατηρήσει στο συγκεκριμένο χώρο, σου έχουν πει κάποιοι μαθητές σου...

Σ2: Βεβαίως...

E: ... έχουν πέσει θύματα εντός εισαγωγικών της ανισότητας;

Σ2: Ααα, συγγνώμη νόμιζα αναφορικά με τους εκπαιδευτικούς. Όχι δεν έχω κανένα τέτοιο στοιχείο απολύτως αναφορικά με προβληματισμό μαθητών που έχει να κάνει με το οικονομικό τους προφίλ αυτών και των οικογενειών τους.

E: Πολύ ωραία. Το φαινόμενο του εθελοντισμού εξαπλώθηκε περισσότερο τα τελευταία χρόνια μετά από κάποια γεγονότα ή όχι;

Σ2: Συμφωνώ απόλυτα σ' αυτό χωρίς να σημαίνει ότι δεν ίσχυε πρωτίτερα, όμως θεωρώ ότι γιγαντώθηκε ως θεσμός μετά τα χρόνια της οικονομικής κρίσης.

E: Έχεις κάποια περιστατικά στο μυαλό σου πέρα από τη δική σας τη δράση;

Σ2: Βεβαίως Κοινωνικά Ιατρεία, Φαρμακεία ακόμη και Κοινωνικά Παντοπωλεία και μέσα στην Κόρινθο και όχι μόνο.

Ε: Ναι. Αυτή η εθελοντική δράση, το Κ.Φ. μπορείς να μου πεις πώς προέκυψε όχι για σένα γενικότερα;

Σ2: Ήταν μάλλον μια ιδέα του άτυπου Διευθυντή, του κυρίου Ανδρικόπουλου, ο οποίος απ' όσο ξέρω μίλησε με έναν τοπικό φορέα, το Κέντρο Κοινωνικής Πολιτικής επί προεδρίας του Κυρίου Μάριου Σταματάκη τότε και σε συνεργασία με το Δήμο Κορινθίων ξεκίνησε δειλά δειλά και δουλεύει εδώ και πέντε χρόνια.

Ε: Και βαίνει καλώς.

Σ2: Νομίζω πως ναι.

Ε: Υπάρχει ανταπόκριση από τους μαθητές;

Σ2: Ανταπόκριση σε επίπεδο εγγραφών ή συνέχισης της ανταπόκρισης; Είναι λίγο μικρή, είναι λίγο λεπτή η διαφορά...

Ε: Μπορείς να μου περιγράψεις...;

Σ2: Σε επίπεδο εγγραφής, εγγραφών βεβαίως και υπάρχει μεγάλη ανταπόκριση. Θεωρώ όμως ότι αυτή η ανταπόκριση δε συνεχίζεται μέχρι το τέλος, γι' αυτό και βλέπουμε πολλές διαρροές μαθητών που έχουν ήδη εγγραφεί.

Ε: Με τι το σχετίζεις αυτό;

Σ2: Κατά πάσα πιθανότητα με το γεγονός του ότι το ζήτημα της οικονομικής αμοιβής είναι λίγο συγκεχυμένο, γιατί δεν μπορούμε να πούμε ότι ισχύει απόλυτα το ότι δεν πληρώνουν, γιατί έχουν μπει κάποια μικρά ποσά διδάκτρων. Παρόλα αυτά όμως τα στοιχεία που έχω υπ' όψιν μου μου λένε ότι τα εεε το 80 περίπου τοις εκατό των οικογενειών δεν καταβάλλει αυτά τα λίγα δίδακτρα.

Ε: Μάλιστα αυτή η εθελοντική κίνησή σας κρίνεις πως επηρεάζεται από την πολιτική ηγεσία ή όχι και δε θέλω να λάβεις υπ' όψιν τα κόμματα, από την πολιτική ηγεσία;

Σ2: Ναι, ναι κατάλαβα.

Ε: Από την εκάστοτε πολιτική ηγεσία...

Σ2: Θεωρώ πως η εκάστοτε πολιτική ηγεσία είναι λογικό να αγκαλιάζει τέτοιου είδους δραστηριότητες και για τον προφανή λόγο τον κοινωνικό, αλλά και για το ότι θα μπορούσε να καρπωθεί απ' αυτό, απ' αυτή τη δραστηριότητα.

Ε: Μπορείς να μου το αναλύσεις λίγο περισσότερο;

Σ2: Προφανώς θα είναι καλό για μία τοπική αρχή να είναι γνωστό ότι μια τέτοια δράση ξεκίνησε επί των ημερών της.

E: Και μιας και έθεσες το θέμα της τοπικής αρχής, η τοπική ηγεσία προάγει και υποστηρίζει τις εθελοντικές δράσεις λόγω της δύσκολης εποχής που ζούμε ή όχι;

Σ2: Σε ηθικό επίπεδο ναι. Σε υλικό επίπεδο νομίζω έχει σμικρυνθεί η συνεισφορά της.

E: Θα ήθελες...

Σ2: ... η οποία ήταν, δεν είμαι απόλυτα βέβαιος για τα στοιχεία, γι' αυτό δε θα ήθελα να είμαι πάρα πολύ αναλυτικός. Ξέρω όμως ότι δίνονται λιγότερα χρήματα γι' αυτό, γι' αυτό το project, γι' αυτή τη δραστηριότητα και είναι βέβαιο αυτό.

E: Η τοπική ηγεσία δηλαδή σας στηρίζει μόνο ηθικά απ' ό,τι μου λες...

Σ2: Δε θα έλεγα μόνο, θα έλεγα ότι έχει μειωθεί...

E: Αρχικά υπήρχε καλύτερη...;

Σ2: Ναι σαφέστατα.

E: Λόγω των οικονομικών δυσχερειών;

Σ2: Ναι φαντάζομαι πως ναι.

E: Μάλιστα. Μπορείς να μου περιγράψεις πώς γίνεται αυτή η υποστήριξη σε υλικό επίπεδο ή σε ηθικό;

Σ2: Ακριβώς τις διαδικασίες δεν τις γνωρίζω...

E: Εσύ ως συμμετέχοντας στο Κ.Φ. πώς υποστηρίζεσαι από την τοπική ηγεσία, πώς σε έχει ενθαρρύνει;

Σ2: Πάρα πολλές φορές έχουνε έρθει εκπρόσωποι, μας έχουν μιλήσει, έχουμε κάνει τελετές έναρξης και λήξης ακόμα και στην, στην, στον αγιασμό που γίνεται στην αρχή της κάθε σχολικής και φροντιστηριακής χρονιάς, έρχεται η δημοτική αρχή και μπορούμε να πούμε ότι πραγματικά έχουμε ηθική υποστήριξη.

E: Και όσον αφορά την υλική υποστήριξη;

Σ2: Στην υλική υποστήριξη σας ξαναλέω ότι δε γνωρίζω κάθε λεπτομέρεια, γνωρίζω όμως ότι καταβάλλονταν περισσότερα χρήματα αν δεν απατώμαι από το Κέντρο Κοινωνικής Πολιτικής για λογαριασμούς, ΔΕΗ, ΟΤΕ και τα λοιπά.

E: Και με τη γραφική ύλη;

Σ2: Νομίζω και εκεί είχαμε αρκετές φορές προβλήματα.

E: Απ' ό,τι καταλαβαίνω δηλαδή δεν έχει απορρίψει τη βοήθεια, αλλά δεν είναι...

Σ2: Όχι, όχι. Δεν ξέρω, δε γνωρίζω κάτι τέτοιο να μην υπάρχει καμία βοήθεια σε καμία περίπτωση και δε θα ήθελα να αδικήσω κανέναν.

E: Ναι, ναι, ναι. Τη δραστηριότητα και συμμετοχή σου θα τη χαρακτηρίζεις εθελοντική ή φιλανθρωπική;

Σ2: Ο όρος εθελοντική έχει χρηστική, πρακτική σημασία, ο όρος φιλανθρωπική έχει άλλου είδους σημασία...

E: Φιλάνθρωπος είναι αυτός, ο οποίος πηγαίνει μπορούμε να πούμε με το γράμμα της Εκκλησίας, δεν έχει να περιμένει τίποτα, να προσφέρει κάτι...

Σ2: Αυτό που θα έλεγα ως διαφορά είναι ότι ο εθελοντισμός έχει να κάνει με το πρακτικό κομμάτι της προσφοράς που δεν έχει ανταμοιβή. Η φιλανθρωπία είναι κίνητρο, ή μη κίνητρο, είναι λίγο διαφορετικές οι αποχρώσεις των δύο εννοιών. Τη συμπεριφορά μου θα την έλεγα περισσότερο εθελοντική.

E: Μάλιστα. Μπορείς να μου περιγράψεις πώς ήρθες σε επαφή με το Κ.Φ.;

Σ2: Μέσω... Το Κ.Φ. του Δήμου Κορινθίων στεγάζεται και λειτουργεί σε ένα, στο 1^ο Δημοτικό Σχολείο, εγώ ήμουν φίλος και είμαι φίλος με έναν δάσκαλο του Δημοτικού σχολείου, ο οποίος κάποτε μου είπε ότι ξεκίνησε μια τέτοια διαδικασία από τον άτυπο Διευθυντή μας, πρώην καθηγητή Φυσικής. Ήρθα σε επαφή με το Διευθυντή μας και το αποφασίσαμε.

E: Ε και ήρθες τον επόμενο χρόνο, μετά την έναρξη των Κ.Φ.;

Σ2: Εγώ ναι ξεκίνησα να διδάσκω τη δεύτερη χρονιά των Κ.Φ.

E: Μάλιστα. Και ποιοι ήταν οι λόγοι συμμετοχής σου σ' αυτό το θεσμό;

Σ2: Το ότι μου αρέσει πάρα πολύ να διδάσκω, η πιθανή απόκτηση εμπειρίας και οι πιθανές γνωριμίες με πρόσωπα και πράγματα που θα μπορούσαν να με ωφελήσουν επαγγελματικά.

E: Μάλιστα.

Σ2: Φοβάμαι ότι θα ακουστεί υπερβολικά εγωιστικό, αλλά για να είμαι απόλυτα ειλικρινής μαζί σας, δεν πιστεύω ιδιαίτερα στον εθελοντισμό.

E: Μάλιστα. Δηλαδή ο εθελοντισμός τι είναι για σας;

Σ2: Θεωρώ ότι έτσι όπως είναι τα πράγματα, θα μπορούσε η προσφορά όλων όσων προσφέρουν να ανταμείβονται.

E: Θα ήθελες κάτι τέτοιο, μια ανταμοιβή δηλαδή;

Σ2: Ο οποιοσδήποτε θα ήθελε.

E: Ξεκίνησες μάλλον με κίνητρο μια ανταμοιβή;

Σ2: Δεν υπήρχε κανένα ζήτημα, όταν ξεκίνησα. Άρα εξ ορισμού δεν ξεκίνησα...

E: Για την αμοιβή...

Σ2: Με τέτοιο στόχο. Γιατί δεν υπήρχε στο τραπέζι ποτέ.

E: Όπως μου είπες προηγουμένως υπάρχει διαφορά ανάμεσα στο φιλανθρωπικό έργο και στον εθελοντισμό.

Σ2: Δεν είναι θέμα διαφοράς, απλά ο εθελοντισμός είναι μοντέλο συνεργασίας, μετέχεις δεν πληρώνεσαι. Η φιλανθρωπία είναι κίνητρο, μ' αυτή την έννοια. Και σίγουρα το να είναι κάποιος εθελοντής οπουδήποτε, μπορεί να συνεπάγεται πλήθος κινήτρων.

E: Εεε το Κ.Φ., ως οργάνωση...

Σ2: Ναι.

E: Θα το έβαζες στην πλευρά του εθελοντισμού ή στην πλευρά της φιλανθρωπίας;

Σ2: Από τον τρόπο που λειτουργεί στην πλευρά του εθελοντισμού, από 'κει και πέρα από τους στόχους πιθανώς στην πλευρά της φιλανθρωπίας. Δε θεωρώ ότι δίστανται τα δύο πράγματα.

E: Τα δικά σου κίνητρα τα συνδέεις περισσότερο με εθελοντικά, με ένα εθελοντικό πνεύμα ή όχι – απ' ό,τι καταλαβαίνω;

Σ2: Ναι χωρίς να απορρίπτω φυσικά τη διάθεση προσφοράς.

E: Έχεις κάποιες προσδοκίες από τη συμμετοχή σου ή όχι;

Σ2: Όσον αφορά στους συγκεκριμένους στόχους που έθεσα για τον εαυτό μου, ναι θεωρώ ότι κάποιος έχουν εκπληρωθεί κιόλας.

E: Θα μπορούσες να μου αναφέρεις ποιοι είναι αυτοί;

Σ2: Απόκτηση διδακτικής εμπειρίας, επαφή με πρόσωπα και πράγματα που με έχουν βοηθήσει σε επαγγελματικά πιθανά βήματα και η πιθανότητα του να γίνει, νααα, να διαφοροποιηθεί το μοντέλο λειτουργίας του σε πιο επαγγελματικά πλαίσια, πράγμα, το οποίο φυσικά δεν το γνωρίζουμε.

E: Θα σε ενδιέφερε μία μοριοδότηση;

Σ2: ...

E: Που θα σε βοηθούσε είτε στον ιδιωτικό είτε στο να...;

Σ2: Φαντάζομαι ότι στον καθένα θα τον ενδιέφερε που μετέχει.

E: Θα μπορούσες να μου περιγράψεις πώς θα αντιδρούσες σε μια ενδεχόμενη πρόταση για επαγγελματική αποκατάσταση, παραδείγματος χάριν στα μέσα της χρονιάς αυτή τη στιγμή;

Σ2: Ναι προφανώς θετική η αντίδρασή μου θα ήταν μάλλον...

E: Και όσον αφορά το Κ.Φ.;

Σ2: Εάν μπορούσα να συνεχίσω, θα συνέχιζα.

E: Διαφορετικά;

Σ2: Διαφορετικά με βάση τις καταστάσεις θα σταματούσα.

E: Απ' ό,τι καταλαβαίνω είσαι άνεργος...

Σ2: Ναι...

E: Τουλάχιστον δεν μπορείς να εξασκήσεις το επάγγελμα...

Σ2: Ναι, ναι!

E: Αυτό που θέλεις...

Σ2: Ναι αυτό είναι γεγονός.

E: Σε απασχολεί το ενδεχόμενο μιας αμοιβής για τις υπηρεσίες που προσφέρεις ή όχι;

Σ2: Βεβαίως.

E: Ποια θα ήταν η ιδεατή αμοιβή για σένα;

Σ2: Εεε...

E: Τι μπορείς να περιμένεις, τι θα ήθελες να έχεις από το Κ.Φ., ποια θα ήταν η αμοιβή που θα ήθελες;

Σ2: Αυτό για να είμαι ειλικρινής δεν το έχω σκεφτεί. Φαντάζομαι κάτι αντίστοιχο... Μιλάμε για ποσά... Φαντάζομαι κάτι αντίστοιχο με ένα μέσο φροντιστήριο...

E: Πώς εσύ έχεις την αμοιβή στο μυαλό σου, αμοιβή για σένα μπορεί να είναι η αγάπη των μαθητών σου, ένα δώρο, μπορεί να είναι η μοριοδότηση όπως σου είπα προηγουμένως, μπορεί να είναι ένα, συστηματική παροχή ενός χρηματικού ποσού, μηνιαία παροχή ενός ποσού...

Σ2: Ναι το καταλαβαίνω. Θα ήμουν θετικός σ' αυτό και φαντάζομαι αν μιλάμε για αποδοχές χρηματικές κάτι αντίστοιχο μ' ένα μέσο φροντιστήριο.

E: Μάλιστα.

Σ2: Χωρίς να σημαίνει ότι όλα τα υπόλοιπα δεν καλύπτονται ή δε θα μπορούσαν να καλυφθούν.

E: Μπορείς να μου περιγράψεις μια κατάσταση που σου έχει προσφέρει ικανοποίηση ή χαρά από τη συμμετοχή σου στο Κ.Φ.;

Σ2: Η ίδια η επαφή μέσα στην τάξη.

E: Με τα παιδιά;

Σ2: Βεβαίως. Και με το αντικείμενο.

E: Η σχέση με τους καθηγητές σε έχει ωφελήσει ή όχι;

Σ2: Βεβαίως, βεβαίως και σε κοινωνικό επίπεδο και πιθανόν και σε επαγγελματικό.

E: Έχεις απομονώσει μία κατάσταση, ένα περιστατικό που να σου 'χει προσφέρει τόσο μεγάλη ευχαρίστηση είτε αφορά τη σχέση σου με τα παιδιά...;

Σ2: Θα έλεγα πρωτίστως η ίδια η επαφή της διδασκαλίας μας με συγκεκριμένους μαθητές.

E: Όταν λες συγκεκριμένους μαθητές;

Σ2: Δεν μπορώ να συγκεκριμενοποιήσω περαιτέρω...

E: Εντάξει.

Σ2: Δεν έχει νόημα.

E: Μπορείς ακόμα να μου περιγράψεις μια κατάσταση που σου πρόσφερε δυσαρέσκεια ή ματαίωση;

Σ2: Η ματαίωση κάποιων προσπαθειών που είχαμε κάνει για κάποια χρόνια πριν, κάποια χρόνια πριν για τη δυνατότητα εύρεσης αμοιβής.

E: Είχατε κάνει τέτοιες κρούσεις;

Σ2: Βεβαίως!

E: Και;

Σ2: Το αποτέλεσμα ήταν αρνητικό. Δεν καταφέραμε κάτι.

E: Μπορείς να εστιάσεις λίγο σ' αυτήν την κατάσταση, τι ακριβώς...;

Σ2: Ήταν η προσπάθεια μιας δημιουργίας Κοιν.Σ.Επ.

E: Και μίλησέ μου γι' αυτό...

Σ2: Προσπαθήσαμε να κάνουμε κάποια βήματα, αλλά τελικά δεν έγιναν διαγωνισμοί και δεν προχώρησε το project. Μιλάμε για τρία χρόνια πριν.

E: Σε απογοήτευσε αυτό;

Σ2: Ναι σε κάποιο βαθμό χωρίς όμως να σταματήσω.

E: Ναι άλλωστε αυτό φαίνεται και από τη συμμετοχή σου. Αισθάνεσαι ωφελημένος από τη συμμετοχή σου, από τη δράση σου αυτή ή όχι;

Σ2: Σαφέστατα.

E: Σε ποιους τομείς;

Σ2: Με βάση την εκπλήρωση κάποιων από τους στόχους που έχω θέσει, δηλαδή διδακτική εμπειρία, απόλαυση της ίδιας της διδασκαλίας και της σχέσης με τους μαθητές και πιθανές κοινωνικές επαφές για κάποια πιθανά επαγγελματικά σχέδια.

E: Πολύ ωραία. Το γεγονός πως δεν υπάρχει χρηματική αμοιβή για το έργο σας επηρεάζει την έννοια για την απόδοση των μαθητών ή όχι;

Σ2: Σε καμία απολύτως περίπτωση.

E: Όπως θα λειτουργούσες έξω...

Σ2: Σε... ακριβώς...

E: ... στον ιδιωτικό τομέα ή στο δημόσιο το ίδιο γίνεται κι εδώ πέρα...;

Σ2: Ακριβώς, ακριβώς, ακριβώς.

E: Θα σου άρεσε να γίνει μια απόπειρα αξιολόγησης της δράσης αυτής όσον αφορά την επίδοση των μαθητών ή όχι;

Σ2: Αξιολόγηση...

E: ...των επιδόσεων των μαθητών...

Σ2: Η τελική αξιολόγηση γίνεται από το σχολικό σύστημα ούτως ή άλλως, οπότε...

E: Κάτι πιο εστιασμένο στις αποδόσεις του Κ.Φ. ώστε να φανούν τα αποτελέσματα;

Σ2: Δεν το έχω σκεφτεί αυτό, αλλά ξαναλέω ότι ο κύριος δείκτης απόδοσης είναι ο ίδιος ο σχολικός δείκτης επίδοσης ουσιαστικά.

E: Σου αρκεί αυτό, πιστεύεις δηλαδή ότι αναγνωρίζεται η δουλειά σου μέσα από την...;

Σ2: Αυτό είναι άλλο ζήτημα, αυτό εξαρτάται από τα υποκείμενα, δηλαδή από τους ίδιους τους μαθητές και τις οικογένειές τους.

E: Μάλιστα.

Σ2: Αλλά ένδειξη συγκεκριμένη φυσικά υπάρχει από τις επιδόσεις στο σχολείο και στις εξετάσεις.

E: Είσαι ικανοποιημένος δηλαδή από το εκπαιδευτικό, τουλάχιστον όσον αφορά την αξιολόγηση...

Σ2: Από κάποια παιδιά ναι, από κάποια παιδιά όχι. Όπως ισχύει σε κάθε άλλη φροντιστηριακή μονάδα.

E: Πολύ ωραία. Ανακεφαλαιώνοντας, ήρθες σε επαφή με το Κ.Φ. μέσω γνωστών...

Σ2: Ναι.

E: ... απ' ό,τι καταλαβαίνω. Η δράση σου, ταυτίζεις τον εθελοντισμό με τη φιλανθρωπία, δεν υπάρχει τεράστια απόκλιση τουλάχιστον...

Σ2: Όχι απόλυτα ναι.

E: Τουλάχιστον στην πορεία, στην πορεία...

Σ2: Ναι στην πορεία ναι.

E: Στην πορεία ταυτίστηκαν αυτά τα δύο. Τα κίνητρά σου αρχικά ήταν ναι μεν να προσφέρεις, αλλά δεν απέρριπτες και την, τις προσωπικές απολαβές...

Σ2: Και εξακολουθεί να είναι κίνητρο.

E: Και εξακολουθεί να ισχύει κάτι τέτοιο.

Σ2: Και το θεωρώ απολύτως θεμιτό κιόλας.

E: Αισθάνεσαι ικανοποιημένος από την τοπική ηγεσία..

Σ2: Αρκετά, αλλά όχι όσο θα 'πρεπε.

E: Δηλαδή;

Σ2: Θεωρώ ότι θα μπορούσαμε να βοηθηθούμε σαφώς περισσότερο.

E: Μπορείς να μου περιγράψεις πώς, τι θα περίμενες από την τοπική ηγεσία ή από την εκάστοτε πολιτική ηγεσία;

Σ2: Ξαναείπα ότι δεν πολυπιστεύω στον εθελοντισμό. Θεωρώ ότι θα μπορούσαν να βρεθούν πόροι που θα σε... Από εκεί και πέρα πιο συγκεκριμένος μάλλον δεν μπορώ να γίνω και δεν μπορώ και τεχνικά να γίνω.

E: Θα ήθελες μια παραπάνω αναγνώριση πάντως... Έμπρακτη...

Σ2: Σαφέστατα.

E: Απ' ό,τι καταλαβαίνω έχεις αποκομίσει θετικές εμπειρίες από το Κ.Φ. ...

Σ2: Βεβαίως.

E: Από την επαφή σου με τα παιδιά...

Σ2: Βεβαίως σαφέστατα .

E: Και επαγγελματική εμπειρία και ως προς το σύστημα αξιολόγησης είσαι ικανοποιημένος με την αξιολόγηση των επιδόσεων των μαθητών. Η σχολική αξιολόγηση είναι αρκετή...

Σ2: Ναι. Ως προς αυτό ναι. Ως προς αυτό ναι. Από 'κει και πέρα έχει να κάνει με την περίπτωση ξεχωριστά.

E: Πολύ ωραία. Θα ήθελα να σ' ευχαριστήσω για το χρόνο που μου διέθεσες...

Σ2: Κι εγώ εσένα...

E: ... και για τις απαντήσεις σου. Με βοήθησες πάρα πολύ να πραγματοποιήσω την έρευνά μου .

Σ2: Πολύ ωραία.

E: Καλή συνέχεια!

Σ2: Καλή επιτυχία!

E: Ευχαριστώ.

Συνέντευξη 3^η

E: Ονομάζομαι Αγγελική Στέφα και είμαι μεταπτυχιακή φοιτήτρια του Τμήματος Κοινωνικής κι Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Η συνέντευξή μας θα πραγματοποιηθεί για την ολοκλήρωση της διπλωματικής εργασίας μου. Αρχικά λοιπόν συμφωνείς να κάνουμε αυτή τη συνέντευξη;

Σ3: Βεβαίως.

E: Οποιαδήποτε στιγμή θελήσεις να σταματήσουμε τη συνέντευξη, για οποιοδήποτε λόγο μπορείς να μου το πεις.

Σ3: Μάλιστα.

E: Όπως βλέπεις, θα χρειαστεί να γίνει μαγνητοφώνηση. Έχεις κάποιο πρόβλημα με αυτήν την παράμετρο;

Σ3: Κανένα.

E: Θέλω να σε ενημερώσω ότι θα τηρηθεί εχεμύθεια σχετικά με τα στοιχεία σου. Επίσης, εάν θέλεις τα αποτελέσματα της έρευνας, μπορώ να σε ενημερώσω γι' αυτά.

Σ3: OK.

E: Θα ήταν προτιμότερο να κλείσουμε τα κινητά. Συμφωνείς;

Σ3: Ναι.

E: Τη συνέντευξη αυτή λοιπόν την κάνω για την εργασία του μαθήματος της Αξιολόγησης στην εκπαιδευτική έρευνα κι έχει θέμα το «Κοινωνικό Φροντιστήριο και τις επιδόσεις των μαθητών, την αξιολόγηση των επιδόσεων των μαθητών». Να ξεκινήσουμε;

Σ3: Μάλιστα.

E: Θα ήθελες να κάνεις μια μικρή αναφορά στον εαυτό σου για να σχηματιστεί το προφίλ σου;

Σ3: Λέω και όνομα;

E: Ό,τι θέλεις εσύ. Εγώ σε διαβεβαιώνω ότι υπάρχει εχεμύθεια.

Σ3: Ονομάζομαι [...], είμαι πτυχιούχος γεωλόγος, διδάσκω στο Κ.Φ. από το 2013 εεε τα μαθήματα Φυσικής και Χημείας. Ανήκω στον κλάδο ΠΕ0405 με ανάθεση αυτά τα δύο μαθήματα και διδάσκω σε Γυμνάσιο και Λύκειο.

E: Μάλιστα. Η κατάσταση που βιώνει η χώρα μας τα τελευταία χρόνια πώς κρίνεις ότι έχει επηρεάσει την καθημερινότητα;

Σ3: Είναι πολύ δύσκολο το να μην μπορείς να βρεις δουλειά πάνω στο αντικείμενο σπουδών σου. Είμαστε γενιά της κρίσης, όπως μας ονομάζει, όπως μας αναφέρουν όλοι, αλλά και πάλι μπορούμε να βρούμε διεξόδους. Δεν πρέπει να απελπιζόμαστε, επηρεαζόμαστε. Οι μισθοί είναι διαφορετικοί, η οικονομία είναι διαφορετική, αλλά πιστεύω ότι εφόσον προσπαθούμε, μέσα από την προσπάθεια καταφέρνουμε κάτι, καταφέρνουμε πράγματα. Δε θα καταφέρουμε, πολύ πιθανόν δε θα καταφέρουμε αυτά που έχουν καταφέρει οι γονείς μας στο παρελθόν, όντας σπουδαγμένοι, εεε θα καταφέρουμε όμως ένα καλό αποτέλεσμα αν το προσπαθήσουμε. Δηλαδή εγώ σαν γεωλόγος κανονικά θα έπρεπε να μπω σε ένα εργοτάξιο, γιατί το μεταπτυχιακό μου είναι Τεχνική Γεωλογία, θα 'πρεπε να ασχοληθώ μ' αυτό το κομμάτι. Δεν ασχολούμαι, γιατί η κατάσταση της χώρας δεν βοηθάει, εεε δεν υπάρχουν τόσα πολλά έργα και οι θέσεις είναι πολύ περιορισμένες, να φύγεις στο εξωτερικό δεν είναι η μόνη λύση, πιστεύω ότι μπορείς να κάνεις πράγματα κι εδώ στην Ελλάδα, γι' αυτό διάλεξα το άλλο κομμάτι του κλάδου μου που είναι η εκπαίδευση. Είναι πράγμα, το οποίο μου αρέσει...

E: Μάλιστα.

Σ3: ... και επίσης και η οικονομία και βοηθάει ταυτόχρονα στο να μη φεύγουμε μόνο άνθρωποι στο εξωτερικό. Δεν πρέπει να απελπιζόμαστε. Νομίζω ότι μέσα απ' την όλη οικονομική κατάσταση μπορούμε να έρθουμε, να έρθουμε κάποια στιγμή στην άνοδο.

E: Ναι να κερδίσουμε πράγματα. Στον εκπαιδευτικό χώρο έχεις παρατηρήσει όξυνση των ανισοτήτων ή όχι;

Σ3: Εεε πολύ μεγάλη...

E: Μχχ..

Σ3: Και στο Κ.Φ. και σε φροντιστήρια που κάνουμε, σε ιδιαίτερα μαθήματα βλέπω ότι μεγαλώνει η διαφορά ανάμεσα στα παιδιά, τα οποία έχουν τη δυνατότητα εεε μέσα από το περιβάλλον τους, έχουν ένα υγιές οικονομικό όσο μπορείς να το κάνεις οικονομ... υγιές το περιβάλλον και στα παιδιά, τα οποία δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα οι γονείς, π.χ. έχω μια οικογένεια, έχω μια μαθήτριά που η οικογένειά της είναι εφταμελής, 5 παιδιά...

E: Δύο γονείς...

Σ3: Δύο γονείς, εδώ στο Κοινωνικό αυτό το παράδειγμα κι έχω κι άλλη μια μαθήτριά, η οποία έχει έναν αδελφό μεγαλύτερο εεε και είναι μια κανονική οικογένεια, έχει δηλαδή, οι γονείς μπορούν να της διαθέσουνε κάποια αγαθά, κάποια χρήματα, έτσι ώστε το παιδί να είναι ντυμένο και πιο όμορφα. Βλέπω ότι η μια μαθήτριά διαβάζει, προσπαθεί γιατί στο περιβάλλον, στο οικογενειακό της περιβάλλον υπάρχει μια πιο, μεγαλύτερη ηρεμία σε σχέση με την άλλη που είναι πέντε παιδιά στο ίδιο σπίτι, με περιορισμένη την οικονομική κατάσταση...

E: Ναι..

Σ3: Προφανώς και θα οξύνει τη διαφορά στην εκπαιδευτική, στην εκπαίδευση των παιδιών.

E: Ναι.

Σ3: Το βλέπ..., φαίνεται. Δεν ξέρω σε άλλα μαθήματα τι γίνεται, αλλά τουλάχιστον στο αντικείμενο τώρα που, που... οι μαθητές που έχω ειδικά στο Κοινωνικό το παρατηρώ.

E: Ότι έχουν οξυνθεί οι ανισότητες.

Σ3: Ναι, ναι.

E: Τις εστιάζεις στον οικονομικό τομέα ή όχι;

Σ3: Ναι.

E: Όσον αφορά την κοινωνική ανισότητα έχεις παρατηρήσει κάτι ή όχι;

Σ3: Γενικότερα κοινωνική ανισότητα υπήρχε από πάντα. Δεν πρέπει να λέμε τώρα με την περίοδο της οικονομικής κρίσης έχει οξυνθεί σαν φαινόμενο. Η κοινωνική ανισότητα υπήρχε, υπήρχαν αδύναμες οικονομικά οικογένειες και αδύναμες μορφωτικά οικογένειες.

E: Ναι...

Σ3: Δεν θα το ρίξω στην κρίση...

E: Ναι. Είναι ένα φαινόμενο που υπάρχει...

Σ3: Υπήρχε, είναι κοινωνικό νομίζω σαν φαινόμενο.

E: Ναι πολύ ωραία. Σε ποια επίπεδα αντιλαμβάνεσαι τις μη αντικειμενικές αντιμετώπισεις ως προς τους μαθητές;

Σ3: Ορίστε;

E: Σε ποια επίπεδα λέω αντιλαμβάνεσαι τις μη αντικειμενικές αντιμετώπισεις ως προς τους μαθητές. Μου περιέγραψες περιστατικά που έχουν να κάνουν κυρίως με τον οικογενειακό χώρο.

Σ3: Ναι.

E: Στον εκπαιδευτικό χώρο, ούσα κι εσύ καθηγήτρια...

Σ3: Ναι...

E: ...έχεις παρατηρήσει κι εσύ τέτοια φαινόμενα ή όχι;

Σ3: Μεταξύ των συναδέλφων;

E: Ναι και μεταξύ των συναδέλφων...

Σ3: και μεταξύ των μαθητών...

E: ... των συναδέλφων απέναντι σε μαθητές ή δεν έχεις παρατηρήσει τέτοια περιστατικά;

Σ3: Δεν έχω παρατηρήσει, δεν έχω, οι άνθρωποι που έρχομαι σε επαφή, πόσω μάλλον θα έλεγα για να 'μαστε εδώ πέρα, στο Κ.Φ. μάλλον θέλουμε κάτι να δώσουμε, γι' αυτό το λόγο είμαστε κι εδώ και με συναδέλφους που μιλάω, που κάνουμε ιδιαίτερα, που κάνουμε ιδιαίτερα μαθήματα, υπάρχουν άνθρωποι, συνάνθρωποι, οι οποίοι σε οικονομικά ασθενείς οικογένειες πληρώνονται, αμείβονται πολύ λίγο ή αφήνουν το περιθώριο, δεν δίνουνε..., βοηθούνε τις οικογένειες ουσιαστικά...

E: Ναι.

Σ3: Δεν δίνουν μεγάλη βάση σ' αυτό το ζήτημα.

E: Δεν παραμερίζουν τα οικονομικά...

Σ3: Όχι

E: ... ασθενή παιδιά.

Σ3: Μπορεί να υπάρχουν τέτοια φαινόμενα, να παρατηρηθεί κάποιο φαινόμενο, δεν έχει τύχει να πέσει κάτι τέτοιο σε μένα, στην αντίληψή μου.

E: Πολύ ωραία. Το φαινόμενο του εθελοντισμού εξαπλώθηκε περισσότερο τα τελευταία χρόνια μετά απ' αυτά τα φαινόμενα ή όχι;

Σ3: Γενικότερα το φαινόμενο του εθελοντισμού στην Ελλάδα έγινε μόδα, ακολούθησε, απ' ό,τι έχω δει ακολούθησε τα ευρωπαϊκά πρότυπα και γενικότερα τα παγκόσμια πρότυπα μπορώ να πω μετά το 2004...

E: Μχχ...

Σ3: Εεε ο εθελοντισμός στην Ελλάδα ξεκίνησε το 2004, με τους Ολυμπιακούς Αγώνες, εεε νομίζω ότι είναι, δεν, προφανώς θα οφείλεται και στην κρίση, βοηθάει την κρίση, αλλά υπήρχε, απλώς στην Ελλάδα, καλώς κακώς καθυστερούν κάποια πράγματα να 'ρθούνε.

E: Ναι.

Σ3: Έρχονται μεεε..., συμβαίνουν στην Ευρώπη, συμβαίνουν στην Αμερική, μετά έρχονται στην Ελλάδα, είναι ένα πράγμα, το οποίο θα το παρατηρήσεις από το 2004 πολύ έντονα, όχι τώρα...

E: Μχχ, ναι με την κρίση...

Σ3: Το παρατηρείς από το 2004 με τους Ολυμπιακούς Αγώνες, τότε ξεκίνησε να κορυφώνεται, να έρχεται ουσιαστικά αυτό το κύμα στην Ελλάδα.

E: Και τώρα πιστεύεις ότι έχει πάρει τεράστιες διαστάσεις λόγω της οικονομικής...

Σ3: Δε νομίζω ότι επηρεάζει, ότι ευθύνεται η οικονομική κρίση γι' αυτό.

E: Μπορείς να μου περιγράψεις πώς προέκυψε αυτή η εθελοντική δράση σας, το Κ.Φ. δηλαδή;

Σ3: Εεε μέσω του, του διευθύνοντα...

E: Πώς ξεκίνησε η δομή του Κ.Φ.;

Σ3: Η δομή του Κ.Φ. ξεκίνησε από έναν εκπαιδευτικό, ο οποίος από μόνος του ήθελε να βοηθήσει κάποιους οικονομικά αδύναμους μαθητές, μετά βοήθ..., απευθύνθηκε στο δήμαρχο και στο Κέντρο Κοινωνικής Πολιτικής. Αυτοί βεβαίως τους στηρίζαν αυτό το έργο γιατί καλώς ή κακώς νομίζω είναι και πολιτική αυτό που κάνει, βοηθάει την πολιτική αυτό το πράγμα...

E: Μάλιστα.

Σ3: ...το Κ.Φ. σαν θεσμός, γιατί είναι ένας θεσμός εεε κι έτσι πολλοί καθηγητές και συνταξιούχοι συνάδελφοι και άνεργοι νέοι ήρθαν εδώ πέρα, βοηθήσανε και ουσιαστικά συστάθηκε αυτό το φροντιστήριο, κάθε χρόνο φεύγουν, έρχονται καινούργιοι...

E: Μχχ. Ε πόσα χρόνια δρα;

Σ3: Απ' το 2012 σαν δομή εδώ πέρα στο 1^ο Δημοτικό απ' ό,τι γνωρίζω κι απ' το 2009 όχι απ' το 2010 ή '11 είχε ξεκινήσει ο ...

E: ... Ο υπεύθυνος...

Σ3: Ο υπεύθυνος κινητοποιόταν μόνος του, όχι εδώ σε άλλο χώρο.

E: Ναι. Και σε ποια άτομα απευθυνόταν τότε;

Σ3: Σε οικονομικά αδύναμους μαθητές, σε γονείς, σε παιδιά που είναι από πολύτεχνες οικογένειες, που έχουν χαμηλό εισόδημα βάσει και συγκεκριμένα κριτήρια, με βάση συγκεκριμένα κριτήρια, με βάση αυτά που βάζει και η εφορία, με χαμηλή φορολογική δήλωση, εεε άνεργος γονιός, άνεργοι κι οι δύο γονείς, κάποιο πρόβλημα...

E: Ναι...

Σ3: ... περαιτέρω υγείας.

E: Ναι κριτήρια, τα οποία υπάρχουν και σήμερα...

Σ3: Βεβαίως.

E: Αυτή η εθελοντική κίνησή σας κρίνεις πως επηρεάζεται από την πολιτική εξουσία ή όχι;

Σ3: Προφανώς. Είναι η εκάστοτε, εκάστοτε πολιτική εξουσία, βεβαίως στην Κόρινθο ο δήμαρχος είναι ίδιος εδώ και πάρα πολλά χρόνια, από τότε ξεκινήσαμε εδώ το Κ.Φ., βοηθάει το Δήμαρχο, βοηθάει την τοπική αρχή ουσιαστικά κι οποιαδήποτε τοπική αρχή και αν συνεχίσει να αναδειχθεί, προφανώς και θα τη στηρίζει σαν δομή, γιατί είναι κάτι, και την κοινωνία βοηθάει κι άνεργοι καθηγητές ουσιαστικά απασχολούνται, δε δουλεύουν, απασχολούνται σ' αυτό και απ' την άλλη είναι απ' την πλευρά του εθελοντισμού είναι όπως είπαμε πριν, είναι μια δομή που δείχνει ότι παράγεις κάτι, προσφέρεις ουσιαστικά κάτι στην κοινωνία, δεν παράγεις, προσφέρεις κάτι στην κοινωνία σου.

E: Πολύ ωραία. Η τοπική ηγεσία μιας και την ανέφερες προάγει και υποστηρίζει γενικότερα τις εθελοντικές δράσεις λόγω της δύσκολης εποχής που ζούμε ή όχι;

Σ3: Μμμ ναι...

E: Μπορείς να μου περιγράψεις άλλα φαινόμενα;

Σ3: Και στο Κοινωνικό Παντοπωλείο στην Κόρινθο, εεε απ' ό,τι γνωρίζω και το Κοινωνικό Ιατρείο και γενικότερα άλλους εθελοντικούς συλλόγους που 'χω παρατηρήσει, εθελοντές πυροσβέστες, βλέπεις και γίνονται διάφορα event και τους τιμάνε, τους διακρίνουν γιατί είναι εθελοντές, κάνουνε κάτι χωρίς να αμείβονται, βοηθάνε την κοινωνία γιατί καλώς ή κακώς οι θέσεις είναι περιορισμένες εργασίας, δεν μπορούν να εργάζονται όλοι...

E: Ναι..

Σ3: Αυτό είτε σε περίοδο οικονομικής κρίσης, είτε σε περίοδο...

E: ...Ανάπτυξης,,,

Σ3: ...ανάπτυξης, δεν μπορούν να απασχολούνται όλοι, σε όλες τις περιόδους, αν παρατηρήσουμε οικονομικά, υπήρχε υπήρχε ανεργία σε μικρότερο ή μεγαλύτερο ποσοστό. Δεν μπορούν να απασχολούνται όλοι, υπάρχουν όμως διάφορες δομές, οι οποίες μέσω, δεν μπορείς δηλαδή να έχεις 500 δασκάλους. Θα έχεις 400 δασκάλους και μέσω του εθελοντισμού έχεις τις 100 θέσεις...

E: Για να απασχολούνται...

Σ3: ... για να απασχολούνται οι υπόλοιποι.

E: Μάλιστα. Ε η τοπική ηγεσία σας ενθαρρύνει και σας υποστηρίζει σε ηθικό και υλικό επίπεδο ή όχι;

Σ3: Εεεε...

E: Τη δομή του Κ.Φ....

Σ3: Αναφορικά σε ηθικό επίπεδο δε νομίζω ότι χρειάζεται στήριξη και μόνο που παρέχουν το σχολείο δωρεάν και υπάρχει και θέρμανση το χειμώνα και υλικοτεχνική υποδομή, μέσω και του Κέντρου Κοινωνικής Πολιτικής σε χαρτιά, γραφική ύλη, νομίζω ότι αρκεί, δε χρειάζεται κάτι περισσότερο.

E: Ναι. Αισθάνεσαι ικανοποιημένη δηλαδή...

Σ3: Ναι δεν έχω, δεν έχω...

E: ... και σε ηθικό και σε υλικό επίπεδο...

Σ3: Δεν έχω κανένα πρόβλημα, ίσα ίσα υπάρχουνε κι άλλοι άνθρωποι που προσφέρουν σ' αυτό το πράγμα, όπως ο Ροταριανός Σύλλογος που είχε φέρει τααα, τα εεε τα τετράδια και τα στυλό για τους μαθητές. Είναι μια, δεν μπορούν να δώσουνε όλα, τα πάντα...

E: Υποστηρίζουνε...

Σ3: Καθένας το λιθαράκι του... Ναι... Ο Δήμος, μέσω του Κέντρου Κοινωνικής Πολιτικής και μόνο που παρέχουν τη γραφική ύλη, τους μαρκαδόρους... Αυτά θέλουν χρήματα. Είναι κάτι. Δεν μπορείς...

E: Έχει βγει ένα μεγάλο κεφάλαιο από τις έννοιες του υπευθύνου... Εε μπορείς να μου περιγράψεις πώς γίνεται αυτή η υποστήριξη ή η αδιαφορία – μάλλον την απορρίπτουμε την αδιαφορία;

Σ3: Ε όπως ανέφερα πριν μέσω του υλικοτεχνικού εξοπλισμού, είναι διάφορα event, τα οποία τα διοργανώνουμε εδώ πέρα, π.χ. η κοπή της πίτας που έγινε τις προάλλες, παραχωρήθηκε το μικρό θέατρο του Δημαρχείου, έγινε μια εκδήλωση εκεί, ήταν τα παιδιά, την οργάνωσε το Κ.Φ., μέσω των καθηγητών και των παιδιών, αλλά και με την συνδρομή του Δήμου βοήθησε να επιτευχθεί αυτό το πράγμα, βοηθάει δηλαδή, υπάρχει από πίσω, εντάξει όπως ανέφερα και πριν είναι θέμα πολιτικής...

E: Ναι.

Σ3: ... μην το ξεχνάμε...

E: Τη δραστηριότητα και συμμετοχή σου θα τη χαρακτήριζες εθελοντική ή φιλανθρωπική;

Σ3: Και τα δύο. Γιατί φιλανθρωπία αναφέρεται στο ότι παρέχω κάτι σε κάποιον εεε χωρίς να 'χω κάποιο αντάλλαγμα...

E: Πολύ ωραία ναι...

Σ3: Ο εθελοντισμός είναι κάτι παρεμφερές. Η φιλανθρωπία αναφέρεται σε πιο αδύναμες ομάδες, είναι, αναφερόμαστε στο Κ.Φ., αναφερόμαστε σε πιο αδύναμες

ομάδες. Εθελοντισμός είναι όταν κάνεις κάτι χωρίς... Ολυμπιακοί Αγώνες, διοργάνωσαν τους Ολυμπιακούς Αγώνες, απλώς χρειαζόντουσαν 1000, δεν μπορούσαν να βρεθούν αυτά τα 1000 άτομα και το κάναν οι εθελοντές, δεν είχε κάποιος ανάγκη κάτι άμεση. Εδώ υπάρχει μια άμεση ανάγκη από τα παιδιά, των, που οι γονείς τους δεν έχουν τη δυνατότητα να τα στηρίζουνε...

Ε Φιλανθρωπικό βρε παιδί μου θα μπορούσαμε να χαρακτηρίσουμε το έργο της Εκκλησίας...

Σ3: Ναι.

Ε: ... που προσφέρεις κάτι...

Σ3: ...Προσφέρει...

Ε: ... χωρίς να περιμένεις ανταλλάγματα...

Σ3: Ναι και εδώ πέρα...

Ε: Στον εθελοντισμό όμως πολλές φορές υπάρχουν βλέψεις για κάτι παραπάνω, για κάποιες απολαβές, να αναγνωριστεί το έργο σου, είτε σε ηθικό, είτε ηθικά, είτε υλικά...

Σ3: Νομίζω ότι είναι και τα δύο.

Ε: Ναι.

Σ3: Γιατί μέσα από το θεσμό και μαθαίνεις κάτι και παίρνεις πράγματα από τους μαθητές εδώ πέρα κι από την άλλη κάνεις και τη φιλανθρωπία, φιλανθρωπία με την πλευρά του ότι δεν μπορούν να έχουν τα παιδιά αυτό το πράγμα, δεν τους δίνεται η δυνατότητα να, άμα θέλουν να σπουδάσουν για παράδειγμα να πάνε σε κάποιο φροντιστήριο να πληρώσουν τα λεφτά και να μάθουν κάτι περισσότερο. Καλώς ή κακώς το εκπαιδευτικό σύστημα στην Ελλάδα δε γίνεται, είναι τα παιδιά στην τάξη 30 ατόμων, με 30 μαθητές στο σχολείο ξέρουμε ότι δε γίνεται μάθημα. Θέλουμε μια βοήθεια. Εμείς τους παρέχουμε αυτή τη βοήθεια.

Ε: Πολύ ωραία. Μπορείς να μου περιγράψεις πώς ήρθες σε επαφή με το Κ.Φ.;

Σ3: Μέσα από το Internet, το κορινθιακό το tv blog, ένα blog εδώ πέρα της περιοχής, είδα ότι ζητάνε εθελοντές καθηγητές και το βρήκα ως ευκαιρία και εγώ να αναπτύξω τις δεξιότητές μου και την ικανότητά μου στην εκπαίδευση και απ' την άλλη να βοηθήσω με τον τρόπο μου.

Ε: Οι λόγοι δηλαδή συμμετοχής σου σ' αυτό το θεσμό ποιοι είναι;

Σ3: Ε να βοηθήσουμε...

Ε: ...τα παιδιά...

Σ3: ... τα παιδιά, εεε και ψυχικά γιατί οι καθηγητές δε δίνουνε μόνο έργο μάθησης και μαθησιακό, δίνουνε και ψυχολογικό, ψυχολογική υποστήριξη...

E: Ναι

Σ3: Και απ' την άλλη και προσωπικά να βοηθηθώ, να αποκτήσω εμπειρία, η εμπειρία είναι, παίρνεις εμπειρία όταν μπαίνεις σ' ένα τμήμα οχτώ- δέκα ατόμων. Είναι πολύ διαφορετική απ' το να κάνεις μάθημα σε ένα παιδί. Η εμπειρία μου για παράδειγμα μετά από τέσσερα χρόνια είναι, θεωρώ ότι είναι αρκετά μεγάλη, που δε θα την είχα αν έμενα μόνο στο, στα ιδιαίτερα.

E: Μάλιστα. Για σένα δηλαδή τι είναι ο εθελοντισμός; Εάν σου ζητούσε κάποιος να δώσεις έναν ορισμό μέσα από τη δράση σου...

Σ3: Εγώ δε θα έλεγα ότι περιμένεις αντάλλαγμα από τον εθελοντισμό. Εθελοντισμό δίνεις κάτι χωρίς να περιμένεις αντάλλαγμα. Δεν έχω διαβάσει τον ορισμό του εθελοντισμού...

E: Ναι.

Σ3: Δεν ξέρω τι σημαίνει, δεν ξέρω ακριβή, δεν ξέρω ποια είναι η ακριβή ετυμολογία στον ορισμό, στη, στον εθελοντισμό. Ότι δεν περιμένεις αντάλλαγμα απ' αυτό που κάνεις, προσφέρεις ουσιαστικά μια παροχή, ένα έργο και ουσιαστικά βοηθάς το συνάνθρωπο, το σύνολο, το σύνολο είναι από μαθητές, είναι οι εκπαιδευτικοί, είναι κάποιος άλλος φορέας...

E: Για σένα απ' ό,τι καταλαβαίνω υπάρχει διαφορά ή είναι δυσδιάκριτα τα όρια ανάμεσα σε φιλανθρωπία και σε εθελοντισμό – τα ταυτίζεις;

Σ3: Όχι, η δικιά μου, όπως, δεν ξέρω αν το κατάλαβες πιο πριν ανέφερα ότι τη φιλανθρωπία τη δίνεις σε ανθρώπους που έχουν ανάγκη θεωρητικά, αποκλειστικά ανάγκη...

E: Ναι.

Σ3: Ενώ τον εθελοντισμό δεν τον παρέχεις σ' αυτούς που τον έχουν ανάγκη.

E: Ναι. Το... αυτός που προσλαμβάνει τη δράση σου...

Σ3: Ναι. Δεν είναι...

E: Η διαφορά για σένα ανάμεσα σε φιλανθρωπία και σε εθελοντισμό...

Σ3: Ναι.

E: ... είναι σε ποιον παρέχεις αυτό που παρέχεις.

Σ3: Αυτό.

E: Το έργο μένει ίδιο, ο, αυτός που ...

Σ3: Ο αποδέκτης.

E: ... ο αποδέκτης είναι διαφορετικός.

Σ3: Βέβαια.

E: Τα δικά σου τα κίνητρα τα συνδέεις με ένα φιλανθρωπικό – αλτρουιστικό πνεύμα ή όχι;

Σ3: Ναι. Είναι λίγο, ταιριάζει και στο χαρακτήρα μου.

E: Ναι.

Σ3: Είμαι λίγο του να δίνω...

E: Να δίνεις, να προσφέρεις...

Σ3: Ναι, ό,τι μπορώ.

E: Ναι. Ε έχεις κάποιες προσδοκίες από τη συμμετοχή σου εδώ πέρα ή όχι;

Σ3: Πέραν του ότι θα κερδίσω περισσότερη εμπειρία στο αντικείμενό μου και θα είμαι πιο μάχιμη, είμαι πιο μάχιμη, εεε το βλέπω όταν διδάσκω, δεν έχω κάποιο άλλο κίνητρο. Εντάξει, θέλω να συνεχίσει σαν δομή, δεν ξέρω αν υπάρχει κάποια ερώτηση παρόμοια τέτοια, θα ήθελα να συνεχίσει αυτή η δομή, να συνεχίσουμε να προσφέρουμε, να συνεχίσουμε να κερδίζουμε, γιατί μέσα απ' τους μαθητές κερδίζεις κι εσύ, δεν κερδίζουνε μόνο, μόνο οι μαθητές από 'μας...

E: Ναι.

Σ3: Κερδίζουμε κι εμείς από τους μαθητές. Η επαφή μας με τα παιδιά μας κάνει και πιο ανθρώπινους και διαφορετικούς ανθρώπους στη σκέψη.

E: Απ' ό,τι κατάλαβα δηλαδή και του χρόνου πρώτα ο Θεός...

Σ3: Βεβαίως.

E: ... θα συνεχίσεις.

Σ3: Δεν το συζητάω καν, ναι...

E: Κάτι άλλο. Δε θα ήθελες περισσότερη υποστήριξη από 'δω, να αναγνωριστεί το έργο σου ή όχι είσαι ικανοποιημένη μ' αυτό;

Σ3: Εντάξει κι εμάς μας δίνουνε ε και δίνουν ντάξει και έχουνε παρέχει και κάποια βιβλία, κάποιες χορηγίες μέσω κάποιων βιβλίων και ...

E: Τι είδους βιβλία;

Σ3: Εεε δηλαδή πώς το λένε;

E: Που υποστηρίζει το μάθημα...

Σ3: Ναι, ναι.

E: Υποστηρικτικό υλικό του μαθήματος;

Σ3: Υποστηρικτικό υλικό του μαθήματος, αυτό είχε γίνει τη φορά, μόλις είχα φύγει για Θεσσαλονίκη. Εγώ δεν την πήρα, δεν παρήγγειλα τα βιβλία που ήθελα, αλλά δεν πειράζει, αλλά έχουνε κάνει τέτοιες προσπάθειες.

E: Αυτή η...

Σ3: Δε θα ήθελα δηλαδή, το μόνο που μπορεί να ήθελα είναι και πάλι και βιβλία στα παιδιά νομίζω ότι είναι υπερβολικό να φορτώνουμε τα παιδιά στα βιβλία...

E: Το υποστηρικτικό υλικό που αναφέρεις απευθυνόταν στους καθηγητές ή...

Σ3: Στους καθηγητές...

E: Στους καθηγητές..

Σ3: Στους καθηγητές. Ε δε θα ήθελα κάτι περισσότερο. Να συνεχίσει απλώς να υπάρχει σαν δομή, να συνεχίσει να στηρίζει, να μη μας αφήσουν να φύγουμε από το σχολείο και να συνεχίσει να υπάρχει σαν δομή.

E: Τίθεται τέτοιο θέμα να αποχωρήσετε από το σχολείο;

Σ3: Όχι. Προφανώς και όχι.

E: Ε θα μπορούσες να μου περιγράψεις πώς θα αντιδρούσες σε μια ενδεχόμενη πρόταση για επαγγελματική αποκατάσταση, π.χ. στα μέσα της χρονιάς;

Σ3: ...

E: Τώρα εάν, αν καταλαβαίνω είσαι άνεργη ή απασχολείσαι μόνο με ιδιαίτερα;

Σ3: Ναι, ναι...

E: Θέλεις να πεις κάτι άλλο, σε...;

Σ3: Όχι ασχολούμαι, κάνω διάφορα πράγματα, δεν ασχολούμαι μόνο με τα ιδιαίτερα, με, ασχολούμαι, κάνω κι άλλα πράγματα ταυτόχρονα. Όχι σε άλλη δουλειά...

E: Ναι.

Σ3: Διπλωματικές εργασίες, είμαι...

E: Εγώ έλεγα στον εργασιακό τομέα...

Σ3: Όχι, διπλωματικές εργασίες, ιδιαίτερα μαθήματα σε φοιτητές, είναι αυτό το κομμάτι που...

E: Δεν είναι κάτι σταθερό όμως...

E: Οοο...

Σ3: Εάν προέκυπτε κάτι πιο μόνιμο πώς θα αντιδρούσες;

E: Ε σε δουλειά;

Σ3: Ναι.

E: Αν ήταν κάτι που να μου άρεσε, κάτι πάνω στο αντικείμενο προφανώς και δε θα έλεγα όχι, αλλά πάντα επειδή δεν είναι η πρώτη φορά, έχουν υπάρξει άλλες φορές που ήμουν στο Κοινωνικό και κάνω ταυτόχρονα δουλεύω, έχω κανονική δουλειά και δουλεύω έρχομαι κι εδώ, μπορούσα να τα συνδυάσω και τα δύο.

E: Μχχ. Πώς θα λειτουργούσε αυτό ως προς τη συμμετοχή σου στο Κοινωνικό;

Σ3: Θα συνέχιζα.

E: Θα αναγκαζόσουν, τα ωράρια εάν...

Σ3: Το 'χω κάνει, έχω απαιτήσει κι έχω αλλάξει π.χ. το 2015 ήταν που δούλευα κι αλλού, τις μέρες που είχα Κοινωνικό, το μόνταρα έτσι ώστε ερχόμουνα κι εδώ πέρα και είχα κάνει και καλοκαιρινό εκείνη τη χρονιά.

E: Μάλιστα. Πολύ ωραία. Ε σε απασχολεί το ενδεχόμενο μιας αμοιβής για τις υπηρεσίες που προσφέρεις ή όχι;

Σ3: Δε θα 'λεγα ότι ναι ότι με απασχολεί, δεν το θέλω να το πάρω, δε θα το ζητήσω, αν το δώσουνε, δε θα πω όχι, αλλά να το ζητήσω μόνη μου, να απαιτήσω πληρωμή για κάτι, το οποίο έχω έρθει εθελοντικά όχι.

E: Δεν έχει ξυπνήσει μέσα σου κάτι τέτοιο, να θέλεις να αναγνωριστεί ...

Σ3: Δεν, το θεωρώ λάθος, το θεωρώ λάθος σαν αντίληψη, το θεωρώ λάθος και είμαι κάθετη και στην προηγούμενη συνάντηση που είχαμε έρθει – δεν ξέρω αν ήσουν παρούσα...

E: Όχι.

Σ3: Πριν τα Χριστούγεννα είχε πέσει σαν ενδεχόμενο, θεωρώ λάθος να 'ρθεις σε κάτι εθελοντικά και να ζητήσεις λεφτά. Είπα...

E: Όπως είχε γίνει...;

Σ3: Είχανε, είχε ειπωθεί το πώς θα ήταν να το κάνουμε σε Κοι..., να το κάνουμε Φροντιστήριο ή να μας δώσουν, να ζητήσουμε κάποια χορηγία, έτσι ώστε ν' αμειβόμαστε κι εμείς, οι καθηγητές. Θεωρώ μεγάλο λάθος από την πλευρά μας των εκπαιδευτικών και πόσω μάλλον των νέων εκπαιδευτικών, που 'μαστε νέοι υποτίθεται κι επιστήμονες ε να 'μαστε, να 'χουμε τόσο παρωχημένες αντιλήψεις.

Εμείς ερχόμαστε εδώ πέρα να δώσουμε κάτι εθελοντικά. Άμα δώσει ο άλλος κάποια παροχή, προφανώς και δε πω όχι, δεν είμαι και βλάκας, να πω δε θα το πάρω και το ευρώ δε θα το πάρω, θα το πάρω, αλλά να πάω να απαιτήσω για κάτι που έχω έρθει εθελοντικά χρήματα, δε θα το κάνω.

E: Τι ακριβώς δηλαδή ειπώθηκε;

Σ3: Να ζητήσουμε... Ναι να πάμε και να ζητήσουμε χορηγίες για εκπ... για εμάς...

E: Ναι να συνεχίσει να δρα το Κ.Φ. υπό την ηγεσία εντός εισαγωγικών της τοπικής ηγεσίας με τη βοήθεια του Κέντρου...

Σ3: ... και να πάμε να πάρουμε χορηγία, δηλαδή να μας δώσει κάποια χορηγία κάποιος, κάποια μεγάλη εταιρεία του νομού...

E: Ναι.

Σ3: Κάποιος βιομήχανος του νομού, κάτι τέτοιο να συμβεί...

E: Δεδομένου ότι έχει κουραστεί αυτό το εθελοντικό έργο, οι...

Σ3: Φαντάζομαι...

E: ... οι συμμετέχοντες...

Σ3: Φαντάζομαι το κίνητρο θα 'ταν αυτό, δεν έχω ασχοληθεί ιδιαίτερα γιατί δε μου ταιριάζει...

E: Στη δική σου ιδιοσυγκρασία, ναι...

Σ3: Εεε απ' την άλλη αν θελήσουνε να με, αν θελήσει να μετατραπεί αυτό το φροντιστήριο όπως έχει γίνει κάτι αντίστοιχο, μας είχε δείξει ο κύριος Βλάσης στο Χαλάνδρι σε Κ.Φ. Συνεταιριστικό Φροντιστήριο...

E: Μετατρέπεται δηλαδή το Κ.Φ. σε Συνεταιριστικό...;

Σ3: Συνεταιριστικό... Αυτό είναι μια άλλη μορφή κι εμάς θα βοηθήσει, ε αλλά πας για κάτι άλλο μετά, δεν είσαι εθελοντικό...

E: Αυτό ήθελα να σε ρωτήσω...

Σ3: Πρέπει να το ξεκαθαρίσεις, αλλά σαν εθελοντικό όχι προτιμώ έτσι όπως είναι.

E: Ε το, απ' τη στιγμή που θα γίνει Συνεταιριστικό Φροντιστήριο, φαντάζομαι δε θα μπορέσετε...

Σ3: Δε θα υπάρχει, δε θα είναι εδώ...

E: Θα είναι, φαντάζομαι ότι θα μπορούσε να είναι εδώ. Είναι μια δομή, η οποία είχε συζητηθεί στο παρελθόν εεε...

E: Συνεταιριστικό Φροντιστήριο απ' ό,τι καταλαβαίνω, θα υπάρχει χρηματικό...

Σ3: Ναι κόμιστρο.

E: Ναι. Οι γονείς, οι μαθητές θα πρέπει να καταβάλλουν...

Σ3: Ναι, απ' την άλλη αυτό ξεφεύγει απ' τον εθελοντισμό, απ' τον κύριο λόγο που 'μαστε εδώ...

E: Απ' ό,τι καταλαβαίνω κάτι σαν κανονικό φροντιστήριο...

Σ3: Ναι υπάρχει αυτή η, σου λέω τις ιδέες που έχουνε ειπωθεί...

E: Απλώς δεν το είχα εγώ στα υπ' όψιν μου, εάν γίνεται αυτό το πράγμα και αν γίνει – μακάρι να γίνει και να αποκατασταθείτε κι εσείς επαγγελματικά – κατά πόσο μπορεί να υποστηριχθεί από το συγκεκριμένο χώρο...

Σ3: Αυτό, επειδή είναι πολλά τα αν...

E: Ναι.

Σ3: Όσον αφορά την αμοιβή την ξεχνάμε...

E: Ναι.

Σ3: Κάθε, όποιος θέλει μπορεί να δώσει από μόνος του...

E: Ναι.

Σ3: Ή και για τα παιδιά προφανώς θα ζητήσουμε κάτι, αν δούμε ότι υπάρχει ζήτημα...

E: Ναι.

Σ3: Γιατί αυτοί που ασχολούνται περισσότερο με την οργάνωση, άμα δούμε ότι υπάρχει έλλειψη χαρτιών ...

E: Ναι.

Σ3: ... και δεν μπορούμε να βρούμε προφανώς και θεωρώ ότι είναι καλό να ζητήσουμε.

E: Έχουν υπάρξει τέτοια περιστατικά;

Σ3: Όχι, ούτε μελάνι...

E: Φροντίζει το Κέντρο Κοινωνικής Πολιτικής...

Σ3: Και άλλοι άνθρωποι γενικότερα απ' ό,τι έχω καταλάβει.

E: Χορηγοί, άτυποι χορηγοί...

Σ3: Άτυποι χορηγοί ναι...

E: Μάλιστα. Η ιδεατή αμοιβή για σένα ποια θα ήταν, αν όχι χρηματική; Γιατί απ' ό,τι μου είπες καλοδεχούμενο βέβαια ένα χρηματικό ποσό...

Σ3: Η ιδεατή; E περισσότερο, κάποιος υλικότεχνικός εξοπλισμός για εμένα, βιβλία δηλαδή, ντάξει τη γραφική ύλη μας, τη γραφική ύλη εννοώ να βγάζουμε φωτοτυπίες μας την παρέχουν, δηλαδή περισσότερο φωτοτυπίες, άμα θέλουμε να δώσουμε περισσότερα πακέτα, πιο, να δίνουμε πιο όμορφα πακέτα στους μαθητές, εεε γιατί δεν μπορούμε να δώσουμε βιβλία, είμαι ενάντια στα βιβλία κιόλας.

E: Ναι.

Σ3: Δεν τα διαβάζουν τα παιδιά τα βιβλία, γι' αυτό είμαι ενάντια στα βιβλία, πιο δηλαδή να μπορούμε να τους βγάζουμε φωτοτυπίες που να 'ναι πιο όμορφες, με έγχρωμο μελάνι που θα τους είναι πιο προσιτές ε και περισσότερο βιβλία, γιατί τα βιβλία μας χρειάζονται. Αυτό, όχι κάτι περισσότερο.

E: Προσωπικά εσύ δε θα ήθελες κάποια αμοιβή;

Σ3: Όχι.

E: Έρχεται κόντρα με τα κίνητρά σου έτσι;

Σ3: Δεν δουλεύω, δεν είμαι εδώ πέρα για αμοιβή, άμα θέλω να πάρω αμοιβή, θα πάω να κάνω ιδιαίτερα, άμα θέλω να πάρω, να αμειφθώ, θα πάω να δουλέψω κάπου αλλού.

E: Πάρα πολύ ωραία. E μπορείς να μου περιγράψεις μια κατάσταση που σου 'χει προσφέρει ικανοποίηση ή χαρά από τη συμμετοχή σου στο Κ.Φ.;

Σ3: Ναι. Η απόδοση των μαθητών μου, ειδικά το 2014 εεε έκανα Φυσική Α' Λυκείου και Φυσική Α' Λυκείου εκείνη τη χρονιά, γιατί ό,τι μου πει ο κύριος Βλάσης, εγώ λέω ναι, δε θα του πω όχι, τώρα για παράδειγμα φέτος μου κάνει «Μείναμε από Οργανική Β' Λυκείου, θα την κάνεις;», ε δεν πειράζει μία μένει θα την κάνω, εε πώς το λένε, εε γράψανε οι μαθητές μου όλοι με μία εξαίρεση και είχα γύρω στους 10 μαθητές εκείνη τη χρονιά πάνω από 16 και οι μαθητές, οι οποίοι δεν είχανε καλό επίπεδο.

E: Μγγ.

Σ3: Εεε πόσο να μην είσαι χαρούμενη μετά από αυτήν την απόδοση;

E: Έχεις απομονώσει άλλα περιστατικά είτε είναι σε σχέση με τους καθηγητές, με τους υπόλοιπους καθηγητές, είτε με τους μαθητές που σου έχουν δώσει ικανοποίηση ή όχι;

Σ3: E φέτος θα δούμε. Εεε οι μαθητές μου πάλι μου γράψανε πέρυσι τρία παιδιά, γιατί δεν είχα, είχα, έκανα Μαθηματικά πέρυσι Γυμνασίου, είχα πάει, έμειναν από

καθηγητή, τα έκανα εγώ, δεν πειράζει, μου γράψανε πολύ καλά κι αυτοί, 18-19-20. Έεε η απόδοση των μαθητών εμένα περισσότερο με ικανοποιεί, θέλω οι μαθητές μου να πηγαίνουν καλά.

E: Αντιλαμβάνομαι πάντως η επιλογή σου να ασχοληθείς με το δεύτερο κομμάτι του πτυχίου, με την εκπαίδευση σε έχει γεμίσει...

Σ3: Το έκανα, το έχω ξεκινήσει απ' όταν τελείωσα το, από το 2010 πήρα το πτυχίο μου ξεκίνησα να κάνω μαθήματα σε φοιτητές.

E: Ναι.

Σ3: Εγώ να σκεφτείς με φοιτητές έχω ξεκινήσει, μετά...

E: Κατέβηκες στη Β'/βάθμια Εκπαίδευση...

Σ3: Ε σιγά σιγά βρήκα μαθητές και ξεκίνησα δειλά δειλά να κάνω μαθήματα και σε μαθητές τότε. Είναι λίγο διαφορετικό το ένα και το άλλο, αλλά είναι μια διέξοδος, δεν μπορείς, δε θα ήθελα να κάνω κάτι άλλο, δηλαδή έχω δουλέψει σε άλλα αντικείμενα, πέρα απ' το πτυχίο μου ταυτόχρονα με τα μαθήματα, γιατί τα μαθήματα δε σου αφήνουν πάντα το μεγαλύτερο κέρδος.

E: Ναι.

Σ3: Υπάρχουν περίοδοι που είναι καλοί, όλοι οι εκπαιδευτικοί το γνωρίζουμε που ασχολούμαστε με τα ιδιαίτερα, υπάρχουν περίοδοι που είναι καλοί, κι υπάρχουν περίοδοι που περνάμε κρίση, που δεν κάνεις τίποτα, αναγκαστικά πρέπει να κάνεις και μια άλλη δουλειά, αν θέλεις, άμα θέλεις να βιοπορίζεσαι και δε θέλεις να σε συντηρούνε οι δικοί σου ή κάποιος άλλος, κάποιος τρίτος. Επειδή έχω κάνει κι άλλες δουλειές, δε μ' αρέσει να κάνω κάτι πέρα απ' το αντικείμενό μου. Αυτό που σου 'πα και στην αρχή: σπουδάσαμε για να ασχοληθούμε μ' αυτό, θα βρούμε μια δουλειά, μια διέξοδο, μέσα απ' αυτήν, μέσα απ' αυτό που σπουδάσαμε να κάνουμε κάτι έστω σχετικό. Δε θέλω να κάνω, να φύγω απ' την Ελλάδα. Δεν είναι επιλογή μου, δεν ήταν επιλογή μου να φύγω απ' την Ελλάδα, απ' την άλλη δεν μπορούσα να βρω δουλειά ακριβώς στο αντικείμενο σπουδών μου και έγινε η εναλλακτική. Μ' αρέσει.

E: Μπορείς επίσης να μου περιγράψεις μια κατάσταση που σου 'χει προσφέρει δυσαρέσκεια ή ματαίωση από τη συμμετοχή σου εδώ πέρα;

Σ3: Ναι. Ήταν άμεσο το ναι! Δε μ' αρέσει η νοοτροπία των καινούργιων συν..., των καινούργιων να τους πω επιστήμονες, όλοι είμαστε νέοι επιστήμονες, όλοι φιλόλογοι, μαθηματικοί, επιστήμες είναι όλα. Δε μου αρέσει που υπάρχουν πολύ παρωχημένες αντιλήψεις ακόμη και τώρα στα μυαλά των νέων, δηλαδή δε γίνεται νέοι συνάδελφοι να διδάσκουν με τον ίδιο παρωχημένο τρόπο τα μαθήματα, όπως τα διδάσκαν οι καθηγητές μας το 2004, το 2000, που εμείς, εμάς τους ίδιους δε μας άρεσε ο τρόπος, μπαίναμε στην τάξη, μας λέγανε το μάθημα, φεύγαμε και λέγαμε πόσο χάλια ήταν αυτός ο καθηγητής.

E: Ναι.

Σ3: Μπαίνουν στην τάξη, λέγανε μια άσκηση, φεύγανε. Αυτό είναι παρωχημένο, εμείς οι ίδιοι σαν μαθητές δε μας άρεσε, η πλειοψηφία τουλάχιστον, είχα πολλούς φίλους τότε, δε μας άρεσε στους περισσότερους... Βλέπω ότι κρατάνε ακόμα τέτοιες αντιλήψεις.

E: Υπάρχουν τέτοια κρούσματα στο Φροντιστήριο;

Σ3: Ναι, ναι. Επειδή εδώ πέρα έρχομαι σε περισσότερη επαφή με περισσότερους συναδέλφους, δηλαδή είναι διαφορετικό να έχεις 10 από 5, ο κύκλος μου είναι 5 συνάδελφοι.

E: Ναι.

Σ3: Δεν είναι οι περισσότεροι, βλέπω ότι υπάρχει κι αυτό το ζήτημα, εμένα σαν, δε μ' αρέσει.

E: Η δυσαρέσκειά σου δηλαδή...

Σ3: Δε θέλω, θέλουν υποτίθεται να αλλάξει το εκπαιδευτικό σύστημα έλεγαν από τότε, από το 2004, λέγαν ότι το εκπαιδευτικό σύστημα δεν είναι καλό, εμείς πρέπει να το αλλάζουμε. Δεν πρέπει να περιμένουμε τους άλλους να το αλλάξουνε.

E: Έχεις έρθει σε επαφή με άτομα για να εκφράσεις αυτή τη δυσαρέσκειά σου;

Σ3: Έχω πει, πότε εκφράζεις την άποψή σου, αλλά όσο μεγαλώνεις, οι περισσότεροι αποκτούν μια πιο μονόχροτη αντίληψη, είμαστε λίγο πιο ξύλινοι σ' αυτά που λέμε, σ' αυτά που ζητάμε. Είναι πιο δύσκολο να μεταβάλεις τη συμπεριφορά του αλλουνού στα 30, στα 35...

E: Ναι, ναι.

Σ3: Ε προφανώς κι αναφέρω όταν χρειαστεί την άποψή μου, αλλά είναι η άποψή μου, δε θα κάτσω να πείσω τον άλλο, δεν μπορείς να αλλάξεις την άποψη του αλλουνού...

E: Και στην τελική δεν μπορείς να επέμβεις στον τρόπο που διδάσκει ο άλλος...

Σ3: Αυτό! Την άποψή μου θα την εκφέρω, αλλά δεν πρόκειται ντάξει να, μεγαλώνοντας αλλά... εεε είναι αυτό που είχα διαβάσει κάποτε που λέει «Ξεκινάς θέλοντας να αλλάξεις τον κόσμο και καταλήγεις να αλλάξεις κανάλια στην τηλεόραση». Θέλεις να αλλάξεις τον κόσμο, αλλά μεγαλώνεις και καταλαβαίνεις ότι ο κόσμος τελικά γύρω σου, ακόμα και να θέλεις εσύ να τον αλλάξεις, δεν αλλάζει, είναι αυτό που δε μ' αρέσει.

E: Σε σχέση με τους μαθητές υπάρχει κάτι που σε έχει δυσαρεστήσει ή όχι;

Σ3: Γενικότερα όχι δεν έχω κάποιο πρόβλημα και τους πιο...

E: Περιέγραψες...

Σ3: Και με τους πιο ζόρικούς βρίσκεις το κουμπί, ντάξει στα παιδιά πρέπει να 'σαι και αυστηρός και καλός, τους παίρνεις από 'δω, τους παίρνεις από 'κει, κάπου θα τους βρεις στο τέλος...

E: Έχεις βρει τα μέτρα ναι... E από αυτή τη δράση σου αισθάνεσαι ωφελημένη ή όχι;

Σ3: E προφανώς και ναι. Γι' αυτό συνεχίζω και είμαι ακόμα εδώ, αν δεν κέρδιζα, δεν πρόκειται να έμεινα. Σου ξαναλέω, η εμπειρία, είναι πολύ διαφορετικό, εγώ, εμένα, μπήκα φέτος Β' Λυκείου με 10 άτομα, έχω φτάσει να είναι 10 άτομα, να ξεκινάω από 2 και φτάνουμε στα 10. Ξέρεις τι είναι να μπαίνεις Β' Λυκείου 10 άτομα και να προσπαθείς να τα κάνεις καλά αυτά τα παιδιά, έστω 2 ώρες να τα βάλεις κάτω να σε ακούσουνε, ε δηλαδή είναι, είναι κάτι, το οποίο είναι δύσκολο, θέλει κι εμπειρία, θέλει, μαθαίνεις απ' αυτό.

E: Ο τομέας απ', στον οποίο μάλλον αισθάνεσαι περισσότερο ωφελημένη είναι η επαφή σου με τα παιδιά και η εμπειρία...

Σ3: Ναι, η διδασκαλία.

E: Το γεγονός πως δεν υπάρχει χρηματική αμοιβή τουλάχιστον μέχρι τώρα για το έργο σας έχει επηρεάσει την έννοια για την απόδοση των μαθητών;

Σ3: Ναι. Οι μαθητές είναι λίγο διαφορετικοί. Εεε γι' αυτό παρατηρούμε, όταν εμείς, εγώ πήγαινα σε φροντιστήριο κανονικό, πλήρωναν οι γονείς μου...

E: Ναι.

Σ3: Πήγαινα κάθε φορά στο φροντιστήριο και μια δυο κοπάνες να 'χω κάνει, δεν έχει γίνει και κάτι, αλλά μέχρι εκεί, γιατί ήξερες ότι ο καθηγητής θα πάρει τηλέφωνο στο σπίτι, ή ξέρω εγώ ο γονιός σου 'λεγε ότι θα πλήρωνε, δηλαδή το αντιλαμβάνοσουν κι εσύ, πήγαινες στο φροντιστήριο και σου λέγε, σου 'δινε τα λεφτά και πήγαινες τα 'δινες εσύ στον καθηγητή, ήταν πολλά τα λεφτά, δεν ήταν λίγα, εεε ενώ εδώ πέρα δεν έρχονται. Οι γονείς δεν ασχολούνται τόσο πολύ ούτε με τα παιδιά, και να πάρεις τηλέφωνο, να σου πουν «Πάρε με τηλέφωνο», μπορεί, είχα ένα παιδί, τέτοιο περιστατικό φέτος που μου 'πε ο γονιός «Θα με πάρεις τηλέφωνο, όταν δε θα 'ρθει». Πήρα τηλέφωνο, δεν το σήκωσε ποτέ, δεν πήρε ποτέ πίσω ο γονιός.

E: Δεν ενδιαφέρθηκε.

Σ3: Ναι και μετά σταμάτησε να έρχεται το παιδί τελείως, δηλαδή δε με ενημέρωσαν ότι δε θα 'ρθουνε πάλι, σ' όλα τα μαθήματα, όχι μόνο το δικό μου, έτυχε το συγκεκριμένο παιδί σ' όλα τα μαθήματα της Α' Λυκείου να μην έρθει.

E: Πολύ ωραία. Ως προς την απόδοση, από την πλευρά των καθηγητών η έννοια έχει για την απόδοση των μαθητών επειδή δεν υπάρχει χρηματική αμοιβή έχει μειωθεί ή όχι;

Σ3: Δεν κατάλαβα...

E: Δηλαδή εσύ και ο καθένας, ο οποίος διδάσκει και δεν πληρώνεται για το έργο, το οποίο παρέχει, τον έχει οδηγήσει στο σημείο αν όχι να αδιαφορεί, να μην δίνει όλο του το είναι για την απόδοση των μαθητών...

Σ3: Ε θα σου μιλήσω για τον εαυτό μου, γιατί δεν μπορώ καλύτερα να ξέρω και από την άλλη έχω κι ένα περιστατικό οι μαθητές μου έχουν δυσανασχετήσει για καθηγητή...

E: Δηλαδή;

Σ3: Ή... Μου 'χουνε, μάθημα που κάνω οι μαθητές μου δυσανασχετούσαν για τον καθηγητή που τους έκανε μάθημα γιατί δεν τους έκανε μάθημα...

E: Ναι.

Σ3: Μου λέει, μας λέει, μου λέγαν τα παιδιά, μπαίνει μες στο τμήμα, μερικές φορές έρχεται, μερικές δεν έρχεται, δηλαδή έχω δει από συνάδελφο να κάνει κάτι τέτοιο και τα παιδιά να δυσανασχετήσουν με την όλη συμπεριφορά, να σταματήσουν το μάθημα, να μην τους αρέσει.

E: Έτσι κρίνεις ότι η χρηματική αμοιβή παίζει ρόλο για την έννοια, στην έννοια...

Σ3: Μιλάω, θα σου μιλήσω πάλι για μένα...

E: Απ' τα δικά σου...

Σ3: Εμένα, δεν, δε θεωρώ ότι μ' έχει επηρεάσει, γιατί προσπαθώ να 'μαι τυπική στο μάθημά μου, την ώρα δηλαδή που θέλω να έρθουν, να έρθω, οι μαθητές δεν έρχονται στην ώρα τους, εγώ ok είμαι στην ώρα μου εδώ πέρα, τις σημειώσεις μου τις βγάζω, δε μ' αρέσει να δίνω πρόχειρες, πρόχειρη δουλειά στους μαθητές μου, την ίδια δηλαδή δουλειά που κάνω στα ιδιαίτερα, την ίδια κάνω κι εδώ πέρα. Δεν αλλάζω κάτι.

E: Πολύ ωραία.

Σ3: Και άμα δηλαδή έχω μαθητές που ενδιαφέρονται περισσότερο –συγγνώμη που σε διακόπτω- που ενδιαφέρονται περισσότερο, θα τους στηρίξω και παραπάνω, θα τους διορθώσω επί τούτου τις ασκήσεις τους, σ' αυτούς που θα μου ενδιαφερθούν, δε θα τις διορθώσω για όλους, ε σ' όποιον δε μου δώσει, δεν πρόκειται να του δώσω λυμένες ασκήσεις.

E: Ναι.

Σ3: Αλλά γι' αυτόν που θα μου φέρει έξτρα ασκήσεις, παραπάνω να του τις διορθώσω, του τις διορθώνω.

E: Ναι. Θα σου άρεσε να γίνει μια απόπειρα αξιολόγησης της δράσης αυτής όσον αφορά την επίδοση των μαθητών ή όχι;

Σ3: Αξιολόγησης των μαθητών; Ναι, δε θα 'ταν άσχημη ιδέα. Η αξιολόγηση κάνει καλό και σ' εμάς και στους υπόλοιπους...

E: Για ποιους λόγους;

Σ3: Την αξιολόγηση τη φοβάμαι...

E: Τι πιστεύεις ότι θα προσέφερε η αξιολόγηση;

Σ3: Την αξιολόγηση τη φοβούνται οι περισσότεροι, να μην πω όλοι, να μην το γενικεύσω, αλλά η αξιολόγηση νομίζω κάνει καλό, η αξιολόγηση πηγαίνει μπροστά, η αξιολόγηση όμως είναι με ποιους όρους κι από ποιους. Πάντα αυτό το πράγμα, πρέπει να μπαίνει με τι όρους θα κάνεις την αξιολόγηση, ποιος θα κάνει την αξιολόγηση. Εμείς θα κάνουμε κι αυτό το τεστ, δε χρειάζεται, νομίζω ότι είναι λίγο λάθος, νομίζω θα πρέπει να γίνει μια αξιολόγηση και από την πλευρά των μαθητών και από την πλευρά των καθηγητών και από την πλευρά των γονιών που ενδιαφέρονται...

E: Από έναν εξωτερικό φορέα...

Σ3: Εξωτερικό φορέα... Ποιός είναι αυτός ο εξωτερικός φορέας;

E: Που θα αξιολογήσει τις επιδόσεις των μαθητών... αυτό ήθελα να πω...

Σ3: Ποιοι θα είναι οι καθηγητές γιατί ξέρεις κάτι εεε δε θεωρώ ότι είναι όλοι αξιόπιστοι...

E: Ναι.

Σ3: Εεε ποιος θα είναι ο εξωτερικός φορέας; Πώς μπορώ εγώ να τον κρίνω; Πώς μπορώ να ξέρω ότι το αποτέλεσμα που θα μου δώσει, θα είναι αξιόπιστο;

E: Μάλιστα. Συνοψίζοντας, πιστεύεις ότι η κατάσταση, την οποία βιώνει η χώρα μας τα τελευταία χρόνια έχει επηρεάσει αρκετά και το εκπαιδευτικό σύστημα, υπάρχουν ανισότητες. Η οικονομική ανισότητα έχει οξυνθεί, η κοινωνική ανέκαθεν υπήρχε, δεν μπορούμε να τη συνδέσουμε κατά τη γνώμη σου απαραίτητως με την κρίση την οικονομική. Μου περιέγραψες πώς ακριβώς ήρθε στο φως αυτή η εθελοντική κίνησή σας, ότι επηρεάζεται και προάγεται από την τοπική εξουσία και να το γενικεύσουμε ότι η εκάστοτε πολιτική εξουσία προωθούσε μια εθελοντική δράση και για δικά της γόητρα, κατ' επέκταση για τις ψήφους, αλλά και γιατί βοηθάει τον κόσμο. Τη δική σου συμμετοχή τη θεωρείς και εθελοντική και φιλανθρωπική, λαμβάνοντας υπ' όψιν ότι παίζει πάρα πολύ σημαντικό ρόλο ο αποδέκτης, δηλαδή το έργο εθελοντισμού και φιλανθρωπίας ταυτίζεται, διαφέρει μόνο ο αποδέκτης, το επίπεδο, στο οποίο βρίσκεται ο αποδέκτης. Ε δεν έχεις ιδιαίτερες προσδοκίες από 'δω, τα κίνητρά σου είναι αυστηρά εθελοντικά απ' ό,τι αντιλαμβάνομαι. Μία αμοιβή δε θα σου ήταν δυσάρεστη, αλλά δεν είναι κάτι, το οποίο εποφθαλμιάς, το περιμένεις πώς και πώς. Κρίνω ότι είναι πολύ σημαντική η σχέση σου με τα παιδιά, οι σχέσεις που έχεις αναπτύξει στο Κοινωνικό με τα παιδιά. Ο βασικότερος παράγοντας συμμετοχής σου

εδώ πέρα θα πρέπει να 'ταν τα παιδιά. Αισθάνεσαι ωφελημένη και σε έχει βοηθήσει πάρα πολύ η επαγγελματική εμπειρία. Σωστά;

Σ3: Μγγ. Μια χαρά τα λες.

Ε: Και δεν είσαι αρνητική σε μια αξιολόγηση.

Σ3: Όχι. Ούτε καν.

Ε: Ωραία. Σ' ευχαριστώ πάρα πολύ για το χρόνο που μου διέθεσες, για την προσφορά σου. Με βοήθησες πάρα πολύ να πραγματοποιήσω την έρευνά μου. Σου εύχομαι ό,τι καλύτερο και στον επαγγελματικό τομέα και στον προσωπικό.

Σ3: Εγώ σ' ευχαριστώ.

Συνέντευξη 4^η

E: Ονομάζομαι Αγγελική Στέφα και είμαι μεταπτυχιακή φοιτήτρια του Τμήματος Κοινωνικής κι Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Η συνέντευξή μας θα πραγματοποιηθεί για την ολοκλήρωση της διπλωματικής εργασίας μου. Αρχικά λοιπόν συμφωνείς να κάνουμε αυτή τη συνέντευξη;

Σ4: Ναι αμέ.

E: Οποιαδήποτε στιγμή θελήσεις να σταματήσουμε τη συνέντευξη, για οποιοδήποτε λόγο αρκεί να μου το πεις.

Σ4: Βεβαίως.

E: Όπως βλέπεις, θα χρειαστεί να γίνει μαγνητοφώνηση. Έχεις κάποιο πρόβλημα με αυτήν την παράμετρο;

Σ4: Όχι, κανένα πρόβλημα.

E: Θέλω να σε ενημερώσω ότι θα τηρηθεί εχεμύθεια σχετικά με τα στοιχεία σου. Επίσης, εάν θέλεις τα αποτελέσματα της έρευνας, μπορώ να σε ενημερώσω γι' αυτά αργότερα.

Σ4: Ωραιότατα.

E: Θα ήταν προτιμότερο να κλείσουμε τα κινητά. Συμφωνείς;

Σ4: Ναι αμέ.

E: Τη συνέντευξη αυτή λοιπόν την κάνω για τη διπλωματική μου εργασία που έχει ως θέμα το «Κοινωνικό Φροντιστήριο και την Αξιολόγηση των επιδόσεων των μαθητών». Να ξεκινήσουμε;

Σ4: Βεβαίως.

E: Ωραία. Θα μπορούσες να μου κάνεις μια μικρή αναφορά στον εαυτό σου προκειμένου να σχηματιστεί το προφίλ σου;

Σ4: Ωραία. Ονομάζομαι...

E: Εάν θέλεις να πεις το όνομα, εγώ εάν θέλεις, δεν το μεταφέρω καθόλου...

Σ4: Ωραία εντάξει εντάξει...

E: Οπότε...

Σ4: Είμαι Φιλολόγος, εεε δουλεύω, εργάζομαι μάλλον εθελοντικά στο Κ.Φ του Δήμου Κορινθίων εδώ και δύο χρόνια.

E: Μάλιστα. Η κατάσταση που βιώνει η χώρα μας τα τελευταία χρόνια πώς κρίνεις ότι έχει επηρεάσει την καθημερινότητά μας;

Σ4: Εεε...

E: Κι αναφέρομαι στην οικονομική κατάσταση, την οικονομική κρίση...

Σ4: Οικονομική κρίση... Για μένα δεν υπάρχει οικονομική κρίση, για μένα... Για μένα υπάρχει κρίση ηθών...

E: Μχχ.

Σ4: Για αρχικά, έτσι; Ό,τι ελάμβανε ο Έλληνας πρώτα, τα ίδια λαμβάνει και τώρα, δεν υπάρχει καμία διαφορά. Κρίση στα ήθη έχουμε, στις ηθικές αξίες για μένα...

E: Μχχ.

Σ4: ... το λέω... Εεε έχουμε χάσει δηλαδή να πούμε το θεσμό της οικογένειας, το θεσμό της φιλίας, το θεσμό του σχολείου, όλα αυτά έχουν πλέον καταρρακωθεί, όλες αυτές, όλοι αυτοί οι θεσμοί έχουν καταρρακωθεί. Όχι τόσο το οικονομικό, το οικονομικό καλά περνάει, ό,τι είχε ο Έλληνας, το 'χει ακόμα. Τονίζω πάλι για μένα.

E: Στον εκπαιδευτικό χώρο έχεις παρατηρήσει όξυνση των ανισοτήτων ή όχι;

Σ4: Βεβαίως.

E: Θα μπορούσες να μου περιγράψεις περιστατικά;

Σ4: Βεβαίως.

E: Πώς ακριβώς το έχεις στο μυαλό σου;

Σ4: Εεε, πολλά θα υπάρχουνε, εεε οι πλούσιοι, υπάρχουνε και οι φτωχοί, εντάξει; Αυτό, αυτά τα περί μεσαίας τάξης κι όλα αυτά, ποτέ. Όταν εγώ βλέπω μαθητές που μου 'ρχονται με λάπτοπ, με i-phone και ούτω καθεξής και παιδιά, τα οποία δεν έχουνε πόρους και το απλό δηλαδή μπλουζάκι να φορέσουνε αυτή τη στιγμή, εεε ναι βλέπω την όξυνση δηλαδή των ανισοτήτων. Εγώ είμαι υπέρμαχος της ποδιάς...

E: Μχχ.

Σ4: Έτσι; Να γυρίσει η ποδιά δηλαδή στο σχολείο μέσα, να βλέπω δηλαδή ποδιά, δηλαδή ομοιότητα, όπως στο στρατό...

E: Ναι.

Σ4: Όλοι ίδιο χρώμα, ίδια στολή, ίδια παπούτσια. Η ομοιότητα, είμαι υπέρ της ομοιότητας.

E: Μχχ. Έχεις κάποια συγκεκριμένα περιστατικά στο μυαλό σου εδώ στο Κοινωνικό Φροντιστήριο;

Σ4: Ναι, ναι. Μαθητές εεε εύποροι...

E: Ναι...

Σ4: Εύποροι μαθητές, οι οποίοι φοιτούν εδώ, βλέπω με τα κινητά τους, με τα παπούτσια τους, με τα... θα μου πεις είναι κριτήριο; Ε είναι κριτήριο κι αυτό, είναι ένα, όλα τα κοιτάμε...

Ε: Δεν έχει αντίκρισμα δηλαδή στα κίνητρα, όχι στα κίνητρα, στις παραμέτρους που τίθενται για να πάρετε κάποιο παιδί στο Κ.Φ.;

Σ4: Εεε πρωτίστως ήταν αυτό, δηλαδή ότι το οικονομικό κριτήριο... Βέβαια τα φαινόμενα απατούν.

Ε: Μάλιστα. Την ανισότητα, εσύ την αντιλαμβάνεσαι μόνο στον οικονομικό τομέα;

Σ4: Όχι.

Ε: Σ' άλλους τομείς...

Σ4: Και σ' άλλους τομείς. Δηλαδή και στην, το θέμα του σχολείου καθαρά δηλαδή του σχολείου, της μόρφωσης ...

Ε: Δηλαδή;

Σ4: Βλέπω δηλαδή καλούς...

Ε: Ναι.

Σ4: Που προσπαθούν, θέλουν και αδιάφορους μαθητές, σε φάση ότι κι εδώ που είμαι δε μας σταματάει τίποτα, δε...

Ε: Αυτή η κατάσταση όπως έχει διαμορφωθεί πιστεύεις ότι είναι αποτέλεσμα της συμπεριφοράς των εκπαιδευτικών ή όχι;

Σ4: Ε ναι, καθαρά των εκπαιδευτικών. Βολεμένοι άνθρωποι, βολεμένοι άνθρωποι δηλαδή ήρθα, ας μιλήσω όχι μόνο για τα Κ.Φ., είναι και στο δημόσιο τομέα, δεν είναι «Ηρθα θα από τις 8 μέχρι τη 1, θα πληρωθώ γι' αυτά, δε μας αφορά κάτι παραπάνω, δε θα μπορώ να σκάσω κιάλας». Πρωτίστως οι εκπαιδευτικοί θα 'πρεπε να, να, να είναι αρωγοί, να εμπνέουν τους μαθητές, με το ήθος τους, αλλά και αυτοί και εγώ, γιατί κι εγώ καθηγητής κι εγώ εκπαιδευτικός είμαι, δεν είμαστε στο σωστό δρόμο, έχουμε πάρει μάλλον τη λανθασμένη άγουσα.

Ε: Μάλιστα. Το φαινόμενο του εθελοντισμού εξαπλώθηκε περισσότερο τα τελευταία χρόνια μετά από αυτά τα γεγονότα, μετά απ' αυτά τα φαινόμενα;

Σ4: Εεε ο εθελοντισμός στην Ελλάδα σε σχέση με τον εθελοντισμό στο, στον ευρωπαϊκό χώρο, δηλαδή στις ευρωπαϊκές χώρες είναι διαφορετικός. Εδώ είναι «Α τον κακόμοιρο κάνει κάτι ο εθελοντής».

Ε: Ναι.

Σ4: Στη Γερμανία, στις σκανδιναβικές χώρες είναι, προσμετράται στο βιογραφικό τρομερά, εδώ πέρα είναι όπως είπα «Α τον κακόμοιρο κάτι κάνει, έτσι να ασχολείται». Δε μας δίνουνε σημασία, καμία σημασία δηλαδή στο, σαν εθελοντές.

E: Μετά απ' αυτά τα φαινόμενα έχεις παρατηρήσει, έχουν πληθύνει οι εθελοντικές οργανώσεις;

Σ4: Καθαρά, αμιγώς εθελοντικές οργανώσεις ή οργανώσεις που έχουνε και απώτερο σκοπό κάτι;

E: Μίλησέ μου...

Σ4: Όχι γιατί κάτι καθαρά...

E: Πώς τα διακρίνεις;

Σ4: Καθαρά, καθαρά εθελοντικά δηλαδή δεν υπήρχαν στην Ελλάδα και ποτέ δε θα υπάρχουν στην Ελλάδα. Εεε δούναι λαβείν είναι όλα, άρα κάτι θα κάνω, κάπου αλλού θα αποσκοπήσω, εγώ δε θα τα δω, η κοινωνία δε θα τα δει, θα τα δουν κάποιοι άλλοι.

E: Τείνεις ότι υπάρχουν περισσότερες οργανώσεις, οι οποίες έχουν και κάποιο κίνητρο παραπάνω, έχουν κάποιες βλέψεις παραπάνω ή όχι;

Σ4: Βεβαίως.

E: Μγγ. Αυτές έχουνε αναπτυχθεί περισσότερο ή οι καθαρά εθελοντικές;

Σ4: Αυτές, αυτές. Το χρήμα είναι το κίνητρο. Το χρήμα σταύρωσε το Χριστό.

E: Μγγ. Μπορείς να μου περιγράψεις πώς προέκυψε αυτή η εθελοντική δράση του Κ.Φ.;

Σ4: Τελειώνοντας τις σπουδές μου κι εγώ στο Πανεπιστήμιο...

E: Όχι, όχι θα ήθελα να, θα πάμε και σ' αυτήν την ερώτηση, συγγνώμη που σε διακόπτω. Πώς προέκυψε αυτή η εθελοντική κίνηση, το Κ.Φ.;

Σ4: Το Κ.Φ... Εντάξει. Συγγνώμη μπερδεύτηκα... Εεε λόγω της αδυναμίας μερικών μαθητών να πληρώνουν τα ιδιωτικά φροντιστήρια, την ιδιωτική εκπαίδευση.

E: Μγγ.

Σ4: Τα υπόλοιπα δεν τα ξέρω, το σχολείο δίνει, δεν παρέχει την πλήρη θα λέγαμε κάλυψη στις ανάγκες των μαθητών. Είναι υποχρεωμένοι λοιπόν οι μαθητές να πάνε στα ιδιωτικά φροντιστήρια, έξω, να πληρώσουν, ώστε να καλύψουν αυτά τα κενά. Δεύτερον, λόγω των οικονομικών συγκυριών, έτσι; Ή της αδυναμίας ορισμένων γονιών, όχι της αδυναμίας, δε θα το πούμε αδυναμίας, της άρνησης να πληρώσουν, δημιουργήθηκε αυτό εδώ πέρα το Κ.Φ.. Μία εθελοντική δράση καθηγητών, κάποια κριτήρια είναι οι φορολογικές δηλώσεις, τα εισοδήματα των οικογενειών, έτσι συστάθηκε το Κ.Φ. Δεν πληρώνουν τίποτα, έτσι; Δεν έχουν καμία υποχρέωση

πληρωμής, εε τα παιδιά καμία υποχρέωση, μόνο να φοιτούν εδώ, άρα είναι ευχής, αυτό εδώ πέρα ήταν ευχής έργον, δηλαδή να γίνει.

E: E η κίνησή σας αυτή η εθελοντική πώς επηρεάζεται από την πολιτική ηγεσία;

Σ4: Eεε..

E: Eπηρεάζεται ή όχι αρχικά;

Σ4: Τι εννοείς μ' αυτό τώρα; Δηλαδή;

E: Nαι πέρα από τις κομματικές προτιμήσεις, η πολιτική ηγεσία, η εκάστοτε πολιτική ηγεσία επηρεάζει αυτήν τη δράση;

Σ4: A, όχι...

E: Tην ενθαρρύνει, την αποθαρρύνει, αδιαφορεί, μπορεί να τη σταματήσει;

Σ4: Eίναι απλά στο όριο. Aισθάνομαι ότι το Κ.Φ. του Δήμου Κορινθίων είναι κάτω από τη σκέπη του Δήμου Κοιν..., του Δήμου Κορινθίων. Μπορεί να είναι Κοινωνικά Φροντιστήρια της Ιεράς Μητροπόλεως της Κορίνθου, να ήταν κάτω απ' τη Μητρόπολη, δεν τα ξέρω, τώρα έτυχε και είναι κάτω από τη σκέπη του Δήμου Κορινθίων.

E: Tα της πολιτικής, δηλαδή δεν έχουν επηρεάσει...

Σ4: Kαμία σχέση.

E: E η τοπική ηγεσία προάγει και υποστηρίζει τις εθελοντικές δράσεις λόγω της δύσκολης εποχής που ζούμε ή όχι; Nα εστιάσουμε στην τοπική κι όχι γενικότερα στην πολιτική ηγεσία...

Σ4: H τοπική ηγεσία, όπου αυτή κρίνει σκόπιμο, την προάγει, δεν, τώρα σαν εθελοντικό εδώ φροντιστήριο το 'χει προάγει, όσο πρέπει.

E: Δηλαδή;

Σ4: Δηλαδή δεν το 'χει διαφημίσει, δεν υπάρχουνε αντικειμενικά κριτήρια αν κάποιος θα φοιτήσει εδώ, ε οι καθηγητές είναι στο απυρόβλητο...

E: Mγχ.

Σ4: ... είναι στο απυρόβλητο. Δε βρίσκουμε, δεν έχουμε κάποια μικρή βοήθεια.

E: Παρουσιάζεις δηλαδή κάποια παράπονα ως προς την...;

Σ4: Bέβαια, βέβαια.

E: Tο ότι δεν έχει αναγνωρίσει το έργο σας;

Σ4: Το έργο δεν αναγνωρίζεται, δηλαδή ερχόμαστε και είμαστε αφανείς ήρωες δηλαδή της κοινωνίας, κάνουμε έργο, έτσι; Κάνουμε έργο, αυτό ανά πάσα ώρα και στιγμή μπορεί κάποιος να...

E: Να το δει.

Σ4: ... να το δει, να το καταλάβει, εεε, τα αποτελέσματα και τα περσινά υπάρχουνε και τα φετινά σε λίγους μήνες θα βγούνε να δούνε ποιο είναι το έργο σου... Πιστεύω 'γω. Για μένα τώρα μιλάω.

E: Αλλά δεν έχει προβληθεί όσο θα έπρεπε...

Σ4: Όσο θα έπρεπε...

E: Νόμιζα από την ημέρα...

Σ4: Α ναι... Άλλες εθελοντικές δράσεις προβάλλονται πάρα πολύ.

E: Σε τοπικό επίπεδο εννοείς;

Σ4: Ναι, ναι, ναι, σε τοπικό. Άλλες δράσεις προβάλλονται...

E: Μπορείς να μου περιγράψεις;

Σ4: Α, π.χ. μια, ο καθαρισμός μιας παραλίας ή αναδάσωση π.χ. κάπου, προβάλλεται, ιδιαίτερα τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τα τοπικά μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ε τα κανάλια τα τοπικά, τα κοινωνικά φροντιστήρια δεν έχουν τόσο προβληθεί.

E: Μάλιστα.

Σ4: Κι είναι κρίμα. Γιατί είναι ένας θεσμός, δεν είναι μόνο στην Κόρινθο, σ' όλη την Ελλάδα, από τον Έβρο μέχρι την Κρήτη κι από την Κέρκυρα μέχρι τη Ρόδο υπάρχουνε κοινωνικά φροντιστήρια.

E: Ε σας ενθαρρύνει και σας υποστηρίζει σε ηθικό και υλικό επίπεδο ή όχι;

Σ4: ...

E: Σε ηθικό απ' ό,τι μου είπες...

Σ4: Ηθικό όχι!

E: Όχι.

Σ4: Όχι, σε υλικό τα πλ, τα απαραίτητα, τα απαραίτητα, δηλαδή χαρτάκι και μελάνι τέλος. Όχι κάτι άλλο.

E: Θα ήθελες κάτι παραπάνω;

Σ4: ...

E: Κρίνεις βλέποντας εδώ πέρα ότι θα χρειαζόσουν κάτι παραπάνω στην ...;

Σ4: Θα έπρεπε σαν καθηγητής εδώ να έχω και μια βιβλιοθήκη, να μου δίνουνε κάποια βιβλία. Εεε στιδήποτε που μπορούν να καλυτερέψουν τις συνθήκες διδασκαλίας. Το χαρτί και το μελάνι...

E: Είναι βασικά...

Σ4: Είναι βασικά, είναι βασικά, το φωτοτυπικό που υπάρχει είναι βασικό, αλλά για μένα κάτι παραπάνω θα έπρεπε, δηλαδή και μια δανειστική βιβλιοθήκη να φτιάχνανε, ε να δανειζόμασταν οι καθηγητές βιβλία, κάτι...

E: Ε τη δραστηριότητα και συμμετοχή σου θα τη χαρακτήριζες εθελοντική ή φιλανθρωπική;

Σ4: Εεε, είναι δύο έννοιες τελείως διαφορετικές, έτσι; Ο εθελοντισμός από τη μία είναι η αγάπη προς το συνάνθρωπο, εεε τείνει προς τον ανθρωπισμό...

E: Μχχ.

Σ4: Έτσι; Φιλάνθρωπος είναι κάτι αρνητικό, θυμάμαι και από τον Αριστοτέλη μέσα λέει, φιλάνθρωπος δηλαδή φτάνουμε σε κάτι λυπάμαι τον άλλο, δηλαδή φτάνουμε σ' αυτό τον λυπάμαι τον άλλο. Όχι είναι εθελοντική η δράση, δηλαδή βοήθεια καθαρά όχι, δε λυπάμαι τον άλλο λόγω της οικονομικής κατάστασης που έχει τυχόν η οικογένειά του, δε φταίει η οικογένειά του, όχι δεν τον λυπάμαι, τον βοηθάω, βοηθάω το συνάνθρωπο. Έτσι; Ο εθελοντισμός είναι θα λέγαμε ένα συνώνυμο του ανθρωπισμού. Έτσι; Με κέντρο τον άνθρωπο, κέντρο μελέτης τον άνθρωπο. Έτσι;

E: Τη φιλανθρωπία ωστόσο μπορούμε να πούμε...

Σ4: Φιλανθρωπικό...

E: Φιλανθρωπικό είναι το έργο της Εκκλησίας, δηλαδή δίνω χωρίς να περιμένω αντάλλαγμα. Προηγουμένως μου είπες υπάρχουν εθελοντικές οργανώσεις, χρησιμοποιείται αυτός ο όρος όταν υπάρχουν κάποια κίνητρα, θέλουν να έχουνε κάποιες απολαβές. Στο φιλανθρωπικό έργο το αποκλείουμε αυτό.

Σ4: Ούτε κι αυτό, δεν υπάρχει κι αυτό, δηλαδή...

E: Πιστεύεις και στο φιλανθρωπικό έργο θα υπάρχουν...

Σ4: Ναι, ναι θα υπάρχουν και...

E: Κάτι περιμένουν να λάβουν. Τώρα θα μου περιγράψεις πώς έγινε η επαφή σου με το Κ.Φ.; Ηρέμησε σιγά σιγά...

Σ4: Εεε τελειώνοντας κι εγώ απ' τις σπουδές μου...

E: Μχχ.

Σ4: ... το 2013 εεε γύρισα κι εγώ πίσω στην πόλη μου, έπρεπε κάτι να κάνω. Έτσι; Νέος στο επάγγελμα, άπειρος, έτσι; Εεε μη έχοντας εμπειρία, κανένα φροντιστήριο δε σε προσλάμβανε, κακά τα ψέματα, όλα ζητάνε την εμπειρία, την προϋπηρεσία εε κι όπως πέρναγα από 'δω είδα ένα σχολείο, είδα τα Κοινωνικά Φροντιστήρια του Δήμου, μπήκα να ενημερωθώ γιατί, τι γίνεται εδώ πέρα, ποιο είναι το έργο του κι έτσι ξεκίνησα κι εγώ να προσφέρω τις υπηρεσίες μου στο...

E: Στο συγκεκριμένο...

Σ4: Στο συγκεκριμένο Κ.Φ...

E: ...θεσμό...

Σ4: ... σ' αυτό το θεσμό.

E: Μάλιστα. Ποιοι ήταν οι λόγοι συμμετοχής σου σ' αυτό το θεσμό;

Σ4: Όπως προείπα η προϋπηρεσία, καθαρά, δηλαδή να αποκτήσω μια εμπειρία στην τάξη. Αυτό είναι το παν. Δυστυχώς το Υπουργείο δεν έχει φροντίσει, όπως ο γιατρός βγαίνει μετά από έξι χρόνια να κάνει το αγροτικό του, αυτό το αγροτικό δηλαδή, αυτό τον 1 χρόνο, τα 2 χρόνια, η εμπειρία δηλαδή με την αίθουσα του νοσοκομείου κάπως... να πάρουμε τις εμπειρίες... Εμάς δε μας έχουνε τέτοιο πράγμα. Μας δίνουν ένα πτυχίο και μας λένε...

E: Κατευθείαν στην αγορά εργασίας...

Σ4: Περιμέντε στην αγορά εργασίας. Η αγορά εργασίας δεν θα σε προσλάβει φυσικ, άπειρος ων φυσικά.

E: Οπότε λειτούργησες...

Σ4: Άρα λειτούργησα κι εγώ να το πω – ας μου επιτραπεί ο όρος- ωφελιμιστικά. Κι εγώ να κάτι, να κερδίσω, να αποκομίσω μόνος μου, από τα Κ.Φ., να πάρω την εμπειρία αυτή, της πρώτης επαφής μου με την τάξη.

E: Πολύ ωραία. Για σένα ο εθελοντισμός τι ακριβώς είναι;

Σ4: Εεε εθελοντισμός είναι η βοήθεια στο συνάνθρωπο χωρίς...

E: Κίνητρα;

Σ4: ... να κάνεις κάτι αρχικά ναι χωρίς κίνητρα, έπειτα βλέπεις διότι οι επιλογές σε ωθούν να έχεις κίνητρα, η ίδια η κοινωνία σε ωθεί να έχεις κίνητρα.

E: Τα δικά σου κίνητρα τα συνδέεις με ένα αλτρουιστικό πνεύμα ή όχι;

Σ4: Εγώ για να είμαι εδώ, εεε ναι με λες και αλτρουιστή, με λες και αλτρουιστή, η αγάπη μου προς τον άλλο, προς το συνάνθρωπό μου, έως τώρα εγώ δεν έχω πάρει κίνητρα.

E: Μχχ.

Σ4: Μόνο δίνω.

E: Ναι.

Σ4: Δεν έχω πάρει ακόμα.

E: Ε έχεις κάποιες προσδοκίες από τη συμμετοχή σου εδώ ή όχι;

Σ4: Όχι, όχι, όχι.

E: Δε θες να...;

Σ4: Δεν περιμένω όχι, όχι, όχι.

E: Έρχεσαι...

Σ4: Έρχομαι, προσφέρω, μπορεί να 'ναι και τελευταία χρονιά που είμαι εδώ.

E: Ναι.

Σ4: Δεν, γιατί κάποια στιγμή κουράζει. Πρώτος χρόνος, δεύτερος χρόνος, τρίτος δε...

E: Τι είναι αυτό που σε κουράζει;

Σ4: Το ότι δεν αναγνωρίζεται όπως έχουμε πει το έργο μας πιο πάνω που είπαμε, δεν ακούς ούτε το «ευχαριστώ». Δύο χρόνια τώρα από έναν μόνο μαθητή άκουσα «ευχαριστώ» και έλαβα ένα μικρό δώρο, έτσι αναμνηστικό για το τέλος, δηλαδή ότι «Ευχαριστώ γι' αυτό που κάνατε τους 9 μήνες»...

E: Που με βοήθησες...

Σ4: Κι έχουν περάσει εδώ πέρα μαθητές και μαθητές. Ένας στους τόσους έκανε το δώρο...

E: Αυτό για ποιο λόγο πιστεύεις ότι συμβαίνει, αυτή η έλλειψη, η αδιαφορία, όπως μου περιγράφεις των μαθητών;

Σ4: Εεε

E: Η έλλειψη επαφής να το πω...

Σ4: Σ' ένα ιδιωτικό Φροντιστήριο...

E: Ναι.

Σ4: Ας ξεκινήσουμε μ' αυτό... Σ' ένα ιδιωτικό φροντιστήριο ε ο γονιός πληρώνει...

E: Ναι.

Σ4: Πληρώνει αδρά, 350€, 500€, τώρα δεν ξέρω πόσο, αλλά πληρώνει αδρά. Ε άρα υποχρεώνει το παιδί με το ζόρι να παρακολουθήσει, ενδιαφέρεται κι ο ίδιος, φεύγουνε λεφτά απ' την τσέπη του. Εδώ στο συγκεκριμένο φροντιστήριο δεν πληρώνουν τίποτα, δεν είναι υποχρεωμένος για τίποτα, είναι μόνο για μία εγγραφή που θα γίνει το Σεπτέμβρη, τέλη Σεπτέμβρη εκεί που ξεκινάμε και από 'κει και πέρα άφαντοι, για 9 μήνες άφαντοι, ούτε γονείς εδώ κι οι μαθητές έρχονται και δεν έρχονται. Ξέρουν ότι δε θα πάρουν ούτε τηλέφωνο στο σπίτι, δε θα 'χουν επιπτώσεις, για μένα θα 'τανε, για μένα σωστό απουσίες. Στις 3 απουσίες...

Ε: Έχεις δίκιο...

Σ4: ... διαγραφή. Με κριτήρια όχι μόνο τα οικονομικά κριτήρια, διαγωνίσματα...

Ε: Ενδιαφέρον.

Σ4: Διαγωνίσματα, προσομοίωσης δηλαδή και διαγωνίσματα, να δω το επίπεδό σου.

Ε: Πρέπει να μπουν κι άλλοι, αυτό όμως έχει να κάνει με τη δομή του Φροντιστηρίου, πρέπει να αλλάξει η δομή του Φροντιστηρίου. Ε σε μια ενδεχόμενη πρόταση για επαγγελματική αποκατάσταση πώς θα αντιδρούσες π.χ. στα μέσα της χρονιάς, τώρα τι θα έκανες;

Σ4: Εεε αυτό είναι στην ηθική του κάθε ανθρώπου.

Ε: Μχχ.

Σ4: Έτσι; Είναι στην ηθική του κάθε ανθρώπου, δηλαδή ε υπάρχουνε καθηγητές που φύγανε στη μέση της χρονιάς...

Ε: Υπάρχουν τέτοια παραδείγματα;

Σ4: Υπάρχουν ναι, υπάρχουν τέτοια παραδείγματα...

Ε: Λόγω της επαγγελματικής αποκατάστασης;

Σ4: Λόγω επαγγελματικής αποκατάστασης, λόγω επαγγελματικής αποκατάστασης σε εισαγωγικά εεε... Όπως θέλει ο καθένας κάνει...

Ε: Θέλοντας να σταματήσουν εδώ πέρα προφασίστηκαν εννοείς κάτι...;

Σ4: Αφήνει; Όμως έτσι ένα τμήμα εεε ξεκρέμαστο...

Ε: Ναι.

Σ4: Αυτά τα παιδιά ποιος θα τ' αναλάβει;

Ε: Σε μια τέτοια περίπτωση τι γίνεται;

Σ4: Ε σε μια τέτοια περίπτωση, τα παιδιά μένουν ξεκρέμαστα μέχρι που θα βρεθεί ο αντικαταστάτης. Κι αν δε βρεθεί αντικαταστάτης, θα σου πω ένα παράδειγμα: εεε εγώ

διδάσκω Λατινικά στη Γ' Λυκείου, Δεκέμβρη, Γενάρη βρήκα μία δουλειά, δηλαδή επαγγελματική αποκατάσταση, θα πληρωθώ κανονικά γι' αυτές, άρα θα πρέπει να σταματήσω από 'δω... Ή θα σταματήσω, ή παράλληλα...

E: Ναι.

Σ4: Για να επιλέξω το χρόνο μου, εγώ αποφασίζω να σταματήσω, άρα αφήνω ένα τμήμα έτσι, αν δε βρεθεί άλλος φιλόλογος που να ειδικεύεται στα Λατινικά ή είναι γνώστης των Λατινικών, θα το αναλάβει κάποιος άλλος καθηγητής, π.χ. ο Θεολόγος...

E: Ο Θεολόγος θα αναλάβει τα Λατινικά;

Σ4: Ναι, ναι, ναι. Υπήρχε περιστατικό που ο Οικονομολόγος έκανε μάθημα Γεωμετρίας...

E: Ο Οικονομολόγος...

Σ4: Ο Οικονομολόγος μάθημα Γεωμετρίας, ο Θεολόγος μάθημα Λατινικών, βλέπουμε λοιπόν...

E: Αυτό είναι κάτι που του επιβλήθηκε μέσω του Φροντιστηρίου ή το πρότεινε μόνος του, θέλησε να ασχοληθεί με το συγκεκριμένο μάθημα;

Σ4: Ε πενία τέχνας κατεργάζεται λέει, όταν λείπει λοιπόν και οι εκπαιδευ, όταν λείπει και το, οι εκπαιδευτικοί,, κάτι πρέπει να σκαρφιστούμε τώρα, εσένα έχω...

E: Εσένα θα χρησιμοποιήσουμε...

Σ4: ... εσένα θα χρησιμοποιήσουμε. Το ότι είσαι Οικονομολόγος δεν πειράζει, εμείς θα πούμε ότι είσαι των θετικών επιστημών, δεν πειράζει. Μην ξεχνάς ο Θεολόγος κάνει και για Λατινικά, κάνει εντάξει, μπορεί να μην τα ξέρει και καθόλου...

E: Εσύ λοιπόν πώς θα αντιδρούσες σε μια επαγγελματική....;

Σ4: Θα έμενα εδώ, θα πήγαινα το χρόνο μου, μέχρι για το τέλος γιατί εξαρτάται στην ηθική του ανθρώπου.

E: Πολύ ωραία.

Σ4: Δε θεωρώ δηλαδή, δε θεωρώ σωστό να αφήσω ξεκρέμαστα αυτά τα παιδιά, τα ανέλαβα, άρα πρέπει να τα οδηγήσω μέχρι το τέλος.

E: Μάλιστα. Σε απασχολεί το ενδεχόμενο μιας αμοιβής για τις υπηρεσίες που προσφέρεις ή όχι;

Σ4: Ναι για να μην κοροϊδευόμαστε, θα μπορούσαμε να πάρουμε μια μικρή, μια μικρή βοήθεια, όχι μισθό, δε ζητάμε δηλαδή ένα μισθό ΙΚΑ, ε και να παίρνουμε μισθό κάθε μήνα της τάξεως των 700€, μια μικρή βοήθεια, να μπορούμε κι εμείς τις βενζίνες μας, οι καθηγητές έρχονται από μακριά, δεν είναι από 'δω γύρω, τις βενζίνες

τους τουλάχιστον να μπορούν να βάζουν αυτοί οι άνθρωποι. Άλλοι καθηγητές δεν προλαβαίνουν ούτε τις φωτοτυπίες να βγάλουν, ένα φωτοτυπικό για 20-25 καθηγητές, πότε να προλάβουνε; Χρόνος πιεσμένος κι αναγκαζόμαστε να τις βγάζουμε έξω τις φωτοτυπίες, άρα πληρώνουν κι απ' την τσέπη τους φωτοτυπίες. Η βοήθεια αυτή που πρέπει να δοθεί δεν είναι μισθολογική, ε ενισχυτική είναι, απλά να με βοηθήσεις λίγο κι εμένα...

E: Από πού πιστεύεις ότι πρέπει να έρθει αυτή η βοήθεια;

Σ4: Θα μπορούσαν οι ίδιοι οι γονείς...

E: Ναι.

Σ4: Δηλαδή ένα μικρό ποσό, έτσι; Να το, να το διαθέτουν, αυτό της τάξεως των 10€ κάθε μήνα. Δε νομίζω ότι είναι πολλά αυτή τη στιγμή, πληρώνουν πάρα πολλά αλλού, τα 10€ θα μας πειράξουν; Θα ζητήσουμε απόδειξη για τα 10€ που έδωσα το μήνα. Αν υποθέσουμε ότι τα 10€ είναι 120€ το χρόνο που δεν είναι 120, αν εξαιρέσουμε ότι Δεκέμβρης Χριστούγεννα είναι εκτός, ο Απρίλης είναι εκτός, 5 μήνες, να μην πληρωθούμε για τους 5 μήνες, 9 μήνες, 90€, 100. Είναι πολλά δηλαδή 100€ να δώσουμε που έξω θα πλήρωνες 400€. Άρα γλιτώνεις τρία κατοστάρικα. Φάε τα τρία κατοστάρικα, δώσε 100 τουλάχιστον για την εκπαίδευση του γιου σου, γίνεται δουλειά και γίνεται δουλειά που δεν είναι για 100, είναι για παραπάνω, αλλά τέλος πάντων.

E: Έχετε κινητοποιηθεί, έχετε διεκδικήσει ποτέ κάτι, μια αμοιβή;

Σ4: Έως τώρα είμαστε χωρίς νομική υπόσταση, δεν αναγνωρίζομαστε από πουθενά, δεν αναγνωρίζομαστε από πουθενά, δηλαδή είμαστε Κ.Φ. Δήμου Κορινθίων αυτό... Δεν έχουμε νομική υπόσταση, σφραγίδα δεν έχουμε, δε μας αναγνωρίζει κανένας δημόσιος φορέας.

E: Εγώ δηλαδή εάν θελήσω, έχω την οικονομική άνεση και θελήσω να σας δώσω ένα χρηματικό ποσό ε κάτι σαν ότι αναγνωρίζω την αξία σας, την προσφορά σας, δεν έχω το δικαίωμα να το κάνω;

Σ4: Το δικαίωμα φυσικά και το έχετε να δώσετε αυτό το ποσό, αλλά να ξέρετε ότι από μας δε θα πάρετε απόδειξη, κάτι που θα τυχόν εσάς θα έχετε μια φοροελάφρυνση στην εφορία σας, στη φορολογία σας, γιατί δεν μπορούμε να υπογράψουμε εμείς ως τι τα πήραμε τα λεφτά...

E: Ναι.

Σ4: Δεν είμαστε πρόσωπα νομικού εδώ δικαίου, είμαστε φυσικά πρόσωπα φαίνεται. Έτσι ε;

E: Δεν έχετε σκοπό να κινηθείτε για να καλύψετε...;

Σ4: Όχι, αν αλλάξει το καθεστώς, το ήδη υπάρχον καθεστώς προς το καλύτερο, οψόμεθα...

E: Μάλιστα. Ποια θα ήταν η ιδεατή αμοιβή για σένα;

Σ4: Εεε τώρα υπεισέρχονται πάλι τα αντικειμενικά κριτήρια, τα υποκειμενικά κριτήρια, όχι τα αντικειμενικά κριτήρια, γιατί εγώ θέλω για μένα... Ε να μου πληρώσεις τη βενζίνη μου, αυτό το μήνα να μου δώσεις έτσι ελάχιστο ένα ποσό μικρό και να μου πεις για τη βενζίνη σου που έρχεσαι. Αυτό ή άσε τη βενζίνη, το «Ευχαριστώ»...

E: Το «Ευχαριστώ» από ποιον;

Σ4: Από τους μαθητές, από τους γονείς, από τους μαθητές. Αυτοί θα ήταν η ανταμοιβή μου. Δε θέλω τίποτα, δε θέλω να με πληρώσεις...

E: Ναι σε χρήμα...

Σ4: Ναι σε χρήμα, τουλάχιστον ένα μικρό ποσό για τη βενζίνη όπως προείπα γιατί τυχόν έχω αυτοκίνητο και άλλος έρχεται με τα εισιτήριά του, κάποιος άλλος μπορεί να σου πει «Εγώ θέλω μισθό»...

E: Ναι.

Σ4: Σκάσε μου ένα μισθό να 'μαστε εντάξει...

E: Εσύ δε διεκδικείς...

Σ4: Εγώ δε διεκδικώ κάτι τέτοιο, εγώ διεκδικώ απλά τα αυτονόητα, ένα «Ευχαριστώ» και ένα μικρό ποσό, μια βοήθεια μικρή έτσι για...

E: Απλώς για να μην μπαίνεις μέσα, απ' ό,τι καταλαβαίνω... Μπορείς να μου περιγράψεις μία κατάσταση που σου 'χει προσφέρει ικανοποίηση ή χαρά από τη συμμετοχή σου εδώ πέρα;

Σ4: Ε το περιστατικό με το δώρο από το μαθητή. Εννιά μήνες πορευτήκαμε παρέα, κάναμε το μάθημά μας, περάσαμε δύσκολα, φωνάξαμε, γκρινιάξαμε, γελάσαμε, στο τέλος ήρθε με το δωράκι του, όταν κλείναμε κι ήταν η φράση του «Κύριε σας ευχαριστώ για, γι' αυτά που περάσαμε τους 9 μήνες. Αυτό είναι ένα μικρό δείγμα της ευγνωμοσύνης μου». Δυο κουπίτσες, με στιγμάτισε αυτό, τις έχω ακόμα, δηλαδή το θυμάμαι και λέω μπράβο...

E: Ναι.

Σ4: Οι ίδιοι οι γονείς του με συνάντησαν στο δρόμο και «Μπράβο κι ευχαριστούμε πολύ γι' αυτό...»

E: ...που έκανες...

Σ4: ... που έκανες.

E: Μάλιστα. Ε αυτό το περιστατικό συνέβη την πρώτη χρονιά που ήσουν...

Σ4: Ναι...

E: ... της συμμετοχής σου στο Κ.Φ;

Σ4: Ναι, ναι, την πρώτη χρονιά.

E: Μχχ. Ίσως ήταν κι ένα κίνητρο για να συνεχίσεις ή ανεξάρτητα απ' την αναγνώριση, θα συνέχιζες;

Σ4: Θα συνέχιζα, θα συνέχιζα, ήτανε πρώτη χρονιά, ε είχα μικρή τάξη, είχα τη Γ' Γυμνασίου, λίγα άτομα, δεν ήταν δύσκολα, τα δύσκολα είναι φέτος, όταν προαχθήκαμε....

E: Στη Γ' Λυκείου...

Σ4: Στη Γ' Λυκείου.

E: Ε μπορείς ακόμα να μου περιγράψεις μία κατάσταση που σου 'χει προσφέρει δυσαρέσκεια ή ματαιώση, να θελήσεις κάποια στιγμή να φύγεις π.χ. από 'δω, έχεις βιώσει κάτι τέτοιο;

Σ4: Στααα, ναι, στις αρχές...

E: Αλήθεια;

Σ4: Ναι δηλαδή ξεκινήσαμε Σεπτέμβρη...

E: Αρχές, την πρώτη χρονιά εννοείς ή φέτος;

Σ4: Φέτος, φέτος, φέτος... Είδα λοιπόν μία άρνηση συνεργασίας...

E: Με καθηγητές ή με;

Σ4: Με καθηγητές, με μαθητές... Καθηγητές καβατζώνουν μαθήματα, να μιλήσω μ' αυτούς τους όρους.

E: Για εξήγησέ μου λίγο...

Σ4: Εγώ θα κάνω αυτά τα μαθήματα. Τώρα σας αρέσει, δε σας αρέσει εγώ αυτά θα κάνω τα μαθήματα. Δεν αγοράζουμε τα μαθήματα...

E: Ποιος, ποιος δίνει αυτό το δικαίωμα;

Σ4: Έλα ντε, ποιος το δίνει αυτό το δικαίωμα τώρα; Να μου πει κάποιος άνθρωπος δηλαδή ποιος φτιάχνει αυτό το πρόγραμμα; Και γιατί να πάρει ο τάδε επί πέντε συνεχόμενα σχολικά έτη Αρχαία;

E: Το ίδιο μάθημα...

Σ4: Γιατί, γιατί; Γιατί να μη γίνει ανακύκλωση, είμαι απ' αυτούς που φωνάζω και λέω ανακύκλωση των καθηγητών στα μαθήματα. Δεν μπορεί επί πέντε χρόνια συνεχόμενα να κάνεις Αρχαία Γ' Λυκείου. Φύγε κι από 'κει, κάνε Αρχαία Α' Λυκείου, να πάρω κι εγώ τα Αρχαία, δηλαδή είμαι υπέρ αυτό, κάτι τέτοιο δεν το 'χω δει και μ' έχει δυσαρεστήσει.

E: Δηλαδή είναι κάθε μάθημα έχει και τον καθηγητή του;

Σ4: Ναι, ναι, ναι είμαστε λιγάκι...

E: Κάθε καθηγητής να κάνει ένα συγκεκριμένο μάθημα;

Σ4: Φτάσαμε να γίνουμε Πανεπιστήμιο. Κάθε καθηγητής έχει την έδρα του και κρατάει ένα μάθημα...

E: Έχουν υπάρξει ρήξεις;

Σ4: Σαφώς κι έχουν υπάρξει ρήξεις...

E: Έχει αλλάξει η κατάσταση ή εξακολουθεί...;

Σ4: Όχι, όχι, όχι.

E: Παραμένουν τα ίδια μαθήματα...

Σ4: Παραμένουν τα ίδια μαθήματα...

E: ... στους ίδιους καθηγητές. Και με τους μαθητές; Γιατί μου διέκρινες...

Σ4: Με τους μαθητές βλέπω επιλογή στους καθηγητές, δηλαδή ποιος θα κάνει το μάθημα αυτό; «Θα το κάνει αυτός», ωωω ας πάμε στον άλλο...

E: Απ' τη στιγμή που δεν έχουν γνωρίσει αυτόν τον καθηγητή, απλώς έχουν ακούσει...

Σ4: Μόνο στην ακοή, γιατί αυτός ο καθηγητής είναι έτσι...

E: Αυτό σε έχει, σε έχει οδηγήσει στο να μη θέλεις να έρθεις πάλι εδώ, να σταματήσεις;

Σ4: Είχα σκεφτεί να σταματήσω κάποια στιγμή, να πω ότι στοπ...

E: Τώρα μ' αυτό το περιστατικό;

Σ4: Ναι, ναι μ' αυτό το περιστατικό, όλο αυτό, η εικόνα που επικρατεί, έτσι; Μ' είχε ψυχράνει...

E: Η συμμετοχή σου εδώ πέρα σε έχει ευχαριστήσει ή σε έχει δυσαρεστήσει συνολικά αποτιμώντας τη συμμετοχή σου εδώ;

Σ4: Μεσότητα...

E: Μεσότητα... Τα καλά είναι; Η σχέση με τους μαθητές;

Σ4: Ναι, με όχι όλους τους μαθητές.

E: Με συγκεκριμένους;

Σ4: Δε θα με έλεγα ένα σωστό εκπαιδευτικό, δεν τα 'χω καλά με όλους τους μαθητές. Φυσικά κι εγώ άνθρωπος είμαι, δεν μπορώ να τα 'χω μ' όλους τους ανθρώπους καλά. Ε με ελάχιστους μαθητές, τους επιμελείς, αυτούς που θα διαβάσουν, θα κάτσουν και θα πουν ξέρω ν' απαντήσω σ' αυτό, τους πρόθυμους, έτσι; Τα πάω καλά. Με τους αγενείς, τους ανθρώπους, τους μαθητές που λένε «Ντάξει δε βαριέσαι; Δεν έχω τη φωτοτυπία μου», τη φωτοτυπία που εγώ έβγαλα, που εγώ τυχόν χρεώθηκα για να τη βγάλω, δεν την έχεις, γιατί τη θεώρησες σκουπίδι, την πέταξες, «Ε θα την ξαναβγάλει», αυτή λοιπόν η τακτική δε μου αρέσει εμένα η λογική, δεν τους θέλω αυτούς τους ανθρώπους, έχω διώξει άτομα από το μάθημά μου...

E: Μχχ.

Σ4: Έτσι; Ξεκίνησα το μάθημα των Λατινικών με 12 άτομα κι έχω ένα τμήμα με 3. Είμαι ευχαριστημένος, δεν θα πω ότι είμαι δυσαρεστημένος επειδή μου φύγανε οι 9, όχι. Οι 9 έτσι κι αλλιώς θα φεύγανε, είτε διώχνοντάς τους εγώ, είτε...

E: Δε θα τους άρεσε...

Σ4: Δε θα τους άρεσε.

E: Δε θα τους άρεσε μάλλον η λογική σου.

Σ4: Ήταν αυτοί που δε θα επιβιώσουν και στη ζωή αυτοί οι άνθρωποι.

E: Από τη δράση σου αυτή αισθάνεσαι ωφελημένος ή όχι;

Σ4: Ε ωφελημένος ναι, μπορώ να πω ωφελημένος γιατί έχω φτιάξει κι εγώ κάποιες σημειώσεις, έχω λάβει κι εγώ κάτι, ωφελημένος μπορώ να πω ότι μπήκα σε τάξη, άρα είδα τη λογική της τάξης, έμαθα να ξεχωρίζω πλέον τους μαθητές, έτσι; Πολύ σημαντικό, δηλαδή τους ξεχωρίζω, να ξεχωρίζω ποιοι μαθητές είναι οι καθαροί θα λέγαμε... Έτσι; Το καθαρό πρόσωπο...

E: Δηλαδή;

Σ4: Αυτοί που έρχονται για να έρθουν, να μάθουν...

E: Γιατί θέλουν να παρακολουθήσουν...

Σ4: Γιατί θέλουν να παρακολουθήσουν, και να μάθω λοιπόν ποιοι είναι οι άλλοι. Τους ταξινομώ από 'δω και από 'κει. Αυτό είναι το όφελος που έχω εγώ αποκομίσει από 'δω, όχι κάποιο άλλο όφελος. Οικονομικά οφέλη όχι...

E: Ναι.

Σ4: Μόνο αυτό.

E: Μία βαλίτσα για να συνεχίσεις την επαγγελματική σου πορεία απ' ό,τι καταλαβαίνω. Ε το γεγονός πως δεν υπάρχει χρηματική αμοιβή για το έργο σας επηρεάζει την έννοια σου για την απόδοση των μαθητών ή όχι;

Σ4: Πάλι για μένα θα μιλήσω... Έτσι; Και πάλι είναι υποκειμενικό αυτό, θα πει κάποιος καθηγητής, εγώ πρέπει να κάνω δουλειά, έτσι; Έχω μιλήσει και μ' άλλους καθηγητές, τους νοιάζει τ' όνομα, υπάρχουν καθηγητές που τους νοιάζει τ' όνομα, θέλουν να φτιάξουν καλό όνομα...

E: Ότι εδώ είναι η ευκαιρία;

Σ4: Ότι εδώ είναι η ευκαιρία, να φτιάξουν καλό όνομα, κάνουν τ' αδύνατα δυνατά να φτιάξουν αυτό το όνομα, εγώ δε νοιάζομαι φυσικά, νοιάζομαι να έχουν ένα καλό αποτέλεσμα, να πάνε να γράψουν τον επιθυμητό βαθμό, να γράψουνε το βαθμό που πρέπει να γράψουνε. Και υπάρχουνε καθηγητές άλλοι που δεν τους ενδιαφέρει καθόλου, αφού δεν πληρώνονται, ε θα χολοσκάσουν κιόλας. Ό,τι γράψετε, γράψετε.

E: Ναι. Δε σε έχει αποθαρρύνει πάντως ούτε έχεις τη σιγουριά ότι δεν έχω να δώσω λόγο κάπου, οπότε δε μ' ενδιαφέρει και η απόδοση του μαθητή...

Σ4: Ε λόγο έχω να δώσω στον εαυτό μου.

E: Ναι.

Σ4: Όταν θα βγούνε...

E: Εάν πληρώνεσαι, αν βρίσκεσαι στον ιδιωτικό τομέα...

Σ4: Έχεις αφεντικό...

E: Έχεις περισσότερες συνέπειες...

Σ4: Ε γιατί... Θα προσπαθήσω να εξηγήσω... Τώρα εδώ έχω να δώσω λόγο στον εαυτό μου, εννοώ όταν θα βγουν τα αποτελέσματα και στα Λατινικά κάποιοι θα πάνε να γράψουνε ένα 2, 3, το μεγαλύτερο να είναι 5 λέω εγώ τώρα ε θα πρέπει κι εγώ τέλος πάντων να...

E: Να κάνεις μια αξιολόγηση....

Σ4: Μια αξιολόγηση να δω τι έκανα...

E: Τι πήγε λάθος;

Σ4: Τι πήγε λάθος... Να δώσω λόγο στον εαυτό μου κι ο εαυτός μας είναι ο χειρότερος κριτής.

E: Ε θα σου άρεσε να γίνει μια απόπειρα αξιολόγησης της δράσης αυτής όσον αφορά την επίδοση των μαθητών ή όχι;

Σ4: ...

E: Κάτι παραπάνω, παραπέρα από την αξιολόγηση που έχει το εκπαιδευτικό σύστημα...

Σ4: Ε ποιος θα την κάνει την αξιολόγηση αυτήν;

E: Θα μπορούσε να γίνει είτε σε τοπικό επίπεδο, είτε μέσω του Υπουργείου εφόσον αναγνωριστεί...

Σ4: Όχι...

E: Όχι;

Σ4: Όχι. Δύσκολο. Θα έπρεπε να γίνει η αξιολόγηση εεε για να γίνει η αξιολόγηση, θα έπρεπε να γίνουν διαγωνίσματα, τα οποία θα πηγαίνουν στη Β'/βάθμια, θα πρέπει να ενταχθούμε κι εμείς στη Β'/βάθμια Εκπαίδευση. Έτσι; Να υπαχθούμε σ' αυτό το φορέα... Ε τα διαγωνίσματα να πηγαίνουν κάτω, να έρχεται κάποιος σύμβουλος, μόνο αν έρχεται κάποιος σύμβουλος να ελέγχει, μόνο έτσι θα γίνει η αξιολόγηση. Για μένα δύσκολο τώρα αυτό.

E: Θα ήθελες όμως να γίνει κάτι τέτοιο;

Σ4: Ναι, ναι.

E: Πιστεύεις ότι μέσω μιας αξιολόγησης θα αναγνωριζόταν και η δική σου προσφορά, η προσφορά κι οι ικανότητές σου;

Σ4: Βέβαια. Βέβαια. Κι όχι μόνο των μαθητών αξιολόγηση και των καθηγητών αξιολόγηση. Εεε για να δω εγώ λοιπόν τώρα να μη μείνουμε μόνο στους μαθητές και στους καθηγητές, να 'χαν επιπτώσεις κι αυτοί οι άνθρωποι, δηλαδή κάποιους στόχους θα πρέπει να τους ξεπεράσουμε, έτσι όπως είναι οι πολυεθνικές, σου λέει πρέπει να ξεπεράσουμε αυτούς τους στόχους, μια άλλη εταιρεία σου λέει πρέπει να πουλήσουμε τόσα για να κι εμείς εδώ πέρα πρέπει να κάνουμε αυτά. Το 'πιασες το στόχο ΟΚ, δεν τον έπιασες, έξω απ' την πόρτα, δεν γιατί υπάρχουνε τόσο πολλοί που περιμένουνε κι αυτό το εθελοντικό, αυτό εδώ το τζαμπαλέ που λέμε μέσα σε εισαγωγικά, για κάποιους είναι, για κάποιους είναι ευκαιρία.

E: Μάλιστα. Συνοψίζοντας, κρίνεις ότι δεν υπάρχει οικονομική, δεν υπάρχουν τόσο έντονα οικονομικά προβλήματα τα τελευταία χρόνια, περισσότερο υπάρχει μία έκλυση των ηθών στην κοινωνία μας...

Σ4: Έτσι...

E: Υπάρχουν ανισότητες κατά τη γνώμη σου και περισσότερο είναι οικονομικές οι ανισότητες στα παιδιά.

Σ4: Μχχ.

E: Θα έκρινες τη συμμετοχή σου εδώ πέρα εθελοντική - ανθρωπιστική κι όχι φιλανθρωπική. Το φαινόμενο του εθελοντισμού κρίνεις ότι έχει εξαπλωθεί τα τελευταία χρόνια, αλλά του εθελοντισμού εκείνου έχεις να λάβεις κάτι...

Σ4: Ναι, γιατί κανένας...

E: Έχουν αναπτυχθεί τέτοιες οργανώσεις...

Σ4: Κανείς δε θα ξεκινήσει τώρα να κάνει κάτι χωρίς να λάβει...

E: Από την τοπική ηγεσία θα ήθελες κάτι παραπάνω...

Σ4: Ε προφανώς!

E: Δε σας στηρίζει σε απόλυτο βαθμό και ηθικά και υλικά, απλά σας καλύπτει σε υλικό επίπεδο με το χαρτί και το μελάνι όπως μου είπες. Μου περιέγραψες για τη συμμετοχή σου στα Κ.Φ., τους λόγους, για τους οποίους συμμετείχες, ήταν το ότι ήθελες να αποκτήσεις επαγγελματική εμπειρία, να έρθεις σε επαφή με την τάξη, ε μου τόνισες ότι δεν έχεις προσδοκίες από τη συμμετοχή σου εδώ πέρα, ότι ακόμα και σε μια πρόταση για επαγγελματική αποκατάσταση, θα προσπαθούσες να τα συνδυάσεις, ώστε να μην αφήσεις ξεκρέμαστο το τμήμα σου, είτε είναι της Γ' Λυκείου, είτε της Γ' Γυμνασίου...

Σ4: Και της Α' Γυμνασίου..

E: Μία ιδεατή αμοιβή για σένα δεν υπάρχει πέρα από το να σου εξασφάλιζε κάποιος τα χρήματα που βάζεις από την τσέπη σου προκειμένου να ελαφρυνθείς...

Σ4: Δε με νοιάζει το ποσό, έτσι ένα μικρό ποσό...

E: Ναι, όχι κάτι μηνιαίο.

Σ4: Όχι, όχι...

E: Όχι ένα μισθό, μόνο να μην αναγκάζεσαι να μην αναγκάζεσαι να μπαίνεις μέσα όπως θα λέγαμε. Ε η ευχαρίστηση που έχεις πάρει από 'δω είναι η επαφή σου με τους μαθητές, σ' έχουν δυσαρεστήσει βέβαια κι ορισμένα περιστατικά με μαθητές αλλά και με καθηγητές. Ε ωφελημένος σε γενικές γραμμές αισθάνεσαι από τη συμμετοχή σου εδώ πέρα, πέρα από κάποιες ρήξεις που μου ανέφερες με τους καθηγητές...

Σ4: Μιλλ.

E: Ε η έννοια σου για την απόδοση των μαθητών δεν έχει επηρεαστεί από την έλλειψη χρηματικής αμοιβής και δε θα ήσουν καθόλου αρνητικός σε μια απόπειρα αξιολόγησης αυτής της δράσης.

Σ4: Όχι, όχι. Θα 'πρεπε να υπάρχει, για μένα θα 'πρεπε να υπάρχει μια αξιολόγηση.

E: Ωραία.

Σ4: Γιατί ο φόβος φυλάει και τα έρμα λέει ο λαός μας κι είναι κάτι που να φοβόμαστε...

Ε: Δρα καταλυτικά η αξιολόγηση...

Σ4: Ε βέβαια.

Ε: Θέλω να σ' ευχαριστήσω πάρα πολύ...

Σ4: Εγώ ευχαριστώ!

Ε: ...για το χρόνο και των απαντήσεών σου. Με βοήθησες πάρα πολύ να πραγματοποιήσω την έρευνά μου. Σου εύχομαι ό,τι καλύτερο και σε επαγγελματικό και σε προσωπικό επίπεδο.

Σ4: Και σε σένα εύχομαι τα καλύτερα!

Συνέντευξη 5^η

E: Ονομάζομαι Αγγελική Στέφα και είμαι μεταπτυχιακή φοιτήτρια του Τμήματος Κοινωνικής κι Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Η συνέντευξή μας θα πραγματοποιηθεί για την ολοκλήρωση της διπλωματικής εργασίας μου. Αρχικά λοιπόν συμφωνείς να κάνουμε αυτή τη συνέντευξη;

Σ5: Ναι συμφωνώ.

E: Οποιαδήποτε στιγμή θελήσεις να σταματήσουμε τη συνέντευξη, για οποιοδήποτε λόγο αρκεί να μου το πεις.

Σ5: Ναι.

E: Όπως βλέπεις, θα χρειαστεί να γίνει μαγνητοφώνηση. Έχεις κάποιο πρόβλημα με αυτήν την παράμετρο;

Σ5: Κανένα πρόβλημα .

E: Θέλω να σε ενημερώσω ότι θα τηρηθεί εχεμύθεια σχετικά με τα στοιχεία σου. Επίσης, εάν θέλεις τα αποτελέσματα της έρευνας, μπορώ να σε ενημερώσω γι' αυτά.

Σ5: Εντάξει.

E: Θα ήταν προτιμότερο να κλείσουμε τα κινητά. Συμφωνείς;

Σ5: Ναι συμφωνώ.

E: Ωραία. Τη συνέντευξη αυτή λοιπόν την κάνω για τη διπλωματική μου εργασία που έχει ως θέμα το «Κοινωνικό Φροντιστήριο και την Αξιολόγηση των επιδόσεων των μαθητών». Να ξεκινήσουμε;

Σ5: Ναι, ναι.

E: Ωραία. Θα ήθελες να μου κάνεις μια μικρή αναφορά στον εαυτό σου προκειμένου να σχηματιστεί το προφίλ σου;

Σ5: Ναι. Εεε είμαι τώρα τελειόφοιτη στο Μαθηματικό στην Πάτρα, εεε το καλοκαίρι έμαθα για το Κ.Φ. μέσω ενός γνωστού μου, ήρθα ρώτησα, μου άρεσε και ήθελα να ασχοληθώ. Να σου πω τους λόγους;

E: Όχι ακόμα. Για ποιους λόγους, γιατί, για ποιες τάξεις μιλάμε, ποιες τάξεις έχεις εδώ;

Σ5: Γ' Λυκείου

E: Μχχ.

Σ5: ... στο ΕΠΑΛ και Β' Λυκείου.

E: Μπήκες κατευθείαν στα βαθιά. Σε έχει...

Σ5: Ναι έτυχε, δεν είχα και πρόβλημα όμως, με ρωτήσανε και είπα οτιδήποτε, εγώ είμαι OK.

E: Αισθάνεσαι ακόμα μεγαλύτερο άγχος που η πρώτη σου επαφή με τα παιδιά είναι...

Σ5: Όχι μ' αρέσει.

E: Σ' αρέσει.

Σ5: Ναι, προτιμώ τις μεγάλες τάξεις, τις μεγαλύτερες τάξεις και τα μεγαλύτερα παιδιά.

E: Ωραία. Η κατάσταση που βιώνει η χώρα μας τα τελευταία χρόνια πώς κρίνεις ότι έχει επηρεάσει την καθημερινότητά μας;

Σ5: E στην εκπαίδευση κυρίως έτσι;

E: Γενικότερα η κατάσταση που βιώνει η χώρα μας νομίζω δεν έχει χτυπήσει μόνο την εκπαίδευση...

Σ5: Ναι γενικά παντού, από και από θέμα εργασίας εννοείται που νομίζω ότι είναι το βασικότερο, εεε και για μας τους καθηγητές και σαν φοιτήτρια το 'χω βιώσει, ειδικά τα τελευταία χρόνια εεε αλλά και τώρα που προσπαθώ να βρω δουλειά, να βγω...

E: Στην αγορά εργασίας...

Σ5: ... στην αγορά εργασίας. Εεε είναι πολύ χειρότερα απ' ό,τι τα θυμάμαι προηγούμενα χρόνια, απ' ό,τι... Πολλοί μαθητές δεν μπορούνε να πληρώσουνε φροντιστήρια, κενά υπάρχουν ούτως ή άλλως απ' το σχολείο, οπότε...

E: Κρίνεις ότι σ' όλους τους τομείς υπάρχει επιβάρυνση λόγω της οικονομικής δυσχέρειας...

Σ5: Και στην οικογένειά μου...

E: Το ίδιο... Έχει επηρεάσει ναι και σε προσωπικό επίπεδο. Στον εκπαιδευτικό χώρο έχεις παρατηρήσει όξυνση των ανισοτήτων ή όχι;

Σ5: Ακόμα για να σου πω την αλήθεια, δεν έχω τόση εμπειρία ώστε να κρίνω...

E: Ναι.

Σ5: ... από πολλά παιδιά, εεε σίγουρα δυσκολεύονται οι γονείς στο να πληρώσουνε, αυτό το έχω, μπορώ να σου το πω με σιγουριά...

E: Εστιάζεις δηλαδή στην οικονομική ανισότητα ή όχι; Αυτά τα κρούσματα που έχεις, αυτά που φέρνεις στο μυαλό σου έχουν να κάνουν με την οικονομική ανισότητα, ότι τα παιδιά αντιμετωπίζονται άνισα λόγω του οικονομικού υπόβαθρου;

Σ5: Εεε...

E: Ότι δεν έχουν τις ίδιες ευκαιρίες;

Σ5: Σίγουρα έχει να κάνει και μ' αυτό, ναι σίγουρα και αυτό υπήρχε και από πριν πόσω μάλλον τώρα που οι οικογένειες που ήταν μεσαίες, τώρα είναι σε ακόμη χειρότερη κατάσταση, οπότε...

E: Τις έχει επηρεάσει ακόμα περισσότερο...

Σ5: ... πολύ ναι.

E: Ε τις μη αντικειμενικές αντιμετώπισεις τις αντιλαμβάνεσαι μόνο σε οικονομικό επίπεδο ή όχι υπάρχει και κάποιο άλλο επίπεδο που κρίνεις ότι υπάρχει μεροληπτική αντιμετώπιση ως προς τους μαθητές;

Σ5: Δεν ξέρω κατά πόσο υπάρχει μεροληπτική, δηλαδή οι καθηγητές να αντιμετωπίζουν τα παιδιά διαφορετικά ή κι οι γονείς κι η κοινωνία, τα πάντα;

E: Εσύ που πιστεύεις ότι υπάρχει κάτι τέτοιο;

Σ5: Νομίζω στους καθηγητές δεν υπάρχει κάτι τέτοιο, δηλαδή όλα τα παιδιά αντιμετωπίζονται το ίδιο...

E: Κατά τον ίδιο τρόπο...

Σ5: ... τουλάχιστον έτσι νομίζω, τώρα... από πάντα υπήρχε αυτή η ανισότητα, δεν ξέρω κατά πόσο έχει οξυνθεί αυτό ή όχι...

E: Μχχ.

Σ5: Το ότι σίγουρα κάποια παιδιά είναι σε δυσκολότερη κατάσταση, αυτό είναι σίγουρο, τώρα το κατά πόσο έχει αλλάξει η αντιμετώπιση, δεν ξέρω...

E: Μχχ.

Σ5: Να σου πω την αλήθεια...

E: Πολύ ωραία. Το φαινόμενο του εθελοντισμού εξαπλώθηκε περισσότερο τα τελευταία χρόνια μετά από κάποια γεγονότα, κάποια φαινόμενα;

Σ5: Ε νομίζω πως ναι γιατί και υπάρχει μεγαλύτερο πρόβλημα, άρα περισσότεροι άνθρωποι θέλουν να βοηθήσουν και οι δουλειές είναι λιγότερες, άρα θες να φανείς χρήσιμος, άρα καταφεύγεις στον εθελοντισμό...

E: Πάρα πολύ ωραία... Αυτή η εθελοντική δράση, το Κ.Φ. -απ' ό,τι μου λες είναι η πρώτη χρονιά που ασχολείσαι με το Κ.Φ.- έχεις ακούσει πώς ήρθε στο φως, πώς δημιουργήθηκε;

Σ5: Σε πολύ γενικό πλαίσιο κάποιοι άνθρωποι ήθελαν να δημιουργήσουν τα Κ.Φ., επειδή ήθελαν να βοηθήσουν τα παιδιά που οι γονείς τους δεν έχουν την οικονομική

δυνατότητα να τα πάνε σε κάποιο άλλο φροντιστήριο ε και σιγά σιγά δημιουργήθηκε αυτός ο πυρήνας και χρόνο με το χρόνο νομίζω ότι έχει αναπτυχθεί αρκετά.

E: Μου είπες προηγουμένως ότι τα παιδιά που δεν έχουν την οικονομική άνεση να πάνε σε κάποιο ιδιωτικό φροντιστήριο, έρχονται στο Κοινωνικό. Το μοναδικό δηλαδή κριτήριο που υπάρχει για έναν μαθητή προκειμένου να έρθει στο Κ.Φ., να φοιτήσει εδώ είναι το οικονομικό;

Σ5: Ε για τους γονείς πιστεύω ναι. Τώρα τα παιδιά νομίζω δεν το σκέφτονται τόσο αυτό, όσο το ότι θεωρούν ότι θα είναι λίγο πιο χαλαρά...

E: Ναι..

Σ5: Εεε και τους είναι και πιο εύκολο...

E: Μχχ. Ναι, δηλαδή πιο εύκολο;

Σ5: Απ' την άποψη ότι έχουν βγάλει μεγαλύτερα τμήματα...

E: Ναι.

Σ5: Γιατί προφανώς δε γίνεται να κάνουμε μικρότερα, έτσι; Είναι και λογικό... Εεε και πιστεύω ότι δεν το 'χουν πάρει τόσο σοβαρά, όσο θα έπρεπε, ή όσο θα το παίρνανε σε ένα ιδιωτικό φροντιστήριο που εκεί δίνεις αρκετά χρήματα το μήνα, οπότε οφείλεις σε εισαγωγικά να είσαι και πιο υπάκουος και πιο...

E: ... και πιο συνεπής

Σ5: Και πιο συνεπής ναι.

E: Ωραία, πάρα πολύ ωραία.

Σ5: Το βλέπουν όπως είχαμε στις μικρότερες τάξεις το, την Ενισχυτική Διδασκαλία...

E: Μχχ.

Σ5: Που στην ουσία δεν είναι ακριβώς το ίδιο, βασικά αυτό δεν είναι καθόλου, είναι κάτι διαφορετικό...

E: Μάλιστα. Αυτή η εθελοντική κίνησή σας, το Κ.Φ. κρίνεις πως επηρεάζεται από την πολιτική εξουσία ή όχι, από την πολιτική ηγεσία μάλλον ή όχι;

Σ5: Δεν έχω δει, δεν έχω ασχοληθεί ιδιαίτερα, νομίζω πως όχι, δηλαδή αν συμβαίνει, θα 'ναι σε πολύ μικρό βαθμό.

E: Ναι.

Σ5: Δηλαδή αν εννοείς το Δήμο πιθανότατα...

E: Εννοούσα γενικότερα την πολιτική ηγεσία, πέρα από τις κομματικές προτιμήσεις του καθενός...

Σ5: Ε δε νομίζω, όχι, εδώ συγκεκριμένα τουλάχιστον.

Ε: Η τοπική ηγεσία μιας και το ανέφηρες προάγει και υποστηρίζει τις εθελοντικές δράσεις λόγω της δύσκολης εποχής που ζούμε ή όχι;

Σ5: Απ' ό,τι φαίνεται... Τώρα σίγουρα παίζει μικρό ρόλο, αλλά βοηθάει, δηλαδή νομίζω και η έναρξη του φροντιστηρίου αυτού νομίζω ήταν...

Ε: Μπορείς να μου περιγράψεις λίγο την έναρξη, πώς την έχεις στο μυαλό σου;

Σ5: Εεε...

Ε: Πώς αντιλήφθηκες εσύ ότι η τοπική ηγεσία...

Σ5: Εεε ότι μαζί με κάποιους καθηγητές συμφώνησαν στο ότι πρέπει να γίνουν τα Κ.Φ.

Ε: Μχχ.

Σ5: Τώρα το τι ακριβώς συμβαίνει με τα χρήματα, το τι γίνεται, δεν το ξέρω.

Ε: Μχχ. Δεν ξέρεις δηλαδή εάν υποστηρίζει ηθικά ή υλικά η τοπική ηγεσία το συγκεκριμένο φροντιστήριο...

Σ5: Όχι συγκεκριμένα.

Ε: Μχχ.

Σ5: Όχι.

Ε: Ξέρεις μόνο ότι απλώς βρίσκεται, είναι αρωγός;

Σ5: Ναι.

Ε: Αλλά δεν ξέρεις πρακτικά πώς ακριβώς γίνεται αυτό;

Σ5: Ξέρω ότι οι μαθητές κάθε μήνα δίνουν ένα μικρό χρηματικό ποσό, ότι με αυτά καλύπτουμε κάποια έξοδα, χαρτικά κι όλα αυτά, τώρα κατά πόσο...

Ε: Όλοι οι μαθητές ανεξαιρέτως καλούνται να πληρώσουν κάποιο αντίτιμο;

Σ5: Ναι, ναι.

Ε: Για τη γραφική ύλη;

Σ5: Ναι, ναι.

Ε: Μάλιστα. Οπότε μπορείς να μου περιγράψεις πώς ακριβώς γίνεται αυτή η υποστήριξη ή η αδιαφορία της τοπικής ηγεσίας...

Σ5: Όχι, όχι...

E: Δεν έχεις έρθει σε επαφή, τουλάχιστον δεν έχεις δει πρόσωπα της τοπικής ηγεσίας να έρχονται εδώ;

Σ5: Όχι, όχι, δεν έχω, όχι δεν έχω δει.

E: Ωραία. Τη δραστηριότητα και συμμετοχή σου θα τη χαρακτήριζες εθελοντική ή φιλανθρωπική;

Σ5: Εθελοντική.

E: Μχχ.

Σ5: Εθελοντική.

E: Μπορείς να μου περιγράψεις πώς ακριβώς ήρθες σε επαφή με το Κ.Φ.;

Σ5: Ναι.

E: Μου είπες ότι είσαι τώρα απόφοιτη, ότι τελειώνεις...

Σ5: Ναι, έμαθα το καλοκαίρι από έναν γνωστό μου ότι υπάρχει το Κ.Φ., εγώ δεν το ήξερα, εμένα από τότε που πήγα στη σχολή μου, ήμουν σχεδόν σίγουρη ότι μου αρέσει να διδάσκω κι ότι θα ήθελα να κάνω αυτό, εε είχα κάνει σε κάποια ξαδερφάκια μου κάτι μαθήματα, έτσι λίγο να δω τι γίνεται, μου άρεσε, δεν είχα κάποιο πρόβλημα και ήξερα ότι από Σεπτέμβρη που θα γυρίσω πλέον εδώ μόνιμα, που θα φύγω δηλαδή από Πάτρα, ότι θέλω να κάνω κάποια μαθήματα ε και χωρίς να 'χω κανονίσει οτιδήποτε άλλο, έμαθα για το Κ.Φ., ήρθα, ρώτησα τον κύριο Βλάση, δεν είχα κανένα πρόβλημα, μου άρεσε, μου εξήγησε πώς γίνεται με τις τάξεις κι όλα αυτά κι έτσι ξεκίνησε, χωρίς πολλά πολλά δηλαδή.

E: Μχχ. Ναι. Τα κίνητρά σου, ποιοι ήταν μάλλον οι λόγοι συμμετοχής σου σ' αυτό το θεσμό, τα κίνητρά σου;

Σ5: Νομίζω το βασικό κίνητρο ήταν το ότι ήθελα να ασχοληθώ με κάτι, με το συγκεκριμένο αυτό, όχι με οτιδήποτε και το θεωρώ ότι είναι πολύ μεγάλη εμπειρία το να ξεκινήσω από τόσο μικρή να διδάξω σε τάξη...

E: Και ιδιαίτερα στη Γ' Λυκείου...

Σ5: Ναι κι ότι στην ουσία αυτό είναι το βασικό...

E: Οι λόγοι, ο λόγος δηλαδή που περισσότερο ήταν για την απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας θα λέγαμε...

Σ5: Ναι.

E: Για σένα τι είναι ο εθελοντισμός; Πώς θα τον όριζες, πώς τον έχεις στο μυαλό σου;

Σ5: Πολύ απλά λόγια να προσφέρεις βοήθεια σε κάποιους ανθρώπους που έχουν ανάγκη, από θέμα χρημάτων στη συγκεκριμένη περίπτωση...

E: Στη συγκεκριμένη περίπτωση κρίνεις ότι ποιοι έχουν την ανάγκη;

Σ5: Παιδιά, των οποίων η οικογένεια δεν έχουν τα χρήματα για να τα πάνε σε κάποιο ιδιωτικό φροντιστήριο, τουλάχιστον αυτό ισχύει στους περισσότερους.

E: Ε για σένα υπάρχει διαφορά ανάμεσα στο φιλανθρωπικό έργο και στον εθελοντισμό;

Σ5: Στο μυαλό μου το φιλανθρωπικό έργο το έχω περισσότερο στο να προσφέρεις χρήματα, ε σε κάποιες οικογένειες, σε κάποια ιδρύματα, σε κάποια παιδιά που έχουν προβλήματα υγείας, το έχω λίγο πιο βαρύ στο μυαλό μου, τώρα τον εθελοντισμό ντάξει νομίζω ότι είναι πιο, ότι προσφέρεις τις υπηρεσίες σου απλά σε κάποια, απλά σε κάποια άτομα χωρίς ν' αμείβεσαι.

E: Ναι. Το φιλανθρωπικό έργο... Οι περισσότεροι ακούγοντας φιλανθρωπικό έργο έχουν στο μυαλό τους κάτι σχετικό με την Εκκλησία, δηλαδή προσφέρω κάτι χωρίς να περιμένω αντάλλαγμα. Στον εθελοντισμό πιστεύεις ότι ισχύει το ίδιο πράγμα, πάλι προσφέρουμε χωρίς να περιμένουμε ανταλλάγματα ή όχι;

Σ5: Ναι νομίζω ναι.

E: Τα ταυτίζεις δηλαδή;

Σ5: Κι αν όχι ότι έτσι θα έπρεπε να ισχύει, ναι σίγουρα δεν περιμένεις κάτι στον εθελοντισμό.

E: Μάλιστα. Τα δικά σου κίνητρα τα συνδέεις περισσότερο μ' ένα φιλανθρωπικό-αλτρουιστικό πνεύμα ή όχι;

Σ5: Και ναι και όχι, δηλαδή και σίγουρα θέλω να βοηθήσω κάποια παιδιά κι εγώ όπως σου είπα και πριν θέλω ν' αποκτήσω την εμπειρία, που δε θα αποκτούσα διαφορετικά τόσο γρήγορα.

E: Μάλιστα. Έχεις κάποιες προσδοκίες από τη συμμετοχή στο Κ.Φ. ή όχι;

Σ5: Εεε εκτός από το θέμα εμπειρίας;

E: Ναι.

Σ5: Θα ήθελα να συνεχίσω να εργάζομαι εδώ και του χρόνου, εεε κάποιες προσδοκίες σε θέματα πληρωμής ας πούμε;

E: Ναι, όπως το 'χεις εσύ στο μυαλό σου...

Σ5: Κάποιας άλλης επαγγελματικής...;

E: Ναι... Θα σε ενδιέφερε κάτι παραπάνω;

Σ5: Ναι, ναι φυσικά, γιατί όχι; Φυσικά και θα με ενδιέφερε κάτι παραπάνω...

E: Ποιες προσδοκίες...

Σ5: Και αργότερα θα 'θελα όπως έχει συζητηθεί οι καθηγητές μεταξύ μας να συνεργαστούμε...

E: Για μίλησέ μου λίγο γι' αυτό...

Σ5: Ε για τη συνεργασία των καθηγητών...

E: Ναι.

Σ5: Θα ήτανε κάποιοι καθηγητές που δουλεύουν κι εδώ χρόνια, ε θα ήθελαν να δημιουργήσουν ένα φροντιστήριο όχι στη βάση του Κοινωνικό, αλλά ένα κανονικό φροντιστήριο...

E: Μγγ. Ένα ιδιωτικό φροντιστήριο;

Σ5: Ένα ιδιωτικό φροντιστήριο, όχι ακριβώς ιδιωτικό, τώρα με βάζεις και σε θέματα που δεν τα πολυκατέχω, χαχα...

E: Για εξήγησέ μου λίγο...

Σ5: Εεε επί πληρωμή...

E: Ναι.

Σ5: Εεε γιατί κι οι καθηγητές εδώ είναι πολύ καλοί, δεν έχουν καμία διαφορά με τους καθηγητές που είναι στα ιδιωτικά φροντιστήρια και με τους καθηγητές των σχολείων. Εεε αυτό...

E: Αυτό το φροντιστήριο, η συζήτηση που έχει γίνει για το φροντιστήριο είναι, μάλλον να έχει ως δομή, ως χώρο πάλι το Δημοτικό, το σχολείο, στο οποίο στεγάζεται εδώ ή κάποιο εξωτερικό χώρο;

Σ5: Όχι, όχι, κάποιον εξωτερικό χώρο...

E: Ο οποίος χώρος θα τρέχουν κάποια έξοδα, ποιος θα τα αναλάβει όλα αυτά, εσείς οι καθηγητές οι συμμετέχοντες ή όχι;

Σ5: Υποθέτω πως ναι.

E: Ναι.

Σ5: Ναι η αλήθεια είναι ότι εγώ ακόμα δεν είμαι σε αυτή τη φάση, δεν είχα πολύ έτσι ασχοληθεί, αλλά θεώρησα ότι είναι πάρα πολύ καλή ιδέα, ειδικά για τους μεγαλύτερους καθηγητές και που έχουνε μεγαλύτερη εμπειρία και δουλεύουνε χρόνια εδώ, οπότε...

E: ... να δράσουνε, να κινητοποιηθούν...

Σ5: Οπότε θα 'ταν καλό για εκείνους...

E: Μάλιστα. Θα μπορούσες να μου περιγράψεις πώς θα αντιδρούσες σε μια ενδεχόμενη πρόταση για επαγγελματική αποκατάσταση, τώρα π.χ. στα μέσα της χρονιάς;

Σ5: ...

E: Σου προκύπτει μία πρόταση, τι θα κάνεις;

Σ5: Θετική φυσικά, δε χρειάζεται να το σκεφτώ!

E: Ναι.

Σ5: Ναι.

E: Και πώς πιστεύεις ότι θα επηρέαζε τη συμμετοχή σου στο Κοινωνικό;

Σ5: Δε θα την επηρέαζε. Νομίζω ότι θα, ότι όλα γίνονται, ότι θα μπορούσα να το φτιάξω μες στο πρόγραμμά μου, ώστε να μπορώ να κάνω και τα δύο.

E: Π.χ. εάν πήγαινες σε ένα ιδιωτικό φροντιστήριο που τα ιδιωτικά φροντιστήρια γίνονται τις απογευματινές ώρες...

Σ5: Ούτως ή άλλως εγώ επειδή...

E: Ναι..

Σ5: ... ακόμα δεν έχω το πτυχίο μου, δε θα μπορούσε να συμβεί κάτι τέτοιο.

E: Μγγ.

Σ5: Κι εγώ η ίδια έχω στο μυαλό μου ότι δε θα 'βρισκα κάτι που θα μου, που τρώει 8 ώρες την ημέρα...

E: Κάτι περιστασιακό και part time...

Σ5: Ναι, ακριβώς, οπότε θα είχα χρόνο και γι' αυτό....

E: Οπότε θα τα συνδύαζες....

Σ5: Ναι.

E: Πολύ ωραία. Ε σ' έχει απασχολήσει ποτέ το ενδεχόμενο μιας αμοιβής για τις υπηρεσίες που προσφέρεις ή όχι;

Σ5: Στο Κ.Φ.;

E: Ναι.

Σ5: Επειδή εγώ ήρθα ως εθελόντρια, δεν το 'χα καθόλου στο μυαλό μου, ε επειδή τα Χριστούγεννα συνέβη φυσικά και ήταν πολύ θετικό και μου άρεσε, δε θα έλεγα όχι δηλαδή...

E: Υπήρξε κάποια αμοιβή τα Χριστούγεννα;

Σ5: Ναι σε, κάποια έτσι σαν δώρο Χριστουγέννων για τους καθηγητές...

E: Από πού πηγάζει αυτό;

Σ5: Δε γνωρίζω, το οποίο έγινε για πρώτη φορά απ' ό,τι μου είπαν, απ' ό,τι άκουσα.

E: Κάτι σαν αναγνώριση της προσφοράς σας...

Σ5: Ακριβώς ναι, ναι.

E: Δε θα σε άφηνε ασυγκίνητη...

Σ5: Εννοείται, εννοείται, τι;

E: Πολύ ωραία. Η ιδεατή αμοιβή για σένα ποια θα ήταν από το Κ.Φ.;

Σ5: Ναι. Και πάλι μου φαίνεται λίγο παράξενο γιατί πραγματικά είχα στο μυαλό μου ότι θα έρθω και δε θα πληρώνομαι, τώρα αν συζητούσαμε για αμοιβή, θα φεύγαμε τελείως απ' το Κ.Φ., οπότε η αμοιβή θα 'τανε φυσιολογική, όπως σ' όλα τα φροντιστήρια. Αναλόγως τον καθηγητή, αναλόγως την εμπειρία του, αναλόγως το πτυχίο οτιδήποτε, οπότε νομίζω η κάθε αμοιβή...

E: Εάν πάντως σου έλεγαν πρέπει, ενδέχεται να πάρεις μια αμοιβή απ' το Κ.Φ., αυτή που θα περίμενες θα ήταν η χρηματική αμοιβή, θα πήγαινε εκεί το μυαλό σου ή όχι;

Σ5: Το πρώτο νομίζω πως ναι.

E: Ναι.

Σ5: Ναι.

E: Πολύ ωραία. Ε μπορείς να μου περιγράψεις μια κατάσταση που σου 'χει προσφέρει ικανοποίηση ή χαρά από τη συμμετοχή σου εδώ πέρα;

Σ5: Σίγουρα το όταν βλέπω ότι επειδή κάνω μαθήματα και σε παιδιά του ΕΠΑΛ στη Γ' Λυκείου, όταν βλέπω ότι κάποια κενά που είχαν, έχουνε καλυφθεί, ότι υπάρχει έτσι...

E: ... μία χημεία...

Σ5: ... ναι μία βελτίωση, σίγουρα αυτό είναι κάτι θετικό. Επίσης η αμοιβή τα Χριστούγεννα που σου είπα ήταν επίσης κάτι πολύ θετικό και απρόσμενο, εε αυτά... τα καθημερινά...

E: Ε θα μου περιγράψεις ακόμα μία κατάσταση που σου 'χει προσφέρει δυσαρέσκεια ή ματαίωση απ' τη συμμετοχή σου εδώ;

Σ5: Δυσανεμία αντίστοιχα άμα βλέπω ότι τα παιδιά αδιαφορούν ή δεν το παίρνουν τόσο σοβαρά και καθυστερούν στο μάθημα...

E: Υπάρχουν τέτοια περιστατικά;

Σ5: Συνεχόμενα...

E: Δηλαδή;

Σ5: Εεε να μου καθυστερούν τα παιδιά 20 λεπτά, μισή ώρα, να μην μπορώ να επικοινωνήσω μαζί τους ή για ν' αλλάξω την ώρα του μαθήματος ή για να κάνουμε παραπάνω, να μου λείπουνε κάποια παιδιά επίσης κι επαναλαμβανόμενα και μια δυο φορές...

E: Σ' αυτά τα περιστατικά πώς αντιδράς;

Σ5: Παίρνω τηλέφωνο, ενημερώνω τους γονείς κυρίως, ε προτιμώ κιόλας να ενημερώνω, να παίρνω τα ίδια τα παιδιά πρώτα γιατί επειδή κάνω Β' και Γ' Λυκείου θεωρώ ότι είναι ήδη μεγάλα τα παιδιά, δε χρειάζεται να πω στη μαμά και στον μπαμπά ότι...

E: Το παιδί...

Σ5: Ναι... Οπότε θα πάρω πρώτα τα παιδιά, αν με ενημερώσουνε, αν μου πούνε ότι συνέβη αυτό, ξέρω 'γω θα 'ρθω ΟΚ περιμένω την επόμενη φορά, αν το δω επαναλαμβανόμενα, θα πάρω τους γονείς για να ενημερώσω ότι τα παιδιά λείπουνε, δεν είναι εδώ, οπότε κι εγώ δεν μπορώ να έχω κάποια ευθύνη ή πείτε τους κάτι για το καλό τους είναι, τα γνωστά...

E: Αυτά τα περιστατικά σε έχουν δυσαρεστήσει ή όχι;

Σ5: Ναι..

E: Σ' έχουν αποθαρρύνει;

Σ5: Αποθαρρύνει όχι, αλλά ναι σίγουρα μ' έχουνε δυσαρεστήσει γιατί υπάρχουνε κι άλλα παιδιά, τα οποία θέλουν να έρθουν, οπότε σίγουρα το ότι κάποια δε θέλουν, δε θα με αποθαρρύνει.

E: Απ' τους κανονισμούς...ή δεν υπάρχουν κανονισμοί εδώ, δε σε κατοχυρώνει κάποιος, ώστε εντός εισαγωγικών να αναγκάζεις τα παιδιά να παρίστανται...

Σ5: Φυσικά ναι, υπάρχουν κανονισμοί εννοείται. Το πρώτο πράγμα που πρέπει να κάνουν σε περίπτωση που κάποιος λείπει είναι να πάρουν τηλέφωνο στους γονείς, γιατί έχουμε ευθύνη, το βασικό είναι αυτό ότι έχουμε ευθύνη να μη συμβεί κάτι στα παιδιά, εεε απλά θεωρώ ότι τους λες, νομίζω ότι ξέρουν και τα ίδια ότι πρέπει να έρχονται εδώ, τους το λες, το λες και στους γονείς κι από 'κει και πέρα αν συνεχίσει, αν συνεχίζουν να μην έρχονται, μπορείς να κάνεις κάτι παραπάνω...

E: Δηλαδή θέλω να σου πω δεν υπάρχει κάποιος κανονισμός του φροντιστηρίου ότι π.χ. εφόσον έχεις λείψει τόσες φορές, έχεις δείξει αυτήν την αδιαφορία, θα απομακρυνθείς. Είναι στο χέρι του καθηγητή το πόσα μπορεί να ανεχτεί ή όχι;

Σ5: Είναι λίγο κι απ' τα δύο.

E: Μχχ.

Σ5: Ότι σίγουρα το φροντιστήριο θέλει τα παιδιά να έρχονται και ότι προσπαθούμε να έρχονται, εεε ντάξει άμα βλέπουμε μια αδιαφορία σίγουρα θα πεις στο παιδί ότι δεν μπορείς να συνεχίσεις γιατί το να 'ρχεσαι μια φορά ας πούμε στους δύο μήνες, ή στον ένα μήνα δεν, κι εσύ δεν κερδίζεις κάτι απ' αυτό, αλλά συγκεκριμένα σε μένα δε μου έχει τύχει κάτι τέτοιο, εγώ το προσπαθώ να έχω πάντα και να έρχονται, όλο και περισσότερα παιδιά.

E: Μχχ. Η δράση σου αυτή σε έχει ωφελήσει ή όχι;

Σ5: Ναι φυσικά και μ' έχει ωφελήσει.

E: Μπορείς να μου περιγράψεις σε ποια επίπεδα αισθάνεσαι ωφελημένη;

Σ5: Ε αρχικά στο ότι, στο θέμα της εμπειρίας, ήδη βλέπω κάποια πράγματα, τα οποία δε θα είχα δει διαφορετικά αν δεν ερχόμουνα εδώ, στο θέμα της ύλης, στο θέμα της διδασκαλίας και της διδασκαλίας κιόλας σε τμήμα, γιατί άλλο να κάνεις σ' ένα παιδάκι, κι άλλο να κάνεις σε 5, 6, 7, 10.

E: Έχεις και πολυπληθή τμήματα απ' ό,τι καταλαβαίνω...

Σ5: Αρχικά, χαχαχα, στην πορεία, στη μέση μειώθηκαν, εεε οπότε ναι, είναι ωραίο, είναι καλό...

E: Το γεγονός πως δεν υπάρχει χρηματική αμοιβή για το έργο σου επηρεάζει την έννοια σου για την απόδοση των μαθητών ή όχι;

Σ5: Όχι. Δεν ξέρω αν αυτό είναι τ' ότι είμαι νέα στο χώρο...

E: Ναι.

Σ5: Ότι έχω την όρεξη ή ότι συν το ότι ήρθα εδώ και ήξερα ότι δε θα πληρωθώ, δεν είναι ότι μου είπαν ότι θα παίρνεις τόσα και δε μου τα δώσανε ποτέ, οπότε ήξερα γιατί ήρθα και δεν και ήμουνα αρκετά συνειδητοποιημένη σ' αυτό, εε νομίζω πως δεν έχει να κάνει. Όταν κάνεις μάθημα σε κάποιο παιδί, νομίζω ότι το παίρνεις και λίγο προσωπικά και θες να πάει καλά, δεν μπορείς να δείξεις αδιαφορία...

E: Ναι δένεσαι με το μαθητή και τον νοιάζεσαι...

Σ5: Ναι, ναι.

E: Θα σου άρεσε να γίνει μια απόπειρα αξιολόγησης της δράσης αυτής όσον αφορά την επίδοση των μαθητών ή όχι;

Σ5: Ναι...

E: Μια εξωτερική αξιολόγηση...

Σ5: Ναι αμέ... Ναι φυσικά, γιατί όχι;

E: Τι πιστεύεις ότι θα κέρδιζες απ' αυτήν την αξιολόγηση;

Σ5: Εγώ προσωπικά;

E: Για ποιο λόγο θα 'θελες να γίνει;

Σ5: Νομίζω ότι κι οι ίδιοι οι μαθητές αν γινόταν αξιολόγηση, κάπως θα προσπαθούσαν λίγο περισσότερο, εεε και αντίστοιχα αν γινόταν αξιολόγηση και τα αποτελέσματα ήταν θετικά, δηλαδή ότι οι μαθητές είναι όντως καλοί και το έργο που προσφέρουμε είναι καλό, νομίζω ότι κι όλοι οι καθηγητές στο φροντιστήριο θα είχανε μία παραπάνω, εεε αναγνώριση...

E: Αυτήν την αναγνώριση από πού θα την περίμενες;

Σ5: ...

E: Σε τοπικό επίπεδο, θα ήθελες π.χ. ...;

Σ5: Σε τοπικό.

E: Μία μοριοδότηση ας πούμε, οι ώρες που έχεις προσφέρει εδώ πέρα δε θα σου άρεσε να...;

Σ5: Κι αυτό θα ήταν κάτι θετικό, αν και δεν ξέρω κατά πόσο με ενδιαφέρει το Δημόσιο, εννοείται ότι θα 'τανε κι αυτό κάτι... ναι...

E: Θα ήθελες μια οποιασδήποτε φύσεως αναγνώριση...

Σ5: Ναι.

E: ... απ' ό,τι καταλαβαίνω.

Σ5: Ναι.

E: Και...

Σ5: Αλλά όχι ότι είναι απαραίτητο, γιατί και για μένα το ότι έρχομαι είναι πολύ σημαντικό, δε χρειάζεται και καλά να αναγνωριστεί από κάποιον, από οποιονδήποτε, αλλά εννοείται ότι θα 'ταν κάτι θετικό.

E: Πάρα πολύ ωραία. Ανακεφαλαιώνοντας, κρίνεις ότι η κατάσταση που βιώνει η χώρα μας τα τελευταία χρόνια έχει επηρεάσει την καθημερινότητα...

Σ5: Ναι.

E: ... και ιδιαίτερα σε οικονομικό επίπεδο, υπάρχουν κάποιες οικονομικές αποκλίσεις στους μαθητές κι αυτό φαίνεται και στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Σ5: Μχχ.

E: Πιστεύεις επίσης ότι ο εθελοντισμός έχει εξαπλωθεί λόγω των δυσμενών συνθηκών τα τελευταία χρόνια...

Σ5: Ναι.

E: Επίσης, η πολιτική εξουσία και να το συγκεκριμενοποιήσουμε η τοπική ηγεσία δεν έχεις αισθανθεί ότι επηρεάζει την πολιτική του φροντιστηρίου...

Σ5: Στην καθημερινότητα που εγώ ζω στο φροντιστήριο όχι. Ξέρω ότι...

E: Υπάρχει υποστήριξη υλική τουλάχιστον...

Σ5: Ναι.

E: Όπως ανέφερες με τη γραφική ύλη, απ' ό,τι έχεις ακούσει γιατί είναι και σύντομο το χρονικό διάστημα που έχεις περάσει εδώ πέρα...

Σ5: Αλλά στην ουσία το όλο θέμα του φροντιστηρίου είναι καθαρά απ' τους καθηγητές νομίζω και ο τρόπος που το λειτουργούμε εμείς...

E: Ναι κι όχι απ' τους άλλους, τους εξωτερικούς...

Σ5: Ναι.

E: Θα ήθελες κάτι παραπάνω από την εξουσία, από την τοπική ηγεσία να προσφέρει, πιστεύεις ότι έχει να προσφέρει ή όχι;

Σ5: Σίγουρα έχει να προσφέρει. Τώρα...

E: Σε ποιο τομέα;

Σ5: Ε και στον οικονομικό, εεε ντάξει μας προσφέρει το κτίριο, αλλά νομίζω το κτίριο δεν είναι το βασικό, γιατί κτίρια βρίσκεις, εεε ναι ίσως θα μπορούσε να προσφέρει κάτι περισσότερο στον οικονομικό τομέα...

E: Υπάρχουν ελλείψεις;

Σ5: Υπάρχουν κάποια πράγματα παραπάνω, στα βασικά όχι, αλλά όχι, στα βασικά, ποια είναι τα βασικά; Ε υπάρχουν ελλείψεις σε ό,τι αφορά κάποια βοηθήματα που εμείς οι καθηγητές πρέπει να τα έχουμε και τα έχουμε αναγκαστικά γιατί πρέπει, σε τέτοια πράγματα περισσότερο.

E: Υλική υποστήριξη περισσότερο...

Σ5: Υλική υποστήριξη.

E: Τη δραστηριότητα και συμμετοχή σου θα τη χαρακτήριζες και εθελοντική και φιλανθρωπική, κάτι ανάμικτο απ' ό,τι μου είπες, ή όχι;

Σ5: Ναι.

E: Περισσότερο εθελοντική...

Σ5: Περισσότερο εθελοντική, περισσότερο εθελοντική νομίζω, τώρα φιλανθρωπική με πάει λίγο αλλού...

E: Ναι...

Σ5: Αν και όπως είπες πριν κι απ' την εθελοντική κι απ' τη φιλανθρωπική δεν έχεις κάτι...

E: ... να λάβεις...

Σ5: ... να λάβεις...

E: Περισσότερο απ' τη φιλανθρωπική, απ' την εθελοντική...

Σ5: ... ίσως έχεις...

E: ... έχει λεχθεί ότι υπάρχουν άλλα κίνητρα. Ε ωστόσο εντάξει δεν είναι απαραίτητο να συμμαριζόσαι αυτή τη λογική.

Σ5: Όπως και είπα πριν θα μου άρεσε να, να...

E: Ναι.

Σ5: ... να λάβω κάτι, αλλά...

E: ... αλλά δεν ξεκίνησες μ' αυτό το σκοπό.

Σ5: Ναι.

E: Τα κίνητρά σου ήταν κυρίως απ' ό,τι θυμάμαι η επαγγελματική εμπειρία...

Σ5: Ναι.

E: ... να βρεις κάτι να κάνεις και ν' αποκτήσεις επαγγελματική εμπειρία, κάτι. Στο οποίο σε βοήθησε πάρα πολύ το Κ.Φ., γιατί ήρθες σε επαφή με πολλά παιδιά, με μεγάλο τμήμα και ιδιαίτερα με τη Γ' Λυκείου που είναι ακόμα πιο δύσκολα τα πράγματα. Εεε τοποθέτησες πάρα πολύ ωραία τον εθελοντισμό ως προσφορά στο συνάνθρωπο, σ' αυτόν που έχει ανάγκη, εεε τα κίνητρά σου είπαμε ότι είναι αλτρουιστικά, εθελοντικά. Δεν έχεις κάποιες προσδοκίες από τη συμμετοχή σου στο Κ.Φ., χωρίς βέβαια ν' απορρίπτεις, δε θα σου ήταν δυσάρεστη και μια αναγνώριση της αξίας και της προσφοράς σου...

Σ5: Ευχάριστο θα μου ήταν! Δεν το συζητώ! Αλλά ναι... Τώρα στη φάση που είμαι, μπορεί σε ένα δύο χρόνια να θέλω κάτι παραπάνω...

E: Ναι.

Σ5: ... ή αν δεν έχω βρει και κάποια άλλη δουλειά, δε θα μπορούσα σε δύο χρόνια ας πούμε να κάνω μόνο στο Κ.Φ, θέλω και κάτι άλλο, ή αν κάνω στο Κ.Φ., να έχω...

E: Να έχεις κάποιες απολαβές...

Σ5: Ναι.

E: Ε μου είπες ότι κατά τη γνώμη σου, ότι αν σου προέκυπτε μια πρόταση για επαγγελματική αποκατάσταση, θα προσπαθούσες όσο περνούσε από το χέρι σου να τα συνδυάσεις...

Σ5: Τουλάχιστον...

E: Δε θα άφηνες τα παιδιά...

Σ5: Όχι.

E: ... τα παιδιά σου εκτεθειμένα...

Σ5: Όχι, όχι, όχι, σίγουρα όχι.

E: Η αμοιβή είπαμε ότι θα ήταν καλοδεχούμενη, αλλά επειδή ξεκίνησες με τα κίνητρα εθελοντικά, με τη διάθεση για προσφορά, δεν είναι κάτι, το οποίο είχες στο μυαλό σου και το αποζητάς..

Σ5: Ναι.

E: Όπως ανέφερες το δώρο των Χριστουγέννων λειτούργησε θετικά....

Σ5: Ναι.

E: Αλλά ήταν κάτι απρόσμενο...

Σ5: Απρόσμενο κι όχι συμφωνημένο.

E: Εεε σε γενικές γραμμές αισθάνεσαι ικανοποιημένη από τη συμμετοχή σου και ωφελημένη...

Σ5: Ναι θα 'χω εκείνες τις δύσκολες, δύσκολες στιγμές που σε εισαγωγικά, πιο δυσάρεστες στιγμές που σου είπα και πριν, αλλά νομίζω ότι...

E: ... ο απολογισμός είναι θετικός. Ε και θα στεκόσουν επίσης πολύ θετική σε μία αξιολόγηση.

Σ5: Ναι.

E: ... που θα αναγνώριζε, θα κινητοποιούσε και τους μαθητές και θα αναγνωριζόταν και η δική σου αξία...

Σ5: Ναι κι όλων των καθηγητών γιατί νομίζω το έργο όλων των καθηγητών είναι πολύ καλό απ' ό,τι βλέπω...

E: Προσφέρουν, δίνουν...

Σ5: Και παραπάνω απ' όσα τα παιδιά θέλουν...

E: ... είναι διατεθειμένα να πάρουν...

Σ5: Ναι.

E: Ωραία. Σ' ευχαριστώ πάρα πολύ, με βοήθησες πάρα πολύ να κάνω την έρευνά μου. Σου εύχομαι ό,τι καλύτερο και σε επαγγελματικό επίπεδο, με το καλό να πάρεις το πτυχίο σου και σε προσωπικό επίπεδο.

Σ5: Ευχαριστώ και ανταποδίδω.

E: Να 'σαι καλά.

Συνέντευξη 6^η

E: Ονομάζομαι Αγγελική Στέφα και είμαι μεταπτυχιακή φοιτήτρια του Τμήματος Κοινωνικής κι Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Η συνέντευξή μας θα πραγματοποιηθεί για την ολοκλήρωση της διπλωματικής εργασίας μου. Αρχικά λοιπόν συμφωνείς να κάνουμε αυτή τη συνέντευξη;

Σ6: Ναι.

E: Οποιαδήποτε στιγμή θελήσεις να σταματήσουμε τη συνέντευξη, για οποιοδήποτε λόγο αρκεί να μου το πεις.

Σ6: Μχχ.

E: Όπως βλέπεις, θα χρειαστεί να γίνει μαγνητοφώνηση. Έχεις κάποιο πρόβλημα με αυτήν την παράμετρο;

Σ6: Όχι .

E: Θέλω να σε ενημερώσω ότι θα τηρηθεί εχεμύθεια σχετικά με τα στοιχεία σου. Επίσης, εάν χρειάζεσαι, εάν θέλεις τα αποτελέσματα της έρευνας, μπορώ να σε ενημερώσω γι' αυτά μετά την ολοκλήρωση της εργασίας μου .

Σ6: Ωραία, θα με ενδιέφερε.

E: Θα ήταν προτιμότερο να κλείσουμε τα κινητά. Συμφωνείς;

Σ6: Ναι το έχω βάλει στο αθόρυβο.

E: Ωραία. Τη συνέντευξη αυτή λοιπόν την κάνω για τη διπλωματική μου εργασία που έχει ως θέμα το «Κοινωνικό Φροντιστήριο και την Αξιολόγηση των επιδόσεων των μαθητών». Να ξεκινήσουμε;

Σ6: Μχχ.

E: Ωραία. Θα ήθελες να κάνεις μια μικρή αναφορά στον εαυτό σου προκειμένου να σχηματιστεί το προφίλ σου;

Σ6: Ναι... Εεε είμαι φιλόλογος, δεν είμαι διορισμένη, εεε ...

E: Εργάζεσαι κάπου;

Σ6: Εργάζομαι πολύ λίγες ώρες σ' ένα φροντιστήριο ξένων γλωσσών...

E: Μχχ.

Σ6: Κάνω και κάποια ιδιαίτερα... αυτά.

E: Ναι...

Σ6: Και σπουδάζω και, κάνω κι ένα δεύτερο πτυχίο τέλος πάντων στην Ψυχολογία.

E: Πολύ ενδιαφέρον. Η κατάσταση που βιώνει η χώρα μας τα τελευταία χρόνια πώς κρίνεις ότι έχει επηρεάσει την καθημερινότητα;

Σ6: Εεε θα έλεγα δραματικά κυρίως σε όσους ήταν ήδη σε δύσκολη θέση...

E: Ναι...

Σ6: Τους πήγε πολύ πιο χαμηλά, δηλαδή αυτούς περισσότερο νομίζω εγώ επιβάρυνε και έπληξε περισσότερο, δηλαδή πλέον αυτοί οι άνθρωποι είναι σε αδιέξοδο και δυσκολεύονται πολύ, αυτοί που ήδη δηλαδή ήταν κάπως σε μειονεκτική θέση ήρθε μετά κι η κρίση κι άρχισε μετά η ανεργία η περισσότερη, η φτώχεια να επεκτείνεται, εεε και νομίζω ότι...

E: Τους έχει πλήξει...

Σ6: Τους έχει πλήξει ιδιαίτερα...

E: Ε στον εκπαιδευτικό χώρο έχεις παρατηρήσει όξυνση των ανισοτήτων ή όχι;

Σ6: Ε νομίζω πως παρατηρείται όξυνση ναι, δηλαδή...

E: Θα ήθελες να μου περιγράψεις ορισμένα περιστατικά;

Σ6: Όλα αυτά που έχουμε ακούσει με μαθητές που λιποθυμούν στα σχολεία, με μαθητές που έχουν ανεργους γονείς και βιώνουν όλο αυτό το πράγμα, μαθητές που αναγκάζονται να δουλεύουν απ' τα 16 τους που δεν υπήρχε παλιότερα αυτό...

E: Δηλαδή τοποθετείς την ανισότητα, την όξυνση της ανισότητας στον οικονομικό τομέα ή όχι;

Σ6: Ναι.

E: Άλλες μορφές ανισότητας έχεις παρατηρήσει ή όχι, μόνο στον οικονομικό τομέα;

Σ6: Ο οικονομικός τομέας φέρνει και άλλου είδους, δηλαδή αναγκάζεσαι να δουλέψεις απ' τα 16 σου, εεε σίγουρα παραμελείς τη μόρφωσή σου, άρα και η πρόσβασή σου στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση δυσκολεύει σαν ενδεχόμενο.

E: Έχεις αντιμετωπίσει τέτοια περιστατικά;

Σ6: Ναι από μαθητές μου έχω ακούσει αρκετά περιστατικά...

E: Δηλαδή;

Σ6: Ε είχα μαθητή που τον συνάντησα σε καφέ να δουλεύει 16 χρονών και μου είπε «Κυρία δεν μπορώ να συνεχίσω τα μαθήματα, εεε θα πάρω ένα απολυτήριο, αλλά πρέπει να δουλέψω, δεν μπορώ ν' ασχοληθώ με διάβασμα.

E: Μάλιστα...

Σ6: Παράδειγμα...

E: Ε αντικειμενικές αντιμετωπίσεις κρίνεις ότι υπάρχουν προς τους μαθητές ή όχι, από την πλευρά των καθηγητών;

Σ6: Εεε εννοούμε τώρα εδώ στο Κ.Φ. ή στο σχολείο γενικότερα;

E: Πες μου και για τα δύο...

Σ6: Δεν μπορώ να ξέρω για το Δημόσιο σχολείο, γιατί δεν έχω υπάρξει, μόνο πέρυσι ήμουν αναπληρώτρια σε ένα ιδιωτικό σχολείο, εεε ακούω όμως μαθητές που εκφράζουν παράπονα για μη αντικειμενικές αντιμετωπίσεις...

E: Δηλαδή;

Σ6: Ότι οι καθηγητές έχουν γνωστούς τους, τους προκρίνουν, ή καθηγητές χωρίζουνε τους μαθητές σε καλούς και μη καλούς, σε έξυπνους και μη έξυπνους κι όλα αυτά με βάση την απόδοσή τους σε βασικά μαθήματα, ας πούμε από Φιλολογικά ή Φυσικομαθηματικά...

E:Ναι.

Σ6: Ενώ υπάρχουν κι άλλα μαθήματα κι άλλα ταλέντα στα παιδιά, έχω ακούσει κατ' επανάληψη παράπονα από παιδιά που βιώνουν κάτι τέτοιου είδους διακρίσεις μέσα στο σχολείο. Εεε τώρα σίγουρα και με βάση το αν είναι κάποιος μετανάστης ή όχι και πάλι υπάρχουν διακρίσεις, κακά τα ψέματα, έστω και έμμεσες εκ μέρους των καθηγητών. Εδώ στο Κ.Φ. πιστεύω πολύ λιγότερο...

E: Ναι.

Σ6: Γιατί είναι τέτοια η δομή κι εθελοντική και υπάρχει περισσότερη ευαισθησία από μέρους μας νομίζω.

E: Πάρα πολύ ωραία. Το φαινόμενο του εθελοντισμού εξαπλώθηκε περισσότερο τα τελευταία χρόνια μετά από κάποια γεγονότα ή όχι;

Σ6: Εεε σίγουρα, σίγουρα. Νομίζω ότι είναι φαινόμενο του, της κρίσης πλέον αυτό που έγινε. Ε δεν υπήρχε πλέον, δεν υπήρχε παλιότερα, πριν από καμιά εφταετία ας πούμε Κοινωνικό Παντοπωλείο, δεν υπήρχε Κοινωνικό Φαρμακείο, δεν υπήρχε Κ.Φ....

E: Παρατηρείς δηλαδή όξυνση των εθελοντικών δράσεων ή όχι;

Σ6: Σίγουρα, σίγουρα, αναμφισβήτητα πιστεύω αυτό. Αναμφισβήτητα.

E: Αυτή η εθελοντική δράση, το Κ.Φ. μπορείς να μου περιγράψεις πώς προέκυψε απ' ό,τι έχεις ακούσει;

Σ6: Ε φαντάζομαι ότι κάποιοι άνθρωποι αντιλήφθηκαν έτσι με την ευαισθησία τους την πλέον οξυμένη ότι υπήρχε αυτή η ανάγκη να βοηθηθούν κάποια παιδιά που δεν μπορούσαν να πληρώσουν την παραπαιδεία όπως συνηθίζουμε να λέμε κι ότι έπρεπε

να παρέχονται κάποια μαθήματα σ' αυτά τα παιδιά, να είναι κι αυτά ισότιμα όσο γίνεται, να βοηθηθούν.

E: Πώς ξεκίνησε το έχεις ακούσει;

Σ6: Εεε για τον κύριο Βλάση έχω ακούσει ότι πήρε την πρωτοβουλία, ο κύριος Ανδρικόπουλος που είναι εδώ πέρα ο συντονιστής μας ας πούμε, ο επικεφαλής μας και κάλεσε κάποιους εκπαιδευτικούς, που φαντάζομαι γνώριζε κι εκτιμούσε και έτσι άρχισε μια μαγιά ανθρώπων να δουλεύει. Κάπως έτσι...

E: Πολύ ωραία... E αυτή η εθελοντική δράση, η κίνησή σας κρίνεις πως επηρεάζεται από την πολιτική ηγεσία ή όχι;

Σ6: Εεε όχι άμεσα θα έλεγα, ότι ντάξει υπάρχει μια πρωτοβουλία σίγουρα ντάξει ο Δήμος έχει βοηθήσει με κάποιο τρόπο, ή δεν έχει βοηθήσει με άλλους τρόπους που ενδεχομένως θα μπορούσε και θα ήταν καλύτερα για εμάς, ε νομίζω το περισσότερο βάρος δίνεται από την προσφορά των καθηγητών.

E: Θα ήθελες να μου περιγράψεις μιας και ανέφερες την τοπική ηγεσία, υποστηρίζει τις εθελοντικές δράσεις λόγω της δύσκολης εποχής που ζούμε ή όχι;

Σ6: Θα έλεγα ότι υποστηρίζει στοιχειωδώς και το στοιχειωδώς είναι απαραίτητο, αλλά δεν είναι αυτό που χρειαζόμαστε...

E: Μπορείς να μου περιγράψεις τι χρειάζεστε και θα έπρεπε η τοπική ηγεσία να το προσφέρει που δεν το προσφέρει;

Σ6: Είναι πάρα πολλά τα παιδιά που χρειάζεται να έρχονται εδώ πέρα, δηλαδή δε νομίζω ότι είναι πολλά τα παιδιά που έχουν την άνεση να πηγαίνουν σε φροντιστήρια, που πρέπει να πληρώνουν, οπότε έπρεπε να δίνονται και οι χώροι και το υλικό, ξέρω 'γω οι φωτοτυπίες, τα μηχανήματα, εεε οι καθηγητές, τέλος πάντων οι τάξεις, όλα θα 'πρεπε να δίνονται αφειδώς από το Δήμο, τώρα μας παρέχει αυτή τη στέγαση στο σχολείο, εδώ στο 1^ο Δημοτικό, εεε ωστόσο οι καθηγητές προσπαθούν εθελοντικά και με βάση την , τον ελεύθερο χρόνο που έχουν κι αυτοί, γιατί πρέπει κάπως να βιοποριστούν, οπότε δεν είναι εύκολο, ενώ θα μπορούσαν να πληρώνονται και οι καθηγητές για να μπορούν τα παιδιά να έχουνε δωρεάν μαθήματα ενδεχομένως..

E: Μγγ. Η τοπική ηγεσία σας ενθαρρύνει και σας υποστηρίζει σε ηθικό και υλικό επίπεδο ή όχι;

Σ6: Στοιχειωδώς σε υλικό πιστεύω και συμβολικά σε ηθικό.

E: Για εξήγησέ μου λίγο...

Σ6: Όχι κατ' ουσίαν κατά τη γνώμη μου, δηλαδή δεν υπάρχει επιβράβευση των καθηγητών π.χ., ούτε ιδιαίτερη και περισσότερη βοήθεια προς τους μαθητές που το 'χουν ανάγκη, δηλαδή θα έπρεπε να υπάρχει περισσότερη βοήθεια και παροχή γιατί

είναι ένας νευραλγικός τομέας η παιδεία και θα 'πρεπε να υποστηριχθεί, για τα παιδιά που το 'χουν πραγματικά ανάγκη.

E: Και σε υλικό επίπεδο σας παρέχεται μόνο το σχολείο και η γραφική ύλη;

Σ6: E μια γραφική ύλη που πρέπει να την τσιγκουνεύεσαι και να τη μετράς κάθε στιγμή για να μην τελειώσει και να φτάσει, για να επαρκέσει, εντάξει το σχολείο είναι καλό που παρέχεται εδώ πέρα απλώς νομίζω ότι υπάρχει κάποιο πρόβλημα για το αν θα είναι ανοιχτό το καλοκαίρι ή το ξέρω 'γω τα Σαββατοκύριακα, οπότε πάντα υπάρχει ένα, ένας περιορισμός κάπως...

E: Ναι. Δεν μπορείς να δώσεις αυτά που θέλεις να δώσεις.

Σ6: Ναι θα μπορούσαν να γίνουν περισσότερα, αν υπήρχε ελευθερία, ανεξαρτησία κτιριακή...

E: Μάλιστα. Θα μπορούσες να μου περιγράψεις πώς γίνεται αυτή η υποστήριξη ή η αδιαφορία, μόνο μέσω της γραφικής ύλης ή όχι από την τοπική ηγεσία;

Σ6: Ας πούμε για την υποστήριξη ότι πώς γίνεται αυτή η υποστήριξη; Το έχω απαντήσει ήδη νομίζω, ντάξει γίνεται αυτή η υποστήριξη με την παροχή κάποιου υλικού, γραφικής ύλης, αλλά πολλές φορές νομίζω το βάζουμε κι από την τσέπη μας το χαρτί ας πούμε...

E: Για μίλησέ μου γι' αυτό...

Σ6: Εμένα μου 'χει συμβεί αρκετές φορές, γιατί μπορεί να μην προλαβαίνω, να βγάζει κάποιος άλλος φωτοτυπίες ή ξέρω 'γω να μην προλάβω να έρθω από προηγούμενη μέρα, οπότε έχω έτοιμες τις φωτοτυπίες απ' το σπίτι μου με δική μου δαπάνη π.χ., γενικώς όλα κάπως περιορισμένα...

E: Γι' αυτό έχεις μιλήσει, έχεις παραπονεθεί;

Σ6: Δεν έχω παραπονεθεί γιατί δεν έχω πρόσβαση εγώ προσωπικά στην, ας πούμε στη δημοτική αρχή για να το κάνω, ντάξει και εννοείται ότι είμαστε ευγνώμονες που μας παρέχεται εδώ η στέγαση, στο 1^ο Δημοτικό σχολείο, απλά εεε δεν υπάρχει αυτή η περισσότερη, πώς να το πω άνεση κι ελευθερία για να δώσουμε κι εμείς ό,τι περισσότερο μπορούμε στα παιδιά.

E: Τη δραστηριότητα και συμμετοχή σου εδώ θα τη χαρακτήριζες εθελοντική ή φιλανθρωπική;

Σ6: Εθελοντική, εθελοντική, δεν, δε μ' αρέσει ο όρος φιλανθρωπική, γιατί δεν αισθάνομαι ότι είμαι εγώ σε καλύτερη θέση από τα παιδιά και τα παιδιά είναι ας πούμε από κάτω κι εγώ είμαι από πάνω και τους δίνω κάτι, θεωρώ ότι είναι μια αλληλέγγυα, μια οριζόντια ας πούμε...

E: Τη φιλανθρωπία....

Σ6: Παροχή των γνώσεών μου, του εθελοντικού μου έργου.

E: Τη φιλανθρωπία πολλοί την ταυτίζουν με το έργο της Εκκλησίας, δηλαδή προσφέρω κάτι, χωρίς να περιμένω ανταλλάγματα...

Σ6: Ναι αλλά....

E: Μπορεί να μη...

Σ6: Νομίζω ότι υπάρχει και μια ανισότητα... Η φιλανθρωπία...

E: Ναι..

Σ6: Είναι σαν να θεωρεί ότι κάποιος έχει και κάποιος δεν έχει και άρα εγώ, αυτός που έχει δίνει στον άλλο που δεν έχει. Εδώ νομίζω είμαστε πιο ισότιμοι, γιατί κι εμείς δεν έχουμε δουλειά στην ουσία οι περισσότεροι κι εμείς αντιμετωπίζουμε πρόβλημα και χωρίς να αισθανόμαστε ανισότητα μεταξύ ημών και των παιδιών, παρέχουμε ένα έργο σε οριζόντια διάσταση κατά τη δική μου αίσθηση των πραγμάτων.

E: Πάρα πολύ ωραία. Μπορείς να μου περιγράψεις πώς ήρθες σε επαφή με το Κ.Φ., πόσα χρόνια είσαι εδώ...;

Σ6: Ε φέτος ξεκίνησα εγώ, είχα κάνει εθελοντισμό και παλιότερα στην Αθήνα σε μετανάστες πριν κάποια χρόνια...

E: Για μίλησέ μας γι' αυτό...

Σ6: Ε ήταν μια πολύ ωραία εμπειρία αυτή γιατί οι άνθρωποι αυτοί χρειάζονται να μάθουν τη γλώσσα με έναν πολύ επείγοντα τρόπο, εεε κι η ηθική ικανοποίηση που πήρα ήταν πολύ μεγάλη, δημιουργήθηκαν φιλίες μεταξύ αυτών των ανθρώπων και εμού, ήταν μια πολύ ιδιαίτερη εμπειρία. Εεε για τα Κ.Φ. είχα δει ας πούμε την επιγραφή εδώ έξω απ' το Δημοτικό σχολείο, είχα ακούσει από γνωστούς μου ότι συμμετείχαν και όταν γύρισα μετά από χρόνια στην Αθήνα, εεε στην Κόρινθο εεε μόνη μου πήγα και απευθύνθηκα στο συντονιστή, τον βρήκα εκεί και του δήλωσα τη διάθεσή μου να συμμετάσχω κι εγώ...

E: Πολύ ωραία. Οι λόγοι συμμετοχής σου σ' αυτό το θεσμό ποιοι είναι;

Σ6: Ε στην ουσία το να έχω επαφή με την τάξη, με το αντικείμενό μου, να δώσω τις γνώσεις μου να μην είναι αναξιοποίητες και βεβαίως το βασικότερο το να βοηθηθούν κάποια παιδιά χωρίς χρήματα να έχουνε βοήθεια, να έχουνε υποστήριξη εκπαιδευτική.

E: Για σένα ο εθελοντισμός τι είναι;

Σ6: Σίγουρα είναι ανιδιοτέλεια και αγάπη σε πολύ μεγάλο βαθμό, δηλαδή το να σου αρέσει αυτό που κάνεις, έρχεσαι σε επαφή με την κοινωνία και τις ανάγκες της.

E: Πολύ ωραία. Υπάρχει διαφορά ανάμεσα στο φιλανθρωπικό έργο και στον εθελοντισμό;

Σ6: Νομίζω λιγάκι το απάντησα πριν αυτό. Εεε απλά ο εθελοντισμός είναι...

E: Επί ίσοις όροις, ενώ στη φιλανθρωπία πιστεύεις ότι αυτός που δίνει είναι σε μία θέση ανωτερότητας...

Σ6: Υπάρχουν κάπως, ναι, μια κάθετη σχέση κατά τη δική μου αντίληψη των πραγμάτων, όχι ότι είναι απόλυτο αυτό βέβαια, υπάρχει νομίζω μια τέτοια διάσταση ενδεχομένως, αλλά ο εθελοντισμός έχει κάτι πιο σημαντικό, είναι παροχή έργου, δηλαδή μπαίνεις πολύ περισσότερο μες στην κοινωνία, οπότε τουλάχιστον να έχεις κι εσύ μια αποζημίωση έστω συμβολική, γιατί είναι σημαντικό, γιατί παρέχεις έργο, δημιουργείς σχέσεις, δεσμούς, έχεις υποχρεώσεις πραγματικά περισσότερες, ενώ η φιλανθρωπία είναι περισσότερο ντάξει δίνω ένα χρηματικό ποσό, το οποίο εντάξει είναι λίγο πιο εύκολο να δώσεις ένα χρηματικό ποσό αν σου πλεονάζει σε έναν ευπαθή ας πούμε συνάνθρωπό σου, αλλά το να παρέχεις έργο διαρκείας...

E: Συστηματικά...

Σ6: ... είναι πιο συστηματικό και πιο μεγάλο το δόσιμο, οπότε ο εθελοντισμός είναι αυτό, το δεύτερο.

E: Και το θεωρείς ανώτερο από τη φιλανθρωπία ή όχι;

Σ6: Εεε είναι πιο ουσιαστικό, είναι δεσμοί κοινωνικοί, έτσι; Είναι ολόκληρο, πώς να το πω, είναι ολόκληρη σχέση με την κοινωνία.

E: Μάλιστα.

Σ6: Η φιλανθρωπία είναι κάπως πώς να το πω; Κάτι πιο εύκολο, σημαντικό κι αυτό και μακάρι να μην υπήρχε η ανάγκη κανείς να δέχεται ελεημοσύνη, να υπήρχαν όλοι, να υπήρχαν εργασίες, να υπήρχε εργασία για όλους, να είχαν όλοι οι άνθρωποι τα ίδια αγαθά... Σημαντικό λοιπόν είναι κι η φιλανθρωπία, απλώς ο εθελοντισμός είναι νομίζω μέσα στον πυρήνα της κοινωνίας μας, στην καρδιά.

E: Μάλιστα. Έχεις κάποιες προσδοκίες από τη συμμετοχή σου εδώ ή όχι;

Σ6: Εεε κάποιες προσδοκίες... Το να θεωρήσουμε πες ότι γίνεται ουσιαστική δουλειά και βοηθούνται, ότι δηλαδή στην ουσία οι προσδοκίες μου είναι το να νιώσω ότι έκανα καλά την εκπαιδευτική μου δουλειά, να νιώσω ας πούμε ότι πήγαν τα παιδιά καλά στις Πανελλήνιες, ξέρω 'γω ή στις εξετάσεις στο σχολείο, ότι έμαθαν, αυτό περισσότερο...

E: Πιστεύεις ότι μπορείς να πάρεις κάτι απ' αυτή τη δράση ή όχι;

Σ6: Εεε δε βλέπω ότι μπορώ να πάρω κάτι έτσι όπως είναι τα πράγματα...

E: Θα ήθελες να πάρεις κάτι;

Σ6: Κοιτάχτε την ηθική ικανοποίηση την παίρνεις ως ένα βαθμό από τα παιδιά τώρα καλό θα ήταν να αναγνωρίσει καλύτερα και η τοπική κοινωνία ας πούμε τη δράση μας ή να μπορούσε να μας ανταμείψει και οικονομικά αν μπορούσε ο Δήμος, αλλά έχω πάψει να ελπίζω σε μια τέτοια ας πούμε αναγνώριση...

E: Θα ήθελες όμως μια τέτοια αναγνώριση απ' ό,τι καταλαβαίνω..., μια έμπρακτη αναγνώριση...

Σ6: Σίγουρα, έστω και όχι πλήρους αμοιβής, αλλά τέλος πάντων μιας υποστήριξης...

E: Μιχχ. Έχει τεθεί τέτοιο θέμα, έχετε κάνει τέτοιες συζητήσεις;

Σ6: Έχει τεθεί, χωρίς όμως κάποιο αποτέλεσμα μέχρι στιγμής.

E: Δηλαδή έχετε κινητοποιηθεί για τα ανάλογα αποτελέσματα;

Σ6: Εεεε είναι μερικά τα αποτελέσματα και πενιχρά. Είχε γίνει μια κρούση τα Χριστούγεννα...

E: Στο Δήμο;

Σ6: Ναι, σε εκπρόσωπο του Δήμου, είχε τύχει κι εγώ να συντάξω από κοινού με μια συνάδελφο μια επιστολή, πήγαμε κάναμε μια κρούση δύο φορές, δόθηκε ένα πενιχρό ποσό, το οποίο μοιραστήκαμε 30 άνθρωποι, πόσοι είμαστε εδώ άνεργοι καθηγητές, τώρα πάει να συσταθεί ένας σύλλογος τέλος πάντων...

E: Ναι;

Σ6: ... υποστήριξης των Κ.Φ., αλλά φοβάμαι ότι η γραφειοκρατία θα καθυστερήσει πολύ το όποιο αποτέλεσμα κατά τη δική μου γνώμη. Δε θέλω βέβαια να είμαι απαισιόδοξη και μηδενίστρια, μακάρι να γίνει κάτι, αλλά δε βλέπω κάτι από αυτή τη στιγμή να γίνει άμεσα...

E: Ο Σύλλογος, ο οποίος συζητάτε να συσταθεί τι ακριβώς θα κάνει;

Σ6: Υποτίθεται ότι θα μαζεύει κάποια χρήματα από όσους επιθυμούν να στηρίξουν αυτήν την προσπάθεια...

E: Τη δράση των Κ.Φ., ναι...

Σ6: Ναι, εεε και γενικότερα θα προωθεί, δεν ξέρω πώς ακριβώς θα λειτουργήσει...

E: Ακόμα είναι...

Σ6: Ακόμα είναι στα σκαριά και δεν έχω και πλήρη εικόνα...

E: Αν κατάλαβα καλά δηλαδή θα συσταθεί ένας σύλλογος, ο οποίος θα βρει κάτι σαν χορηγούς, άτομα, στα οποία απευθύνονται, ενδιαφέρονται να καταβάλλουν κάποια χρήματα για εσάς;

Σ6: Κάποιοι άνθρωποι που βάζουν την υπογραφή τους τέλος πάντων...

E: Ναι...

Σ6: ... ούτως ώστε να ασκούνται πιέσεις και ναι να βάζουν τον οβολό τους ενδεχομένως; Δεν ξέρω ακριβώς πώς θα γίνει, δε μου είναι ξεκάθαρο πώς θα γίνει...

E: Αυτό πάλι είναι κάτι συστηματικό, δηλαδή θα γίνει ο σύλλογος...

Σ6: Δε νομίζω...

E: ... και θα μαζευτούν άτομα που θα καταβάλλουν τα χρήματα... Αυτά τα χρήματα θα διανέμονται σε όλους τους καθηγητές ανάλογα με τις ώρες που κάνουν, με τα άτομα που βρίσκονται εδώ, συμμετέχοντες...

Σ6: Φαντάζομαι....

E: Θα 'ναι κάτι συστηματικό μηνιαίο;

Σ6: Δεν το γνωρίζω, φαντάζομαι θα 'ναι κάπως ανάλογα με τις ώρες που δουλεύει κανείς ...

E: Μχχ.

Σ6: Εεε κάπως έτσι, δε μου είναι και τελείως ξεκάθαρο. Ελπίζω να 'ναι κάτι διαφανές πάντως και αξιόπιστο αυτό που θα γίνει, αν γίνει...

E: Είναι η πρώτη φορά που κινητοποιείστε για να κατοχυρωθείτε ή όχι;

Σ6: Νομίζω έχουν γίνει κι άλλες προσπάθειες στο παρελθόν, οι οποίες δεν τελεσφόρησαν.

E: Μάλιστα.

Σ6: Απλώς τώρα είναι λίγο διαφορετικός ο τρόπος.

E: Ναι.

Σ6: Έχουνε μαζευτεί κάποια άτομα, έχουν βάλει τις υπογραφές τους τέλος πάντων, αυτό...

E: Τα άτομα αυτά, τα οποία έχουν βάλει τις υπογραφές τους είναι από το, είναι του Δήμου ή είναι καθηγητές, ή είναι άσχετα άτομα;

Σ6: Δεν είναι καθηγητές, απ' ό,τι ξέρω ανήκουν στην ηγεσία του τόπου.

E: Που θέλουν να προωθήσουν αυτό το θεσμό;

Σ6: Εεε θέλουν να προωθήσουν αυτό το θεσμό φαντάζομαι, αλλά δεν μπορούν να ξέρουν αυτοί τι μας καίει εμάς και τι προβλήματα έχουμε εδώ και τι ιδιαιτερότητα

έχουμε στο να διδάσκουμε παιδιά που έχουν άνεργους γονείς, που έχουν οικονομικά προβλήματα, δηλαδή είναι λίγο, δεν είμαστε, δεν είναι εμείς, είναι λίγο...

E: Πιστεύεις δηλαδή ότι θα έπρεπε να ήταν άτομα του Κ.Φ. που έχουν αφοουγκραστεί...;

Σ6: Εγώ φαντάζομαι ότι θα έπρεπε να υπάρχει μια ομάδα από 'μας, που να διεκδικεί τα δικαιώματά μας...

E: Και γιατί δε φτιάχνετε ένα σύλλογο εσείς – τον ίδιο σύλλογο, ο ίδιος σύλλογος να γίνει από άτομα που βρίσκονται, που κάνουν μαθήματα, που έρχονται σ' επαφή με τα παιδιά;

Σ6: Απλά τυπικά λέει δεν μπορεί να, να μαζεύονται λεφτά που θα τα μοιραζόμαστε εμείς όταν γίνεται ένας σύλλογος, υπάρχει αυτό το τυπικό κόλλημα. Εγώ όμως θα ήθελα να δημιουργηθεί μια ομάδα που θα διεκδικούσε τα συμφέροντά μας τέλος πάντων, ή τις επιδιώξεις μας, εεε από μας, μ' έναν άλλο τρόπο τέλος πάντων, μ' ένα άλλο καταστατικό. Τώρα δεν ξέρω αν θα γίνει αυτό και πώς και ποιες δυσκολίες υπάρχουν. Είμαι και φέτος μόλις στο φροντιστήριο εδώ...

E: Του χρόνου θα είσαι;

Σ6: Ε ναι, μάλλον θα είμαι.

E: Θα μπορούσες να μου περιγράψεις πώς θα αντιδρούσες σε μια ενδεχόμενη πρόταση για επαγγελματική αποκατάσταση, π.χ. τώρα στα μέσα της χρονιάς;

Σ6: Εννοείτε αν θα άφηνα τη δουλειά στο Φροντιστήριο;

E: Ναι. Σου γίνεται τώρα μία πρόταση τι θα έκανες;

Σ6: Θα τη δεχόμουν την πρόταση, προφανώς αλλά θα το συνδύαζα έτσι ούτως ώστε να μην αφήσω το, τις τάξεις που έχω στο Κ.Φ.. Βέβαια είναι μεγάλη δέσμευση για μένα οι τάξεις αυτές που έχω αναλάβει, δε θα 'θελα να, στη μέση της χρονιάς να σταματήσουν.

E: Εάν η εργασία ήτανε απογευματινή που είναι και τα μαθήματα του Κοινωνικού...;

Σ6: Θα προσπαθούσα αυτές οι τέσσερις ώρες που κάνω συνολικά μάθημα την εβδομάδα να μη χαθούν για τα παιδιά, δηλαδή βεβαίως υπάρχουν συνάδελφοι που θα μπορούσαν να με αντικαταστήσουν, αλλά δεν θεωρώ ότι είναι υπεύθυνο στη μέση της χρονιάς ν' αλλάξουν τα παιδιά καθηγητή.

E: Μάλιστα.

Σ6: Δηλαδή για μας υπάρχει ισχυρή δέσμευση εδώ, για τους περισσότερους από 'μας νομίζω.

E: Ηθική.

Σ6: Ναι. Υπάρχει δέσμευση του χρόνου μας, του ψυχικού ας πούμε κομματιού που αναλώνουμε εδώ, υπάρχει δέσμευση τουλάχιστον έτσι το βιώνω εγώ.

E: Ως προς το τυπικό κομμάτι σας δεσμεύει κάτι ή όχι;

Σ6: ...

E: Δηλαδή συμμετέχω εγώ, κάνω μαθήματα και είτε γιατί βρίσκω δουλειά, είτε γιατί βαρέθηκα, είτε για οποιονδήποτε λόγο, με δεσμεύει κάποιος να μείνω μέχρι το τέλος της χρονιάς ή μπορώ ανά πάσα ώρα και στιγμή να φύγω...

Σ6: Μχχ.

E: ... να διακόψω;

Σ6: Νομίζω μας δεσμεύει ο εαυτός μας τους περισσότερους....

E: Τυπικά όμως....

Σ6: Τυπικά δε μας βάζει κάποιος το μαχαίρι στο λαιμό, αλλά νομίζω οι περισσότεροι από μας θεωρούν ότι κάτι πολύ σοβαρό πρέπει να συμβεί για να σταματήσουμε στη μέση της χρονιάς, δηλαδή άντε να είναι κάποιο πρόβλημα υγείας της οικογένειάς μας, ή δικό μας, ή αν το 'χω καταλάβει εγώ καλά σε εξαιρετικές περιπτώσεις, θα σταματούσε κάποιος στη μέση της χρονιάς...

E: Έχουν συμβεί τέτοια περιστατικά;

Σ6: Έχουν συμβεί, αλλά νομίζω δεν είναι τόσο συνηθη...

E: Ναι.

Σ6: Για μένα τουλάχιστον θα 'ταν δύσκολο, πολύ δύσκολο να σταματήσω μες στη μέση της χρονιάς.

E: Πάρα πολύ ωραία. Σε απασχολεί το ενδεχόμενο μιας αμοιβής για τις υπηρεσίες που προσφέρεις ή όχι;

Σ6: Σίγουρα θα 'ταν, είναι κάτι το ευκαίο αυτό σίγουρα. Θα με βοηθούσε κι εμένα με άλλη άνεση, με λιγότερο άγχος να παρέχω εεε το έργο μου.

E: Ποια θα ήταν η ιδεατή αμοιβή για σένα;

Σ6: Εννοείτε την ώρα ας πούμε ή το μήνα;

E: Την ώρα... Κάποιος μπορεί να θέλει χρήματα, κάποιος άλλος μπορεί να θέλει τους επαίνους της ηγεσίας, εεε κάποιος άλλος ένα δώρο από τα παιδιά...

Σ6: Κοιτάχτε την ηθική αναγνώριση όλοι θα τη θέλαμε, εντάξει, αλλά...

E: Στο πρακτικό κομμάτι...

Σ6: Μια ισότιμη αμοιβή μ' αυτή που παίρνουν στο Δημόσιο συνάδελφοι, γιατί δεν υπολείπομαστε σε κάτι από τους συνάδελφους που δουλεύουν στο Δημόσιο σχολείο...

E: Θα ήθελες κάτι μηνιαίο δηλαδή;

Σ6: Έστω κάτι με την ώρα που να αντιστοιχεί στο ωρομίσθιο που παίρνουν και οι συνάδελφοι, αντιστοίχως για τις ώρες που κάνει ο καθένας μας, εεε ή τουλάχιστον μια βοήθεια για να διοχετευτούμε στην αγορά εργασίας, εμείς που έχουμε παράσχει μια τέτοια προσφορά κι έχουμε και μια εμπειρία από την τάξη πλέον...

E: Μια μοριοδότηση εννοείς;

Σ6: Αν δεν ήταν μοριοδότηση, θα μπορούσε να ήτανε μια ενημέρωση και μια πώς να το πω, ένα πλησίασμα δικό μας σε κενές θέσεις εργασίας ενδεχομένως. Είναι αυτή μια ικανή αναγνώριση νομίζω για την προσφορά μας εδώ στην τοπική κοινωνία.

E: Έχετε κινητοποιηθεί για κάτι τέτοιο;

Σ6: Δεν το εννοώ στυγνά, ανταλλακτικά. Μην παρεξηγηθώ...

E: Ναι, ναι...

Σ6: Αλλά νομίζω θα ήταν δίκαιο...

E: Ναι, ναι... Ως αναγνώριση της προσφοράς σας ναι...

Σ6: Εεεε φαντάζομαι ότι έχουν γίνει κάποιες κινητοποιήσεις και στο παρελθόν, δεν έχουν φέρει κάποιο αποτέλεσμα, ίσως θα πρέπει να γίνουν κι άλλα βήματα.

E: Αυτά που λέμε τώρα, δηλαδή την είχες στο μυαλό σου όταν ξεκίνησες εδώ ή προέκυψε από τις, από την επαφή σου;

Σ6: Πρόκυψε για να 'μια ειλικρινής. Είχα ακούσει ότι ελάχιστα χρήματα μπορεί να πάρει κανείς, κάτι σαν πολύ στοιχειώδες και πολύ τυχαίο και όχι κάθε χρόνο, δεν ήταν δηλαδή το κίνητρό μου αυτό...

E: Ναι.

Σ6: Για να είμαι ειλικρινής....

E: Μάλιστα.

Σ6: Ωστόσο...

E: Μπορείς να μου περιγράψεις μια κατάσταση που σου έχει προσφέρει ικανοποίηση ή χαρά από τη συμμετοχή σου;

Σ6: Εεε σίγουρα μου προσφέρει ικανοποίηση όταν βλέπω τα παιδιά να έχουν μαθησιακά αποτελέσματα, ας πούμε στη Β' Λυκείου να γλωσσικά να προχωράνε τα

παιδιά και να κατακτούν το λεξιλόγιο ας πούμε, ενός ανώτερου επιπέδου γλωσσικά που... ή όταν φέρνουν καλούς βαθμούς αυτή είναι μια μεγάλη ικανοποίηση για μένα, ή όταν κάποιες φορές τα παιδιά δείχνουν ότι σε εμπιστεύονται, συζητάνε κάτι μαζί σου. Θυμάμαι μια κοπέλα που μου 'χε φτιάξει, μου τα 'χε κάνει δώρο τα Χριστούγεννα, αλλά γενικά κι η συνύπαρξη με τους συναδέλφους είναι κάτι το χαροποίο, διότι...

E: Έχεις αναπτύξει δεσμούς με τους καθηγητές;

Σ6: Δε θα 'λεγα ότι έχω αναπτύξει ιδιαίτερους δεσμούς, αλλά υπάρχει ένας αλληλοσεβασμός νομίζω και μια αλληλοεκτίμηση.

E: Σου είναι ευχάριστη...;

Σ6: ... και μια ανταλλαγή εμπειριών που είναι σημαντική για όλους μας και σε ψυχολογικό επίπεδο και σε διδακτικό, παιδαγωγικό...

E: Πολύ ωραία. Μπορείς ακόμα να μου περιγράψεις μία κατάσταση που σου έχει προσφέρει δυσαρέσκεια και ματαιώση;

Σ6: Ναι... Χαχαα.

E: Πες μου.

Σ6: Την τελευταία φορά που κάναμε συνέλευση και ήταν παρών ο ιθύνων ας πούμε του Συλλόγου που πάει να δημιουργηθεί, εεε εγώ αισθάνθηκα ότι δε μιλούσαμε ακριβώς την ίδια γλώσσα, ότι ήταν κάποιοι άνθρωποι που πάνε να μας υποκαταστήσουν...

E: Τους καθηγητές;

Σ6: Χωρίς να γνωρίζουν ακριβώς ακριβώς τι κάνουμε, τι περνάμε στη ζωή μας ο καθένας, με τι δυσκολία από το υστέρημα του χρόνου και του κόπου μας προσφέρουμε αυτήν την εθελοντική εργασία, αισθάνθηκα δηλαδή ότι πάει λίγο στις ελληνικές καλένδες όλο αυτό που πάει να δημιουργηθεί, ότι του χρόνου μπορεί κάτι να γίνει, του παραχρόνου. Δεν αισθάνθηκα δηλαδή ότι ήταν κάτι άμεσο, πρακτικό και δυναμικό, δεν αισθάνθηκα ότι καλύφθηκα.

E: Αυτή η κίνηση για ποιο λόγο γίνεται, για να διεκδικήσετε εσείς περισσότερα πράγματα;

Σ6:

E: Γιατί δεν έχει γίνει μέχρι τώρα και γίνεται αυτή τη στιγμή;

Σ6: Δεν ξέρω, ίσως αλλάξει κι ο τρόπος επιλογής των ατόμων που θα δουλεύουν εδώ, δεν έχω καταλάβει ακριβώς, εεε το σίγουρο είναι ότι ο Κύριος Βλάσης το έκανε πολύ φορτωμένος από υποχρεώσεις και κάπως ήθελε κι αυτός να έχει μια ...

E: Ελάφρυνση...

Σ6: Ελάφρυνση από τα βάρη ας πούμε και τα καθήκοντά του και ήθελε λιγάκι την υποστήριξη και άλλου ανθρώπου. Εμένα δε με ικανοποίησε αυτή η προσπάθεια, τουλάχιστον όπως την είδα, δεν τη βλέπω αρνητικά συλλήβδην, αλλά για κάποιο λόγο εμένα προσωπικά τουλάχιστον δε με κάλυψε, δεν μπορώ να αισθανθώ αισιοδοξία μ' αυτό που έγινε.

E: Ναι. Αυτή η δυσάρεστη εμπειρία εεε σε έχει αποθαρρύνει;

Σ6: Όχι δε με έχει αποθαρρύνει, απλώς λυπήθηκα, επειδή πραγματικά εκτιμώ πάρα πολύ όλους τους συναδέλφους εδώ για τη δουλειά που κάνουν και πολλοί από μένα έχουνε πολύ περισσότερο χρόνο απ' ό,τι εγώ εδώ, δηλαδή κάποιιοι είναι τέσσερα χρόνια, πέντε χρόνια εδώ και κάποιιοι έρχονται και βοηθάνε και γραμματειακά, υποστηρίζουν εδώ, άρα λοιπόν αισθάνθηκα λίγο άβολα ας πούμε με το ότι ενώ εγώ νιώθω ότι υπάρχει αυτή η αλληλοεκτίμηση και ο αλληλοσεβασμός μεταξύ μας, είδα ότι κάπως διαφωνούμε, ότι τέλος πάντων δεν προσλαμβάνουμε τα πράγματα με τον ίδιο τρόπο. Ο κύριος Βλάσης ενδεχομένως να ενοχλήθηκε με τις, με τα παράπονα που εκφράστηκαν ή οτιδήποτε, αυτό λιγάκι με λύπησε, αλλά η λύπη προέρχεται από το γεγονός ότι υπάρχει αλληλοεκτίμηση και αλληλοσεβασμός μεταξύ μας κατά τη γνώμη μου και θα 'θελα να είναι πολύ αγαστές οι σχέσεις μας και αρμονικές. Αυτό.

E: Η δράση σου αυτή σ' έχει ωφελήσει ή όχι;

Σ6: Ναι μ' έχει ωφελήσει εντάξει, ασκώ τη δουλειά μου, αυξάνω την εμπειρία μου στην τάξη...

E: Τα επίπεδα, στα οποία είσαι ωφελημένα είναι...;

Σ6: Έρχομαι σε επαφή με τα κοινωνικά προβλήματα, εεε το διδακτικό, ε το κοινωνικό, γιατί τα παιδιά που έρχονται εδώ πέρα σου λένε ότι «Εμένα θα μπει φυλακή ο μπαμπάς μου», μου 'χει τύχει ας πούμε σε μαθήτρια Α' Γυμνασίου. Ο άλλος λέει «παραλίγο» ας πούμε «να μπει φυλακή ο μπαμπάς μου, τελευταία στιγμή τον έσωσε η μαμά μου», ή άλλος έρχεται και μου λέει «έχουνε κι οι δύο κάρτα αλληλεγγύης οι γονείς μου, είναι κι οι δύο άνεργοι», άρα έρχεσαι σε άμεση επαφή με την κοινωνία. Κι αυτό θεωρώ ότι είναι πολύ σημαντική εμπειρία.

E: Πώς τα αντιμετωπίζεις αυτά τα περιστατικά;

Σ6: Βεβαίως η βοήθεια που μπορούμε να παράσχουμε κι εμείς είναι πάρα πολύ μικρή...

E: Ναι.

Σ6: Απλά κάνουμε το εντελώς στοιχειώδες, το να βοηθάμε αυτά τα παιδιά όσο μπορούμε, ώστε να πάρουν μια υποστήριξη μαθησιακή και όσο γίνεται ψυχολογική με το σεβασμό που αποδίδουμε κι εμείς στο πρόσωπό τους. Δεν μπορούμε να κάνουμε, δεν μπορούμε να υποκαταστήσουμε την πολιτεία ή να ντάξει...

E: Σε τέτοια περιστατικά πώς αντιδράς εσύ;

Σ6: Σίγουρα υπάρχει μια αμηχανία κι ένα σοκ, εντάξει γίνεται μια συζήτηση που έχει σκοπό απλά την ψυχολογική στήριξη του παιδιού, δεν μπορεί όμως προφανώς να ελαφρύνει την κατάσταση ή τα οικογενειακά προβλήματα που περνάει το παιδί.

E: Είναι συχνά τα φαινόμενα αυτά;

Σ6: Κοιτάχτε σας λέω εεε υπάρχουνε, υπάρχουνε προβλήματα, φέρνει το καθένα παιδί το φορτίο.

E: Αυτά τα προβλήματα υπάρχουνε εδώ στο Κοινωνικό ή ...;

Σ6: Απλά θεωρώ ότι είναι περισσότερα εδώ από τα παιδιά, σε γενικές γραμμές και κατά μέσο όρο που έρχονται από λίγο πιο χαμηλά κοινωνικοοικονομικά στρώματα.

E: Μάλιστα.

Σ6: Θεωρώ ότι είναι ίσως λίγο περισσότερο.

E: Το γεγονός πως δεν υπάρχει χρηματική αμοιβή για το έργο σας επηρεάζει την έννοια για την απόδοση των μαθητών ή όχι;

Σ6: Επηρεάζει την ...;

E: Την έννοια για την απόδοση των μαθητών...

Σ6: ...

E: Δηλαδή επειδή δεν πληρώνεστε το αφήνετε και λίγο στο τυχαίο;

Σ6: Όχι, όχι, όχι...

E: Εφόσον δεν πληρώνομαι, δεν έχω να δώσω λόγο κάπου...

Σ6: Όχι, προσπαθούμε να είμαστε επαγγελματίες, δηλαδή αυτό δε μειώνει την έγνοια για την απόδοση των μαθητών. Ίσα ίσα που ανησυχούμε και περισσότερο τώρα που ξέρουμε ότι αυτά τα παιδιά δυσκολεύονται και περισσότερο.

E: Μχχ. Θα σου άρεσε να γίνει μια απόπειρα αξιολόγησης της δράσης αυτής όσον αφορά την επίδοση των μαθητών ή όχι;

Σ6: Εεε ντάξει ναι, αν ήταν διαφανή τα κριτήρια...

E: Απ' αυτήν την αξιολόγηση...

Σ6: Βεβαίως είναι πολλές οι παράμετροι για την επίδοση ενός μαθητή, δεν είναι μόνο η δική μας παροχή του έργου...

E: Μχχ.

Σ6: Έτσι; Όταν ένα παιδί έχει μαθησιακές δυσκολίες, ψυχολογικά προβλήματα, οικογενειακά προβλήματα, είναι άνεργοι οι γονείς του, οπωσδήποτε δεν μπορεί ο καθηγητής να υποκαταστήσει όλα αυτά τα προβλήματα, να τα λύσει όλα...

E: Από μία αξιολόγηση εσύ πιστεύεις ότι θα μπορούσες να ωφεληθείς;

Σ6: Γιατί όχι, άμα ήταν όμως ξαναλέω...

E: Διαφανής...

Σ6: Διαφανή τα κριτήρια και καλοπροαίρετη η πρόθεση... Αυτό.

E: Μάλιστα. Συνοψίζοντας...

Σ6: Είναι πολλά λόγια, κάθε απάντηση, χαχαχα...

E: Όχι... Εεε συνοψίζοντας, κρίνεις ότι η οικονομική κατάσταση της χώρας έχει επιβαρύνει, έχει επηρεάσει έντονα την καθημερινότητα, έχεις αρκετά περιστατικά που η οικονομική ανισότητα έχει έρθει, έχει φέρει μάλλον μαθητές σε άσχημη κατάσταση. Η κοινωνική ανισότητα υπάρχει και είναι μέρος της οικονομικής απ' ό,τι μου λες κυρίως...

Σ6: Απ' αυτήν πηγάζει και στις υπόλοιπες εκφάνσεις της ζωής η ανισότητα νομίζω...

E: Ναι. Έχεις ακούσει περιστατικά για μη αντικειμενικές αντιμετώπισεις των μαθητών, τουλάχιστον στο Δημόσιο σχολείο, όχι σε φροντιστήρια...

Σ6: Τουλάχιστον όχι στο δικό μας νομίζω...

E: Ναι.

Σ6: Το Κοινωνικό...

E: Εεε ο εθελοντισμός έχει εξαπλωθεί τα τελευταία χρόνια και μάλιστα μου 'πες, το χαρακτήρισες «είναι μία δράση της οικονομικής κρίσης».

Σ6: Ναι και νομίζω σε μεγάλο βαθμό μετά από το 2008 που έγινε αυτή η εξέγερση για τον Αλέξανδρο Γρηγορόπουλο, αν θυμάστε...

E: Μχχ.

Σ6: ... άρχισαν να γίνονται πολλές τέτοιου είδους δομές, δηλαδή συνελεύσεις σε γειτονιές, πάρκα που γίνονται δραστηριότητες, εκδηλώσεις, εεε μαθήματα δωρεάν, μαθήματα τέχνης, μαθήματα ελληνικών, μαθήματα ξένων γλωσσών, μαθήματα μουσικών οργάνων, Κοινωνικά Ωδεία, δηλαδή από τότε άρχισε και τότε ήταν η απαρχή της κρίσης αν θυμάστε...

E: Μχχ. Πολύ ωραία. Η πολιτική ηγεσία δεν επηρεάζει έντονα την εθελοντική κίνηση, η τοπική ηγεσία θα μπορούσε να υποστηρίξει περισσότερο και ηθικά και

υλικά. Αυτή τη στιγμή έχετε μόνο τα στοιχειώδη, δηλαδή μία κτιριακή υποδομή και γραφική ύλη, στην οποία δεν υπάρχει ιδιαίτερη άνεση.

Σ6: Μχχ.

E: Πρέπει να λειτουργείτε με φειδώ.

Σ6: Μχχ.

E: Εεε ήρθες σε επαφή με το Κ.Φ. έχοντας ακούσει γι' αυτό, προθυμοποιήθηκες, ερχόμενη από την Αθήνα να ενταχθείς σ' αυτό, οι λόγοι συμμετοχής σου ήταν κυρίως για να ασχοληθείς με κάτι, για επαγγελματική εμπειρία και γιατί ήθελες να προσφέρεις σε άτομα, τα οποία είχανε ανάγκη...

Σ6: Είχα επαγγελματική εμπειρία κι από την Αθήνα...

E: Μχχ.

Σ6: ... αλλά να συνεχίσω να την ασκώ.

E: Μχχ. Εεε το έργο σου θα το χαρακτήριζες εθελοντικό κι όχι φιλανθρωπικό.

Σ6: Μχχ.

E: Εεε βρίσκεις μια διάσταση, μια διαφορά ανάμεσα σε εθελοντισμό και σε φιλανθρωπία. Ο εθελοντισμός είναι κάτι ανώτερο και πιο συστηματικό, ενώ η φιλανθρωπία έχει έναν κάθετο άξονα θα λέγαμε . Αυτός που δίνει έχει κάτι παραπάνω απ' αυτόν που παίρνει.

Σ6: Είναι πιο εύκολη. Δεν είναι τόσο...

E: Ενώ ο εθελοντισμός, όπως και είναι το συγκεκριμένο έργο είσαστε επί ίσοις όροις μαθητές και καθηγητές. Εεε οι προσδοκίες σου είναι να πηγαίνουν καλά οι μαθητές. Θα σε ενδιέφερε το ενδεχόμενο μιας χρηματικής αμοιβής, δε θα την απέρριπτες....

Σ6: Ποιος θα μπορούσε να πει όχι σ' αυτό;

E: Μου είπες ότι έχετε κινητοποιηθεί κάποιες φορές για να πάρετε κάτι, αλλά οι απόπειρές σας δεν έχουν φέρει το επιθυμητό αποτέλεσμα. Εεε οι καταστάσεις που σου έχουν προσφέρει ευχαρίστηση είναι η επαφή με τα παιδιά, με τους μαθητές σου. Οι καταστάσεις που σου έχουνε προσφέρει δυσαρέσκεια ήταν ένα συγκεκριμένο περιστατικό στη συνέλευση που κάνατε, ενώ εκτιμάς ιδιαίτερα τους καθηγητές έκρινες ότι δεν υπήρξε σύμπνοια των απόψεων;

Σ6: Περισσότερο απ' αυτό που εξήγγειλε ο Ιθύνων ας πούμε αυτού του Συλλόγου που πάει να δημιουργηθεί. Αισθάνθηκα ότι δεν καλυπτόμουν απ' αυτά που έλεγε.

E: Μχχ. Και αντέδρασες σ' αυτό;

Σ6: Εξέφρασα τη γνώμη μου, απλά είδα γενικά ότι κι οι καθηγητές ήταν μοιρασμένοι, άλλοι δηλαδή δεν καταλάβαιναν τους κινδύνους, εε άλλοι ήταν ικανοποιημένοι, άλλοι τους καταλάβαιναν, αλλά τους έλεγαν μ' άλλα λόγια...

E: Ναι.

Σ6: Αυτό.

E: Δεν υπήρξε δηλαδή απόλυτη επικοινωνία.

Σ6: Δεν υπήρξε, αυτό είναι και λογικό ως ένα βαθμό...

E: Μχχ.

Σ6: Κι ο κύριος Βλάσης, ο δικός μας συντονιστής αισθάνθηκα ότι ήταν λίγο...

E: Διχασμένος...

Σ6: Διχασμένος ναι, προβληματισμένος ναι...

E: Μχχ. Εε είπαμε ότι θα ήσουν θετική σε μια χρηματική αμοιβή, ωστόσο αυτή η χρηματική αμοιβή, η οποία λείπει, δεν έχει επηρεάσει το έργο σου ως προς τους μαθητές. Θέλεις οι επιδόσεις τους, προσπαθείς μάλλον πάρα πολύ για τις επιδόσεις τους, όπως θα προσπαθούσες και σε ένα ιδιωτικό φροντιστήριο...

Σ6: Με επαγγελματισμό...

E: ... σε ένα ιδιωτικό σχολείο, ναι με επαγγελματισμό. Και θα ήσουν και θετικότερη σε μια απόπειρα αξιολόγησης αυτής της δράσης αρκεί να υπήρχε διαφάνεια...

Σ6: Ναι και βέβαια δεν μπορούν να αποδοθούν όλα στο πώς παρέχει το έργο του ο καθηγητής, γιατί ξαναλέω ότι αυτά τα παιδιά είναι και ιδιαίτερες...

E: Περιπτώσεις...

Σ6: Ναι, σε κάποιο βαθμό τουλάχιστον.

E: Μάλιστα. Σ' ευχαριστώ πάρα πολύ, με βοήθησες πάρα πολύ να πραγματοποιήσω την έρευνά μου.

Σ6: Κι εγώ ευχαριστώ...

E: Σου εύχομαι ό,τι καλύτερο και σε προσωπικό και σε επαγγελματικό επίπεδο.

Σ6: Επίσης.

E: Ευχαριστώ!

Συνέντευξη 7^η

E: Ονομάζομαι Αγγελική Στέφα και είμαι μεταπτυχιακή φοιτήτρια του Τμήματος Κοινωνικής κι Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Η συνέντευξή μας θα πραγματοποιηθεί για την ολοκλήρωση της διπλωματικής εργασίας μου. Αρχικά λοιπόν συμφωνείς να κάνουμε αυτή τη συνέντευξη;

Σ7: Ναι.

E: Οποιαδήποτε στιγμή θελήσεις να σταματήσουμε τη συνέντευξη, για οποιοδήποτε λόγο αρκεί να μου το πεις.

Σ7: Εντάξει.

E: Όπως βλέπεις, θα χρειαστεί να γίνει μαγνητοφώνηση. Έχεις κάποιο πρόβλημα με αυτήν την παράμετρο;

Σ7: Όχι .

E: Θέλω να σε ενημερώσω ότι θα τηρηθεί εχεμύθεια σχετικά με τα στοιχεία σου. Επίσης, εάν θέλεις τα αποτελέσματα της έρευνας, μπορώ να σε ενημερώσω γι' αυτά μετά την ολοκλήρωση της εργασίας μου .

Σ7: Εντάξει.

E: Θα ήταν προτιμότερο να κλείσουμε τα κινητά. Συμφωνείς;

Σ7: Ναι.

E: Τη συνέντευξη αυτή λοιπόν την κάνω για τη διπλωματική μου εργασία που έχει ως θέμα το «Κοινωνικό Φροντιστήριο και την Αξιολόγηση των επιδόσεων των μαθητών». Να ξεκινήσουμε;

Σ7: Ναι.

E: Ωραία. Θα μπορούσες να κάνεις μια μικρή αναφορά στον εαυτό σου προκειμένου να σχηματιστεί το προφίλ σου;

Σ7: Εεε είμαι καθηγήτρια, έχω δουλέψει και στη δημόσια εκπαίδευση κι αυτή τη στιγμή εργάζομαι ως αναπληρώτρια στη δημόσια εκπαίδευση.

E: Πολύ ωραία. Η κατάσταση που βιώνει η χώρα μας τα τελευταία χρόνια πώς κρίνεις ότι έχει επηρεάσει την καθημερινότητα;

Σ7: Εεε σίγουρα οικονομικά υπάρχει πρόβλημα στην οικονομική κατάσταση, εεε των οικογενειών, εεε και κατ' επέκταση και σαν να έχουμε χάσει λίγο τη χαρά μας.

E: Μχχ. Μάλιστα. Στον εκπαιδευτικό χώρο έχεις παρατηρήσει όξυνση των ανισοτήτων ή όχι;

Σ7: Εεε στα παιδιά έχω παρατηρήσει, υπάρχει εεε πρόβλημα οικονομικό, δηλαδή μπορεί να μην έχουν ακόμα και τετράδιο κάτι φορές...

E: Μχχ.

Σ7: ... και να βοηθάει το σχολείο να τους παρέχει τετράδια, εεε να μην έχουν να φάνε...

E: Υπάρχουν τέτοια περιστατικά;

Σ7: Να μην έχουν να φάνε στο σχολείο, δηλαδή επειδή εγώ κάνω μεσημέρι να μην έχουν να φάνε κάτι στο ενδιάμεσο μέχρι να πάνε σπίτι τους.

E: Μάλιστα. Πολύ ωραία! Εεε σε ποια επίπεδα αντιλαμβάνεσαι τις μη αντικειμενικές αντιμετωπίσεις ως προς τους μαθητές;

Σ7: ...

E: Υπάρχουν αρχικά;

Σ7:

E: Θέλω να πω την όξυνση των ανισοτήτων την παρατηρείς μόνο στον οικονομικό τομέα;

Σ7: Ααα... Εεε στον οικονομικό ναι, κυρίως εκεί.

E: Η σχέση καθηγητών – μαθητών;

Σ7: Α, εεε πιστεύω...

E: Έχεις να σχολιάσεις κάτι;

Σ7: Πιστεύω ότι απ' τη δικιά μου εμπειρία εεε δεν είναι έντονες εεε, δεν έχω δει έντονες διαφορές...

E: Μχχ. Υπάρχει...

Σ7: Ντάξει...

E: Υπάρχει σύμπτωση των απόψεων καθηγητών – μαθητών...

Σ7: Ντάξει, καμιά φορά μπορεί να υπάρχει πρόβλημα, αλλά δεν είναι κάτι τρομερά...

E: Ναι.

Σ7: ... εεε έντονο.

E: Πολύ ωραία.

Σ7: Σε λογικά πλαίσια.

E: Το φαινόμενο του εθελοντισμού εξαπλώθηκε περισσότερο τα τελευταία χρόνια μετά από κάποια γεγονότα;

Σ7: Ε μετά την οικονομική κρίση θεωρώ ότι εξαπλώθηκε.

E: Μχχ.

Σ7: Γιατί και περισσότερη ανεργία υπάρχει οπότε υπάρχει περισσότερος ελεύθερος χρόνος για εθελοντισμό, αλλά και περισσότερες ανάγκες.

E: Πάρα πολύ ωραία. Αυτή η εθελοντική δράση, το Κ.Φ., μπορείς να μου περιγράψεις πώς προέκυψε;

Σ7: Α από τη δική μου πλευρά πώς πήγα ή...

E: Το Κ.Φ.... Πώς ξεκίνησε;

Σ7: Πώς δημιουργήθηκε... Εεε απ' ό,τι γνωρίζω ο κύριος Βλάσης ήδη είχε ξεκινήσει στο Συνοικισμό στο Κέντρο Νεότητας νομίζω να ανοίξει, να ανοίξει (;), να μαζέψει εκεί κάποια παιδιά και να γίνει μάθημα και επειδή υπήρξε μεγάλη απήχηση, εεε ζήτησε από το Δήμο να του παρέχει κάποιο χώρο για να μπορέσει να έχει περισσότερους μαθητές. Εεε κι έτσι του έδωσε το 1^ο Δημοτικό, όπου γίνονται εκεί απ' το απόγευμα, γίνονται απόγευμα τα μαθήματα, ε και προσπάθησε να μαζέψει καθηγητές, είναι αρκετοί συνταξιούχοι που γνώριζε από το παρελθόν και άνεργους καθηγητές που τους παίρνει από τη λίστα των αναπληρωτών, που τους βρίσκει.

E: Πάρα πολύ ωραία. Ε από την πολιτική ηγεσία αυτή η εθελοντική κίνηση κρίνεις πως επηρεάζεται ή όχι;

Σ7: Εεε επηρεάζεται... Ναι επηρεάζεται γιατί η πολιτική ηγεσία δίνει ας πούμε το χώρο...

E: Α μου το πας στην τοπική ηγεσία...

Σ7: Α...

E: Πες μου, πες μου, πες μου...

Σ7: Ααα γενικά, γενικά όχι.

E: Όχι. Κι αφού μιλήσαμε για την τοπική ηγεσία, κάτι ήθελες να μου πεις... Προάγει και υποστηρίζει τις εθελοντικές δράσεις λόγω της δύσκολης εποχής που ζούμε ή όχι;

Σ7: Εεε στη συγκεκριμένη περίπτωση δίνει το χώρο...

E: Μχχ.

Σ7: Εεε από 'κει και πέρα δεν είναι ότι ήταν δικιά της ιδέα να το ξεκινήσει, εεε η ιδέα ήταν του κυρίου Βλάση και απλώς δίνει το χώρο. Τώρα...

E: Ευαισθητοποιήθηκε δηλαδή από την οικονομική κρίση ή από την απήχηση των μαθητών;

Σ7: Ε από την απήχηση των μαθητών πιστεύω, εεε γιατί συνέχεια το προβάλλει, εεε στις προεκλογικές συνεντεύξεις, οπότε πιστεύω ότι έχει να κάνει και με τους ψήφους.

E: Πολύ ωραία. Εσάς σας ενθαρρύνει και σας υποστηρίζει σε ηθικό και υλικό επίπεδο ή όχι, εσάς τους καθηγητές;

Σ7: Εεε σε υλικό επίπεδο ό,τι έχει να κάνει με χαρτί φωτοτυπικού, αν και έχουμε ζητήσει κι από μαθητές κάτι φορές να φέρουνε χαρτί φωτοτυπικού και υλικό μας δίνει το χώρο, τώρα σε ηθικό όχι. Α και μια φορά μας είχε δώσει κι ένα tablet το Κέντρο Κοινωνικής Πολιτικής.

E: Ως δώρο;

Σ7: Ως δώρο.

E: Σ' εσάς τους καθηγητές;

Σ7: Σ' εμάς τους καθηγητές.

E: Σε ηθικό επίπεδο για ποιο λόγο δε σας υποστηρίζει, γιατί αισθάνεσαι έτσι;

Σ7: Εεε γιατί δεν υπάρχει, δεν υπάρχει, εεε δεν τους βλέπουμε, δεν έρχονται, δεν υπάρχει ηθική υποστήριξη.

E: Μγγ. Απ' ό,τι ξέρω στο τέλος σας δίνουν κάποια συστατική επιστολή και...

Σ7: Ναι μας δίνουν συστατική επιστολή ότι αυτό, ότι κάναμε εθελοντισμό...

E: Ναι. Αυτό δε σας ικανοποιεί ηθικά, δε στέκεται αρκετό ή όχι;

Σ7: Είναι κάτι τυπικό, το οποίο μέχρι ώρας δεν έχει χρειαστεί πουθενά, τώρα δεν ξέρω στο μέλλον αν ποτέ, αλλά η Ελλάδα γενικά δεν το πολυχρησιμοποιεί...

E: Δεν το αναγνωρίζουν;

Σ7: Δεν το αναγνωρίζουν.

E: Μάλιστα. Τη δραστηριότητα και συμμετοχή σου θα τα χαρακτήριζες εθελοντική ή φιλανθρωπική;

Σ7: Εεε κυρίως εθελοντική...

E: Μγγ.

Σ7: Ε σε άτομα που έχουν ανάγκη.

E: Μάλιστα. Μπορείς να μου περιγράψεις πώς ήρθες σε επαφή με το Κ.Φ.;

Σ7: Είχα ακούσει για το Κ.Φ. και σκεφτόμουν επειδή είχα χρόνο να, να δω πως θα μπορούσα να πάω εκεί, αλλά με προλάβανε, με πρόλαβε ο κύριος Βλάσης, με πήρε τηλέφωνο. Είχε βρει το τηλέφωνό μου από τη λίστα των αναπληρωτών.

E: Ποιοι ήταν οι λόγοι συμμετοχής σου σ' αυτό το θεσμό;

Σ7: Εκείνη την, όταν ξεκίνησα, δεν είχα πολλές ώρες μαθήματος, ήμουν άνεργη, ούτε σε σχολείο δούλευα. Ε η ηλικία μου δε μ' αφήνει να κάθομαι ανενεργή, να μην κάνω τίποτα ε και επίσης ήθελα να δω πώς είναι να προσφέρεις σε, αφιλοκερδώς.

E: Πάρα πολύ ωραία. Για σένα ο εθελοντισμός τι είναι;

Σ7: Εεε τελικά είναι να προσφέρω αφιλοκερδώς κάτι που μπορώ να κάνω, αλλά χωρίς όμως να, να μου χαλάει και τη ζωή. Δηλαδή μέχρι εκεί που μπορώ, έτσι ώστε να 'ναι κάτι ευχάριστο. Όταν αρχίζει να γίνεται δυσάρεστο, παύει να 'ναι εθελοντισμός και γίνεται κάτι άλλο.

E: Υπάρχουν παραδείγματα δηλαδή που ο εθελοντισμός σου έχει προσφέρει δυσaréσκεια;

Σ7: Εεε υπάρχει όταν μπλέχτηκε κάπως περίεργα ο Δήμος...

E: Αυτό το περιστατικό έχει να κάνει με το Κ.Φ.;

Σ7: Ναι. Όταν μπλέχτηκε ο Δήμος στο Κ.Φ. για να γίνει μια ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ...

E: Τι είναι η ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ.;

Σ7: Κοινωνικός Συνεταιρισμός, όπου εεε θα έπαιρναν, θα πληρωνόντουσαν κάποιοι καθηγητές άνεργοι, οι οποίοι θα συμμετείχαν σ' αυτό το συνεταιρισμό, θα πληρωνόντουσαν, επειδή θα εργαζόντουσαν...

E: Μχχ..

Σ7: Εεε και στην πορεία θα, αφού θα γινόταν αυτός ο συνεταιρισμός κι αν υπήρχαν αρκετά παιδιά, ε θα πληρωνόταν και καθηγητές που θα προσλαμβάνονταν από το Συνεταιρισμό, οι οποίοι επίσης θα 'ταν άνεργοι. Εεε και τελικά όμως κάπου χάλασε στην πορεία, γιατί αλλιώς τα 'χαν πει στην αρχή, αλλιώς έγιναν, ε δηλαδή μας είπαν ότι δε θα πληρωνόμασταν, θα πληρωνόντουσαν κάποιοι καθηγητές και θα έρχονταν κάποια άλλα άτομα που δεν ήταν καθηγητές να πληρωθούν κανονικά.

E: Ως τι θα πληρώνονταν αυτοί;

Σ7: Θα πληρώνονταν ως ότι συμμετέχουν στο Συνεταιρισμό.

E: Θα έβαζαν κεφάλαιο δηλαδή;

Σ7: Όλοι θα 'βάζαν κεφάλαιο σ' αυτό το Συνεταιρισμό, αλλά μετά θα πληρωνόντουσαν, δηλαδή θα 'δινε ο Δήμος κάποια χρήματα στους μαθητές του Δήμου που είχαν ανάγκη...

E: Ναι.

Σ7: ... στα μαθήματα...

E: Εάν κατάλαβα καλά δηλαδή, δίνεται ένα κεφάλαιο από το Δήμο, η ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ. είναι μία...

Σ7: Ναι.

E: Μια συνεργασία, δίνονται χρήματα από το Δήμο για τους καθηγητές...

Σ7: Για τους μαθητές στην ουσία.

E: Για τους μαθητές...

Σ7: Έχουν ανάγκη και θα πληρωνόντουσαν οι καθηγητές...

E: Α ναι...

Σ7: Απ' αυτό..

E: Σκεπτόμενοι τα παιδιά που έχουν ανάγκη, σαν να πληρώνουν δηλαδή οι μαθητές τα μαθήματά τους, αντί να τα πληρώνουν οι μαθητές τα πλήρωνε ο Δήμος...

Σ7: Θα πρέπει να 'ναι άνεργοι καθηγητές, καθηγητές που να 'χουμε ανάγκη.

E: Ναι. Οι εθελοντές καθηγητές...

Σ7: Οι εθελοντές ναι.

E: Μάλιστα. Και τα άτομα, τα οποία θα πληρώνονταν χωρίς να είναι άνεργα και χωρίς να είναι καθηγητές από πού προκύπτουν;

Σ7: Αυτά δεν τα ξέρω. Αυτά μας τα έφεραν, μας τα έφερε ο Δήμος, οπότε και κάπου λίγο χάλασε εκεί η μαγιά.

E: Έγινε δηλαδή μία πρόταση από το Δήμο που λέει: «Εγώ δημιουργώ την ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ., σας δίνω χρήματα, αλλά θα έχετε μέσα κι αυτά τα άτομα»;

Σ7: Ναι. Θα δημιουργήσετε την ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ. μ' αυτά τα άτομα.

E: Ναι.

Σ7: Εσείς θα δημιουργήσετε την ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ., εσείς θα βάλετε τις υπογραφές σας αλλά μαζί μ' αυτά τα άτομα...

E: Εσείς τι...;

Σ7: Θα πληρώνονται κανονικά κι εσείς ή κάποιος από σας ή πληρώνεστε κάτι πολύ λίγα, γιατί δεν έβγαινε...

E: Στην ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ. πόσα άτομα έπρεπε να είναι;

Σ7: Δεν υπήρχε ελάχιστο, ούτε μέγιστο, ελάχιστο ίσως να υπήρχε, ένα συμβούλιο πέντε άτομα, αλλά ήταν γύρω στα δέκα άτομα...

E: Ναι καθηγητές αυτοί...

Σ7: Καθηγητές...

E: Και τα άτομα, τα οποία θα πληρώνονταν χωρίς να έχουν σχέση με την εκπαίδευση;

Σ7: Ήταν τρία.

E: Τρία. Μάλιστα. Και για όλα αυτά ποιος, ποιος σας ενημέρωσε, ήρθε ο ίδιος ο Δήμαρχος;

Σ7: Ήρθε ο Αντιδήμαρχος, αυτός που είχε να κάνει μ' αυτό το κομμάτι μαζί με κάποιο άτομο που ήταν σαν μεσάζων σ' αυτή την ιστορία.

E: Ναι. Αυτά εσύ πιστεύεις ότι αυτό έγινε απ' τα αγαθά κίνητρα της πολιτικής εξουσίας να πάρετε εσείς χρήματα ή όχι;

Σ7: Εεε στην αρχή αυτό πίστεψα, αλλά μετά έτσι όπως έγινε, είδα ότι δεν υπήρχαν αγαθά κίνητρα εφόσον ξαφνικά βρέθηκαν, έγινε κάτι άλλο. Πιστεύω ότι είχε να κάνει μεταξύ, κάποιο τάξιμο που είχαν κάνει, που είχε γίνει στο παρελθόν σ' αυτά τα άτομα και γενικά για ψήφους, γενικά...

E: Αυτό λειτούργησε, το ξεκινήσατε;

Σ7: Δεν έγινε, δεν ξέρω στην πορεία μετά τι έγινε. Δεν έγινε. Με μένα, εγώ δε συμμετείχα.

E: Τη διαδικασία αυτήν, στη διαδικασία αυτή τι έπρεπε να κάνετε εσείς οι εθελοντές καθηγητές για να το στήσετε όλο αυτό ή δεν είχατε να κάνετε τίποτα;

Σ7: Έπρεπε να φτιάξουμε συμβούλιο, να κάνουμε σαν σύλλογο κάτι, συνεταιρισμό, να γίνει συνεταιρισμός, ένα συμβούλιο, να δώσουμε κάποια χρήματα, εεε και να εργαζόμαστε.

E: Απ' τη στιγμή που τα χρήματα τα παρείχε ο Δήμος, εσείς γιατί έπρεπε να βάλετε κεφάλαιο;

Σ7: Γιατί ήταν συνεταιρισμός, οπότε δίνεις κάποιο κεφάλαιο ως συνεταιρισμός. Αυτός που είναι μέτοχος, δηλαδή έπρεπε να ήμασταν μέτοχοι.

E: Ναι. Ακόμα δεν μπορώ να συνδέσω πώς από τη στιγμή που δίνονται τα χρήματα...

Σ7: Θα έδινε κάποια κονδύλια, αλλά δε θα ήτανε, θα έδινε κάποια κονδύλια ο Δήμος, αλλά έπρεπε, αλλά έπρεπε να γίνει συνεταιρισμός...

E: Δεν ήταν αρκετά δηλαδή τα χρήματα;

Σ7: Όχι, έπρεπε για να γίνει συνεταιρισμός, γιατί έπρεπε να πάρουμε λεφτά από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

E: Έπρεπε πρώτα να συσταθεί ένας σύλλογος;

Σ7: Έπρεπε πρώτα να συσταθεί, έπρεπε πρώτα να πάρουμε λεφτά από την Ευρωπαϊκή Ένωση και να δίνει και ο Δήμος, γιατί δε θα φτάνανε, ε ίσως να βρίσκαμε και κάποιους χορηγούς.

E: Α και για να φτάσει...

Σ7: Για να πληρώνονται όλοι.

E: Για να φτάσετε στο σημείο να παίρνετε χρήματα...

Σ7: Να έχουμε δώσει...

E: Έπρεπε να έχετε δώσει κεφάλαιο. Οι χορηγοί που ανέφερες;

Σ7: Οι χορηγοί θα μπορούσε να ήτανε οποιοσδήποτε ιδιώτης ή και να γίνουν κι αυτοί μέτοχοι ή ένας χορηγός τύπου Motor Oil, ένας μεγάλος χορηγός για να δείξει την κοινωνική πολιτική που κάνει, που κάνουνε οι εταιρείες.

E: Μγγ. Και τότε για ποιο λόγο δεν απέδωσε η όλη κίνηση;

Σ7: Γιατί αλλιώς μας τα 'παν στην αρχή, αλλιώς έγινε στην πορεία. Ενώ είχαν πει θα πληρώνονται οι καθηγητές...

E: Ναι.

Σ7: ... μετά είπαν θα πληρώνονται κάτι ελάχιστα ή θα πληρώνονται κάποιοι, δε θα πληρώνονται άλλοι...

E: Τα κριτήρια για να πληρώνεσαι εσύ ας πούμε και να μην πληρώνεται...

Σ7: Έπρεπε να 'σαι, δεν υπήρχαν, έπρεπε να τα βρούμε εμείς.

E: Θα αποφασίσετε εσείς δηλαδή;

Σ7: Ναι εμείς μεταξύ μας να τρωγόμαστε.

E: Αυτό σας έφθειρε εσάς μεταξύ σας ή όχι;

Σ7: Εεε όχι γιατί δεν μπήκε καν, δεν μπήκε ποτέ να συμβεί αυτό.

E: Σταμάτησε τελικά...;

Σ7: Σταμάτησε ναι.

E: ... πριν καν αρχίσει...

Σ7: Ναι, ναι, ναι. Δε συμφωνήσαμε μεταξύ, δηλαδή δεν μπήκαμε στη διαδικασία καν να σκεφτούμε ποιος ήταν να πληρωθεί και ποιος όχι.

Ε: Αυτά τα χρήματα που θα έδινε ο Δήμος εξακολουθούν να υπάρχουν, υπάρχουν δηλαδή φυλαγμένα για να απευθυνθούν πάλι σε εθελοντές καθηγητές;

Σ7: Αυτό δεν το ξέρω, δεν το ξέρω. Λογικά θα έπρεπε να γίνει στον προϋπολογισμό που ζητάει κάθε χρόνο ο Δήμος που κάνει έναν προϋπολογισμό, οπότε δεν ξέρω τελικά τι έγινε.

Ε: Μχχ. Μάλιστα. Για σένα υπάρχει διαφορά ανάμεσα στο φιλανθρωπικό έργο και στον εθελοντισμό;

Σ7: Ναι γιατί φιλανθρωπικό έργο θα μπορεί να είναι απλώς δίνω και κάποια χρήματα, ο εθελοντισμός είναι δίνω χρόνο από τη ζωή μου και επίσης κι όχι μόνο δίνω χρόνο, αλλά χρησιμοποιώ τα πτυχία μου, τις πώς να το πω(;)... τις ικανότητές μου...

Ε: Μχχ.

Σ7: Ε για να βοηθήσω και ίσως θα μπορούσα να πληρώνομαι γι' αυτά.

Ε: Μχχ.

Σ7: Αλλού δηλαδή, άμα τα έκανα αλλού.

Ε: Ναι. Τα δικά σου τα κίνητρα τα συνδέεις περισσότερο με φιλανθρωπικό – αλτρουιστικό πνεύμα ή όχι;

Σ7: Ε ήτανε καθαρά αλτρουιστικό όταν ξεκίνησα, δηλαδή εε είχα χρόνο κι ήθελα να το κάνω, να τον διαθέσω. Εε ήταν καθαρά για να βοηθήσω άτομα που είχαν ανάγκη.

Ε: Και στην πορεία πώς πήγαν τα πράγματα;

Σ7: Στην πορεία μας είπαν, όταν μας είπαν για Συνεταιρισμό, θα υπήρχαν και κάποια χρήματα...

Ε: Μχχ.

Σ7: Με τη λογική όμως να μη δουλεύεις κάπου αλλού, γιατί ντάξει, από κάπου πρέπει και να ζούμε. Γιατί όταν κάνεις εθελοντισμό, υποτίθεται έχεις κάποια έσοδα από κάπου αλλού, όταν θα δουλεύαμε εκεί, θα ήτανε ο μον, δε θα είχαμε χρόνο αν δουλέψουμε κάπου αλλού για να πληρωνόμαστε από 'κει.

Ε: Εάν λειτουργούσε -επανέρχομαι στο προηγούμενο, γιατί...

Σ7: Ναι.

Ε: Εάν λειτουργούσε η ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ. πού θα ήταν το Φροντιστήριο, θα ήταν με την ίδια δομή δηλαδή;

Σ7: Στο ίδιο μέρος θα ‘τανε το Φροντιστήριο.

E: Στο 1^ο Δημοτικό;

Σ7: Στο 1^ο Δημοτικό.

E: Μάλιστα.

Σ7: Γι’ αυτό επίσης έπρεπε να είναι και ο Δήμος κάπως ανακατεμένος, γιατί ο Δήμος θα μας το παρείχε.

E: Μγγ. Και τη γραφική ύλη που τώρα σας την παρέχει πάλι ο Δήμος...

Σ7: Ναι...

E: Στην περίπτωση που γινόταν ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ....

Σ7: Δε θα μας την παρείχε ο Δήμος.

E: Μγγ.

Σ7: Εκεί θα έπρεπε με τα έσοδα της ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ. να έχουμε, όλα τα έξοδά μας να τα πληρώναμε εμείς.

E: Ναι. Γίνεται δηλαδή κάτι σαν ιδιωτικό φροντιστήριο με τη διαφορά ότι σε ένα ιδιωτικό φροντιστήριο ενδεχομένως πληρώνουν ενοίκιο...

Σ7: Οι γονείς, ναι, ενοίκιο. Πληρώνουν οι γονείς για τα παιδιά, τώρα θα πληρώνει ο Δήμος.

E: Ναι.

Σ7: Ο Δήμος και τα λεφτά από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

E: Και μου είπες ότι θα γινόταν συνεταιρισμός...

Σ7: Ναι.

E: Στο συνεταιρισμό γιατί είναι απαραίτητη η βοήθεια του Δήμου και να μη φτιάχνατε κατευθείαν ένα δικό σας φροντιστήριο;

Σ7: E γιατί έτσι όπως μας είπανε στην αρχή δεν ήταν τόσο η βοήθεια του Δήμου, αλλά μετά όταν, στην αρχή θα ήμασταν μόνοι μας, όμως στην πορεία μας είπαν ότι αυτές οι ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ. θα περάσουν μέσα από την Περιφέρεια και μέσα από τους Δήμους, ότι δε θα ήταν μόνες τους. E μια πρωτοτυπία παγκόσμια στην Ελλάδα, γιατί σ’ άλλες χώρες δε γίνεται έτσι. Τελικά δεν ξέρω τι γίνεται, τι έγινε, απ’ όταν αποχώρησα δεν ξανασχολήθηκα με το ζήτημα, όταν αποχώρησα από το Συνεταιρισμό.

E: Μάλιστα. Έχεις κάποιες προσδοκίες από τη συμμετοχή σου ή όχι;

Σ7: Οι προσδοκίες κυρίως είναι η αναγνώριση από τους μαθητές μου, αυτό και παίρνω χαρά μέσα απ' αυτό.

E: Θα σε ενδιέφερε εεε κάτι παραπάνω, να κερδίσεις κάτι παραπάνω από τη συμμετοχή σου στο Κοινωνικό ή όχι;

Σ7: Πλέον όχι.

E: Δυσανεστημένη σε βλέπω...

Σ7: Χα,χα,χα... Ε μετά απ' όλα αυτά που γίνανε, έμεινε έτσι μία πικρία.

E: Διεκδίκησες αρκετά;

Σ7: Όχι διεκδίκησα αυτά που μας είχαν πει στην αρχή, δε διεκδίκησα κάτι παραπάνω απ' αυτά που είπαν.

E: Σε έχει φθείρει αυτή η κατάσταση ή όχι;

Σ7: Με έφθειρε βέβαια, με έφθειρε γιατί εκεί που είχα πάει καθαρά εθελοντικά, εεε άρχισα να σκέφτομαι διαφορετικά και δεν είχα καμία τέτοια διάθεση.

E: Δηλαδή ενώ ξεκίνησες «για να προσφέρω κάτι φιλανθρωπικά...»

Σ7: Ναι... Ξεκάθαρα.

E: Σε κάποιον που έχει ανάγκη...

Σ7: Ναι. Μετά άρχισα να σκέφτομαι ότι μπορεί...

E: Σου έκαναν...

Σ7: ...όχι να κερδίσω απ' αυτόν που έχει ανάγκη, αλλά ότι θα μπορούσα να κερδίσω από την Ευρωπαϊκή Ένωση, από τα κονδύλια που δίνονται, εεε και να δουλεύω περισσότερες ώρες εκεί απ' το να δουλεύω κάπου αλλού.

E: Ναι.

Σ7: Και να είναι κάτι πιο σίγουρο.

E: Μχχ. Αυτή η δράση για ποιο λόγο πιστεύεις ότι έγινε;

Σ7: Αυτή η δράση δεν ξεκίνησε από εμάς τους εθελοντές, μας την είπαν μέσω του Δήμου κάπως...

E: Μχχ.

Σ7: ... οπότε πιστεύω ότι έγινε καθαρά για ψήφους και για, επειδή υπάρχουν χρήματα πίσω απ' αυτά, ίσως να κερδίσει κι ο Δήμος.

E: Μχχ.

Σ7: Όσα άτομα ανακατεύονται όχι όμως οι καθηγητές που θα παίρνανε κάτι συγκεκριμένο

E: Χρηματικό ποσό...

Σ7: Μισθό. Πρέπει να υπάρχουν χρήματα πίσω απ' αυτό.

E: Μγγ. Από τα οποία θα ωφεληθεί ο Δήμος μόνο;

Σ7: Όχι. Άτομα που θα ανακατευτούν και σαν μεσάζοντες, σαν σύμβουλοι.

E: Έχει γίνει άλλη απόπειρα για ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ.;

Σ7: Εεε πρέπει να 'χει γίνει. Τώρα...

E: Εσύ δε θέλεις ν' ανακατευτείς πλέον;

Σ7: Όχι.

E: Το έχεις πλέον απορρίψει...;

Σ7: Ναι, ναι.

E: Ε σε περίπτωση που προέκυπτε μια πρόταση για επαγγελματική αποκατάσταση πώς θα αντιδρούσες;

Σ7: Εεε επαγγελματική αποκατάσταση... Α ναι... Στο παρελθόν μου 'χε τύχει καθώς έκανα φροντιστήρια, στα Κ.Φ. να με πάρουν και σε σχολείο, εεε τα κατάφερα και τα βόλεψα. Αν όμως έπρεπε να δουλεύω τις ώρες που ήταν το Κ.Φ., αναγκαστικά θα έφευγα από το Κ.Φ., γιατί με, δεν έχω άλλους πόρους κανονικούς.

E: Μγγ. Μάλιστα. Σε απασχολεί το ενδεχόμενο μιας αμοιβής για τις υπηρεσίες που προσφέρεις εδώ;

Σ7: Όχι πλέον, αλλά άμα άλλοι πέρνανε, θα με απασχολούσε. Δε θα μ' άρεσε δηλαδή να πληρώνονται άλλοι κι εγώ να μην πληρώνομαι.

E: Έχει τεθεί τέτοιο θέμα;

Σ7: Ναι. Έχει τεθεί.

E: Για μίλησέ μου γι' αυτό.

Σ7: Έχει τεθεί γιατί και τότε που μας είπανε για την ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ. κάποια άτομα που είχανε έρθει, που, θα πληρωνόντουσαν, ενώ καθηγητές που έρχονταν, δε θα πληρωνόντουσαν. Έχει τεθεί.

E: Δεν μπορώ να καταλάβω...

Σ7: Ναι.

E: Μου το είπες και προηγουμένως, αυτά τα τρία άτομα που μου ανέφερες ως τι θα έρχονταν, τι θα παρείχαν στο φροντιστήριο, στο Κ.Φ. – απλά βάζω το κεφάλαιο και θα πληρώνομαι;

Σ7: Απλώς βάζω το κεφάλαιο και θα μπορούσαμε να ανοιχτούμε και παραπέρα, δηλαδή να κάνουμε ένα παιδικό σταθμό κοινωνικό, οπότε να δουλέψουνε κάπως αυτοί σ' αυτό το κομμάτι, αλλά κάτι που δεν, κάτι που ήταν στον αέρα. Δεν υπήρχανε, δεν υπήρχε δομή έτοιμη, ενώ το Κ.Φ. ήταν έτοιμη δομή.

E: Απλώς δηλαδή...

Σ7: Απλώς θα υπήρχαν και θα προσπαθούσαν να κάνουν και κάποια άλλη δράση, με σκουπίδια ξέρω 'γω, με ανακύκλωση.

E: Τα άτομα αυτά μπήκαν τελικά στο Κ.Φ.;

Σ7: Εεε απ' ό,τι ξέρω κυκλοφορούν στο Κ.Φ..

E: Μχχ. Προσφέροντας υπηρεσίες;

Σ7: Εεε κάποια άτομα ναι, δεν ξέρω όλα, αν και τα τρία...

E: Μχχ.

Σ7: Υπάρχουνε, δεν ξέρω τι ακριβώς κάνουν, αλλά υπάρχουν, ε όχι μάθημα όμως. Το Κ.Φ. αυτό που προσφέρει είναι το μάθημα.

E: Ναι.

Σ7: Από 'κει και πέρα τα άλλα δεν ξέρω...

E: Αυτά τα άτομα τώρα προσφέρουν εθελοντισμό ή επειδή είναι μέσω του Δήμου ενδεχομένως;

Σ7: Εγώ δεν ξέρω το Ε1, πώς το λένε τέλος πάντων, αλλά τι εθελοντισμό μπορεί να προσφέρουν εφόσον δεν είναι καθηγητές σε ένα εθελοντικό φροντιστήριο, σ' ένα Κ.Φ.; Ε τα παιδιά από μας περιμένουν μάθημα αυτό.

E: Έχεις υποψίες ότι...;

Σ7: Ίσως και να πληρώνονται, ίσως και να πληρώνονται μέσω του Δήμου...; Δεν ξέρω. Πάντως...

E: Δεν το έχεις ψάξει...

Σ7: Δεν το έχω ψάξει παραπάνω, δεν ξέρω και τις φορολογικές του δηλώσεις.

E: Μάλιστα. Μου είπες ότι δε θα σου ήταν δυσάρεστη μια αμοιβή και θα σε ενοχλούσε εάν κάποιος άλλος που προσφέρει τις ίδιες υπηρεσίες με σένα πληρωνόταν

κι εσύ δεν πληρώνεσαι. Εάν λάβουμε υπ' όψιν ότι προσφέρεται μια αμοιβή, ποια θα ήταν η ιδεατή αμοιβή για σένα, τι θα ήθελες;

Σ7: Εεε εφόσον δεν είναι από τα παιδιά που δεν έχουνε να δώσουνε και θα ήτανε από το Δήμο ίσως, από κάποιο φορέα, όχι όμως από τους ανθρώπους που έχουν ανάγκη, εεε θα ήθελα αυτά που πληρώνονται όλοι οι καθηγητές. Αυτό, την αμοιβή που πληρώνονται όλοι οι καθηγητές...

E: Ένας μισθός δηλαδή...

Σ7: Ναι... Αν δουλεύω φουλ ωράριο.

E: Μχχ.

Σ7: Αν δουλεύω part time, αυτό που πληρώνεται κάποιος που δουλεύει part time, τις κανονικές αμοιβές.

E: Τώρα που είπες φουλ ωράριο και part time, σε περίπτωση που τελεσφορούσε η ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ. πώς θα ορίζονταν οι ώρες που θα έκανε ο καθένας μάθημα;

Σ7: Αυτές που μπορούσε ο καθένας και θα πήγαινε αναλογικά και τα λεφτά που θα πληρωνόταν...

E: Ωρομίσθιοι δηλαδή, κάτι σαν ωρομίσθιοι;

Σ7: Κάλτι σαν ωρομίσθιοι και θα πηγαίναμε αναλογικά μετά. Ναι έτσι κάπως σαν ωρομίσθιοι.

E: Εεε μπορείς να μου περιγράψεις μία κατάσταση που σου έχει προσφέρει ικανοποίηση και χαρά από τη συμμετοχή σου εδώ;

Σ7: Ναι μου πρόσφερε ότι περάσαν οι μαθητές μου, ήτανε, στις σχολές που θέλαν...

E: Μχχ.

Σ7: Κι αυτό ήταν μεγάλη ικανοποίηση ότι έχουν περάσει, ότι μπορεί να με συναντήσουν στο δρόμο και θα μου πουν ένα ευχαριστώ, δε με ικανοποίησαν πολλά.

E: Σε έχουν ευχαριστήσει δηλαδή, σ' έχει ευχαριστήσει μάλλον το κομμάτι που έχει να κάνει με τους μαθητές....

Σ7: Ναι, ναι...

E: Οι επαφές με τους μαθητές. Η επαφή με τους καθηγητές σου είναι ευχάριστη ή όχι;

Σ7: Ε με τους καθηγητές δεν, δεν έχω πρόβλημα. Ντάξει κανονικά, είναι συνάδελφοι, στο συναδελφικό κομμάτι.

E: Φαντάζομαι για να θελήσετε να φτιάξετε και το Συνεταιριστικό, θα ταιριάζατε σαν...

Σ7: Το Συνεταιριστικό ήταν καθαρά εργασία, η ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ ήταν καθαρά εργασία, δεν είχε να κάνει με το αν είμαστε παρέα, ήταν σαν να πας να κάνεις, να δουλεύεις κάπου και να είναι κι άλλοι συνάδελφοι σου, να 'σαι σ' ένα σχολείο και να υπάρχουν συνάδελφοί σου, μ' άλλους ταιριάζεις, μ' άλλους δεν ταιριάζεις.

Ε: Μάλιστα. Κι έχει υπάρξει περιστατικό, το οποίο σ' έχει δυσαρεστήσει, σου 'χει προκαλέσει δυσαρέσκεια ή ματαίωση;

Σ7: Είναι αυτά που είπα πριν, ήταν όλα με την ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ.. Εκεί έγινε μια ματαίωση γιατί φάνηκε και σαν, σαν να μην ο Δήμος κι αυτοί που ανακατεύτηκαν είναι σαν να μην – πώς να το πω- σαν να ματαίωσαν τη δουλειά μας, δηλαδή δεν μας είπαν ένα ευχαριστώ γι' αυτό το εθελοντικό που κάναμε τόσο καιρό. Δηλαδή σαν να μας είπαν ότι έχετε ανάγκη κι ό,τι σας πουν θα το κάνετε.

Ε: Απ' αυτό το περιστατικό μου είπες ότι ένιωσες ματαίωση – σκέφτηκες να αποχωρήσεις;

Σ7: Ναι αποχώρησα, κατά καιρούς μπορεί να πάω βοηθητικά πάλι είμαι στο Κ.Φ., ε όταν ο κύριος Βλάσης μπορεί να μου το ζητήσει.

Ε: Μάλιστα. Ε απ' αυτή τη δράση σου, την κινητοποίησή σου αισθάνεσαι ωφελημένη ή όχι;

Σ7: Ναι. Ωφελημένη είμαι καθαρά στο κομμάτι με τους μαθητές που μπορεί να μου πουν ένα ευχαριστώ, απ' την άλλη όμως θεωρώ ότι δεν είμαι καθόλου ωφελημένη γιατί δεν, οι μαθητές που είναι στο Κ.Φ., δεν είναι όλοι μαθητές με τρομερές ανάγκες. Αυτοί οι μαθητές θα μπορούσαν να πήγαιναν και σ' ένα φροντιστήριο, όπου κι άλλοι συνάδελφοί μου θα μπορούσε να πληρώνονται ή να πήγαιναν σε μία ενισχυτική όπου καθηγητές θα μπορούσαν να προσλαμβάνονται, να έχουν και κάποιο ΙΚΑ, δεν είναι μόνο τα χρήματα, είναι κι η ασφάλιση που μπορεί να έχεις, ε οπότε θεωρώ ότι είναι πάρα πολλά τα παιδιά που πάνε και δεν είναι όλα με ανάγκες, ότι ίσως να μην είναι τελικά ωφελημένη απ' όλο αυτό.

Ε: Εννοείς επαγγελματικά;

Σ7: Επαγγελματικά.

Ε: Ε τα παιδιά που πηγαίνουν απ' ό,τι έχω μάθει είναι με βάση τα οικονομικά κριτήρια...

Σ7: Τα οικονομικά κριτήρια, αλλά υπάρχει ένα εύρος αρκετά μεγάλο. Δεν είναι δηλαδή ότι έχουμε 1000€ το χρόνο, μπορεί να είναι και 12000€ το χρόνο κι απ' ό,τι ξέρουμε εδώ στην Ελλάδα είναι και λίγο μαύρα τα χρήματα, δηλαδή δεν...

Ε: Έχουν υπάρξει τέτοια περιστατικά;

Σ7: Πιστεύω πως ναι, όταν βλέπω κάποια κινητά, όταν βλέπω κάποια ντυσίματα, όταν βλέπω δηλαδή τη ζωή τους, μπορεί να πηγαίνουν για καφέδες, δηλαδή υπάρχουν χρήματα για να δώσουν, απλώς όχι στο φροντιστήριο.

E: Για την παιδεία ναι...

Σ7: Όχι για την παιδεία. Δηλαδή τα δίνουν αλλού, όμως όχι όλοι οι μαθητές, υπάρχουν συγκεκριμένα περιστατικά.

E: Δεν υπάρχουν κριτήρια, ένας έλεγχος έστω υποτυπώδης, τυπικός, ώστε...;

Σ7: Ναι ένας έλεγχος τυπικός, αλλά είναι λίγο μεγάλο το εύρος που δέχονται μαθητές, δηλαδή μπορεί να πούνε να πληροί, μπορεί να πούνε να είναι ένας γονιός άνεργος. Οι περισσότεροι έχουν ένα γονιό άνεργο, δηλαδή μπορεί να μη δουλεύει η μητέρα και να έχει κάρτα ανεργίας όχι γιατί δεν μπορεί να βρει δουλειά, επειδή καλύπτονται οικονομικά.

E: Μάλιστα. Άρα...

Σ7: Οπότε πιστεύω ότι θα 'πρεπε να 'ναι λιγότερα τα άτομα που δέχονται, να πουν ότι θα δεχτούμε 100 άτομα κι εκεί να γίνει πιο μεγάλος έλεγχος.

E: Αν περιορίζαν δηλαδή τον αριθμό των μαθητών θα υπήρχε κι ένα...

Σ7: Ναι.

E: Γιατί μιλάμε για την επαγγελματική αποκατάσταση...

Σ7: Γιατί οι περισσότεροι καθηγητές στο Φροντιστήριο είναι άνεργοι καθηγητές, είναι νέα παιδιά που, που ψάχνουν για δουλειά και πάνε εκεί ελπίζοντας ότι ή στην πορεία θα τους βρουνε δουλειά, ότι κάπου θα τους βοηθήσει αυτό.

E: Απ' τις επαφές σου δηλαδή κρίνεις ότι δεν είναι καθαρά εθελοντικά τα κίνητρα, δηλαδή να πάω να βοηθήσω κάποιον ή έχουνε και μια δεύτερη σκέψη;

Σ7: Είναι εθελοντικά, πάω να βοηθήσω, αλλά όταν είσαι άνεργος, δεν έχεις να φας και δεν έχεις να πορευτείς στη ζωή σου, ε κοιτάς μήπως θα μπορούσα να βοηθηθώ και λίγο μέσα απ' αυτό και εγώ; Εγώ δε βλέπω να βοηθιέται κανείς.

E: Μχχ.

Σ7: Απ' τους άνεργους τους καθηγητές.

E: Μάλιστα. Το γεγονός πως δεν υπάρχει χρηματική αμοιβή για το έργο σας επηρεάζει την έννοια σου για την απόδοση των μαθητών ή όχι;

Σ7: Όχι καθόλου, καθόλου. Αυτό είναι όταν είσαι με το μαθητή, είσαι εσύ κι ο μαθητής, δεν έχει να κάνει κανένας άλλος σ' αυτό.

E: Ναι.

Σ7: Είναι εντελώς άσχετο κομμάτι. Είναι, σ' αρέσει να κάνεις μάθημα και κάνεις το μάθημα όπως σ' αρέσει να το κάνεις.

E: Μχχ. Θέλω να πω το γεγονός ότι δεν έχεις να δώσεις λόγο σε κάποιον ανώτερο για τις αποδόσεις σου...

Σ7: Όχι γιατί είμαστε, ο καθηγητής παίρνει χαρά από την απόδοση του μαθητή του...

E: Μχχ.

Σ7: Οπότε δεν έχει να κάνει. Αυτό είναι άσχετο.

E: Μάλιστα. Θα σου άρεσε να γίνει μια απόπειρα αξιολόγησης της δράσης αυτής όσον αφορά την επίδοση των μαθητών ή όχι;

Σ7: Όχι νομίζω ότι δεν έχει να κάνει αυτό, γιατί είναι παιδιά που δεν έχουν να πληρώσουν κι έχουν ανάγκη. Τι νόημα έχει αν θα γίνει κάποια αξιολόγηση, δηλαδή και τι άλλο θα 'κάναν αυτά τα παιδιά; Θα πηγαίνουν πάλι στο Κ.Φ., δηλαδή σε κάποιον που έχει το χρόνο και που τον διαθέτει, δηλαδή για ποιο λόγο να κρίνουμε αυτούς τους καθηγητές; Δεν ξέρω...

E: Ε ενδεχομένως αν γινόταν μια αξιολόγηση όπου θα γίνονταν γνωστές οι επιδόσεις των μαθητών...

Σ7: Γίνονται γνωστές οι επιδόσεις των μαθητών, φροντίζει ο Δήμος. Κάθε τέλος της χρονιάς, μάλλον όταν βγαίνουν οι – πώς το λένε;

E: Τα αποτελέσματα...

Σ7: Τα αποτελέσματα, οι βάσεις φροντίζει ο Δήμος να πει τι επιτυχίες είχε το Κ.Φ. γιατί του κάνει και καλό αυτό στην εικόνα του.

E: Μάλιστα. Απ' ό,τι καταλαβαίνω όταν ακούς Κ.Φ. το μυαλό σου πηγαίνει κατευθείαν στο Δήμο ή όχι;

Σ7: Ε όταν ακούω Κ.Φ. και σε τι σ' έχει βοηθήσει αυτό...

E: Μχχ.

Σ7: Πηγαίνει στο Δήμο, γιατί ο Δήμος το εκμεταλλεύεται αρκετά θεωρώ στην εικόνα του δηλαδή, να κόψουμε και πίτα, να κάνουμε και μια έτσι απονομή του, δημόσια απονομή, να φέρει και κανά catering...

E: Μχχ. Αυτές οι δράσεις πιστεύεις ότι λειτουργούν υπέρ του Κ.Φ. ή υπέρ του Δήμου;

Σ7: Υπέρ του Δήμου, γιατί να είναι υπέρ του Κ.Φ.; Έχεις κάποια παιδιά που έχουν ανάγκη, για ποιο λόγο να τα φωτογραφίζεις και να δείχνεις πόσα παιδιά έχεις;

E: Μχχ.

Σ7: Πιστεύω ότι δεν είναι και ωραίο. Είναι αντιαισθητικό το βρίσκω.

E: Υπέρ σας λειτουργεί αυτή η προβολή;

Σ7: Όχι δε λειτουργεί υπέρ μας, ε γιατί υπάρχουν καθηγητές που κάνουν ιδιαίτερα μαθήματα και, και εκεί ο μαθητής δηλαδή που πληρώνει τον καθηγητή αυτό, βλέπει ότι αυτός ο καθηγητής δίνει κι εθελοντικά το ίδιο μάθημα το κάνει κι εθελοντικά. Οπότε πιστεύω είναι λίγο αρνητικό για τον καθηγητή αυτό.

E: Μχχ. Δεν υπάρχει δηλαδή πιθανότητα επαγγελματικής αποκατάστασης, να σας γνωρίσει δηλαδή κάποιος μέσω του Δήμου και να αποκατασταθείτε;

Σ7: E δεν έχει συμβεί μέχρι ώρας.

E: Μάλιστα. Εάν σου ζητούσα να κάνεις μια αποτίμηση του Κ.Φ., όχι του συγκεκριμένου, γενικότερα του Κ.Φ. ως θεσμού -εάν και φαντάζομαι ότι το μυαλό σου συνδέεται με το συγκεκριμένο- τι θα έλεγες, τι θα έκανες;

Σ7: Δηλαδή τι, πώς μου φαίνεται;

E: Ναι, είναι μια θετική δράση ή μία αρνητική;

Σ7: Πιστεύω ότι μπορεί να είναι μια θετική αν έχει περιορισμένο αριθμό μαθητών, αν δεν είναι ανακατεμένος ο Δήμος πουθενά αλλού πέρα από το «σας δίνω την αίθουσα, γιατί τα παιδιά είναι του Δήμου», οπότε πρέπει να βοηθήσει και κάπως ο Δήμος σ' αυτό, «οπότε σας δίνω την αίθουσα, σας δίνω και γραφική ύλη που θα χρειαστείτε και μέχρι εκεί». Αν ήταν μέχρι εκεί πιστεύω ότι είναι πάρα πολύ καλό.

E: Απ' ό,τι καταλαβαίνω εφόσον ήταν διατεθειμένος ο Δήμος να παράσχει ένα ποσό, θα υπάρχει άνεση ως προς τη γραφική ύλη...

Σ7: E εμένα μου 'χει τύχει να ζητάμε και από τους μαθητές χαρτί φωτοτυπικού.

E: Μχχ.

Σ7: E ίσως αυτό να συμβαίνει γιατί δέχονται και πάρα πολλούς μαθητές. Αν οι μαθητές ήταν λιγότεροι...

E: Ναι.

Σ7: ... μπορεί κι ο Δήμος να τους παρέχει γραφική ύλη.

E: Μχχ. Μάλιστα. Συνοψίζοντας δηλαδή, κρίνεις ότι τα τελευταία χρόνια η οικονομική κρίση έχει επηρεάσει τη χώρα μας και την καθημερινότητά μας...

Σ7: Μχχ.

E: Η οικο..., οι ανισότητες μάλλον που παρατηρούνται στο σχολείο, στην εκπαίδευση έχουν να κάνουν κυρίως με τον οικονομικό τομέα.

Σ7: Ναι.

E: Δεν έχεις παρατηρήσει άλλα περιστατικά...

Σ7: Ε ναι. Λόγω της οικονομικής κρίσης όχι, ε κυρίως για το οικονομικό τα παιδιά μεταξύ τους ντάξει υπάρχουν ανισότητες στα παιδιά.

E: Άλλης υφής ανισότητα δεν έχεις παρατηρήσει, ούτε κοινωνική, ούτε ανάμεσα σε καθηγητές και μαθητές, ούτε καθηγητές μεταξύ τους.

Σ7: Ντάξει είναι πράγματα, καθηγητές και μαθητές μπορεί να υπάρξει ανάλογα με τον καθηγητή, ανάλογα με το χαρακτήρα του καθηγητή, όπως υπήρχε και στο παρελθόν, όχι κάτι...

E: Ναι.

Σ7: ... ότι τώρα έχει αλλάξει.

E: Δεν το συνδέεις πάντως με την οικονομική;

Σ7: Όχι όχι. Όπως ήταν, ίσα τώρα, τώρα το μόνο που μπορεί να 'χει αλλάξει είναι ότι μπορεί να έχουμε ευαισθητοποιηθεί πιο πολύ και να κοιτάμε μήπως κάποιο παιδί έχει ανάγκη, κάτι που μπορεί στο παρελθόν να μην το 'χαμε καθόλου στο μυαλό μας. Αυτό αν έχει αλλάξει...

E: Φέρονται δηλαδή με καλό τρόπο...

Σ7: ... με καλό τρόπο, δηλαδή που 'ναι σ' ένα σχολείο και ξέρουμε ότι έχει πεθάνει, ε έχει πεθάνει ο πατέρας των παιδιών, η μάνα κοιτάει, φροντίζει μια κυρία πάρα πολλές φορές την ημέρα και δεν μπορεί να φύγει απ' το σπίτι της, γιατί της έχουν και web camera, οπότε αυτά τα παιδιά είναι λίγο ανεξέλεγκτα, το σχολείο το γνωρίζει και φροντίζει να τα μαζέψει πιο πολύ αυτά τα παιδιά, να είναι πιο πολύ κοντά τους, σε τέτοια κομμάτια...

E: Ναι.

Σ7: ... έχω δει αλλαγή.

E: Ναι.

Σ7: Όπου στο παρελθόν δεν ασχολιόμασταν μ' αυτά.

E: Προς το καλύτερο.

Σ7: Προς το καλύτερο ως προς αυτό.

E: Ε κρίνεις ότι έχει εξαπλωθεί το φαινόμενο του εθελοντισμού, είναι ένα φαινόμενο της κρίσης...

Σ7: Μχχ. Ναι.

E: Μετά την κρίση εξαπλώθηκε. Δεν πιστεύεις ότι αυτή η κίνησή σας επηρεάζεται από την πολιτική εξουσία, ωστόσο αισθάνεσαι έντονη την παρουσία την τοπική.

Σ7: Ναι.

E: Την τοπική, όχι όμως με την έννοια ότι «είμαι παρών για να σε βοηθήσω και να σε συγχαρώ, να σε συνδράμω», αλλά για να αποκομίσει κάποια κέρδη...

Σ7: Ναι. Υπάρχει αυτό «είμαι παρών σε όλη τη χρονιά όχι, είμαι παρών σε καμιά εκδήλωση. Αυτό.

E: Που γίνεται για λόγους διαφήμισης.

Σ7: Πιστεύω πως ναι.

E: Ουσιαστικά όμως δε βρίσκονται κοντά σας...

Σ7: Όχι.

E: Ούτε σε ηθικό, ούτε σε υλικό επίπεδο.

Σ7: Σε υλικό δίνουν το χώρο και τη γραφική ύλη...

E: Το χώρο και τη γραφική ύλη... Μου ανέφερες ένα συγκεκριμένο περιστατικό που το ξεκίνησε ο Δήμος...

Σ7: Ναι.

E: ... για να σας αποκαταστήσει επαγγελματικά, κάτι, το οποίο δε συνέβη...

Σ7: Ναι. Δε συνέβη. Δεν έγινε τελικά.

E: Και από το οποίο δε θα είχατε οικονομικές απολαβές εσείς, ήταν μετέωρες οι δικές σας οικονομικές απολαβές...

Σ7: Στην αρχή είχανε πει ότι θα υπήρχαν σαν ένας μισθός, αλλά στην πορεία άλλαξε το πράγμα.

E: Ωστόσο τα άτομα που ήρθαν από το Δήμο ήταν εξασφαλισμένες οι δικές τους...

Σ7: Έτσι μας είχανε πει...

E: Ναι.

Σ7: ... τώρα δεν ξέρω στην πορεία τι έγινε...

E: Εάν θα γινόταν...

Σ7: ... πάντως, ναι, πάντως με αυτό...

E: Αλλά ξεκίνησε ότι ο Δήμος ότι «εγώ δίνω χρήματα»...

Σ7: Μχχ.

E: Σίγουρα θα τα παίρνουν αυτά τα τρία άτομα κι από και πέρα...

Σ7: Εσείς...

E: ...εσείς κινητοποιηθείτε μεταξύ σας.

Σ7: Ναι, ναι.

E: Αυτό είναι το συμπέρασμα που βγάζω εγώ. Σωστά;

Σ7: Ναι, σωστά.

E: Η επαφή σου με το Κ.Φ. έγινε μέσω του Υπεύθυνου...

Σ7: Του Κυρίου Βλάση....

E: Ναι, αν και ήταν στις προθέσεις σου να συμμετάσχεις εκεί, το είχες ακούσει...

Σ7: Ναι.

E: ... είχες ενημερωθεί, ήθελες να λάβεις μέρος. Ξεκίνησες επειδή είχες αρκετό χρόνο ως άνεργη...

Σ7: Μχχ.

E: Ήθελες να προσφέρεις βοήθεια, εε το οποίο και έγινε. Ξεκινώντας, τα κίνητρά σου ήτανε φιλανθρωπικά, στην πορεία όμως ακούγοντας όλα αυτά, αφού σε ώθησαν προς τα εκεί...

Σ7: Μχχ.

E: ... ήθελες να έχεις και κάποιες...

Σ7: Απολαβές.

E: ...κάποιες απολαβές. Δεν έχεις ιδιαίτερες προσδοκίες πλέον από τη συμμετοχή σου εκεί, ούτε πλέον, ούτε καν επαγγελματικές πλέον...

Σ7: Όχι, όχι.

E: Δε θέλεις ν' ανακατευτείς μ' αυτό το κομμάτι...

Σ7: Όχι.

E: ... ακόμα και να προκύψει μία καινούργια πρόταση, να έχει να κάνει με ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ...

Σ7: Πιστεύω ότι αν μούνε χρήματα, εγώ θα αποχωρήσω. Θέλω να είναι καθαρά χωρίς χρήματα.

E: Ναι.

Σ7: Αν μπόυνε χρήματα, θα αποχωρήσω.

E: Ίσως σε έφθειρε όλη αυτή η κατάσταση...

Σ7: Ναι γιατί ε δεν μπορώ να πιστεύω πως θα αλλάξουνε ξαφνικά τα κίνητρα του Δήμου και να γίνουν και θα είναι όλοι εντάξει... Πιστεύω ότι θα φύγω, γιατί μου φαίνεται ότι κάτι κρύβεται πίσω απ' αυτά τα χρήματα...

E: Ναι. Και επανήλθες λοιπόν μέσα, μετά απ' αυτό το περιστατικό...

Σ7: Σποραδικά.

E: Ως... Στα φιλανθρωπικά.

Σ7: Ναι, ναι, ναι.

E: Μόνο για να βοηθήσεις τους μαθητές...

Σ7: Ναι, ναι.

E: Οποιαδήποτε πρόταση και να γίνει, οποιαδήποτε κίνηση, δεν έχεις σκοπό να αναμειχθείς...

Σ7: Δεν, δεν...

E: Ε σε μια ενδεχόμενη πρόταση για επαγγελματική αποκατάσταση μου είπες όπως έγινε στο παρελθόν, τα συνδύασες, αν όμως ήταν κάτι ανέφικτο, θα προτιμούσες να...

Σ7: Ναι, ναι, ναι. Να είμαι, να αποκατασταθώ επαγγελματικά.

E: Ναι. Ειλικρινέστατη η απάντησή σου. Ε θα ήθελες, δε θα σου ήταν αδιάφορη μια αμοιβή, δε θα την κυνηγήσεις πλέον, αυτό που μου είπες ότι θα σε εκνεύριζε, θα ήταν το γεγονός του να προσφέρεις εσύ τις υπηρεσίες σου αμισθί και να υπάρχουν άτομα είτε είναι απ' το Δήμο, είτε είναι εθελοντές καθηγητές τα οποία θα έχουνε χρηματικές απολαβές από...

Σ7: Εγώ θα έφευγα σ' αυτήν την περίπτωση και πάλι αν με πλήρωναν, πάλι δεν ξέρω, θα το σκεφτόμουν δηλαδή, πιστεύω αν θα μπαίνανε λεφτά, είναι πολύ πιθανό να έφευγα, αν ξαναμπαίνανε λεφτά σ' αυτήν την ιστορία.

E: Ναι. Σε έχει ταράξει πάρα πολύ αυτό το...

Σ7: Ναι. Δε μου άρεσε γιατί ήθελα να είναι αγνό. Να προσφέρω σε κάποιον που έχει ανάγκη το χρόνο μου, χωρίς χρήματα.

E: Μγγ. Ε σου πήρε μεγάλο χρονικό διάστημα απ' τη ζωή σου...

Σ7: Ναι, ναι.

E: ... ή όχι;

Σ7: Ναι ξεκίνησε αυτή η ιστορία από Φεβρουάριο και κατέληξε Σεπτέμβριο.

E: Μχχ.

Σ7: Και εργαστήκαμε και καλοκαίρι.

E: Μχχ. Εργαστήκατε πάνω σ' αυτό...;

Σ7: Στο Κ.Φ.

E: Α στο Κ.Φ....

Σ7: Στο Κ.Φ. και στον τομέα αυτό, τι θα κάνουμε, πώς θα γίνει...

E: Μάλιστα. Η ιδεατή αμοιβή για σένα εάν υπήρχε κι εφόσον θα παρεχόταν...

Σ7: Ναι, ναι.

E: ... σε όλους...

Σ7: Ναι, ναι.

E: ... τους εθελοντές καθηγητές, θα ήταν κάτι που αναλογεί και στο δημόσιο τομέα, χρηματική αμοιβή, ένας μισθός. Τώρα σύμφωνα με την οικονομική κρίση...

Σ7: Ναι ανάλογα....

E: Θα ήταν πολύ χαμηλότερος...

Σ7: Ναι βέβαια, βέβαια.

E: Ευχαρίστηση μου είπες ότι σου δίνει η σχέση σου με τους μαθητές, δυσαρέσκεια σου 'χει προσφέρει το συγκεκριμένο περιστατικό....

Σ7: Μχχ.

E: ... λόγω της κρίσης που επήλθε μεταξύ σας, με το Δήμο;

Σ7: Με το Δήμο...

E: ... με τους εκπροσώπους του Δήμου...

Σ7: Με τους εκπροσώπους του Δήμου, ναι, αυτό.

E: Με τους εκπροσώπους, για να μη φανεί ότι έχεις και κάποιο πρόβλημα...

Σ7: Ναι δεν τα έχω με το Δήμο...

E: Ναι.

Σ7: ... γιατί ποτέ δεν ήρθαμε σε επαφή με το Δήμαρχο, ερχόμασταν με Αντιδήμαρχο και με μεσάζοντες.

Ε: Με τους μεσάζοντες... Μάλιστα. Αισθάνεσαι ωφελημένη ως προς το κομμάτι της επαφής με τα παιδιά, ωστόσο μακροπρόθεσμα επαγγελματικά πιστεύεις ότι το Κ.Φ. κάνει κακό γιατί δεν είναι και τόσο διάφανα τα κριτήρια...

Σ7: Ναι.

Ε: ... εισαγωγής των μαθητών, γιατί υπάρχουν μαθητές, οι οποίοι έχουν το οικονομικό...

Σ7: Μχχ.

Ε: ... υπόβαθρο να πληρώσουν ένα ιδιωτικό φροντιστήριο, αλλά δεν το κάνουν κι αυτό λειτουργεί άσχημα κι ως προς τα ιδιωτικά φροντιστήρια, γιατί χάνουν υποψήφιους μαθητές...

Σ7: Ναι βέβαια.

Ε: ... αλλά και στο δημόσιο τομέα...

Σ7: Στην Ενισχυτική.

Ε: Στην Ενισχυτική Διδασκαλία. Θα μπορούσαν να διορίζονταν περισσότεροι...

Σ7: Μχχ.

Ε: ... δημόσιοι υπάλληλοι, καθηγητές.

Σ7: Ε ναι.

Ε: Ε το γεγονός ότι δεν αμείβεσαι χρηματικά, δεν έχει επηρεάσει την έννοια σου για την απόδοση των μαθητών και πιστεύεις ότι μια έξτρα αξιολόγηση δε θα βοηθούσε καθόλου, δε θα βοηθούσε τουλάχιστον εσάς που εργάζεστε εδώ σε επαγγελματικό επίπεδο.

Σ7: Ναι.

Ε: Πιστεύεις ότι το αξιολογικό σύστημα, το εκπαιδευτικό αξιολογικό σύστημα είναι αρκετό για τις επιδόσεις των μαθητών...

Σ7: Μχχ.

Ε: ... οι οποίες προβάλλονται από ...

Σ7: Ναι φροντίζει ο Δήμος.

Ε: Μάλιστα. Έχεις να μου προσθέσεις κάτι άλλο;

Σ7: Όχι.

E: Ωραία. Σ' ευχαριστώ πάρα πολύ, με βοήθησες πάρα πολύ....

Σ7: Τίποτα.

E: ... να πραγματοποιήσω την έρευνά μου και μου 'δωσες πολύ σημαντικά στοιχεία, μια πτυχή που δε φανταζόμουν ότι υπήρχε. Λοιπόν, ευχαριστώ πάρα πολύ.

Σ7: Τίποτα.

E: Σου εύχομαι ό,τι καλύτερο και σε επαγγελματικό και σε προσωπικό επίπεδο.

Σ7: Κι εσύ καλή επιτυχία στην πτυχιακή σου.

E: Ευχαριστώ.

Συνέντευξη 8^η

E: Ονομάζομαι Αγγελική Στέφα και είμαι μεταπτυχιακή φοιτήτρια του Τμήματος Κοινωνικής κι Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Η συνέντευξή μας θα πραγματοποιηθεί για την υλοποίηση της διπλωματικής εργασίας μου. Αρχικά λοιπόν συμφωνείς να κάνουμε αυτή τη συνέντευξη;

Σ8: Ναι αμέ.

E: Οποιαδήποτε στιγμή θελήσεις να σταματήσουμε τη συνέντευξη, για οποιονδήποτε λόγο αρκεί να μου το πεις.

Σ8: Ωραία.

E: Όπως βλέπεις, θα χρειαστεί να γίνει μαγνητοφώνηση. Έχεις κάποιο πρόβλημα με αυτήν την παράμετρο;

Σ8: Κανένα .

E: Ωραία. Θέλω να σε ενημερώσω ότι θα τηρηθεί εχεμύθεια σχετικά με τα στοιχεία σου. Δεν πρόκειται να διαρρεύσει το όνομά σου. Επίσης, εάν θέλεις τα αποτελέσματα της έρευνας, μπορώ να σε ενημερώσω γι' αυτά.

Σ8: Ωραία. Ενδιαφέρον θα 'χει.

E: Θα ήταν προτιμότερο να κλείσουμε τα κινητά. Συμφωνείς;

Σ8: Ναι αμέ.

E: Τη συνέντευξη λοιπόν αυτήν την κάνω για τη διπλωματική μου εργασία που έχει ως θέμα το «Κοινωνικό Φροντιστήριο και την Αξιολόγηση των επιδόσεων των μαθητών». Να ξεκινήσουμε;

Σ8: Ναι αμέ.

E: Θα ήθελες να κάνεις μια μικρή αναφορά στον εαυτό σου προκειμένου να σχηματιστεί το προφίλ σου;

Σ8: Ε ωραία. Ονομάζομαι [...]

E: Ναι.

Σ8: Είμαι Βιολόγος, έχω κάνει μεταπτυχιακό στην, ως εξειδίκευση καθηγητών Φυσικών Επιστημών, έχω τελειώσει και διδάσκω στα Κ.Φ. περίπου τρία χρόνια, πριν είχα διδάξει και σε ιδιωτικά φροντιστήρια, σε ΙΕΚ, σε Κέντρα δια βίου μάθησης και σε άλλες δομές, εεε αυτά.

E: Μχχ. Έχεις, έχεις μια έντονη καριέρα παρά το νεαρό της ηλικίας σου. Έχεις ξεχωρίσει κάποια, κάποια δομή απ' αυτές, στις οποίες έχεις διδάξει;

Σ8: Κοίτα όλες είναι διαφορετικές, ε άλλο η εκπαίδευση ενηλίκων, άλλο τα παιδιά. Σε γενικές γραμμές μου αρέσει η εκπαίδευση, ε ίσως η εκπαίδευση ενηλίκων είναι πιο συνειδητοποιημένοι αυτοί που έρχονται, αλλά κι εδώ επειδή διδάσκω πιο πολύ στη Γ' Λυκείου, τα παιδιά έχουν σαν σκοπό τις Πανελλήνιες κι εκεί είναι αρκετά απαιτητικό, αλλά εμένα μ' αρέσει ίσως επειδή είναι μεγαλύτερη πρόκληση. Μπορεί η προετοιμασία κι η εισαγωγή στα Πανεπιστήμια εεε είναι, έχει μεγαλύτερο ενδιαφέρον.

E: Ναι απ' ό,τι η εκπαίδευση των ενηλίκων...

Σ8: Είναι πιο απαιτητικό ναι...

E: Μάλιστα. Η κατάσταση που βιώνει η χώρα μας τα τελευταία χρόνια πώς κρίνεις ότι έχει επηρεάσει την καθημερινότητα;

Σ8: Ε την έχει χειροτερέψει πάρα πολύ σε όλους τους τομείς, ε και από πλευράς εργασίας οι θέσεις είναι τραγικά λίγες, ε το βλέπουμε αυτό ότι έχουνε μειωθεί κι οι μαθητές στα ιδιωτικά φροντιστήρια, παρ' όλο που η εκπαίδευση στα δημόσια σχολεία έχει πέσει πάρα πολύ η ποιότητα, με ελλείψεις που βλέπουμε από αναπληρωτές και λόγω συνταξιοδοτήσεων, γιατί κακά τα ψέματα κι εμείς ψάχνουμε δουλειά σ' αυτόν τον τομέα και βλέπουμε ότι οι θέσεις είναι κάθε χρόνο λιγότερες, ε και δημιουργήθηκε η ανάγκη και γι' αυτά τα φροντιστήρια τα κοινωνικά λόγω του μεγάλου όγκου των μαθητών που οι οικογένειές τους δεν μπορούν ν' αντεπεξέλθουν στο κόστος των φροντιστηρίων.

E: Συνδέεις δηλαδή την ύπαρξη των Κ.Φ. με την ισχύουσα κατάσταση.

Σ8: Σίγουρα, σίγουρα.

E: Οικονομική κατάσταση...

Σ8: Σίγουρα ναι.

E: Μάλιστα. Στον εκπαιδευτικό χώρο έχεις παρατηρήσει όξυνση των ανισοτήτων ή όχι;

Σ8: Ναι πολύ μεγάλη.

E: Θα μπορούσες να μου περιγράψεις ορισμένα περιστατικά;

Σ8: Ναι. Κατ' αρχήν οι μαθητές σε ιδιωτικά σχολεία έχουνε μειωθεί δραστικά, ε στα δημόσια σχολεία τα κενά είναι πολύ μεγάλα, οπότε δεν παρέχεται αυτό που λέμε στους μαθητές «οι ίσες ευκαιρίες», εφόσον κάποια κενά καλύπτονται με λίγους μήνες πριν τις εξετάσεις, οπότε τα παιδιά αναγκαστικά κάνουν λιγότερο μάθημα απ' ό,τι θα έπρεπε ώστε αν δεν έχουν τον τρόπο να το καλύψουνε από εξωτερικές πηγές, ιδιωτικά και να πληρώσουν, δεν έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης στη μάθηση που απαιτείται για να συνεχίσουν τη ζωή τους ή να μπουν στο Πανεπιστήμιο ε και γενικά δεν, η παιδεία ίσως έχει πέσει πολύ ιδεολογικά να το πω έτσι με την έννοια ότι αφού

δε δίνει δουλειά, σου λέει το παιδί «Γιατί να διαβάσω, Κυρία; Σάμπως αν μπω στο Πανεπιστήμιο μετά θα βρω δουλειά;» Δεν έχουν πια κίνητρο δηλαδή οι μαθητές.

E: Στον εκπαιδευτικό χώρο απ' ό,τι αντιλαμβάνομαι εσύ έχεις έρθει αντιμέτωπη με την οικονομική ανισότητα ή όχι;

Σ8: Ναι...

E: Ότι εντοπίζεις τα παιδιά να αντιμετωπίζονται διαφορετικά λόγω του οικονομικού υπόβαθρου του δικού τους και της οικογένειάς τους ή όχι;

Σ8: Κοίτα να αντιμετωπίζονται διαφορετικά από μεμονωμένους εκπαιδευτικούς δε νομίζω, απλά ότι έχουν λιγότερες ευκαιρίες. Τους δίνονται λιγότερες ευκαιρίες όταν η οικογένεια δεν μπορεί να υποστηρίξει...

E: Δηλαδή στην ανισότητα αυτή για σένα φταίει το σύστημα...

Σ8: Ναι.

E: Έτσι όπως έχει διαμορφωθεί...

Σ8: Ναι, ναι, ναι!

E: Έτσι όπως έχει διαμορφωθεί η κατάσταση μάλλον...

Σ8: Ναι, ναι, ναι, ναι.

E: Μάλιστα.

Σ8: Δε θεωρώ δηλαδή ότι κάποιος καθηγητής ούτε σε δημόσιο, ούτε σε ιδιωτικό, θα κάνει λιγότερο καλό μάθημα σε κάποιον που δεν έχει οικονομική δυνατότητα. Θέλω να πιστεύω τουλάχιστον ότι κάτι τέτοιο δε συμβαίνει.

E: Μχχ. Σε κοινωνικό επίπεδο μπορεί κάποιος καθηγητής να λάβει υπ' όψη του το κοινωνικό επίπεδο, την κοινωνική προέλευση του μαθητή και να τον αντιμετωπίσει με διαφορετικό τρόπο ή όχι;

Σ8: ...

E: Μεροληπτούν ή όχι οι καθηγητές;

Σ8: Αυτό δεν μπορώ να το ξέρω. Ε όταν έχεις ένα μεγάλο τμήμα, ειδικά στα δημόσια σχολεία, θεωρώ ότι δεν είναι και πολύ εύκολο με την έννοια ότι είναι 25 άτομα, μπορείς ή ούτε να βελτιώσεις την κατάσταση, ούτε να τη χειροτερέψεις, γιατί έχεις να κάνεις μ' ένα τεράστιο όγκο μαθητών και παλεύεις να βγάλεις το μάθημα. Τώρα στα ιδιωτικά δεν ξέρω, δεν μπορώ να ξέρω, θέλω να πιστεύω πως όχι, πως δεν υπάρχει αυτό.

E: Το φαινόμενο του εθελοντισμού εξαπλώθηκε περισσότερο τα τελευταία χρόνια μετά από κάποια γεγονότα, φαινόμενα στη χώρα μας σωστά;

Σ8: Ναι, ναι, υπήρξε μια ευαισθητοποίηση.

Ε: Μπορείς να μου περιγράψεις ποια είναι αυτά τα γεγονότα που πιστεύεις ότι έχουν οξύνει τον εθελοντισμό;

Σ8: Κατ' αρχήν η ανεπάρκεια του συστήματος να κάνει κάποια πράγματα σε τοπικό και γενικότερο επίπεδο. Ξεκίνησε νομίζω από τις αναδασώσεις, από εθελοντικούς καθαρισμούς. Βέβαια πολλά απ' αυτά είναι και ιδιωτικές πρωτοβουλίες από κανάλια, μέσα ενημέρωσης που πιθανόν να στοχεύουν και στην προβολή ή σε άλλους στόχους, αλλά σε τοπικά επίπεδα υπάρχει μια έντονη ανάπτυξη του εθελοντισμού με την έννοια του «νοιιάζω και προσφέρω στον τόπο μου».

Ε: Μχχ. Πώς προέκυψε αυτή η εθελοντική δράση, το Κ.Φ;

Σ8: Το Κ.Φ;

Ε: Έχεις ακούσει;

Σ8: Έχω ακούσει, απ' ό,τι έχω ακούσει, γιατί δεν ήμουν εγώ απ' την αρχή, προέκυψε από κάποιους αρχικά συνταξιούχους εκπαιδευτικούς που επιθυμούσαν να προσφέρουν και στη συνέχεια με κάποιους άλλους άνεργους εκπαιδευτικούς ξεκίνησαν μία δομή να προσφέρουν εθελοντικά μαθήματα σε μαθητές που δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν οικονομικά σ' ένα ιδιωτικό φροντιστήριο.

Ε: Πώς κινητοποιήθηκαν και σήμερα – όχι μόνο σήμερα- τα τελευταία από τη σύστασή του το Κ.Φ. έχει έδρα του το σχολείο αυτό;

Σ8: Έγινε μία προσπάθεια των υπεύθυνων με το Δήμο και ο Δήμος ανταποκρίθηκε παρέχοντας το σχολείο και με τους διευθυντές και με τη Πρωτοβάθμια και καταφέρανε να αυτό, να έχουμε σήμερα το σχολείο, έστω και κάποια γραφική ύλη στη διάθεσή μας, αλλά ήταν καθαρά πρωτοβουλία των αρχικών ιδρυτών να το πούμε έτσι.

Ε: Μχχ. Η τοπική ηγεσία πώς κρίνεις ή μάλλον η πολιτική ηγεσία γενικότερα επηρεάζει την εθελοντική κίνησή σας ή όχι;

Σ8: Να την επηρεάζει θα 'λεγα όχι, απλά παρέχει μετά από απαίτηση, αίτηση μάλλον των υπεύθυνων κάποια, κάποια βοήθεια υλικοτεχνική...

Ε: Μχχ.

Σ8: Δε θα έλεγα δηλαδή ούτε ότι πρωτοστατεί, ούτε κινητοποιεί, ούτε προσπαθεί σε κάτι.

Ε: Η τοπική ηγεσία λόγω της δύσκολης εποχής που ζούμε υποστηρίζει τις εθελοντικές δράσεις ή όχι γενικότερα;

Σ8: Σε πολύ μικρό βαθμό νομίζω.

E: Δηλαδή τι έχεις στα υπ' όψη σου;

Σ8: Ε θεωρώ ότι θα μπορούσε να κάνει πολύ περισσότερα, δηλαδή ουσιαστικά εκμεταλλεύεται εντός εισαγωγικών τις εθελοντικές δράσεις για να καλύψει κενά που θα έπρεπε να καλύψει από τον προϋπολογισμό, από τον προϋπολογισμό της.

E: Έχεις τέτοια παραδείγματα στο μυαλό σου - να μην αφορούν, σαφώς δε θ' αφορούν μόνο στο Κ.Φ.;

Σ8: Όχι, όχι, όχι. Για καθαριότητα ας το πούμε που οργανώνονται, οργανώνονται, καθαρίζουνε τις παραλίες, προφανώς αυτό γι' αυτό θα 'πρεπε να υπάρχει κάποιος υπάλληλος που να πληρώνεται για να κάνει αυτή τη δουλειά. Για τα Κ.Φ. είναι λίγο διαφορετικό με την έννοια ότι αφορά εκπαίδευση, δεν ξέρω κατά πόσο οι τοπικές αρχές θα μπορούσαν να εμπλακούν σ' αυτό, νομικά δηλαδή δεν ξέρω αν θα μπορούσε.

E: Ε τις ενθαρρύνει και τις υποστηρίζει σε ηθικό και υλικό επίπεδο εσάς ή όχι;

Σ8: Ε σε υλικό επίπεδο παρέχει κάποια το σχολείο και κάποια έξοδα του ..., λειτουργίας.

E: Είναι αρκετά αυτά;

Σ8: Ε θα 'λεγα πως όχι. Προφανώς κι είναι αρκετά αφού λειτουργούνε, λειτουργούμε, αλλά θα 'λεγα πως δεν είναι. Θα μπορούσε να κάνει πολύ περισσότερα.

E: Δηλαδή;

Σ8: Αν ήθελε να το οργανώσει καλύτερα, θα μπορούσε να φτιάξει μία δομή με νομική υπόσταση και να μη βασίζεται μόνο σε εθελοντές οι οποίοι έρχονται εδώ και ουσιαστικά δεν έχουνε κάλυψη και από κάπου σαν υπόσταση και ενδεχομένως γιατί όχι να διαθέσει και κάποιο ποσό να οργανώσει ένα πρόγραμμα να προσλάβει τους εκπαιδευτικούς, να αμείβονται δηλαδή.

E: Μχχ. Σε ηθικό επίπεδο αισθάνεσαι ικανοποιημένη από την τοπική ηγεσία, από τη στήριξη που σας παρέχει ή όχι;

Σ8: Όχι, μόνο, όχι, θα 'λεγα όχι.

E: Είναι παρούσα ή όχι;

Σ8: Όχι, όχι ιδιαίτερα.

E: Δηλαδή εσύ έχεις έρθει σε επαφή με τα άτομα της τοπικής ηγεσίας;

Σ8: Ε μόνο στις γιορτές και επετείους, όταν οργανώνεται κάποια δράση βράβευσης των μαθητών, ε μόνο αυτά.

E: Καθ' όλη τη διάρκεια της χρονιάς δηλαδή δεν υπάρχουν εκπρόσωποι που να ακούν τα αιτήματά σας, τα παράπονά σας;

Σ8: Ε απ' ό,τι ξέρω όχι.

Ε: Για ποιο λόγο πιστεύεις ότι υπάρχει αυτή η απουσία;

Σ8: Νομίζω ότι είναι αδιαφορία και ότι έχουν βολευτεί μ' αυτό που παρέχουμε και από τη στιγμή που λειτουργεί κι ο κόσμος είναι ευχαριστημένος δεν έχουν ίσως και λόγο να ασχοληθούν περισσότερο.

Ε: Για ποιο λόγο πιστεύεις ότι επιλέγει αυτές τις στιγμές να παρουσιαστεί;

Σ8: Προφανώς είναι μέσα στο concept «οι εκδηλώσεις που ενδιαφέρουν για προβολή» του...

Ε: Της εκάστοτε ...

Σ8: ... του θεσμού.

Ε: Ναι.

Σ8: ... και οπότε μες σ' αυτό προβολή και της εκάστοτε αρχής..

Ε: Πολύ ωραία. Ε τη δραστηριότητα και συμμετοχή σου θα τη χαρακτηρίζες εθελοντική ή φιλανθρωπική;

Σ8: Δε μ' αρέσει ο όρος φιλανθρωπική, πιο πολύ εθελοντισμό, σαν εθελοντισμό το βλέπω, παρέχω τις γνώσεις μου, όχι από ελεημοσύνη στα παιδιά, αλλά από αγάπη για το αντικείμενο.

Ε: Τη φιλανθρωπία δηλαδή την ταυτίζεις με την ελεημοσύνη, ενώ τον εθελοντισμό... ποια είναι η διαφορά - αυτό προσπαθώ να καταλάβω – για σένα;

Σ8: Πιστεύω, κατά τη γνώμη μου ότι η φιλανθρωπία είναι να δίνεις κάτι, είτε υλικό για να βοηθήσεις κάποιον, ενώ στον εθελοντισμό βελτιώνεις μια κατάσταση, έτσι ώστε να διορθώσεις κάποιο πρόβλημα, πιο πολύ απ' τη βάση του, δηλαδή εδώ δίνουμε στα παιδιά την ευκαιρία να χτίζουν το μέλλον τους. Κι αυτό είναι πιο σημαντικό, νομίζω.

Ε: Όσον αφορά την εκπαίδευση δηλαδή πώς πιστεύεις ότι θα φερόταν κάποιος φιλανθρωπικά και όχι εθελοντικά;

Σ8: Φιλανθρωπικά, το έχουμε ταυτίσει τον όρο φιλανθρωπία νομίζω με το, τη χρηματική, με την παροχή χρημάτων ή κάποιων βασικών υλικών αγαθών πιο πολύ τη φιλανθρωπία, το φιλανθρωπικό, τα φιλανθρωπικά ιδρύματα ας πούμε. Ε από πλευρά, ο Δήμος, ας πούμε ή αυτοί που δίνουν χρήματα μπορεί να το δουν και σαν φιλανθρωπικό έργο, εμείς το βλέπουμε σαν εθελοντική προσφορά γνώσεων.

Ε: Αν καταλαβαίνω σωστά δηλαδή η διάκριση ανάμεσα σε φιλανθρωπία και εθελοντισμό κατά τη δική σου τη γνώμη είναι ότι η φιλανθρωπία έχει να κάνει με υλικό κομμάτι, χρήματα, δεν ξέρω κι εγώ ρούχα, βιβλία...

Σ8: Ναι.

E: ... τετράδια, ενώ ο εθελοντισμός έχει να κάνει με τη μεταλαμπάδευση ιδεών;

Σ8: Ναι και κυρίως με τη μακροπρόθεσμη ενασχόληση, γιατί εμείς είμαστε πολλές ώρες εδώ και δαπανούμε χρόνο, πολύ χρόνο για να πετύχουμε ένα αποτέλεσμα με τους μαθητές.

E: Ενώ η φιλανθρωπία απ' ό,τι καταλαβαίνω είναι «δίνω ένα ποσό...

Σ8: Μπορεί να είναι αποσπασματική...

E: ... δεν τον ξαναβλέπω τον άλλο...»

Σ8: Μπράβο.

E: Ναι.

Σ8: Ναι, ναι.

E: Δεν τρώει χρόνο απ' τη ζωή...

Σ8: Δίνουμε χρόνο, πολύ χρόνο...

E: Μάλιστα. Μπορείς να μου περιγράψεις πώς ήρθες σε επαφή με το Κ.Φ.;

Σ8: Εμένα με πήρε τηλέφωνο ο Υπεύθυνος και μου είπε αν έχω κάποιες ώρες στη διάθεσή μου και του είπα ότι έχω. Δούλευα βέβαια τότε, ε αλλά είπα ότι αφού μπορώ κι έχω κάποιες ώρες κενές, γιατί να μην το κάνω, γιατί να μη δώσω την ευκαιρία και σε άλλα παιδιά να μάθουν...

E: Μέσω γνωστών βρήκε το τηλέφωνό σου, γνωριζόσασταν από παλιά;

Σ8: Όχι δε γνωριζόμασταν από πριν.

E: Πώς προέκυψε, πώς βρήκε το τηλέφωνό σου;

Σ8: Ε μέσω νομίζω κάποιων δικών του γνωστών τους οποίους εγώ δεν...

E: Ναι.

Σ8: ... δεν ήξερα.

E: Μγγ. Μάλιστα. Ποιοι ήταν οι λόγοι συμμετοχής σου σ' αυτό το θεσμό;

Σ8: Οι λόγοι ήτανε κατ' αρχήν η επιθυμία να μεταφέρω τις γνώσεις μου στα παιδιά, αγάπη δηλαδή για το αντικείμενο της Βιολογίας, η διάθεση να διαθέσω τον ελεύθερο χρόνο μου τα τελευταία χρόνια, ε και να προσφέρω στα παιδιά την ευκαιρία να μάθουν, ώστε να πάρω εγώ την ικανοποίηση ότι κάπως συνεισέφερα κι εγώ στο να...

E: Βελτιωθούν...

Σ8: ... βελτιωθεί το μέλλον ξέρω 'γω να μουν σε κάποιο ίδρυμα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, είναι μεγάλο πράγμα.

E: Πολύ ωραία. E αν ζητούσα να επανέλθουμε λίγο στο φιλανθρωπικό κομμάτι...

Σ8: Ναι.

E: Ο όρος φιλανθρωπία συνήθως ταυτίζεται, φιλανθρωπικό μάλλον αναγνωρίζεται το έργο της Εκκλησίας...

Σ8: Μχχ.

E: Το αναγνωρίζεις αυτό, το πιστεύεις;

Σ8: Ναι σε κάποιο βαθμό ναι.

E: Τον εθελοντισμό πού θα τον τοποθετούσες, σε ποιον φορέα;

Σ8: Ο εθελοντισμός είναι διαφορετικό. Νομίζω δεν εμπίπτει σε κάποιο φορέα, γιατί είναι μια κίνηση που οργανώνεται απ' τους πολίτες, από την ίδια την κοινωνία και δεν έχει κάποιον από πάνω να, δηλαδή να διευθύνει εντός εισαγωγικών και προκύπτει από την ανάγκη που νιώθουν οι πολίτες ή μιας κοινωνίας ή σ' ένα σημείο να βελτιώσουν κάτι που δεν τους αρέσει.

E: Εσύ δηλαδή αισθάνεσαι ότι ως δράση το Κ.Φ. δεν είναι υπό την ομπρέλα κάποιου θεσμού;

Σ8: Όχι, όχι, δεν είμαστε.

E: Μάλιστα. E τα δικά σου κίνητρα απ' ό,τι καταλαβαίνω τα συνδέεις με φιλανθρωπικό – αλτρουιστικό πνεύμα ή όχι;

Σ8: Αλτρουιστικό ναι και βέβαια παίρνουμε κι εμείς πράγματα, εμπειρίες από τα παιδιά, βελτιώνουμε τη διδασκαλία μας μέσω της τριβής πάνω στο αντικείμενό μας και πάνω στην εκπαίδευση, γιατί είμαστε ά..., σχετικά άπειροι οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί, άπειροι νέοι σχετικά στο επάγγελμα, εκτός από κάποιους συνταξιούχους, οπότε νομίζω ότι κι εμείς μαθαίνουμε πάρα πολλά πράγματα μέσω αυτού και βασικά μας βοηθάει και όσοι πια, τώρα, εγώ προσωπικά δεν εργάζομαι, με βοηθάει να μην ξεχάσω και το αντικείμενό μου, ναι.

E: Έχεις κάποιες προσδοκίες από τη συμμετοχή σου ή όχι;

Σ8: Όχι. Δεν έχω προσδοκίες, νομίζω ότι απλά προσφέρουμε κάποιο χρόνο για τα παιδιά, η προσδοκία είναι αυτό, να μάθουν τα παιδιά.

E: Μάλιστα. Θα μπορούσες να μου περιγράψεις πώς θα αντιδρούσες σε μια ενδεχόμενη πρόταση για επαγγελματική αποκατάσταση, π.χ. στα μέσα της χρονιάς τώρα;

Σ8: Θα 'ταν πολύ θετικό, κανείς δε λέει όχι, γιατί κακά τα ψέματα, ανάγκη για δουλειά υπάρχει, δεν είναι δηλαδή ότι σε κανένα μας νομίζω και σε μένα προσωπικά δε μας περισσεύουν τα χρήματα, οπότε θα με ενδιέφερε πάρα πολύ αν μπορούσε, αν υπήρχε αυτή η δυνατότητα ή μάλλον αυτή η θέληση να γίνει κάτι τέτοιο. Θεωρώ ότι η δυνατότητα υπάρχει.

E: Ε πώς θα λειτουργούσε όμως αυτό ως προς τη συμμετοχή σου στο Κ.Φ.;

Σ8: Ε φαντάζομαι ότι ό,τι ποιότητα μαθήματος κάνω και τώρα, την ίδια θα έκανα και τότε. Πάντα κάνω ό,τι καλύτερο μπορώ είτε αμείβομαι, είτε όχι, δε θα άλλαζα κάτι...

E: Ναι..

Σ8: Στο μάθημα τουλάχιστον, ούτε στις ώρες που θα διέθετα.

E: Εάν αυτή η επαγγελματική ευκαιρία που σου δινόταν...

Σ8: Ναι...

E: Οι ώρες που γίνονται τα μαθήματα κατ' αρχήν είναι οι απογευματινές...

Σ8: Ναι, ναι.

E: Λόγω του ότι τις πρωινές ώρες λειτουργεί ως σχολείο Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης...

Σ8: Ναι..

E: ... εάν η εργασία που θα προέκυπτε ήταν στη διάρκεια του απογεύματος...

Σ8: Ναι.

E: ... τις απογευματινές ώρες πώς θα επηρεαζόταν η συμμετοχή σου εδώ, θα μπορούσες να ερχόσουν;

Σ8: Ναι βεβαίως.

E: Πώς θα τα συνδύαζες; Ένα απαιτητικό, καθημερινό πενθήμερο ωράριο οκτάωρο, δύο με δέκα παραδείγματος χάριν.

Σ8: ...

E: Εδώ δε θα σε ανάγκαζε να απομακρυνθείς, ν' αφήσεις τα παιδιά ή όχι, πώς θα το συνδύαζες;

Σ8: Κοίτα ντάξει για μας τους εκπαιδευτικούς δε νομίζω ότι υπάρχουν τόσες πολλές ώρες, τουλάχιστον τη δική μου ειδικότητα...

E: Μγγ.

Σ8: Η Βιολογία δεν έχει τόσο μεγάλο ωράριο, αλλά, τόσες πολλές ώρες δηλαδή, αλλά εγώ προσωπικά σίγουρα θα προσπαθούσα να καλύψω όσες περισσότερες ώρες μπορώ τουλάχιστον. Αυτή τη στιγμή έτσι κι αλλιώς δεν απασχολούμαι κάπου αλλού, οπότε θα είχα το χρόνο να το κάνω.

E: Σε ενδιαφέρει η επαγγελματική αποκατάσταση μόνο στο αντικείμενό σου ή θα σ' ενδιέφερε και κάτι άλλο;

Σ8: Ε κοιτάω στο ευρύτερο αντικείμενό μου, αν όχι πάνω στην εκπαίδευση, σίγουρα πάνω στη Βιολογία.

E: Μάλιστα. Σε απασχολεί το ενδεχόμενο μιας αμοιβής για τις υπηρεσίες που προσφέρεις ή όχι;

Σ8: Φυσικά και με απασχολεί, καλοδεχούμενο θα ήτανε.

E: Ποια θα ήταν η ιδεατή αμοιβή για σένα;

Σ8: Ε το ωρομίσθιο της συλλογικής σύμβασης εργασίας, όπως είναι σε όλα τα φροντιστήρια, νομίζω ότι αυτό είναι.

E: Ε θα το διεκδικούσες από κάπου αυτό;

Σ8: Κοίταξε εδώ έχουμε έρθει εν γνώσει μας σαν εθελοντές, δε μας είπε κανείς, ούτε προσδοκούμε κάποια αμοιβή, οπότε να το διεκδικήσουμε, στην παρούσα φάση δεν μπορούμε γιατί εν γνώσει μας ήρθαμε να προσφέρουμε το χρόνο μας. Αν τώρα γίνει μια κίνηση κι αποφασιστεί ότι αυτό πρέπει πια να αμείβεται, ε θα ήταν σίγουρα θετικό.

E: Ε θα, από ποιον θα περίμενες αυτή την αναγνώριση;

Σ8: Αυτό υποθέτω ότι θα 'πρεπε να το κάνει ο Δήμος εφόσον λειτουργούν υπό την αιγίδα του Δήμου τα Κ.Φ.

E: Δεν έχει προθυμοποιηθεί ποτέ ο Δήμος να σας παράσχει κάποια αμοιβή;

Σ8: Όχι. Εξ όσων γνωρίζω όχι.

E: Εσείς έχετε θελήσει ποτέ να κινητοποιηθείτε – αυτό που μου είπες προηγουμένως να αποκτήσετε μια υπόσταση γιατί τώρα ο καθένας...;

Σ8: Ναι...

E: ... απ' ό,τι καταλαβαίνω, έρχεται φεύγει, δεν, πέρα από το ηθικό κομμάτι ότι κανένας καθηγητής φαντάζομαι δε θα θέλει να αφήσει τα παιδιά στα μέσα της χρονιάς ή στην αρχή της χρονιάς ή οποτεδήποτε, ε δε σας δεσμεύει κάτι, δεν υπάρχει κάτι συμβόλαιο, κάποιο συμβόλαιο...

Σ8: Όχι, όχι.

E: Ο καθένας πράττει ως βούλεται...

Σ8: Ναι.

E: Έχετε προσπαθήσει ποτέ να αποκτήσετε μια νομική υπόσταση, να γίνετε...;

Σ8: Νομίζω ναι. Έχουν γίνει προσπάθειες, ε είχανε γίνει στο παρελθόν κάποιες προσπάθειες από τους υπεύθυνους να έρθουν σε επαφή με το Δήμο, προφανώς δε βρήκε αυτό ανταπόκριση. Νομίζω μετά έγινε μια προσπάθεια να οργανωθεί ένας άλλος φορέας, μια Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση...

E: Τι ακριβώς είναι αυτό;

Σ8: Αυτό είναι εεε μια, ένας, μια νομική μορφή η οποία έχει – τώρα από τα λίγα που μας εξήγησαν και καταλάβαμε γιατί δεν είμαστε ούτε λογιστές, ούτε νομικοί – η οποία είναι σαν επιχείρηση, αλλά έχει κάποια πλεονεκτήματα, όταν προσφέρεις κάποιο κοινωνικό έργο, να έχεις κάποιες φοροαπαλλαγές και κάποιες άλλες, να μπορείς να δέχεσαι επιδοτήσεις, επιδότηση απ' το Δήμο, γιατί αυτή ήταν η ιδέα, δηλαδή να υπάρχει μια νομική μορφή που να μπορεί ο Δήμος να επιδοτεί, αλλά αυτό δεν προχώρησε για κάποιους λόγους που εγώ δεν γνωρίζω, ε και τώρα τελευταία νομίζω ότι έχει γίνει μια προσπάθεια να γίνει ένας σύλλογος, έτσι ώστε πάλι να μπορεί να δέχεται οικονομική στήριξη, γιατί αυτό είναι το βασικό πρόβλημα, να μπορεί να δέχεται από κάπου χρήματα και να υπάρχει κάποιο παραστατικό.

E: Να δέχεται τα χρήματα για να λειτουργεί το Κ.Φ. ή για να αμείβονται οι καθηγητές;

Σ8: Αν φτάσουν και είναι περισσότερα, θα μπορούν να αμείβονται κι οι καθηγητές, αυτή ήταν η ιδέα ...

E: Συνεταιρισμός πώς μου το ανέφερες;

Σ8: Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση.

E: Ε σε ποια χρονικά διαστήματα έγινε;

Σ8: ...

E: Θέλω να πω έγινε με την έναρξη των Κ.Φ. ;

Σ8: Όχι, όχι, είχε γίνει πιο πρόσφατα, νομίζω πριν ένα δύο χρόνια; Δεν ξέρω παραπάνω... Δεν ήμουνα εγώ εδώ τότε... Δεν ξέρω τι έγινε μ' αυτό...

E: Απ' ό,τι καταλαβαίνω δεν είχε κάποιο αποτέλεσμα....

Σ8: Όχι, όχι, απ' ό,τι ξέρω...

E: ... για να λειτουργεί...

Σ8: Όχι, όχι, απ' ό,τι ξέρω....

E: ... πέντε χρόνια, πέντε έξι χρόνια που λειτουργεί...

Σ8: Ναι, ναι ακόμα. Απ' ό,τι ξέρω δεν είχε αποτέλεσμα, δεν μπορούσε ίσως νομικά, δεν, δε γνωρίζω.

E: Ε ο Δήμος έχει λάβει γνώση αυτής της επιχείρησης;

Σ8: Ναι, ναι, ναι αυτή ήταν η ιδέα να διεκδικήσει νομίζω κάποιο διαγωνισμό...

E: Ο Δήμος;

Σ8: Όχι, η Συνεταιριστική Επιχείρηση μπορούσε να διεκδικήσει κάποιο ποσό από το Δήμο, αλλά κάπου δεν μπορούσε να γίνει...

E: Απ' ό,τι καταλαβαίνω ποσά που διατίθενται στο Δήμο κι αν δημιουργηθούν τέτοιες επιχειρήσεις που μπορούν να λάβουν κάποιο μέρος οι επιχειρήσεις;

Σ8: Μπράβο. Αυτό.

E: Μχχ. Πάλι δηλαδή και αν γινόταν μία τέτοια επιχείρηση υπό την αιγίδα του Δήμου...

Σ8: Εκεί θα μπορούσε να αναλάβει και άλλος και ΕΣΠΑ, θα μπορούσε να αναλάβει από ιδιωτικούς φορείς, από ιδρύματα, αλλά φιλανθρωπικά, θα μπορούσε να λάβει χρηματοδότηση απ' οπουδήποτε νομίζω...

E: Κι ως εταιρεία, ως επιχείρηση μάλλον, όχι εταιρεία....

Σ8: Ναι.

E: Εσάς πώς θα σας κάλυπτε, θα σας προσλάμβανε;

Σ8: Ναι πρόσληψη ωρομίσθια, ναι.

E: Αυτή τη στιγμή και αν θυμάμαι καλά και πριν δύο χρόνια απ' ό,τι έχω κοιτάξει τη δομή του φροντιστηρίου τα τελευταία χρόνια εεε μιλάμε για 55 καθηγητές; Πέρυσι, μου είπες ότι πριν δύο χρόνια έγινε αυτή η απόπειρα...

Σ8: Μμμ.

E: Ήταν 54 με 55 αν δεν κάνω λάθος; Πέρυσι πρέπει να 'ταν γύρω στους 45, φέτος πάλι είναι 42 καθηγητές, 40-42... Όλοι αυτοί οι καθηγητές πώς θα προσλαμβάνονταν;

Σ8: Ωρομίσθια, ανάλογα με τις ώρες που παρέχουν.

E: Μχχ. Κι αυτό εσάς σας κάλυπτε;

Σ8: Κοίτα...

E: Είναι ένα εισόδημα;

Σ8: Κάποιες ειδικότητες φιλολόγους, μαθηματικούς ενδεχομένως να τους καλύπτει, αν διδάσκουν πολλές ώρες, εκεί πέρα έχει να κάνει πόσες ώρες κάνει ο καθένας.

E: Εσένα ας πούμε θα σου πρόσφερε κάτι αυτό θέλω να πω;

Σ8: Εμένα θα μου ήταν πολύ λίγο η αλήθεια είναι, γιατί η Βιολογία έτσι κι αλλιώς είναι λίγη, λίγες οι ώρες.

E: Μγγ.

Σ8: Αλλά αυτό έχει να κάνει με τη φύση του αντικειμένου, δεν έχει να κάνει δηλαδή με, σε όλα τα φροντιστήρια, είναι λίγες οι ώρες της Βιολογίας.

E: Αυτή η αναγνώριση, η χρηματική...

Σ8: Ναι..

E: ... θα ήταν περιορισμένη απ' ό,τι καταλαβαίνω, θα σου προσέφερε κάτι παραπάνω;

Σ8: Σίγουρα, ναι.

E: Δεν εννοώ μόνο σε οικονομικό επίπεδο, θα μπορούσε να αναγνωριστεί από κάπου;

Σ8: Ενδεχομένως...

E: Θέλω να πω...

Σ8: Θα μπορούσε να αναγνωριστεί σαν προϋπηρεσία, αν όχι απ' το Δημόσιο, σίγουρα από ιδιωτικούς φορείς γιατί...

E: Αυτό ήθελα να σου πω. Απ' ό,τι έχω μάθει μέχρι στιγμής εεε η αμοιβή των εθελοντών καθηγητών είναι μια συστατική επιστολή και ένα βραβείο εθελοντισμού...

Σ8: Ακριβώς.

E: Αυτά αναγνωρίζονται από κάπου, σ' έχουν βοηθήσει εσένα, έχουν προσμετρηθεί κάπου;

Σ8: Όχι. Μόνο στο βιογραφικό, μόνο σαν ένα συν η παροχή εθελοντικής εργασίας, αν ο εργοδότης το θεωρεί θετικό, είναι στην κρίση του εργοδότη, αν το θεωρεί αρνητικό. Αυτό είναι καθαρά στην κρίση του εργοδότη, κάτι παραπάνω δεν προσφέρει.

E: Εάν όμως προσλαμβανόσουν απ' αυτήν την επιχείρηση, θα μοριοδοτούνταν περισσότερο το βιογραφικό σου, το πτυχίο σου;

Σ8: Το βιογραφικό ίσως για ιδιωτικά φροντιστήρια, για ιδιωτικά σχολεία πιθανόν να μετρούσε σαν ώρες προϋπηρεσίας ή και για άλλες ενδεχομένως αργότερα χρήσεις, θα μετρούσε σαν ώρες προϋπηρεσίας, με ό,τι αυτό συνεπάγεται. Το δημόσιο δε νομίζω

ότι θα έκανε κάτι τέτοιο ακόμα, αλλά ενδεχομένως στο μέλλον θα μπορούσε, ενδεχομένως να αλλάξει κάτι.

E: Πόσα χρόνια μου είπες ότι βρίσκεσαι εδώ;

Σ8: Είναι τρι..., τρίτος χρόνος.

E: Είναι αρκετά τα χρόνια που είσαι εδώ πέρα. Έχεις προσφέρει υπηρεσία. Ευελπιστείς ότι θα αναγνωριστεί κάποτε; Θα αναγνωριστεί όχι μόνο η [...] (αναφέρεται το όνομα της συνεντευξιαζόμενης) που προσέφερε εθελοντική εργασία, παρείχε χρόνο από τη ζωή της, πρακτικά...

Σ8: Αυτά που εγώ προσφέρω μέχρι τώρα, ξέρω ότι δε θα αναγνωριστούν κάπου, τώρα αν στο μέλλον γίνει κάτι, θα δείξει. Τώρα αναδρομικά δε νομίζω ότι μπορεί να γίνει κάτι.

E: Εσύ έχεις σκοπό να το κυνηγήσεις μέσω αυτού του Συλλόγου;

Σ8: Για να πω την αλήθεια όχι, είναι λίγες οι ώρες οι δικές μου, οπότε δε νομίζω ότι θα βγει κάτι, δηλαδή ακόμα κι αν κάνουμε αναγωγή σε μέρες, σε, είναι πολύ λίγες για να πω ότι αξίζει να το κυνηγήσω.

E: Λόγω της αμοιβής δε θα το κυνηγούσες ή λόγω του ότι έχουν γίνει κι άλλες προσπάθειες και δεν έχουν τελεσφορήσει;

Σ8: Και τα δύο και τα δύο. Ναι, δεν μπορώ να διαθέσω χρόνο και δυνάμεις για κάτι που θεωρώ ότι είναι κι έξω απ' τις δικές μου ικανότητες, δηλαδή είναι θέμα από 'κει και πέρα βούλησης άλλων οι οποίοι άμα προσπαθήσουνε κάτι δε νομίζω ότι έχει να κάνει μ' εμάς.

E: Σε ποιους ρίχνεις την ευθύνη;

Σ8: Εάν δηλαδή η ηγεσία η πολιτική ή δεν ξέρω ποιος είναι υπεύθυνος αποφασίζει ότι ναι να ενισχύσουμε κάποιες δομές, κοινωνικές δομές όπως έχει γίνει με άλλες δομές, εε τότε και πράξει ανάλογα, τότε μπορεί να γίνει, τώρα αν διεκδικήσουμε εμείς 50 άνθρωποι, 52, δε νομίζω ότι θα μας δώσει κανείς σημασία. Αντικειμενικά.

E: Όσο και να κινητοποιηθείτε εσείς, όσο και να τρέξετε εσείς, αν δεν είναι βούληση άλλων...

Σ8: Ναι.

E: Καταλαβαίνω. Άρα αναγνωρίζεις εδώ πέρα απ' ό,τι καταλαβαίνω την απουσία, την ηθελημένη απουσία της τοπικής ηγεσίας να σας βοηθήσει;

Σ8: Θεωρώ πως ναι, έχω δει να βγαίνουνε προγράμματα για άλλες παροχές, ψυχολογικής υποστήριξης, εε έστω και με τη μορφή οχτάμηνων προγραμμάτων με ΕΣΠΑ που βγαίνουν, οπότε θεωρώ ότι αν υπήρχε η βούληση, θα μπορούσε να γίνει κάτι μ' αυτόν τον τρόπο.

E: Μχχ. Δεν έχει γίνει όμως κάτι.

Σ8: Όχι.

E: Αισθάνεσαι δηλαδή απογοητευμένη από τις κινήσεις της τοπικής ηγεσίας ή αν όχι της τοπικής ηγεσίας για να μην το εστιάσουμε...

Σ8: Ναι.

E: ... από όποιον μπορεί να προωθήσει το Κ.Φ. ή όχι;

Σ8: Δεν αισθάνομαι απογοητευμένη με την έννοια ότι αυτό το ξεκίνησαν κάποιοι άνθρωποι οι οποίοι ήταν εθελοντές και είπαν ότι «εμείς θα προσφέρουμε», δηλαδή εν γνώσει τους κι εκείνοι και εμείς συμμετείχαμε σ' αυτό, οπότε δεν μπορούμε να πούμε ότι «γιατί δεν το κάνετε;». Δεν το πρότειναν οι ίδιοι, δε μας είπαν οι ίδιοι «ελάτε...». Μ' αυτή την έννοια δηλαδή δεν ξέρω κατά πόσο μπορούμε να λέμε ότι είμαστε απογοητευμένοι ότι κακώς δεν το κάνουν, δεν ήταν στη βούλησή τους κι αφού δεν ήταν, είναι σεβαστό αν εκείνοι θεωρούν ότι πρέπει να κάνουμε κάτι άλλο, αυτό δεν πρέπει να το ξεχνάμε εννοείται, ότι ξεκίνησε αρχικά σαν ιδιωτική πρωτοβουλία η οποία βρήκε μετά στήριξη.

E: Μάλιστα. Εεε μπορείς να μου περιγράψεις μια κατάσταση που σου 'χει προσφέρει ικανοποίηση ή χαρά από τη συμμετοχή σου εδώ;

Σ8: Ναι βεβαίως. Εεε το γεγονός ότι μετά τις Πανελλήνιες έρχονται και με βρίσκουν μαθητές μου παλιοί στο δρόμο και μου λένε «Κυρία περάσαμε, είμαστε σ' αυτή τη σχολή, είμαστε ευχαριστημένοι, ευχαριστούμε που συμμετείχατε, μας βοηθήσατε με αυτόν τον τρόπο» είναι για μένα μεγάλη ηθική ικανοποίηση που παίρνω από την επαφή με τους πλέον φοιτητές – παλιούς μου μαθητές.

E: Έχεις κάποιο συγκεκριμένο περιστατικό στο μυαλό σου που σ' έχει στιγματίσει;

Σ8: Έχω αρκετά ναι, ναι, ναι, έχω πολλά, δηλαδή αρκετά παιδιά μου το 'χουν κάνει αυτό ή μου 'χουν στείλει mail ότι ή να με ρωτάνε πράγματα τώρα που σπουδάζουν ή να με βλέπουν στο δρόμο και να μου μιλάνε ναι.

E: Απ' ό,τι καταλαβαίνω χαρά, πηγή χαράς τουλάχιστον όσον αφορά το Κ.Φ. είναι τα παιδιά.

Σ8: Ναι.

E: Έχεις πολύ καλές σχέσεις με τα παιδιά...

Σ8: Ναι, ναι, ναι, μόνο αυτό, γι' αυτό το κάνουμε...

E: Το κλίμα γενικότερα που επικρατεί εδώ είναι αρεστό;

Σ8: Ναι είναι καλό θα έλεγα, δεν έχω παράπονο ούτε από τους συναδέλφους.

E: Μπορείς να μου περιγράψεις και μία κατάσταση που σου έχει προσφέρει δυσαρέσκεια ή ματαίωση;

Σ8: Ματαίωση...

E: Έχεις φτάσει ποτέ στο σημείο να πεις «τα παρατάω»;

Σ8: Όχι δε θα το 'λεγα, έχω πετύχει σε μαθητές που είναι πολύ συνεργάσιμοι ευτυχώς, εντάξει απλά πρέπει να βάζουμε και τα όρια μας, ότι απ' ό,τι βλέπω από άλλους συναδέλφους που χάνουν, τα παιδιά πηγαίνουν βόλτα... Εγώ τους έχω πει «θα 'στε εδώ την τάδε ώρα, αλλιώς θα φύγω» και ίσως έχω θέσει και τα όρια, γι' αυτό δεν έχω πρόβλημα, ντάξει σίγουρα κάποιες μέρες είναι εξαντλητικές ή τους βάζεις έξτρα μάθημα και δεν έρχονται και λες ότι «τι θέλω και το βάζω και διαθέτω το χρόνο μου;», αλλά εντάξει, μετά λες παιδιά είναι, το προσπερνάς. Εγώ προσωπικά δεν είχα παράπονα από τους μαθητές μου.

E: Κάτι άλλο που να σ' έχει δυσαρεστήσει εδώ πέρα;

Σ8: Με έχει δυσαρεστήσει λίγο το γεγονός ότι κάποιοι αρμόδιοι εντός εισαγωγικών κατηλεύονται το θεσμό για τη δική τους προβολή.

E: Δηλαδή;

Σ8: Αυτό που είπα πριν, σε γιορτές και δηλώσεις εμφανίζονται από το πουθενά άνθρωποι που δεν ήρθαν ποτέ εδώ στο Κ.Φ., θα έλεγα ότι για μένα είναι αρνητικό.

E: Μχχ. Σε δυσαρεστεί;

Σ8: Ναι.

E: Θα ήθελες δηλαδή την ενεργό συμμετοχή τους, την επαφή μαζί σας;

Σ8: Εεε την επαφή μαζί μας, αν όχι μαζί μας, να προσφέρουνε κάποια πράγματα στα παιδιά, ε να είναι πιο δραστήριοι δηλαδή κι όχι μόνο στις εκδηλώσεις.

E: Δηλαδή τι θα μπορούσαν να προσφέρουν στα παιδιά;

Σ8: Δεν μπορώ να ξέρω τι ελλείψεις υπάρχουν, αλλά ακόμα και το χαρτί για το φωτοτυπικό να μην, να είμαστε σε ένδεια πολλές φορές ή τα βασικά λειτουργίας, έξοδα λειτουργίας χωρίς τόσο ε δυσκολία, θα ήτανε θετικό.

E: Τα δίνουν με φειδώ δηλαδή;

Σ8: Απ' ό,τι έχω καταλάβει ναι.

E: Τα, μου είπες ότι ο Δήμος παρέχει τη γραφική ύλη ή κάνω λάθος;

Σ8: Ναι, ναι.

E: Την παρέχει αβίαστα ή ...;

Σ8: Απ' ό,τι έχω καταλάβει δεν την παρέχει αβίαστα, γιατί πολλές φορές, τώρα αμέλεια είναι, κακός συντονισμός, βρισκόμαστε λίγο σε έλλειψη.

E: Μγγ. Θα ήθελες περισσότερη συμμετοχή ή περισσότερη οργάνωση;

Σ8: Και τα δύο, νομίζω θα ήτανε επιθυμητά.

E: Μάλιστα. Από τη δράση σου αυτή αισθάνεσαι ωφελημένη ή όχι;

Σ8: Ναι, ναι, ναι, εγώ αισθάνομαι ωφελημένη ναι.

E: Σε ποιους τομείς αισθάνεσαι ωφελημένη;

Σ8: E στο γεγονός ότι έχω την ευκαιρία να δουλέψω πάνω στο μάθημά μου, να αποκτήσω περισσότερη εμπειρία, να οργανώσω, να διορθώσω λάθη ε που μπορεί να κάνω στη διδασκαλία μου, γιατί η τριβή πάνω στο αντικείμενο της διδασκαλίας σε βοηθάει να γίνεσαι καλύτερος στη δουλειά σου, ε συν την ικανοποίηση που παίρνω απ' την επαφή με τα παιδιά και την αλληλεπίδραση με τους μαθητές, ε με βοηθάει κι εμένα να διαθέτω το χρόνο μου που ενδεχομένως αλλιώς να ήμουν σπίτι μου και να μην είχα τι να κάνω.

E: Μάλιστα. Το γεγονός πως δεν υπάρχει χρηματική αμοιβή για το έργο σας, επηρεάζει την έννοια σου για την απόδοση των μαθητών ή όχι;

Σ8: Όχι καθόλου.

E: Ο τρόπος δηλαδή με τον οποίο διδάσκεις, ό,τι καλύτερο δίνεις σ' ένα ιδιαίτερο επί πληρωμή, το ίδιο ακριβώς κάνεις κι εδώ σωστά;

Σ8: Ακριβώς ναι, ναι. Δεν αλλάζω τον τρόπο διδασκαλίας μου. Άπαξ κι ο μαθητής ανταποκρίνεται, η αλλαγή της διδασκαλίας γίνεται με αλλαγή της στάσης του μαθητή. Όταν ο μαθητής ανταποκρίνεται, ό,τι και να είναι αυτός, γίνεται το μάθημα όπως πρέπει να γίνεται.

E: Το λέω γιατί εδώ δεν έχεις πάνω απ' το κεφάλι σου την έννοια του αφεντικού, να δώσεις κάπου λόγο...

Σ8: Ναι. E ίσως επειδή είναι λιγότερο πειστικά μπορούμε να δοκιμάζουμε περισσότερο καινοτόμες μεθόδους διδασκαλίας και για μένα αυτό είναι πολύ θετικό, κάτι που ίσως σε ιδιωτικό ή αν είχα αφεντικό πάνω απ' το κεφάλι μου δε θα είχα την ευκαιρία να το κάνω...

E: Ίσα ίσα δηλαδή αισθάνεσαι ωφελημένη απ' αυτό το θεσμό...

Σ8: Ναι, ναι, ναι, ναι.

E: Θα σου άρεσε να γίνει μια απόπειρα αξιολόγησης της δράσης αυτής όσον αφορά την επίδοση των μαθητών ή όχι;

Σ8: Ναι εγώ είμαι θετική. Πάντα η αξιολόγηση μόνο θετικά μπορεί να λειτουργήσει στην ανατροφοδότηση του έργου μας, προσπαθώ κι εγώ να το κάνω μεμονωμένα για τους μαθητές μου, αλλά σίγουρα μία συλλογική δράση ποτέ δεν είναι αρνητική. Αν αξιολογηθεί και λειτουργήσει σωστά.

E: Μια αξιολόγηση πιστεύεις εσένα θα σε βοηθούσε επαγγελματικά;

Σ8: Επαγγελματικά ε δεν ξέρω, σίγουρα θα με βοηθούσε στο να βελτιώσω το μάθημά μου, οπότε ναι μ' αυτόν τον τρόπο θα με βοηθούσε επαγγελματικά.

E: Ναι. Θα ήθελες ναι όχι όμως με τη διεκδίκηση κάποιας θέσης αν αναγνωριζόταν η αξία σου....

Σ8: Δε νομίζω ότι εφαρμόζεται πουθενά αυτό, οπότε δε νομίζω ότι έχει εφαρμογή στην Ελλάδα γενικώς η αξιολόγηση, αλλά εγώ είμαι υπέρ της αξιολόγησης γενικά.

E: Εάν σου έλεγα να ζητήσεις μια αμοιβή για το έργο σου εδώ πέρα, εάν ήταν στο χέρι σου, τι θα ζητούσες;

Σ8: Αυτό που είναι, που ορίζει το, ο νόμος, τα πόσο είναι;

E: Τα νόμιμα...

Σ8: Ναι, τα νόμιμα..

E: Όσο είναι...

Σ8: Ναι όσο είναι, ανάλογα με τα προσόντα..

E: Ναι, δε διεκδικείς κάτι παραπάνω.

Σ8: Όχι.

E: Κι απ' ό,τι καταλαβαίνω η αμοιβή για σένα θα ήτανε σε επίπεδο ένας μισθός...

Σ8: Ναι, ναι, ωρομίσθιο βασικά ναι.

E: Ναι. Μάλιστα. Ανακεφαλαιώνοντας, κρίνεις ότι η κατάσταση που βιώνει η χώρα μας τα τελευταία χρόνια έχει επηρεάσει αρκετά την καθημερινότητά μας και το χώρο της εκπαίδευσης.

Σ8: Σε μεγάλο βαθμό.

E: Κυρίως στον οικονομικό τομέα λόγω της έλλειψης χρημάτων τα παιδιά ήδη όπως μου είπες στο δημόσιο είναι..

Σ8: Υπολειτουργεί.

E: Υπολειτουργεί, εεε λόγω των οικονομικών ανισοτήτων τα παιδιά δεν έχουν τη δυνατότητα να καλύψουν τα κενά σε ιδιωτικά φροντιστήρια κι έτσι έχουν ελλειπείς γνώσεις. Ε όσον αφορά την κοινωνική ανισότητα, ή μάλλον να το θέσω διαφορετικά

ένας εκπαιδευτικός, δεν έχεις συναντήσει κάποιον εκπαιδευτικό, ή απ' την εμπειρία σου από τα παιδιά που να μεροληπτεί υπέρ κάποιων μαθητών, κατά κάποιων άλλων λόγω του οικονομικού υπόβαθρου και της κοινωνικής προέλευσης. Είναι κάτι ξεπερασμένο.

Σ8: Θέλω να πιστεύω πως όχι.

E: E παρατηρείς ότι έχει διογκωθεί το φαινόμενο του εθελοντισμού τα τελευταία χρόνια λόγω της καίριας αυτής οικονομικής δυσχέρειας.

Σ8: Ναι.

E: Μου περιέγραψες πώς προέκυψε αυτή η εθελοντική δράση από κάποιους συνταξιούχους κι αργότερα μπήκαν στον κύκλο αυτό και οι, και άνεργοι καθηγητές. Απ' την τοπική ηγεσία δεν αισθάνεται ιδιαίτερα ευχαριστημένη. Παρέχει απ' ό,τι καταλαβαίνω σε ηθικό επίπεδο δε σας παρέχει τίποτα, είναι παρούσα μόνο σε κάποιες εκδηλώσεις. Σε υλικό επίπεδο απ' ό,τι αντιλαμβάνομαι παρέχει τα βασικά...

Σ8: Ακριβώς.

E: Και ορισμένες φορές με τσιγκουνιά, αναγκάζεστε δηλαδή να κάνετε περικοπές ή όχι;

Σ8: Εεε ή ο Υπεύθυνος αναγκάζεται να βγαίνει να ζητήσει, δεν το παρέχουν αυτοβούλως.

E: Ναι. Επιδέχεται δηλαδή βελτίωση...

Σ8: Ναι, ναι.

E: ... η συμπεριφορά της τοπικής ηγεσίας...

Σ8: Ναι, όχι ότι είναι άσχημη ή κακή, αλλά σίγουρα επιδέχεται βελτίωσης για πιο ομαλή λειτουργία.

E: Απ' ό,τι αντιλαμβάνομαι δεν αρέσει, δεν έχει αναγνωρίσει το έργο σας έμπρακτα.

Σ8: Έτσι πιστεύω, έτσι πιστεύω.

E: Να το πούμε πιο σωστά. Ο όρος φιλανθρωπία για σένα έχει να κάνει με το υλικό κομμάτι του να δώσεις σε κάποιον, ενώ ο όρος εθελοντισμός έχει να κάνει με τα, με τη μεταφορά ιδεών και μακροπρόθεσμα που θα αξιοποιηθούν μακροπρόθεσμα, ενώ η φιλανθρωπία είναι κάτι στιγμιαίο που...

Σ8: Ναι.

E: ... κατά πάσα πιθανότητα από τη στιγμή που θα δώσεις κάτι, το άτομο το οποίο έχει ωφεληθεί από σένα, δε θα σε ξαναδεί, δε θα το ξαναδείς.

Σ8: Ναι.

E: Επίσης, ο εθελοντισμός για σένα καταλαμβάνει πολύ μεγάλο, μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από τη ζωή σου.

Σ8: Έτσι ναι.

E: Και κλείνοντας το κομμάτι φιλανθρωπία – εθελοντισμός, ο εθελοντισμός είναι κάτι πολύ ανώτερο από τη φιλανθρωπία.

Σ8: Ναι, ναι.

E: Πάρα πολύ ωραία. Μου περιέγραψες πώς ήρθες σε επαφή με το Κ.Φ., ε επικοινωνήσε μαζί σου ο Υπεύθυνος του φροντιστηρίου μέσω γνωστών, κάποια άτομα σε πρότειναν προφανώς...

Σ8: Ναι.

E: Ε τη συμμετοχή σου εδώ πέρα θα τη χαρακτηρίζεις αλτρουιστική. Ο λόγος που συμμετείχες εδώ πέρα ήταν γιατί ήθελες να προσφέρεις κάτι. Ήσουν σε μία εποχή που δεν ήσουν full time εργασία...

Σ8: Όχι.

E: ... κι όπως μου είπες χαρακτηριστικά αυτό σε βοήθησε κιόλας, σε βοηθάει μάλλον, αφού εξακολουθείς να βρίσκεσαι εδώ να μην ξεχάσεις και το αντικείμενό σου...

Σ8: Ακριβώς.

E: ... να έρχεσαι σε καθημερινή επαφή με το αντικείμενό σου. Εγώ καταλαβαίνω ότι σου αρέσει η επαφή σου με τα παιδιά, γιατί αυτό που ξεχώρισες περισσότερο ως θετική ανάμνηση της συμμετοχής σου είναι επαφή σου με τα παιδιά.

Σ8: Ναι.

E: Εεε δεν έχεις κάποιες προσδοκίες από τη συμμετοχή σου εδώ πέρα, γιατί όπως πολύ σωστά μου είπες κανένας δε σας ανάγκασε να έρθετε εδώ πέρα, αυτοβούλως ήρθατε, είναι μία εθελοντική δράση, δεν έχετε να περιμένετε κάτι. Ε σε μια ενδεχόμενη πρόταση για επαγγελματική αποκατάσταση θα τα συνδυάζεις...

Σ8: Ναι βεβαίως.

E: Μέλημά σου θα ήταν να τα συνδυάσεις. Η ιδεατή αμοιβή για σένα δεν είναι κάτι παράλογο, είναι τα νόμιμα, θα διεκδικούσες τα νόμιμα, ή μάλλον σ' αυτή τη φάση, όπως βρίσκεται, όπως έχει οργανωθεί το Κ.Φ., αυτός ο θεσμός δε διεκδικεί τίποτα γιατί είσαι εθελόντρια. Εάν είχανε τελεσφορήσει οι δράσεις που έγιναν προηγουμένως μέσω αυτής της επιχείρησης που μου είπες, θα ήθελες τα νόμιμα βάσει ωρών.

Σ8: Βεβαίως.

E: Και αν κάποιος αποφάσιζε να αναγνωρίσει το έργο σας και πιο κοντινός είναι ο Δήμος, γιατί υπό την αιγίδα του Δήμου βρίσκεστε, δε θα διεκδικούσε κάτι παραπάνω, ούτε αναδρομικά αυτά τα οποία έχετε προσφέρει...

Σ8: Όχι, όχι σε καμία περίπτωση.

E: Βάσει ωρών και του προγράμματός σου. Ε δυσαρέσκεια σου 'χει προσφέρει αυτή η αποχή...

Σ8: Η απουσία...

E: ...των υπευθύνων, των μεγαλύτερων των ανώτερων, είτε είναι τοπικοί φορείς, είτε είναι φορείς που έχουν να κάνουν με την εκπαίδευση, γιατί το Κ.Φ....

Σ8: Ναι, ναι.

E: ... πέρα απ' το, από τοπική ηγεσία είναι υπό την αιγίδα της εκπαίδευσης...

Σ8: Βέβαια.

E: Ε ωφελημένη μου 'πες ότι αισθάνεσαι ως προς τη συμμετοχή σου εδώ πέρα ε από την επαφή σου με τα παιδιά, ότι έχεις κερδίσει και την επαφή με τα παιδιά, αλλά και έχεις βελτιωθεί στο κομμάτι που αφορά στο αντικείμενό σου, στον τρόπο διδασκαλίας μάλλον...

Σ8: Ακριβώς...

E: ... έχεις πάρει πράγματα. Δεν έχει επηρεάσει η έλλειψη χρηματικής αμοιβής την επίδοσή σου εδώ και θα ήσουν θετική με την πραγματοποίηση μιας αξιολόγησης...

Σ8: Ναι, ναι...

E: Δεν είσαι αντίθετη μ' αυτό...

Σ8: Όχι.

E: Όχι κυρίως για να σε βοηθήσει εσένα να αποκατασταθείς επαγγελματικά, αλλά για να σε βοηθήσει να βελτιώσεις το εκπαιδευτικό σου έργο.

Σ8: Ναι.

E: Σωστά;

Σ8: Ναι αμέ.

E: Τα είπα καλά;

Σ8: Μια χαρά.

Ε: Ωραία: Σ' ευχαριστώ πάρα πολύ για το χρόνο σου και για τις απαντήσεις σου, με βοήθησες πάρα πολύ να πραγματοποιήσω την έρευνά μου. Εύχομαι ό,τι καλύτερο και σε προσωπικό επίπεδο και σε επαγγελματικό, εύχομαι να βρεις σύντομα δουλειά.

Σ8: Ευχαριστώ πολύ, καλή... Ευχαριστώ!

Ε: Εγώ ευχαριστώ!

Συνέντευξη 9^η

E: Ονομάζομαι Αγγελική Στέφα και είμαι μεταπτυχιακή φοιτήτρια του Τμήματος Κοινωνικής κι Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Η συνέντευξή μας θα πραγματοποιηθεί για την ολοκλήρωση της διπλωματικής εργασίας μου. Αρχικά λοιπόν συμφωνείτε να κάνουμε αυτή τη συνέντευξη;

Σ9: Ναι.

E: Οποιαδήποτε στιγμή θελήσετε να σταματήσουμε τη συνέντευξη, για οποιονδήποτε λόγο αρκεί να μου το πείτε.

Σ9: Ναι.

E: Όπως βλέπετε, θα χρειαστεί να γίνει μαγνητοφώνηση. Έχετε κάποιο πρόβλημα με αυτήν την παράμετρο;

Σ9: Όχι .

E: Θέλω να σας ενημερώσω ότι θα τηρηθεί εχεμύθεια σχετικά με τα στοιχεία σας. Επίσης, εάν θέλετε τα αποτελέσματα της έρευνας, μπορώ να σας ενημερώσω γι' αυτά.

Σ9: Καλώς.

E: Θα ήταν προτιμότερο να κλείσουμε τα κινητά. Συμφωνείτε;

Σ9: Ναι, ναι.

E: Ωραία.

Σ9: Δεν έχω κινητό.

E: Ωραία. Τη συνέντευξη λοιπόν αυτήν την πραγματοποιώ για την ολοκλήρωση της διπλωματικής εργασίας μου που έχει ως θέμα το «Κοινωνικό Φροντιστήριο και την Αξιολόγηση των επιδόσεων των μαθητών». Να ξεκινήσουμε;

Σ9: Ναι.

E: Ωραία. Θα θέλατε να μου κάνετε μια μικρή αναφορά στον εαυτό σας για να σχηματιστεί το προφίλ σας;

Σ9: Δε χρειάζεται, αλλά ως καθηγητής τόσα χρόνια συνταξιοδοτήθηκα, κάτι έπρεπε να κάνω στη ζωή μου κι έτσι ανέλαβα τα Κ.Φ.

E: Μάλιστα. Η κατάσταση που βιώνει η χώρα μας τα τελευταία χρόνια πώς κρίνετε ότι έχει επηρεάσει την καθημερινότητα;

Σ9: Την έχει επηρεάσει σε μεγάλο βαθμό και προς το αρνητικό.

E: Έχετε συγκεκριμένα παραδείγματα στο μυαλό σας;

Σ9: Πολλά παραδείγματα υπάρχουν και στον οικονομικό τομέα με τις επιχειρήσεις και τα σχολεία έχουν απαξιωθεί τα τελευταία χρόνια, αλλά και σε όλους τους τομείς δραστηριότητας.

E: Μάλιστα. Στον εκπαιδευτικό χώρο έχετε παρατηρήσει όξυνση των ανισοτήτων ή όχι;

Σ9: Ναι.

E: Θα θέλατε να μου μιλήσετε γι' αυτό, να μου περιγράψετε ορισμένα περιστατικά;

Σ9: Ναι. Η αρνητική οικονομική κατάσταση που υπάρχει οπωσδήποτε έχει επηρεάσει αρνητικά τους ανθρώπους, τους εκπαιδευτικούς με αποτέλεσμα να μην κάνουν αυτό που θα έπρεπε, δηλαδή εεε υπάρχει ένα μεγάλο ποσοστό συναδέλφων που λέει ότι «γι' αυτά που πληρώνομαι θα κάνω μάθημα», έτσι λοιπόν βγάζουμε το συμπέρασμα ότι έχει επηρεάσει αρνητικά.

E: Μάλιστα. Ως προς την απόδοση δηλαδή των εκπαιδευτικών...

Σ9: Ναι. Η απόδοση των εκπαιδευτικών εεε... Απλώς δεν προσπαθούμε ο καθένας ξεχωριστά βέβαια, δεν προσπαθούμε να βελτιώσουμε την κατάσταση της χώρας μας και λέμε εδώ «αν θέλεις να βελτιωθεί η κατάσταση η γενικότερη, πρέπει να βελτιώσεις τον εαυτό σου». Εγώ πιστεύω ότι δεν βελτιώνουμε ο καθένας τον εαυτό του κι έτσι δε βελτιώνεται η κατάσταση.

E: Κάποια συγκεκριμένη μορφή ανισότητας έχετε στο μυαλό σας;

Σ9: ...

E: Προηγουμένως μου περιγράψατε την ανισότητα...

Σ9: Ναι.

E: ... την οικονομική απ' ό,τι καταλαβαίνω.

Σ9: Ναι.

E: Σε σχέση με τους μαθητές έχετε παρατηρήσει κάποια ανισότητα ή όχι;

Σ9: Όταν λέτε ανισότητα...

E: Ως προς την αντιμετώπιση των μαθητών, οι καθηγητές λαμβάνουν υπ' όψη τους κάτι για να αντιμετωπίσουν τους μαθητές ή όχι;

Σ9: Κοίταξε, λαμβάνουν... Δεν θέλουν οι ίδιοι οι καθηγητές δεν δραστηριοποιούνται, δε δραστηριοποιούνται τόσο, όσο θα έπρεπε πιστεύω. Ε και για να μην κουράζονται καθηγητές και μαθητές έτσι η βαθμολογική κλίμακα έχει ανέβει και έχουμε αρνητικά αποτελέσματα.

E: Έχετε ακούσει φαινόμενα ανισότητας ως προς το οικονομικό υπόβαθρο ή όχι;

Σ9: Όχι, όχι.

E: Όχι.

Σ9: Όχι.

E: Ως προς την κοινωνική προέλευση ή όχι;

Σ9: Ε λίγο δύσκολο εκεί να, και να ακουστούν τέτοια φαινόμενα θέλω να πιστεύω ότι μεγάλο ποσοστό δεν τα λαμβάνει υπ' όψη του αυτά.

E: Μχχ. Μάλιστα. Το φαινόμενο του εθελοντισμού εξαπλώθηκε περισσότερο τα τελευταία χρόνια μετά από κάποια γεγονότα;

Σ9: Ναι εξαπλώθηκε με το ξέσπασμα της οικονομικής κρίσης, δηλαδή μετά το 2008, μετά το 2009 στη χώρα μας και τότε δημιουργήθηκαν πολλές κοινωνικές δομές με αποτέλεσμα σήμερα σε κάθε δήμο να υπάρχουν πολλές τέτοιες δομές για να βοηθήσουν τους συνανθρώπους μας.

E: Θα θέλατε να μου πείτε ποιες δομές έχουν αναπτυχθεί εδώ πέρα, στην τοπική κοινωνία;

Σ9: Ναι. Κοινωνικές δομές που υπάρχουν πρώτον είναι τα Κοινωνικά μας Φροντιστήρια, δεύτερον τα Κοινωνικά Παντοπωλεία. Υπάρχουν Κοινωνικά Ιατρεία, Κοινωνικά Φαρμακεία.

E: Έχει αναπτυχθεί ευρέως ο εθελοντισμός...

Σ9: Ναι, ναι.

E: ... τουλάχιστον στην τοπική κοινωνία...

Σ9: Ναι, ναι, ναι.

E: ... απ' ό,τι καταλαβαίνω.

Σ9: Κι όχι μόνο. Στην τοπική κοινωνία όχι μόνο.

E: Μπορείτε να μου περιγράψετε πώς προέκυψε αυτή η εθελοντική δράση, πώς ήρθε στη γέννηση το Κ.Φ.;

Σ9: Τα Κ.Φ. ναι. Εεε πιστεύω ότι από το 2009 αφού άρχισαν να υπάρχουν οικονομικά προβλήματα, κάποιοι άνθρωποι σκέφτηκαν ότι έπρεπε να βοηθήσουνε, μεταξύ αυτών οπωσδήποτε πρέπει να ήταν και ο Δήμαρχος, ο δικός μας, εεε και κάποια στιγμή ακούστηκε ότι θέλουν να ιδρύσουν Κ.Φ.. Βρεθήκαμε μία ομάδα από συνταξιούχοι εκπαιδευτικοί κι έτσι λοιπόν ήρθαμε σε επικοινωνία με τον Πρόεδρο του Κέντρου Κοινωνικής Πολιτικής του Δήμου μας, συζητήσαμε ότι εμείς μπορούμε να βοηθήσουμε, έγινε αποδεκτή αυτή η πρόταση κι έτσι μπορέσαμε να δημιουργήσουμε το πρώτο Κ.Φ. στο δήμο Κορινθίων.

E: Πάρα πολύ ωραία.

Σ9: Και αυτό έγινε το 2012.

E: Μχχ. Το κίνητρο δηλαδή ήταν η βοήθεια στα...

Σ9: Η βοήθεια ξεκάθαρα, να βοηθήσουμε...

E: ... σε παιδιά που δεν είχαν την οικονομική άνεση...

Σ9: Να βοηθήσουμε τα παιδιά για να, να βοηθήσουμε τα παιδιά οικογενειών που δεν είχαν οικονομική άνεση, απόρων οικογενειών γενικά...

E: Τα κριτήρια για να ενταχθεί κάποιος μαθητής στο Κ.Φ. ποια είναι;

Σ9: Το πρώτο είναι η οικονομική κατάσταση της οικογένειας, πρέπει να μην υπερβαίνει το όριο της άπορης οικογένειας, όπως καθορίζεται αυτό από το Υπουργείο. Δεύτερον, να είναι κοινωνικά κριτήρια, δηλαδή τι κατάσταση επικρατεί μέσα στην, μέσα στην οικογένεια.

E: Δηλαδή;

Σ9: Εεε εάν μπορούν να βοηθηθούν τα παιδιά από την οικογένεια και αν δεν μπορούν, τότε πρέπει κάποιος να τα βοηθήσουμε, αφού έχει γίνει πλέον υποχρεωτικό το φροντιστήριο τα τελευταία χρόνια, όχι μόνο στα χρόνια της κρίσης, αλλά μερικές δεκαετίες τα φροντιστήρια είναι υποχρεωτικά για τους μαθητές και των Λυκείων, αλλά και των Γυμνασίων. Έτσι λοιπόν, για να μην δημιουργούνται προβλήματα στα παιδιά ε ξεκινήσαμε.

E: Όταν λέτε εάν μπορεί η οικογένεια να υποστηρίξει το παιδί, μπορείτε να μου περιγράψετε περιστατικά που δεν, δεν είναι σε θέση η οικογένεια να υποστηρίξει αυτό το διάβημά τους, αυτήν τη κίνησή τους;

Σ9: Ναι... Πάντα εδώ πρέπει να λάβουμε υπ' όψη μας το οικονομικό. Όταν υπάρχει το οικονομικό μπορεί να το στείλει σ' ένα φροντιστήριο, ιδιωτικό φροντιστήριο, να μπορέσει να βοηθηθεί. Αν δεν υπάρχουν τα χρήματα στο σπίτι, εεε αυτό τα τελευταία χρόνια είναι φανερό, δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν τα έξοδα πρώτης ανάγκης, δε μένουν για τα φροντιστήρια, για τα παιδιά τους κι έτσι λοιπόν εκεί εντοπίζεται το θέμα.

E: Μάλιστα. Αυτή η εθελοντική κίνησή σας, το Κ.Φ. κρίνετε πως επηρεάζεται από την πολιτική ηγεσία ή όχι;

Σ9: Όχι.

E: Όχι. Η τοπική ηγεσία προάγει και υποστηρίζει τις εθελοντικές δράσεις λόγω της δύσκολης εποχής που ζούμε ή όχι;

Σ9: Ναι τις προάγει.

E: Πώς τις προάγει και δεν αναφέρομαι μόνο στο Κ.Φ., γενικότερα στις εθελοντικές δράσεις;

Σ9: Ε ναι έχουν δημιουργηθεί, αναφέραμε και προηγουμένως κάποιες κοινωνικές δομές που υπάρχουν. Άρα για να δημιουργηθούν, σημαίνει ότι προάγει αυτές τις δράσεις, αλλά για να δημιουργηθούν αυτές οι δράσεις, πάντα πρέπει να βρεθούν κάποιοι άνθρωποι και θέλω να πιστεύω ότι βρίσκονται τέτοιοι άνθρωποι, πάνε στις αρχές και λένε ότι «Εμείς ξέρεις μπορούμε να βοηθήσουμε προς αυτήν την κατεύθυνση, μπορούμε να κάνουμε μία τέτοια κοινωνική δομή». Κι έτσι λοιπόν από 'κει αφού τους δοθεί το ΟΚ, οι άνθρωποι βοηθάνε και δημιουργούνται οι κοινωνικές δομές.

E: Η τοπική ηγεσία εσάς ως δομή, ως θεσμό το Κ.Φ., σας ενθαρρύνει και σας υποστηρίζει σε ηθικό και υλικό επίπεδο ή όχι;

Σ9: Ναι.

E: Μπορείτε να μου περιγράψετε πώς γίνεται αυτή η υποστήριξη τόσο η ηθική, όσο και η υλική;

Σ9: Ναι η ηθική υποστήριξη είναι ότι έχει αναγνωριστεί το έργο που έχουμε επιτελέσει μέχρι σήμερα και στο σχολείο που ήμασταν ο καθένας από μας και εδώ αυτά τα χρόνια, γιατί μην ξεχνάμε σήμερα έχει 2017, άρα έχουμε πέντε χρόνια λειτουργίας των Κ.Φ. και το ότι θα βρεθούμε, κάθε χρόνο βρισκόμαστε και συζητάμε πώς πήγαμε την προηγούμενη χρονιά κι όταν από το φροντιστήριο κάθε χρονιά περνάνε ένας μεγάλος αριθμός παιδιών, γύρω στα 200 παιδιά κάθε χρόνο και βοηθούνται, άρα λοιπόν βγαίνει το συμπέρασμα ότι πρέπει να συνεχίσουμε. Δεύτερον, ως προς την υλικοτεχνική υποδομή, μας βοηθάει το Κέντρο Κοινωνικής Πολιτικής εεε με ό,τι χρειαζόμαστε ως προς το φωτοτυπικό μας, το χαρτί που χρειάζεται, τα διάφορα, διάφορη γραφική ύλη. Ναι, είναι προσφορά του Κέντρου Κοινωνικής Πολιτικής.

E: Σας παρέχει δηλαδή η τοπική ηγεσία το κτίριο και τη γραφική ύλη.

Σ9: Ναι, ναι βεβαίως προϋπόθεση ήταν αυτή να υπάρχει το κτίριο. Το κτίριο είναι το 1^ο Δημοτικό εδώ σχολείο Κορίνθου, από την πρώτη στιγμή και η γραφική ύλη.

E: Πώς αποφασίστηκε να εδράζεται εδώ πέρα το Κ.Φ.;

Σ9: Ε με μοναδικό κριτήριο ότι είναι το πιο κεντρικό σχολείο κι έχουν πρόσβαση σ' αυτό απ' όλα τα χωριά της περιοχής του, της Κορίνθου.

E: Μάλιστα. Αυτή τη δραστηριότητα και τη συμμετοχή σας στο Κ.Φ. και μιλάω για σας προσωπικά θα τη χαρακτηρίζατε εθελοντική ή φιλανθρωπική;

Σ9: Δεν ξέρω να το ξεχωρίσω τώρα... Και τα δύο εθελοντική και φιλανθρωπική μαζί. Ξεκινήσαμε περισσότερο εθελοντικά, να κάνουμε κάτι και σιγά σιγά βλέπεις ότι

φιλανθρωπικά πάμε να βοηθήσουμε το συνάνθρωπό μας. Άρα λοιπόν είναι και φιλανθρωπικό.

E: Πολλοί διαχωρίζουν τη φιλανθρωπία από τον εθελοντισμό ως προς το ότι από τη φιλανθρωπία δεν έχεις να περιμένεις τίποτα, δηλαδή φιλανθρωπικό χαρακτηρίζεται το έργο της Εκκλησίας, ενώ ο εθελοντισμός σε πολλές περιπτώσεις...

Σ9: Ναι.

E: Ο εθελοντής περιμένει κάτι ή του εξασφαλίζονται ορισμένα πράγματα προκειμένου να συνεχίσει το έργο του...

Σ9: Έχετε δίκιο εδώ, έχετε δίκιο. Γι' αυτό και πιστεύω ότι μπορούμε να δώσουμε έναν ορισμό του εθελοντισμού, τι ακριβώς είναι, αλλά ένα μεγάλο κομμάτι εκεί και ξεκινάει κάποιος εθελοντικά να κάνει κάτι. Τώρα εάν είναι ένα εθελοντικό μέρος για μια μέρα, για μια βδομάδα ξέρω 'γω πάει ο καθένας χωρίς να προσδοκά κάτι, αλλά όπως εμείς εδώ προσφέρουμε τον εαυτό μας, γιατί είμαστε σε καθημερινή βάση οκτώ, οχτώ μήνες το χρόνο στα φροντιστήρια και εσείς που είσαστε εδώ ως καθηγητές, καθηγήτριες και προσφέρετε, έχετε θέσει τον εαυτό σας στην υπηρεσία του εθελοντισμού, αλλά μπορεί και κάτι να προσδοκάτε από αυτό, εάν ποτέ γίνει, εάν ποτέ γίνει, γιατί για παράδειγμα και οι γιατροί του κόσμου προσφέρουν εθελοντικά τις υπηρεσίες τους, αλλά εκεί που πάνε όμως πρέπει να τους δώσουν κατάλυμα για να μείνουν. Πρέπει να τους δώσουν το φαγητό, το καθημερινό και τις ανάγκες, τις οποίες έχουν, κάποιοι πρέπει να τις καλύψουν, δεν μπορούν οι ίδιοι να τις καλύπτουν. Έτσι; Κι εδώ και οι εθελοντές που έρχεστε δύο, τρεις ή περισσότερες μέρες την εβδομάδα, υποβάλλεστε σε κάποια έξοδα και πιθανώς εκεί να λείει κάποιος στο πίσω μέρος του μυαλού του ότι «Μπορεί κάποια στιγμή να πάρω ένα δώρο». Αυτό προσδοκά ο εθελοντής, αλλά θέλω να πιστεύω ότι βλέπει το έργο που κάνει, εάν έχει καλά αποτελέσματα, τότε ξεχνάει αν πρέπει να πάρει κάτι...

E: Ή όχι. Μπορείτε να μου περιγράψετε πώς ήρθατε σε επαφή με το Κ.Φ.;

Σ9: Ναι. Ε επειδή τυχαίνει να είμαι από τους πρώτους που ξεκινήσαμε τα Κοινωνικά μας Φροντιστήρια κι εδώ θα τόλμαγα να πω ότι είναι μία κοινωνική δομή... Στο μυαλό μου έχω τη Βασιλειάδα που είχε ιδρύσει ο Μέγας Βασίλειος στην Καππαδοκία και νομίζω ότι ο καθένας μας μπορεί να δημιουργήσει γύρω του μία μικρή παύλα μεγάλη Βασιλειάδα, γιατί είναι ανάγκη σήμερα να το κάνουμε αυτό. Έτσι λοιπόν στο άκουσμα ότι πρέπει να δημιουργήσουμε Κ.Φ., εκεί τρέξαμε κάποιοι να προσφέρουμε τις υπηρεσίες μας και τα καταφέραμε. Βέβαια είχαμε και τη διοικητική πείρα, γιατί κάποιοι χρηματίσαμε πέρα από καθηγητές, χρηματίσαμε και Διευθυντές στα δημόσια σχολεία κι έτσι είχαμε την πείρα της διοίκησης, μας εμπιστεύτηκε ο Δήμαρχος κι ο Πρόεδρος του Κέντρου Κοινωνικής Πολιτικής κι έτσι αφού πήραμε το ΟΚ, οργανώσαμε και λειτουργήσαμε και λειτουργούμε για πέντε συνεχή χρόνια το φροντιστήριο.

E: Το Κ.Φ., δηλαδή η δομή του Κ.Φ. ήταν μία πρόταση της τοπικής ηγεσίας κάποιων ατόμων...;

Σ9: Όχι η δομή.

E: Ή ήταν δική σας...

Σ9: Δική μας ήταν...

E: Ατόμων δηλαδή...

Σ9: Το πώς το κάναμε θα ήταν δικό μας θέμα...

E: Που αφουγκράστηκαν τις ανάγκες...

Σ9: Ο Δήμος, οι άρχοντες του Δήμου Κορινθίων ήθελαν να δημιουργήσουν Κ.Φ., εάν δεν βρισκόntonταν μια ομάδα από καθηγητές, δε θα μπορούσαν να κάνουν κάτι τέτοιο κι εμείς βρεθήκαμε, μπορέσαμε και δημιουργήσαμε ο Δήμαρχος, ο Πρόεδρος του Κέντρου Κοινωνικής Πολιτικής και εμείς το Κ.Φ. Τώρα η οργάνωσή του αφέθηκε σ' εμάς τους καθηγητές, εμείς μπορούσαμε να οργανώσουμε το φροντιστήριο. Ο Δήμος όπως είπατε και προηγουμένως μας παραχώρησε το κεντρικό σχολείο, το 1^ο Δημοτικό σχολείο της Κορίνθου και την υλικοτεχνική υποδομή και από 'κει και πέρα είχαμε το ελεύθερο να δημιουργήσουμε εμείς τη δομή, να το λειτουργήσουμε.

E: Πολύ ωραία. Ποιοι ήταν οι λόγοι συμμετοχής σας σ' αυτό το θεσμό;

Σ9: Εεεε είπαμε ότι ξεκινήσαμε για να βοηθήσουμε τα παιδιά.

E: Δεδομένης της κρίσης...

Σ9: Ναι.

E: Μάλιστα.

Σ9: Ε πάντα μιλάμε μετά την κρίση. Μην ξεχνάμε ο θεσμός των Κ.Φ. γενικά στη χώρα μας άρχισε το 2011. Κι εμείς κάποιοι μεμονωμένα είχαμε ξεκινήσει και προσφέραμε, όχι από μας μόνο τους μεγάλους τους συνταξιούχους, αλλά και από σας που είστε άνεργοι, αλλά και από φοιτητές προσφέρατε τις υπηρεσίες σας σε παιδιά δωρεάν. Λοιπόν κι εμείς σιγά σιγά ήρθε αυτό του φροντιστηρίου, γενικά να δημιουργήσουμε κάτι πιο...

E: Το πιο οργανωμένο... Προηγουμένως δηλαδή παρείχατε εσείς τις γνώσεις σας και τις ώρες σας προκειμένου να στηρίζετε παιδιά αδύναμων οικογενειών;

Σ9: Ναι, ναι, ναι.

E: Σε τι μορφή, ιδιαίτερα;

Σ9: Εδώ συγκεκριμένα είχε γίνει στο Συνοικισμό της Κορίνθου με τις ευλογίες του Πατρός Νεκταρίου Μαρμαρινού.

Ε: Μγγ. Και λειτουργούσε ως φροντιστήριο ή ως ιδιαίτερο;

Σ9: Όχι εκεί λειτουργούσαμε στο Κέντρο Νεότητας στο Συνοικισμό οργανωμένα.

Ε: Γίνονταν πάλι όλα τα μαθήματα, για όλες τις τάξεις ή μεμονωμένα, για μεμονωμένες τάξεις;

Σ9: Έγιναν αρχικά, ξεκινήσαμε στα δικά μας τα θετικά μαθήματα, έτσι μια ομάδα και κάναμε Φυσική, Χημεία, Μαθηματικά.

Ε: Και τα άτομα τα οποία παρείχαν τότε τις υπηρεσίες τους βρίσκονται και τώρα στο Κ.Φ. ή ήταν άλλα;

Σ9: Ναι βρίσκονται και τώρα.

Ε: Μάλιστα. Για σας τι είναι ο εθελοντισμός;

Σ9: Εθελοντισμός είναι κάτι παραπάνω από κίνημα που δεν έχει ούτε τοπικά, ούτε χρονικά όρια. Κάτι πολύ μεγάλο, δεν μπορώ να το ορίσω εγώ τι είναι εθελοντισμός. Μπορούμε να βγάλουμε κάποια συμπεράσματα και λέμε ότι «Ξέρεις; Πρέπει όλοι μας να γίνουμε εθελοντές και να βοηθήσουμε ο ένας τον άλλο». Όλοι μας έχουμε ανάγκη αυτά τα χρόνια να βοηθηθούμε κι όταν βοηθάς κάποιον, στην ουσία βοηθάς τον εαυτό σου πρώτα. Πρώτα βοηθάς τον εαυτό σου γιατί με αυτό που κάνεις βοηθάς, είναι σαν τον καθρέφτη, βλέπεις στο πρόσωπο του ανθρώπου που βοηθάς, βλέπεις τον εαυτό σου και λες βοηθήθηκα, γιατί χαμογελάει ο απέναντί σου, χαμογελάς κι εσύ. Αυτό θεωρώ εγώ ότι είναι εθελοντισμός.

Ε: Για σας υπάρχει διαφορά ανάμεσα στο φιλανθρωπικό έργο και στον εθελοντισμό;

Σ9: Δεν μπορώ να τα ξεχωρίσω αυτά. Δεν μπορώ να τα ξεχωρίσω εγώ.

Ε: Μάλιστα. Τα δικά σας...

Σ9: Κοιτάζτε, εεε Αγγελική κοίταξε είπες και προηγουμένως ότι η φιλανθρωπία ξεκινάει από το χώρο της Εκκλησίας. Ναι θα πω, η Βασιλειάδα, ο Μέγας Βασίλειος ξεκίνησε από το χώρο της Εκκλησίας, αλλά όμως δημιούργησε ένα τεράστιο συγκρότημα με ορφανοτροφεία, με οικοτροφείο, εντάξει; Σπουδαστήρια, δεν ξέρω τι ακριβώς περιείχε τότε, 4^{ος} αιώνας μ.Χ., εεε δωρεάν. Δεν προσέφερε; Προσέφερε. Το ίδιο κάνουμε κι εμείς σήμερα. Μπορεί να ξεκίνησε από 'κει, μπορεί κι εμείς να είχαμε μέσα τη σπίθα μας, του εκκλησιαστικού από εκεί ορμώμενοι. Όπως αναφέρθηκα και ο Πατέρας Νεκτάριος με τις ευλογίες του μας είπε «Προχωράτε». Λοιπόν, από 'κει και πέρα λέμε εθελοντικά τώρα όλοι μας να δεθούμε χέρι χέρι και να βοηθήσουμε.

E: Μάλιστα. Τα δικά σας κίνητρα τα συνδέετε περισσότερο με ένα φιλανθρωπικό – αλτρουιστικό πνεύμα ή όχι;

Σ9: Ναι.

E: Από αγάπη στον άνθρωπο;

Σ9: Ναι.

E: Και συγκεκριμένα στα παιδιά...

Σ9: Ναι.

E: Έχετε κάποιες προσδοκίες από τη συμμετοχή σας εδώ ή όχι;

Σ9: Όχι.

E: Θα μπορούσατε να μου περιγράψετε πώς θα αντιδρούσατε -εάν κι εσείς είσατε συνταξιούχος- σε μια ενδεχόμενη πρόταση για επαγγελματική αποκατάσταση, π.χ. στα μέσα της χρονιάς;

Σ9: Αν ήμουν νέος αδιόριστος και λοιπά ίσως ναι, τώρα δεν μπορώ. Είναι αλήθεια ότι πρέπει να είσαι μέσα εκεί και να λες «Εγώ τι προσδοκώ από εκεί;». Εάν δεν είσαι, δεν ξέρω, εγώ δεν μπορώ να πω κάτι. Εσείς οι νέοι μπορείτε να δώσετε μια περιγραφή αυτών, εγώ δεν μπορώ να το πω.

E: Να το θέσω διαφορετικά: Πώς πιστεύετε ότι θα 'πρεπε να αντιδρούσε κάποιος άνεργος εθελοντής σε μια ενδεχόμενη πρόταση για επαγγελματική αποκατάσταση, δηλαδή σε κάποιον άνεργο γίνεται πρόταση να δουλέψει κάπου, ποια πιστεύετε ότι είναι η αναμενόμενη συμπεριφορά δεδομένου ότι παρέχει τις υπηρεσίες του κι εδώ πέρα, έχει αναλάβει κάποια τάξη του Κ.Φ.;

Σ9: Ναι, εδώ πρέπει να πω ότι οι ηγέτες του Δήμου μας θα 'πρεπε να ενδιαφερθούν και να σκεφτούν τους άνεργους εθελοντές καθηγητές των Κοινωνικών μας Φροντιστηρίων και να τους υποστηρίζουν κάποια στιγμή που πρέπει να είναι κοντινή αυτή η στιγμή γιατί ήδη αναφερθήκαμε και είπαμε ότι ήρθατε εθελοντικά για να βοηθήσετε τα παιδιά μας, επομένως και οι ηγέτες μας πρέπει να πούνε ότι «Να βοηθήσουμε εσάς τους άνεργους...». Κι εσύ αύριο θα τελειώσεις το μεταπτυχιακό σου και πρέπει να βοηθηθείς και λογικότατο είναι ότι προσδοκός κάτι, να αναγνωριστεί το έργο το οποίο προσέφερες εδώ. Γιατί κι εσύ είσαι καθηγήτρια εδώ στα Κοινωνικά μας Φροντιστήρια κι ευχαριστούμε, άρα λοιπόν πρέπει. Λέμε το 'να χέρι πλένει τ' άλλο και τα δυο το πρόσωπο.

E: Μάλιστα. Εεε σε περίπτωση που κάποιος εθελοντής αποχωρούσε γιατί θα έβρισκε δουλειά οπουδήποτε, αυτό πώς θα λειτουργούσε ως προς τη συμμετοχή του στο Κοινωνικό, τι θα γινόταν;

Σ9: Σ' αυτό το σημείο υπάρχει, υπάρχει προσφορά καθηγητών και μπορούμε να καλύψουμε τα κενά.

Ε: Έχουν συμβεί τέτοια περιστατικά;

Σ9: Έχουν, τον τελευταίο καιρό από τα Χριστούγεννα παρουσιάστηκαν τρεις εθελοντές καθηγητές και μάλιστα και Φιλολόγος και Μαθηματικός και Οικονομολόγος και κάλυψαν κάποια κενά που υπήρχαν.

Ε: Στο διάστημα κατά το οποίο δεν είχαν παρουσιαστεί αυτά τα άτομα;

Σ9: Βρίσκαμε, έχουμε δημιουργήσει τέτοιες καταστάσεις που μπορούμε να βρούμε.

Ε: Θέλω να πω απευθύνεστε σε καινούργια άτομα ή απευθύνεστε στο ήδη υπάρχον προσωπικό;

Σ9: Το πρώτο που κάνουμε είναι στα ίδια τα άτομα τα οποία υπάρχουν και το δεύτερο είναι να απευθυνθούμε μέσω των Μ.Μ.Ε. και σε νέους συναδέλφους.

Ε: Απευθύνετε έκκληση δηλαδή;

Σ9: Απευθύνουμε έκκληση σε όλους γιατί θέλω να πιστεύω ότι δεν μας περισσεύει κανένας κι έτσι πρέπει να βοηθήσουμε και τους νέους και τους νέους ανθρώπους να καταλάβουν ότι αυτό, ο εθελοντισμός, το κίνημα του εθελοντισμού, ας το πούμε έτσι – όπως είπαμε και προηγουμένως για μένα δεν έχει εγώ λέω, όχι μόνο εγώ όχι μόνο χρονικά, ούτε τοπικά όρια και πρέπει εκεί να μπούμε όλοι μας στο παιχνίδι, να βοηθήσουμε και υπάρχουν άνθρωποι που ανταποκρίνονται στην έκκληση που θα απευθύνω οποιαδήποτε στιγμή και να είμαστε λίγο πραγματιστές κάθε τέλος του χρόνου κάποιοι από τους νέους καθηγητές που έχουμε, αδιόριστοι είναι εεε θα αποχωρήσουν από τα Κοινωνικά μας Φροντιστήρια για διάφορους λόγους. Έτσι λοιπόν πρέπει να καλύψουμε αυτά τα κενά που παρουσιάζονται. Εγώ είμαι αισιόδοξος ότι θα μπορέσουμε να τα καλύψουμε.

Ε: Τα άτομα τα οποία εντός εισαγωγικών εργάζονται εδώ πέρα εκτός από συνταξιούχοι, είναι και άνεργοι καθηγητές...

Σ9: Οι συνταξιούχοι είναι πολύ λίγοι, είμαστε 44 εκπαιδευτικοί σύνολο, απ' αυτούς οι 7 είμαστε συνταξιούχοι, εσείς οι υπόλοιποι είστε άνεργοι πτυχιούχοι όλοι σας.

Ε: Μάλιστα. Απ' αυτά τα άτομα, ή μάλλον αυτά τα άτομα πώς ήρθαν στο Κ.Φ., κατόπιν δικής σας έκκλησης;

Σ9: Είναι ένα μεγάλο θέμα εδώ. Αρχικά ξεκινήσαμε αν πάμε το 2012, εκεί την έκκληση την κάναμε, την έκανε ο Δήμαρχος, από 'κει και πέρα αφού δημιουργήθηκε ο πρώτος πυρήνας, την πρώτη χρονιά ήμασταν 33 εκπαιδευτικοί σύνολο, 12 συνταξιούχοι και οι υπόλοιποι 21 ήταν άνεργοι. Ε τη δεύτερη χρονιά γίναμε περισσότεροι. Ο ένας το συζητάει με τον άλλο και έτσι λοιπόν έρχονται κι από μόνοι

τους, αλλά απευθύνουμε κι εμείς μία έκκληση, με τα κανάλια μας και τον, με τον τοπικό Τύπο κι έτσι λοιπόν...

Ε: Υπάρχει προσέλευση...

Σ9: Ναι υπάρχει μεγάλη προσέλευση...

Ε: Έχετε αντιμετωπίσει ποτέ το πρόβλημα να σας μείνουν τμήματα χωρίς καθηγητές ή είναι πάντα αρκετοί οι καθηγητές για να επανδρώσουν...;

Σ9: Είναι αρκετοί οι καθηγητές, μπορεί όμως να υπάρξει και το πρόβλημα αυτό, τώρα αν κάποια στιγμή κάποιος καθηγητής για κάποιο λόγο αποχωρήσει ξαφνικά, δεν μπορώ να το αντιμετωπίσω απ' τη μια στιγμή στην άλλη. Μπορεί για μια ή δύο εβδομάδες να μείνει κενό το τμήμα, αλλά σε δύο εβδομάδες το πολύ θα καλυφθεί.

Ε: Πάρα πολύ ωραία. Σας έχει απασχολήσει ποτέ το ενδεχόμενο μιας αμοιβής για τις υπηρεσίες που προσφέρετε ή όχι;

Σ9: Όχι, όχι. Και θέλω να πιστεύω εδώ ότι κι εσείς οι άνεργοι εκπαιδευτικοί μας δεν, δεν, δεν φτάνετε στο σημείο να πείτε ότι ξέρετε μπορεί να γίνει αυτό, όχι μέχρι σήμερα δεν έχει υπάρξει κάτι τέτοιο.

Ε: Θα θέλατε να υπάρξει μια αμοιβή για τους καθηγητές σας, όχι για σας προσωπικά, για τα παιδιά σας;

Σ9: Εγώ αν με ρωτάτε προσωπικά θα ήθελα να υπάρξει, θα ήθελα να υπάρξει, γιατί αυτό το έργο που γίνεται σήμερα από τους άνεργους εκπαιδευτικούς μας εδώ δεν είναι έργο για μία μέρα, για μία εβδομάδα, είναι ένα διαρκές έργο, επομένως πρέπει να το λάβουμε σοβαρά υπ' όψιν μας όλοι μας. Είπαμε προηγουμένως και την ηγεσία του τόπου μας και λοιπά και η ηγεσία του τόπου μας πρέπει να το λάβει σοβαρά υπ' όψη της και να κοιτάξει να κάνει κάτι γι' αυτούς τους εκπαιδευτικούς μας. Εμείς τον τελευταίο καιρό αν θέλετε, προσπαθούμε να δημιουργήσουμε έναν σύλλογο με την ονομασία «Οι φίλοι των Κοινωνικών Φροντιστηρίων» που σκοπό έχει εάν, εάν καταφέρουμε να συγκεντρώσουμε κάποια χρήματα να τα δίνουμε στους άνεργους, τους εθελοντές καθηγητές μας.

Ε: Κι αυτός ο Σύλλογος θα δημιουργηθεί από τους ήδη υπάρχοντες καθηγητές;

Σ9: Κοιτάξτε, εδώ οι φίλοι αυτοί που λέμε εμείς των Κοινωνικών Φροντιστηρίων θα έχουν ως σκοπό να βοηθήσουν να εξαπλωθεί ο θεσμός των Κ.Φ. το πρώτο και βασικό και δεύτερον να βοηθήσουμε τους εθελοντές μας, τους άνεργους εκπαιδευτικούς μας. Δεν μπορεί να είναι ιδρυτικά μέλη και μέλη αυτοί οι εθελοντές οι εκπαιδευτικοί που είναι εδώ, γιατί κάποια στιγμή θα παίρνουν αποφάσεις και δεν μπορούν να παίρνουν απόφαση και να λένε «Ξέρεις εμείς αποφασίζουμε να πάρουμε κάποια χρήματα, εάν, εάν υπάρχουν τα χρήματα αυτά». Γι' αυτό λοιπόν ο Σύλλογος πρέπει ν' απαρτίζεται από ανθρώπους έξω από τα Κοινωνικά Φροντιστήρια, από ανθρώπους όμως οι οποίοι γνωρίζουν το έργο, το οποίο παράγεται στα Κ.Φ. και αφού το γνωρίζουν, θα

μπορέσουν να καθίσουν να μελετήσουν και να προγραμματίσουν κάποιες δράσεις του, ούτως ώστε να μπορέσουν να ωφεληθούν οι εκπαιδευτικοί μας, οι άνεργοι πάντοτε εκπαιδευτικοί μας.

E: Η τοπική κοινωνία είναι γνώστρια αυτής της προσπάθειας;

Σ9: Θέλω να πιστεύω ότι είναι, εντάξει, ακόμα δεν έχουμε πάρει την έγκριση από το Πρωτοδικείο. Όταν όμως πάρουμε τη σφραγίδα του Πρωτοδικείου, τότε θα γνωστοποιήσουμε στον ευρύτερο χώρο.

E: Αυτή η ανάγκη για δημιουργία αυτού του Συλλόγου προέκυψε από τους καθηγητές;

Σ9: Δεν ξέρω από πού προέκυψε από τους εθελοντές, αλλά εντάξει στο μυαλό το δικό μας υπάρχει κι αυτό το θέμα πώς θα μπορέσουμε να βοηθήσουμε πέρα από την ομάδα, τα παιδιά, να βοηθήσουμε και την ευπαθή αυτή ομάδα των εθελοντών εκπαιδευτικών μας.

E: Μάλιστα. Ποια θα ήταν η ιδεατή αμοιβή για τους καθηγητές;

Σ9: Πάλι....

E: Η ιδεατή αμοιβή για τους καθηγητές...

Σ9: Κοιτάζετε, μου βάζετε δύσκολα ερωτήματα...

E: Αμοιβή μπορεί να 'ναι η αναγνώριση από την τοπική ηγεσία...

Σ9: Ναι...

E: ... η μοριοδότηση....

Σ9: Ναι, ναι, ναι....

E: Χρηματικό....

Σ9: Κάποιες φορές, κάποιες φορές έχουμε συνέλθει όλοι μας και έχουμε συζητήσει. Δεν έχουμε καταλήξει κάπου, γιατί ο καθένας σας αφού ήρθε εθελοντικά, λέει «Μη χάσουμε τον εθελοντισμό μας». Ναι, αν μπορέσει να γίνει κάτι, έχει καλώς, εάν όμως δε θα πιέσουμε προς κάποια κατεύθυνση ότι πρέπει να βρεθεί λύση για το μέρος αυτό, για πληρωμή, όχι. Εεε γιατί πραγματικά έχουμε δημιουργήσει μια εθελοντική ομάδα πολύ καλή, πολύ δυνατή και πιστεύω ότι και οι μεγάλοι εκπαιδευτικοί και οι μικροί προσφέρουν με την ψυχή τους τον καλύτερο εαυτό τους. Άρα λοιπόν δε θέλω να πιστεύω κι έτσι είναι ότι έρχεστε εδώ και λέτε ότι «Κάποια στιγμή θα πάρω κάτι, θα πάρω μία αμοιβή». Εμείς απ' έξω το βλέπουμε και θέλουμε να βοηθήσουμε και πρέπει να βοηθήσουμε και την ευπαθή ομάδα των άνεργων εκπαιδευτικών.

E: Μάλιστα. Μπορείτε να μου περιγράψετε μία κατάσταση που σας έχει προσφέρει ικανοποίηση ή χαρά από τη συμμετοχή σας εδώ;

Σ9: Ναι. Φέτος όταν κάναμε την τελετή κοπής της βασιλόπιτάς μας για πρώτη φορά τιμήσαμε τους επιτυχόντες με τις Πανελλαδικές εξετάσεις στα Πανεπιστήμια και στα Τ.Ε.Ι.. Ε πραγματικά εκείνη η μέρα ήτανε συγκινητική γιατί υπήρχαν το μεγάλο ποσοστό των νέων μας φοιτητών, αλλά παράλληλα ήσαν και οι γονείς αυτών των παιδιών και πέρα απ' αυτούς ήταν και ένας καθηγητής Κορίνθιος, ο κος Δουλάβερρας Αριστείδης, Καθηγητής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και με συγκίνηση μεγάλη αναφέρθηκε στο, στους επιτυχόντες φοιτητές με ένα πολύ σημαντικό παραινετικό λόγο και όταν ακούς από έναν καθηγητή να ευχαριστεί όλους τους εθελοντές που προσέφεραν και προσφέρουν τις υπηρεσίες τους για τα παιδιά αυτά, ε νομίζω είναι κάτι σημαντικό.

Ε: Μάλιστα. Μπορείτε να μου περιγράψετε τώρα και μια κατάσταση που σας έχει προσφέρει δυσαρέσκεια ή ματαίωση;

Σ9: Συγκεκριμένα όχι. Υπάρχουν και κάποιοι μαθητές ή γονείς οι οποίοι δεν κατάλαβαν τι προσφέρουμε εδώ και ίσως είναι αποτέλεσμα ότι τα τελευταία χρόνια έχουν απαξιωθεί τα πάντα στη χώρα μας και δε θέλουν κι οι γονείς οι ίδιοι να καταλάβουν το τι γίνεται εδώ. Έτσι λοιπόν από κάποιους γονείς που ήρθαν και μας είπαν ότι «Δεν έχετε κάνει κάτι σημαντικό για τα παιδιά μας», εντάξει μέσα σε παρένθεση μας στεναχωρεί, αλλά δεν μπορούμε να κάνουμε διαφορετικά.

Ε: Έμεινε μια πικρία...

Σ9: Έμεινε μια πικρία, αυτό είναι. Ελάχιστη είναι βέβαια, ελάχιστη, αλλά είναι μια πικρία να.

Ε: Από τη δράση σας αυτή αισθάνεστε ωφελημένος ή όχι;

Σ9: Οπωσδήποτε ωφελημένος, είπαμε ο εθελοντής είναι αυτός ο οποίος κερδίζει πρώτα, εκείνος κερδίζει πρώτα και μετά επειδή κερδίζει, αυτό το κέρδος το δίνει στους συνανθρώπους του.

Ε: Δηλαδή σε ποιον τομέα αισθάνεστε κερδισμένος, ωφελημένος σε ηθικό επίπεδο;

Σ9: Ηθικά.

Ε: Μάλιστα.

Σ9: Ηθικά. Και εγώ και οι άλλοι συνάδελφοι κι εσείς αυτό πιστεύω ότι γίνεται.

Ε: Το γεγονός ότι δεν υπάρχει χρηματική αμοιβή για το έργο σας επηρεάζει την έννοια των καθηγητών για την απόδοση των μαθητών ή όχι;

Σ9: Των καθηγητών ημών εδώ στα Κ.Φ.;

Ε: Ναι.

Σ9: Όχι, όχι δε νομίζω.

Ε: Επειδή δεν πληρώνονται...

Σ9: Όχι, όχι, όχι. Θέλω να πιστεύω και το έχουμε αποδείξει αυτό και με τις, με τα αποτελέσματα που έχουμε κάθε χρόνο στις Πανελλαδικές εξετάσεις και εδώ να θυμηθούμε – αν και το έχουμε πει αρκετές φορές – ότι τα αποτελέσματα στις Πανελλαδικές εξετάσεις κυμαίνονται από 63-77% στην επιτυχία, που είναι κάτι πολύ σημαντικό αυτό και γιατί γίνεται αυτό; Γιατί ο καθένας θυσιάζει τον ελεύθερο χρόνο του ο κάθε εθελοντής που έρχεται εδώ και αφού θυσιάζει το χρόνο του προσφέρει ό,τι καλύτερο έχει. Δεν υπολογίζει ότι «Εγώ θα δούλευα μία ώρα και θα έπαιρνα 5 ή 10€», όχι λέει «Πάω να προσφέρω». Θυσιάζεται εκεί, γι' αυτό έχουμε αυτά τα αποτελέσματα και όταν πέρυσι το ποσοστό μας ήτανε 68%, κάποιος είπε εδώ, ήταν ο μέσος όρος στην Κορινθία μας αυτό το αποτέλεσμα. Έτσι λοιπόν κι εμείς χωρίς να επιζητούμε να γίνουμε ανταγωνιστές και λοιπά – για όνομα του Θεού- εμείς εδώ δε θέλουμε ούτε όνομα να βγάλουμε το τι κάνουμε και λοιπά προς τα έξω στην κοινωνία μας, δε λέμε ότι θα αναφέρουμε τα ονόματα των παιδιών μας στις επιτυχίες μας για να πούμε ότι θα φέρουμε περισσότερους μαθητές την επόμενη χρονιά. Όχι. Έτσι λοιπόν εσείς οι νέοι άνθρωποι έρχεστε εδώ γιατί; Για να μπειτε μέσα σε μία τάξη να διδάξετε, να κάνετε μάθημα. Αυτό είναι πολύ σημαντικό, να αποκτήσετε εμπειρία και εσείς κι αυτό είναι πολύ σημαντικό. Αυτά έχουν σαν αποτέλεσμα να προωθούν την παιδεία μας. Αυτό που είναι η μόρφωση των παιδιών μας πάνω απ' όλα, θέλουμε να γίνει, δε σκεφτόμαστε τίποτα άλλο. Ε ούτε τις επιτυχίες, ούτε τίποτα. Εμείς εδώ αυτό που θέλουμε να κάνουμε είναι να μορφωθούν τα παιδιά μας, να δώσουμε παιδεία. Εγώ μιας και τυχαίνει και είμαι από τους συνιδρυτές των Κ.Φ. της μεγάλης θα τολμήσω να πω μέσα σε εισαγωγικά, της Μεγάλης Βασιλειάδας που βρίσκεται στο Δήμο, στο Δήμο Κορινθίων, εεε οφείλω μεγάλες ευχαριστίες σε όλους σας τους εθελοντές και εκπαιδευτικούς μας και με συγκίνηση το λέω αυτό και κάθε χρόνο κάτι, όλο και κερδίζουμε περισσότερα πραγματάκια και γινόμαστε πιο σοφοί. Θέλω να πιστεύω ότι θέλουμε να συζητάμε και να μαθαίνουμε περισσότερα πράγματα. Λυπούμαστε γιατί δεν μπορούμε να μάθουμε πιο πολλά, αλλά όλοι μαζί μπορούμε. Το σύνθημά μας είναι «Όλοι μαζί μπορούμε» και θα τα καταφέρουμε να έρθουν καλύτερες μέρες.

Ε: Ωραία. Θα σας άρεσε να γίνει μια απόπειρα αξιολόγησης της δράσης αυτής όσον αφορά την επίδοση των μαθητών ή όχι;

Σ9: Βεβαίως, βεβαίως να γίνει μια αξιολόγηση. Δεν έχω κανένα πρόβλημα, υπάρχει, ήδη έχουμε κάνει μία τέτοια κίνηση, να γίνει μια αξιολόγηση και για τους μαθητές μας ή αν θέλετε ακόμα μια αξιολόγηση για τους ίδιους εμάς τους καθηγητές, να γίνει μια αξιολόγηση. Είναι κάτι πολύ σημαντικό.

Ε: Έχει ξεκινήσει...;

Σ9: Πάντοτε, πάντοτε πρέπει όταν κάνουμε κάποιο έργο να περιμένουμε την αξιολόγηση, να τη θέλουμε, να την επιζητούμε την αξιολόγηση. Δεν είμαστε οι καλύτεροι, όχι. Αλλά τι πρέπει να κάνουμε πάντοτε; Να προσπαθούμε... Εγώ στη

ζωή μου ως καθηγητής που ήμουνα περίπου 35 χρόνια δεν ξέρω αν ήμουνα ο καλός ή ο καλύτερος, αυτό που γνωρίζω όμως και το γνωρίζει κι ο κόσμος και το γνωρίζουν κι οι μαθητές μας, είναι ότι πάντοτε προσπαθούσα να δώσω στα παιδιά κάτι από το αντικείμενό μου, απ' αυτό που ήξερα εγώ. Θέλω να πιστεύω ότι το πετύχαινα μέχρι ένα βαθμό, όταν όμως προσπαθούμε όλοι μαζί και ο καθηγητής μαζί με τα παιδιά, αυτός ο βαθμός είναι μεγαλύτερος.

E: Μάλιστα.

Σ9: Έτσι; Γι' αυτό λοιπόν ήμουνα, είμαι και θα είμαι πάντοτε υπέρ της αξιολόγησης. Να μην τη φοβόμαστε κι εσείς οι νέοι ειδικότερα δεν πρέπει να φοβηθείτε ποτέ στη ζωή σας την αξιολόγηση, να πιστεύετε ότι θα γίνετε καλύτεροι όταν υπάρχει αξιολόγηση.

E: Μάλιστα. Συνοψίζοντας, μου είπατε ότι κρίνετε ότι η κατάσταση που βιώνει η χώρα μας τα τελευταία χρόνια έχει επηρεάσει σε σημαντικό βαθμό την καθημερινότητά μας...

Σ9: Ναι.

E: Ότι η οικονομική κρίση έχει επηρεάσει ακόμα και την εκπαίδευση...

Σ9: Μχχ.

E: Δεν έχετε παρατηρήσει μη αντικειμενικές αντιμετωπίσεις από την πλευρά των καθηγητών ως προς τους μαθητές ούτε...

Σ9: Όχι, όχι, όχι.

E: ... στο οικονομικό κομμάτι, ούτε με βάση την κοινωνική προέλευση...

Σ9: Όχι.

E: Μου περιγράψατε πως ήρθε στο φως αυτή η εθελοντική δράση στα πλαίσια του φαινομένου του εθελοντισμού που άρχισε να δρα στη χώρα μας από το 2009 και μετά...

Σ9: Ναι.

E: Η εθελοντική αυτή δράση ξεκίνησε κάπως τοπικά, σε μία περιοχή της Κορίνθου, υπό τη σύμφωνη γνώμη ενός Πνευματικού, ενός ιερέα της συγκεκριμένης περιοχής. Αργότερα δραστηριοποιηθήκατε, οι πρώτοι καθηγητές ήρθατε σε επαφή με τις τοπικές αρχές που είχαν στα πλάνα τους να δημιουργήσουν ένα Κ.Φ....

Σ9: Ναι.

E: Αλλά αν εσείς δε βάζατε τους πρώτους λίθους, δε θα μπορούσε να υπάρξει, αν δεν υπήρχε η πρώτη ομάδα των καθηγητών...

Σ9: Ναι... Κάποιος πρέπει να βρίσκεται να πει ότι «Ξεκινάμε αυτό το έργο».

E: Τη δράση σας δεν την κρίνετε επηρεαζόμενη από την πολιτική ηγεσία....

Σ9: Όχι, όχι.

E: Ωστόσο, μου είπατε ότι η τοπική ηγεσία σας υποστηρίζει και σε ηθικό και σε υλικό επίπεδο. Ηθικά με την παρουσία της στις εκδηλώσεις, αλλά και με το ότι τόσο καιρό, πέντε χρόνια που βρίσκεται σε δράση το Κ.Φ., η δράση του και μόνο πιστοποιεί...

Σ9: Βέβαια.

E: ... ότι η τοπική ηγεσία είναι από πίσω...

Σ9: Και με υλικοτεχνική υποδομή και εδώ να πω δεν επιβαρύνουμε εμείς τον προϋπολογισμό του Δήμου. Έτσι; Αυτή η γραφική ύλη παρέχεται από το Κέντρο Κοινωνικής Πολιτικής κι έτσι δεν επιβαρύνεται ο προϋπολογισμός του Δήμου.

E: Μάλιστα. Δεν μπορείτε να διακρίνετε κάποιες διαφορές ανάμεσα σε εθελοντισμό και σε φιλανθρωπία...

Σ9: Όχι.

E: Ναι. Το έργο σας το κρίνετε εθελοντικό...

Σ9: Ναι.

E: ... χωρίς να απορρίπτετε την έννοια της φιλανθρωπίας.

Σ9: Μμμ.

E: Μου περιγράψατε πως ήρθατε σε επαφή με το Κ.Φ.. Ουσιαστικά, μπορούμε να πούμε ότι είστε ο ιδρυτής του, τουλάχιστον είστε απ' τα πρώτα άτομα που θέλησαν να πραγματοποιηθεί αυτή η δράση... Έεε οι λόγοι για τους οποίους συμμετείχατε σ' αυτό το θεσμό έχουν να κάνουν κυρίως με την προσφορά, με τη βοήθεια σε παιδιά που δεν έχουν την ανάλογη οικονομική άνεση για να πάνε σε κάποιο ιδιωτικό φροντιστήριο. Ε τα κίνητρά σας τα κρίνετε αλτρουιστικά. Δεν έχετε κάποιες προσδοκίες από τη συμμετοχή σας εδώ πέρα. Θα δικαιολογούσατε τη φυγή κάποιου καθηγητή προκειμένου να...

Σ9: Ναι βέβαια, βέβαια.

E: ... βρει εργασία κι εδώ πέρα...

Σ9: Και σ' αυτόν τον τομέα πρέπει να βοηθήσουμε κι εμείς. Αυτό που κάνουμε κι εδώ βοηθάμε και θα πούμε «Κοίταξε, υπάρχουνε δρόμοι, μπορείς να βρεις κάτι». Στις συζητήσεις που κάνουμε μεταξύ μας, στις συνελεύσεις το συζητάμε...

E: Κι εδώ θα θέλατε τη συμβολή της τοπικής ηγεσίας, ώστε να κατοχυρώνει τους ανέργους....

Σ9: Βεβαίως, βεβαίως.

E: ... τους εθελοντές καθηγητές, τους άνεργους καθηγητές...

Σ9: Το ξέρω ότι είναι απαραίτητη και μιλάμε πάντα για το Δήμο Κορινθίων.

E: Ακόμα δεν έχετε κατασταλάξει ως προς το ποια θα ήταν μια ιδεατή αμοιβή, ακόμα κι οι ίδιοι οι καθηγητές στις συνελεύσεις που έχουν γίνει δεν ξ... δεν έχουν διεκδικήσει κάτι συγκεκριμένο...

Σ9: Όχι, όχι.

E: Δεν έχουν κάτι συγκεκριμένο στο μυαλό τους...

Σ9: Όχι, όχι.

E: Ε το γεγονός ότι...

Σ9: Ο καθένας εδώ θα περίμενε μια ευχαριστήρια θα 'λεγα αμοιβή. Τώρα τι θα 'ταν... Θα μπορούσε να ήταν ένα δώρο ένα στυλό και να ξέρει ο καθένας ότι είναι αυτό το στυλό από τα Κ.Φ., είναι απ' το Δήμο μας. Εντάξει; Γιατί και να σου λέει ότι «Εγώ προσέφερα αυτό το χρονικό διάστημα». Αυτό το βραβείο που παίρνετε όλοι σας νομίζω ότι η ιδεατή αμοιβή αυτή είναι.

E: Μάλιστα.

Σ9: Έτσι;

E: Η ικανοποίηση σας έχει προσφέρει η απονομή βραβείων στους επιτυγχόντες, στους περσινούς επιτυγχόντες....

Σ9: Βεβαίως.

E: Δυσaréσκεια μπορούμε να πούμε ότι σας έχει προσφέρει η στάση ορισμένων μαθητών και των γονιών που δεν έχουν αναγνωρίσει το έργο σας. Εσείς σε γενικές γραμμές...

Σ9: Δεν κατάλαβαν στην ουσία το τι παράγεται, το έργο που παράγεται, δεν κατάλαβαν αυτό.

E: Εσείς αισθάνεστε ωφελημένος απ' αυτή...

Σ9: Πολύ. Σε μεγάλο βαθμό, σε μεγάλο βαθμό.

E: ... απ' αυτή τη δράση.

Σ9: Σε μεγάλο βαθμό.

E: Το γεγονός, η ανυπαρξία χρηματικής αμοιβής δεν έχει επηρεάσει το έργο των εθελοντών καθηγητών...

Σ9: Όχι, όχι.

E: Και μου είπατε ότι θα επιθυμούσατε μια αξιολόγηση, γιατί από μια αξιολόγηση γεννιέται η προσπάθεια και που, ένα καλύτερο, το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα.

Σ9: Το καλύτερο πάντα, το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα. Κοιτάζτε Κυρία Στέφα, εε στον ιδιωτικό τομέα γίνεται αξιολόγηση κάθε ώρα, κάθε μέρα, κάθε βδομάδα, κάθε μήνα, κάθε χρόνο. Δε γίνεται;

E: Ναι.

Σ9: Γίνεται η αξιολόγηση. Στο δημόσιο τομέα δεν πρέπει να γίνει αξιολόγηση; Πρέπει να γίνεται διαρκώς η αξιολόγηση, εμείς οι ίδιοι πρώτα απ' όλα, όπως διαπιστώνετε εδώ στα Κ.Φ. ότι πάμε από μέρα σε μέρα γινόμαστε καλύτεροι. Εσείς οι νέοι εκπαιδευτικοί γίνεστε καλύτεροι από μέρα σε μέρα. Ε βέβαια ένα νέος εκπαιδευτικός έρχεται και λέει «Α εγώ τα ξέρω όλα και θα τα δώσω όλα στα παιδιά». Μπαίνει μέσα στην τάξη, βλέπει ότι μπορεί, αυτό δεν μπορεί να γίνει και στενοχωριέται, αλλά κάνει την αυτοαξιολόγησή του και λέει ότι «Ξέρεις δεν μπορώ να του προσφέρω αυτό το πακέτο που έχω εγώ σαν αντικείμενό μου, επομένως πρέπει να κάνω κάτι άλλο», ε κι εκεί το βρίσκουμε τι πρέπει να γίνει.

E: Μάλιστα. Σας ευχαριστώ πάρα πολύ. Με βοηθήσατε πάρα πολύ στην έρευνά μου. Εύχομαι ό,τι καλύτερο και σε προσωπικό επίπεδο... Επαγγελματικά εσάς δε σας ενδιαφέρει κάτι...

Σ9: Όχι, όχι, όχι....

E: Εύχομαι ό,τι καλύτερο για το Κ.Φ....

Σ9: Σ' εσάς εύχομαι καλή επιτυχία στη διπλωματική σας άσκηση και στο μεταπτυχιακό σας και εύχομαι να είστε καλότυχη στη ζωή σας.

E: Ευχαριστώ!

Σ9: Θέλουμε να ευχαριστήσουμε και το Πανεπιστήμιο που σας προωθεί στα προς το Δήμο και στα Κ.Φ....

E: Ευχαριστώ πάρα πολύ!

Σ9: ... και μπορούμε και βοηθάμε. Κι εγώ ευχαριστώ!

Συνέντευξη 10^η

E: Ονομάζομαι Αγγελική Στέφα και είμαι μεταπτυχιακή φοιτήτρια του Τμήματος Κοινωνικής κι Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Η συνέντευξή μας θα πραγματοποιηθεί για την υλοποίηση της διπλωματικής εργασίας μου. Αρχικά συμφωνείς να γίνει αυτή τη συνέντευξη;

Σ10: Ναι.

E: Ωραία. Οποιαδήποτε στιγμή θελήσεις να σταματήσουμε τη συνέντευξη, για οποιονδήποτε λόγο αρκεί να μου το πεις.

Σ10: Βεβαίως.

E: Όπως βλέπεις, θα χρειαστεί να γίνει μαγνητοφώνηση. Έχεις κάποιο πρόβλημα με αυτήν την παράμετρο;

Σ10: Κανένα πρόβλημα.

E: Θέλω να σε ενημερώσω ότι θα τηρηθεί εχεμύθεια σχετικά με τα στοιχεία σου. Επίσης, εάν θέλεις τα αποτελέσματα της έρευνας, μπορώ να σε ενημερώσω γι' αυτά μετά την ολοκλήρωση της εργασίας.

Σ10: Ωραία. Θα το ήθελα.

E: Θα ήταν προτιμότερο να κλείσουμε τα κινητά. Συμφωνείς;

Σ10: Βεβαίως. Το έχω ήδη βάλει στο αθόρυβο.

E: Ωραία. Τη συνέντευξη αυτή λοιπόν την κάνω για τη διπλωματική μου εργασία που έχει ως θέμα το «Κοινωνικό Φροντιστήριο και την Αξιολόγηση των επιδόσεων των μαθητών». Να ξεκινήσουμε;

Σ10: Ναι βεβαίως.

E: Θα ήθελες να κάνεις μια μικρή αναφορά στον εαυτό σου προκειμένου να σχηματιστεί το προφίλ σου;

Σ10: Είμαι εκπαιδευτικός στο Κ.Φ του Δήμου Κορινθίων από το 2015, το σχολικό έτος 2015-2016 και φέτος είναι το δεύτερο 2016-2017. Ε η ειδικότητά μου είναι φιλόλογος, ε κι έχω κάνει μαθήματα Αρχαίων Ελληνικών στις τάξεις του Γυμνασίου μέχρι στιγμής. Είμαι άνεργη Φιλολόγος, εεε και θεώρησα ότι η είσοδός μου στο Κ.Φ. ήταν τουλάχιστον ένας τρόπος για να διοχετεύσω λίγο τη δημιουργικότητά μου και την ενέργειά μου.

E: Πάρα πολύ ωραία. Η κατάσταση που βιώνει η χώρα μας τα τελευταία χρόνια πώς κρίνεις ότι έχει επηρεάσει την καθημερινότητα;

Σ10: Την έχει επηρεάσει πολύ σε όλους τους τομείς και ιδίως εμείς οι νέοι το βιώνουμε ακόμα πιο έντονα. Ε είμαστε νέοι άνθρωποι που έχουμε σπουδάσει, που

θέλουμε να προσφέρουμε, που θέλουμε να αυτονομηθούμε και να ανεξαρτητοποιηθούμε από τους γονείς μας και δυστυχώς αυτό δεν είναι καθόλου εύκολο. Ε βλέπουμε ότι και οι οικογένειές μας δυσκολεύονται να μας συντηρήσουν, εμείς δυσκολευόμαστε να αυτοσυντηρηθούμε, εεε και δεν μπορούμε να κάνουμε εύκολα σχέδια για το μέλλον, δεν μπορούμε να υλοποιήσουμε τα όνειρα που είχαμε κάποτε.

Ε: Ε η κρίση δηλαδή εντοπίζεις ότι επηρεάζει περισσότερο την, τον επαγγελματικό χώρο.

Σ10: Τον επαγγελματικό, αλλά συνακόλουθα και τον προσωπικό, διότι ένας άνθρωπος δεν έχει την οικονομική κατάσταση που χρειάζεται προκειμένου να κάνει μια οικογένεια, δύσκολα θα πάρει αυτήν την απόφαση. Επομένως, δεν μπορεί να εξελιχθεί και στον προσωπικό τομέα όπως θα ήθελε.

Ε: Πάρα πολύ ωραία. Στον εκπαιδευτικό χώρο έχεις παρατηρήσει όξυνση των ανισοτήτων ή όχι;

Σ10: Βεβαίως υπάρχει όξυνση των ανισοτήτων. Εεε ας δούμε κατ' αρχάς όσον αφορά τους ίδιους τους καθηγητές. Εγώ είμαι μία νέα Φιλόλογος που αποφοίτησα το 2011, επομένως δε μου έχει δοθεί ποτέ η δυνατότητα να δώσω σε κάποιο διαγωνισμό ΑΣΕΠ, ώστε να αποκτήσω κάποια μόρια για μια ενδεχόμενη πρόσληψη ως αναπληρώτρια. Επίσης δεν έχω προϋπηρεσία, επομένως ουσιαστικά υποβάλλω κάθε χρόνο τα, εε την αίτησή μου για αναπληρώτρια ή ωρομίσθια, αλλά ξέρω εκ των προτέρων ότι δεν υπάρχει καμία πιθανότητα να απορροφηθώ ακόμη κι αν δηλώσω να πάω στη Δ' Δωδεκανήσου. Ε διότι δε μου 'χουν δώσει τη δυνατότητα να αποκτήσω τα κριτήρια που αυτοί θεωρούν ότι πρέπει να έχει ένας καθηγητής που θα διοριστεί, ή που θα προσληφθεί προσωρινά. Εεε επομένως ε δε μου δίνεται η δυνατότητα να δουλέψω στο Δημόσιο σχολείο, στον ιδιωτικό τομέα είναι εξίσου δύσκολο κι ως ελεύθερος επαγγελματίας είναι πάλι, είναι πάλι πολύ δύσκολο. Ε οι οικογένειες επίσης ε δεν έχουν τα χρήματα για να κάνουν ιδιαίτερα. Ε πολλές φορές δεν το 'χω συναντήσει προσωπικά ακούω από συναδέλφους ότι τους χρωστάνε πολλά χρήματα, τους πληρώνουν μετά από μεγάλα χρονικά διαστήματα ή μπορεί να μην τους πληρώσουν καθόλου. Ε επομένως απ' αυτήν την πλευρά θεωρώ ότι τα συμφέροντα του εκπαιδευτικού θίγονται πάρα πολύ. Ε τώρα όσον αφορά τους ίδιους τους μαθητές; Ε θεωρώ ότι και αυτοί ενδεχομένως θα ήθελαν να κάνουν μαθήματα σ' ένα φροντιστήριο και δεν έχουν τη δυνατότητα, ή δεν έρχονται στο Κ.Φ. γιατί αισθάνονται κάπως μειονεκτικά σε σχέση με τα υπόλοιπα παιδιά με αποτέλεσμα είτε να μην προσπαθούν τόσο, είτε να έρθουνε για λίγες εβδομάδες και μετά να το διακόψουνε.

Ε: Επομένως απ' ό,τι καταλαβαίνω εστιάζεις στην οικονομική ανισότητα είτε αφορά το χώρο των καθηγητών, είτε αφορά το χώρο των μαθητών...

Σ10: Ναι, ναι.

E: Ε άλλη μορφή ανισότητας έχεις αντιληφθεί;

Σ10: Ε ενδεχομένως υπάρχει κάποια ε, υπάρχουν κάποιες προκαταλήψεις, κάποιες στερεότυπες αντιλήψεις, ε σχετικά με την επίδοση των μαθητών ανάλογα με κοινωνικά κριτήρια ή κριτήρια φυλετικής καταγωγής. Ε πολλές φορές βλέπουμε και καθηγητές στη δημόσια εκπαίδευση ε να μην, να απαξιώνουν παιδιά που μπορεί να προέρχονται από άλλες χώρες, παρ' όλο που μπορεί να είναι εξίσου ικανά με τα ελληνόπουλα.

E: Έχει τύχει να αντιμετωπίσεις ένα τέτοιο φαινόμενο; Μαθητής σου να σου έχει αναφέρει ένα τέτοιο περιστατικό, να 'χει γίνει δέκτης μη αντικειμενικής αντιμετώπισης;

Σ10: Έχει τύχει ναι.

E: Θα ήθελες να μου περιγράψεις αυτό το περιστατικό;

Σ10: Ε ουσιαστικά ήτανε, δεν ήτανε κάτι συγκεκριμένο, αλλά ήτανε αυτό που προσλάμβανε από όλη την εκπαιδευτική διαδικασία, ότι δε δινόταν το δικαίωμα της ίσης συμμετοχής στο μάθημα σε σχέση με τα υπόλοιπα παιδιά. Και υπήρχε επίσης, όχι τόσο φανερά από την πλευρά του καθηγητή, από την πλευρά του καθηγητή ήταν πιο έμμεσος ο τρόπος, αλλά από την πλευρά των συμμαθητών ε ήτανε πιο καθαρή, ήτανε πιο καθαρή η στοχοποίησή του.

E: Μγγ. Αντιμετωπίστηκε αυτό το φαινόμενο ή εξακολουθεί αυτός ο μαθητής να είναι θύμα;

Σ10: Με κάποιο τρόπο αντιμετωπίστηκε, αλλά σίγουρα θαύματα δε γίνονται ώστε να εξαλειφθεί τελείως.

E: Μάλιστα. Το φαινόμενο του εθελοντισμού εξαπλώθηκε περισσότερο τα τελευταία χρόνια μετά απ' αυτά τα γεγονότα ή όχι;

Σ10: Θεωρώ πως ναι. Εξαπλώθηκε περισσότερο, επειδή όταν ζούμε σε εποχές κρίσης είναι απαραίτητο οι άνθρωποι να έρθουμε πιο κοντά και να αντιληφθούμε πως μόνο αν βοηθήσουμε ο ένας τον άλλο, θα μπορέσουμε να πετύχουμε κάτι.

E: Μάλιστα. Αυτή η εθελοντική δράση μπορείς να μου περιγράψεις πώς προέκυψε το Κ.Φ.; Απ' ό,τι έχεις ακούσει γιατί απ' ό,τι μου λες....

Σ10: Πώς προέκυψε...

E: Ναι.

Σ10: Πώς προέκυψε η ίδια η εθελοντική δράση, όχι η δική μου η συμμετοχή σ' αυτό... Ε γνωρίζω ότι τα παιδιά επειδή έχουνε, επειδή κατ' αρχάς στη δημόσια εκπαίδευση υπάρχουνε ελλείμματα, υπάρχουνε ελλείψεις, δεν υπάρχουν καθηγητές πολλές φορές, οι ώρες είναι περιορισμένες, χάνονται πάρα πολλές ώρες, επομένως

πάρα πολλές ώρες μαθημάτων, άρα πρέπει κι οι μαθητές νιώθουν ότι δεν καλύπτονται από τη διδασκαλία στο σχολείο και αναγκαστικά ζητούν βοήθεια εκτός σχολείου. Όταν λοιπόν δεν μπορούν οι οικογένειες να καλύψουν αυτή τη βοήθεια απ' το σχολείο, αναγκαστικά θεωρώ ότι κάποιοι καθηγητές που ήτανε, που είναι κάπως ευαισθητοποιημένοι, σκέφτηκαν ότι θα μπορούσαν να διαθέσουνε λίγες ώρες από τον ελεύθερο χρόνο τους και να βοηθήσουν αυτά τα παιδιά και προφανώς κάπως έτσι όλο αυτό διαδόθηκε.

E: Κάποιοι δηλαδή αφουγκράστηκαν τις ανάγκες της εποχής και δημιούργησαν αυτόν το θεσμό. Σωστά;

Σ10: Ναι.

E: E αυτή η εθελοντική κίνησή σας κρίνεις πως επηρεάζεται από την πολιτική ηγεσία ή όχι;

Σ10: Εεε θεωρώ πως επηρεάζεται από την πολιτική ηγεσία υπό την έννοια του ότι οι δυσκολίες που υπάρχουν και δεν επιλύονται από την πολιτική ηγεσία μας ωθούν στην ανάπτυξη τέτοιου είδους δράσεων. Δεν ξέρω αν απαντώ στην ερώτησή σου.

E: Ναι. Θέλω να πω, θέλω να μάθω πιστεύεις ότι η πολιτική ηγεσία πατρνάρει, χαιρείται με την ύπαρξη αυτών των εθελοντικών δράσεων ή όχι;

Σ10: Πιστεύω ότι χαιρείται διότι κάθε πολιτική ηγεσία θέλει να δώσει ε στην κοινωνία την εντύπωση ότι ενδιαφερόμαστε για το συνάνθρωπο. Επομένως όταν στο πλαίσιο μίας κυβέρνησης αναπτύσσονται τέτοιες δράσεις, ίσως το θεωρεί κι επιτυχία της.

E: Και διαφορετικά αυτές οι εθελοντικές δράσεις έχουν αναπτυχθεί για να ικανοποιήσουν μια, την εκάστοτε πολιτική ηγεσία ή όχι;

Σ10: Ορισμένες ίσως ναι, κάποιες άλλες ίσως όχι.

E: Τάσσονται θα λέγαμε με την αντιπολίτευση ή όχι;

Σ10: E όχι, δε θα το συγκεκριμενοποιούσα...

E: Ναι, ναι όχι κομματικά.

Σ10: Ναι. E δε θεωρώ για παράδειγμα ότι μία εθελοντική, μία εθελοντική δράση, όπως το έργο που κάνει η Εκκλησία να προσφέρει φαγητό στους άπορους ανθρώπους, εεε ότι το κάνει για να εξυπηρετήσει πολιτικά συμφέροντα...

E: Μχχ.

Σ10: Ή ότι το κάνει για να στοχοποιήσει πάλι την πολιτική ηγεσία.

E: Μάλιστα. Πολύ ωραία. E η τοπική ηγεσία προάγει και υποστηρίζει τις εθελοντικές δράσεις λόγω της δύσκολης εποχής που ζούμε ή όχι;

Σ10: Θεωρώ πως το κάνει σε μεγάλο βαθμό. Κατ' αρχάς μας έχει παραχωρήσει ένα δημόσιο σχολείο για να κάνουμε τα μαθήματά μας...

E: Μχχ.

Σ10: E στο βαθμό που μπορεί μας προσφέρει κάποια υλικοτεχνική υποδομή, εεε επομένως και μόνο το γεγονός ότι έχουμε ένα κτίριο είναι πολύ σημαντικό. Αυτό.

E: Περιέγραψες μία υποστήριξη υλική...

Σ10: Ναι.

E: ... από την τοπική ηγεσία... E ηθική υποστήριξη υπάρχει;

Σ10: Ηθική υποστήριξη υπάρχει σε ένα μικρότερο βαθμό θεωρώ. E ίσως είναι λίγο τυπικός, δεν ξέρω πόσο ουσιαστικός είναι, υπό την έννοια ότι κάθε χρόνο γίνεται μία βράβευση στο φροντιστήριο στο τέλος της σχολικής χρονιάς για να βραβευθούν οι εθελοντές για τον εθελοντισμό τους...

E: Ναι.

Σ10: ... για την προσφορά τους. Δεν ξέρω πόσο ουσιαστικό ή πόσο τυπικό είναι όλο αυτό.

E: Πάρα πολύ ωραία. E τις άλλες εθελοντικές δράσεις τις υποστηρίζει η τοπική ηγεσία;

Σ10: Εεε δεν έχω κάποια ενημέρωση πάνω σε αυτό το θέμα, εεε...

E: Υπάρχουν άλλες εθελοντικές δράσεις σε τοπικό επίπεδο;

Σ10: Ναι αυτό προσπαθώ να σκεφτώ... Μμμ, τόσο οργανωμένες θεωρώ όσο το Κ.Φ. όχι. Εκτός κι αν δεν έχει υποπέσει κάτι στην αντίληψή μου.

E: Πολύ ωραία. E η υποστήριξη που μου περιέγραψες γίνεται όσον αφορά τη γραφική ύλη και το κτίριο, η τοπική ηγεσία δηλαδή, φορέας μάλλον για την ύπαρξη αυτού του θεσμού είναι η τοπική ηγεσία απ' ό,τι καταλαβαίνω...

Σ10: Ναι.

E: E η υλική υποστήριξή της έχει να κάνει μόνο με τη γραφική ύλη και το κτίριο;

Σ10: Ουσιαστικά ναι.

E: Ναι.

Σ10: Γιατί όσον αφορά και την ενθάρρυνση που λέγαμε, η ψυχή του Κ.Φ. είναι ο Υπεύθυνος του Κ.Φ., δεν ξέρω αν χρειάζεται να τον κατονομάσω, ε ο οποίος είναι ένας άνθρωπος που στέκεται δίπλα στους συναδέλφους, εε μας βοηθάει και

έμπρακτα, αλλά και ηθικά, εε και είναι διαθέσιμος ανά πάσα ώρα και στιγμή, όποτε τον χρειαστούμε να μας προσφέρει τη βοήθειά του.

E: Μάλιστα. Τη δραστηριότητα και τη συμμετοχή σου εδώ θα τη χαρακτήριζες εθελοντική ή φιλανθρωπική;

Σ10: Εξαρτάται πώς ορίζει κανένας την έννοια της φιλανθρωπίας, διότι υπάρχουν άνθρωποι οι οποίοι θεωρούν ότι η φιλανθρωπία ενέχει μέσα στο πλαίσιο το χριστιανικό ενέχει και την έννοια του οίκτου, της συμπόνιας για τον άλλο, εε παράλληλα με τη διάθεση προσφοράς, επομένως αν το εκλάβουμε μ' αυτήν την έννοια τη θεωρώ περισσότερο εθελοντική. Δεν προσφέρω επειδή λυπάμαι το συνάνθρωπό μου, αλλά επειδή απλώς θέλω να τον βοηθήσω.

E: Πολλοί ορίζουν τη φιλανθρωπία, την ταυτίζουν μάλλον όπως είπες κι εσύ προηγουμένως με το έργο της Εκκλησίας...

Σ10: Μμμ.

E: Και αν το προσεγγίσουμε απ' αυτήν την άποψη, όπως είπες κι εσύ προηγουμένως η Εκκλησία δεν μπορούμε να πούμε ότι θα προσφέρει κάποιο έργο για να ικανοποιήσει ή για να δυσαρεστήσει την πολιτική εξουσία ή για να προωθήσει την αντιπολίτευση, θα το κάνει καθαρά για σκοπούς, από κίνητρα αγάπης προς το συνάνθρωπο...

Σ10: Μμμ.

E: Αυτό, θα είχες κάπως έτσι τη φιλανθρωπία στο μυαλό σου, δηλαδή προσφέρω κάτι χωρίς να περιμένω αντάλλαγμα...

Σ10: Ναι.

E: ...γιατί η Εκκλησία αυτό κάνει...

Σ10. Ναι, εννοείται...

E: Τουλάχιστον η άποψή μας ταυτίζεται...

Σ10: Εννοείται, εννοείται. Δεν ξέρω πόσο διακριτά είναι τα όρια του εθελοντισμού και της φιλανθρωπίας απλώς... Εεε, αλλά θεωρώ ότι και στον εθελοντισμό, δε γίνεσαι εθελοντής επειδή περιμένεις κάτι, γίνεσαι εθελοντής επειδή θέλεις να προσφέρεις.

E: Πάρα πολύ ωραία. Μπορείς να μου περιγράψεις πώς ήρθες σε επαφή με το Κ.Φ.;

Σ10: Μέσω μιας φίλης μου η οποία ήταν, εργαζόταν εντός εισαγωγικών στο Κ.Φ. ένα χρόνο νωρίτερα από μένα. Κι εγώ μόλις τελείωσα το μεταπτυχιακό μου στην Πάτρα εεε και επέστρεψα στην Κόρινθο θέλησα να ενταχθώ στο δυναμικό του Κ.Φ.

E: Οι λόγοι συμμετοχής σου σ' αυτό το θεσμό ποιοι ήταν;

Σ10: Εεε κατ' αρχάς είχα μόλις αποφοιτήσει, είχα τελειώσει το μεταπτυχιακό μου, δεν είχα εργαστεί, δεν είχα κάνει μαθήματα προηγουμένως, επομένως θεώρησα μια πολύ καλή ευκαιρία, ώστε να εξασκήσω τη δουλειά μου, να εξασκήσω το επάγγελμά μου, εεε να μπω σε σχολική τάξη, εεε και επίσης και το κυριότερο ότι ήθελα να προσφέρω με τον τρόπο μου στην κοινωνία της Κορίνθου, στα παιδιά που έχουν ανάγκη, εεε και θεωρώ κι εγώ πως αν ήμουν στη θέση τους και είχα αυτή τη δυνατότητα να κάνω μαθήματα χωρίς να πληρώνω, επειδή θα ήθελα να προοδεύσω στη ζωή μου και να 'χω καλές επιδόσεις και γενικότερα αυτό θα 'ταν κάτι που θα με βοηθούσε στη μετέπειτα ζωή μου την επαγγελματική, θα 'θελα κι εγώ να έχω μία τέτοια προσφορά από κάποιον άλλο.

E: Μγγ. Για σένα τι είναι ο εθελοντισμός;

Σ10: Εθελοντισμός σημαίνει για μένα να προσφέρεις με όλη σου την ψυχή, εε χωρίς να περιμένεις αντάλλαγμα, χωρίς να προσδοκείς τίποτα.

E: Υπάρχει διαφορά ανάμεσα στο φιλανθρωπικό έργο και στον εθελοντισμό, ποια είναι αυτή;

Σ10: Είναι αυτό που είπα και πριν, τα όρια είναι, δεν είναι τόσο ευδιάκριτα ανάμεσα σ' αυτά τα δύο, στο φιλανθρωπικό έργο και στον εθελοντισμό. Εξαρτάται πώς το ορίζει καθένας, ο καθένας. Οι πιο νεοφιλελεύθερες ιδέες βλέπουν τη φιλανθρωπία ως κάτι αρνητικό, ενώ η φιλανθρωπία είναι κάτι το οποίο μας, κάτι στο οποίο μας προτρέπει η Εκκλησία μας και εγώ πιστεύω στην έννοια της φιλανθρωπίας. Απλώς εε χωρίς να ενέχει την έννοια του οίκτου προς τον άλλο, απλώς η διάθεση προσφοράς, επομένως...

E: Προσφορά βοήθειας...

Σ10: θα τα ταύτιζα αυτά τα δύο, στη δική μου αντίληψη.

E: Μάλιστα. Τα δικά σου τα κίνητρα τα συνδέεις με ένα αλτρουιστικό – φιλανθρωπικό πνεύμα ή όχι;

Σ10: Ασφαλώς τα συνδέω με ένα φιλανθρωπικό – αλτρουιστικό πνεύμα, με μία διάθεση προσφοράς και βοήθειας προς το συνάνθρωπο.

E: Έχεις κάποιες προσδοκίες από τη συμμετοχή σου εδώ ή όχι;

Σ10: Οι προσδοκίες από τη συμμετοχή μου εδώ είναι σε καθαρά ηθικό και ψυχολογικό επίπεδο και επαγγελματικό όσον αφορά την κατάρτισή μου και τη διδακτική εμπειρία που αποκτώ εδώ. Εεε δηλαδή όπως κανονικά ανέφερα ξεκίνησα τα μαθήματα στο Κ.Φ. γιατί ήθελα να αποκτήσω διδακτική εμπειρία που μου λείπει και που ξέρω ότι δεν υπάρχει περίπτωση να μπω σε μία σχολική αίθουσα υπό άλλες συνθήκες στο δημόσιο, σε καμία περίπτωση, εκτός αν γίνει κάποιος διαγωνισμός ΑΣΕΠ και καταφέρω να διοριστώ και στον ιδιωτικό τομέα γνωρίζουμε όλοι πόσο δύσκολα είναι τα πράγματα, εε γνωρίζουμε όλοι ότι έχουν μειωθεί τα παιδιά που

πηγαίνουν στο φροντιστήριο, άρα δεν προσλαμβάνουν οι καθηγητές, γνωρίζουμε ότι πάντοτε υπάρχει το μέσο για να μπει σ' ένα φροντιστήριο, υπάρχουν όλες αυτές οι κοινωνικές παθογένειες. Ε επομένως κατ' αρχάς διδακτική εμπειρία και κατά δεύτερον η προσδοκία μου είναι να αισθανθώ μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση, ψυχολογικά δηλαδή, γιατί νιώθοντας ότι κάνω μαθήματα, νιώθω ότι κερδίζω εμπειρία κι αυτό με κάνει να νιώθω πιο δυνατή ε και πιο καλή στο αντικείμενό μου, να μη χάσω την επαφή με το αντικείμενό μου. Ε κι επίσης ε προσδοκώ... Προσδοκώ ένα χαμόγελο και ένα «Ευχαριστώ» από τα παιδιά, ευχαριστώ όχι να το πούνε, αλλά να μου το δείξουνε με τη διάθεση με την οποία θα έρχονται στο μάθημά μου. Να καταλάβουν δηλαδή τα παιδιά ότι όντως ωφελούνται απ' αυτό που κάνουμε.

Ε: Πολύ ωραία. Θα μπορούσες να μου περιγράψεις πώς θα αντιδρούσες σε μία ενδεχόμενη πρόταση για επαγγελματική αποκατάσταση, π.χ. στα μέσα της χρονιάς;

Σ10: Σίγουρα θα τη δεχόμουνά...

Ε: Μχχ.

Σ10: Ε θα 'ταν ψέμα να πει κάποιος ότι του προσφέρουν μία δουλειά και δε θα τη δεχόταν, αλλά προϋπόθεση απαραίτητη θα ήταν να με ενδιέφερε.

Ε: Θα ήθελες δηλαδή μία εργασία σχετική με το πτυχίο σου;

Σ10: Ναι βέβαια.

Ε: Δε σε ενδιαφέρει...;

Σ10: Μέχρι στιγμής όλες οι εργασίες για τις οποίες ενδιαφέρομαι είναι σχετικές με το αντικείμενό μου. Δεν έχω δουλέψει σε κάτι εκτός αντικειμένου...

Ε: Αν σου δινόταν μια ευκαιρία ετεροαπασχόλησης θα την απέρριπτες;

Σ10: Πλέον όχι. Εκτός κι αν αυτή η ετεροαπασχόληση ήταν μόνιμη και σταθερή, μόνο σ' αυτήν την περίπτωση. Αν ήταν εφήμερη όμως όχι δε θα τη δεχόμουνά.

Ε: Μάλιστα. Αυτή η αποδοχή σε μια επαγγελματική πρόταση που εύχομαι να είναι σχετική με το αντικείμενό σου και να 'ναι και σύντομη, ε πώς θα επηρέαζε τη συμμετοχή σου στο Κ.Φ.;

Σ10: Δε θα ήθελα να αφήσω να την επηρεάσει επειδή είχα μπει σ' αυτή τη διαδικασία και τη φετινή χρονιά και δεν ήξερα αν οι ώρες που ενδεχομένως μπορεί να κάνουμε ένα ιδιαίτερο μάθημα ή ε σ' ένα φροντιστήριο αν προσλάβουν ε αν θα μου επαρκούσε ο χρόνος για να κάνω στο Κ.Φ., αλλά είχα εκ των προτέρων προγραμματίσει το χρόνο μου και ήξερα ότι μέχρι δύο ώρες μπορώ να κάνω μαθήματα, άρα αυτές οι δύο ώρες ανεξαρτήτως των ωρών, των άλλων ωρών που θα μου προέκυπταν από φροντιστήρια ή ιδιαίτερα ήταν κλεισμένες γιατί ήθελα απλώς να είμαι κι εδώ, δηλαδή δε θα άφηνά να με επηρεάσει και να σταματήσω το Κ.Φ., ειδικά στη μέση της χρονιάς. Στη μέση της χρονιάς ποτέ δε θ' άφηνά ένα τμήμα. Ε τώρα για αργότερα αυτό δεν το ξέρω.

E: Μχχ.

Σ10: Δηλαδή αν χρειαστεί να αλλάξω τόπο διαμονής για μία θέση εργασίας είναι προφανές ότι θα ήταν δύσκολο να συνεχίσω.

E: Είχα στα υπ' όψη μου σε περίπτωση που παρουσιαζόταν μία πρόταση από ένα φροντιστήριο...

Σ10: Μμμ.

E: ... ιδιωτικής, ιδιωτικός φορέας, εκεί δε θα είχες την ευχέρεια να δώσεις εσύ ένα πρόγραμμα, θα σου έφτιαχναν ένα πρόγραμμα το οποίο πρόγραμμα, οι ώρες εκείνου του προγράμματος όχι προφανώς, θα υπήρχαν πολλές πιθανότητες να πέφτουν πάνω σε ώρες του φροντιστηρίου του κοινωνικού...

Σ10: Ναι.

E: ... εσύ τι θα έκανες εκεί;

Σ10: Θα προσπαθούσα...

E: Έχεις για παράδειγμα μάθημα 6-8 εδώ...

Σ10: Ναι, ναι κατάλαβα...

E: ... και σου βάζουν 6-8 κι εκεί...

Σ10: Θα προσπαθούσα εε, θα έλεγα κατ' αρχάς ότι αυτές τις ώρες δεν μπορώ να δουλέψω. Δε θεωρώ ότι ένας εργοδότης μπορεί να σου επιβάλλει, χωρίς συζήτηση τις ώρες εργασίας. Αυτό τίθεται προς διαπραγμάτευση.

E: Μάλιστα. Ε σε απασχολεί το ενδεχόμενο μιας αμοιβής για τις υπηρεσίες που προσφέρεις ή όχι;

Σ10: Έχουνε γίνει κατά καιρούς διάφορες τέτοιες συζητήσεις σχετικά με αυτό το θέμα. Δε θεωρώ ότι θα με άφηνε αδιάφορη, αλλά από την άλλη δεν είναι και κάτι το οποίο θα το επεδίωκα και θα το κυνηγούσα εγώ η ίδια, δηλαδή ότι, θεωρώ ότι ακυρώνει την έννοια του εθελοντισμού.

E: Για τι συζητήσεις μιλάμε;

Σ10: Συζητήσεις αν θα μπορούσαμε να λάβουμε επιδότηση από κάποιους φορείς για ένα έστω συμβολικό ποσό που θα λαμβάναμε τουλάχιστον για τα προσωπικά μας έξοδα, τις βενζίνες, εε που βάζουμε για να έρθουμε μέχρι εδώ. Ε θεωρώ όμως ότι το να έρθει κάποιος εδώ είναι δική του απόφαση και δική του επιλογή κι αυτό το κάνει εφόσον έχει σταθμίσει τα πράγματα και βλέπει ότι έχει τη δυνατότητα να το κάνει. Άρα εθελοντής λέγεται αυτός που προσφέρει χωρίς να περιμένει κανένα αντάλλαγμα, αν περιμένεις αντάλλαγμα, παύεις να 'σαι εθελοντής.

E: Αυτές οι συζητήσεις έδωσαν κάποιο αποτέλεσμα;

Σ10: Όχι γιατί οι απόψεις ήταν πάντοτε αντικρουόμενες.

E: Μχχ. Μεταξύ των καθηγητών, αυτές οι συζητήσεις δηλαδή έγιναν εδώ, εντός φροντιστηρίου;

Σ10: Ναι έγιναν εντός του φροντιστηρίου, εε όπου δε συγκεντρώνονται και όλοι οι καθηγητές, δεν υπήρχε δηλαδή ενδιαφέρον απ' όλους τους καθηγητές, αν σκεφτείς ότι είμαστε πάνω από 35 άτομα, ε την κάθε φορά που συναντιόμασταν, ήμασταν περίπου 15; Το μέγιστο.

E: Ε δεν προέκυψε κάποιο θετικό αποτέλεσμα απ' αυτές τις συζητήσεις γιατί δε συνεννοήθηκαν οι καθηγητές μεταξύ τους ή γιατί οι φορείς δεν έδειξαν το ανάλογο ενδιαφέρον;

Σ10: Θεωρώ ότι ξεκινά και από τους ίδιους τους καθηγητές, από 'κει ξεκινά, διότι αν όλοι είχαμε ένα στόχο κι ήταν συγκεκριμένος και θέλαμε το ίδιο πράγμα, τότε θα μπορούσαμε κι εμείς να απευθυνθούμε με άλλη δύναμη στους φορείς.

E: Άλλες κινητοποιήσεις πέρα από τις συζητήσεις αυτές έχουν πραγματοποιηθεί;

Σ10: Γνωρίζω ότι από ορισμένα άτομα έχουν γίνει κάποιες κινήσεις ναι.

E: Κινήσεις διεκδίκησης κάποιου χρηματικού ποσού;

Σ10: Όχι σε αυτό, όχι ακόμα σε αυτό το πλαίσιο, αλλά κινήσεις δημιουργίας ενός Συλλόγου θα λέγαμε, ο οποίος θα μπορούσε να λαμβάνει κάποιες χορηγίες.

E: Ο Σύλλογος θα σχηματιστεί εδώ;

Σ10: Όχι στο ίδιο το Κ.Φ. Από φίλους του Κ.Φ...

E: Και...

Σ10: Και ενδεχομένως κάποιοι φίλοι του Κ.Φ. θα ήθελαν να προσφέρουν κάποια χρήματα έτσι ώστε να καλύψουν κάποια έξοδά μας, μπορεί να είναι υλικοτεχνική υποδομή, μπορεί να είναι κάποια βιβλία που θα χρειάζονται οι εκπαιδευτικοί για το έργο τους και που δεν έχουν τη δυνατότητα να τα αγοράσουν οι ίδιοι αφού όπως είπαμε είναι άνεργοι οι περισσότεροι εθελοντές...

E: Πάλι δηλαδή κάποιο όφελος εσείς ως καθηγητές δε θα είχατε;

Σ10: Θα είχαμε όφελος...

E: Θα ήταν ως προς όφελος του φροντιστηρίου.

Σ10: Θα είχαμε ένα όφελος, δηλαδή αν κάποιος μας πρόσφερε πρόσβαση σε μια καλή βιβλιοθήκη, βεβαίως θα ήταν όφελος.

E: Χρηματικό όφελος... Εσύ και κανένας προφανώς δε θα είχε κάποια βοήθεια σε οικονομικό επίπεδο, δε θα αμειβόταν για την προσφορά του;

Σ10: Στόχος ήταν και αυτός, αλλά εγώ εκεί είχα τις αντιρρήσεις μου, ότι να ακυρώνεται η έννοια του εθελοντισμού σ' αυτήν την περίπτωση, δηλαδή να μην ήμουν πρόθυμη να γίνει για συναδέλφους μου, αλλά από 'κει και πέρα γίνεται ένα φροντιστήριο, γίνεται ένα φροντιστήριο που οι καθηγητές αμείβονται, επομένως χάνεται η έννοια του...

E: Ο Σύλλογος θα βοηθούσε στο να σχηματιστεί φροντιστήριο;

Σ10: Όχι, θα βοηθούσε βασικά τα σχέδια δεν είναι τόσο απλά, μάλλον ακούστηκαν πολλές ιδέες..

E: Μγγ.

Σ10: Αλλά ουσιαστικά δεν καταλήξαμε κάπου... Ε οι ιδέες αφορούσαν το να υπάρχουν κάποιοι εθελοντές και να υπάρχουν και κάποιοι οι οποίοι θα αμείβονται κανονικά και θα έχουνε εργασιακά δικαιώματα. Όμως από εκεί τίθεται άλλο θέμα, ποιοι θα δεχτούν να είναι εθελοντές και ποιοι...

E: Αυτό ακριβώς θα έλεγα....

Σ10: ... θέλουν να έχουν εργασιακά δικαιώματα. Αλίμονο ποιος δε θα ήθελε να έχει και εργασιακά δικαιώματα, αλλά αυτό θεωρώ ότι θα 'πρεπε να γίνει σε ένα άλλο πλαίσιο, εκτός Κ.Φ..

E: Να δημιουργούνταν δηλαδή ένα φροντιστήριο κανονικό.

Σ10: Λογικά ναι, γιατί πως είναι δυνατόν σ' ένα δημόσιο κτίριο να γίνονται μαθήματα, όπου κάποιοι θα 'ναι σαν εθελοντές και κάποιοι άλλοι θα πληρώνονται.

E: Και τα κριτήρια που θα βάλουν, θα φτιάξουν αυτές τις κάστες, το ποιος θα είναι εθελοντής κι ποιος θα είναι επ' αμοιβή καθηγητής ποια θα ήταν και ποιος θα τα όριζε;

Σ10: Αυτή ήταν και η δική μου ερώτηση, αλλά σαφή απάντηση δεν έλαβα.

E: Αυτή η πρόταση για δημιουργία Συλλόγου και Φροντιστηρίου από ποιον έγινε, γεννήθηκε εδώ μέσα από κάποιον καθηγητή;

Σ10: Θεωρώ ότι γεννήθηκε...

E: Θέλησε δηλαδή...;

Σ10: Γεννήθηκε από ομάδα, μία μικρή ομάδα ανθρώπων οι οποίοι ενδιαφέρονται πραγματικά για εμάς και για το επαγγελματικό μας μέλλον και για την οικονομική, τις οικονομικές μας απολαβές. Δεν έγινε με αρνητικό σκοπό...

E: Ναι.

Σ10: Έγινε με πολύ θετικό σκοπό και με αγαθά αισθήματα, απλώς ότι μετά προκύπτουν άλλα προβλήματα, άλλα προβλήματα ηθικής όσον αφορά τον εθελοντισμό.

E: Ναι. Απ' τη στιγμή δηλαδή που μπαίνει χρηματικό κίνητρο δεν μπορεί να υπάρξει κι εθελοντισμός.

Σ10: Ναι.

E: Ερχόταν αυτό σε σύγκρουση με τα δικά σου θέλω και με τη δική σου ιδεολογία, την εθελοντική ιδεολογία;

Σ10: Ναι.

E: Ε σε περίπτωση δημιουργίας αυτού του Συλλόγου, αυτού του φροντιστηρίου, εσύ τι θα έκανες;

Σ10:

E: Απάντησέ μου, σε διέκοψα...

Σ10: Όχι δεν ξέρω αν θέλεις...

E: Όχι απάντησέ μου, γιατί θα σε διέκοπτα...

Σ10: Πρέπει να έρθεις σ' αυτή τη θέση για να ξέρω, αν ήμουν σε μια περίοδο που δεν είχα καθόλου εισόδημα, ε νομίζω πως και μου δινόταν η ευκαιρία να έχω έστω ένα μικρό εισόδημα, ναι θα το δεχόμουν.

E: Μχχ.

Σ10: Αλλά δε θα έλεγα ότι είμαι εθελόντρια...

E: Μχχ.

Σ10: Γιατί δε θα ήμουν... Θα έλεγα ότι εργάζομαι.

E: Αυτό το... Εάν αποφασίζοταν να δημιουργηθεί αυτό το φροντιστήριο και η δική σου, εσύ βρισκόσουν στην κάστα των εθελοντών, ενώ άλλοι αμείβονταν θα σε επηρέαζε ή όχι;

Σ10: Μμμ... Θα με επηρέαζε ως ένα βαθμό. Εεε ξέρεις άμα δε μπεις στη θέση αυτού του ανθρώπου είναι λίγο δύσκολο να εκφράσεις άποψη, θα, ίσως θα έκρινα τον εαυτό μου λίγο αδικημένο. Από την άλλη όμως, θα έμενα πιστή στην ιδεολογία μου και αυτό νομίζω με καλύπτει περισσότερο. Γιατί γενικότερα είμαι ένας άνθρωπος που κάνει πολλά εθελοντικά και πάντοτε το κάνω λόγω πίστης στην ιδεολογία και όχι γιατί περιμένω κάποιο οικονομικό όφελος. Αν θέλω κάποιο οικονομικό όφελος, θα το βρω με άλλους τρόπους, θα χτυπήσω σ' άλλες πόρτες, σε φροντιστήρια, σε επιχειρήσεις, δε χρειάζεται σ' αυτό το πλαίσιο να το κάνω.

E: Απ' ό,τι καταλαβαίνω απ' το Κ.Φ. δε θα προσπαθήσεις να διεκδικήσεις κάτι, δεν αισθάνεσαι την ανάγκη...

Σ10: Εγώ προσωπικά όχι.

E: Μχχ. Πάρα πολύ ωραία. Εάν δεχτούμε, εάν δεχτούμε ότι υπάρχει μια αμοιβή, για σένα ποια θα ήταν η ιδεατή αμοιβή;

Σ10: Πρέπει να ξέρω σε ποιο πλαίσιο θα υπάρχει αυτή η αμοιβή... Θα υπάρχει αυτή η αμοιβή σ' ένα πλαίσιο όπου ναι μεν είσαι κανονικά εργαζόμενος, επομένως οφείλεις να λάβεις τον κατώτατο μισθό που προβλέπεται ή σ' ένα πλαίσιο όπου δίνεται μια απλή τυπική συμβολική αμοιβή; Επομένως δεν μπορώ ν' απαντήσω σ' αυτό το ερώτημα τώρα.

E: Μάλιστα. Μπορείς να μου περιγράψεις μία κατάσταση που σου έχει προσφέρει ικανοποίηση ή χαρά από τη συμμετοχή σου εδώ;

Σ10: Ικανοποίηση και χαρά μου 'χει προσφέρει κατ' αρχάς το γεγονός ότι αισθάνομαι μέλος μία ομάδας και ότι υπάρχει με κάποια άτομα καλή επικοινωνία, ότι αισθάνομαι ότι όταν τους χρειαστώ αυτούς τους ανθρώπους, θα είναι δίπλα μου. Ε ικανοποίηση επίσης υπάρχει από την πλευρά των μαθητών μου. Με χαροποίησε που το γεγονός πως ένας μαθητής μου φέτος μου είπε ότι έγραψε στα Αρχαία 18, ενώ στα άλλα μαθήματα είχε γράψει 10, 11, ότι δηλαδή είχε πολύ καλές επιδόσεις στο μάθημά μου, επομένως ένιωσα ότι κι εγώ προσφέρω κι ότι βρίσκω μια ανταπόκριση. Αυτά.

E: Μχχ. Και μπορείς ακόμη να μου περιγράψεις μία κατάσταση που σου έχει προσφέρει...

Σ10: Α και κάτι ακόμα...

E: Ναι, ναι, ναι...

Σ10: Ε βλέπω ότι πολλές φορές, κάποιες φορές ορισμένα παιδιά ε θέλουνε να μου μιλήσουν πιο προσωπικά, θέλουν να μου ανοίξουν την ψυχή τους, να μου μιλήσουν για πράγματα που τους απασχολούν στην ηλικία τους, για βιολογικές αλλαγές που γίνονται ή ψυχολογικές αλλαγές που βιώνουν ε κατ' αυτό τον τρόπο μου δείχνουν ότι με νιώθουν κοντά τους κι αυτό μου προσφέρει ικανοποίηση.

E: Μάλιστα. Η επικοινωνία δηλαδή με τα παιδιά απ' ό,τι καταλαβαίνω...

Σ10: Ναι.

E: ... αλλά και με τους καθηγητές, μια ομάδα καθηγητών...

Σ10: Ναι, ναι.

E: ... που έχεις αναπτύξει πολύ καλές σχέσεις. Θα μπορούσες να μου περιγράψεις και μια κατάσταση, ή καταστάσεις που σου έχουν προσφέρει δυσαρέσκεια ή ακόμα και ματαίωση;

Σ10: Δυσαρέσκεια... από την πλευρά των μαθητών, όταν βλέπω ότι δεν εκτιμούν το έργο των καθηγητών, επειδή πρόκειται για εθελοντική προσφορά που δεν πληρώνουνε...

E: Μχχ....

Σ10: Δηλαδή ένας μαθητής ο οποίος πηγαίνει σ' ένα φροντιστήριο που πληρώνει θεωρεί ότι θα είναι καλύτερο, θα είναι καλύτερη η ποιότητα του μαθήματος σε σχέση με το Κ.Φ., κάτι που δεν ισχύει. Ε όταν βλέπω παιδιά να λένε ότι θα πάω στο Κοινωνικό, θα πάω σ' ένα εξωτερικό φροντιστήριο γιατί στο Κ.Φ. δεν τα καταλαβαίνω, ενώ ουσιαστικά όλοι οι καθηγητές γνωρίζουμε ότι είναι ένα παιδί το οποίο απλώς δεν προσέχει, δεν είναι προσεχτικό, θέλει να προκαλεί φασαρία, ε κι επίσης ότι ορισμένες φορές μου έχει τύχει, φέτος μου έτυχε ότι ένα παιδί επειδή αισθανόταν μειονεκτικά που ήταν στο Κ.Φ. σταμάτησε τα μαθήματα. Είχε έρθει η ίδια η μητέρα και μου το είπε. Δηλαδή δε σκέφτηκε τα οφέλη που θα έχει, αλλά σκέφτηκε πως θα το βλέπουν οι άλλοι που θα πηγαίνει στο Κ.Φ.. Ε και επίσης η έλλειψη συνέπειας από κάποια παιδιά. Εγώ είμαι πρόθυμη να κάνω επιπρόσθετα μαθήματα για να τα βοηθήσω και μπορεί να κανονίζαμε κάποιο μάθημα μια μέρα και να αδιαφορούσαν, να μην έρχονταν χωρίς καμία ενημέρωση. Επομένως εγώ ερχόμουν εδώ, άλλαζα το πρόγραμμά μου για χάρη τους και εντούτοις το μάθημα δε γινόταν. Όλα αυτά τα αποδίδω σ' αυτό το πλαίσιο. Τα παιδιά αισθάνονται μειονεκτικά στο Κ.Φ. και στο ότι δεν εκτιμούν κάτι το οποίο τους παρέχεται χωρίς πληρωμή, δηλαδή έχει μπει στη νοοτροπία του Έλληνα ότι για να υπάρχει ποιότητα σε κάτι, πρέπει να υπάρχει και χρηματικό αντάλλαγμα.

E: Ενώ θα έπρεπε δηλαδή να εκτιμηθεί ακόμη περισσότερο η δραστηριότητά σας...

Σ10: Ακριβώς διότι θα μπορούσαν οι καθηγητές που κάνουν μαθήματα εδώ, θα μπορούσαν να διαθέσουν αυτές τις ώρες για να κάνουν άλλα ιδιαίτερα μαθήματα και να πληρώνονται, εεε θα μπορούσαν ακόμα και να είναι σπίτι τους και να ξεκουράζονται. Δε θα υπήρχε λόγος να είναι εδώ, το κάνουν επειδή θέλουν να είναι εδώ. Επομένως αυτό θεωρώ ότι πρέπει να εκτιμηθεί.

E: Η δυσαρέσκεια δηλαδή πηγάζει πάλι από τη στάση των μαθητών, αν και δεν είναι άμεσα υπεύθυνοι οι μαθητές, είναι η νοοτροπία...

Σ10: Γενικότερα η νοοτροπία...

E: ...που επικρατεί...

Σ10: που υπάρχει στην κοινωνία μας, θεωρώ ότι είναι. Δεν μπορώ να κατηγορήσω τα ίδια τα παιδιά... Αλίμονο! Αλλά είναι οι νοοτροπίες και οι στερεοτυπικές αντιλήψεις που παράγονται και μεταφέρονται πολλές φορές ακόμα κι απ' τους γονείς στα παιδιά.

E: Η κατάσταση αυτή η οποία έχει προκύψει από τις επανειλημμένες συζητήσεις, από τις προτάσεις σ' έχει κουράσει ή όχι;

Σ10: Όσον αφορά...

E: Την εξέλιξη του Κ.Φ., την αλλαγή...

Σ10: Δεν μπορώ να πω ότι μ' έχει κουράσει, αλλά θεωρώ ότι όταν είσαι ζωντανό μέλος μιας ομάδας οφείλεις να αφουγκράζεσαι τις ανησυχίες των υπολοίπων, των υπόλοιπων μελών, εε αλλά θεωρώ ότι δε βρίσκεται και κάποια λύση. Επομένως, ίσως δεν έχει νόημα να γίνονται άλλες συζητήσεις επί αυτού του θέματος, επί άλλων θεμάτων και να συζητάμε για θέματα που μας απασχολούν βεβαίως, αλλά επί αυτού του θέματος δε θεωρώ ότι μπορεί να υπάρξει....

E: Κάποια αλλαγή...

Σ10: ... κάποιο αποτέλεσμα...

E: Ναι.

Σ10: Γιατί διαφορετικά, όποια αλλαγή κι αν επέλθει, μετά το Κ.Φ. χάνει το χαρακτήρα που έχει τώρα.

E: Θα 'ναι κάτι άλλο...

Σ10: ... που 'ναι καθαρά Κοινωνικό.

E: Για την επαγγελματική σας αποκατάσταση κι όχι για το εθελοντικό έργο άνεργων καθηγητών... Από τη δράση σου αυτή αισθάνεσαι ωφελημένη ή όχι;

Σ10: Αισθάνομαι πολύ ωφελημένη, ε προσδοκίες που είχα εκπληρώνονται, όπως είπα και πριν έχω αποκτήσει εμπειρία, έχω αποκτήσει την εμπειρία της τάξης, είναι πολύ σημαντικό, γιατί είναι αλλιώς να κάνεις μάθημα σ' ένα ιδιαίτερο μ' ένα παιδί κι αλλιώς να στέκεσαι ανάμεσα σε 7, 8, 10 παιδιά. Ε αισθάνομαι ωφελημένη ε και όπως είπα αισθάνομαι μέλος μίας ομάδας, έχω αναπτύξει κάποιες σχέσεις με ορισμένους ανθρώπους, με συναδέλφους, ε και εισπράττω από ορισμένα παιδιά αγάπη θα το έλεγα.

E: Πάρα πολύ ωραία. Το γεγονός πως δεν υπάρχει χρηματική αμοιβή για το έργο σας επηρεάζει την έννοια για την απόδοση των μαθητών ή όχι;

Σ10: Αν επηρεάζει συγγνώμη...;

E: Την έννοια σας για την απόδοση των μαθητών, δηλαδή...

Σ10: Ναι, ναι κατάλαβα. Όχι δεν την επηρεάζει. Όπως θα έκανα μάθημα σε ένα ιδιαίτερο και τις ίδιες σημειώσεις που δίνω σ' ένα ιδιαίτερο, ακριβώς τις ίδιες δίνω και στο Κ.Φ.. Και ακριβώς τις ίδιες προσδοκίες έχω κι από τους μαθητές μου και λέω τα ίδια ακριβώς πράγματα, διδάσκω ακριβώς τα ίδια πράγματα, εε απλώς μπορεί να διαφέρει η επίδοση των μαθητών ανάλογα με το ενδιαφέρον που έχουν. Το ίδιο μπορεί να συμβαίνει και σ' ένα ιδιαίτερο, μπορεί και σ' ένα ιδιαίτερο ένας μαθητής να είναι αδιάφορος για ένα μάθημα.

E: Η δική σου η στάση όμως παραμένει η ίδια...

Σ10: Η δική μου η στάση παραμένει ίδια ναι...

E: Θα σου άρεσε να γίνει μια απόπειρα αξιολόγησης της δράσης αυτής όσον αφορά την επίδοση των μαθητών ή όχι;

Σ10: Η έννοια της αξιολόγησης είναι χιλιοσυζητημένη...

E: Ναι.

Σ10: ... και παρεξηγημένη πολλές φορές... Εεε θα μου άρεσε να γίνει μια αξιολόγηση, αλλά με προϋπόθεση να ξέρουμε ποιοι είναι οι φορείς που θα κάνουν αυτήν την αξιολόγηση, ποια θα είναι τα κριτήρια με τα οποία θα γίνεται η αξιολόγηση και για ποιους σκοπούς γίνεται αυτή η αξιολόγηση.

E: Εσύ πιστεύεις ότι θα σε ωφελούσε μια αξιολόγηση;

Σ10: Ναι γιατί όχι; Θα με ωφελούσε, θα έβλεπα τις αδυναμίες που έχουνε τα παιδιά, ε αλλά πάντοτε πρέπει τα κριτήρια να είναι πάρα πολύ σαφή και ξεκάθαρα. Και κάτι τέτοιο είναι πολύ δύσκολο και γι' αυτό το λόγο θεωρώ δε γίνονται όλα, συνέχεια συζητάμε σε πολλούς τομείς στη δημόσια διοίκηση όσον αφορά την αξιολόγηση και δε γίνονται.

E: Μάλιστα. Ανακεφαλαιώνοντας, κρίνεις ότι η κατάσταση που βιώνει η χώρα μας τα τελευταία χρόνια έχει επηρεάσει έντονα την καθημερινότητα ε ιδιαίτερα στον οικονομικό τομέα και στον επαγγελματικό. Έχουν πολλαπλασιαστεί οι άνεργοι. Αυτό έχει επιδράσεις και στον προσωπικό τομέα λόγω της ανυπαρξίας δουλειάς και χρημάτων δεν μπορούν να ορθοποδήσουν και στην προσωπική τους ζωή. Μου είπες ότι παρατηρείς όξυνση των ανισοτήτων και μεταξύ καθηγητών και μεταξύ μαθητών, αλλά και κάθετα ανάμεσα σε καθηγητές και μαθητές. Αυτές οι ανισότητες έχουν να κάνουν με κοινωνική προέλευση, οικονομική και μου έβαλες κι έναν παράγοντα, τη φυλετική διάκριση..

Σ10: Μχχ.

E: Και μάλιστα υπήρξες καθηγήτρια ενός τέτοιου παιδιού το οποίο αντιμετωπίστηκε μη αντικειμενικά, μεροληπτικά από καθηγητές και από μαθητές. Εεε πιστεύεις ότι ο εθελοντισμός έχει εξαπλωθεί τα τελευταία χρόνια λόγω της κατάστασης που βιώνουμε. Μου είπες ότι η πολιτική εξουσία, η πολιτική ηγεσία επηρεάζει αυτήν την εθελοντική κίνηση...

Σ10: Μχχ.

E: ... εθελοντική κίνηση των Κ.Φ., ότι η τοπική ηγεσία προάγει τις εθελοντικές δράσεις και συγκεκριμένα αυτή του Κ.Φ., παρέχοντάς σας το κτίριο, αλλά και τη γραφική ύλη. Ωστόσο, δεν είναι έντονη η παρουσία της σε ηθικό επίπεδο ή αυτές οι φορές, αυτές οι φορές που έχει κάνει αισθητή την παρουσία της δεν είσαι σίγουρη αν

είναι, αν πηγάζει από την ψυχή της θα λέγαμε ή αν εντάσσεται στο τυπικό κομμάτι της παρουσίας. Ε τη συμμετοχή σου θα τη χαρακτήριζες εθελοντική. Ήρθες σε επαφή με το Κ.Φ. μέσω μιας καθηγήτριας που ήταν παλιά εδώ και έχει αποχωρήσει. Οι λόγοι συμμετοχής σου σ' αυτό το θεσμό έχουν να κάνουν με το ότι πήρες το πτυχίο σου, τελείωσες το μεταπτυχιακό σου, δεν είχες απορροφηθεί στον επαγγελματικό τομέα, οπότε θέλησες να αποκτήσεις επαγγελματική εμπειρία εδώ πέρα. Ήθελες να προσφέρεις εθελοντισμό, να βοηθήσεις άτομα τα οποία έχουν ανάγκη. Για σένα ο εθελοντισμός είναι η παροχή βοήθειας σε άτομα που τη χρειάζονται. Θεωρείς δυσδιάκριτα τα όρια ανάμεσα σε φιλανθρωπία και σε εθελοντισμό. Τα δικά σου τα κίνητρα ωστόσο τα συνδέεις με ένα αλτρουιστικό πνεύμα, δεν έχεις κάποιες προσδοκίες από 'δω, πέρα από την απόδοση των μαθητών σου. Σε μια πρόταση για επαγγελματική αποκατάσταση θα την αποδεχόσουν, αλλά θα επεδίωκες μέχρι τελικής πτώσεως να μην επηρεάζει τη συμμετοχή σου στο Κ.Φ.. Όπως μου είπες χαρακτηριστικά δε θα ήθελες στα μέσα της χρονιάς να αφήσεις τα παιδιά σου.

Σ10: Μχχ.

Ε: Ε το ενδεχόμενο μιας αμοιβής δε σ' αφήνει αδιάφορη, αλλά δεν το επιδιώκεις. Η ιδεατή αμοιβή για σένα θα προσδιοριζόταν από το ποιος θα σου τη δώσει, ποιος θα την προσφέρει, ποιος, ποιοι θα είναι οι υπόλοιποι που θα αμείβονται και στις συζητήσεις που έχουν γίνει εδώ πέρα για τη δημιουργία κάποιου φροντιστηρίου ή κάποιου συλλόγου μου είπες ότι δεν, δεν έχει δοθεί ένα θετικό πρόσημο, δεν έχει καταλήξει κάπου. Ε καταστάσεις που σου έχουν προσφέρει δυσαρέσκεια και ευχαρίστηση από η συμμετοχή σου εδώ πέρα έχουν να κάνουν απ' ό,τι κατάλαβα μόνο με τα παιδιά, με την επαφή σου με τους μαθητές. Από τη στάση των μαθητών πηγάζει και η ικανοποίηση και η δυσαρέσκεια. Ικανοποίηση επίσης μου είπες ότι έχεις αντλήσει και από το γεγονός ότι αποτελείς μέλος μιας ομάδας και ξέρεις ότι οποιαδήποτε στιγμή, αν το χρειαστείς, θα σου δώσουν τη βοήθειά τους αυτά τα άτομα...

Σ10: Κι όχι μόνο τη βοήθεια, είναι κι η χαρά της συνεργασίας μ' αυτά τα άτομα.

Ε: Μχχ. Σε γενικές γραμμές αισθάνεσαι ωφελημένη απ' αυτή τη δράση και σε επίπεδο επαγγελματικής κατάρτισης και σε επαφή με τα παιδιά, γιατί έχετε αναπτύξει μια ιδιαίτερη σχέση, δεν είναι μόνο στα πλαίσια της εκπαίδευσης, της μόρφωσης, του να τους παρέχεις γνώσεις σχετικά με το εκπαιδευτικό αντικείμενο, αλλά έχετε αναπτύξει κι άλλες σχέσεις. Ε το γεγονός ότι δεν υπάρχει χρηματική αμοιβή δεν έχει επηρεάσει την προσφορά σου εδώ πέρα και μου είπες ότι θα ήσουν θετική σε μια αξιολόγηση, αρκεί να ήταν διαφανής αυτή η αξιολόγηση.

Σ10: Ακριβώς.

Ε: Σωστά;

Σ10: Ακριβώς.

Ε: Ωραία. Σ' ευχαριστώ πάρα πολύ, με βοήθησες πάρα πολύ να πραγματοποιήσω την έρευνά μου. Σου εύχομαι ό,τι καλύτερο και σε επαγγελματικό επίπεδο και σε προσωπικό.

Σ10: Να είσαι καλά κι εσύ καλή συνέχεια στην εργασία σου.

Ε: Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ

Τι είναι οι «Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις» του Ν. 4019/2011;

Το ακόλουθο κομμάτι αποτελεί σπουδή του Σταυρουλάκη (2012) και λειτουργεί ως μια ικανοποιητική είσοδος στον κόσμο των Κοιν.Σ.Επ. καθιστώντας εναργή τη λειτουργία τους.

«Για να περιγράψουμε τα βασικά σημεία των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων του Ν. 4019/2011 θα πρέπει πρώτα να αναφερθούμε στην έννοια της «Κοινωνικής Οικονομίας». Θα μπορούσαμε να την ορίσουμε ως το σύνολο των οικονομικών, επιχειρηματικών, παραγωγικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων, οι οποίες αναλαμβάνονται από εταιρείες ή ενώσεις προσώπων, των οποίων ο σκοπός είναι η επιδίωξη του συλλογικού οφέλους και η εξυπηρέτηση γενικότερων κοινωνικών συμφερόντων.

Τι είναι λοιπόν η «Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση» (Κοιν.Σ.Επ.);

Η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση (Κοιν.Σ.Επ.), είναι ένας νέος φορέας της προαναφερθείσας Κοινωνικής Οικονομίας και εμφανίστηκε με τον πρόσφατο Ν.4019/2011. Στην ουσία είναι ένας αστικός συνεταιρισμός με κοινωνικό σκοπό και διαθέτει εκ του νόμου την εμπορική ιδιότητα.

Ποιοι μπορούν να είναι μέλη μιας «Κοιν.Σ.Επ.»;

Τα μέλη της «Κοιν.Σ.Επ.» μπορούν να είναι απλοί πολίτες αλλά και νομικά πρόσωπα (επιχειρήσεις). Απλά η συμμετοχή των νομικών προσώπων στην Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσοστό του 1/3 των μελών της, ενώ δεν επιτρέπεται η συμμετοχή σε αυτήν των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) που υπάγονται σε αυτούς. Σε Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης μπορούν να συμμετέχουν Ν.Π.Δ.Δ. με έγκριση του φορέα που τα εποπτεύει. Τα μέλη της συμμετέχουν σε αυτήν με μια ψήφο, ανεξάρτητα από τον αριθμό των συνεταιριστικών μερίδων που κατέχουν.

Το κεφάλαιο της επιχείρησης διαιρείται σε συνεταιριστικές μερίδες. Ο αριθμός των μερίδων και η ονομαστική τους αξία, η οποία είναι ίδια για κάθε μερίδα, καθορίζονται στο καταστατικό της επιχείρησης.

Τα μέλη της Κοιν.Σ.Επ. διαθέτουν τουλάχιστον από μία υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα, ως ελάχιστη χρηματική συμμετοχή στο κεφάλαιο της επιχείρησης, το ύψος της οποίας ορίζεται ελεύθερα από το καταστατικό και είναι ίσο για όλα τα μέλη.

Η απόκτηση συνεταιριστικών μερίδων πραγματοποιείται με καταβολή μετρητών.

Ποιες είναι οι κατηγορίες των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων (Κοιν.Σ.Επ.);

Ανάλογα με τον ειδικότερο σκοπό τους, οι Κοινωνικές Συνεταιριστικές επιχειρήσεις διακρίνονται στις εξής κατηγορίες:

α) «Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Ένταξης», οι οποίες αφορούν στην ένταξη στην οικονομική και κοινωνική ζωή των ατόμων που ανήκουν στις Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού δηλαδή τις ομάδες εκείνες του πληθυσμού που η ένταξή τους στην κοινωνική και οικονομική ζωή εμποδίζεται από σωματικά και ψυχικά αίτια ή λόγω παραβατικής συμπεριφοράς. Σε αυτές ανήκουν άτομα με αναπηρίες (σωματικές ή ψυχικές ή νοητικές ή αισθητηριακές), εξαρτημένα ή απεξαρτημένα από ουσίες άτομα, οροθετικοί, φυλακισμένοι/αποφυλακισμένοι, ανήλικοι παραβάτες. Ποσοστό 40% κατ' ελάχιστον των εργαζομένων στις Επιχειρήσεις αυτές ανήκουν υποχρεωτικά στις Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού.

β) «Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Κοινωνικής Φροντίδας», οι οποίες αφορούν στην παραγωγή και παροχή προϊόντων και υπηρεσιών κοινωνικού προνοιακού χαρακτήρα σε συγκεκριμένες ομάδες πληθυσμού, όπως οι ηλικιωμένοι, τα βρέφη, τα παιδιά, τα άτομα με αναπηρία και τα άτομα με χρόνιες παθήσεις.

γ) Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Συλλογικού και Παραγωγικού Σκοπού, οι οποίες αφορούν την παραγωγή προϊόντων και παροχή υπηρεσιών για την ικανοποίηση των αναγκών της συλλογικότητας (πολιτισμός, περιβάλλον, οικολογία, εκπαίδευση, παροχές κοινής ωφέλειας, αξιοποίηση τοπικών προϊόντων, διατήρηση παραδοσιακών δραστηριοτήτων και επαγγελμάτων κ.α.) που προάγουν το τοπικό και συλλογικό συμφέρον, την προώθηση της απασχόλησης, την ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής και την ενδυνάμωση της τοπικής ή περιφερειακής ανάπτυξης.

Ποια η διαδικασία σύστασης αυτών των εταιρειών;

Για τη σύσταση της Κοιν.Σ.Επ. τηρείται η διαδικασία ίδρυσης ενός αστικού συνεταιρισμού. Το καταστατικό πρέπει να υπογράφεται από επτά τουλάχιστον πρόσωπα, αν πρόκειται για Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης, και από πέντε τουλάχιστον πρόσωπα αν πρόκειται για Κοιν.Σ.Επ. Κοινωνικής Φροντίδας ή Συλλογικού Σκοπού. Ενδεικτικό πρότυπο καταστατικό διατίθεται σε ηλεκτρονική μορφή από το διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

Οι «Κοιν.Σ.Επ.» εγγράφονται στο Μητρώο Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας. Οι Κοιν.Σ.Επ. υποχρεούνται πριν από την έναρξη της δραστηριότητάς τους να υποβάλουν, για την καταχώρισή τους στο Μητρώο αυτό, αίτηση καθώς και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την εγγραφή. Η υποβολή της αίτησης και των δικαιολογητικών μπορεί να γίνεται και ηλεκτρονικά.

Η υποβολή της δήλωσης έναρξης εργασιών της Κοιν.Σ.Επ. στην αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία γίνεται μετά τη χορήγηση της βεβαίωσης εγγραφής στο Μητρώο Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας. Στη σφραγίδα, στα έντυπα, στα έγγραφα και στις συμβάσεις που συνάπτουν οι Κοιν.Σ.Επ. αναγράφεται υποχρεωτικά ο αριθμός εγγραφής τους στο Μητρώο. Το ετήσιο πρόγραμμα των Κοιν.Σ.Επ., καθώς και ο απολογισμός εκτέλεσης αυτού αναρτώνται υποχρεωτικώς στο διαδίκτυο, στην ηλεκτρονική σελίδα του Μητρώου.

Ποιοι θα είναι οι πόροι αυτών των επιχειρήσεων;

Οι πόροι της Κοιν.Σ.Επ. αποτελούνται από το κεφάλαιο της επιχείρησης, δωρεές τρίτων, έσοδα από την επιχειρηματική δραστηριότητα της, επιχορηγήσεις από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, την Ευρωπαϊκή Ένωση, διεθνείς ή εθνικούς οργανισμούς ή Ο.Τ.Α., καθώς και κάθε άλλο έσοδο από την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων της σύμφωνα με το καταστατικό της. Επίσης έχουν πρόσβαση στη χρηματοδότηση από το Ταμείο Κοινωνικής Οικονομίας, το οποίο συστήνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών τον Ν.3912/11, καθώς επίσης και από το Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης και στον Αναπτυξιακό Νόμο.

Πως διοικούνται αυτές οι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις;

Εκτελεστικό διοικητικό όργανο της Κοιν.Σ.Επ. είναι η Διοικούσα Επιτροπή που διέπεται από το άρθρο 7 του ν. 1667/1986 (Α' 196), με την επιφύλαξη του Ν.4019/2011. Η Διοικούσα Επιτροπή εκλέγεται από τη Γενική Συνέλευση, αποτελείται τουλάχιστον από τρία μέλη και απαρτίζεται από τον Πρόεδρο και τα μέλη της, ενώ σε περίπτωση τριμελούς επιτροπής οι αποφάσεις λαμβάνονται με πλειοψηφία των δύο μελών. Συνεδριάζει υποχρεωτικά τουλάχιστον μια φορά τον μήνα.

Η Γενική Συνέλευση των μελών συνέρχεται με σχετική απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής της Κοιν.Σ.Επ. τακτικώς, μία τουλάχιστον φορά κάθε χρόνο, και μέσα σε διάστημα τριών μηνών από τη λήξη της οικονομικής χρήσης. Η Γενική Συνέλευση των μελών συνέρχεται εκτάκτως εφόσον υποβληθεί σχετικό αίτημα με συγκεκριμένο θέμα προς τη Διοικούσα Επιτροπή της Κοιν.Σ.Επ. από το 1/3 των μελών.

Τι γίνεται με τα κέρδη των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων; Ποιος είναι ο τρόπος φορολόγησής τους και τι κίνητρα υπάρχουν;

Τα κέρδη της Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης δεν διανέμονται στα μέλη της, εκτός αν τα μέλη αυτά είναι και εργαζόμενοι σε αυτή. Τα κέρδη διατίθενται ετησίως κατά ποσοστό 5% για το σχηματισμό αποθεματικού, κατά ποσοστό έως 35% διανέμονται στους εργαζομένους της επιχείρησης ως κίνητρο παραγωγικότητας σύμφωνα με τα οριζόμενα στο καταστατικό τους και το υπόλοιπο διατίθεται για τις δραστηριότητες της επιχείρησης και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στο γεγονός ότι δεν υπόκειται σε φορολογία εισοδήματος για το ποσοστό των κερδών της επιχείρησης αυτής όταν παραμένουν στην επιχείρηση ως αποθεματικό.

Το ποσοστό των κερδών της Κοιν.Σ.Επ. που διανέμεται στους εργαζόμενους υπόκειται σε παρακράτηση φόρου εισοδήματος, ίσο με αυτό του πρώτου κλιμακίου φορολογίας εισοδήματος μετά το κλιμάκιο του αφορολογήτου (π.χ. αυτήν την στιγμή είναι 10% !!!).

Με αυτήν την παρακράτηση του φόρου εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση, όσον αφορά στα κέρδη της Κοιν.Σ.Επ. και των εργαζομένων της Κοιν.Σ.Επ., μόνον όμως αν αυτοί ανήκουν στις Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού όπως τις περιγράψαμε πιο πριν.

Σημειωτέον ότι οι εργαζόμενοι στις Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις, οι οποίοι ανήκουν στις Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού και λαμβάνουν επίδομα πρόνοιας ή επιδόματα επανένταξης ή οποιασδήποτε μορφής νοσήλιο ή παροχή, συνεχίζουν να εισπράττουν τις παροχές αυτές ταυτόχρονα με την αμοιβή τους από την Κοιν.Σ.Επ..

Επίσης οι Κοιν.Σ.Επ. μπορούν να εντάσσονται σε προγράμματα στήριξης της επιχειρηματικότητας, σε προγράμματα του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) για τη στήριξη της εργασίας και στις κάθε είδους ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης.

Υπάρχουν ασφαλιστικές και φορολογικές υποχρεώσεις ή άλλες ευθύνες στα μέλη που απλά συμμετέχουν (και δεν εργάζονται) στις εταιρείες αυτές;

Μόνη η συμμετοχή ενός φυσικού προσώπου με την ιδιότητα του μέλους εταίρου, σε Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση, δεν του προσδίδει εμπορική ιδιότητα και δεν δημιουργεί ασφαλιστικές ή φορολογικές υποχρεώσεις.

Πέραν του ποσού που καταβάλλει για απόκτηση της συνεταιριστικής μερίδας, το μέλος της Κοιν.Σ.Επ. δεν έχει καμία άλλη ευθύνη έναντι των δανειστών της.

Έλεγχος και κυρώσεις επί των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων.

Αν η αρμόδια Υπηρεσία τήρησης του Μητρώου του άρθρου 14 διαπιστώσει ότι νομικά ή φυσικά πρόσωπα χρησιμοποιούν τις ευνοϊκές ρυθμίσεις του Νόμου αυτού με σκοπό να αποκομίσουν για λογαριασμό των ιδίων ή για λογαριασμό άλλων παράνομο περιουσιακά όφελος, διατάσσεται, με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, η οριστική διαγραφή της Κοιν.Σ.Επ., στην οποία αυτά μετέχουν, από το Μητρώο Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας, ενώ παράλληλα επιβάλλεται με απόφαση του κατά τόπο αρμόδιου Περιφερειάρχη πρόστιμο σε βάρος της Κοιν.Σ.Επ. ύψους τουλάχιστον πέντε χιλιάδων (5.000,00) ευρώ. Η δε επιβολή των ως άνω διοικητικών κυρώσεων είναι ανεξάρτητη από κάθε άλλη αστική, ποινική ή

πειθαρχική κύρωση που τυχόν προβλέπεται σε βάρος των διοικούντων μελών της Κοιν.Σ.Επ. από την κείμενη νομοθεσία.

Επίλογος.

Στα χέρια μας βρίσκονται πολλές φορές ευκαιρίες χρήσης ευεργετικών νομοθετικών διατάξεων για να προσφερθεί κάτι χρήσιμο στο κοινωνικό σύνολο.

Κι όμως... στα χέρια μας αυτά, συνήθως, οι ευκαιρίες τούτες λιώνουν και χάνονται...» (Σταυρουλάκης, 2012)